ચંદ્રાવલોકન

પ્રો. સી.ડી. મોદી
(ચંદ્રધન)

VISIT…

LANZAROTE Caliente.com

CHANDRAVLOKAN
ચંદ્રાવલોકન

પ્રત : ૫૦૦

આવૃતિ : પ્રથમ

મૂલ્ય : ૫૯૯.૦૦

પ્રકાશક
બીગફૂટ પબ્લીકેશન, ગુરુગ્રામ

મુદ્રક

લે આઉટ-ડિઝાઇન
ગુરુ ડિઝાઈન શોપ,
બીજો માળે ૩૩, બાકરોલ સ્કેવર,
વૈભવ સિનેમાની બાજુમાં,
બાકરોલ - વલ્લભ વિદ્યાનગર રોડ,
બાકરોલ ૩૮૮૩૧૫
મો ૯૮૨૫૬ ૪૪૨૧૫, ૯૬૬૨૪ ૪૫૪૪૩

અર્પણ

અ. સૌ. ઈન્દીરા સી. મોદી

મારા પરિવારમાં પૂર્ણિમાના ચંદ્રનો પ્રકાશ પાથરનાર
મારી પ્રિય ધર્મપત્ની ઈન્દીરાને પ્રેમપૂર્વક અર્પણ.

પૂર્વભૂમિકા

અંતાક્ષરી (અંતકડી) એ સમય પસાર કરવા માટે કે આનંદ મેળવવા માટે ખૂબ જાણીતી એવી સરસ મજાની રમત છે. પ્રવાસ દરમ્યાન રસ્તો તથા સમય પસાર કરવા માટે લોકો અંતાક્ષરી રમતા હોય છે. આશરે દોઢ દાયકા પેહલાં એક યુગલ મિત્ર સાથે ભાદરવી પૂનમના 'માં' અંબાજીના મેળા પ્રસંગે પગપાળા પ્રવાસ દરમિયાન, પૂનમની આલી રાતે- ચૌદશની રાતે ચૌધવીના ચાંદની ચાંદનીના અજવાળે પર્વતાળ માર્ગોમાં અમારી યાત્રા ચાલતા કે વિરામ કરતા કરતા આગળ વધતી હતી. રસ્તો કાપવા માટે અમે અંતાક્ષરી રમવાનું શરૂ કર્યું, પરંતુ ચૌદશના ખિલેલા ચંદ્રની નિખરેલી ચાંદનીથી પ્રભાવિત થઇને અમે ફક્ત ચંદ્ર-ચાંદની ના શબ્દો વાળા જાણીતા ગીતો ગાવાનું ચાલુ કર્યું. જેમ જેમ ગીતો ગવાતા ગયા તેમ તેમ વધુને વધુ ગીતો યાદ આવવા લાગ્યા. ચંદ્ર-ચાંદની પરના વિવિધ મૂડના ગીતો ગાવા સાંભળવાના આનંદપ્રદ અનુભવ પછી એવું વિચાર્યું કે આવા ગીતોનો વધુ સંગ્રહ કરી એકાદ લેખ લખવો.પછી તો ચંદ્રના ગીતોનો સંગ્રહ થતો ગયો. ઘરે બેઠક ખંડમાં કે ઓસરી ઓટલા પર બેઠા બેઠા ગીતો સાંભળતા સાંભળતા ચંદ્ર-ચાંદનીના ગીતોની યાદી બનતી ગઇ. પ્રથમ સો ગીતો થયાત્યારે લાગ્યું કે આ યાદી રોજ બરોજ સમયાંતરે લાંબી થતી જાય છે. એકલા કે કુટુંબ કે મિત્રો સાથે બેઠા, બેઠા ચાલતા ચાલતા, તેમજ કાર, બસ, ટ્રેન અને પ્લેનની મુસાફરી દરમિયાન ચંદ્ર-ચાંદની પરના ઘણા ગીતો સાંભળવા મળ્યા. રેડિયો, ટી.વી., સીડી પ્લેયર, ટેપ રેકોર્ડર, પેન ડ્રાઇવ જેવા વિવિધ ઓડિયો-વિડિયો માધ્યમોથી સાંભળે વધુને વધુ ગીતો નોંધાતા ગયા. આવા ગીતોના સંગ્રહમાં પત્ની, દીકરા દીકરી અને તેમનાં બાળકોનો ય સાથ મળતો રહ્યો.

હિન્દી ફિલ્મી ગીતોની જેમ બિન ફિલ્મી હિન્દી ગીત ગઝલોમાં પણ ચાંદ ચાંદનીનો સારો એવો ઉપયોગ થયો છે. વળી ચંદ્ર-ચાંદનીનો શેર-શાયરીમાં પુષ્કળ ઉપયોગ થયો છે. આવા બિનફિલ્મી ગીત-ગઝલ, શાયરીઓ પણ એકત્ર કરવા પ્રયાસ કર્યો. ઘણા ગુજરાતી ફિલ્મી તથા લોક ગીતો અને ગરબામાં પણ ચંદ્ર-ચાંદનીનો બહોળો ઉપયોગ જોવા મળે છે. આવા કેટલાક ગીતો પણ એકત્ર કરવામાં આવ્યા છે.

ચંદ્રનો પ્રભાવ ગીત-કવિતા જ નહિ પરંતુ ભાષા-વ્યાકરણ, કહેવત-મુહાવરા અને ગદ્ય પર પણ જોવા મળે છે. ચંદ્રનો વિશેષ પ્રભાવ તો વિવિધ પ્રકારાં નામો પર જણાય છે. ત્રી-પુરુષોના નામ, જાતિ-જ્ઞાતિના નામ, સ્થળ વિશેષના નામ (રહેઠાણ, ગામ, વેપાર-વાણિજ્ય એકમો, પર્વત, ડુંગર, નદી, વાવ, તળાવ તથા સાંસ્કૃતિક તેમજ વિશેષ નામો)માં ચંદ્ર, ચાંદ, ચંદા, ચંદર, ચંદ્રન, ચંદાની, ચાંદના, ચંદના, ચંદ વગેરેનો બહોળો ઉપયોગ થવા પામ્યો છે. વાર્તા, નવલકથા, પ્રવાસવર્ણનો, સામયિકો, સમાચારપત્રો, પત્રિકાઓ, તકતીઓ વગેરેમાં ચંદ્ર અને તેને સંલગ્ન શબ્દો સાથે જોડાયેલ કે તે પરથી બનેલા પુષ્કળ નામો જોવા મળે છે. આવા વિવિધ નામોની શક્ય તેટલી યાદી બનાવાઇ છે.

ચંદ્ર વિશે હિન્દુ- પૌરાણિક શાસ્ત્રોમાં ઘણી મીથ-માન્યતાઓ પ્રચલિતછે. હિન્દુ / ભારતીય તિથી તહેવારોમાં તેમજ જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં ચંદ્રનું વિશેષ મહત્ત્વ છે. ચંદ્રમાં કડવા ચોથની પ્રાર્થના, પૂર્ણિમાના પવિત્ર

તહેવારો, પ્રત્યેક તિથી સાથે જોડાયેલ ધાર્મિક સામાજિક ઉત્સવો તથા ઇદની ઇબાદત અને દુવા પણ છે.

ચંદ્ર એ પૃથ્વીનો એક માત્ર નરી આંખે જોઇ શકાય તેવો કુદરતી ઉપગ્રહ છે, જે આકાશમાં વિવિધ કલાઓ અને અદ્‌ભૂત દશ્યો સર્જે છે. ચંદ્ર સાથે ઘણી અદ્‌ભૂત ખગોળ શાસ્ત્રીય ઘટનાઓ સંકળાયેલી છે.

ચંદ્ર અને ચાંદની પૃથ્વી પરના માનવજીવન ઉપર ગાઢ અસર જન્માવે છે. ચંદ્ર અને તેની ચાંદની માનવીના મનને પ્રસન્ન કરવા સાથે પાગલપન- દીવાનાપનની હદ સુધી ઘેલું પણ લગાડે છે. ચંદ્ર સાહિત્યકારોનો પ્રેરણાસ્રોત છે. ચંદ્રના માધ્યમથી કવિઓએ મનુષ્યના વિવિધ મૂડ-ભાવ વ્યક્ત કર્યા છે. ચંદ્રના રૂપ (કળાઓ) અને મૂડ વૈવિધ્યપૂર્ણ છે. સળી જેવો પાતળો, આછો, વધતો, ઘટતો પૂર્ણ પણે ગાયબ થતો, વાદળોમાં લૂપાતો છૂપાતો, પૂર્ણતા તરફ વધતો જતો, પૂર્ણતાની નજીકતો ક્યારેક પૂર્ણ રૂપે પૂનમનો ચાંદ ! ચંદ્ર મેઘાવી-તેજોમય અટલ આકાશી પદાર્થ જે માનવીના ચિત્તને આકર્ષીને ઘેલું લગાડે છ, પાગલ બનાવે છે. પ્રેમીઓ માટે ચંદ્ર-ચાંદની ઉદ્દીપક રસાયણ છે, તો વિરહીજનોને વ્યાકૂળ બનાવતો વેરી છે. ચંદ્રની ઉપસ્થિતિ મિલનની ઝંખનાને તીવ્ર બનાવે છે. અને મિલનની પળોને અત્યંત રોમાંચક બનાવે છે. પ્રિય પાત્રની દૂરી કે વિરહની સ્થિતિમાં ચંદ્રની ચાંદની શીતળતાને બદલે આગ વરસાવે છે. રાત્રીના સમયે ચંદ્ર અનેકોનો સાથી, હમરાઝ, હમસફર, સાક્ષી અને સંદેશવાહક છે. ચંદ્ર એ સૌંદર્ય અને તેજસ્વીતાનું પ્રતીક છે. તેથી જ તો રૂપાળી સૌંદર્ય અને તેજસ્વીતાનું પ્રતીક છે. તેથી જ તો રૂપાળી સ્ત્રી અને પ્રતિભાવાન પુરુષોની ચંદ્ર સાથે તુલના કરાય છે. આવી તુલના કરતી વેળા ઉપમા, રૂપક, ઉત્પ્રેક્ષા અને અતિશ્યોક્તિનો પણ પ્રયોગ થાય છે. ચંદ્ર જેવં ચંદ્ર જ જાણે ચંદ્ર અને ચંદ્રથીયે અધિક ! પ્રેમી-પ્રેમિકા ઉપરાંત માતા-પિતા-સંતાન, ભાઇબહેન, મિત્ર જેવા સંબંધોનો સેતુ રચવામાં પણ ચંદ્રનો ભરપૂર ઉપયોગ થાય છે. લોરી ગીતો અને બાળ ગીતોમાં પણ ચંદ્રનો બહોળો ઉપયોગ થયો છે. જીવનની ફિલસૂફી પણ ચંદ્રના માધ્યમથી ઘણા ગીતોમાં રજૂ કરાઇ છે. ચંદ્રના ગીતો આનંદી (પ્લેફૂલ) તેમ દુ:ખના ભાવ વાળા (શેડ) પણ હોય છે.

ચંદ્ર સ્ત્રી-લિંગ તેમ પુલ્લીંગ પણ છે!

ચંદ્ર, ચાંદો, ચાંદ, ચંદો, ચાંદલિયો, ચાંદા મામા એ ચંદ્રના પુલ્લીંગ નામો છે, તો ચંદ્રમા, ચંદા, ચંદ્રિમા, ચંદ્રિકા, ચંદના, પૂનમ, પૂર્ણિમા એ સ્ત્રીલિંગ નામો છે. ચંદ્ર દેવ તેમ ચંદ્ર દેવી સ્વરૂપ પણ છે. વિવધ માનવ સંસ્કૃતિમાં ચંદ્રને વિવિધ સ્વરૂપે કલ્પવામાં આવે છે. ચંદ્રની પૌરાણિક કથાઓથી માંડી ચંદ્ર પર જવાના માનવીના કાલ્પનિક તેમજ વાસ્તવિક પ્રયાસો અત્યંત રોમાંચક છે.

ચંદ્ર-ચાંદનીના ગીતો નોંધવામાં હંમેશાં મુસાફરીમાં મારી સાથે રહેતી જીવન સંગિની ઇન્દીરાનો અમૂલ્ય ફાળો રહ્યો છે. દીકરા-દીકરી અને પૌત્રો-પૌત્રીઓ તથા દોહિત્ર દોહિત્રીએ આવા ગીતો વોટ્સેપ કરીને ચંદ્રગીતોની યાદી લંબાવવામાં સહયોગ કર્યો છે. મુસાફરીમાં ઘણે ભાગે અમારી સાથે રહેતા અમારા કૌટુંબિક યુગલ મિત્ર શ્રીમતી લીલાબેન તથા શ્રી મહેન્દ્રભાઇ સ્વામીએ આ પુસ્તકના લેખનમાં અમને હંમેશા પ્રોત્સાહન આપ્યું છે.

ઇ.સ. ૧૯૩૭ થી ૨૦૧૯ ના વર્ષો દરમિયાનની હિન્દી ફિલ્મોના ચંદ્ર-ચાંદની વાળા આશરે એક હજારથી વધુ (૧૦૬૫) ગીતો એકત્ર થઇ શક્યા છે, તેમ છતાં આ યાદી અધૂરી છે. હજુ ઘણા ગીતો સામેલ થઇ શક્યા

નથી, શોધી શક્યા નથી. ઘણા બધા ગીતકાર, સંગીતકાર, ગાયક, અભિનયકાર, ચંદ્ર-ચાંદનીના ગીતો સાથે સંકળાયેલ છે, ભાગ્યે જ કોઇ કલાકાર તેમાંથી બાકાત હશે. સદર પુસ્તક વાચકો માટે ભાષા-સાહિત્ય, સંસ્કૃતિ તથા ફિલ્મો વિશે એક માહિતીપ્રદ રસપ્રદ પુસ્તક બની રહેશે તેવી આશા છે.

પુસ્તકની સુંદર પ્રસ્તાવના લખી આપવા બદલ ડૉ. હસિત મહેતા (પ્રિન્સીપાલ, સૂરજબા મહિલા કૉલેજ, નડીયાદ) પ્રત્યે આભારની લાગણી વ્યક્ત કરું છું. પુસ્તક લેખન વિષે કિમતી સૂચનો કરવા તથા અભિપ્રાય લખી આપવા બદલ ગુજરાતના જાણીતા કેળવણીકાર અને સમાજસેવી અગ્રણી શ્રી ડૉ. મફતભાઈ પટેલ (તંત્રીશ્રી 'અચલા') તથા શ્રી મણીભાઈ પ્રજાપતિ (ડાયરેકટર ઓફ પબ્લીકેશન, કડી સર્વ વિશ્વ વિદ્યાલય, ગાંધીનગર) નો હૃદયપૂર્વક આભાર માનું છું. પુસ્તકનું સુંદર મુદ્રણ કરી આપવા બદલ શ્રી ભરતભાઈ રાજ્યગુરુ તથા કેતનભાઈ રાજ્યગુરુ, ગુરુ ડિઝાઈન શોપ, વલ્લભ વિદ્યાનગર તથા ઝીણવટપૂર્વક પ્રૂફ રીડીંગ તથા ભાષા શુદ્ધિ કરી આપવા બદલ પ્રો. ગિરીશભાઈ ભટ્ટ (નિવૃત અધ્યાપક, આર્ટસ કૉલેજ, મહેસાણા અને તલોદ) પ્રત્યે આભારની લાગણી વ્યક્ત કરું છું. પુસ્તકના પ્રકરણોને અનુરુપ રેખાંકન- ગ્રાફીકલ કરી આપવા બદલ અદિતી પ્રતીક મોદીના સહયોગની વિશેષ નોંધ લઉં છું.

- પ્રો. સી.ડી. મોદી

પુસ્તક અવલોકન

મારા સાત દાયકાથી વધારે સમયના સાહિત્ય તરફના પ્રેમ, વાંચન, લેખન અને અભ્યાસને કારણે ઘણાં વિષયો સંદર્ભે વાંચવાનું, લખવાનું થયું છે. સંશોધનના વિષયો અને તેની બાબતો પણ તપાસી છે, પણ તે બધામાં વળી ભાત પાડે તેવા વિષયવસ્તુ સાથે અભ્યાસુ અધ્યાપક પ્રો. સી. ડી. મોદી મારી પાસે આવ્યા. પાટણ. સ્થિત ટી.એસ.આર. કૉમર્સ અને એન.જી.ઈ.એસ. કૉલેજ ઓફ મેનેજમેન્ટ સ્ટડીઝના આચાર્ય તરીકે સેવાનિવૃત્ત થયેલા અભ્યાસુ અધ્યાપક પ્રો. સી. ડી. મોદીએ 'ચંદ્રાવલોકન' નામનો અતિ સુંદર અદ્‌ભુત ગ્રંથ પાઠકો સમક્ષ મૂકી કમાલ કરી છે.

પ્રો. સી. ડી. મોદી મૂળ અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપક હતા, પરંતુ વિવિધ વિષયોમાં ખેડાણ કરી સમારંભોનું આયોજન કર્યું છે. વિવિધ સામયિકોમાં અભ્યાસલેખો આલેખ્યા છે. તેમનું પુસ્તક 'ઉત્તર ગુજરાતમાં રાષ્ટ્રીય સ્વાતંત્ર્ય ચળવળ તથા સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓ હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા પ્રકાશિત થયું છે. તે પણ તેમના સંશોધનની શૈલીનો સુંદર અને અભ્યાસપૂર્ણ પુરાવો છે.

ચંદ્ર પૃથ્વીનો માત્ર ગ્રહ નથી પણ વિવિધ સ્વરૂપો દ્વારા પૃથ્વી પરના માનવીઓ માટે પ્રેરણાસ્રોત બન્યો છે. ચંદ્ર નિર્જીવ હોવા છતાં તેની પ્રેમાળ ચાંદની પ્રેમીઓ, કવિઓ, સાહિત્યસર્જકોનું ઉદ્દીપક રસાયણ છે.

પ્રો. મોદીએ ચંદ્રનું અવલોકન અનેક સ્વરૂપોમાં કર્યું છે. ચંદ્ર હૃદય અને પ્રેમનું પ્રતીક છે. વૈજ્ઞાનિકોએ ચંદ્ર ઉપર જવાનો પ્રયત્ન કર્યો. વૈજ્ઞાનિકો તો માત્ર તેને એક ગ્રહ તરીકે સ્વીકારે છે, પણ જગતના લોકોએ ચંદ્રને જીવન સાથે જોડી દીધો છે. લેખક ૨૫ પ્રકરણોમાં ચંદ્ર જેને આપણે અનેક નામોથી સંબોધીએ છીએ, તેના વિવિધ સ્વરૂપોનું સાહિત્યિક, કાવ્યત્વ રૂપ આપીને ગ્રંથને વૈજ્ઞાનિક બનાવ્યો છે. ચંદ્રએ કવિઓનું સર્જન કર્યું છે. હજારો કવિઓએ ચંદ્રની પ્રભા ઉપર કાવ્યો લખીને પોતે કવિ બની ગયા છે. ચંદ્ર આપણો સાંસ્કૃતિક વારસદાર બન્યો છે.

પ્રો. મોદીએ પ્રસ્તુત ગ્રંથમાં ફિલ્મ જગતમાં ચંદ્રએ જમાવેલો પ્રભાવ, સાહિત્યજગતમાં ચંદ્રની ચાંદનીએ હજારો હૃદયોને પ્રેમથી તરબોળ બનાવી દીધા છે. ચંદ્ર સાથે સંકળાયેલી હજારો કાવ્યકંઠિકાઓ ગ્રંથની શોભા છે. લેખકે ખૂબ જ મહેત્તત કરી, સિનેજગત, કાવ્યજગતને પણ હિન્દી-ગુજરાતી સાહિત્યમાં પ્રચલિત-અપ્રચલિત કાવ્યોનું ગઠન કરીને ગ્રંથને સમૃદ્ધ પ્રમાણિક બનાવ્યો છે.

લેખકે ચંદ્ર-ચાંદનીથી સર્જાયેલા ફિલ્મી ગીતો, અભિનયકારો, ગાયક-ગાયિકાઓની લાંબી યાદી મૂકીને આશ્ચર્ય સર્જરયુ છે. ગ્રંથ જ સંશોધનનો વિષય છે. હજારો નામની સાથે ચાંદ, ચાંદની, ચંદ્ર સંકળાયેલ છે. માનવી એક પળ પણ ચંદ્રથી વિખૂટો પડી શકતો નથી.

ચંદ્રાવલોકન ગ્રંથ પહેલી નજરે એમ લાગે કે લેખકે ચંદ્ર ગ્રહની, ચંદ્રયાનની, તેના લોન્ચીંગની વાત કરી હશે, ને ચંદ્રની પણ વૈજ્ઞાનિક હકીકતો બતાવી હશે. અહી એવું નથી, ચંદ્રયાન અને લોન્ચીંગ તો મસ્તિષ્કની ઘટના છે. પણ અહીં તો હૃદયપક્ષને કેન્દ્રમાં રાખી લેખક ચંદ્ર ક્યાં ક્યાં છૂપાયો છે. ફક્ત વાદળોથી નહિ પણ માનવીના હૃદયના ઊંડાણમાં વિભિન્ન રસરૂપ ધારણ કરી ક્યાં છૂપાયો છે, તે કેવી નાટ્યકલાઓ ચિત્રાત્મક રીતે કરી રહ્યો છે, તેનું સ્પષ્ટ અવલોકન પ્રસ્તુત ગ્રંથની કથાવસ્તુ છે.

લેખકનું હૃદય કવિ છે, કલાપ્રેમી છે, લેખકને વૈજ્ઞાનિક ભૂમિકા રજૂ કરવામાં રસ નથી. જે તથ્યો લઈને લેખકે ગ્રંથનું નિર્માણ ક્યું છે, તે તમામ તથ્યો સમજવા છતાં કોઈએ આ પહેલાં કાવ્યોનું વિશ્લેષણ વૈજ્ઞાનિક સાથે કર્યું નથી. પ્રો. મોદીએ પોતાની કલમ દ્વારા ચંદ્રને ચારેબાજુથી ઉપર, નીચે અને અંદરથી કોતરી નાખ્યો છે. ચંદ્રની ચાંદનીની પ્રભા લેખકના માનસે અદ્ભુત રીતે અસર કરી ગઈ છે. લેખક કવિ નથી પણ કવિઓના માનસમાં પ્રવેશેલા ચંદ્ર-ચાંદનીના અદ્ભુત વિશ્લેષક છે.

ચંદ્ર વિશે તો આ સંશોધનાત્મક ગ્રંથ છે. ચંદ્રના તમામ પાસાંઓનું વૈજ્ઞાનિક ને હકીકતપૂર્ણ વિશ્લેષણ કર્યુ છે.

બાળપણમાં બા આપણને આકાશ તરફ આંગળી કરી અંગુલિનિદેશ કરે કે જો આકાશમાં 'ચાંદામામા' છે. ત્યારથી શરૂ થયેલો સંબંધ લગભગ ઘણી પેઢીઓના બાળકો આમાંથી પસાર થયા હશે. પણ તે અંગે ક્યારેય વિચાર્યું નથી. આપણે પ્રો. સી. ડી. મોદીજીના આભારી છીએ કે આપણને આવો સુંદર વિચાર આપ્યો અને માત્ર વિચાર જ નહી તે વિચાર ઉપર આટલો સમુદ્ધ ગ્રંથ ભેટ આપ્યો.

તેમના વિવિધ પ્રકરણોમાં નજર માંડીએ તો તેમની ઝીણવટપૂર્વકની મહેનતનો પરિચય થશે. કેટકેટલાં સંદર્ભોમાંથી પસાર થઈ આવું સુંદર કામ પ્રાપ્ત કરાવ્યું છે. આનંદની વાત તો એ છે કે, જે તે ફિલ્મનું ગીત, ફિલ્મનું નામ, વર્ષ તેમજ તેના પાર્શ્વગાયક અને પાર્શ્વગાયિકાનું નામ પણ સાથે લખ્યું છે. ૪૪૪ પૃષ્ઠનો આ 'ચંદ્રાવલોકન' ગ્રંથ વાચકો, અધ્યાપકો, અભ્યાસુઓ તેમજ સૌ કોઈ માટે અનોખો સાહિત્યથાળ બની રહેશે જેની મને સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા છે.

આવો સુંદર ગ્રંથ આપણને ઉપલબ્ધ કરાવવા બદલ પ્રો. ડૉ. સી. ડી. મોદીજી આપણા સૌના અભિનંદનના અધિકારી છે. તેમને હાર્દિક અભિનંદન. આ ગ્રંથ વધુને વધુ વાચકો સુધી પહોંચે તેવી શુભકામનાઓ.

શુભમ્ ભવતુ।

- ડો. મફતલાલ પટેલ

તંત્રી: "અચલા'

મામાના મોસાળનો અનોખો પ્રવાસ

બ્રહ્માજીએ બ્રહ્માંડની રચના કરી ત્યારે માનસિક સંકલ્પથી માનસપુત્રો રચ્યા. તેમાંના એક તે ઋષિ અત્રી. તેમના લગ્ન કંદર્પ ઋષિના પુત્રી અનસૂયા સાથે થયા. તે બંનેને દુર્વાસા, દત્તાત્રેય અને સોમ એમ ત્રણ પુત્રો થયા. સોમ ચંદ્રનું જ એક નામ છે.

અગ્નિપુરાણ

બ્રહ્માએ તેમના માનસપુત્ર અત્રીને બ્રહ્માંડનો વિસ્તાર કરવાનો આદેશ આપ્યો. તેથી અત્રીએ અનુત્તર નામની તપસ્યા કરી. તે દરમ્યાન તેમની આંખમાંથી પાણીના ટીપાં ટપક્યાં, જે ખૂબ તેજસ્વી હતાં. દિશાઓએ સ્ત્રીના રૂપમાં આવીને પુત્રપ્રાપ્તિ માટે એ ટીપાંને ગ્રહણ કર્યાં. પરંતુ તેજના એ ટીપાંને દિશાઓ ગર્ભમાં ખમી શકી નહીં. તેથી તેનો ત્યાગ કર્યો. ત્યજી દેવાયેલા એ ગર્ભને બ્રહ્માએ જે પુરૂષ સ્વરૂપ આપ્યું તે ચંદ્ર.

પદ્મપુરાણ

દેવતાઓ અને દાનવોએ સમુદ્રમંથન કર્યું ત્યારે તેમાંથી ચૌદ રત્નો નિકળ્યા. ચંદ્ર એ ચૌદ રત્નોમાંથી એક છે. ભગવાન શંકરે લોકોના કલ્યાણ માટે તેને પોતાના માથા પર ધારણ કર્યો છે.

સ્કંધપુરાણ

ચંદ્રના લગ્ન દક્ષ પ્રજાપતિની નક્ષત્ર રૂપી સત્યાવીશ પુત્રીઓ સાથે થયા હતા. જેમના થકી ઘણાં પ્રતિભાશાળી પુત્રોનો જન્મ થયો હતો. આ સત્યાવીશ નક્ષત્રોના ભોગથી જ એક ચંદ્રમાસ પૂર્ણ થાય છે.

ઋષિ ગર્ગાચાર્ય

ચંદ્ર પૃથ્વીનો એકમાત્ર કુદરતી ઉપગ્રહ છે. તેનો વ્યાસ ૩૪૭૬ કિલોમીટર (૨૧૬૦ માઇલ) છે. તે પૃથ્વીથી ૩,૮૪,૪૦૧ કિ.મી.ના (૨,૩૮,૮૫૭ માઇલ) અંતરે આવેલો છે. સૂર્યના પ્રકાશને ચંદ્રની સપાટી પરથી પરાવર્તીત થઇને પૃથ્વી સુધી પહોંચતા ૧.૩ સેકન્ડ લાગે છે. વ્યાસ અને કદના માપમાં ચંદ્ર સૌરમંડળના અન્ય ઉપગ્રહોમાં પાંચમા સ્થાને આવે છે.

વિકીપીડીયા

પૃથ્વીના વાતાવરણની અસરનો વ્યાપ એટલો વિશાળ હતો કે તે એક મોટા કદની એરબેગની જેમ વર્તતી હતી. પરિણામે ચંદ્ર તેની અસરમાંથી છટકીને ઉપગ્રહ તરીકે ગોઠવાઇ ગયો.

હેરોલ્ડ ઉર

પૃથ્વીની વય જ્યારે નાની હતી, એટલે કે તેની ઉત્પત્તિને વધારે વર્ષો નહોતા થયા ત્યારે તે પોતાની ધરી આસપાસ બહુ ઝડપથી ફરતી હતી. તેથી તેનો એક ભાગ છૂટો પડીને અવકાશમાં ગયો, જે ચંદ્ર તરીકે ઓળખાયો. પેસિફીક મહાસાગર પણ આ દ્વિભાજનનો એક ટૂકડો હોઇ શકે.

ચાર્લ્સ ડાર્વિનના પુત્ર જ્યોર્જ

ચંદ્રની સપાટી પૃથ્વીની જેમ ક્યાંક ખરબચડી છે, ક્યાંક પર્વતો છે, તો ક્યાંક સપાટ છે. તે પૃથ્વીના ગુરુત્વાકર્ષણ બળને કારણે તેની આસપાસ પરિભ્રમણ કરે છે.

ગેલેલિયો – ઈ.સ.૧૬૦૦

ચંદ્ર વિશેની આવી આવી કેટલીયે ધાર્મિક, પૌરાણિક કે વૈજ્ઞાનિક માન્યતાઓ કે સંશોધનો ભલે આપણને આજે ઉપલબ્ધ હોય, પરંતુ હજુ હમણાં સુધી એટલે કે ૧૯૭૦ના દાયકા સુધી ચંદ્રને કોઇએ જોયો ન હતો. એ પછી જ ખગોળ વિજ્ઞાનીઓએ ત્યાં જવાની શરૂઆત કરી. તો પણ છેક ૨૦૧૫ સુધી માત્ર૧૨ જ વિજ્ઞાનીઓ ચંદ્રની ધરતી ઉપર પહોંચી શક્યા હતા. જો કે છેલ્લાં દશકમાં આ ચંદ્રયાત્રા માલેતુજારો માટે ખુલ્લી મુકાઇ ગઇ છે.એ ઉપગ્રહ ઉપર હવે તો માનવ વસવાટની શક્યતાઓ વિજ્ઞાનીઓ શોધી રહ્યા છે.

આપણે જેને ચાંદનીમાં ખીલતો જોઇને ખુશ થઇએ છીએ, કે પછી અમાસે ડૂબતો જોઇને અંધારામાં ગરકાવ થઇએ છીએ, એ ચંદ્ર અને તેની ચાંદની ડાહ્યાજનોને પણ ગાંડા કરી મૂકે એટલી મોહક, શિતળ અને આહ્લાદક છે. પરંતુ આ પુસ્તક વાંચતા નવાઇની વાત એ અનુભવાય છે કે અર્થશાસ્ત્રના એક અધ્યાપકને પણ તે કોઇપણ અર્થના, ગણિતના કે વિજ્ઞાનના વ્યવધાન વગર સીધેસીધી સ્પર્શી ગઇ, અને તે ચંદ્રાવલોકનની સંશોધનાત્મક યાત્રાએ નીકળી પડ્યા, જેના ફળરૂપે આ પુસ્તક પ્રાપ્ત થયું છે.

શ્રી સી.ડી.મોદીનું આ ચંદ્ર-અવલોકન ‘જ્યાં ન પહોંચે રવિ, ત્યાં પહોંચે કવિ’ના ન્યાયે થયું છે. અહીં ચંદ્રની કવિતા, ગુજરાતી કવિતા અને હિન્દી ગઝલો, ફિલ્મી ગીતો અને બિનફિલ્મી ગીત-ગરબા, મનોરંજન અને ફિલસૂફી જેવા અનેક ક્ષેત્રમાં વિસ્તર્યું છે. મજાની વાત તો એ કે જ્યાં કવિ પહોંચ્યા તેથી એ આગળ આ અનુભવી મોદી પહોંચ્યા છે. આ મોદી પાસે સીડી છે, ચંદ્ર સુધી પહોંચવાની. એટલે કે તેઓ સી.ડી. મોદી છે. તેમણે જીવન આખું ભલે પાટણ મધ્યે અર્થશાસ્ત્ર ભણાવ્યું હોય, અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં ૨૦ સ્કોલર્સને પી.એચ.ડી.ની ડીગ્રી અપાવી હોય, ૫૦ રીસર્ચ પેપર, ૨૦૦ અભ્યાસ લેખો અને અગણિત રેડિયો વાર્તાલાપો આપ્યા હોય, પણ એમનો જીવ તો કાવ્યરસિક. એટલે ચંદ્રઘેલા બન્યા અને એક સામાન્ય પગપાળા ધાર્મિક પ્રવાસમાંથી શરૂ થયેલી તેમની ચંદ્રઘેલછા આખરે આ પુસ્તકમાં સંશોધનની શિસ્ત સાથે સર્જનઘેલછા રૂપે પ્રગટી છે.

કહેવાય છે કે જ્ઞાન અને કળા કદી ક્યાંય બંધાતા નથી, કોઇના મહોતાજ રહેતા નથી. “ઉત્તર ગુજરાતની રાષ્ટ્રીય સ્વાતંત્ર્ય ચળવળ અને સ્વાતંત્ર સેનાનીઓ” જેવા સંશોધન પુસ્તકના લેખક,નડિયાદ નિવાસી અને પાટણના કર્મયોગી ડૉ. ચંપક મોદીએ ચંદ્રાવલોકનના સંશોધન અને સંપાદન માટે આજથી નહીં, પરંતુ છેક ૧૯૩૭થી ધુળ ધોયાનું કાર્ય કર્યું છે. તેથી જ તેઓ ચંદ્ર વિશેના એક હજારથી વધારે ગીતો તથા સંદર્ભો એકઠા કરી શક્યા છે. ધ્યાનપાત્ર બાબત એ છે કે આ કાર્ય તેમણે નિજાનંદે કર્યું હોવા છતાં તેને ગજવે ઘાલવાને બદલે ગુલાલ કરીને વહેંચ્યું છે. વળી મૂળે તો શિક્ષક જીવ. એટલે જે કાંઇ માણ્યું અને જે કાંઇ મેળવ્યું તે બધું જેમને તેમ આપી ન દીધું. એટલે કે અહીંથી લઇને-તહીંથી લઇને ટપાલીકર્મથી કર્યું નથી. પરંતુ શબરીકર્મથી વહેંચ્યું છે. અર્થાત્ ચંદ્ર વિશેની જાતભાતની માહિતીઓ, પછી તે પૃથ્વીના ઉપગ્રહ તરીકેની હોય કે ધાર્મિક

માન્યતાઓ વિશેની હોય, ઉત્સવો વિશેની હોય કે ખગોળ કે જ્યોતિષ શાસ્ત્ર વિશેની હોય, ભાષા સાહિત્યમાં હોય કે લોકસાહિત્યમાં હોય, પદ્યમાં હોય કે ગદ્યમાં હોય, સૌંદર્યની ઉપમા રૂપે હોય કે માનવજીવનના પાસાંઓની અભિવ્યક્તિરૂપે હોય, મિલનની રોમાંચક અનુભૂતિ હોય કે વિરહની વ્યથામાં હોય, એ બધી જ વિગતોને ઝીણવટથી તપાસીને યોગ્ય ખંડમાં અને યોગ્ય ક્રમમાં મુકી છે. આવા ચોવીસથી વધારે ખંડોમાં ચંદ્રની વિવિધ છટાઓ, કલ્પનાઓ, રૂપકો અને રૂપોનું સંકલન એક મસમોટા સંશોધનની અને સંપાદનની કેડી બતાવે છે.

પુસ્તકની સૌથી રસપ્રદ બાબત ફિલ્મી અને બિનફિલ્મી ગીતોમાં ચંદ્રના વર્ણનો અને ઉપયોગોને નિરૂપવામાં છે. વાચકને અહીં ઉતારેલા આખેઆખા ગીતો, મુક્તકો,વિચારપ્રેરક પદ અને શેર એક જ સામટા વાચવા મળે તેમાં રસના ડૂબકા અનુભવાય તેમ છે. વળી એક જ વિષયને, કહો કે એક જ વિષયના એક રૂપકને જુદા જુદા ભાવો અને અભિગમો સાથે સાંકળીને યુક્તિપૂર્વકની ડિઝાઇનમાં રજૂ કરીને ભાવકના રસપ્રવાહને જાળવી રાખવાનો કિમીયો લેખકે બુદ્ધિપૂર્વક અજમાવ્યો છે. પુસ્તકના અંતે ચંદ્ર અને ચાંદનીના ગીતોની વર્ષવાર યાદી આપીને પુસ્તકની શ્રદ્ધેયતા કે શાસ્ત્રીયતા માટે જરૂરી એવી સૂચિકરણની શિસ્તને પણ ખપમાં લીધી છે. આ કારણે આ પુસ્તક એકતરફ વિવેચકોને, બીજી તરફ સંશોધકોને અને ત્રીજી તરફ રસિકજનોને એકસરખી રીતે સ્પર્શી શકે તેવું બન્યું છે.

આ ચંદ્ર – સંપાદનમાં સૌથી મહત્વની બાબત ઉદ્દેશ-પ્રયોજન વિશેની છે. કોઇપણ સંપાદન ત્યારે જ સફળ થાય જ્યારે તેનો સંપાદક પહેલેથી જ પોતાના પ્રયોજન-માર્ગ બરાબર નક્કી કરી શકે. અહીં પણ પ્રવાસમાં સમય પસાર કરવા માટે શરૂ કરેલી અનંતકડીની રમતમાંથી ઉભું થયેલું આખું સંપાદન આખરે કોઇપણ ચંદ્ર- વિષયક માહિતી યા ફિલ્મી-ગેરફિલ્મી ગીતોનો, એક (અધૂરો) કોશ બની રહે છે. એ શ્રદ્ધેય કોશ તો ખરો જ.

આ ‘ચંદ્રાવલોકન’ને આપણે ચયનલક્ષી સંપાદન કહી શકીએ. કોઇપણ ચયનલક્ષી સંપાદનમાં ચયનનો પડકાર ઘણો કપરો હોય છે. અહીંથી-તહીંથી મેળવેલું, લેખકે પ્રસ્તાવનામાં કહ્યું છે તેમ પરિવારજનોએ પણ એકઠું કરવામાં મદદ કરેલી, એ બધી સામગ્રીનો ઢગલો ખૂબ ભારેખમ હોય છે. એને જો પ્રયોજનલક્ષી અને ચયનલક્ષી શિસ્તના સહારે ચૌક્કસ ભાતમાં ઢાળવામાં ન આવે, તો ઉત્તમ સામગ્રી પણ બોઝીલ બની શકે. ‘ચંદ્રાવલોકન’ના સંપાદક આ ગૂંચવાડામાંથી સુપેરે પાર ઊતરી ગયા છે. કારણ કે અહીં ચંદ્ર વિશેના ગીતોને ભાષાવાર, વિષયવાર, માધ્યમ પ્રમાણે, મૂડ પ્રમાણે.....એમ જુદા-જુદા વિભાજનોમાં વહેંચવાની સુંદર ડિઝાઇન કરી છે. વળી ચંદ્ર-ગીતો ઉપરાંત ચંદ્ર વિશેની વૈજ્ઞાનિક, ધાર્મિક,ખગોળીય, સાહિત્યિક જેવી અનેક માહિતીઓ પૂરી પાડીને આ ગ્રંથને એકવિધતાની નિરસતામાં સરકી પડતો અટકાવ્યો છે.

ચાલો, આપણે પણ આ ગ્રંથના ચંદ્રયાનમાં બેસીને નીકળી પડીએ આ મનમોહક ઉપગ્રહના પ્રવાસે. આમેય મોસાળીયા ચંદામામાને ઘેર તો લાડ જ મળે ને? રસભર્યા લાડ-લાડવાં મળી રહેશે આ ‘ચંદ્રાવલોકન’ના વાચકને, એવી આશા-શુભેચ્છા. સંપાદકશ્રીને ખોબલે ખોબલે અભિનંદન.

- ડૉ. હસિત મહેતા

પ્રિન્સીપાલ, સૂરજબા મહિલા કૉલેજ, નડીયાદ

અનુક્રમણિકા

૧
પૃથ્વીનો કુદરતી ઉપગ્રહ- ચંદ્ર

પૃથ્વીવાસીઓ માટે આકાશમાં મુખ્યત્વે ત્રણ પ્રકારનાં પદાર્થો પરિચિત છે. સૂર્ય, ચંદ્ર અને તારા-ગ્રહો. સૂર્ય એ પૃથ્વીવાસીઓના જીવનનો આધાર છે. તારા અને ગ્રહો તો ગણ્યા ગણાય નહિં ને વીણ્યા વીણાય નહીં એટલાં બધા અતિ દૂર અને ખૂબ જ નાનાં જે માત્ર ટીમ ટીમાતા દેખાય છે. ચંદ્ર અલબત્ત દિવસે દેખાતો હોવા છતાં સૂર્યના પ્રકાશમાં ઝાંખો હોય છે, પરંતુ રાત્રે પ્રકાસિત હોય છે અને વળી વધતો ઘટતો રહે છે. પૃથ્વી વાસીઓના મન ઉપર ચંદ્રનું સામ્રાજ્ય પ્રવર્તે છે.

ચંદ્ર ઘણા નામોથી ઓળખાય છે. ચંદ્ર, ચાંદો, ચાંદ, ચંદો, ચંદા, ચાંદલિયો, ચંદ્રમા, ચાંદામામા એ બધા શબ્દો સૌર મંડળના જીવંત ગ્રહ પૃથ્વી (Earth)ના એક માત્ર પરિચીત કુદરતી ઉપગ્રહ (Natural Sattelite) ચંદ્ર- Moon માટે વપરાય છે. પૃથ્વી પરથી દેખાતા સૌથી તેજસ્વી એવાસૂર્ય પછી ચંદ્ર એ બીજા ક્રમનો તેજસ્વી પદાર્થ છે.

અબજો વર્ષ પહેલાં સૂર્યમાંથી ગ્રહો છૂટા પડ્યા તેમાં બુધ અને શુક્ર પછીનો ગ્રહ એ આપણી પૃથ્વી, અને તેમાંથી છૂટો પડેલો કે તેની સાથે જ છૂટો પડેલો અને તેની આસપાસ ફરતો ઉપગ્રહ એટલે ચંદ્ર

પૃથ્વીને આપણે સૌ ધરતી માતા તરીકે અને સૂર્યને સૂરજ દાદા તરીકે ઓળખીએ છીએ, તેમ ચંદ્રને ચંદ્રમા, ચંદામામા, ચંદામામા, ચંદારાજા, ચંદારાણા ચાંદલિયો એવા જુદા જુદા નામે ઓળખીએ છીએ. પૃથ્વીવાસીઓના જન્મ સમયે બુધ, શુક્ર, મંગળ, ગુરૂ, શનિ જેવા ગ્રહો તેમજ ચંદ્ર-એ બધાની આકાશમાં સ્થિતિ સંદર્ભે જાતકની જન્મ કુંડળી દ્વારા જાતકના જીવન ઉપર અસરકર્તા ભાગ્યવિધાતા-ભાગ્યનિર્માતા તરીકે ઓળખાય છે.

ચંદ્રની ઉત્પત્તિ વિશે હિન્દુ શાસ્ત્રોની એક દંતકથા અનુસાર સમુદ્રમંથન પ્રસંગે સમુદ્રમાંથી નીકળેલ ચૌદ રત્નો પૈકીનું એક રત્ન ચંદ્ર છે. પૃથ્વીની જેમ ચંદ્રની ઉત્પત્તિ વૈજ્ઞાનિકોના મંતવ્ય મુજબ આશરે ૪૬૦ કરોડ વર્ષો પહેલાં થઇ હોવાનું મનાય છે. ચંદ્ર પૃથ્વીની આસપાસ પરિક્રમા કરે છે. તેમજ પોતાની ધરી

ઉપર પરિભ્રમણ પણ કરે છે. ચંદ્રને પૃથ્વીની આસપાસ પરિક્રમા કરતાં જેટલો સમય લાગે છે. તેટલો જ સમય પોતે ધરી ઉપર ફરતાં-પરિભ્રમણ કરતાં લાગે છે, તેથી પૃથ્વી ઉપરથી ચંદ્રની એક જ બાજુ દેખાય છે. ચંદ્રનો ભ્રમણકાળ ૨૭.૩૨૨ સૌર દિવસ અર્થાત્ ૨૭ દિવસ, ૭ કલાક, ૪૩ મિનિટ, ૧૧.૬ સેકન્ડ જેટલો છે. ચંદ્ર ઉપરનો આખો દિવસ - અહોરાત્ર પૃથ્વીના ૨૯.૫ અહોરાત્ર જેટલો હોય છે, તેથી પૃથ્વીના એક પખવાડિયા જેટલો ચંદ્રનો દિવસ અને એક પખવાડિયા જેટલી ચંદ્રની રાત હોય છે.

પૃથ્વીથી ચંદ્રનું અંતર, ચંદ્રની પૃથ્વીની ફરતે થતી પરિક્રમા અનુસાર, ૩,૫૬, ૪૦૦ કિલો મીટરથી ૪,૦૬,૭૦૮ કિલોમીટર અને સરેરાશ અંતર ૩,૮૪,૪૦૩ કિલો મીટર દર્શાવાય છે. ચંદ્ર પૃથ્વી કરતાં કદમાં ઘણો નાનો છે. ચંદ્રનો વ્યાસ ૩,૪૭૬ કિલોમીટર છે અને તેનું દ્વ્યમાન ૭,૩૪૯ $૧૦^{૨૨}$ કિલોગ્રામ છે. જે પૃથ્વીનાં દ્વ્યમાનનો ૦.૦૧૨૩મો અંશ છે. ચંદ્ર ઉપર ગુરૂત્વાકર્ષણ પૃથ્વી કરતાં લગભગ છઠ્ઠા ભાગનું છે.પૃથ્વી પરથી ચંદ્ર જેટલો દેખાય છે તેના કરતાં પૃથ્વી ચંદ્ર ઉપરથી આશરે ૧૩ ઘણી મોટી દેખાય છે.

ચંદ્રની સપાટી ઉપરના તાપમાનની સીમા તેના વિષુવવૃત્ત (મધ્યભાગ) પર દિવસે મહત્તમ ૧૨૭° સેન્ટી ગ્રેડ અને રાત્રે માઇનસ ૧૭૩° સેન્ટીગ્રેડ જેટલું હોય છે. આમ ચંદ્ર ઉપર અતિશય ગરમી અને અતિશય ઠંડી એટલે કે ખૂબ જ વિષમ તાપમાન હોય છે. વળી ચંદ્ર ઉપર હવા કે પાણી નથી, તેથી ત્યાં વનસ્પતિ કે સજીવ સૃષ્ટિનું અસ્તિત્વ નથી.

ચંદ્ર સખત ખડકોનો બનેલો છે. ચંદ્ર ઉપર સપાટ જમીન, ખાડા ટેકરા અને પર્વતો છે. ખડકો અને પર્વતોના રંગને કારણે ચંદ્રમાં હરણ જેવો આછા કાળા રંગનો આકાર દેખાય છે, જેને ચંદ્રમાં કલંક કહેવાય છે.

સૂર્ય ચંદ્રના નક્ષત્ર ભ્રમણ મુજબ ચંદ્રની કળાઓ થાય છે. એકમથી પૂનમ અને અમાસ એ સોળ કળાઓ જે અમૃતા, માનદા, પૂષા, તૃષ્ટિ, પુષ્ટિ, રતિ, ધૃતિ, શશિ-ચંદ્રિકા, કાંતિ, જ્યોત્સ્ના, શ્રી, પ્રીતિ, અંગદા, પૂર્ણા અને પૂર્ણામૃતા નામોથી ઓળખાય છે.

જ્યોતિષશાસ્ત્ર (એસ્ટ્રેલોજી)માં બધા ગ્રહ ફલાદેશ ચંદ્ર રાશિ મુજબ જોવાય છે. પૃથ્વી અને ચંદ્રની ગતિ સંદર્ભે રચાતા ક્રાંતિવૃત અને ચંદ્રકક્ષાના બે પાન બિંદુઓને રાહુ અને કેતુ કહે છે. આ રાહુ કેતુની સ્થિતિ જાતકની જન્મકુંડળીમાં જે રીતે હોય તની ગાઢ અસર જાતકના જીવન ઉપર દર્શાવાય છે.

સૂર્ય ફરતે પૃથ્વી અને પૃથ્વી ફરતે ચંદ્રની પરિક્રમા એ ખગોળશાસ્ત્રીય (એસ્ટ્રોનોમી) ઘટના છે, જેને માવનીના ભાગ્ય ઉપર થતી અસર સ્વરૂપે જ્યોતિષશાસ્ત્ર (એસ્ટ્રોલોજી) સાથે જોડવામાં આવે છે. વળી ચંદ્ર પૃથ્વીથી સૌથી નજીકનો આકાશી પદાર્થ છે, જેની ગુરુત્વાકર્ષણ અસર પૃથ્વી ઉપર ખાસ કરીને સમુદ્રની ભરતી ઓટ ઉપર થતી હોવાનું મનાય છે. પુનમે ચંદ્રની અસરરૂપે સમુદ્રમાંવધુ પ્રબળ ભરતી હોય છે અને વધુ ઊંચા મોજાં ઊછળે છે. અમાસ હોય ત્યારે સમુદ્રમાં વધુ ઓટ હોય છે અને મોજાં ઓછા ઉછળે છે.

ચંદ્ર સ્વયં પ્રકાશિત નથી, પરંતુ સૂર્ય પ્રકાશથી ચંદ્ર પ્રકાશિત થાય છે. ચંદ્રના પ્રકાશિત ભાગ પૈકી જેટલો ભાગ પૃથ્વી તરફ હોય તેટલો પ્રકાશિત ચંદ્ર પૃથ્વી ઉપર દેખાય છે.

પૃથ્વીની પરિક્રમા કરતા કરતા ચંદ્ર જ્યારે પૃથ્વી અને સૂર્યની વચ્ચે આવે ત્યારે ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ સૂર્ય તરફ હોય છે અને પ્રકાશ વિનાનો ભાગ પૃથ્વી તરફ હોય છે, તેથી ચંદ્ર પૃથ્વી ઉપરથી દેખાતો નથી. આ વખતે પૃથ્વી ઉપર અમાસ-અમાવાસ્યા હોય છે. અમાસ પછી ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ પૃથ્વી તરફ આવે છે અને એકમથી પૂનમ સુધી ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ વધતો જોઇ શકાયછે, અને પૂનમના દિવસે સૂર્ય અને ચંદ્રની વચ્ચે પૃથ્વી હોવાથી ચંદ્રનો બધો પ્રકાશિત ભાગ પૃથ્વી તરફ હોય છે. આ વખતે પૂર્ણ ચંદ્ર દેખાય છે. જે પૂનમ કે પૂર્ણિમા કહેવાય છે. પૂનમ પછી ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ પૃથ્વી તરફ ઓછો થતો જાય છે. અને અમાસની રાત્રીએ ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ પૃથ્વી તરફ બિલકુલ ન હોવાથી ચંદ્ર દેખાતો નથી. એકમથી પુનમ સુધી રાત્રે અજવાળું વધતું જાય છે, જેને અજવાળિયું કે શુક્લ પક્ષ કહે છે જ્યારેપૂનમ પછીની એકમથી અમાસ સુધી રાત્રે અજવાળું ઘટતું જતું હોવાથી તેને અંધારિયું અથવા કૃષ્ણ પક્ષ કહે છે. એકમથી પૂનમની તિથીઓ સુદ ૧ થી સુદ ૧૫ (પૂનમ) કહેવાય છે. જ્યારેપૂનમ પછીની તિથીઓ વદ ૧ થી વદ ૧૪ અને બે ૩૦ (અમાસ) કહેવાય છે. અજવાળિયા દરમિયાન ચંદ્ર પ્રકાશ તેજોમય હોવાથી આકાશમાં તારા આછા દેખાય છે. જ્યારે અંધારિયામાં ચંદ્ર ઓછો પ્રકાશિત થતો જવાથી તારા વધુ ચમકતા દેખાયછે. પૂનમ એટલે પૂર્ણ પ્રકાશિત રાત્રિ અને અમાસ એટલે ઘોર અંધારીરાત. ચંદ્રનો પ્રકાશ ચાંદની કહેવાય છે, જે શીતળ, પ્રકાશિત અને મધુર - મનોરમ્ય હોય છે.

સૂર્ય, પૃથ્વી અને ચંદ્ર પૈકી સૂર્યની આસપાસ પૃથ્વી તેમ પૃથ્વીની આસપાસ ચંદ્ર ફરે છે. આથી સૂર્ય અને પૃથ્વીની વચ્ચે ચંદ્ર આવે ત્યારે ક્યારેક સૂર્યનો કેટલોક ભાગ ઢંકાય છે. અને પૃથ્વી ઉપરથી સૂર્યનો કેટલોક ભાગ દેખાતો નથી, તેને સૂર્યગ્રહણ કહે છે. સૂર્યગ્રહણ અમાસના દિવસે થાય છે. સૂર્યગ્રહણ ખંડગ્રાસ હોય તો સૂર્યનો કેટલોક ભાગ દેખાતો નથી. અને પૃથ્વી ચોક્કસ ભાગ ઉપર સૂર્યપ્રકાશ- તડકો આવતો નથી. સૂર્યગ્રહણ વેળા સૂર્યની બરાબર વચ્ચે ચંદ્ર આવી જાય તો સૂર્ય કંકણની જેમ ગોળ વર્તૂળાકારમાં દેખાય છે, જેમ કંકણ આકૃતિ કહે છે. સૂર્ય અને ચંદ્રની વચ્ચે પરિભ્રમણ દરમ્યાન પૃથ્વી આવે ત્યારે પૃથ્વીનો પડછાયો ચંદ્ર ઉપર પડવાથી ચંદ્ર ઢંકાય અને ચંદ્રનો કેટલોક ભાગ અથવા પૂરેપૂરો ચંદ્ર ન દેખાય ત્યારે ચંદ્રગ્રહણ થાયછે. ચંદ્રગ્રહણ પૂનમની રાત્રે થાય છે. ચંદ્રગ્રહણ જેમાં ચંદ્રનો કેટલોક ભાગ ઢંકાય તો તે ખંડગ્રાસ ગ્રહણ કહેવાય છે અને જો પૃથ્વીના પડછાયાથી ચંદ્ર આખો ઢંકાઇ જવાથી ચંદ્ર બિલકુલ ન દેખાય તો ખગ્રાસ ગ્રહણ કહેવાય છે.

ચંદ્રગ્રહણ જોવાથી આંખને કે માનવશરીરને કોઇ પ્રતિકૂળ અસર થતી હોવાનું મનાતું નથી. જ્યારે સૂર્યગ્રહણ નરી આંખે કે સાદાં કાચ-ચશ્માથી જોવાથી આંખને નુકશાન થવાની શક્યતા રહે છે. વળી સૂર્યગ્રહણ જીવસૃષ્ટિ, ખાસ કરીન ગર્ભવતી સ્ત્રીઓ ઉપર પ્રતિકૂળ અસર કરતું હોવાની માન્યતા પ્રવર્તે છે. હિન્દુ ધર્મમાં ગ્રહણને, વિશેષ કરીને સૂર્યગ્રહણને ધાર્મિકરૂપ આપવામાં આવ્યું છે. અને રાહુકેતુ સૂર્યચંદ્રને ગળીજતા હોય તેમ કલ્પવામાં આવ્યું છે. સૂર્યચંદ્રને ગળી જતા હોય તેમ કલ્પવામાં આવ્યું છે. સૂર્યચંદ્રને જલ્દીથી છોડાવવા માટે સ્નાન, ભક્તિ, ઉપવાસ,દાન-પૂણ્ય વગેરે કરવાની પ્રથા પ્રવર્તે છે. ચંદ્રગ્રહણ એ ભૌગોલિક-ખગોળશાસ્ત્રની અવકાશી ઘટના હોવા છતાં તેને ધાર્મિક સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું છે.

ચંદ્ર પૃથ્વીની આસપાસ પરિક્રમા કરે છે. તેથી આકાશમાં ચંદ્રની નજદીકી-દૂરી તથા ચંદ્રગ્રહણ સૂર્યગ્રહણ સંદર્ભે ચંદ્રના આકાર, કદ, રંગ વગેરેમાં ફેરફાર થતા હોય છે, જેને આધારે ચંદ્રના વિવિધ નજારાઓને વિવિધ નામો આપવામાં આવ્યા છે.

Moon -ચંદ્ર - કુદરતી ઉપગ્રહ કે જે ગ્રહની આસપાસ ફરતો હોય અને તે ગ્રહ પરથી નરી આંખે જોઇ શકાય તેવો હોય.

શનિના ચંદ્ર: શનિ ગ્રહ ગુરૂ પછી સૌથી મોટો છે, જેને ૬૦ જેટલા ઉપગ્રહ છે. સૌથી મોટો ઉપગ્રહ ટાઇટન જે શુક્ર ગ્રહથી પણ મોટો છે અને જ્યાં બરફ આચ્છાદિત પહાડો તથા મિથેન પ્રવાહીના સમૂહ છે. સમગ્ર સૌર મંડળમાં સપાટી ઉપર પ્રવાહી હોય તેવો આ એક જ ચંદ્ર મનાય છે. શનિના બીજા એક ઉપગ્રહ એન્સલેડ્સ (Enceladus)ની સપાટી ઉપર બરફનું પડ છે . જેનો ઉપર કોઇક પ્રકારના જીવ (જીવન)ની શક્યતા દર્શાવાય છે. સમગ્ર સોલર સિસ્ટમમાં ફક્ત આવો એક જ ઉપગ્રહ હોવાનું મનાય છે.

Moonlets- નાના ચંદ્ર (Small moons, કુદરતી અથવા કુત્રિમ એવા નાના ઉપગ્રહને Moonlet કહે છે. શનિગ્રહને અસંખ્ય નાના ચંદ્ર (Moonlets) છે જેના વડે શનિના વલય બને છે.

Moonlit- ચાંદનીથી સભર, ચંદ્ર પ્રકાશ (ચાંદની)થી જોઇ શકાય તેવું.

Moonrise- ચંદ્રોદય સૂર્યાસ્ત પછી આકાશમાં ચમકતો જોઇ શકાય તેવો ચંદ્ર.

Moonset- સૂર્યાસ્ત રાત્રિ પુરી થયેથી સૂર્ય ઉગતા પહેલાં ઝાંખો થતો ચંદ્ર.

Lunar eclipse- ચંદ્રગ્રહણ પૂનમની રાત્રે ચંદ્ર અને સૂર્ય વચ્ચે પૃથ્વી આવવાથી પૃથ્વીનો પડછાયો ચંદ્ર ઉપર પડવાથી ચંદ્ર થોડો કે પૂર્ણ પણે ન દેખાય તે સ્થિતિ- ચંદ્ર પૂર્ણ પણે ઢંકાઇ જાય (પૃથ્વીના પડછાયાથી) તો ખગ્રાસ ચંદ્ર ગ્રહણ કહેવાય અને પૂર્ણ કરતાં ઓછો ઢંકાય તો તેને ખંડગ્રાસ ચંદ્રગ્રહણ કહેવાય છે.

Moon Graze/ Moon Grazing- ફરતો ચંદ્રમાં ચંદ્રગ્રહણ વેળા પૃથ્વીની ફરતે ચંદ્રની ભ્રમણ કક્ષામાં આકાશી પદાર્થ તારા-ગ્રહ ચંદ્રની નજીક આસપાસ દેખાય, છૂપાય તે નજારો મુનગ્રેઝ કહેવાય છે.

Full Moon- પૂર્ણ ચંદ્ર, પૂનમ, પૂર્ણિમા સુદ (શુક્લ) પક્ષ પખવાડિયાના ૧૫માં દિવસે ચંદ્ર પૂર્ણ રૂપે ખિલે છે અને અન્ય તિથિઓ કરતાં સુદ પૂનમે ચંદ્ર પૂર્ણ ખિલેલો અને વધુ પ્રકાશિત હોય છે. આ વેળા રાત્રે આખો ચંદ્ર દેખાય છે. ચંદ્રની આમતો વિવિધ કળાઓ છે, જે પૈકી પૂર્ણરૂપ તેની સૌથીવધુ આકર્ષક અને સૌથી સુંદર કળા છે. પૂનમનો ચાંદ ગોળ થાળી જેવો વધુ પ્રકાશમય હોય છે, જે ચાંદ-ચંદા-ચંદ્રની સૌથી સહજ કલ્પના છે. પ્રતિમાસ એક જ વાર પૂનમની રાત્રિએ ચંદ્ર પૂર્ણરૂપે દેખાય છે અને તે માનવ ચિત્તને સૌથી વધુ પ્રસન્ન કરે છે, વધુ આકર્ષિત કરે છે. પૂનમનો દિવસ-રાત્રી ધર્મ સાથે-સામાજિક ઉત્સવ સાથે જોડાયેલ છે, જે પૈકી શરદપૂનમે ચંદ્ર વધુ પ્રકાશિત હોય છે તેથી જ તો શરદ પૂર્ણિમાએ રાત્રે સૌ ગરબાની રમઝટ માણે છે, ચાંદનીનો પ્રકાશ માણે છે, ચાંદની રાત્રે સ્વૈર વિહાર કે નૌકા વિહાર માણે છે, દૂધ-પૌંઆની મોજ માણે છે. પૂર્ણ ચંદ્ર પણ જ્યારે મહાચંદ્ર- Super Full Moon અને ત્યારે તે પૃથ્વીની સૌથી વધુ નજીક હોવાથી અત્યંત

પ્રકાશિત તેજોમય અને લઘુકોણ કરતાં ૧૪ ટકા મોટો દેખાયછે. આવા નજારા વર્ષો પછી આવતા હોય છે. ચંદ્રના બીજા ઘણા વિવિધ રૂપો છે જે આગળ દર્શાવ્યા છે.

New Moon- પૃથ્વી પરથી દેખાતા ચંદ્રની પાછળની બાજુ, જે પૃથ્વી પરથી જોઇ શકાય નહિં. પૃથ્વી અને સૂર્યની બરાબર વચ્ચે ચંદ્ર આવે ત્યારે પૃથ્વી પરથી ચંદ્રની ચમકતી બાજુ જોઇ શકાતી નથી તેથી તેની સૂર્ય પ્રકાશ વિનાની બાજુ પૃથ્વી પરથી જોઇ શકાતી નથી, તેને અમાસ કહે છે જે મહિનાં એકવાર આવે છે. અમાસની રાત્રિએ ચંદ્ર પ્રકાશ હોતો નથી. ચાંદની હોતી નથી, અને ન્યૂમુન કહે છે.

ન્યૂ મૂનના બીજા દિવસે ચંદ્ર પાતળી રૂપેરી રેખા સ્વરૂપે જોઇ શકાય તેને Waxing Crescent Moon કહે છે.

Micro moon - (Micro Full moon) નાનો-સુક્ષ્મ પૂર્ણ ચંદ્ર જ્યારે ચંદ્ર પુનમની રાત્રે પૃથ્વીથી મહત્તમ દૂરીએ હોય ત્યારે પૂનમનો ચંદ્ર નાનો દેખાય છે. જે મહત્તમ ચંદ્ર કરતાં ૧૪ ટકા જેટલો નાનો દેખાય છે. અને ઓછો ચમકતો દેખાય છે.પૃથ્વીથી ચંદ્રની મહત્તમ દૂરી ૪,૦૫,૦૦૦ કિ.મી.હોય છે.

ચંદ્ર પૃથ્વીની સામાન્ય દૂરી ૩,૮૨,૫૦૦ કિ.મી. જેટલી હોય છે. માઇક્રો મુન વેળા દરિયાઇ ભરતીમાં ૫ સેન્ટીમીટર જેટલો ઘટાડો થાય છે. કારણ કે પૃથ્વીથી વધુ દુરી ને કારણે ગુરૂત્વાકર્ષણ ઘટે છે.

Super Moon - સુપર મુન

પૃથ્વીથી ચંદ્રની ઓછામાં ઓછી દૂરી ૩,૬૦,૦૦૦ કિ.મી. હોય છે તેથી ચંદ્ર - પૃથ્વીની ઓછામાં ઓછી દુરી તે ચંદ્રને સુપર મુન કહે છે. સુપરમુન લઘુત્તમ ચંદ્ર કરતાં ૧૪ ટકા મોટો દેખાય છે તથા વધુ પ્રકાશિત દેખાય છે. પૃથ્વીથી ચંદ્રની દૂરી ઓછી થવાથી ગુરુત્વાકર્ષણ વધતું હોવાથી દરિયાઇ ભરતી પર લઘુત્તમ કરતાં ૨૩ ટકા વધુ અસર જણાય છે.

ઇ.સ. ૧૯૪૮ પછી વર્ષ ૨૦૧૬માં નવેમ્બર માસમાં સુપર મુન દેખાયો હતો. પૃથ્વીના પરિઘ-પેરીફરીમાં ચંદ્ર ક્યારેક વધુ નજીક આવતો હોય છે. સુપર મુન કોઇ મોટા ડીઝાસ્ટર માટે કારણરૂપ હોતો નથી. મનુષ્યો ઉપર તેની અસર ભૌતિક કરતાં મનોવૈજ્ઞાનિક વધુ હોય છે.

Black Moon

બ્લેક મુન માટે અલગ અલગ ખ્યાલો અને વ્યાખ્યાઓ છે. પૂર્ણ ચંદ્રની ગેરહાજરી અથવા ન્યુ મુન. કોઇ મહિના કે સીમાનમાં વધારાનો ન્યૂ મન આવે તે અથવા કોઇ મહિનામાં પૂર્ણ ચંદ્ર કે ન્યૂમુનની ગેરહાજરી હોય તેને બ્લેક મૂન કહે છે. વર્ષમાં ત્રણ માસની સીઝન પ્રમાણે ચાર સીઝન હોય. એક કેલેન્ડર વર્ષમાં બીજો ન્યૂ મૂન બ્લેકમૂન કહેવાય છે. એક સીઝનમાં ત્રણ ન્યૂમૂન હોય છે. જે સીઝનમાં ચાર ન્યૂમૂન આવે ત્યારે ત્રીજો ન્યૂમૂન બ્લેક મૂન કહેવાય છે.

દર વીસ વર્ષે ફેબ્રુઆરી માસમાં કોઇ ન્યૂમૂન (અમાસ) હોતો નથી. જાન્યુઆરી અને માર્ચને એક ન્યૂમૂન ને બદલે બે ન્યૂ મૂન હોય તેવું ૨૯ થી ૩૩ મહિને એકવાર બને છે.

પૂર્ણ સૂર્યગ્રહણ વેળા ચંદ્ર દેખાતો નથી. તેને પણ બ્લેક મુન કહે છે. અમાસનું પણ હિન્દુ ધર્મમાં વિશેષ મહત્ત્વ છે.

Blue Moon

બ્લ્યુ મુનના પણ અલગ ખ્યાલો અને વ્યાખ્યાઓ છે. વાતાવરણમાં ડસ્ટ-ધૂમાડાને કારણે ચંદ્ર આછો દેખાય તેને બ્લ્યૂ મૂન કહેવાય છે.

એક કેલેન્ડર મહિનામાં બે પૂર્ણચંદ્ર (પૂનમ) પૈકી બીજો પૂર્ણચંદ્ર બ્લ્યુ મુન કહેવાય છે.

એક સીઝનમાં ત્રણ પછી ચોથો પૂર્ણ ચંદ્ર (પૂનમ) આવે ત્યારે ત્રીજી પૂનમ (ત્રીજો ફૂલ મુન) બ્લ્યુ મુન કહેવાય.

આના ઉપરથી એક શબ્દ પ્રયોગ મુહાવરો બન્યો છે. Once in a Blue Moon એટલે કે rare - ક્યારેક જ વર્ષમાં બારને બદલે તેરપૂર્ણિમા આવે ત્યારે પણ આ શબ્દ પ્રયોગ થાય છે.

ચંદ્રગ્રહણની તદ્દન શરૂઆતમાં તેમજ ચંદ્રગ્રહણ પછી તરત પૃથ્વીના વાતાવરણમાંથી બ્લ્યુ કલરનું રીફ્લેકશન વધુ તીવ્ર હોય છે તેથી ચંદ્ર તેટલાપૂરતો બ્લ્યુ દેખાય છે, તેને પણ બ્લ્યુ મુન કહે છે.

Red Moon/ Blood Mon(લાલ ચંદ્ર)

પૂર્ણ ચંદ્રગ્રહણ વેળા ચંદ્ર લાલ રંગની આભાથી ઘેરાય છે. તેને રેડ મુન કહે છે. ચંદ્ર અને સૂર્ય વચ્ચે પૃથ્વી ભ્રમણમાં આવેત્યારેચંદ્રની સપાટી પર પડછાયો પડ છે ત્યારે પૃથ્વીના ઘણા ભાગો પરથી ચંદ્ર લાલ દેખાય છે. આના માટે પૃથ્વીનું વાતાવરણ જવાબદાર હોય છે. પૂર્ણ ચંદ્રગ્રહણ વેળા દેખાતા લાલરંગવાળા ચંદ્રને બ્લ્ડ મુન પણ કહે છે, જે લોકોના લાલ રંગ સાથે જોડાયેલ છે.

ક્યારેક ઘણા વર્ષો પછી અદભૂત આકાશી ઘટનાઓ બને છે. તેને આધારે જુદા જુદા શબ્દ પ્રયોગો વપરાય છે. યુએસએમાં ૧૮૬૬ પછી ૧૫૦ વર્ષ ૨૦૧૫માં Super Blue Blood Moon જોવા મળ્યો હતો જ્યારે બ્લ્યુ મૂન, સુપર મુન અને પૂર્ણ ચંદ્રગ્રહણ યોગ થયો હતો.

ચંદ્ર સાથે બીજા ઘણા નામો પણ જોડાયેલ છે. Hunter Moon અથવા Harvest moon, Travel moon દર ત્રણ વર્ષે ઓક્ટોબર માસના Full Moon (પૂનમ) વખતે આવે છે. ખગોળશાસ્ત્રીય આકાશી ઘટનાઓ જે ચંદ્ર સાથે સંકળાયેલ હોય છે. તેની ટેકનીકલ વિવિધતા કે વિશેષતા મુજબ અલગ અલગ નામો આપવામાં આવે છે. લેન્ટનમુન, ઇસ્ટરમુન : પાશ્ચલ મુન જેવા નામો પણ સીઝન અનુસાર વપરાય છે.

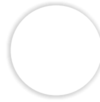
મુન બો / લ્યુનર રેઇન બો (ચંદ્રધનુષ)

મેઘ ધનુષકે ઇન્દ્ર ધનુષ (રેઇન બો) એ આકાશમાં જોવા મળતો અદભૂત પરંતુ સહજ-સામાન્ય નજારો છે. ખાસ કરીને વર્ષાઋતુમાં સૂર્યપ્રકાશ વડે આકાશમાં વિવિધ રંગોનો ધનુષ આકારનો વિશાળ કર્વ ઘણી વાર જોવા મળે છે. આવો જ ભવ્ય-અદભૂત પરંતુ અત્યંત જૂજ (Rare) એવો નજારો મુન બો અથવા લ્યુનર બો (Moon Bow/ Lunar Bow)નો હોય છે. જે રાત્રે ચંદ્રપ્રકાશમાં ક્યારેક જ જોવાય છે. મુન બો માત્ર રાત્રે

દેખાય છે. તે નદી, ધોધ, સરોવર જેવા પાણીના નિર્મળ સ્વચ્છ સ્રોતો આગળ દેખાય છે. વિશેષ રહીને ધોધના પાણીમાંથી ઉડતા ટીપાંઓ પર પડતા ચંદ્ર પ્રકાશને લીધે મુનબો દેખાય છે. મુન બો જ્યારે પૂર્ણ ચંદ્ર (Full Moon) અથવા પૂર્ણતાની તદ્દન નજીકનો ચંદ્ર (ચૌદશનો ચંદ્ર) near Full moon હોવો જરૂરી છે. ચંદ્ર આકાશમાં ઘણો નીચો હોય અને તે ક્ષિતિજથી ૪૨ ડિગ્રીથી વધુ ઊંચે ન હોય ત્યારે મુન બો દેખાય છે. આકાશમાં તદ્દન અંધકાર હોય અને ચંદ્ર સિવાયનો અન્ય કોઇનો પ્રકાશ ન હોય તો જ મુન બો જોઇ શકાય. વળી પાણીના ટીપાં કે સપાટી ચંદ્રની સામેની બાજુએ હોય તે જરૂરી છે. મુનબો નરી આંખે જોવા મળતો નથી. તે વિશેષપ્રકારના કેમેરા વડે જ જોઇ શકાય છે.

મુન બો અત્યાર સુધીમાં પૃથ્વી પર છ જગ્યાએ જોવામાં આવ્યા હોવાનું મનાય છે. અમેરિકામાં ત્રણ, યુરોપમાં એક, આફ્રિકામાં એક અને ભારતમાં એક એમ કુલ છ સ્થળોએ મુનબો દેખાયા છે. નદી, સરોવર અને ધોધ હોય ત્યાં મુનબો દેખાવાની શક્યતા હોય છે, પરંતુ અત્યાર સુધી ધોધ ના ઉડતા પાણી-ટીપાંઓ પર જ મુન બો જોવામાં આવ્યાં છે.

ભારતમાં નવેમ્બર ૨૦૧૬ સુધી મુન બોનું દૃશ્ય કોઇએ જોયું હોવાનું પ્રમાણ નથી. કર્ણાટક રાજ્યના ઉત્તર કન્નડ જિલ્લાની અઘનાશીની નદીના સૌંદર્ય અને વિવિધતાની ડોક્યુમેન્ટરીના એક પ્રોજેક્ટ ઉપર કામ કરતા ફોટોગ્રાફરો શ્રીહર્ષ ગંજમ, અશ્વિનીકુમાર ભટ્ટ અને અનિલકુમાર રંગનાથે ઊંચલ્લી ફોલ્સ (Unchalli Falls) -સિરસી પાસે, ઉત્તર કન્નડ જિલ્લા, કર્ણાટક પાસે કેમેરા લેન્સમાં મુન બોની ફોટોગ્રાફી - મુવી કરી હતી. ઉચલ્લી ધોધ પરના મુનબોનું ડોક્યુમેન્ટેશન એ એશિયાની સૌ પ્રથમ મુનબો ઘટના તરીકે નોંધાઇ છે. આ ધોધની ઊંચાઇ ૧૧૬ મીટર (૩૮૧ ફૂટ) છે, જ્યારે ભારતમાં આંધ્રપ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ, છત્તીસગઢ, મેઘાલય, સિક્કીમ, ઉત્તરાખંડ જેવા રાજ્યોમાં તેમજ કર્ણાટકમાં બીજા ઘણા મોટા અને ઊંચા પ્રસિદ્ધ ધોધ છે, જેના ઉપર પણ મુન બો થતા જ હશે. ઘણી નદીઓના ઉછળતા પાણી પર પણ મુનબો સર્જાતા હશે. પરંતુ પૂનમની રાત્રે ચોક્કસ સ્થિતિમાં જ ખાસ કેમેરા વડે જોઇ શકવાને કારણે બીજે શક્ય તેવા મુન બોનું ડોક્યુમેન્ટેશન હજી સુધી થયું નથી. આમ મુનબોએ જવલ્લે જ જોવા મળે તેવી કુદરતી ઘટના છે.

૨
ચંદ્ર વિશે ધાર્મિક મીથ-માન્યતાઓ

ચંદ્ર એ સૂર્યમાળાનો એક ભાગ છે, જેની ઉત્પત્તિ લગભગ પૃથ્વીની સાથે આશરે ૪૬૦ કરોડે વર્ષ પહેલાં થઇ હોવાનું વૈજ્ઞાનિકોનું મંતવ્ય છે. ચંદ્રએ પૃથ્વીનો ઉપગ્રહ છે અને હવા પાણી વિનાનો ખડકો અને માટીનો બનેલો છે.

હિન્દુ શાસ્ત્રોમાં જુદા જુદા ગ્રહોની ઉત્પત્તિ વિશે દંતકથાઓ- ધાર્મિક માન્યતાઓ પ્રવર્તે છે, તેમ ચંદ્રની ઉત્પત્તિ વિશે પણ કેટલીક માન્યતાઓ પ્રવર્તે છે. ચંદ્ર વિશેની દંતકથાઓ મુખ્યત્વે પુરાણોમાં વર્ણવાઇ છે.

એક દંતકથા અનુસાર સમુદ્રમંથન પ્રસંગે સમુદ્રમાંથી નિકળેલા ચૌદ રત્નો પૈકીનું એક રત્ન ચંદ્ર છે. આમ ચંદ્ર એ પૃથ્વી માંથી છૂટો પડેલો એક ઉપગ્રહ છે. તેવી માન્યતા આ દંતકથામાંથી ફલિત થાય છે.

ચંદ્રની ઉત્પત્તિ તથા ચંદ્રમાં કલંક હોવા અંગે એક દંતકથા એવી છે કે વૃત્ર નામના રાક્ષસને અમર થવાની ઇચ્છા થતાં તેણે ઇન્દ્રદેવને પ્રસન્ન કરવા માટે કઠોર તપ કર્યું અને અમરત્વ બક્ષવા માટે પ્રાર્થના કરી. ઇન્દ્રએ પ્રસન્ન થઇને વૃત્ર રાક્ષસનાશરીરમાંથી અમુક ભાગો કાઢીને ચંદ્ર બનાવ્યો અને તે રીતે વૃત્ત રાક્ષસ ચંદ્ર સ્વરૂપે અમરત્વ પામ્યો.

ચંદ્રને વૃત્ર રાક્ષસના અંશ તરીકે ભોગવિલાસી ચિતરવામાં આવ્યો છે અને બીજી એક દંતકથા પ્રમાણે બૃહસ્પતિની પત્ની તારા સાથે વ્યભિચાર કરવાને પરિણામે ચંદ્ર કલંકિત થયો. સફેદ ચંદ્રમાં કાળા કલંક -ધબ્બા દેખાય છે તે દર્શાવવા માટે આવી દંતકથા રચાઇ છે.

ઇન્દ્રએ ચંદ્રને અમર બનાવ્યો તેનું ઋણ ચૂકવવા માટે ચંદ્રએ ઇન્દ્રને અવૈદ્ય સંબંધમાં મદદ કરી હતી એવી એક દંતકથા છે. ગૌતમ ઋષિની પત્ની અહલ્યા સાથે ઇન્દ્રને અવૈદ્ય સંબંધ હતો તેથી રાત્રિ મિલન માણવા માટે ઇન્દ્રની તીવ્ર ઇચ્છા હતી. ગૌતમ ઋષિને વહેલી પરોઢે નદીએ સ્નાન કરવા જવાનો નિત્ય ક્રમ હતો. એક રાત્રે ચંદ્ર મધ્યરાત્રિએ જ આથમી ગયો. અદશ્ય થઇ ગયો. એટલે ચંદ્રનું અજવાળું જતું રહેતાં ગૌતમ ઋષિ અડધી રાત્રે જ નદીએ નહાવા નીકળ્યા અને ઇન્દ્રનું અહલ્યા સાથે રાત્રિ મિલન થઇ શક્યું. ગૌતમ ઋષિને આ

કપટની જાણ થતાં તેમણે ચંદ્રને શાપ આપ્યો અને ચંદ્ર હંમેશને માટે કલંકિત થઇ ગયો.

ચંદ્રના કલંક વિશેની દંતકથા એ વાસ્તવમાં બોધ કથા છે. અત્યંત સુંદર અને સૌમ્ય ચંદ્ર પણ તેના ખોટા કાર્યોને લીધે કલંકિત થયો, તેમ કોઇપણ સુંદર, પ્રભાવશાળી કે વિદ્વાન વ્યક્તિ પણ અયોગ્ય કાર્યોને લીધે કલંકિત બને છે.

બુધ ગ્રહની ઉત્પત્તિ પાછળ ચંદ્રનો હાથ હોવાનું જણાવતી એક દંતકથા છે. કશ્યપ મુનિને ધનગૌરિ નામની પત્ની હતી. અને તેમનો રજ નામે પુત્ર હતો. રજના લગ્ન વરુણાની પુત્રી સાથે થયા હતા. રજની પત્ની એકવાર નદીમાં કૂદી પડી. ચંદ્રએ તેને પાણીમાંથી બહાર કાઢી પરંતુ તે સ્ત્રીને બદલે પરુષ તરીકે બહાર આવી (આવ્યો) અને તે બુધ તરીકે ઓળખાયો.

હિન્દુ ધર્મ શાસ્ત્રોમાં પ્રકૃતિનાં ઘણાં તત્વોને દેવ-દૈવી તત્ત્વ સ્વરૂપે માનીને તેમના વિશે ઘણી દંતકથાઓ રચાઇછે, તે પૈકી ચંદ્ર વિશે પણ કેટલીક દંતકથાઓ પ્રચલિત છે.

જ્યોતિષશાસ્ત્ર મુજબ ચંદ્રના રથને હરણો જોડેલાં છે, જે મનની ચંચળતા સૂચવે છે. આથી જન્મકુંડળીમાં ચંદ્રનું સ્થાન જાતકના મનમાં ચંચળથા લાવે છે.

ચંદ્રને અત્યંત પ્રકાશિત અને રૂપેરી ધરતીવાળા પરીઓના દેશ તરીકે કલ્પવામાં આવ્યો છે. પ્રાચીન શાસ્ત્રોમાં ચંદ્રની વૃદ્ધિ અને ક્ષય સંદર્ભે પણ એક કથા છે.

દક્ષ પ્રજાપતિની ૨૭ દિકરીઓ જે આકાશમાં નક્ષત્રો સ્વરૂપે છે તેમને ચંદ્રદેવ- સોમ સાથે પરણાવી હતી. ચંદ્રદેવ સૌથી સ્વરૂપવાન રોહિણી પ્રત્યે વધુ ભાવ રાખી અન્ય પત્નીઓની ઉપેક્ષા કરતો હતો. આથી યક્ષકન્યાઓએ દક્ષને ફરીયાદ કરતાં દક્ષે ચંદ્રને સમજાવ્યો અને ચેતવણી આપી. પરંતુ ચંદ્રના વર્તનમાં સુધારો ન થતાં દક્ષે ચંદ્રને શ્રાપ આપ્યો કે તેનો (ચંદ્રનો) ક્ષય થશે. શ્રાપ અનુસાર ચંદ્રનો ક્ષય થતાં દેવોએ મધ્યસ્થી કરી, દક્ષને શ્રાપ પાછો ખેંચવા સમજાવ્યા. યક્ષે શ્રાપ પાછો ખેંચવા માટે ત્રણ શરતો મૂકી.

૧. બધી જ પત્નીઓ સાથે ચંદ્ર સમાન ભાવ અનેવર્તન રાખે,

૨. ચંદ્ર પ્રભાસ તીર્થમાં સમુદ્રસ્નાન કરો, અને

૩. ચંદ્ર પ્રભાસ તીર્થમાં મહાદેવની આરાધના કરે.

ચંદ્ર આ શરતો પૂર્ણ કરશે તો તે ૧૫ દિવસ ક્ષય પામશે અને ૧૫ દિવસ વૃદ્ધિ પામશે.

ચંદ્રએ પ્રભાસમાં સમુદ્રસ્નાન કરવું અને મહાદેવની આરાધના કરી તેથી અહીં મહાદેવજી ચંદ્રના નાથ-સોમનાથ કહેવાયા.

શ્રી ગણેશ (ગજાનન)ના જન્મ દિવસ ગણેશ ચતુર્થીના દિવસે ચંદ્ર જોવાથી, ચંદ્ર દર્શન કરવાથી જૂઠા આરોપનો ભોગ બનવું પડે છે તેવી એક માન્યતા પ્રચલિત છે. ગણેશજીના જન્મ દિવસે બાલગણેશે ભરપેટ લાડુનું જમણ કર્યું. અને મુશક પર સવારી કરીને ઘર તરફ જતા હતા તે દરમિયાન રસ્તામાં એક મોટો સાપ આવતાં મુશક ગભરાઇને ભાગ્યો અને ગણેશજી નીચે પડી ગયા, તેમનું ભારેખમ પેટ જમીન પર દબાઇ ગયું. આ જોઇને ચંદ્રને હસવું આવ્યું અને તે જોરથી હસવાલાગ્યો. ગણેશજીએ ઊભા થઇ સર્પને મારીને પેટ પર

બાંધી દીધો અને ચંદ્રની પાછળ ગુસ્સાથી દોડ્યા. ચંદ્ર ગભરાઇને તેના મહેલમાં સંતાઇ ગયો. દેવતાઓએ મધ્યસ્થી કરી ગણેશજીને મનાવ્યા. ચંદ્ર ગણેશજીની માફી માગવા લાગ્યો. પરંતુ ગુસ્સે ભરાયેલ ગણેશજીએ ચંદ્રને શ્રાપ આપ્યો કે તું ચોરની જેમ સંતાઇ ગયો, ગણેશચતુર્થીએ (ગણેશજીના જન્મ દિવસે) જે કોઇ ચંદ્રના દર્શન કરશે તેના ઊપર જૂઠો આરોપ લાગશે. શ્રી કૃષ્ણે ગણેશચતુર્થીએ ભૂલમાં ચંદ્રદર્શન કર્યું તો તમના પર પણ ચોરીનો જૂઠો આરોપ લાગ્યો હતો. આથી ગણેશ ચતુર્થીને દિવસે ચંદ્રદર્શન નહિં કરવાની માન્યતા હિંદુઓમાં પ્રવર્તે છે. ગણેશચતુર્થી એ ચંદ્રદર્શન કરે તે ગણેશજીની કૃપાથી વંચિત રહે છે.

નવ ગ્રહના ભાગરૂપે એક ગ્રહ દેવતા તરીકે ચંદ્ર પૂજાય છે અને ભારતના બધા જ ભાગોમાં નવગ્રહના મંદિરો-પૂજા સ્થાનો છે. ચેન્નાઇમાં ચંદ્રન ક્ષેત્રમ્ છે. તથા થિંગલૂર (તામિલનાડુ)માં ચંદ્રસ્થલમ છે જ્યાં ચંદ્ર દેવતા તરીકે પૂજાય છે.

દક્ષિણ ભારતમાં ચંદ્ર હોરા એ શુભ સમય ગણાય છે, જે શુભ ચોઘડિયા સમાન છે. ચંદ્રદેવના મંદિર ખાતે નાના બાળકોને ભાતનો પ્રસાદ ખવરાવવાની પરંપરા છે.

વિશ્વની ઘણી પ્રાચીન સંસ્કૃતિઓ જેવી કે મય, ઇન્કા, મ્યુઇસ્કા વગેરેમાં ચંદ્રને રાત્રિની દેવી તરીકે ગણવામાં આ છે અને સુખદાયિની દેવી તરીકે ચંદ્રના મંદિરો, પેરૂ, મેક્સિકો, કોલમ્બિયા જેવા દક્ષિણ અમેરિકા ખંડના દેશોમાં અત્યંત પ્રાચીન કાળમાં બન્યા હતા.

ગ્રીક અને રોમન સંસ્કૃતિમાં ડાયના, જ્યુપીટર, એપોલો જેવા શક્તિશાળી પાત્રો ચંદ્ર સાથે જોડાયેલા છે. પ્રાચીન ઇજીપ્શીયન સંસ્કૃતિમાં ચંદ્રને જાદુ અને ડહાપણના દેવ તરીકે કલ્પવામાં આવેલ છે. ચીન, જાપાન, કોરિયા વગેરેમાં ચંદ્ર પરના સસલાનાં નિશાન અ સસલાના રહેઠાણ તરીકે ચંદ્ર દર્શાવાયો છે. ચંદ્રને ગોડેસ યાંગે કલ્પી તેના મહત્ત્વ માટે સસલું દવાઓ તૈયાર કરતું હોવાનું માનવામાં આવે છે.

ચંદ્રગ્રહણ સંદર્ભે તો વિશ્વની વિવિધ પ્રજાઓમાં વિવિધ માન્યતાઓ પ્રવર્તે છે.

મેસોપોટેમીયન સંસ્કૃતિમાં ચંદ્રહગ્રહણ એ રાજા પરનો સીધો હુમલો મનાય છે. તેથી અસલી રાજા ચંદ્રગ્રહણ દરમ્યાન છૂપાઇ જાય અને નકલી રાજા ખૂલ્લામાં રાખવામાં આવે જેથી અસલી રાજા બચી જાય.

અમેરિકાની આદિજાતિઓ હપા અને લુઇસેના માને છે કે ચંદ્રગ્રહણ વેળા ચંદ્ર ઘાયલ થાય છે અને તેના ઘા રૂઝવવા માટે મહિલાઓ ગીતો ગાય છે.

આફ્રિકાની આદિજાતિઓ રોગો અને બિમારી માને છે કે સૂર્ય અને ચંદ્ર આકાશમાં ભયાનક લડાઇ થાય છે ત્યારે ચંદ્રગ્રહણ થાય છે અને બે વચ્ચે સુલેહ કરાવવા માટે લોકો ગીતો ગાય છે.

હિન્દુ માન્યતા અનુસાર સમુદ્રમંથન વેળા અમૃત પીવા દેવતાના વેશમાં આવેલ રાક્ષસો રાહુકેતુ પકડાઇ જાય છે પરંતુ તેમના માતા અમરત્વ પામી આકાશમાં જતા રહે છે, જે ક્યારેક ચંદ્રને ગળી જવા પ્રયત્ન કરે છે ત્યારે ચંદ્રગ્રહણ થાય છે. આ સમયે મંદિરો બંધ રહે છે અને લોકો ઉપવાસ રાખી, દાન-પુણ્ય કરી ચંદ્રને જલ્દીથી છોડવવા માટે પ્રયાસ કરે છે.

ઇસ્લામ ધર્મની માન્યતા અનુસાર સૂર્ય ચંદ્ર ગ્રહણ વેળા અલ્લાહની સર્વોપરિતા સ્થાપિત થાય છે અને

ચંદ્ર સૂર્યને ગ્રહણ મુક્ત કરવા માટે ખાસ પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે જેમાં અલ્લાહની માફી માંગવામાં આવે છે તથા મહાનતા સ્વીકારવામાં આવે છે.

ચંદ્ર એ કુદરતી આકાસી પદાર્થ તરીકે લોકો માટે ગૂઢ રહસ્યમય શક્તિ છે અને પ્રાચીન સમયથી જ વિશ્વના વિવિધ ભાગોમાં વિવિધ સંસ્કૃતિઓમાં ચંદ્ર વિશે વિવિધ માન્યતાઓ ચાલી આવે છે.

હિન્દુ ધર્મમાં ચંદ્રનો અનેરો મહિમા છે અને ચંદ્રને દેવ પણ માનવામાં આવે છે. ચંદ્રદેવની આરતી તથા મંત્રજાપ પણ કરવામાં આવે છે. જૈન ધર્મમાં આઠમા તીર્થંકર તરીકે ચંદ્રપ્રભ/ચંદ્રપ્રભુના નામથી ચંદ્રચાલીસા પ્રચલિત છે, જેમાં ચંદ્રપ્રભમાં ચંદ્ર જેવા તેજની કલ્પના કરાઇ છે.

ચંદ્ર દેવની આરતી

ઓમ જય સોમ દેવા સ્વામી જય સોમ દેવા
દુખ હરતા સુખ કરતા જય આનન્દકારી
રજત સિંહાસન રજજ્ઞ જ્યોતિ તેરી ન્યારી
દીન દયાલ દયાનિધિ ભવ બંધન હારી
જો કોઇ આરતી તેરી પ્રેમ સહિત ગાવે
સકલ મનોરથ દાયક નિર્ગુણ સુખરાશિ
યોગીરાજ હ્દય મેં તેરા ધ્યાન ધરે
બ્રહ્મા વિષ્ણુ સદાશિવ સંત કરે સેવા
વેદ પુરાણ વખાણત જાય પાતક હારી
પ્રેમ ભાવ સે પૂજે સબ જગ કે નારી
શરણાગત પ્રતિપાલક ભક્ત ન હિતકારી
ધન સંપત્તિ ઔર વૈભવસહજે સો પાવે
વિશ્વ ચરાચર પાલક ઇશ્વર અવિનાશી
સબ જગ કે નર નારી પૂજા પાઠ કરે
ઓમ જય સોમ દેવા સ્વામી જય સોમ દેવા.

ચંદ્રમા નો વૈદિક મંત્ર

ઓમ ઇમં દેવા અસપત્નં ગ્વં સુવધ્યં
મહતે ક્ષત્રાય મહતે જ્યૈશઠાય મહતે
જાન રાજ્યાયેન્દસ્યેન્દ્રિયાય ઇમમ મુધ્ય પુત્રમ મુહ્યૈ
પુત્રમસ્મૈ વિશ વોડમી રાજઃ સોમોડસ્માકં
બ્રાહ્મણાના ગ્વં રાજા

તંત્રોક્ત મંત્ર

ઓં એં કલીં સોમાય નમઃ

ઓં શ્રીં શ્રીં શ્રૌં ચન્દ્રમસે નમઃ
ઓમ શ્રીં શ્રીં ચન્દ્રમસે નમઃ

ચંદ્રમા નામ મંત્ર

ઓં સોં સોમાય નમઃ

ચંદ્રપ્રભુ ચાલીસા

જૈન ધર્માવલંબિઓમાં ચંદ્ર પ્રભુ ચાલીસા પ્રચલિત છે.

વિતરાગ સર્વજ્ઞ જિન, જિનવાણી કો ધ્યાય
લિખને કા સાહસ કરૂં ચાલીસા સિર નાય ૧

દેહરે કે શ્રી ચંદ્ર કો પૂજૌ મન વચ કાય
ઋદ્ધિ સિદ્ધિ મંગલ કરે વિઘ્ન દૂર હો જાય ૨

જય શ્રી ચંદ્ર દયા કે સાગર
દેહરે વાલે જ્ઞાન ઉજાગર ૩

શાંતિ છવિ મૂરતિ અતિ પ્યારી
ભેષ દિગમ્બર ધારી ભરી ૪

નાસા પર હૈ દૃષ્ટિ તુમ્હારી
મોહિની મૂરતિ કિતની પ્યારી ૫

દેવો કે તુમ દેવ કહાવો
કષ્ટ ભક્ત કે દૂર હટાવો ૬

સમંત ભદ્ર મુનિવરને ધ્યાયા
પિંડી ફરી દર્સ તુમ પાયા ૭

તુમ જગ મેં સર્વજ્ઞ કહાવો
અષ્ટમ તિર્થંકર કહલાઓ ૮

મહાસેન કે રાજદુલારે
માત સુલક્ષણા કે હો પ્યારે ૯

ચંદ્ર પુરી નગરી અતિ નામી
જન્મ લિયા ચંદ્રપ્રભુ સ્વામી ૧૦

પોષ વદી ગ્યારસ કો જન્મે
નર નારી હરષે તબ મન મેં ૧૧

કાળ ક્રોધ તૃષ્ણા દુખકારી

ત્યાગ સુખદ મુનિ દીક્ષા ધારી ૧૨

ફાલ્ગુન વદી સપ્તમી ભાઇ
કેવલ જ્ઞાન હુઆ સુખદાયી ૧૩

ફિર સમ્મેદ શિખર પર જા કે
મોક્ષ ગયે પ્રભુ આપ વહાં સે ૧૪

લોભ મોહ ઔર છોડી માયા
તુમને માન કષાય નસાયા ૧૫

રોગી નહીં નહીં તૂ દ્વેષી
વીતરાગ તૂ હિત ઉપદેશી ૧૬

પંચ કાલ મહા દુખદાયી
ધર્મ કર્મ ભૂલે સબ ભાઇ ૧૭

અલવર પ્રાંત મેં નગર તિમારા
હોવે જહાં પર દર્શન પ્યારા ૧૮

ઉત્તર દિશા મેં દેહરા માંહી
વહાં આકર પ્રભૂતા પ્રગટાયી ૧૯

સાવન સુદી દશમી શુભ નામી
પ્રગટ લીયે ભૂવન કે સ્વામી ૨૦

ચિહ્ન ચંદ્ર કા લખ નર નારી
ચંદ્ર પ્રભુ કી મૂરતિ માની ૨૧

મૂર્તિ આપકી અતિ ઉજ્યાલી
લગતા હીરા ભી હૈ જાલી ૨૨

અતિશય ચંદ્ર પ્રભુ કા ભારી
સુનકર આતે યાત્રી ભારી ૨૩

ફાલ્ગુન સદી સપ્તમી પ્યારી
જુડતા હૈ મેલા યહાં ભારી ૨૪

કહલાને કો તો શશિધર હો
તેજ પૂંજ રવિ સે બઢ કર હો ૨૫

નામ તુમ્હારા જગમેં સાંચા
ધ્યાવત ભાગત ભૂત પિશાચા ૨૬

રાક્ષસ ભૂત પ્રેત સબ ભાગે
તુમ સુમિરન ભય કભી ના લાગે ૨૭

કીર્તિ તુમ્હારી હૈ અતિ ભારી
ગુણ ગાતે નિત નર ઔર નારી ૨૮

જિસ પર હોતી કૃપા તુમ્હારી
સંકટ ઝટ કટતા હી ભારી ૨૯

જો ભી જૈસી આશ લગાતા
પૂરી ઉસે તુરત કર પાતા ૩૦

દુખિયા દર પર જો આતે હૈ
સંકટ સબ ખો કર જાતે હૈ ૩૧

ખુલા સભી હિત પ્રભુ દ્વાર હૈ
ચમત્કાર કો નમસ્કાર હૈ ૩૨

અંધા ભી યહિ ધ્યાન લગાવે
ઉસકે નેત્ર શીઘ્ર ખુલ જાવે ૩૩

બહરા ભી સુનને લગ જાવે
પગલે કા પાગલપન જાવે ૩૪

અખંડ જ્યોતિ કા ધૃત જો લગાવે
સંકટ ઉસકા સબ કર જાવે ૩૫

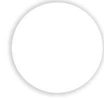
ચરણોં કા રજ અતિ સુખકારી
દુખ દરિદ્ર સબ નાશન હારી ૩૬

ચાલીસા જો મન સે ધ્યાવે
પુત્ર પૌત્ર સબ સમ્પતિ પાવે ૩૭

પાર કરો દુખિયોં કી નૈયા
સ્વામી તુમ બિન કૌન ખિવૈયા ૩૮

પ્રભુ મૈં તુમસે કુછ નહીં ચાહું
દર્શ તિહારા નિશ દિન પાઉં ૩૯

કરૂં વંદના આપકી શ્રી ચન્દ્ર પ્રભુ જિનરાજ
જંગલ મેં મંગલ કિયો રખો સુરેશ કી લાજ ૪૦

૩
તિથિ-વર્ષ, ધાર્મિક ઉત્સવો અને ચંદ્ર

પૃથ્વીનો કુદરતી ઉપગ્રહ ચંદ્ર પૃથ્વીની પરિક્રમા કરે છે. તેને આધારે ચંદ્રની કળાઓ થાય છે, તે મુજબ ભારતીય તિથી-વર્ષ રચાયું છે. એક વર્ષના ૩૬૦ દિવસ (૧૨ મહિના) અને એક મહિનાના ૩૦ દિવસ હોય છે. એક મહિનાના ચાર સપ્તાહ અર્થાત્ બે પખવાડિયા જે પૈકી પ્રથમ પખવાડિયું એ અજવાળિયું (શુક્લપક્ષ) અને બીજું પખવાડિયું છે. અંધારિયું (કૃષ્ણ પક્ષ) તરીકે ઓળખાય છે. પ્રથમ પખવાડિયું એ સુદ અન બીજું પખવાડિયું વદ તરી પણ ઓળખાય છે. સુદ એકમથી પૂનમ એ અજવાળિયા અને વદ એકમથી અમાસ એ અંધારિયું હોય છે.

હિન્દુ ભારતીય સંસ્કૃતિમાં, ધાર્મિક-સામાજિક ઉત્સવોમાં ચંદ્ર ઘનિષ્ઠપણે વણાયેલો છે. સુદ એકમ પૂનમ અને વદ એકમથી અમાસ સુધીના ૩૦ દિવસોની બધી જ તિથિઓ કોઇને કોઇ ધાર્મિક-સામાજિક ઉત્સવ પરંપરા સાથે જોડાયેલ છે, જે નીચે દર્શાવેલ છે.

જુદા જુદા મહાન પ્રસંગો અને સમ્રાટો સાથે જુદા જુદા ભારતીય વર્ષો જોડાયેલા છે અને તેમની શરુઆત અલગ અલગ માસથી થાય છે, તેમ છતાં તિથિ ગણના બધામાં લગભગ સરખી હોય છે.

- એકમ એટલે કે પડવાના દિવસે ગુડી પડવો, નૂતનવર્ષ, ધૂળે જેઠ સુદ એકમે ગંગા દશહરા.
- બીજના દિવસે ભાઇબીજ, અષાઢી બીજ.
- ત્રીજના દિવસે અક્ષય તૃતીયા (અખાત્રીજ), તીજ પૂજા (ગૌરી પૂજા કેવડા ત્રીજ.
- ચોથના દિવસે સંવત્સરી, ગણેશ ચતુર્થી, કડવા ચોથ, સંકટ ચોથ, ઘઉંલા ચોથ, બોળ ચોથ, વેપારી ચોથ.
- પાંચમના દિવસે લાભ પાંચમ, વસંત પંચમી, નાગ પાંચમ, ઋષી પંચમી (સામા પાંચમ).
- છઠના દિવસે છઠ પૂજા, રાંધણ છઠ.

- સાતમના દિવસે શિતળા સાતમ, વૈશાખ સુદ સાતમે ગંગા અવતરણ.
- આઠમના દિવસે કૃષ્ણ જન્માષ્ટમી (ગોકૂળાષ્ટમી) ધરો આઠમ, દુર્ગાષ્ટમી (દુર્ગાપૂજા).
- નોમના દિવસે રામ નવમી, નવમું નવલું નવરાત્ર.
- દશમના દિવસે પીંપળા દશમ, વિજયા દશમી (દશેરા), ગંગા દશમી.
- અગિયારસના દિવસે નિર્જળા એકાદશી (ભીમ અગિયારસ) દેવ દિવાળી, દેવ પોઢી અગિયારસ, દેવ દેવ ઉઠી અગિયારસ, તુલસી વિવાહ, ભગવદગીતા જયંતિ, મોક્ષદા એકાદશી.
- બારસના દિવસે વાઘ બારસ, રેંટિયા બારસ (ગાંધી જન્મ)
- તેરસના દિવસે શિવરાત્રી, ધન તેરસ.
- ચૌદસના દિવસે કાળી ચૌદસ.
- પૂનમના દિવસે નાનક જયંતિ, કાતોક, પોષી પૂનમ, હોળી, ચૈત્રી પૂનમ, વટ સાવિત્રી (જેઠ સુદ પુનમ) બુદ્ધ પૂર્ણિમા, નાળિયેર પૂર્ણિમા (રક્ષા બંધન- બળેવ), શરદ પૂર્ણિમા.
- અમાસના દવિસે સોમવતી અમાસ, મૌની અમાસ, દિવાસો, શ્રાવણી અમાસ દિવાળી, વળી દેવી દેવતાઓ, મહા પુરૂષો, ધર્મ પ્રવર્તકો, ઋષિ મુનિઓ વગેરેની જયંતી.
- જન્મ જયંતિ જેમ કે હનુમાન જયંતિ, વિશ્વકર્મા જયંતિ, ધન્વન્તારિ જયંતિ, પરશુરામ જયંતિ, મહાવીર જયંતિ, બુદ્ધ જયંતિ, નાનક જયંતિ, વગેરે તથા કેટલાક વ્રત તહેવારો જેવા કે ગંગા અવતરણ, ગંગા દશહરા, ચંદ્રપૂજા, ગૌરી પૂજા, ગૌરી વ્રત, જય પાર્વતી, ગોરો, તુલસી વિવાહ, લોઢી, ઓણમ, પોંગલ જેવાતહેવારો પંચાગ- તિથિ વર્ષ, અનુસાર ચોક્કસ, દિવસોએ- તિથે ઉજવાય છે. ઘણા બધા સ્થાનિક તહેવારો અને ઉત્સવો-મેળાઓ પણ ભારતીય કેલેન્ડર મુજબ યોજાય છે.

આસો વદ ચોથને દિવસે કડવા ચોથનો તહેવાર પતિ-પત્નીના અમર સંબંધનો તહેવાર છે. પતિના દીર્ઘાયુ અને મંગલ માટે પત્ની ઉપવાસ કરી રાત્રે ચાયણીમાંથી ચંદ્રને જોઇને, ચંદ્રની પૂજા કરી પતિના મુખના દર્શન કરે છે અને પતિ પત્નીને ઉપવાસના પારણાં કરાવે છે. એજ રીતે ત્રીજ પૂજા, છઠ પૂજા, કેવડા ત્રીજ જેવા તહેવારોનું ભારતીય સમાજમાં ભારે મહત્ત્વ છે. પોષ પૂજાનો તહેવાર પણ ચંદ્રોદય અને ચંદ્રદર્શન તથા ચંદ્ર પૂજા સાથે સંકળાયેલો છે.

ચંદ્ર આધારિત તહેવારોમાં ચૈત્રી તેમજ આસો માસની સુદ એકમથી સુદ નોમ સુધી નવરાત્રિ મુખ્ય છે. આ ચૈત્ર સુદ ૧ થી૮ દરમ્યાન ચૈત્રી નવરાત્ર હોય છે. જ્યારે આસો સુદ ૧ થી ૯ શારદીય નવરાત્ર હોય છે. શારદીય નવરાત્રમાં બંગાલમાં દુર્ગાપૂજાનો મોટો તેહવાર હોય છે. ચૈત્રી નવરાત્રમાં ગુજરાતમાં-ગુજરાતી કુટુંબોમાં ધાર્મિક હેતુથી માતાજીના ગરબા યોજાય છે. જ્યારે શારદીય નવરાત્રમાં ગુજરાત-ગુજરાતી કુટુંબોમાં (અને મુંબઇમાં પણ) માતાજીની પૂજાના ધાર્મિક ગરબા ઉપરાંત સામાજિક મહોત્સવ પણ ધામધૂમથી ઉજવાય છે.

દીવાળીનો તહેવાર આસો વદ-૧૩ થી કારતક સુદ-૫ (પાંચમ) સુધી એક અઠવાડિયા દરમિયાન ઉજવાય છે. રાજસ્થાનમાં હોળી, સૌરાષ્ટ્ર અને વ્રજભૂમિમાં જન્માષ્ટમી (ગોકૂળાષ્ટમી), મહારાષ્ટ્રમાં ગણેશોત્સવ ગુજરાત અને મુંબઇમાં નવરાત્રિ, આસમમાં બિહુ, પંજાબમાં લોઢી અને વૈશાખી કેરાલામાં ઓણમ, તામિલ નાડુમાં પોંગલ, કર્ણાટકમાં દશેરા, ગુજરાતમાં શરદોત્સવ, બિહારમાં છઠ પૂજા, ભારે ધામધૂમથી ઉજવાય છે. સિંધી લોકો ચેટી ચાંદનો તહેવાર ઉજવે છે. શ્રાવણ માસ કાવડિયાઓનો પવિત્ર મહિનો છે.

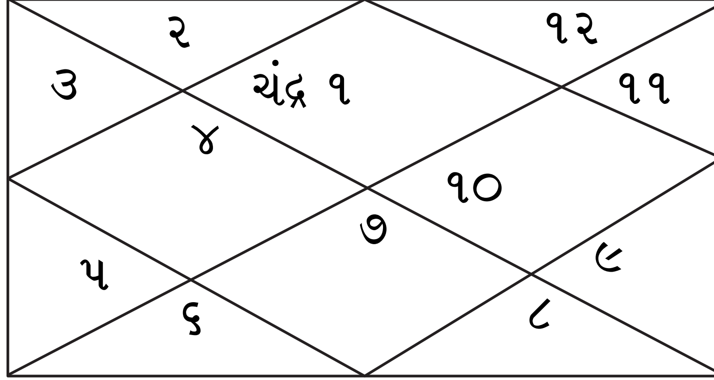
ભાદરવા સુદ -૧૫ (પૂનમ)થી ભાદરવા વદ ૩૦ (અમાસ)ના સોળ દિવસો દરમિયાન શ્રાદ્ધ પક્ષ હોય છે. અને ભારતભરમાં હિંદુઓ આસ્થા પૂર્વક પોતાના પૂર્વજોને સ્નેહી મૃતાત્માઓને શ્રાદ્ધ અર્પણ કરે છે.

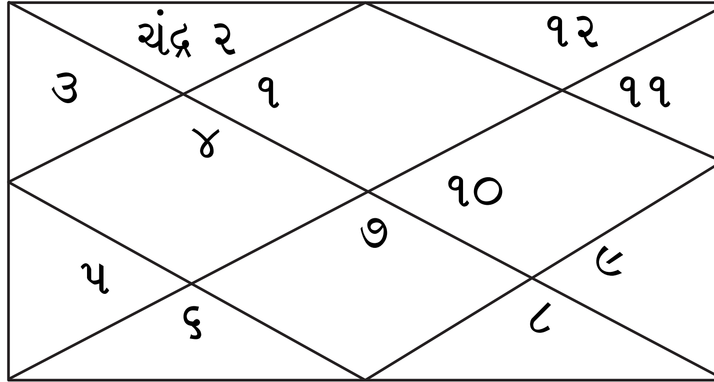
આસો માસની પૂનમ એટલે શરદપૂર્ણિમા. આસો માસની પૂર્ણિમાની રાત્રીએ ચંદ્ર સૌથી વધુ તેજસ્વી-પ્રકાશિત દેખાય છે. અને ચંદ્રની ચાંદની પૃથ્વી ઉપર શીતળતા વર્ષાવે છે. શરદ પૂર્ણિમાએ શરદોત્સવની ઉજવણી વિવિધ રીતે થાય છે. પૂર્ણિમાના પ્રકાશમાં લોકો સોયમાં દોરો પરોવીને આંખોના તેજની ક્ષમતા ચકાસે છે. સાહસિક લોકો નદી-સરોવરમાં નૈકા વિહાર કરે છે. રંગ રસિયા લોકો ગરબા ગાઇ- ગરબે રમીને શરદોત્સવ ઉજવે છે. ધાબા ઉપર, નદી કિનારે, સાગર કિનારે કે મેદાનમાં લોકો એકત્ર થઇ ગીતો ગાય છે, મહેફિલ જમાવે છે અને પીકનીક મનાવે છે. ચંદ્રના પૂર્ણ તેજસ્વી રૂપથી નીતરતી ચાંદનીમાં નહાવાનો, ચાંદનીને આંખોથી પીવાનો, ચમકતી ચાંદનીમાં મનના મીતના સૌંદર્ય અને સાથને માણવાનો લહાવો લેવા સૌ કોઇ આતુર હોય છે. દૂધ-પૌંઆ-સાકરના મિશ્રણમાં ચાંદનીની શીતળતા ઉમેરીને ચાંદની યુક્ત અમૃત આરોગીને તન-મનને શીતળ બનાવવાનો રોમાંચ સૌ કોઇ અનુભવે છે.

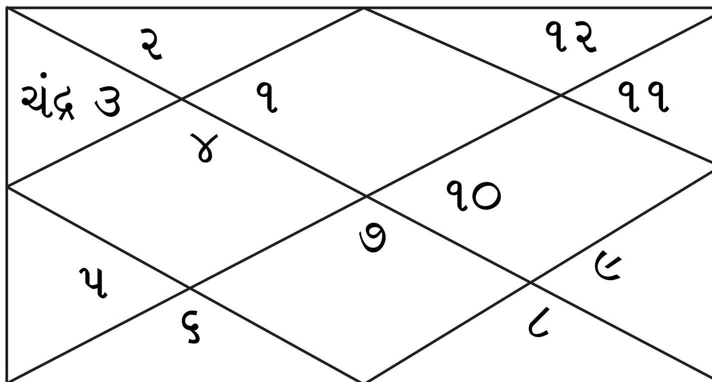
આપણું વ્યાવસાયિક અને નાણાંકીય વર્ષ પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિના પ્રભાવહેઠળ ભલે અંગ્રેજી કેલેન્ડર (ઇસુ ખ્રિસ્તના જન્મ સંલગ્ન) સાથ જોડાયું હોય, પરંતુ આપણા ધાર્મિકૃ-સામાજિક ઉત્સવો તો ચંદ્ર આધારિત ભારતીય તિથિ-ગણના (કેલેન્ડર) અનુસાર જ ઉજવાય છે.

ભગવાન શંકર પોતાની જટામાં અર્ધચંદ્ર ધારણ કરે છે એટલે તો તેઓ ચંદ્ર મૌલિશ્વર કહેવાય છે વળી દક્ષની શરતપૂર્ણ કરવા ચંદ્રએ પ્રભાસ ખાતે ભગવાન શિવજીની આરાધના કરી અને ભગવાન શિવજી ચંદ્ર પર પ્રસન્ન થયા તથા ચંદ્ર ક્ષયના શાપથી મુક્ત બન્યો. આ સ્થળે ભગવાન શિવજી સોમનાથ ચંદ્રના નાથ કહેવાયા. એકમથી પૂનમ અને અમાસ સુધી બધી જ તિથિઓનું કોઇને કોઇ ધાર્મિક મહત્ત્વ છે અન ઘણી તિથીઓએ હિંદુ સમાજના તહેવારો ઉજવાય છે. કડવા ચોથ ઉપર તો પરિણિતા સ્ત્રી આખો દિવસ વ્રત રાખી પતિના દીર્ઘાયુની પ્રાર્થના કરે છે. પૂજા કરીને ચાયણીમાંથી ચંદ્રને જોઇને પતિનું મુખ જુએ છે ને પછી જ ઉપવાસ તોડે છે પોષી પૂનમે કન્યાઓ ઇષ્ટ વર મેળવવા માટે ચંદ્રની પૂજા કરે છે. અષાઢી બીજનું તો વિશેષ મહત્વ છે. આસો સુદ પૂનમે શરદપૂનમે તો આકાશ તેમજ ધરતી પર ચંદ્રનું જ સામ્રાજ્ય જામે છે. અષાઢી પૂનમ એટલે ગુરૂપૂર્ણિમા-ગુરૂવંદનાનું પર્વ ખારવા જાતિ તો ચંદ્રને દેવ તરીકે પૂજે છે. મુસ્લીમો દૂજકા ચાંદ જોઇને રોજા તોડે છે. ભારતીય સંસ્કૃતિમાં માનવ જીવન ધાર્મિક-સામાજિક ઉત્સવોને લીધે તો હર્યું ભર્યું છે, એ અર્થમાં આપણું જીવન ચંદ્રમય છે.

પ્રથમ ભુવન
કાલપુરુષની કુંડલી

૪
ખગોળશાસ્ત્ર, જ્યોતિષ શાસ્ત્ર અને ચંદ્ર

ખગોળશાસ્ત્ર (એસ્ટ્રોનોમી) એ બ્રહ્માંડમાં સૂર્ય, તારા, ગ્રહો અને ચંદ્ર-ઉપગ્રહોની સ્થિતિ, ગતિ વગેરેનો અભ્યાસ કરતું શાસ્ત્ર છે, જે સ્પેશ કે અંતરીક્ષ વિજ્ઞાન છે. ખગોળશાસ્ત્રીય ઘટનાઓ પૃથ્વીવાસીઓ અવારનવાર જુએ છે તેમાં સૂર્યગ્રહણ અને ચંદ્રગ્રહણ મુખ્ય છે. સૂર્યગ્રહણ અને ચંદ્રગ્રહણ એ સૂર્ય ફરતે પૃથ્વી અને પૃથ્વી ફરતે ચંદ્રની પરિક્રમાનું પરિણામ છે. અને આ ખગોળશાસ્ત્રીય ઘટનાઓ સાથે ચંદ્ર સંકળાયેલ છે.

પૃથ્વીની પરિક્રમા કરતા કરતા ચંદ્ર જ્યારે પૃથ્વી અને સૂર્યની વચ્ચે આવે ત્યારે ક્યારેક સૂર્યનો કેટલાંક ભાગ ઢંકાય છે. અને પૃથ્વી ઉપરથી સૂર્યનો કેટલોક ભાગ દેખાતો નથી, તેને સૂર્યગ્રહણ કહે છે. સૂર્યગ્રહણ અમાસને દિવસે થાય છે. ક્યારેક સૂર્યનો અમૂકભાગ ન દેખાય ત્યારે ખંડગ્રાસ સૂર્યગ્રહણ થાય છે અને જ્યારે ચંદ્ર બરાબર સૂર્યની મધ્યમાં આવી સૂર્યના મધ્યભાગને ઢાંકી દે ત્યારે સૂર્ય કંકણ જેવો દેખાય છે.

સૂર્ય અને ચંદ્રની વચ્ચે પૃથ્વી આવે ત્યારે પૃથ્વીનો પડછાયો ચંદ્ર ઉપર પડવાથી ચંદ્રનો કેટલાક ભાગ ન દેખાય ત્યારે ખંડગ્રાસ ચંદ્રગ્રહણ થાય છે અને જો પૂરેપૂરો ચંદ્ર ઢંકાઇ જાય તો ખગ્રાસ ચંદ્રગ્રહણ થાય છે. ચંદ્રગ્રહણ પૂનમની રાત્રે થાય છે.

પૃથ્વીની પરિક્રમા કરતા ચંદ્ર જ્યારે પૃથ્વી અને સૂર્યની વચ્ચે આવે ત્યારે ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ સૂર્ય તરફ હોય છે. અને પ્રકાશ વિનાનો ભાગ પૃથ્વી તરફ હોય છે, તેથી ચંદ્ર પૃથ્વી ઉપરથી દેખાતો નથી. આ વખતે પૃથ્વી ઉપર અમાસ હોય છે. અમાસ પછી ચંદ્રનો ચળકતો ભાગ પૃથ્વી તરફ આવે છે અને એકમથી પૂનમ સુધી ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ વધતો જોઇ શકાય છે, અને પૂનમના દિવસે સૂર્ય અને ચંદ્રની વચ્ચે પૃથ્વી હોવાથી ચંદ્રનો બધો પ્રકાશિત ભાગ પૃથ્વી તરફ હોય છે. આ વખતે પૂર્ણ ચંદ્ર દેખાય છે જે પૂનમ-પૂર્ણિમા કહેવાય છે. પૂનમ પછી ચંદ્રનો પ્રકાશિત ભાગ પૃથ્વી તરફ ઓછો થતો જાય છે. અને અમાસની રાત્રિએ ચંદ્ર બિલકુલ દેખાતો નથી.

શુક્લ પક્ષ (અજવાળિયું), કૃષ્ણપક્ષ (અંધારિયું), પૂનમ, અમાસ, તિથિઓ, માસ અને વર્ષ એમ ભારતીય તિથી-વર્ષ પૃથ્વી ફરતે ચંદ્રની પરિક્રમાને આધારે રચાયું છે.

જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં ચંદ્રનું મહત્ત્વ:

જેમ ખગોળશાસ્ત્રીય ઘટનાઓ સાથે ચંદ્ર સંકળાયેલ છે તેમ જ્યોતીષશાસ્ત્રમાં (એસ્ટ્રોલોજી)માં પણ ચંદ્રનું મહત્ત્વ છે. જ્યોતિષ શાસ્ત્રની મૂળ વિભાવના એવી છે કે આકાશ-અંતરીક્ષમાં સૂર્ય, ગ્રહો, તારામંડળ-નક્ષત્રો વગેરે પૃથ્વી ઉપર-પૃથ્વીના માનવીઓના મન અને ભાગ્ય ઉપર અસર કરે છે. જાતક જન્મ સમયે ચોક્કસ દિવસેજાતકના જન્મ સ્થળ-અક્ષાંશ-રેખાંશ સંદર્ભે આકાશમાં ગ્રહો-નક્ષત્રોની જે સ્થિતિ હોય તને આધારે જાતકની જન્મકુંડળી બને છે અને આ જન્મકુંડળી આધારે જાતકનું ભાગ્ય નિર્ધારિત થાય છે. જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં નક્ષત્રોનું મહત્ત્વ છે, જે તારાસમૂહોથી બનેલાછે. સત્તાવીસ નક્ષત્રો તથા બાર રાશિ અને નવગ્રહોની સ્થિતિનું જ્યોતિષફળમાં ઘણું મહત્ત્વ છે. નવગ્રહો આ પ્રમાણે દર્શાવાય છે. સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, ગુરૂ, શુક્ર, શનિ, રાહુ અને કેતુ. આ પૈકી ચંદ્ર એ પૃથ્વીનો ઉપગ્રહ છે અને તે પૃથ્વીથી સૌથી નજીક છે, તેથી ચંદ્રની અસર અન્યગ્રહોની જેમ જ જ્યોતિષમાં દર્શાવાઇ છે. જો કે રાહુ અને કેતુ એ બે ગ્રહો ખગોળશાસ્ત્રમાં શોધાયા કે દર્શાવાયા નથી, પરંતુ ભારતીય પુરાણકથાઓમાં તેની દંતકથાઓ છે. ભારતીય પુરાણકથાઓમાં તેની દંતકથાઓ છે. જોકે ખગોળશાસ્ત્રની રીતે, પૃથ્વી અને ચંદ્રની ગતિ સંદર્ભે રચાતા ક્રાંતિવૃત્ત અને ચંદ્રકક્ષાના બે પાત બિંદુઓને રાહુ અને કેતુ કહેવામાં આવે છે. આમ ચંદ્ર તથા ચંદ્રકક્ષાના પાતબિંદુસ્વરૂપે રાહુ અને કેતુ જાતકના ભાગ્ય ઉપર અસર કરે છે.

નામકરણ:

જાતકના નામકરણ નક્ષત્રોના ચરણ પરથી પાડવામાં આવતા હતા. હવે સૂર્ય જે રાશિમાં હોય તેરાશિને આધારે નામરાશિ રાખવામાં આવે છે. અથવા ચંદ્રની રાશિ પરથી નામકરણ કરવામાં આવે છે. જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં ગ્રહોનાં પ્રકૃતિ અને સ્વભાવ દર્શાવવામાં આવ્યા છે તે મુજબ,

ચંદ્રની પ્રકૃતિ અને પ્રભાવ આ પ્રમાણે છે:

ચંદ્ર એ સ્ત્રી જાતિ, શ્વેત વર્ણ, ચંચળ, જલીય પ્રકૃતિ અને વાયવ્ય દિશાનો અધિષ્ઠાતા છે. ચંદ્ર એ મન ચિત્તવિત્ત, સ્વાસ્થ્ય, સંપત્તિ, અનુગ્રહ અને માતૃસુખનું કારક છે. એના દેવતા જળ અને ઋતુ વર્ષા છે. ચંદ્રથી જલીય રોગો, કફ, પાંડુરોગ, માનસિક રોગ, ઉદર તથા મસ્તકનો વિચાર થાય છે.

રાશિના સ્વામી:

જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં વિવિધ રાશિના સ્વામી અને રાશિશ્વર કે અધિશ્વર દર્શાવવામાં આયા છે, તે મુજબ ચંદ્ર એ કર્કરાશિનો સ્વામી છે. જદા જુદા ગ્રહો એક રાશિમાં જુદા જુદા સમયગાળાં હોય છે તે અનુસાર ચંદ્ર એક રાશિમાં સૌથી ઓછા સમય માટે રહે છે અને તે સમય છે ફક્ત સવા બે દિવસ.

ભાવ અને કારક:

જન્મકુંડળીના બાર ભાવ છે, જે પૈકી ચતુર્થ ભાવ સુહૃદય, સુખગ્રહ, તુર્ય, હિંબુક, વાહન, યાન, નીર, અમ્બુ, વગેરેનો વાહક ચંદ્ર છે.

ઉચ્ચ અને નીચના ગ્રહ:

જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં ગ્રહ સ્થિતિમાં ગ્રહોને ઉચ્ચનો અને નીચનો ગ્રહ એમ દર્શાવાય છે, આ પૈકી ચંદ્ર એ વૃષભ રાશિમાં ઉચ્ચનો અને વૃશ્ચિક રાશિમાં નીચલા ગ્રહ ગણાય છે.

ગ્રહોના બળ:

ગ્રહોના છ પ્રકારનાં બળ દર્શાવાયા છે. એક કે વધુ ગ્રહો રાશિ અને ભાવ સંદર્ભે જુદા જુદા બળ ધરાવે છે. ચંદ્ર પણ વિવિધ સ્થિતિમાં અલગ અલગ બળ ધરાવે છે.

૧. ચંદ્ર અને શુક્ર સમ રાશિમાં વૃષભ, કર્ક, કન્યા, વૃશ્ચિક, મકર અને મીન રાશિમાં હોય તો બળવાન થાય.

૨. બુધ અને ગુરૂ પ્રથમ ભાવમાં હોય તો ચંદ્ર અને શુક્ર યતુ ભાવમાં દિંગ્બલી (દિશાબળ) હોય છે.

૩. જાતકનો જન્મ રાત્રિમાં થયો હોય તો ચંદ્રમાં શનિ અમંગળ કાળબલિ હોય છે.

૪. શનિ, મંગળ, બુધ, ગુરૂ, શુક્ર, ચંદ્ર, સૂર્ય ઉત્તરોત્તર એક બીજાથી બળવાન હોય છે તેને નૈસર્ગિક બળ કહે છે. ચંદ્ર એ નૈસર્ગિક રીતે શનિ, મંગળ, બુધ, ગુરૂ અને શુક્ર કરતાં બળવાન છે, જ્યારે સૂર્ય, ચંદ્ર કરતાં વધુ બળવાન છે.

૫. મકરથી મિથુન રાશિ સુધી કોઇપણ રાશિમાં હોતાં સૂર્ય અને ચંદ્ર ચેષ્ટાબલિ હોય છે. વળી મંગળ, બુધ, ગુરૂ, શુક્ર અને શનિ ગ્રહ ચંદ્રના સાથી હોતા ચેષ્ટાબલિ હોય છે.

૬. વદ છઠથી સુદ દશમ સુધીનો ક્ષીણ ચંદ્ર પાપગ્રહ મનાય છે જ્યારે અન્ય તિથિઓમાં તે શુભ મનાય છે. જે જે પાપગ્રહો પર શુભ ગ્રહોની દૃષ્ટિ પડે તે દૃષ્ટિનું ... પામીને તે દગ્બલી બને છે.

ગ્રહોની ગતિ- માર્ગી અને વક્રી:

ચંદ્ર એક રાશિમાં સવા બે દિવસ રહે છે જ્યારે સૂર્ય એક રાશિમાં એક માસ રહે છે. ચંદ્ર અને સૂર્યની ચાલ-એક સરખી હોવાથી તે માર્ગી કહેવાય છે, જ્યારે અન્ય ગ્રહોની ચાલ એકસરખી ન હોવાથી તે વક્રી હોય છે.

મિત્ર-શત્રુ અને સમ ગ્રહો:

૧. સૂર્યના મિત્રચંદ્ર, મંગળ અને ગુરૂ છે.

૨. ચંદ્રના મિત્ર સૂર્ય અને બુધ છે, ચંદ્રને કોઇ ગ્રહ શત્રુ નથી જ્યારે મંગળ, ગુરુ, શુક્ર અને શનિ ગ્રહ ચંદ્ર માટે સમ છે. જોકે કેટલાક ગ્રહો માટે ચંદ્ર શત્રુ ગણાય છે.

૩. મંગળના મિત્ર સૂર્ય અને ચંદ્ર છે.

૪. બુધ માટે ચંદ્ર શત્રુ છે.

૫. ગુરૂના મિત્ર સૂર્ય, ચંદ્ર અને મંગળ છે.

૬. શુક્રના શત્રુ સૂર્ય અને ચંદ્ર છે.

૭. શનિના શત્રુ છે સૂર્ય, ચંદ્ર અને મંગળ.

આમ ચંદ્રના મિત્ર ગ્રહો છે સૂર્ય અને બુધ ચંદ્ર માટે મંગળ, ગુરુ, શુક્ર અને શનિ માટે શત્રુ છે.

ગ્રહોની યુતિ અને ફળ કથન :

ગ્રહોની યુતિ પણ ફળ કથનમાં ભાગ ભજવે છે. જુદા જુદા ગ્રહો સાથે ચંદ્રની યુતિ ચોક્કસ ફળનો નિર્દેશ કરે છે.

- ચંદ્ર-મંગળની યુતિ હોય તો જાતક માટી, ચામડું કે ધાતુ શિલ્પકરનાર, ધનવાન, યુદ્ધ કુશળ, પ્રતાપી, આચારહીન, કલહપ્રેમી, માતૃદ્વેષી અને ર્કત વિકારના રોગથી પીડિત હોય છે.
- ચંદ્ર-બુધની યુતિ હોય તો જાતક ધનવાન, ગુણવાન, કવિ, સુંદર, હસમુખ, કૂળધર્મી, સ્ત્રીરક્ત, બહુભાષી, પ્રિયવાદી, દયાળુ અને દુર્બળ શરીરવાળો હોય છે.
- ચંદ્ર-ગ્રહની યુતિ હોવાનો જાતક બ્રાહ્મણનો આદર કરનાર, પરિવાર પ્રેમ, મૈત્રી પ્રિય, સુશીલ, ધનવાન, વિનમ્ર, પરોપકારી, ધર્માત્મા અને ગુપ્તમંત્રજ્ઞાતા હોય છે.
- ચંદ્ર-શુક્રની યુતિ હોય તો જાતક ક્રયવિક્રયમાં કુશળ, શુદ્ર જેવું વર્તનાર, ઝઘઢાખોર, વ્યસની, સાધારણ અને કાર્યવિધિ જાણનાર હોય છે.
- ચંદ્ર- શનિની યુતિ હોય તો જાતક વ્યવસાયી, જીવનનિર્વાહ કરનાર, પરસ્ત્રી પ્રેમી, પુરુષાર્થહીન, હાથી-ઘોડાવ પ્રાણીઓનો પાલક, વ્યસ્ક સ્ત્રીઓમાં આસક્ત, અલ્પ સંતતિવાન અને વારાંગના દ્વારા ધન પ્રાપ્ત કરનાર હોય છે.

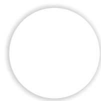
બે ગ્રહોની યુતિની જેમ બે થી વધુ ગ્રહોની યુતિનો પણ અલગ પ્રભાવ હોય છે.

ગ્રહોની શાંતિ :

જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં નવ ગ્રહો જન્મકુંડળી અનુસાર જાતકને નડતા હોય છે કે અયોગ્ય પ્રભાવ પાડતા હોયછે, તેમની શાંતિ કરાવવાની સલાહ આપવામાં આવે છે, તથા આ અંગેની વિધિ પણ દર્શાવાઇ છે. મનુષ્ય પૂર્વજન્મોનાં પાપપુણ્યના કર્મોના ફળ ભોગવે છે છતાં તેમાં ગ્રહો તેમના સ્થાન અનુસાર નિમિત્ત બને છે, તેથી ગ્રહશાંતિ કરાવવી જરૂરી છે, જે જાતકક્રમે અમુક અંશે ગ્રહદશામાં રાહત અપાવે છે.

ચંદ્ર ગ્રહ જો વિષમ હોય તો સોનું, ચાંદી, મોતી, શંખ, કપુર, ગાય, ચોખા, ધોળું વસ્ત્ર, જળપૂર્ણ ઘડો, સફેદ વગેરે વસ્તુ પુણ્યદાનમાં આપવાની સલાહ આપવામાં આવે છે. ચંદ્ર ગ્રહ નડતર હોય તો જ્યોતિષાચાર્યો ચંદનદાનનું પણ સૂચન કરે છે. વરાહમિહિરે દર્શાવ્યું છે કે ગાય, સફેદફુલ, ચાંદી અને મિષ્ઠાન્નથી ચંદ્રની ભક્તિપૂર્વક પૂજા કરવાથી જાતકનો મુશ્કેલીઓથી બચાવ થાય છે.

ભૃગુ જ્યોતિષ અનુસાર ભૃગુ કુંડલીમાં જે તે રાશિમાં રહેલા ગ્રહો લખવાના હોય છે. પરંતુ ચંદ્ર લખવામાં આવતો નથી. આમ જ્યોતિષ વિદ્યામાં ચંદ્રનું મહત્ત્વનું સ્થાન મનાય છે.

૫
ભાષા-સાહિત્યમાં ચંદ્ર

ચંદ્ર એ શીતળતા અને સૌંદર્યનું પ્રતીક છે. ચંદ્ર તેની વિવિધ કલાઓમાં અત્યંત મોહક લાગે છે. રાત્રે આકાશમાં સૌ કોઇનું ધ્યાન ચંદ્ર તરફ જતું હોય છે. ચંદ્ર સોહામણો, લોભામણોને પ્રભાવી લાગે છે. ચંદ્રનો પ્રકાશ ચાંદની રૂપે પૃથ્વી પર રેલાય છે તે શીતળતા અને શાંતિ આપે છે. ચાંદની તન અને મનને ઠંડક પહોંચાડે છે. ચંદ્રનું અપ્રતિમ સૌંદર્ય ઘણા લોકોનાં મનને મોહી લઇ પાગલ બનાવે છે.

યુવા હૈયાઓ અને પ્રેમી પંખીડાઓને ચંદ્ર એવું તો ઘેલું લગાડે છે કે તેઓ પાગલપણાની હરકતો કરવા લાગે છે. ચંદ્રને પ્રેમીઓ મિલન તેમજ વિરહની પળોમાં મિત્ર, સાથી, હમસફર માનીને પોતાના મનની વાત-મનની લાગણીઓ ચંદ્ર સમક્ષ વ્યક્ત કરે છે. પ્રેમીઓ પોતાના સાથીની ફરીયાદ પણ ચંદ્ર સમક્ષ કરે છે. તો પોતાનો સંદેશ પ્રિયતમ કે પ્રિયતમા સુધી પહોંચાડવા પણ જણાવે છે. ઘણા ગુજરાતી-હિન્દી- ગીતોમાં વિશેષ કરીને ફિલ્મી ગીતોમાં પ્રેમીઓના મનો ભાવોને ચંદ્રના માધ્યમ વડે વ્યક્ત કરવામાં આવ્યાં છે.

ચાંદની રાતે લોકો ખુલ્લાભાગમાં, મેદાનમાં, ટેરેસ ઉપર, નદી કિનારે, સાગર કિનારે ટહેલવાનો લહાવો લૂંટે છે. ચાંદની રાતે નદી કે સરોવરમાં નૌકા વિહારનો આનંદ ઘણા લોકો માણવાનો મનસુબો રાખતા હોય છે. શરદ પૂર્ણિમાના દિવસે લોકોનું ચંદ્રનું એવું તો ઘેલું લાગે છે કે સૌ કઈ ગરબેઘુમવા તૈયાર થાય છે, ને દૂધ પૌંઆ તથા ગરબાની મહેફિલ વડે શરદોત્સવ ઉજવીને એ રાત્રિને રઢિયાળી રાત બનાવી દે છે. એ રાત્રે દૂધ પૌંઆમાં સાકર ભેળવીને વાસણ ઉપર ચાયણી ઢાંકીને, ચંદ્રપ્રકાશ ચાંદનીમાં ઠારીને દૂધપૌંઆનો સ્વાદ માણવાનું સૌ કોઇ ઇચ્છે છે.

આપણા ગુજરાતી ગરબા મુખ્યત્વે ત્રણ પ્રકારનાં છે. ગરબામાં મુખ્યત્વે માતાજીનીભક્તિ તથા કૃષ્ણભક્તિ હોય છે. આ સિવાય ગરબામાં કૌટુંબિક અને સામાજિક સંબંધો વણાયા હોય છે. ગરબામાં ત્રીજું પરિબળ છે. મસ્તી, પ્રેમ,

ઉત્સાહ, રોમાંચ જેવાં હૃદયની ઉર્મિઓ અને મનના તરંગોની અભિવ્યક્તિ થાય છે, અને આ પ્રકારમાં ચંદ્ર પૂર્ણિમાનો સથવારો લેવાય છે.

શરદઋતુ દરમ્યાન નિર્મળ આકાશમાં ચંદ્ર તારાઓ સહિત ઘણો જ તેજસ્વી દેખાય છે. જે માનવ મનને ખૂબ જ પ્રસન્ન કરે છે. આથી જ ગરબારાસ માટે શરદઋતુ શ્રેષ્ઠ ગણાય છે. શ્રીમદ્ ભાગવતમાં કહ્યા મુજબ, શરદ ઋતુની પૂર્ણિમાની રાત્રિએ ગોપીની મનોકામના પૂર્ણ કરવા માટે યોગમાયાની ભૂમિકા પર સુવાસિત પુષ્પોનો શણગાર રચીને-શ્રીકૃષ્ણને ગોપીઓ સાથે રાસલીલા કરી હતી. આ પરંપરામાં જ ભારતીય સમાજમાં શરદોત્સવની ઉજવણી ગરબા-રાસ સ્વરૂપે થાય છે. શરદ ઋતુના ચંદ્રની અતિ તેજોમય ચાંદનીમાં ગવાતા-રમાતા રાસ-ગરબામાં હૃદયની ઉર્મિઓ અને મનના તરંગો વ્યક્ત થાય છે. આમ ચંદ્ર એ યુવાનોમાં મસ્તી, ઉત્સાહને રોમાંસ માટે ઉદ્દીપકની ભૂમિકા ભજવે છે.

ગુજરાતી ગીત, ગઝલ, ગરબામાં ચંદ્ર, ચાંદની, પૂર્ણિમા-પૂનમનો સારો એવો ઉપયોગ થયો છે. આ બાબત લગભગ બધી ભારતીય ભાષાઓને લાગું પડતી જ હશે.

ચંદ્રની સુંદરતા અન્ય આકાશી પદાર્થોના મુકાબલે બેમિસાલ હોવાથી અત્યંત સ્વરૂપવાન સ્ત્રીને ચંદ્ર સાથે સરખાવવાની પ્રથા છે. રૂપરૂપના અંબાર સમી સ્ત્રીના મુખને ચંદ્રની ઉપમા કે રૂપક આપવામાં આવે છે. ચંદ્રમુખી શબ્દ આ માટે પ્રાચીન કાળથી પ્રચલિત છે. ચંદ્ર જેવા મુખ વાળી, મુખ જાણે કે ચંદ્ર એનું સુંદર મુખ એટલે ચંદ્ર- એ જ ચંદ્ર. ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા અને રૂપક અલંકારો સ્ત્રીના સૌંદર્યને વ્યક્ત કરવા વપરાય ત્યારે ઘણા અંશે ચંદ્રનો જ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. વળી કેટલાકને તો સ્ત્રીનું સૌંદર્ય-સ્ત્રીના મુખનું લાવણ્ય ચંદ્ર થીય અધિક લાગે છે. ત્યારે વ્યતિરેક-અલંકારનો પણ ઉપયોગ કરે છે અને કહે છે- એના રૂપને જોઇને ચંદ્ર પણ શરમાઇ જાય. એના મુખના લાવણ્યની તોલે ચંદ્ર પણ ના આવે!

ચંદ્ર અને સ્ત્રીના મુખના સૌંદર્યની તુલના સંદર્ભે કહેવાતો તથા ઘણા શબ્દ પ્રયોગો ગુજરાતી-હિન્દી ભાષામાં છે. સૌંદર્ય ઉપરાંત પ્રભાવ, ચમક, તજેસ્વીતા, આભા જેવા અર્થો- સંદર્ભોમાં પણ ચંદ્રનો ઉપયોગ કહેવતો- મુહાવરા- શબ્દપ્રયોગોમાં થાય છે, જેમ કે-

ચંદ્રમુખી, ચાંદનો ટૂકડો, જાણે પૂનમનો ચાંદ, ચૌદહવી કા ચાંદ- વગેરે સ્ત્રીના રૂપની ચંદ્ર સાથે અલગ અલગ રીતે થયેલી તુલના છે. ચાંદસા રોશન ચહેરા- ચંદ્ર જેવા પ્રકાશિત ચહેરાવાળી, ચંદ્રમુખી ચંદ્ર જેવા મુખ વાળી, ચાંદનો ટૂકડો- ચંદ્રના સૌંદર્યના અંશવાલી સ્ત્રી, ચૌદહવીકા ચાંદ- ચંદ્રની જેમ લખલખતા જતા રૂપવાળી, પૂનમનો ચાંદ - પૂર્ણ પણે ખિલેલારૂપ વાળી સ્ત્રી. સ્ત્રીના રૂપને વધારી-પધારીને પણ રજૂ કરવામાં આવે છે. જેમ કે- હુશ્નસે ચાંદ ભી શરમાયા હૈ। ચાંદ જાને કહાં જો ગયા?, દેખ કે તેણે રૂપ સલૌના ચાંદભી સર કો ઝૂકાતા હૈ.

ચંદ્ર એક અટલ મેઘાવી પદાર્થ છે તે અંગે શબ્દ પ્રયોગ છે- યાવત્ ચંદ્રદિવાકરૌ - જ્યાં સુધી સૂર્યચંદ્ર તપે- ચમકે ત્યાં સુધી મિલકતના કરારલેખમાં દસ્તાવેજોમાં માલિકી હક્ક કાયમી ધોરણે દર્શાવવા માટે આ શબ્દ પ્રયોગનો ઉપયોગ થતો હોય છે. આવા કેટલાક બીજા મુહાવરા કહેવત પણ છે જેમ કે-

- હથેળીમાં ચાંદ બતાવવો- લોભામણા સપનાં બતાવવા.
- બારમાં ચંદ્રમા- દુશ્મનાવટ, વેરભાવ કે અણબનાવ હોવો.
  જ્યોતિષ શાસ્ત્ર મુજબ કુંડલીમાં ૧૨મા સ્થાને ચંદ્ર હોય તે નુકશાનનું ફળ સૂચવે છે.
- ચંદ્રને ચકોર (ચંદા ઔર ચકોર) - ચંદ્ર અને ચકોર જેવો ઉત્કટ પ્રેમ હોવો ચકોરને ચંદ્રનું તીવ્ર આકર્ષણ હોવું.
- ચાંદ તારાથી માંગ ભરી દેવી- પ્રિયતમાને પત્નીને કિંમતી ભેટ સોંગાદોથી, ઉત્કટ પ્રેમ- લાગણીઓથી અત્યંત ખુશ કરી દેવી.
- આસમાનથી ચાંદ-તારા તોડી લાવવા- પ્રિય પાત્રને ખુશ કરવા માટે અતિશય કિમતી કે મન પસંદ ભેટો લાવી આપવી /માંગણીઓ લાગણીઓ સંતોષવાનું વચન આપવું.
- જબતક સૂરજ-ચાંદ શું - નામ અમર રહેવું, પ્રેમ અમર રહેવો / હંમેશાં રહેવો (જબતક સૂરચજ ચંદા ચમકે)
- ચાર ચાંદ લાગવા- પ્રસંગ દીપી ઊઠવો, વધુ ખિલી ઊઠવું વધુ સારૂં- સુંદર થવું.
- ચંદ્રમાં દાગ, ચંદ્રમાં કલંક- સુંદર ચીજમાં અપૂર્ણતા હોવી.
- ઇદકા ચાંદ- ઇદનો ચાંદ - ખૂબ પ્રિય પાત્ર.
- દૂજ કા ચાંદ - જવલ્લે દેખાતી વ્યક્તિ, ક્યારેક જ દેખાતી મોંઘેરી વ્યક્તિ.
- ચાર દિવસની ચાંદની- અજવાળિયું પછી અંધારિયું તેમ સુખના - ખુશીના દિવસો (ચાર દિનોકી ચાંદની ફિર અંધેરી રાત) થોડા દિવસ હોય ને પછી દુઃખ ગમ હોય.

પૂર્ણ ચંદ્ર જેમ જેમ આભમાં ચમકે, શોભે તેમ ચંદ્ર જેવું ગોળાકાર સૌભાગ્યનું ચિન્હ-ચાંદલો-ચાંલ્લો સ્ત્રીના કપાળ ભાલમાં શોભ છે, આથી જ સૌભાગ્યવતી (પરિણીત) સ્ત્રીના કપાળમાં સૌભાગ્યની નિશાની રૂપે લગાવવામાં આવતા ગોળાકાર-વર્તુળકાર ચિન્હને ચાંદલો (ચાંલ્લો) કહેવામાં આવે છે. ચાંદને સુણકા ચાંદ અને મન્નતોકા ચાંદ પણ કહે છે.

ચંદ્ર એ પૃથ્વીનો ઉપગ્રહ છે અને ત્યાં સુદૂર એવી તેજસ્વી-સુંદર ધરતી-દુનિયા છે, જ્યાં અતિ સુંદર માયાવી પરીઓનો વાસ હોવાની માન્યતા સદીઓથી ચાલી આવે છે. પરીકથાઓ ઘણે અંશે ચંદ્ર સાથે જોડાયેલી છે. ચંદ્રની ધરતી ઉપર કલ્પના સભર સૃષ્ટિ છે. ચંદ્રલોકએ પરીલોક-સ્વપ્નલોક છે. ચંદ્ર સફેદ ચાંદી જેવો ચમકતો પદાર્થ છે તેથી તેનું ચિત્રણ ચાંદી જેવી સફેદ ધરતી અને સફેદ વસ્ત્રોમાં સજ્જ સુંદર પરીઓ સ્વરૂપે થયું છે. પરીઓનો દેશ એટલે ચંદ્ર.

રામચંદ્રજી બાલ્યાવસ્થામાં ચંદ્ર મેળવવા માટે હઠ કરે છે ત્યારે તેમને પાણી ભરેલા થાળીમાં ચંદ્રનું પ્રતિબિંબ બતાવીને ખુશ કરવામાં આવે છે એ વાર્તા જાણીતી છે. એક પૌરાણિક વાર્તા મુજબ દેવતાઓ દ્વારા કરાયેલ સમુદ્રમંથન વેળા નીકળેલા ૧૪ રત્નો પૈકી એક રત્ન ચંદ્ર મનાય છે. ચંદ્રગ્રહણ વખતે રાહુકેતુ ચંદ્રને ગળી જાય છે. તેવી માન્યતા છે અને ચંદ્રને ગ્રહણથી મુક્ત કરાવવા માટે દાન-પૂણ્ય કરવાનો મહિમા છે.

બાળવાર્તાનું એક સામયિક ઘણાં વર્ષોથી પ્રસિદ્ધ થાય છે., જેનું નામ છે. ચાંદામામા, જે દેશની ઘણી ભાષાઓમાં પ્રસિદ્ધ થાય છે. ગુજરાતી સાહિત્યની એકમાત્ર સૌ પ્રથમ મહાનવલ સરસ્વતીચંદ્રમાં નાયકના નામ સાથે જોડાયેલ છે. વિવેચક અને લેખક - નિબંધકાર શ્રી ભોળાભાઇ પટેલના એક નિબંધ સંગ્રહનું શીર્ષક છે- ચૈતરચમકે ચાંદની. લોક સંસ્કૃતિના ધબકાર યુક્ત ગીતોના સર્જક કવિ શ્રી લાલજી કાનપરિયાના એક કાવ્ય સંગ્રહનું નામ છે- નવા ચંદ્રની કૂંપળ. ડૉ. નિરંજન રાજગુરૂના ભજન-લોકગીત સંગ્રહ ગ્રંથનું નામ છે. શરદની રાતડી. કવિશ્રી જયંત શુક્લનું એક બાળગીત છે- ચાંદલો ગમે. સ્નેહરશ્મિના હાઇકુ સંગ્રહનું શીર્ષક છે. સોનેરી ચાંદ રૂપેરી સૂરજ. શ્રી ઊમાશંકર જોશીના એક સોનેટ કાવ્યનું શીર્ષક છે. - નખી સરોવર પર શરદ પૂર્ણિમા. ગુજરાતી ખંડકાવ્ય પ્રકારના સર્જક મણિશંકર રત્નજી ભટ્ટ કાન્તના એક કાવ્યનું શીર્ષક છે. સાગર અને શશિ. કવિ કાન્તે કવિમિત્ર ન્હાનાલાલને ગુજરાતી કવિતાનાં આકાશમાં ઉગેલ અમીવર્ષણ ચંદ્રરાજ તરીકે બિરદાવ્યા હતા, જેનો શબ્દો હતા ઉગ્યો પ્રફુલ્લ અમીવર્ષણ ચંદ્રરાજ. કવિ ન્હાનાલાલના એક કાવ્યનું શીર્ષક છે. શરદપૂર્ણિમા. સાહિત્યકારો માને છે કે કાન્ત અને ન્હાનાલાલ એ બે કવિમિત્રોએ ગોપનાથના દરિયા કિનારે સાથે શરદપૂર્ણિમા ઊજવેલી. કાન્તની એક કાવ્ય પંક્તિમાં ચંદ્રનો ઉલ્લેખ આ રીતે થયો છે.

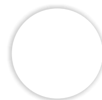
આ જ મહારાજ, જલ પર ઉદય જોઇને
ચંદ્રનો હૃદયમાં હર્ષ જાગે.

સુંદરજી બેટાઇ અને બોટાદકરના ઊર્મિ કાવ્યોમાં ચંદ્ર ચાંદનીના ઘણા ઉલ્લેખો છે.

મૂળ ભાદરણ (ખેડા- ચરોતર)ના વતની અમેરિકા સ્થિત NRI શ્રી પ્રવીણ પટેલ વ્યવસાયે બીઝનેસ મેન છે. તેમણે અમાસનો ચંદ્ર નવલકથા ત્રણ ખંડમાં પ્રકાશિત કરી છે. તથા કાવ્યધારા સંગ્રહ રંગરંગીલો ચંદ્ર મનોહર શીર્ષકથી પ્રકાશિત કરી છે.

હિન્દી કવિ શ્રી હરિશ્ચંદ્ર રચિત નાટિકા ચંદ્રાવલી તથા મદનચંદાનો ગુજરાતી અનુવાદ કવિ બાલાશંકર કંથારિયાએ કર્યો હતો. ચંદ્રમામા વાર્તા માસિકની જેમ ગુજરાતી ભાષાના ચાંદની તથા ચંદ્રભાગા સામયિકો પણ જાણીતા છે.

પ્રિયકાન્ત પરીખે સૂર્યચંદ્રના પડછાયા નવલકથા રજૂ કરી છે. ભૂપત વડોદરિયાની એક નવલકથાનું શીર્ષક છે. ચાંદની. શેખાદમ આબુવાલા અને ભૂપત વડોદરિયાની એક નવલકથાનું શીર્ષક છે, ચાંદની. શેખાદમ આબુવાલાના એક પુસ્તક નોંધનું નામ પણ ચાંદની છે. મનસુખલાલ ઝવેરીના કાવ્ય વિવેચનનું શીર્ષક છે. ચંદ્રદૂત સ્નેહરશ્મિના એક હાયકુ કાવ્ય સંગ્રહનું નામ છે- સોનેરી ચાંદ રૂપેરી સૂરજ.

૬
કાવ્યમાં ચંદ્રનો ઉપયોગ- માનવજીવનના વિવિધ પાસાંઓની અભિવ્યક્તિ

ચંદ્ર, રાત્રી અને પ્રેમી હૈયાં (પ્રિયા અને પ્રિયતમા) અરસ પરસ કેવા તો ગાઢ રીતે સંકળાયેલા છે. આકાશમાં સિતારા તો ઘણા છે પણ એ બધા ઘણા દૂરદરાજ અને ઝાંખા દેખાય છે, જ્યારે આભમાં ચંદ્ર તો એક જ છે, પણ એનું તે બધા તારાઓને ઝાંખા કરી દે છે. વળી ચંદ્રની કળાઓ નિરાલી. ક્યારેક વધતો, ક્યારેક ઘટતો, ક્યારેક વાદળા સાથે લૂપાચૂપી ખેલતો, ક્યારેક સાવ છુપાઇ જતો, ક્યારેક ડોકિયાં કરતો, ને ક્યારેક પૂર્ણતાની નજીક પહોંચતો ને ક્યારેક પૂર્ણ રીતે ખિલતો. ચંદ્ર અટલ અને પ્રકાશિત પદાર્થ છે, જે માનવ મનને આકર્ષે છે, મોહે છે, ઘેલું લગાડે છે. રોમાંચિત કરે છે, તો વિશેષ સ્થિતિમાં કેટલાકને વિરહીજનોને હતાશ પણ કરે છે.

ચંદ્ર ક્યારેક કંપેનીયન (સાથી, પરિચિત) ક્યારેક મેસેન્જર (સંદેશ વાહક,) ક્યારેક કેટાલીસ્ટ (ઉદ્દીપક, ઉત્તેજક, રોમાંચિત કરનાર), ક્યારેક લ્યુનેટીક (ઘેલછા લગાડનાર) તો ક્યારેક ઇન્ટ્રુડર (વગર નિમંત્રણે આવી જતો- ડોકિયાં કરતો આગંતુક) ધૂપેણ માટે જેવો હોય છે.

પ્રેમીઓના હેપ્પી (સુખી-આનંદી) તેમજ શેડ (દુઃખી ગમગીન) મુડમાં ચંદ્રની ઉપસ્થિતિ વિશેષ હોય છે. પ્રેમીઓ એકલા હોય (અલગ અલગ કે સાથે બીજાઓથી એકલા) ત્યારે ચંદ્ર તેમનો સાથી, મિત્ર હોય છે કે કમ સે કમ પરિચિત હોય છે. ચંદ્ર જાણે કે પ્રેમીઓના મનોભાવોને જાણે છે, સમજે છે. વળી પ્રેમીઓ પોતાના મનોભાવો અને લાગણીઓ અને મનની વાતો ચંદ્રને પોતીકો માનીને ચંદ્ર સમક્ષ વ્યક્ત કરે છે. ચંદ્ર તો પ્રેમીઓનો જાણે હમસફર હમદર્દ વિરહી પ્રેમીઓ પોતાના પ્રિયપાત્રને પોતાની મનની વાતો પહોંચાડવા માટે ચંદ્રને વિનવે છે. જાણે ચંદ્ર તેમનો વિશ્વાસુ દૂત, સંદેશવાહક, ટપાલી ઘણા પ્રેમીઓ ચાંદની ઉપસ્થિતિમાં, ચાંદનીમાં રોમાંચ અનુભવે છે તો વળી કેટલાક પ્રેમીઓ મુનલાઇટ શાપ લવર્સ હોય છે.તેઓ ચાંદ-ચાંદનીની ઉપસ્થિતિમાં ખુલીને પ્રેમાલાપ કરતા હરખાય છે!

માનવીના જીવનના વિવિધ મુડ, પાસા, લાગણીઓ, વગેરે ચાંદ-ચાંદની સાથે જોડાયેલા છે. જેને સાહિત્યમાં વિશેષ કરીને કાવ્યમાં-ગીતોમાં વિવિધ રીતે વ્યક્ત કરવામાં આવે છે. પ્રાચીન ફ્રેંચ ગીતોમાં પણ કવિઓએ ચંદ્ર માંથી પ્રેરણા લીધી હતી. એમ મનાય છે. સાહિત્યકારો અને કવિઓ માટે ચંદ્ર પ્રેરણાસ્રોત સમાન છે.

ચંદ્ર તેની સુંદરતા અને મોહકતા (પ્રભાવકતા)ને કારણે સૌંદર્યનું પ્રતીક મનાય છે. અને સ્ત્રીની સુંદરતા દર્શાવવા માટે ચંદ્રની ઉપમા કે રૂપક આપવામાં આવે છે. પ્રેમીકે, પ્રેમીકાની ચંદ્ર સાથે તુલના કરાય કે ઉપમા-રૂપક અપાયત્યારે ફર્ક એ હોય છે કે સ્ત્રીની ચંદ્ર સાથેની તુલનામાં સંદર્ભ સ્ત્રીની સુંદરતાનો હોય છે, જ્યારે પુરુષની ચંદ્ર સાથેની તુલનામાં પુરુષની તેજસ્વીતા અને પ્રભાવ-પ્રતિભાનો સંદર્ભ હોય છે. આમ ચંદ્ર સૌંદર્યનું પ્રતીક હોવા સાથે પ્રભાવ તેજસ્વીતાનું પણ પ્રતીક છે.

સ્ત્રીનું સુંદર મુખ ચંદ્ર જેવું, સ્ત્રીનું મુખ જાણે કે ચંદ્ર અને તેથી આગળ સ્ત્રીનું સુંદર મુખ એ જ ચંદ્ર (એક રાતમેં દો દો ચાંદ ખિલે) એ પ્રકારે ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા અને રૂપક અંલકારો વડે સ્ત્રીના સૌંદર્યને ચંદ્ર સાથે સરખાવવામાં આવે છે. ઘણા પ્રેમીઓને તેમની પ્રેમીકા અતિ સુંદર લાગતી હોય છે, ચંદ્રથીયે વધુ સુંદર (તુઝે દેખ ચાંદ ભી શરમા જાયે) સ્ત્રીની અતિ સુંદરતાને જોઇનેચંદ્ર પણ તેની ઇર્ષ્યા કરે, ચંદ્ર પણ શરમાઇ જાય તેવા ભાવ કેટલાક ગીતોમાં વ્યક્ત કરાય છે.

ચંદ્ર વધતો હોય, ઘટતો હોય, પૂર્ણ હોય, અધૂરો હોય, પૂર્ણ પ્રકાશિત હોય કે ઝાંખો હોય, ચંદ્ર એ ચંદ્ર છે અને તેના બધા રૂપ, બધી કળાઓ સુંદર અને મોહક ય છે. આથી જ કવિઓએ આઘા, ઘટતા, ઝાંખા, આછા એવા ચંદ્રની મોહકતાને પણ ગીતોમાં વર્ણવી છે.

ચંદ્ર એ પ્રિયતમ અને પ્રિયતમા વચ્ચેનો પ્રેમ અને લાગણીઓની અભિવ્યક્તિનો જ સેતુ નથી, પરંતુ ભાઇબહેન, પિતાપુત્ર, માતાપુત્ર ના સ્નેહનો પણ સેતુ છે. બહેન ને માટે ભાઇ તેમ માતા-પિતા માટે પુત્ર લાડકવાયો, દુલારો, પ્યારો ચંદ્ર જેવો છે.

ચંદ્ર ખાસ તો તેના તેજ-ચાંદની વડે અત્યંત મોહક લાગે છે અને પ્રેમીઓ માટે રોમાંચક વાતાવરણ સર્જે છે. ચંદ્ર-ચાંદનીની ઉપસ્થિતિમાં પ્રેમી પંખીડાંનો પ્રેમ પરવાન ચડે છે અને ચંદ્ર ચાંદની ઉદ્દીપકનું કામ કરે છે. પ્રેમીઓના મનોભાવ ચંદ્રની ઉપસ્થિતિમાં સોર ખિલી ઉઠે છે. જો કે કેટલાક પ્રેમીઓ ચંદ્રના પ્રકાશમાં પ્રેમગોષ્ઠિ-પ્રેમાલાપ કરતાં શરમાય છે, સંકોચ અનુભવે છે. બિચારા મુન શાય લવર્સ.

ચંદ્ર એ રોમાન્સનું પૂર્ણ પ્રતીક છે. મિલનની ઘડીમાં ચંદ્ર પ્રેમનો- રોમાંચનો ઉદ્દીપક છે. પરંતુ વિરહની વસ્મીવેળામાં ચંદ્ર ચાંદની દાહક છે. ચંદ્રની ચાંદની મિલન માટે તલસતા વિરહી હૈયાંઓને ખૂબ દઝાડે છે. જેમ શ્રેષ્ઠ કક્ષાનાં રોમાંચક ગીતો ચંદ્રની ઉપસ્થિતિને લઇને રચાયા છે તેમ ઉત્કૃષ્ટ કક્ષાનાં વિરહ-વ્યથાનાં ગીતો પણ ચંદ્રની ઉપસ્થિતિને લઇને જ સર્જાયા છે.

૭
ગુજરાતી ગીત-ગરબા ગઝલમાં ચંદ્ર-ચાંદની

ચંદ્ર આકાશમાં ઉગે એટલે આકાશમાં ચંદ્રનું સામ્રાજ્ય સ્થપાઇ જાય. ધરતી પર ચંદ્રની ચાંદની રેલાય જે પ્રકાશ અને શીતળતા તો આપે જ એ સાથે સૌ માનવીઓનાં મનને આકર્ષે અને વિશેષ કરીને પ્રેમી-યુવા હૈયાંઓને મોહિની લગાડે. ગરબા એ ગુજરાતી સંસ્કૃતિનું આગવુ અને અભિન્ન પ્રતીક છે. માતાજીની ભક્તિ માટે ગવાતા નોરતા ના ગરબાઘણે ભાગે તો રાત્રે જ ગવાય છે. ચૈત્રી નવરાત્ર કે શારદેય નવરાત્ર બન્ને મહદ્અંશે સુદમાં, શુક્લ પક્ષમાં ઉજવાય છે, તેથી રાત્રિના આગલા પહોરે આકાશમાં ચાંદો ચળકતો હોય છે. માતાજીની ભક્તિમાં ગવાતા ગરબાની જેમ જ કૃષ્ણ ભક્તિ કે શરદોત્સવ નિમિત્તે ગવાતા ગરબામાં ચંદ્ર-ચાંદલિયો અને ચાંદનીનો ભરપૂર ઉપયોગ થયો છે. ગુજરાતી લોકગીતોનો વારસો ઘણો સમૃધ્ધ છે અને તેમાં પણ સામાજિક સંબંધો અને પરંપરાઓ સાથે ચંદ્ર-ચાંદો પણ હોય છે. ગુજરાતી ગરબા, લોકગીત, ફિલ્મીગીત, ગઝલ એ બધામાં ચંદ્ર, ચાંદો, ચાંદલિયો, પૂનમ અને ચાંદની ખાસ્સી એવી ઉપસ્થિતિ વર્તાય છે. ચંદ્રની સાક્ષીએ ચાંદની મોહક અજવાળામાં ગવાતા ગરબા રાત્રિને રઢીયાળી-રળિયામણી બનાવી દે છે.

પ્રાચીન તેમજ અર્વાચીન ગરબામાં તેમજ લોકગીતોમાં ચંદ્રનો પ્રભાવ એક સમાન વર્તાય છે. કવિતાના ભાવ વિશ્વમાં ચંદ્રચાંદનીની ઉપસ્થિતિ વાળા કેટલાક ગુજરાતી ગરબા, ગીત, ગઝલ અહીં પ્રસ્તુત છે. કેટલાક ગરબા-લોકગીતો પારંપારિક છે તો કેટલાક ગીત-ગરબા-ગઝલ કવિઓનું સર્જન છે. મોટા ભાગના ગરબા-લોકગીત સમયાંતરે એક કરતાં વધુ કલાકારોએ ગાયાં છે પ્રસ્તુત કર્યાં છે.લગભગ બધા જ જાણીતા ગુજરાતી ગાયકોએ ચાંદ-ચંદ્રના ઉપયોગવાળા ગરબા-ગીત-ગઝલ ગાયા છે. શક્ય હોય ત્યાં રચયિતા તથા પ્રસ્તુત કર્તા કલાકારના નામનો ઉલ્લેખ કર્યો છે.રૂઝુ ગઢવી, ક્ષેમુ દિવેટીયા, પુરુષોત્તમ ઉપાધ્યાય, વેલજીભાઇ ગજ્જર, સોલી કાપડિયા, નીશા ઉપાધ્યાય, જીગરદાન, પ્રફુલ્લદવે, દોંગી ચૌહાણ, દમયંતી બારડાઇ, કીર્તિદાન ગઢવી, પાર્થિવ ગોહિલ, આશિત દેસાઇ, હેમા દેસાઇ, ઔશ્વર્યા, મજમુદાર, સોનાલી

બાજપાઇ, રેખા ત્રિવેદી, મનહર ઉધાસ, લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે, ગીતા દત્ત, મુકેશ, મહેન્દ્ર કપૂર જેવા કલાકારોએ આ ગીતોમાં કંઠ આપ્યો છે.

કેટલાક ગરબામાં ચંદ્ર

•

શરદ પૂનમની રાતડી, ચાંદની ખીલે છે ભલી ભાતડી
તારા વિના શ્યામ મને એકલડું લાગે
રાસ રમવાને વેલો આવજે

-પ્રફુલ્લ દવે (S)

•

પૂનમની રાતે સખીઓ સૌ ગરબે રમે
આવોને સૌ ગરબે રમવા આવોને

•

આસો માસો શરદ પૂનમની રાત જો
ચાંદલિયો ઉગ્યો રે સખી મારા ચોકમાં

•

રંગ તાળી રંગ તાળી રંગ તાળી રે રંગમાં રંગ તાળી
થઇ પૂનમની અજવાળી રે રંગમાં રંગ તાળી

•

સાહ્યબો રે મારો સાહ્યબો
પૂનમની રંગ ભરી રાતમાં, રંગભર રમશું રાતમાં

•

કહો પૂનમના ચાંદને આજ ઉગે આથમણી કોર... (૨)
મારા મનડાના મીત, મારા જીવન સંગીત
લઇને આવ્યા છે મારી પ્રિત
પૂનમની રાત થમી જાશે તો ઝૂલશું, ફૂલડાને સેજ ધરીને.
નદિયોના નીરમાં નાવલડી તારશું... (૨)
ગીતોના ગુંજન કરીને.

-જયકર ભોજક કવિતા દાસ વગેરે

•

શરદ પૂનમની રાતમાં ચાંદલિયો ઉગ્યો છે.
કે મારૂં મનડું નાચે કે મારૂં તનડું નાચે
એના કિરણો રેલાય છે આભમાં

-ફાલ્ગુની બ્રહ્મભટ્ટ (S)

•

ચાંદો ચઢ્યો આકાશકે ઝીણા ઝીણા મોતી વેરાણા માના ચોકમાં

•

આજનો ચાંદલિયો લાગે મુને પ્યારો   કહી દો સૂરજને કે ઊગે નહિં કાલે

-હેમંત ચૌહાણ (S)

•

ચાંદનીના અજવળે રાત માંડવડી

•

માતાજીની રેલગાડી બેટા છે મા મોહલા
ચંદા સૂરજની વેણી ગૂંથી...

•

આભમાં ઉગ્યો ચાંદલિયોને જામી ગરબાની રમઝટ રે લોલ...

•

આવી નોરતાની રાત ઉગ્યો ચાંદલિયો આંકાશ
આવો, આવો ને માડી ગરબે ઘુમવાને આજ

•

ઓ.... પૂનમની પ્યારી પ્યારી રાત
સાથ રમે છે રાધાને કાન, તુ ના જાતી
આજની આ પૂનમની રૂપાળી રાત ના જાતી.

-હેમંત ચૌહાણ (S)

•

શરદ પૂનમની રાતલડી રંગ ડોલરિયો
ચાંદો ચઢ્યો આકાશ રંગ ડોલરિયો.

•

આસો પૂનમની રાતમાં ચાંદલિયો ઉગ્યો છે.
મારૂં મનડું નાચે કે મારું તનડું નાચે

-જયકર ભોજક (S)

•

કુમકુમના પગલા પડ્યા માડીના હેત વધ્યા... (૨)
જોવા લોકો ટોળે વળ્યા માડી તારા આવવાના એંધાણ થયા.
સૂરજના તેજ તપ્યા, ચંદ્રકિરણ હૈયે વસ્યા... (૨)
તારલિયા આભમાં ટમટમે રે, માડી તારા આવવાના એંધાણ થયા.

-હેમંત ચૌહાણ અને બીજા કલાકારો

•

ચંદ્રમાનું ચંદનને સૂરજનું કંકુ... (૨)
આસમાની ઓઢણીમાં ટપકીવાળી ભાત
ગગન કેરે ઘાટ આવી નોરતાની રાત, આવી નોરતાની રાત
હવે મંદિરનાં બારણાં ઉઘાડો મોરી માત
ગગન કેરે ઘાટ આવી નોતરતાની રાત

-અવિનાશ વ્યાસ (L)

•

શા શા રૂપ વખાણું સંતો રે શાં શાં રૂપ વખાણું?
ચાંદાને સૂરજ વિના મારે વાયું છે વાણું..

-અખો (L)

•

તાલીઓના તાલે, તાલીઓના તાલે ગોરી ગરબે ઘુમતી જાયરે પૂનમની રાત, ઊગી પૂનમની રાત.
આસમાની, આસમાની રંગની ચૂંદડીના લહેરનિયા લહેરાય રે પૂનમની રાત, ઉગી પૂનમની રાત.
ગોરો ગોરે ચાંદલિયો ને બીજો લાગે નાવલિયો
દેખું ઉમંગની વાતરે, ઊગી પૂનમની રાત, ઊગી પૂનમની રાત.
ઓરી ઓરી આવ ગોરી ઓરી ઓરી
ચંદનિયે હીંચોલી તારા હૈયા કેરી ડોરી... (૨)
રાતડી રઢિયાલી રે, ઉગી પૂનમની રાત, ઉગી પૂનમની રાત.

-ગીતા દત્ત(S)

•

ચાંદો ઉગ્યો ચોકમાં ઘાયલ ચાંદો ઉગ્યો ચોકમાં
એ લે રીડા હરણ્યું આથમી રે હાલાર શેરમાં, અરજણિયા.

ઝવેરચંદ મેઘાણી (સંકલન) હેમુ ગઢવી) (S), અભેસિંહ રાઠોડ, દમયંતી બરડાઇ (S)
રાજભા ગઢવી, કિર્તિદાન ગઢવી વગેરે...

કેટલાક ગીત-લોકગીતમાં ચંદ્ર

•

ચૈતર ચમકે ચાંદની
વૈશાખે ઝરતી લૂ- જીવણ શું કરીએ?
આધી પાછી કેડીએ મારગ રોકી ઊભો તું
જીવણ શું કરીએ?

•

તારી આંખનો અફીણી, તારા બોલનો બંધાણી
તારા રૂપની પૂનમનો પાગલ એકલો... (2)

-વેણીભાઇ પૂરોહિત (L), દિલીપ ધોળકીયા (M.D.) ક્ષેમુ દિવેટીયા (S)
ઘણા ગુજરાતી ગાયકોએ આ ગીત ગાયું છે. સોલી કાપડિયા, આશીત દેસાઇ, ઐશ્વર્યા મજમુદાર વગેરે.

•

નણદી નખરાળી હશે,હું ગોરી એ કાળી હશે
ભાઇને ન વ્હાલી હશે, ચાંદની ચરકાળી હશે
ચાડી ખાશે, ચોરી ચારે સહ બોલાબોલ
પાણી ભરવા જાઉં ત્યાં મારી સાસરિયાની પોળ
બેડલું ઝાકમઝોળ મારૂં બેડલું ઝાકળ જોળ

-લોકગીત

•

ચમકે ચાંદ આકાશમાં ને નીર ઉછલે સાગરમાં
મારૂં પણ એમ થાય મારૂં મન ઉછળે ઉમંગમાં
મળતા રહો છો જેમ, આવતા ને જતા મળતા રહે જો
હોઠના ખૂલે તો આંખોથી હૈયાંની વાત કહેતા રહેજો.

-મનહર ઉધાસ (S)

•

હે તને જાતા જોઇ પનઘટની વાટે મારૂં મન મોહી ગયું
હે તારા રૂપાળા ગોરા ગોરા ઘાટે મારૂં મન મોહી ગયું.

મારૂં મન મોહી ગયું, મારૂં મન મોહી ગયું
રાસે રમતીને આંખને ગમતી
પૂનમની રઢિયાળી રાતે મારૂં મન મોહી ગયું

-મુકેશ (S)

•

આગમન એનું સુણીને ઉર્મિઓ હરખાઇ ગઇ.
ચાંદ ઊગ્યો પણ નહીં ને ચાંદની ફેલાઇ ગઇ.
બીજી તો કોઇ રીતે ન ભૂંસાય ચાંદની... (૩)
ઝાકળની થોડી બુંદોથી ધોવાય ચાંદની.
પીને શરાબ ઊભો તો સપનાય ના જુઓ.
તરસ્યા રહીને જાગો તો પીવાય ચાંદની.
તુ આંખ સામે હોય તો એવુંય પણ બને.
ખિલ્યો હોય ચંદ્રમા ને ન દેખાય ચાંદની... (૩)
ઝાકળની થોડી બુંદોથી ધોવાય ચાંદની
તારા ચરણનું પેજ મને ડંખતું રહે
બીજી તો કોઇ રીતે ન ધોવાય ચાંદની
ઊપરથી પાછી એમાં ઉમેરાય ચાંદની
ઝાકળની થોડી બુંદોથી ભૂંસાય ચાંદની
બીજી તો કઇ રીતે ન ભૂંસાય ચાંદની
ઓઝસ ધરે છે કોણ આ દર્પણ ગગન ઉપર
દિવસનું તેજ રાતે બની જાય ચાંદની
ઝાકળની થોડી બુંદોથી ધોવાય ચાંદની
બીજીતો કોઇ રીતે ન ભૂંસાય ચાંદની.

-મનહર ઉધાસ (S), ઓઝસ પાલનપુરી (L)

•

રહે મારું જીવન જો એક જ દિશામાં
હવેથી ચમનમાં બહારો ન આવે.
રહે ચાંદ પાછળ સાવરો ન આવે.
તમે મને ભૂલી જાઓ ને
મને તમારા વિચારો ન આવે.
હતું કોણ સામે અને ક્યાં હતો હું

ન કહેજે કોઇને ભલી ચાંદની તુમ
સિતારા કરે વાત ગઇ રાતની તો... (૨)
કહે જે કે ઉલ્લેખ મારો ન આવે.

-મનહર ઉધાસ (S), ગની દહીંવાલા (L)

•

ઓ શરદ પૂનમની ચંદા આ મને જવાબ દેતી જા
આ દરદી દિલને મળે વિસામો આ દુનિયામાં ક્યાં
મારો પહેલા સવાલ આ મને જવાબ-દેતી જા.

-રેખા ત્રિવેદી (S)

•

તારી વાંકી રે પાઘલડીનું ફૂમતુંરે મને ગમતું રે
આ તો કહું છું રે પાતળિયા તને અમથું.
એક તારા પગનું એ પગરખું ચમચમતું રે.
ને અંગનું રે અંગરખું મને ગમતું રે
આ તો કહું છું રે પાતળિયા તને અમથું..
કોણ જાણે કેમ મારા મનની ભીતરમાં એ મોતી વીંધાયું
એક મને ગમતો આભનો ચાંદલો ને બીજો ગમતો તું... (૨)
હે તનમાં ને મનમાં, ધરતીના પડમાં, તારી નસનસમાં
રહેવું મને ગમતું રે મને ગમતું રે
આ તો કહું છું રે પાતળિયા તને અમથું.

-મહેન્દ્ર કપુર, આશા ભોંસલે (S), અવિનાશ વ્યાસ (MD)
લોકગીત - લાલજીભાઇ ગજ્જર (S)
આશિત દેસાઇ, હેમા દેસાઇ (S)
ઐશ્વર્યા મજમુદાર (S)

•

આ નભ ઝૂક્યું તે કાનજી ને. .. (૨)
ચાંદની તે રાધા રે
આ કરવટ લે તે કાનજી ને પોઢી છે તે રાધા રે

-પ્રિયકાન્ત મણિયાર (L)

•

મને માર્યા નેહાના બાણ રે... (૨)

વાલમજી વાતોમાં
મારા મનને ચંદરવે આજ ચમક્યો ચાંદલિયો... (૨)
એ તો અણજાણે વાતમાં દીઠો પાતળિયો
ને મને ભેટીને કીધી લજામણી
મને માર્યા નહોતા બાણ રે વાલમજી વાતોમાં

-ગીતા દત્ત (S)

•

કહો કોઇ ચંદાને ડુબી મરે... (૩)
પેલી પૂનમની રાતે ઉરને સતાવતો આકાશે રોજ ફરે.
કહો કોઇ ચંદાને કે ડૂબી મરે... (૨)
ઉગે શું મોઢું લઇને નકરો નઠારો
રાતે એ કોણ? ગોરી એ તો લૂટારો
રખે કોઇ દેખે ધારી અબળા પર
ચાંદનીનો ધૂતારો ચાંદ કરે...
એના કરતાં તો તપતો સૂરજ સારો
રાત ગઇને આપે તેજ બિચારો
આ તો અમૃત કહીને તરસ્યા હૈયામાં ઝળાહળ ઝેર ભરે.

-ગીતા દત્ત (S)

•

માડી તારૂં કંકુ ખર્યું ને સૂરજ ઊગ્યો
જગ માથે જાણે પ્રભુતાએ પગ મૂક્યો
કંકુ ખર્યું ને સૂરજ ઉગ્યો.
મંદિર સર્જાયું ને ઘંટારવ ગાજ્યો
બ્રહ્મનો ચંદરવો માંનો આખ્યું માં આંજ્યો
દીવો થવા મંદિરનો ચાંદો આવી પૂગ્યો
કંકુ ખર્યું ને સૂરજ ઊગ્યો..

-આશા ભોંસલે (S), અવિનાશ વ્યાસ (M.D.)

•

મને માર્યા નેહાનાં બાણ રે વાલમજી વાતોમાં
મારા મનને ચંદરવે આજ ચમક્યો ચાંદલિયો.. (૨)

એ તો અણજાણે વાલમમાં કિયો પાતળિયો... (૨)
હે મને ઘેલી કરી દીધી લજામણી વાલમજી વાતોમાં... (૨)
મને માર્યા નેહાનાં બાણ રે વાલમજી વાતોમાં

-ગીતા દત્ત (S)

•

ધન્ય હો! ધન્ય જ પુણ્ય પ્રદેશ !
અમારો ગુણિયલ ગુર્જર દેશ
કૃષ્ણ ચંદ્રની કૌમુદી ઉજળો
કીધો પ્રભુએય સ્વદેશ
અમારો ગુણિયલ ગુર્જર દેશ... ધન્ય હો

-કવિ ન્હાનાલાલ (L)

•

હું રે રબારીની છોરી, કે મારૂં રૂપ ગયો ચાંદલિયો ચોરી
હું થોડી કાળીને થોડી ગોરી, હું રે રબારાની છોરી
ચારવાને જાઉં મારી ગાયો લઇ
કાનો આવે મારો પડછાયો થઇ

-સોનાલી બાજપાઇ (S)

•

પૂનમનો ચાંદ ઊગ્યો મનના આકાશમાં
આવતા ને જતા રહેજો... (સોલી કાપડિયા (પ).

•

ચંદ્રિકાના ધવલ પ્રકાશે આરતી ઉતારૂં તારી હેમા શારદા...

•

હો... ક્યારે પૂરા થસે મનના કોડ
કે સાયબો મારો ગુલાબનો છોડ... (૨)
કલકલત્તા ઝરણામાં નદીઓ છલકાય છે.
નદીઓના વહેણમાં સાગર મલકાય છે.
ચાંદાને જોઇ સાગર ઝૂલે છે ગેલમાં
ધરતીનો છેડો આભમાં લહેરાય છે.
હો નદીને સાગર થવાના જાગ્યા કોડ

કે સાયબો મારો ગુલાબનો છોડ... (૨)

-લોકગીત. સોલી કાપડિયા, નિશા ઉપાધ્યાય (S)
પ્રફુલ્લ દવે, પુરુષોત્તમ ઉપાધ્યાય વગેરે કલાકારો.

•પાન લીલું જોયું ને તમે યાદ આવ્યા
જાણે મોસમનો પહેલો વરસાદ ઝીલ્યો રામ
એક તરણું ડોલ્યું ને તમે યાદ આવ્યા
જરા ગાગર છલકીને તમે યાદ આવ્યા.
જાણે કાંઠા તોડે છે કોઇ મહેરામણ રામ
સહેજ ચાંદની ચમકીને તમે યાદ આવ્યા.

-હરિન્દ્ર દવે (L), સોનાલી બાજપાઇ (S)

•

સૂરજ બદલે ચાંદો બદલે બદલે ભલે તારા

-રાજદીપ બારોટ (S)

•

શૈયર મોરી રે ચંદાને પછવાડે સૂરજ કે દિ ઊગશે

-લોકગીત કીર્તિદાન ગઢવી (S)

•

ઉગશે પૂનમનો જ્યારે ચાંદલો રે લોલ... (૨)
ચાંદને જોઇ આવસે મારી યાદ જો
નહિ રે ગુલાલ મારી પ્રિતડી રે લોલ
પૂનમની ચાંદની હતી પ્રિતડી રે લોલ.... (૪)
હે નજરો લાગી કોની મારી પ્રિતને
દન રે લગાડ્યો મારા દલડેરે લોલ

-શૈલેષ બારોટ (S)

•

ઉગ્યો ઉગ્યો પૂનમ કેરો ચાંદ રે એવા બગદાણા ગામે બાપા કરે સીતારામ.

•

અમે ચાંદો સૂરજ રમતાતા, રમતા રમતા કોડી જડી
કોડીનાં મે ચીભડાં લીધાં, ચીભડે મને બી દીધાં.. (બાળગીત)

કેટલાક ફિલ્મના ગીતો અને શેર-શાયરીમાં ચંદ્ર

•

માઝમ રાતે નીતરતી આભની ચાંદની અંગે અંગ ભીંજાય

-મહેંદી રંગ લાગ્યો (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર (S), અવિનાશ વ્યાસ (M.D.)

•

થઇને પૂનમની રાત તમે આવ્યા હતા
થઇને જીવન પ્રભાત તમે આવ્યા હતા
તમે આવ્યા હતા તમે આવ્યા હતા
વિરહની આગ સળગાવીને ચાલ્યા ક્યાં તમે
નજરનાજામ છલકાવીને ચાલ્યા ક્યાં તમે

-અખંડ સૌભાગ્યવતી (૧૯૬૩), મૂકેશ (S), કલ્યાણજી આણંદજી (M.D.)

•

મારા તે ચિત્તનો ચોર રે મારો સાંવરિયો... (૨)
કે જેવો રાધાને નંદનો કિશોર એવો મારો સાંવરિયો
જોયા ના તારલા ને જોઇ ના ચાંદની, જોઇ ના કાંઇ રાત રાણી
તરસ્યું છે. નૈન ને ફરકે છે રૈન એવી વાલમની વાણી.
હેએ... ભૂલી છું ભાન કાંઇ એના તે શાન
ઊભી થઇ આભના ભોર એવો મારો સાંવરિયો.

-અખંડ સૌભાગ્યવતી (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર (S)

•

એક પાટણ શેરની નાર પદમણી, આંખ નચાવતી ડાબીને જમણી
સૂરત જાણે ચાંદ પૂનમની બીચ બજારે જાય.
ભાંતીગળ ચૂંદડી લહેરાય
ઝાંઝરીયું ઝમક ઝમક ઝમક ઝમક ઝમક ઝમક થાય.
પાટણ શેરની નાર પદમણી...

-લાખો ફૂલાણી- મહેન્દ્ર કપૂર, આસા ભૌંસલે (S)

•

ચંદા સૂરજને સથવારે, સાજનને સથવારે (સૌગંધ છે મા-બાપની.

•

ચાલો એ રીતે તો કચરો થશે ઓછો આ ધરતીનો

સુણ્યું છે દંપતિઓ ચંદ્ર પર રહેવા જવાના છે

-જલન માતરી (L)

•

વરસાદ પછીની આયના જેવી રાત
પાણીમાં પગ મૂક્યો તો હલી ગયો ચાંદ.

•

તારી માંગ ચાંદ તારાથી ભરી દઉં
પણ તું સવારે આવે તો હું શું કરું?

-ચિનુ મોદી (L)

•

તમે ઊઠાવ્યો ઘુંઘટ એ પળે જ છલકાઇ.
છે એ જ ચાંદની આજેય મારા કૂબામાં

-જલન માતરી (L)

•

આ ચાંદની આંખે જુઓ સૂરજના સપનાને
આકાશની લીલામાં તો સામેલ છે બન્ને

-શેખાદમ આબુવાલા (L)

•

ચાંદને કહો આજે આથમે નહિં... (૨)
પલવિતી જાયે તોય. રહી જાયે ના
વાત અધૂરી આજે
ચાંદને કહો કે આજે આથમે નહિં

-ચાલ જીવી લઇએ (૨૦૧૭) જીગર (S), સચિન જીગર - (MD)

•

હું વાસ્તવમાં કાંઇ નથી, રસ્તે પડેલો પથ્થર છું
શ્રદ્ધાથી તેને પૂજો તો પથ્થરમાં પણ ઇશ્વર છું.
હું વાસ્તવમાં કાં ઇનથી, ધોર અમાસની રાત છું.
અગિયારી બનીને નિહાળી શકો તો પૂનમનો ખિલેલો ચાંદ છું.

-શુભારંભ(૨૦૧૭) હર્ષ છાયા (S)
-ફિલ્માંકન- હર્ષ છાયા, પ્રાચી શાહ

•

ઓ ચાંદલીયા સાસુ માને કહેજે કે આણા મોકલે..

-લોકગીત - લગ્નગીત...

•

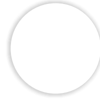
બાંધતી નહીં અંબોડલો બની ઇમરને છુટી ગયો.
રાહુ બની ઘુંઘટડો મારા ચાંદને ગળી ગયો.
કાળજા કેરો કટકો મારો ગાંઠથી છૂટી ગયો.
મમતા રૂવે જેમ વેળુમા વીરડો ફૂટી ગયો.

-લોકગીત

•

એક નજર ચાંદ પર હું કરી લઉં.
તારા ચહેરાને દૂરથી જ જોઇ લઉં.
હો મારા દિલને તસલ્લી આપી દઉં.
તારા ચહેરાને દૂરથી જ જોઇ લઉં.

-રીયા સોલંકી, અમીત બારોટ (S), રીયા સોલંકી (L)

૮
ગુજરાતી ગદ્યમાં ચંદ્ર

ચંદ્ર જેમ કવિઓનો પ્રેરણા સ્રોત અને કાવ્યોનો પ્રમુખ પહેલ રહ્યો છે તેમ લેખકો માટે પણ ચંદ્ર પ્રિય વિષય રહ્યો છે. ચંદ્ર એક અટલ તેજસ્વી આકાશી પદાર્થ તરીકે હંમેશા આકર્ષણનું કેન્દ્ર અને રહસ્યમય રહ્યો છે. ચંદ્રલોકની કાલ્પનિક વાર્તાઓ પરીકથાઓ સ્વરૂપે વર્ણવાઇ છે.પરીકથાઓમાં ચંદ્રની કલ્પનાસભર સૃષ્ટિ આલેખાઇ છે. પૌરાણિક સાહિત્યમાં ચંદ્ર વિશે માન્યતાઓ મીથ રજૂ થઇ છે જેમાં ચંદ્રને એક દેવ તરીકે, એક જીવંત પુરુષ તરીકે વર્ણવવામાં આવ્યો છે.

ચંદ્રના નામ સાથે જોડાયેલા કેટલાક સામયિકો ગુજરાતી ભાષામાં (અન્ય ભાષાઓમાં પણ) પ્રકાશિત થાય છે, જેવાં કે ચાંદામામા, ચંદ્રભાગા, ચાંદની વગેરે.

ગુજરાતી સાહિત્યની સૌ પ્રથમ મહાનવલ સરસ્વતીચંદ્રમાં ચંદ્ર શબ્દ સમાવાયો છે. તથા તેના નાયકનું નામ પણ ચંદ્ર સાથે જોડાયેલું છે. સરસ્વીચંદ્ર ઘણાં સાહિત્યાકરોનાં નામો પણ ચંદ્ર સાથે જોડાયેલાં છે.

ગુજરાતી વિવેચક અને લલિત નિબંધોના સર્જક શ્રી ભોળાભાઇ પટેલના એક નિબંધ સંગ્રહનું શીર્ષક છે. ચૈતર ચમકે ચાંદની. ભાદરણ (ચરોતર)ના વતની અને અમેરિકામાં ધંધા-બીઝનેશ ક્ષેત્રે કારકિર્દી બનાવનાર NRI શ્રી પ્રવીણ પટેલ સાહિત્યક્ષેત્રે પણ સક્રિય છે. જેમની એક નવલકથાનું શીર્ષક છે. અમાસનો ચંદ્ર, જે ત્રણ ખંડોમાં પ્રકાશિત થઇ છે.

સર્વશ્રી ભોળાભાઇ પટેલ, સુરેશ જોષી, ઉમાશંકર જોષી, કાકા સાહેબ કાલેલકર, પ્રવીણ દરજી, ચંદ્રકાંત શેઠ, જેવા લબ્ધપ્રતિષ્ઠિત સાહિત્યકારોએ વાર્તા, નિબંધમાંચંદ્રના સુંદર વર્ણનો કર્યા છે. નર્મદા પરિક્રમાને આધારે પ્રવાસ વર્ણનો આધારિત વિવિધ નવલકથાઓના સર્જક શ્રી અમૃતલાલ વેગડે હિન્દી તેમજ ગુજરાતી ભાષામાં ઘણાં પુસ્તકો આપ્યાં છે જેનાં અંગ્રેજી, મરાઠી, બંગાળી વગેરે ભાષાઓમાં અનુવાદો પણ થયા છે. અને ગુજરાતી તેમજ હિન્દી ભાષાનાં પ્રાન્તીય તેમજ રાષ્ટ્રીય કક્ષાનાં પુરસ્કારો પણ મેળવ્યાં છે. શ્રી વેગડનાં

નર્મદાયાત્રા આધારિત મુખ્ય ત્રણ પુસ્તકોમાં મુખ્યત્વે ત્રણ મુખ્ય પાત્રો જણાય છે. એક લેખક પોતે અને બીજો ચંદ્ર અને ત્રીજી નર્મદા મૈયા.

મોટાભાગનાં વાર્તા તેમજ નિબંધોમાં ચંદ્રના ઉલ્લેખો તેમજ ચંદ્રના મોહક વર્ણનો છે. તથા ચંદ્રની માનવમન પર થતી અસરોનાં વર્ણનો છે. ચંદ્રનું અપ્રતીમ સૌંદર્ય તથા તેની માનવીના ચિત્ત અને હૃદય પર થતી વિવિધ રૂપો, વિવિધ કલાઓનું વર્ણન કરવા સાથે સૂર્ય તથા તારાઓ સાથે ચંદ્રની કલ્પનાસભર તુલના પણ કરે છે. લેખક બ્રહ્માંડ- આકાશની વાસ્તવિકતાઓને કલ્પનાઓ સાથે જોડીને અદભૂત વિચારો આલેખે છે. ચંદ્ર જાણે કે લેખકનો ગાઢપરિચય, હમસફર ન હોય. ચંદ્રનાતેજોમય મેઘાવી વર્ણનોસાથે ફિલોસોફીકલ આલેખન અદભૂત છે.

શ્રી વેગડે 25 થી વધુ વર્ષો દરમ્યાન નર્મદાની પરિક્રમા તૂટક તૂટક રીતે કરી છે અને તેમના 75માં જન્મ વર્ષની (અમૃત મહોત્સવની) ઉજવણી નિમિત્તે પત્ની સાથે સજોડે પણ નર્મદા પરિક્રમા કરી. શ્રી વેગડનાં નર્મદા પરિક્રમા આધારિત મુખ્યત્વે ત્રણ પુસ્તકો છે.

૧. પરિક્રમા નર્મદા મૈયાની (૧૯૯૪)

૨. સૌંદર્યની નદી નર્મદા

૩. તીરે તીરે નર્મદા.

નર્મદા પરિક્રમા દરમ્યાન રાત્રિના સમયે આકાશમાં નિરીક્ષણ દરમ્યાન લેખકે અદ્ભૂત કલ્પનાઓ કરી છે અને ચંદ્ર, સૂર્ય અને તારાઓનુ વિવિધ ઉપમાઓ સહિત વર્ણન કર્યું છે. લેખકને ચંદ્રના વિવિધ રૂપોને જોઇને સ્ફૂરતું તત્ત્વચિંતન ખૂબ જ દાદ માગી લે તેવું છે.

શ્રી વેગડ શરદપૂર્ણિમાને ચંદ્રના રાજ્યાભિષેકની રાત્રિ કહે છે. વિધાતા ચંદ્રને ચૌદ દિવસ ધીરે ધીરે ઘડે છે ને ૧૫મા દિવસે એમાં પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા કરે છે. પછી અમાસના નીલગગનમાં એનું વિસર્જન કરે છે. આ સર્જન-વિસર્જનનો ક્રમ નિરંતર ચાલતો રહે છે.

લેખક ચંદ્રના કલંકને એનાં છૂંદણાં કહે છે. ચાંદો તો રમતારામ. ક્યારેક દિવસે દેખાયને રાત્રે ગાયબ થાય. ક્યારેક પૂર્ણ કુંભને ક્યારેક બારીક રેખા। ક્યારેક સવળો તો ક્યારેક અવળો. સૂરજની મજાલ છે કે રાત્રે દેખાય? ચાંદો તો દિવસે પણ દેખા દે.

લેખકની કલ્પનાઓ અને ઉપમાઓ અદભૂત છે. ચંદ્રએ તડકાનો ચાંદનીમાં અનુવાદ કરતો અનુવાદક છે. બિચારા સૂર્ય પાસે તો આવું કોઇ મેળવણા જ નથી કે દૂધનું દહીં કે તડકાની ચાંદની કરે.

લેખક એક જગ્યાએ સહયાત્રીઓની ઘરતી સંખ્યા વિશે લખે છે- અમારૂં દળ કૃષ્ણ પક્ષના ચંદ્ર જેવું છે- ક્રમશઃ ઘટતું જશે. લેખક ચંદ્રગ્રહણનું કેવું તો સુંદર રૂપક રચે છે. રાહુ એકબિલાડો ને ચંદ્ર એ ખીરનો કટોરો. મોકો મળતાં રાહુ ખીરનો કટોરો ખાવા ત્રાટકે એ છે ચંદ્રગ્રહણ.

અમાસનું વર્ણન તો અદભૂત છે. અમાસની રાતે ચાંદો પોતાને નેપથ્યમાં મૂકીને ગ્રહ, નક્ષત્ર, તારાઓને- એના સાજિંદાઓને આગળ લાવે છે. જાણે કોઇ ગાયક ગાતાં ગાતાં વચ્ચ ચૂપ થઇ જાય છે, જેથી સંગીત કરતા કલાકારોને પ્રતિભા બતાવવાનો અવસર મળે. લેખક કહે છે કે ચંદાનો આ કંઇ નાનો સુનો ત્યાગ નથી. સૂરજમાં આવી ત્યાગભાવના છે જ કયાં ? લેખક કહે છે, અમાસનું વર્ણન પણ ચાંદા વિના ન કરી શકાય!

લેખક શુક્લ- કૃષ્ણપક્ષના બબ્બે અઠવાડિયાના મળી કુલ ચાર અઠવાડિયાને ચંદ્રના જીવન આશ્રમો સાથે સરખાવે છે. શુક્લ પક્ષનું પહેલું અઠવાડિયું એ ચંદ્રનો બ્રહ્મચર્યાશ્રમ બીજું અઠવાડિયું એટલે ગૃહસ્થાશ્રમ, પૂનમે ઐશ્વર્યની ટોચે પહોંચે ને પછી કૃષ્ણપક્ષમાં વૈરાગ્ય તરફ ઢળે. ત્રીજું અઠવાડિયું વાનપ્રસ્થાશ્રમ અને ચોથું અઠવાડિયું ચંદ્રનો સન્યાસ્તાશ્રમા છેલ્લે અમાસે એ અજ્ઞાતવાસમાં ચાલ્યો જાય. સૂર્યનો તો એક જ આશ્રમ- બ્રહ્મચર્યાશ્રમ અને એટલે જઆવો તેજસ્વી છે.

લેખકે ચંદ્રને મહાપ્રતાપી પરશુરામની ઉપમા આપે છે, જે કેટલીય વાર આકાશને નક્ષત્રી કરી ચૂક્યો છે, એને જોઇને ભલભલા નક્ષત્રો ઉભી પૂંછડીએ નાસી જાય છે.

ચાંદની અને તડકાના રૂપની ઉપમા કેટલી કલ્પનાસભર છે ?સૂર્યનો તડકો અર્ધનારીશ્વરને ચાંદની એનું ડાબું અંગ!

ચાંદાને લેખક સૂરજનો ધોબી કહે છે, કેમ કે એ સૂરજના તડકાને ધોઇને ચાંદની કરી દે છે. ચાંદની એટલે ધોવેલો તડકો સૂરજ, ચંદ્રને તારા ના અરસ પરસ કેવા વ્યવહારો લેખકે કલ્પ્યાં છે ? ચાંદો સરસ અજવાળું આપી રહ્યો છે. પણ સૂરજ આવતાં જ એના મોં પરથી નૂર ઊડી જાય. સૂરજ એને ફૂંક મારીને ઓલવી નાખે, તે વળી ચાંદો આવો જ વ્યવહાર તારાઓ સાથે તો કરે છે.

શ્રી વેગડ કહે છે કે આપણે અંધારિયાના ચંદ્રને અન્યાય કર્યો છે. પૂનમ પણ યે ચાંદોને ચાંદની લગભગ એટલાં જ હોય, પણ તિથી ૧૫માંથી એકાએક ૧ થઇ જાય. ચંદ્રુ સોળ કળામાંથી એકાએક એક કળાનો નથી થઇ જતો. અજવાળિયામાં જેમ એક એક પગથિયું ચડે, તેમ અંધારિયામાં એક એક પગથિયું ઉતરે. તેથી કૃષ્ણપક્ષની તિથીઓ ૧૪, ૧૩, ૧૨ એમ ઘટતા ક્રમમાં હોવી જોઇતી હતી. લેખક કહે છે અંધારિયામાં જ અંધેર છે. જેમ જેમ ચાંદની ઘટે તેમ તેમ તિથીઓ વધે.

શ્રી વેગડ ચાંદને મહાદાની કહે છે. ચાંદો એની અજવાળિયામાં એકઠી કરેલી ચાંદની એટલી હદ સુધી લૂટાવતો જાય છે કે એક દિવસે ખુદ નિઃશેષ થઇ જાય છે. આવો ઉદાત કોણ હશે ? સૂરજ પણ આપે છે. પણ એ એટલી હદ સુધી નથી આપતો કે સાવ ખાલી થઇ જાય.

જોકે ચાંદાની દોલત તોસૂરજની દીધેલી છે આપણે એને ચાંદાની સમજી લઇએ છીએ. શાહુકાર તો સૂરજ છે, ચાંદો તો એના કરજમાં ડૂબેલો છે. પણ કાચો માલ સૂરજનો છે ને તૈયાર માલ ચાંદાનો છે. ચાંદા સૂરજની ભાગીદારી વગર આપણને ચાંદની ન મળત!

શ્રી વેગડ ચંદ્રના માધ્યમથી રાત્રિનો કેવો તો મહિમા કરે છે તેઓ કહે છે, દિવસનું આકાશ છે રેગિસ્તાન- સૂર્ય સિવાય કંઇ ન મળે. રાતનું આકાશ છે ફૂલોની ઘાટી વધઘટ થતા ચંદ્રને જુઓ, ઝગમગ થતા તારાઓ

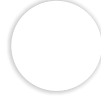
જુઓ, દમકતા ગ્રહો જુઓ... રાત્રીનું આકાશ વિપુલ સંપદાનું સ્વામી છે. એમાં એક વાર દાખલ થઇએ તો કલાકોના કલાકો રહી શકાય.

શ્રી વેગડનાં પુસ્તકોના એક વાચક પત્ર લેખકે તો પ્રતિભાવ લખ્યો છે કે અલૌકિક ઉપમા દ્વારા લેખક આપણને ચંદ્રનગરીમાં લઇ જાય છે. શ્રી વેગડનાં પુસ્તકોના મરાઠી અનુવાદક શ્રી માધવગડકરીએ અનુવાદની પ્રસ્તાવનામાં લખ્યું છે કે ચંદ્રતો જાણે આ પુસ્તકનો નાયક.

શ્રી અમૃતલાલવેગડ ચંદ્રમાંથી, રાત્રીના આકાશમાંથી ચંદ્રના વિવિધ રૂપોમાંથી અદભૂત વિચારો મેળવે છે અને તેને ગદ્યમાં એવા તો ઢાળે છે કે પદ્ય પણ ઝાંખું લાગે. આ કાવ્યાત્મક ગદ્યને લીધે લેખક નર્મદા મૈયાની દિવ્ય પરિક્રમાને અત્યંત રોચક બનાવે છે.

શ્રી કાકા સાહેબ કાલેલકરે પ્રવાસ નિબંધોનું ઉત્તમ સાહિત્ય ગુજરાતી ભાષાને આપ્યું છે. હિમાલયનો પ્રવાસ તથા તાજમાં કાકા સાહેબે ચંદ્રને ચાંદનીથી સર્જાતા અદભૂત દ્રશ્યોનું રોચક વર્ણન કર્યું છે.

સુરેશ જોષી, ચંદ્રકાન્ત શેઠ, ભોળાભાઇ પટેલ, પ્રવીણ દરજી વગેરે લેખકોએ વાર્તા-નિબંધોમાં ચંદ્રના વિવિધ રૂપોનું અને તેમાંથી સર્જાતા વિવિધ મનોભાવોનાં વર્ણનો કર્યાં છે, જે વાર્તા-નિબંધને વધુ રસીક બનાવે છે.

૯
નામમાં ચંદ્રનો પ્રભાવ

સ્ત્રી પુરુષના વ્યક્તિગત નામો, અટકો, ગામ-નગર, રહેઠાણ, હોટલ, ઘર, એપાર્ટમેન્ટ, સોસાયટી, નદી, સરોવર, વાવ, કુંડ વગેરેના નામોમાં પ્રકૃતિ અને આકાશી પદાર્થોનો ઘણો અંશે ઉપયોગ થાય છે, જે પૈકી ચંદ્રનો સૌથી વધુ ઉપયોગ જોવા મળે છે. વેપાર ઉદ્યોગના અગ્રણીઓ, રમતવીરો- ખેલાડીઓ, સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓ, પ્રાચીન ઐતિહાસિક પાત્રો, સાહિત્યકારો, કારીગરો, સામાન્ય લોકો એમ વિવિધ ક્ષેત્રના લોકોના નામોમાં ચંદ્રનો પ્રભાવ જોવા મળે છે. ઘણી જ્ઞાતિઓ તથા અટકોમાં ચંદ્, ચંદ્ર, ચંદા, ચંદ્રનનો બહોળો ઉપયોગ થાય છે. ચંદ્ર-ચાંદ-ના ઉપયોગ વાળા ઘણા ગામો-નગરો ભારતનાં વિવિધ પ્રદેશોમાં છે. સ્થળ વાચક નામો પણ ચંદ્ર સાથે સંકળાયેલા જોવા મળે છે. આમ વિવિધ નામોમાં ચંદ્રનો ભારે પ્રભાવ જણાય છે.

ચંદ્રના પર્યાયવાચી શબ્દો પરથી પણ ઘણા નામો પડ્યા છે. ચંદ્રના 108 જેટલા પર્યાયવાચી નામો ગુજરાતી શબ્દ કોશમાં દર્શાવાયા જે પૈકી કેટલાંક નામો આ પ્રમાણે છે.

પર્યાયવાચી નામો :

અધીશ, અમલેન્દુ, અમ્રીતાંબુ, ચંદ્ર, ચંદ્રભાવ, ચંદ્રકાન્ત, ચંદ્રકિશોર, ચંદ્રકુમાર, ચંદ્રમ, ચંદ્રન, ચંદ્રનાથ, ચંદ્રરાજ, ચંદ્રિકા, ચંદ્રિમા, દિપેન્દુ, દિવ્યેન્દ્ર, દૂરીજેશ, દિવગેશ, દ્વિજેન્દ્ર, દ્વિજેન, હરમેન્દુ,હિમાંશુ, ઇન્દુ, ઇન્દુભૂષણ ઇન્દ્રલેખા ઉડુપતિ, કલપ, કુમુદેશ, કુમુદંપતિ, કલાધર, કલાનિધિ, ગ્લૌ, નિલેશ, નિલાભ, નિશીથ નિશેશ,નિશિકાન્ત, નિશાકર, નિશાચર, મૃગાંક, યામીર, રજનીશ, રજનીપતિ, રાજેશ, રોહિણિ, રોહિનિશ, રાત્રીશ, વરાલી, વિપ્રા, શશા, શશાંક, શશી, શશીકાંત, શશીની, શીતરશ્મિ, શુભાન્શુ, શીતધૂતિ, શીતગ, શીતાંશુ, સોમ, સોમેશ્વર સુધાકર, સુધાન્સુ.

ચંદ્રના કેટલાક પર્યાયવાચી શબ્દોના ઉપયોગ વડે બીજા ઘણાં વ્યક્તિવાચક નામો બન્યા છે.

અંગ્રેજી શબ્દો તથા શબ્દસમૂહ:

ચંદ્રના અંગ્રેજી શબ્દો અને તે પરથી બનેલા કેટલાક શબ્દ તથા શબ્દ સમૂહ આ પ્રમાણે છે.

Moon, Lunar - ચંદ્ર

Lunar month - ચંદ્રમાસLunar eclipse- ચંદ્રગ્રહણ

Lunatic - પાગલ, તરંગી

Lunacy - ઘેલછા, અતિ મોદ

Moon light- ચંદ્ર પ્રકાશ

Moon beam - ચંદ્ર કિરણ

Moon Shine- ચાંદની

Moonish- ચંદ્ર જેવું

Moon calf- મૂર્ખ, ખોટો ગર્ભ

Moon blind - રાત્રે જોઇ ન શકે તેવું- આંધળું

Moon striken

MNoon crazed - પાગલ, તરંગી, ચંદ્ર ઘેલું

Moon Crazy.

Honey Moon - મધુરજની, યુગલનું, પ્રથમ પ્રારંભિક પૂર્ણ મિલન.

Full moon - પૂર્ણ ચંદ્ર, પૂનમ, પૂર્ણિમા.

ચંદ્રુ માટે લોકબોલીમાં વપરાતા શબ્દો:

ચંદ્ર સ્ત્રીલીંગ તેમજ પુલિંગ (Male, Feale) બન્નેમાં વપરાય છે.

પુરુષ:

ચંદ્ર, ચાંદો, ચંદો, ચાંદલિયો, ચંદવો, ચાંદવો, ચાંદલો, ચાંદનિયો, ચાંદા રાજા, ચંદા મામા, ચાંદા મામા, ચાંદા રાણા, ચાંદ...

સ્ત્રી :

ચંદ્રી, ચંદ્રા, ચંદ્રિમા, ચંદ્રેશી, ચંદના, ચંદનવા, ચંદનિયા, ચાંદનિયા, ચંદ્રિકા, ચંદવા, ચંદુજા, ચંદ્રમા, ચંદરી, ચંદા.

ચંદ્રનો પ્રકાશ :- Moon light

ચંદુનો પ્રકાશ એ સૂર્ય પ્રકાશનું પરાવર્તન છે જે ચંદ્રકિરણ, ચાંદની, ચંદ્રિકા વગેરે નામોથી ઓળખાય છે. ચંદ્રનો પ્રકાશ ચાંદની શીતળ હોય છે, સફેદ હોય છે, મોહક હોય છે. મુનલાઇટ જેવો જ શબ્દ છે મુનલીટ- Moonlit. મુનલાઇટ ચાંદની માટે વપરાય છે જે કોઇ પણ તિથિ કે કદના ચંદ્રના પ્રકાશ મટે પ્રયોજાય છે, જ્યારે મુનલીટ ચાંદનીથી સભર, વધુ ચાંદની, સ્પષ્ટપણે જોઇ શકાય તેવી તેજોમય ચાંદની માટે વપરાય છે.

ચંદ્ર પ્રકાશ-ચાંદની એ ચંદ્રની કળાઓ તથા ચંદ્રની પૃથ્વીથી દૂરીની સ્થિતિ તેમજ આકાશમાં રજકણો વગેરેને આધારે વત્તા ઓછા પ્રમાણમાં હોય છે. ગુજરાતની લોકભાષામાં ચંદ્રપ્રકાશ ચાંદની માટે ચાંદરણું શબ્દ પ્રયોજાય છે.

ચંદ્ર સાથે જોડાયેલ શબ્દ સાથે બનેલ કેટલાક સામાન્ય નામો :

ચંદ્રમાસ, ચંદ્રલાલ, ચંદ્રદેવ, ચંદ્રરજ, ચંદ્રમણિ, ચાંદ્રાયણ, ચંદ્રધરા, ચંદ્રલોક, ચંદ્રફળ, ચંદ્રકળા, ચંદ્રકલા, ચંદ્રકૂળ, યદુવંશ, ચંદુવંશી, ચંદ્રબિંબ, ચંદુઆભા, ચંદુરાત, ચંદ્રપ્રભા, ચંદ્રધર, ચંદુયાન, ચંદ્રયાત્રા, ચંદ્રયાત્રી, ચંહદીપ, ચંહગીત, ચંહમીત, ચંદ્રપ્રિત, ચંદ્રમણિ, ટાંકહાર.

ચંદ્રવલય ચંદ્રધૂન, ચંદ્રઋણ, ચંદ્રરૂપ, ચંદ્રકેતુ, ચંદ્રપૂજા, ચંદ્રમંડળ, ચંદ્રયાન, ચંદ્રદદૂત, ચંદ્રગામન, ચંદ્રનયન, ચંદ્રનમન, ચંદ્રવધ્ન, ચંદ્રપૂજન, ચંદ્રશય,ન ચંદ્રદર્શન, ચંદ્રજીવન, ચંદ્રમિલન, અચંદ્ર ભૂવન, ચંદ્રકમલ, ચંદ્રફલક, ચંદ્રદગ્રહણ, ચંદ્રકિરણ, ચંદ્રપ્રકાશ, ચંદ્રજ્યોત, ચંદ્ર જ્યોતિ, ચંદ્ર બ્રભાત, ચંદ્રરજની, ચંહાકાર, ચંહાયન, ચંહાનન, ચંદ્રાસન, ચંદ્રાવલોકન, ચંદ્રધનુષ, ચંદ્રલોક, ચંદ્રોદય, ચંદ્રાસ્ત, ચંદ્રાવલી (શ્રીકૃષ્ણની પ્રિય ગોપી), ચંદ્રાયણ (વ્રત) ચંદ્રભેદી (યોગનો) પ્રકાર), ચંદ્રદષ્ટા (નવરાત્રિના નોરતાના ત્રીજા દિવસે પૂજાતું માતાજીનું સ્વરૂપ- ચંદ્રઘંટામાતા) ચંદ્રોત્તર (ચામડીનો પ્રકાર), ચંદ્રકલા (બિહારી મીઠાઇ) ચાંદ રાત (મુસ્લિમોનો નવા વર્ષનો - ઇદનો તહેવાર) ચાંદરણું, ચારૂચંદ, ચેટીચાંદ, (સિંધી તહેવાર) ચંદ્રદહોરા (દક્ષિણ ભારતમાં શુભ સમય) ચંદ્ર બની (માતાજી), ચંદ્રબંધુ (શંખ) ચંદ્રહારા (ડિઝર્ટભોજન), ચંદ્ર કોશ (શાસ્ત્રીય રાગ) ચંદ્ર નાડી, ચંદ્રદેવ, ચંદ્ર પ્રભુ, ચંદ્રનંદન, ચંદ્ર ધાની (સંગીતનો રાગ) ચંદ્ર વાલા (મોટી ઇલાયચી)

સ્થળ, રહેઠાણ, નગર, નદી, સરોવર, પર્વત વગેરે સાથે જોડાયેલ ચંદ્ર, ચાંદ, વગેરે...

ચંદ્ર, ચંદા, ચાંદ વગેરે જોડીને ઘણા સ્થળ વિશેષ નામો છે જેમ કે રહેઠાણ- મકાન, દુકાન,પાર્ક, નગર-ગામ, પોળ, ફ્લેટ, એપાર્ટમેન્ટ, સોસાયટી, વાડી, પાર્ટીપ્લોટ, મહેલ, દરવાજા, મંદિર, પર્વત, નદી, સરોવર, વાણિજ્ય સંસ્થાન - કંપની વગેરે.

ચંદ્ર વીણા, ચંદ્રવિલાસ, ચંદ્રવિહાર, ચંદ્ર કુંજ, ચંદ્ર વિજય, ચંદ્રલોક, ચંદ્રભૂવન, ચંદ્રરત્ન, ચંદ્રમહલ, ચંદ્ર પેલેસ, ચાંદોસૂરજ મહેલ, ચંદ્રએપાર્ટમેન્ટ, ચંદ્ર ફ્લેટ્સ, ચંદ્રરત્ન ફ્લેટ્સ, ચંદ્ર પ્રભુ ફ્લેટ્સ, ચંદ્ર પાર્ક સોસાયટી, ચંદ્રમણિ ફ્લેટ્સ,ચંદ્ર પ્રભુ કોમ્પલેક્ષ, ચંદ્રવાડી, ચંદ્ર પાર્ક, ચંદ્રદીપ પાર્ટી પ્લોટ, ચંદ્રદ્વાર, ચંદ્રપોળ, ચંદ્ર વાડા, ચંદ્ર ધાની (રીસોર્ટ) ચંદ્રગિરિ ફોર્ટ (A.P.)

ચંદ્રપુર, ચંદ્રપુરી, ચંદ્રનગર, ચંદ્રનગરી, ચંદ્રપુરા, ચંદ્રલા, ચંદ્રગિરિસીટી, ચંદ્રભાગા નગર, ચંદ્રાવતી (નગરી), ચંદ્રાવલ, ચંદ્રાવલિ, ચંદ્રાવલ્લી, ચંદર, ચંદરવા, ચંદોર, ચંદ્રોલિ, ચાંદવા, ચંદવાજી, ચંદ્રાસર, ચંદાપુર, ચંદાસીટી, ચંદ્રાવાડા, ચાંદાપુર, ચાંદાપુરી, ચાંદખેડી, ચાંદખેડા, ચાંદ (છીડવાડા-એમ.પી.), ચંદ્રાલા, ચાંદવડ, ચાંદાવાડ, ચાંદગડ, ચાંદગઢ, ચાંદલોડિયા, ચાંદરડા, ચાંદણસર, ચાંદાનગર, ચાંદ બાલી, ચંદના, ચંદાવલ, ચાંદોદ, ચંદેરી, ચાંદેરી, ચંદ્રૌતિ, ચંદ્રમાણા, ચુડા ચાંદપુર, નાની ચંદૂર, મોટી ચંદૂર, ચાંદેરી, ચંદ્રૌણિ, ચંદ્રમાણા, ચૂડા ચાંદપુર, નાની ચંદૂર, મોટી ચંદૂર, હરચંદપુર, ચંદ્રપ્પા, ચૂઢચંદપૂર (મણિપુર)

ચંદ્રગિરિ(નદી) ચંદ્રતાલ, ચંદ્રબંધ, ચંદ્રકુંડ, ચંદાકૂંડ, ચંદ્રસર, ચંદ્રતાલ, ચંદ્રઝીલ, ચંદ્ર નદી, ચંદ્રપુલ, ચંદ્રઘાટ, ચંદ્રોડા (તળાવ, ચંદ્રાવતી, ચંદ્રલોઇ, ચંદ્રભાગા, ચંદ્રવંદા, ચંદ્રવાગા, ચંદ્રગુપ્તા, ચંદ્રગિરિ (પર્વત), ચાંદલિયો (ડુંગર), ચંદ્રગિરિન (નદી) ચંદ્રશીલા (ઉત્તરાખંડ), ચંદ્રતીર્થ, ચંદ્રકોના, ચંદ્રગુપ્તા, ચંદ્રભાન, ચંદ્ર સ્થાલમાં, ચંદ્રક્ષેત્રમ્, ચંદ્રશીલા (ઉત્તરાખંડ), ચંદ્ર તીર્થ ચંદ્રકોના ચંદ્રગુપ્તા, ચંદ્રભાન, ચંદ્રસ્થલમ્, ચંદ્રક્ષેત્રમ્, ચંદ્રોદય (શ્રીકૃષ્ણ મંદિર-ઇસ્કોન, પં. બગાળ), ચંદ્રકેતુગ્રહ (પુરાવતત્વ સાઇટ- પ. બંગાળ), ચંદા પેરાડાઇઝ (મેરેજ પાર્ક પ્લોટ), ચાંદવાવડી (રાજસ્થાન) ચંદ્રના અંગ્રેજી શબ્દ મુન પરથી મુનલાઇ, મુનલેન્ડ, મુનસ્પોટ, મુનપાર્ક, મુન સ્ટોન, મુનપીક, મુન સાઇન, મુન સીટી જેવા રહેઠાણ સ્થલ લક્ષી નામો છે.

ચાંદ વેબ સાઇટ લોજીસ્ટીક સપોર્ટ માટેની છે. એસ ચાંદ એન્ડ કંપની દિલ્હી સ્થિત પબ્લીશર (પ્રકાશક) કંપની છે.

ચંદ્ર, ચંદની જેમ ચંદર વાળી અટકો :

કૃષ્ણ ચંદ્ર પરથી કૃષ્ણચંદર થયું. આવી અન્ય અટકો ત્રિલોક ચંદર, ત્રિલોકી ચંદર, ત્રિલોગ ચંદર, બાલાચંદર, કૃષ્ણચંદર, મહાચંદર, રવિચંદર વગેરે... પંજાબ અને હરિયાણામાં ચંદર અટક વધુ વપરાય છે.

ચંદ્રન :

ચંદ્ર, ચંદને બદલે ચંદનનો ઉપયોગ ચંદન એ ચંદના અપભ્રંશ તરીકે વપરાય છે. નીતાચંદ્રન, સુધાચંદ્રન, રવિચંદ્રન, રામચંદ્રન, શિવચંદ્રન, જગદીશચંદ્રન, બાલચંદ્રન, બાલચંદ્રન, ગીતાચંદ્રન, ગીથાચંદ્રન, શરથચચંદ્રન વ. દક્ષિણ ભારતીયોમાં ચંદ્રન અટક વધુ વપરાય છે.

ચંદ્રા :

ચંદ્ર નામની જેમ અટકની પાછળ પણ લખાય છે. અથવા ચંદ્ર જ અટક તરીકે લખાય છે.અંગ્રેજીમાં ચંદ્ર લખાય ત્યારે છેલ્લો અક્ષર એ - વ આવે છે તેથી ચંદ્રને ચંદ્રા તરીકે બોલાય છે. આથી જ અટકમાં ચદ્રને સ્થાને ચંદ્રા લખવા બોલાવાનો રીવાજ પ્રચલિત છે.

અમત ચંદ્રા, એન ચંદ્રા, જગદીશ ચંદ્રા, જય ચંદ્રા, નવીન ચંદ્રા, નીતુ ચંદ્રા, મધુ ચંદ્રા, સુધા ચંદ્રા, સુભાષ ચંદ્રા, રવિ ચંદ્રા, રીતુ ચંદ્રા, વગેરે વળી ચંદ્રાવતમાં ચંદ્રા આગળના ભાગે આવે છે. એક મહારાષ્ટ્રીયન અટક છે- ચંદ્રાત્રે.

ચંદા :

ચંદા નામની પાછળ કે અટક તરીકે લખાય છે જે ચંદના અંગ્રેજી વર્ણનને કારણે પ્રચિલત થયેલ છે. ચંદ અંગ્રેજીમાં લખાય ત્યારે છેલ્લો અક્ષર એ - વ લખાય છે. તેથી ચંદને સ્થાને ચંદા બોલાય- લખાય છે. જેમ કે, મહન ચંદા, મધુ ચંદા, મન ચંદા, માનચંદા, નયન ચંદા, ઋતુ ચંદા.

વિવિધ પ્રદેશો તથા ભાષાઓમાં ચંદ્ર ચાંદ સંલગન શબ્દો વાળી અટકો :

અટકમાં ચંદા :

મધુ ચંદા, મન ચંદા, મદન ચંદા, માન ચંદા, નયન ચંદા

ચંદથી શરૂ થતી અટકો :

ચંદવાણી જે મૂળ રૂપે ચંદ્રવાણી હોય, ચંદવાણી અંગ્રેજીમાં લખતા-વાંચતા ચંદવાની થયું. ચંદના, ચંદનાની ચાંદના જેવી અટકોચંદ, ચાંદ પરથી બની છે.

કેટલીક સિંધી અટકો :

ચંદ પરથી ચંદાણી કોઇક શબ્દની પાછળ લગાવીને અટકો બની છે, જે સિંધી સમાજમાં પ્રચલિત છે. અંગ્રેજીમાં ચંદાણી લખતા Chandani થાય તેથી ચંદાણીને બદલે ચંદાનીનો ઉપયોગ પ્રચલિત થયો છે, જેમ કે, ઉત્તમ ચંદાની (ઉત્તમ ચંદાણી), કરમ ચંદાની, ખૂબ ચંદાની (ખૂબ ચંદાણી), ચંદવાની (ચંદવાની0, ચંદી રામની, ટેકચંદાની, દીપચંદના, બાલચંદાની, ભગચંદાની, ભાગચંદાની, માનચંદાની, મીરચંદાની, મૂલચંદાની, રામચંદાની, રાયચંદાની, લાલચંદાની, હેતચંદાની, ખાનચંદાની, હરખચંદાની

સામાન્ય અટકો :

ચંદ્ર, ચંદ્રગડે, ચંદ્રવાડિયા, ચંદ્ર, ચાંદ, ચંદર, ચંદ્રન, ચંદ્રપ્પન, ચંદ્રપ્પા, ચંદા, ચંદ્રા, ચંદ્રુ, ચંદરૂ, ચંદે, ચંદેકર, ચંદરે, ચંદેશી, ચંદેરિયા, ચંદ્રાની, ચંદાણી, ચંદાની, ચંદ્રાણી, ચંદના, ચંદ્રવંશી, ચંદ્રમૌલિ, ચંદ્રાવત, ચંદ્રાવત, ચંદ્રાવલિ, ચંદ્રાવલ, ચંદ્રાકર, ચંદાવાકર, ચંદાવરકર, ચંદ્રરવાકર, ચંદ્રૈયા ચંદ્રૈયાહ, ચંદવાણી ચંદવાની, ચંદ્રવાણી, ચંદ્રપાણિ, ચંદ્રગડે, ચંકીરામાણી, ચંદ્રરામાણી, ચંદના, ચંદારાણા, ચંદાવાલા, ચાંદના, ચાંદુરકર, ચાંદે, ચાંદેકર, ચાંદેસર, ચાંદેસરા, ચાંદગાડે, ચાંદુપરી, ચાંદનવાબ,

એકપારસી અટક :

દાદા ચંદ્રજી

સ્ત્રી નામોમાં ચંદ્ર :

ચંદ્રા, ચંદા, ચંદ્રી, ચંદરી, ચંદ્રિમા, ચંદ્રિકા, ચંદ્રીબેન, ચંદ્રમા, ચંદ્રજા, ચંદવા, ચંદના, ચંદના, ચંદનિયા, ચંદ્રાના, ચંદ્રેયી, ચંદ્રાણી, ચંદનિયા, ચંદ્રમા દેવી, ચંદાલી, ચંહાલા, ચંદ્રોલિ, ચાંદની, ચંદ્રદર્શી, ચંદનંદિની, ચંદ્રગામિની, ચંદ્રમણિ, ચંદાકુમારી, ચંદ્રેશકુમારી, ચંદ્રબાનું, ચંદ્રાબહેન, ચંદ્રનંદિની, ચંદ્રકાંતા, ચંદ્રમુખી, ચંદ્રમણિ, ચંદ્રલેખા, ચંદ્રસેના, ચંદ્રકણ, ચંદ્રકલા, ચંદ્રદેવી, ચંદ્રમાળા, ચંદ્રમાલા, ચંદુબાળા, ચંદુબાલા, ચંદ્રતારા, ચંદ્રલતા, ચંદ્રપ્રભા, ચંદ્રભાગા, ચંદ્રકન્યા, ચંદ્રપ્રિયા, ચંદ્રભામા, ચંદ્રધરા, ચંદ્રમતી, ચંદ્રલીલા, ચંદ્રવર્ણા, ચંદ્રવીણા, ચંદ્રગૈરિ, ચંદ્રરૂપા, ચંદ્રાવતી, ચંદ્રપરી, ચંદ્રાવેલી, ચંદ્રાવલિ, ચંદ્રાબાઇ, ચંદ્રાશ્રીચંદાક્ષી, ચંદાબી, ચંદાબેન, ચંદો, ચંદ્રાલિ, ચંદાશ્રી, ચંદાદેવી, ચંદારાની, ચંદાબા, ચંદાબાઇ, ચંદાબહેન, ચંદાગૌરિ, ચાંદના, ચાંદની, ચાંદપુરી, ચાંદરાની, ચાંદકુંવર, ચાંદબાનું, ચાંદબાઇ, ચાંદતાઇ, ચાંદલી, ચાંદબીબી, ચાંદ કૌર ચાંદઉસ્માની, ચંદ બર્ક.

ચંદાવલિ- (શ્રીકૃષ્ણની પ્રિય ગોપી), ચંદ્રાવલિ

ચંદ્રઘણ્ટા - (ત્રીજા નવરાત્રમાં પૂજાતું માતાજીનું રૂપ)

પૂનમ, પૂર્ણિમા :

સ્ત્રીવાચક નામોમાં આગળ ચંદ્ર, ચંદા, ચચાંદ વધુ હોય છે, પરંતુ નામની પાછળ ચંદ્રા, ચાંદ, ચંદા વ. હોય તેવા નામો અત્યંત ઓછા હોય છે.

ચારુચંદ્રિકા, દુત્તિચંદ, મધુ ચંદા, જવાચંદા જોકે ચંદન, ચંદા પણ ઘણા સ્ત્રીનામો પાછળ લાગે છે. જેમકે-

નીતા ચંદ્રા, ગીતા ચંદ્રા, મનુચંદ્રા,

સુધા ચંદ્રન, ગીતા ચંદ્રન, રવિચંદ્રન નીતા ચંદ્રન વગેરે કાવ્ય ચંદ્ર.

પુરૂષ નામો (અપભ્રંશ સહિત)

નામની આગળ ચંદ્ર,ચંદ, ચંદ્રા, ચંદા, ચાંદ વગેરે-

ચંદ, ચંદ બારોટ, ચંદ બરદાઇ, ચંદ્ર, ચંદો, ચંદુ, ચંદ્ધ, ચંદર, ચંદરૂ, ચંદરિયો, ચંદો, પંદરવો, ચંદુમાજરા, ચંદુનાથ, ચંદુભાઇ, ચંદુલાલ, ચંદ્રગિરિ, ચંદ્રઆશિષ, ચંદ્રકમલ, ચંદ્રકાન્તો, ચંદ્રકિરણ, ચંદ્રકિશન, ચંદ્રિકિશોર, ચંદ્રકુમાર, ચંદ્રકાંત ચંદ્રકેતુ, ચંદ્રધર, ચંદ્રકર ચંદ્રજીત, ચંદ્રચૂડ, ચંદ્રગડે, ચંદ્રગીત, ચંદ્રગુપ્ત, ચંદ્રદીપ, ચંદ્રદેવ, ચંદ્રદર્શન, ચંદ્રદાથન, ચંદ્રનયન, ચંદ્રનાથ, ચંદુનારાયણ, ચંદ્રનારાયણન્, ચંદ્રપાલ, ચંદ્રપાણિ, ચંદ્રપોલ, ચંદ્રપ્રિત, ચંદ્રપ્રકાશ, ચંદ્રપ્પા, ચંદ્રપ્રતાપ, ચંદ્રપ્રભુ, ચંદ્રપ્રભુ, ચંદ્રપ્રભુજી, ચંદ્રપ્રસાદ, ચંદ્રબાબુ, ચંદ્રબોઝ, ચંદ્રપ્રભુ, ચંદ્રભાણ, ચંદ્રભાનુ, ચંદ્રભૂજ, ચંદ્રભામા, ચંદ્રભૂષણ, ચંદ્રમોહન, ચંદ્રમણિ, ચંદ્રમીત, ચંદ્રમૌલિ, ચંદ્રમૌલિશ્વર ચંદરત્ન ચંદેશ્વરપ્રસાદ, ચંદ્રવર્તન, ચંદ્રવિજય, ચંદ્રવીર, ચંદ્રવંશી, ચંદ્રવદન, ચંદ્રવર્ધન, ચંદુરજની, ચંદ્રરંજન, ચંદ્રરાજ, ચંદ્ર રાવ, ચંદ્રશેખર, ચંદ્રશરોમટન્, ચંદ્રશીખ, ચંદ્રશિખર, ચંદ્રશીલ, ચંદ્રશંકર, ચંદ્રસાગર, ચંદ્રસિંહ, ચંદ્રસીંગ, ચંદ્રસેન, ચંદ્રસ્વામી, ચંદ્રસૂરિ ચંદ્રહર, ચંદ્રબોઝ, ચંદ્રહાસ, ચંદ્રહાસન, ચંદ્રહાસમ, ચંદ્રહંસીયમ, ચંદ્રેશ્વર, ચંદ્રકેશ્વર, ચંદ્રકેશ્વર પ્રસાદ, ચંદ્રીમાસ, ચંદર સેન, ચંદ્રકર, ચંદ્રાહિત્ય, શંકાયું ચંદ્રાશું, ચંદ્રાનન, ચંદ્રાબાબુ, ચંદ્રવાત, ચંદ્રાવલ, ચંદ્રાશીષ, ચંદ્રાસ્વામી ચંદ્રાયુ, ચંદ્રાન્યુ, ચંદારાજા, ચંદાજી, ચંદારાણા, ચંદારામ, ચંદાબાબુ, ચાંદગડે, ચાંદપુરી, ચાંદમલ, આંહીમલ, ચાંદુમલ, ચાંદરામ, ચાંદસિંહ, ચાંદભાઇ, ચાંદરાજા, ચંદરભૂષણ. ચાંદનવાબ, ચાંદખાન ચાંદમીયા, ચાંહમહંમહદ.

નામની પાછળ ચંદ્ર :

અખિલચંદ્ર, અજયચંદ્ર, અનુકૂલચંદ્ર, અનુપચંદ્ર, અનુરાગચંદ્ર, અભયચંદ્ર, અરવીંદચંદ્ર, અવિનાશચંદ્ર, અવધચંદ્ર, અક્ષયચંદ્ર, આકાશચંદ્ર, આસિતચંદ્ર, આશીષ ચંદ્ર, ઓખિલચંદ્ર, ઇન્દુચંદ્ર, ઇન્દ્રચંદ્ર, ઇશ્વરચંદ્ર, ઇલાચંદ્ર, ઇલેશચંદ્ર, ઇશાનચંદ્ર, ઉત્તમચંદ્ર, ઉમેશચંદ્ર, ઉર્જિતચંદ્ર, કલાચંદ્ર, કલ્યાણચંદ્ર, કેશવચંદ્ર, કિશનચંદ્ર, કિશોરચંદ્ર, કૈલા ચંદ્ર, કીરીટચંદ્ર, કુમુદચંદ્ર, કુસુમચંદ્ર કુલીનચંદ્ર, કૃષ્ણચંદ્ર, ગણેશચંદ્ર, ગજાનનચંદ્ર, ગિરીશચંદ્ર, ગોપાલચંદ્ર, ગોપાળચંદ્ર, ગુણચંદ્ર,ગુણીચંદ, ગ્યાનચંદ, ચારૂચંદ, જળચંદ, જગતચંદ, જતીનચંદ, જગદીશચંદ્ર, જિનચંદ્ર, જિનચંદ્રસૂરિજી, જ્યોતિચંદ, તલીનચંદ્ર, તપનચંદ્ર, તનપચંદ્ર, તલીનચંદ્ર, તારકચંદ્ર, તુલીપચંદ્ર, તંદ્રામંદ (ભદ્રંભદ્રનુંપાત્ર) દશરથચંદ્ર, દક્ષેશચંદ્ર, દેવેશચંદ્ર, દેવચંદ્ર,

દીપચંદ્ર, દીપેશચંદ્ર, દિનેશચંદ્ર, દિલીપચંદ્ર, દિગીશચંદ્ર, હુલાલચંદ્ર, ધવલ ચંદ્ર, ધાર્યચંદ, ધૈર્યચંદ્ર, ધ્રવચંદ્ર, નયનચંદ્ર, નયનેશચંદ્ર, નગીનચંદ્ર, નવીનચંદ્ર, નલીનચંદ્ર, નરેશચંદ્ર, નારાયણચંદ્ર, નેમીચંદ, નેહલચંદ, નીતિનચંદ, નીતિનચંદ્ર, નીતિશચંદ્ર, નિખિલચંદ્ર, નિશીથપચંદ, નિપુલચંદ, નિપુણચંદ, નિલેસચંદ્ર, નિર્મલચંદ્ર, નિષાદચંદ્ર, નિલયચંદ્ર, નૈનેશચંદ્ર, નૈલેશચંદ્ર, પવનચંદ્ર, પરેશચંદ્ર, પુલકિતચંદ્ર, પુલિનચંદ્ર, પૂરબદંચદ્ર, પિનાકીનચંદ્ર, પિયુષચંદ, પ્રકાશચંદ્ર, પ્રતાપચંદ્ર, પ્રતમચંદ્ર, પ્રમોદચંદ, પ્રમુખચંદ્ર, પ્રબોધચંદ્ર, પ્રવીણચંદ્ર, પ્રહલાદચંદ્ર, પ્રફૂલ્લચંદ્ર, પ્રેમચંદ્ર, પૃથ્વીચંદ્ર, ફૂલચંદ, બકુલચંદ, બટૂકચંદ, બાલચંદ, બિપિનચંદ્ર, બિધાનચંદ્ર, બિકાશચંદ્ર, બુદ્ધિચંદ્ર, બંકિમચંદ્ર, ભરતચંદ્ર, ભારતચંદ્ર, ભાલચંદ્ર, ભાવચંદ્ર, ભાવેશચંદ્ર, ભાવિકચંદ્ર ભણ્વેશચંદ્ર, ભાવિનચંદ્ર, ભિખેશચંદ્ર, ભૌમિકચંદ્ર, ભૂપલચંદ્ર, ભૂપેનચંદ્ર, ભૂનિચંદ, મનીષચંદ્ર, મયુરચંદ, મથુરચંદ, મહેશચંદ, મલયચંદ્ર, મહાચંદ્ર, મહાચંદ્રપ્રસાદ, મહાલચંદ્ર, મહાનચંદ્ર, માનચંદ્ર, મોતીચંદ્ર, મોહિતચંદ્ર, મૌલિકચંદ્ર, મૌલિકચંદ્ર, મિથુનચંદ્ર, મિલિનચંદ્ર, મિતુલચંદ્ર, મિહિરચંદ્ર, મુકેશચંદ્ર, મુકુલચંદ્ર મુકુંદચંદ્ર, મુક્તિચંદ્ર, મુક્તિચંદ્રસૂરિજી, મુનિશચંદ્ર, યશચંદ્ર, યશશ્ચંદ્ર, યશસ્વીચંદ્ર, યતીનચંદ્ર, યોગેશચંદ્ર, યોગેનચંદ્ર, યુગમચંદ્ર, રવિચંદ્ર, રવશચંદ્ર, રજતચંદ્ર, રત્નચંદ્ર, રસમંદ, રણવીરચંદ્ર, રમેશચંદ્ર, રસીકચંદ્ર, રસેશચંદ્ર, રાજચંદ્ર, રામચંદ્ર, રામચંદ્રન રામચંદ્રસૂરિજી, રામબુલચંદ્ર, રાકેશચંદ્ર, રાહુલચંદ્ર, રૂપચંદ્ર, લલિતચંદ્ર, લબ્ધિચંદ્ર, લાખેશચંદ્ર, લાલચંદ્ર, લાલેશચંદ્ર, વરેશચંદ્ર, વાઘચંદ્ર, વિવેકચંદ્ર,વિનેશચંદ્ર, વિનયચંદ્ર, વિરેશચંદ્ર, વિરેનયચંદ્ર, વિપીનચંદ્ર, વિશાલચંદ્ર, વિકાસચંદ્ર, વિધાનચંદ્ર, વિપુલચંદ્ર, વિજયચંદ્ર, વિનોદચંદ્ર, વિનાયકચંદ્ર, વિલાસચંદ્ર, વ્યોમચંદ્ર, વ્યોમેશચંદ્ર, સરતચંદ્ર, સરલચંદ્ર, સમીપચંદ્ર, સતીષચંદ્ર, સલીલચંદ્ર, સર્વેશચંદ્ર, સર્વાંગચંદ્ર, સમિધચંદ્ર, સરસ્વતીચંદ્ર, સોમચંદ્ર, સર્વાંગચંદ્ર, સમિધચંદ્ર, સારસ્વતચંદ્ર, સોમચંદ્ર, સગમચંદ્ર, સુદીપચંદ્ર, સુમન્ત ચંદ્ર, સૌમ્યચંદ્ર, સૌમિલચંદ્ર, સૌરભચંદ્ર, સૌભાગ્યચંદ્ર, સંદીપચંદ્ર, સંબિતચંદ્ર, શરતચંદ્ર, શરદચંદ્ર, શનિચંદ્ર, શાલીનચંદ્ર, શેખરચંદ્ર, શિતાંશુચંદ્ર, શિવેશચંદ્ર, શિવચંદ્ર, શિવાચંદ્ર, શિરીષચંદ્ર, શિષિરચંદ્ર, શિતલચંદ્ર, શુભચંદ્ર, શૈલેષચંદ્ર, શૈશવચંદ્ર, શ્રીશચંદ્ર, શ્રેયશચંદ્ર, શ્રેયાંશચંદ્ર, શ્વેતચંદ્ર, હરીશચંદ્ર, હરિશ્ચંદ્ર, હરેશચંદ્ર, હસમુખચંદ્ર, હાર્દિકચંદ્ર, હેતચંદ્ર, હેમચંદ્ર, હેમચંદ્રસૂરિજી, હેમંતચંદ્ર, હિતેષચંદ્ર, હિતેનચંદ્ર, હિમેશચંદ્ર, ક્ષેમચંદ્ર, જ્ઞાનચંદ્ર.

નામની પાછળ ચંદ (ચંદ્રનું અપભ્રંશ)

અમરચંદ, અમીચંદ, અનુપચંદ, અનોપચંદ, અમલચંદ, અભયચંદ, અભેચંદ, અગડચંદ, અવધચંદ, અગરચંદ, આશાચંદ, આલામચંદ, ઓગડચંદ, ઓધવચંદ, ઇંદુચંદ, ઉગરચંદ, ઉત્તરચંદ, ઉજમચંદ, ઉત્તમચંદ, ઇંદુચંદ, ઉમેદચંદ, ઉત્મુકતચંદ, કરમચંદ, કપુરચંદ, કસ્તુરચંદ, કાલુચંદ, કેસરચંદ, કેશવચંદ, કેસરીયા, કેસરચંદ, કેહરચંદ, કિશનચંદ, કિશોરચંદ, કિલાચંદ, કેવછચંદ, કુલદીપચંદ, કુંવરચંદ, ખાનચંદ, ખેમચંદ, ખૂબચંદ, ખૂશાલચંદ, ખુશીચંદ, ખેંગારચંદ, ગગલચંદ, ગમેશચંદ, ગફ્ફરચંદ, ગભરૂચંદ, મગનચંદ, ગોપીચંદ, ગોપાળચંદ, ગોપાલચંદ, ગોકળચંદ, ગોકૂળચંદ, ગોદડચંદ, ગોબરચંદ, ગુલાબચંદ, ગ્યાનચંદ, ઘેલચંદ, ઘેલાચંદ, ઘેમરચંદ, ઘેવરચંદ, જપચંદ,જેચંદ, જીવાચંદ, ઝવેરચંદ, ઝૂલચંદ, ટેકચંદ, ટોકરચંદ, ટિકમચંદ, ડાહ્યાચંદ, તલકચંદ, તપનચંદ, તપનકુમારચંદ, તરલોકચંદ, તારકનાથચંદ, તારાચંદ,

તાળાચંદ, તેજચંદ, તિલકચંદ, તિલોકચંદ, ત્રિલોકચંદ, ત્રિલોકીચંદ, થાવરચંદ, દલપતચંદ, દયાચંદચંદ, દશરથચંદ, દલીચંદ, દેવચંદ, દીપચંદ, દીવાનચંદ, દોલાચંદ, દોલતચંદ, દુલીચંદ, દુલાચંદ, દુતીચંદ, દુલાલચંદ, ધરમચંદ, ધરમાચંદ, ધાનચંદ, ધ્યાનચંદ, નગીનચંદ, નરબહાદૂરચંદ, નવલચંદ, નારણચંદ, નહાલચંદ, નાનચચંદ, નાનકચંદ, નાનાચંદ, નેમચંદ, નેમિચંદ, નેકચંદ, નિહાલચંદ, ન્યાલચંદ, ન્હાલચંદ, ન્હાલચંદ, ન્હાલચંદ, પદમચંદ, પનાચંદ, પમાચંદ, પાનચંદ,પાનાચંદ,પાલાચંદ,પ્રેમચંદ, પ્રિતમચંદ, પૂનમચંદ, પૂરણચંદ, પૂનમચંદ, ફતેચંદ, ફતેહચંદ, ફૂલચંદ, બબાચંદ, બહાદૂરચંદ, બળદેવચંદ, બાલચંદચંદ, બાલાચંદ, બાવચંદ, બાભાઇચંદ, બાદરચંદ, ભવાનચંદ, ભાઇચંદ, ભાવચંદ, ભારચંદ, ભાગચંદ, ભાલચંદ, ભેમચંદ, ભોલાચંદ, ભિમાચંદ, ભીમાચંદ, ભૂરચંદ, ભૂલચંદ, ભૂપચંદ, ભૂવનચંદ, મગનચંદ, મથુરચંદ, મદનચંદ, મણીચંદ, મહેરચંદ, મહાચંદ, મહાલચંદ, મહેરચંદ, માનચંદ, માલચંદ, માણિકચંદ, માણેકચંદ, માલિકચંદ, માખનચંદ, મેઠાચંદ, મેલાચંદ, મહેચંદ, મોહરચંદ, મોહનચંદ, મોતીચંદ, મીરાચંદ, મીડાચંદ, મિલાપચંદ, મૂળચંદ, મૂલચંદ, મૂકેશચંદ, રજતચંદ, રતનચંદ, રમેશચંદ, રવચંદ, રવિચંદ, રઘુચંદ, રઘાચંદ, રામચંદ, રામબુલચંદ, રાયચંદ, રાઇચંદ, રાઘવચંદ, રાધાચંદ, રેવાચંદ, રિખવચંદ, રૂપચંદ, રૂપાચંદ, લખાચંદ, લખીચંદ, લહેરચંદ, લક્ષ્મીચંદ, લલ્લુચંદ, લાલચંદ, લાખાચંદ, લાઘાચંદ, લીલાચંદ, વજેચંદ, વદનચંદ, વનેચંદ, વખતચંદ, વહાલચંદ, વાલચંદ, વાલાચંદ, વિમલચંદ, વીરચંદ, વિવેકચંદ, વિનયચંદ, વિઠાચંદ, વ્હાલચંદ, સવાઇચંદ, સફરચંદ, સકળચંદ, સરૂપચંદ, સખાચંદ, સાગરચંદ, સાકરચંદ, સાગરમચંદ, સાંકળચંદ, સોમચંદ, સોમાચંદ, સોનાચંદ, સૂરચંદ, સૂરજચંદ, સૂખચંદ, સુખાચંદ, સ્વરૂપચંદ, સ્મૃતિચંદ, શંકરચંદ, શરતચંદ, શોભચંદ, શોભાચંદ, શિવચંદ, શિવાચંદ, શ્રીમદ્ શ્રીશચંદ, હરિચંદ, હરિચંદ, હરીશચંદ, હકીમચંદ, હરખચંદ, હમીરચંદ, હઠીચંદ, હકમીચંદ, હાલચંદ, હાલાચંદ, હેતચંદ, હેમચંદ, હોતચંદ, હીરચંદ, હીરાચંદ, હુકમચંદ, હુકમીચંદ, જ્ઞાનચંદ, જ્ઞાનીચંદ

ચંદ્રના પર્યાયવાચી શબ્દો સાથે અન્ય શબ્દ જોડીને પણ ઘણા નામો બન્યા છે, જેમ કે-

ઇન્દુકાંત, ઇન્દુમતી, ઇંદુલાલ, નવેન્દુ, રસેન્દુ, જિતેન્દ્ર, શશીન, શશીકાન્ત, શશીકલા, શશીબાલા, શશધર, શશિધરન, શશાંક, સોમચંદ, સોમાભાઇ, સોમાલાલ, સોમચંદ્ર, સોમચંદ વગેરે.

પ્રાચીન, મધ્યયુગીન, અર્વાચીન એમ બધા સમયના નામોમાં ચંદ્રનો પ્રભાવ જણાય છે. સમગ્ર ભારતના વિવિધ રાજ્યો પ્રદેશોમાં પણ ચંદ્ર, ચંદ, ચંદ્રા, ચંદા, ચંદર, ચંદ્રન વગેરેનો પ્રયોગ પુરુષના તેમજ સ્ત્રી નામોમાં થાય છે. પંજાબી, રાજસ્થાની, ઉત્તર ભારતીય બંગાળી, ગુજરાતી સીંધી, મહારાષ્ટ્રીયન, દક્ષિણ ભારતીય વગેરે પ્રાદેશિક જાતિઓમાં તેમજ વાણિયા, બ્રાહ્મણ, સવર્ણ જાતિઓ પછાત જાતિઓમાં ચંદ્ર સંલગ્ન નામો તથા અટકો જોવા મળે છે. બૌદ્ધિકો, સાહિત્યકારો, કલાકારો, ઉદ્યોગપતિ-ધંધાદારીઓ, વ્યવસાયિકો, ખેડૂતો કામદારો, રાજકારણીઓ, રમતવીરો, કલાકારો વગેરે વિવિધ ક્ષેત્રના લોકોમાં પણ ચંદ્ર આધારિત નામ-અટકો પ્રવર્તે છે. આમ ભારતમાં વિવિધ જાતિમાં તથા પ્રદેશોમાં વિવિધ ક્ષેત્રના લોકોના નામ- અટકોમાં ચંદ્રનો ભારે પ્રભાવ જોવા મળે છે.

10
હિન્દી સિનેમા મનોરંજન અને ચંદ્ર

હિન્દી ફિલ્મોમાં ચંદ્રનો ભરપૂર ઉપયોગ થયો છે. ઘણી હિન્દી ફિલ્મોમાં ચંદ્ર અને ચાંદનીના બેકગ્રાઉન્ડમાં દશ્યોનું ફિલ્માંકન થયુ છે. હિન્દી ફિલ્મોમાં ઘણા ગીતો ચંદ્ર આધારિત છે, જેમાં ચંદ્રનો વિવિધ રીતે ઉપયોગ થયો છે. ગીતોમાં અડધો ચંદ્ર, ઘટતો ચંદ્ર, આછો ચંદ્ર, વધતો ચંદ્ર, પૂર્ણચંદ્ર, ચંદ્રથીયે અધિક, ચંદ્ર પણ ઝાંખો પડી જાય, શરમાઇ જાય, ખેલતો રમતો, લપાતો છૂપાતો ચંદ્ર, વાદળો સાથે લૂપાછૂપી ખેલતો ચંદ્ર, પ્રિયા કે પિયુનો મિત્ર, પરિચિત, હમસફર, સંદેશવાહક, સાક્ષી, આકાશનો અટલ મેઘાવી પદાર્થ, સ્નેહના સંબંધો ગુંથતો ચંદ્ર, પ્રિયતમ કે પ્રિયતમાના રૂપ-પ્રભાવની તુલના રૂપે ચંદ્ર, મિલનની રોમાંચક પળો સર્જતો, પ્રેમીઓના પ્રેમ અને ઉર્મિઓનો ઉદ્દીપક ચંદ્ર, વિરહની આગ લગાવતા ચંદ્ર-ચાંદની, સૌકોઇને મોહિત કરતો ચંદ્ર, વિવિધરૂપે પ્રેમીઓના મનની ભાવનાઓને મૂડને વ્યક્ત કરતો ચંદ્ર એમ ચંદ્ર હિન્દી ગીતોમાં સૌથી વધુ છવાયેલ વિષયવસ્તુ જણાય છે. ગીતોના ફિલ્માંકનમાં પણ ચંદ્રનો ભરપૂર ઉપયોગ થયો છે.

ચંદ્રને સુંદર સ્ત્રીના મુખની ઉપમા અપાય છે, રૂપક તરીકે ઉપયોગ થાય છે. ક્યારેક ચંદ્રથીયે અધિક સુંદર પ્રિયતમાને બતાવાય છે. પ્રિયતમાની નજરો સમક્ષ એક નહિં પણ બબ્બે ચંદ્ર હાજર હોય છે. ચંદ્ર આખો કે પૂર્ણ ન હોય તોય વાંધો નહિં. ચંદ્ર અડધો, આછો કે ઘટતો હોય તોય ચંદુ એ ચંદ્ર છે. સ્ત્રીનું રૂપ ચાંદના ટૂકડા સાથે સરખાવાય, પૂર્ણ ચંદ્ર સાથે પણ સરખાવાય ને પૂર્ણ ચંદ્રથીયે અધિક કરીને બતાવાય! પ્રેમીઓના ઉત્કટ રોમાંચ અને પ્રેમને ચંદુ-ચાંદના માધ્યમથી દર્શાવાય છે. ચંદ્ર પ્રેમીઓની રોમાંચક પળો માટે ઉદ્દીપક છે. એ સાથે પ્રેમીનો સંગાથ પામી નહિં શકતા વિરહીજનોને ચંદ્ર વિહવળ કરી મૂકે છે ને ચાંદની આગ વરસાતી હોય એમ અનુભવે છે.

ચાંદ આકાશનો મેઘાવી પદાર્થ, આકાશમાં ચંદ્રનું જાણે સામ્રાજ્ય ચાંદનો ઉલ્લેખ ગીતોમાં અર્થસભર પણ હોય. વાતાવણને જમાવનાર હોય અને ક્યારેક અમથો અમસ્તો જ ઉલ્લેખ હોય! હિન્દી ફિલ્મોના શાયરો કવિઓને ચાંદનું જબરૂં આકર્ષણ છે.

ચંદ્ર તો સૌ કોઇને પરિચિત છે, સૌનો હમદર્દ છે. સૌ કોઈ પોતાના ખુશી કે ગમના મનોભાવો ચંદ્ર સમક્ષ રજૂ કરે છે. ચંદ્ર તો જાણે પ્રેમીઓની લાગણીઓને સમજતો ગાઢ મિત્ર, હમદર્દ, હમસફર છે!સૌ કોઇ પોતાના હૈયાની વાત, ઉમંગ કે ફરીયાદ ચંદ્રને કરે છે. ચંદ્રને હિન્દી ફિલ્મીગીતોમાં સંદેશવાહક તરીકે બખૂબી રજૂ કરવામાં આવ્યો છે. વળી પ્રેમીઓ પોતાની વાતની સચ્ચાઇ માટે ચંદ્રને જ સાક્ષી બનાવે છે.

ચંદ્ર પ્રેમીઓના સંબંધોનો તો સાક્ષી છે જ, પરંતુ ભાઇ-બહેન, માતાપિતા, પિતા-પુત્ર, માતા-પુત્ર, મામા ભાણેજ, મિત્ર તેમજ ભક્ત-ભગવાનના સંબંધોને પણ વ્યક્ત કરે છે. ચંદ્ર તો વિવિધ સંબંધોનો સેતુ રચે છે.

ચંદ્ર કે ચાંદ પરથી જ, એ નામો પરથી કેટલીક હિન્દી ફિલ્મો પણ બની છે. જેમ કે- ચાંદ મેરે માજા, ચંદા ઔર બિજલી, ચંદા ઔર સૂરજ, દૂજ કા ચાંદ, ચાંદ કે પાર ચલો, ચૌદહવીકા ચાંદ, ચંદ્રકાંતા, ચંદ્રલેખા, સરસ્વતીચંદ્ર, ચાંદની રાત, પૂનમ, પૂર્ણિમા, ચાંદની વગેરે ઘણી ફિલ્મોમાં વાર્તાઓ, કલ્નપાઓ, સ્વપ્નો કે ગીતોમાં ચાંદી જેવી સફેદ ચંદ્રની ધરતી પર પટ્ટીઓ નૃત્ય કરતી ગાતી, રમતી બતાવાય છે.

હિન્દી ફિલ્મોમાં કેટલીક વાર્તાઓ કે દશ્યોમાં પૂરનમાસી અને પૂરનવમાસી કી રાતનો ઉલ્લેખ આવે છે. વાર્તાના કેટલાક પ્રસંગો દશ્યોમાં તેમજ ગીતોમાં પૂર્ણ ચમકતો ચાંદ, આછો અડધો ચાંદ, વાદળો સાથે લૂપાછૂપી ખેલતો ચાંદ બતાવાય છે. ચાંદ જાણે કે હિન્દી ફિલ્મોનું સૌથી સહજ અને પ્રિય એવું અંગ નહોય!

હિન્દી ફિલ્મોમાં લગભગ તમામ જાણીતા કવિઓ ગીતાકારોએ ચંદ્ર ચાંદની નો ગીતોમાં ઉપયોગ કર્યો છે. લગભગ બધા જ જાણીતા સંગીતકારાએ હિન્દી ફિલ્મોમાં ચાંદ-ચાંદની વાળા ગીતોની સંગીત રચનાઓ બનાવી છે. લગભગ બધા જ જાણીતા ગાયકો તેમજ ઘણા બધા ઓછા જાણીતા ગાયક-ગાયિકાઓએ ચાંદ-ચાંદની વાળા ગીતો ગાયા છે, અને લગભગ બધા જ અભિનેતા- અભિનેત્રીઓ તથા ચરિત્રકલાકારો સહકલાકારોએ હિન્દી રૂપેરી પરદા ઉપર ચાંદ-ચાંદની વાળા ગીતોમાં અભિનય આપ્યો છે. ભાગ્યે જ કોઇ ગીતકાર, સંગીતકાર, ગાયક કલાકાર કે અભિનયકાર ચંદ્ર-ચાંદની પરના ગીતોથી બાકાત હશે!

ગીતોના પ્રતીકો અને વિશેષ શબ્દો :

હિન્દી ફિલ્મોના ગીતોમાં હિન્દી-ઉર્દુ ભાષાના કેટલાક વિશેષ શબ્દોનો વારંવાર ઉપયોગ થવા પામ્યો છે. ઘણા ગીતોમાં કેટલાંક શબ્દો અવાર-નવાર સાંભળવા મળે છે. આવા શબ્દો પૈકી કેટલાક શબ્દો અહીં રજૂ કર્યાં છે.

પંખી, પંછી, પપીહા, મોર, કોયલ, બુલબુલ, ચકોર, કૌઆ, ભંવર, ભંવરા, તીતલી, પતંગા.

પેડ, પૌધે, પત્તા, ડાલી, કલી, ફૂલ, સેજ, ચમેલી, ગુલાબ, કમલ, પીપલ, અંબવા, બાગ ચમન.

નદી, દરિયા, સાગર, ઝીલ, પર્વત, જમીં, સહેરા, વાદી.

હવા, પવન, ઝોંકા, આંધી, તૂફાન સૈલાબ.

નૈયા, પતવાર, માંઝી, કિનારા, ભંવર, મઝધાર, ખેવૈયા.

ફિઝા, મોસમ, ઋતુ, ધૂપ છાંવ, રાત, દિન, શબ, શામ, સુબહ, રતિયાં, ફાગુન, બસંત, બહાર, શર્દ,

પતઝડ, ફિજા, વીરાના, નજારા, ઉજીયારા, અંધિયારા, સાંઝ સવેરા.

બાદલ, બદલી, ઘરા, સાવન, બરખા, બારીશ, બરસાત, વર્ષા, બદરિયા, બુંદ, રીમઝીમ, બિજુરૂ, બિંજલી.

ગોરી, બૈયાં, પૈયાં, પાંવ ચહેરા, સૂરત, નૈન, અખિયાં, હોઠ, ગાલ, જુલ્ફ, ગોષ્ટ, જિસ્મ, જાન, યૌવન, હુશ્ન, નઝાકત, અંગડાઇ અધર, શલાબ મદહોશ, ગુલાબી, શરાબી શર્મ, હયા, લાજ, કાતીલ.

મહેંદી, સુહાગ, સિંદુર, બિંદિયા, ગજરા, કંજરા, બાલી, કંગના, નથની, બેની, માલા, મોતી, મોતીયન, ઘુંઘરૂ, ઝૂમળા આંચલ, દુપટ્ટા, પરદા, ઘુમરા, ઘુંઘટ, ચિલમન.

મિલન, વિરહ, બિરહા, બિરદન, ચૈન, જુદાઇ, યાદ, ઇન્તઝાર, સિતમ, તીર ઘાયલ.

ગીત, સાજ, અવાજ, સૂર, તાલ, લય, સંગીત, પુકાર, શહેનાઇ, બાંસુરી, ઝનકાર, બિના

આગ, ધુઆ, અંગાર, રાખ, ખાક, શોલે, ગમ, સિતમ, અટક, આંસુ, ધૂલ.

જામ, શાકી, મહેફિલ, મય, શરાબદ રીશા પૈમાના મયખાના.

દીવાના, અનજાના, પરવાના, નજરાના, તરાના, અફસાના, ફસાના, મસ્તાના.

શમા, દીપક, દીપ, દિયા, ચિરાગ, રોશની.

જીસ્મ, જાન, રૂહ, દિલ, જીગર, જીયા.

વાદા, વફા, કસ્મે, બેવફા, જફા, પ્યાર, મહોબ્બત, ઇશ્ક, યાદ, ચાહત, પ્રિત, પ્રેમ, હસરત, અહમાં, ફિદા, બેખુદી, ખ્વાબ, સપના.

આંગન, અંગના, ગર, આસિયાં, ગલી, કૂચાં, ગાંવ, શહર, દેશ, પરદેશ, અટરિયા, મંઝિલ, રાહ, રાસ્તા

ખત, સંદેશ, પાતી, પયામ, પૈગામ, ચિઠ્ઠી, પતિયા.

બલમ, બલમા, સજન, સજના, સજની, બાલમ, સનમ, સાંવરિયા, અજનબી, પરદેશી.

જન્નત, સ્વર્ગ, નસીબ, કિસ્મત, તકદીર, લકાર, ધૂપ છાંવ.

બેડી, જંજીર,દીવાર.

ખૂદા, પાલનહાર, માલિક, ઉપરવાલા, કાન્હા, રાધા, ભગવાન, જીવનદાતા, રામશમા.

આસમાં, આકાશ, ગગન, ફલક, સૂરત, દુનિયાં, જહાં, તારે, સિતારે, ચાંદ, ચંદા ચાંદની.

આ બધા પૈકી ચાંદ, ચાંદની, ચંદા હિન્દી ફિલ્મના ગીતોમાં વધુ સાંભળવામાં આવે છે.

સને ૧૯૪૦ પછીના બ્લેક એન્ડ વ્હાઇટ ફિલ્મોના જમાનાથી માંડીને તે પછીના ૧૯૭૦ સુધીના ત્રણેક દાયકાના ગોલ્ડન એરાના સુમધુર ક્લાસીક ગીત-સંગીતમાં ચંદ્ર-ચાંદની પરના પુષ્કળ ગીતો લોક જીભે ગુનગુનાવાય છે. આ પછીની રંગીન ફિલ્મોમાં પણ ચંદ્ર-ચાંદની ઉપરનાં ગીતો રજૂ થતા રહ્યા છે, અને આજના નવા જમાનામાં પણ હિન્દી ફિલ્મોમાં ચંદ્ર-ચાંદનો ઉપયોગ ચાલુ રહ્યો છે. જો કે ગીતોમાં એકંદરે

ભાવ પ્રધાનતા ઓછી થઇ રહી છે. અને ગીતોમાં ચંદ્રનો ઉપયોગ પણ સકારણ કે અકારણ ઓછો થતો ગયો છે.

હિન્દી ફિલ્મોએ ચંદ્ર પ્રત્યેના માનવીના ખેંચાણ તેમજ માનવજીવન પરના ચંદ્રના પ્રભાવને મુખ્યત્વે ગીતોના માધ્યમથી ખૂબ અસરકારક રીતે રજૂ કર્યો છે.

- ચંદ્ર પરના ઘણાં ગીતો તો આખે આખા ચંદ્ર કેન્દ્રી છે.
- ગીતમાં ચંદ્ર-ચાંદનીનો વધુ ઉપયોગ થયો હોય તેવા ઘણા ગીતો છે.
- ચંદ્રનો અર્થસભર ઉપયોગ થયો તેવા પણ ઘણાં ગીતો છે.
- ચંદ્રનો અર્થસભર ઉપયોગ થશે તેવા પણ ઘણાં ગીતો છે.
- ચાંદનો અછડતો કે સાધારણ ઉપયોગ થયો હોય તેવા પણ ઘણા ગીતો છે.
- ચાંદનો અમથો અમસ્તો જ ઉપયોગ થયો હોય તેવા ગીતો પણ ઘણા છે.

ડિસેમ્બર ૧૯૫૨ થી શરૂ થયેલ બિનાકા ગીતમાલા, પછીથી ગીતમાલા તેમજ ૨૦૧૧-૧૨માં તૈયાર થયેલ ગીતમાલાકી છાંવમેં ના અમીન સયાણી સંચાલિત નિર્મિત કાર્યક્રમો- આલ્બમોમાં ઘણા ગીતો ચંદ્રના ઉલ્લેખ ઉપયોગ વાળા છે અને તે પૈકી કેટલાંક ગીતો આગલી હરોળમાં પણ સ્થાન પામ્યાં છે. હિન્દી ફિલ્મોના પ્રારંભ ઇ.સ. ૧૯૧૩માં સૌ પ્રથમ ફિલ્મ રાજા હરીશચંદ્ર થી થયો. સૌ પ્રથમ બોલતી ફિલ્મ આલમ આરા ઇ.સ. ૧૯૩૧માં બની ત્યારથી ફિલ્મોમાં ગીતો આવવા લાગ્યા. ચંદ્ર પરના ગીતો ૧૯૩૦ના દસકામાં બોલતી ફિલ્મોનો પ્રારંભ થયા પછી પ્રચલનમાં આવ્યા જે પૈકી સૌ પ્રથમ બે ગીતો વર્ષ ૧૯૩૭ની હિન્દી ફિલ્મ પ્રેસીડેન્ટના ઉપલબ્ધ છે, તથા એક ગીત વર્ષ ૧૯૩૭ની હિન્દી ફિલ્મ જીવનપ્રભાતનું ઉપલબ્ધ છે. વર્ષ ૧૯૪૦ થી ૨૦૧૯ દરમ્યાન બધા વર્ષોમાં પ્રસારિત થયેલ હિન્દી ફિલ્મોમાં ચંદ્ર-ચાંદની પરનાં ગીતો ઉપલબ્ધ છે. વર્ષ ૧૯૬૪માં ચંદ્ર-ચાંદની પરનાં સૌથી વધુ ૪૫ ગીતો પ્રાપ્ત થયા છે. વર્ષ ૧૯૬૧માં ૪૪ ગીતો, ૧૯૬૭માં ૩૬ ગીતો,૧૯૫૯માં ૩૭ ગીતો,૧૯૬૨માં ૩૫ અને વર્ષ ૧૯૬૦માં ૩૫ ગીતો ચંદ્ર-ચાંદનીના ઉપયોગવાળા પ્રાપ્ત થાય છે. કેટલીક ફિલ્મોમાં ચંદ્ર-ચાંદની શબ્દ વાળા પાંચ ગીતો છે તો કેટલીક ફિલ્મોમાં આવા ૩ થી ૪ ગીતો પણ છે. લાજવંતી (૧૯૫૭) અને ચંદ્રમુખી (૧૯૬૦) એ ફિલ્મોમાં આવા પાંચ ગીતો છે.

ચંદ્ર-ચાંદની શબ્દનો ઉપયોગ ૧૦ કે વધુ વખત થયો હોય એવાં ૪૦ થી વધુ ગીતો છે. ફિરદૌસ (૧૯૫૩) તો એક ગીતમાં ચાંદની રાત ૨૪ વખત અને ચંદા ૪ વખત પ્રયોજાયેલ છે. ચાંદ (૧૯૫૯) ફિલ્મના એક ગીતમાં ૨૪ વખત ચાંદની અને ૮ વખત ચાંદનો પ્રયોગ થયો છે. ચારચાંદ (૧૯૫૩) ફિલ્મના એક ગીતમાં ૨૭ વખત ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. ચાંદગ્રહણ (૧૯૯૭)ના એક ગીતમાં ૨૬ વખત ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. ઝૂઠી (૧૯૮૫) ના એક ગીતમાં ૧૯ વખત ચંદા અને ૪ વખત ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે. ચાંદકે પાર ચલો (૨૦૦૬)ના એક ગીતમાં ૨૨ વખત પ્રયોગ થયો છે. ભાભીકી ચૂડિયા (૧૯૬૧)ના એક ગીતમાં ૧૭ વખત ચાંદ અને ૪ વખત ચાંદનીનો પ્રયોગ છે.

શતરંજ (૧૯૫૬) ફિલ્મનું એક ગીત:

''બદલી મેં છૂપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહાં હૈ'' માં ૨૦ વાર મન મૌજી (૧૯૬૨) ફિલ્મનો 'ચંદા જા ચંદા જારે જારે' ગીતમાં ૧૯ વાર, આગ (૧૯૪૮) ફિલ્મના 'કહીં કા દીપક કહીં કી પાતી' ગીતમાં ૧૮ વાર તથા ચાંદ કા ટૂકડા (૧૯૯૪) ફિલ્મના 'તુ લાગે ચાંદ કા ટુકડા' ગીતમાં ૧૬ વાર ચાંદ- ચંદાનો ઉલ્લેખ છે. રાત કી રાની (૧૯૪૯) ફિલ્મના 'ઉસ ચાંદ સે પ્યારે ચાંદ હો તુમ' ગીતમાં ૧૫ વાર ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. જ્યારે શિવકન્યા (૧૯૫૪) ફિલ્મના 'જબ તક જાગે ચાંદ ગગનમેં' ગીતમાં ૧૫ વખત ચાંદ અને એક વખત ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે. ફિલ્મ દીદી (૧૯૫૯)ના ગીત 'મેરે ભૈયા કો સંદેશા પહુચાના કે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે' માં ૧૨ વાર ચંદાનો ઉલ્લેખ છે. ફિલ્મ પટરાની (૧૯૫૬)ના ગીતે 'ચંદ્રમા મહભરા ક્યું ઝમે બાદર મેં' માં ૯ વખત ચંદ્રમાનો ઉલ્લેખ છે. બાગી (૧૯૯૩) ના ગીતમાં ૧૨ વાર ચાંદની જ્યારે નિરાળા (૧૯૫૦)ના ગીતમાં ૧૧ વાર ચાંદનો ઉલ્લેખ છે.

આઠ દસ વાર ચંદ્ર, ચાંદ, ચાંદની, ચંદ્રા વગેરેનો ઉપયોગ થયો હોય તેવા ઘણાં ગીતો છે.

ચંદ્ર, ચાંદ, ચંદા, ચાંદની જેવા શબ્દો તથા તે સાથે સંબંધિત અન્ય શબ્દ- શબ્દો જોડીને વર્ષ ૧૯૩૧ થી ૨૦૧૬ સુધી કુલ ૪૮ હિન્દી ફિલ્મો બની છે. સૌ પ્રથમ ૧૯૩૧માં ''ચાંદ બીબી અને ચંદ્રસેના '' ફિલ્મો 'ચંદ્ર' પરથી બની હતી જ્યારે ચંદ્ર પરથી વર્ષ ૨૦૧૬માં 'ચંદા મામા દૂર કે' ફિલ્મનું પ્રોડકશન લોન્ચ થયું હતું. વર્ષ ૧૯૪૮માં ચાંદ-ચંદ્ર શબ્દવાળી કુલ ૪ ફિલ્મો બની હતી. જ્યારે વર્ષ ૧૯૫૯,૧૯૬૦ અને ૨૦૦૫માં દરેક વર્ષે આવી ૩ ફિલ્મો બની હતી. ચંદ્ર-ચાંદ, ચાંદની પરની એક જ નામની કેટલીકફિલ્મો બે ત્રણ વાર બની છે. જેમ કેચાંદની ૧૯૪૨ અને ૧૯૮૯ ચંદ્રગ્રહણ ૧૯૭૦ અને ૧૯૯૭, ૧૯૫૯ ચંદ્રમુખી ૧૯૬૦ ૧૯૯૩ અને ૨૦૦૫ તથા 'ચાર દિનકી ચાંદની' ૧૯૪૦ અને ૨૦૧૨. ચાંદ-ચાંદની ઉપરાંત પુનમ, પૂર્ણિમા જેવા ચંદ્ર સંબંધિત શબ્દો વાળી ચાર ફિલ્મો બની છે. વળી 'અમાવસ કી રાત (૧૯૯૦)' ફિલ્મ પણ બની છે. જેમાં ચંદ્ર નથી છતાં ચંદ્ર હોવાનો આભાસ જરૂરી છે.

ભારતની સૌ પ્રથમ બોલતી ફિલ્મ આલમઆરામાં કુલ સાત ગીતો હતા જે પૈકી માત્ર બે ગીતોના લીરીક્સ ઉપલબ્ધ છે. બાકીના ગીતોના મુખડાની યાદી ઉપલબ્ધ છે. જે પૈકી એક ગીતમાં સીધી રીતે ચાંદ-ચંદ્ર-ચંદાનો શબ્દ પ્રયોગ થયો નતી. પરંતુ પર્શિયન - ઉર્દુ ભાષામાં ચાંદ માટે વપરાતા શબ્દ 'માહતાબ' (moon)નો ઉલ્લેખ છે. આ ગીત છે ''રૂઠા હૈ આસમાન ગુમ હો ગયા માહતાબ'' (આલમ આરા (૧૯૩૧) ઝીલ્લું (૫) ફિરોઝ શા મિસ્ત્રી (એમ.ડી.) ચાંદ-ચંદ્રના ઉપયોગ વાળા સૌ પ્રથમ બે ગીત ફિલ્મ પ્રેસીડેન્ટ (૧૯૩૭)માં મળે છે.

૧ એક બંગલા બને ન્યારા...

ઇતના ઊંચા બંગલા હો યે માનો ગગન કા તારા

જીસ પે ચડ કે ઇન્દ્રધનુષ પર ઝૂલા ઝૂલે ચાંદ હમારા

(પ્રેસીડેન્ટ (૧૯૩૭) કે. એલ. સાયગલ (૫)

કેદાર શર્મા (L), આ.રી.બોરાલ (M.D.)

૨. ચંદ્ર મુખી કી શાદી કે ગગનને દીપજલાયે (પ્રેસીડેન્ટ (૧૯૩૭) કોટસ.

વળી બાજ વર્ષ (૧૯૩૭)ની ફિલ્મ 'જીવન પ્રભાત'માં દેવિકારાનીએ ગાયેલ ગીત ''બને ચાંદની કા પલના ઝૂલે ચાંદસા લલના'' જેમાં સંગીત સરસ્વતી દેવીએ આપ્યું છે.

મનોરંજન જગતમાં ચંદ્ર:

ફિલ્મ, ટેલિવિઝન, નાટક, નાટિકા, મ્યુઝીક, આલ્બમ વગેરેમાં ચંદ્રનો ચંદ્રના નામનો ઠીક-ઠીક એવો ઉપયોગ થયો છે.

હિન્દી ફિલ્મો:

હિન્દી ફિલ્મોમાં ચંદ્રના દશ્યોના ચિત્રણ ઉપરાંત ચંદ્ર ઉપરના ઘણાં ગીતો પણ બન્યા છે. હિન્દી ફિલ્મો વિવિધ વિષયો લઇ વિવિધ શીર્ષક સાથે રજૂ થાય છે. ચંદ્ર, ચાંદ, ચંદા, ચાંદની વગેરે શબ્દોને લઇને તથા આ શબ્દો અન્ય શબ્દો સાથે જોડીને કેટલીક ફિલ્મોના નામ આપવામાં આવ્યા છે. ચંદ્ર શબ્દ આધારિત સૌ પ્રથમ ફિલ્મ ઇ.સ. ૧૯૩૦માં રજૂ થઇ હતી. જેનું શીર્ષક હતું 'ચાંદબીબી' ઇ.સ ૧૯૩૧ થી ૧૯૫૦ના વર્ષ સુધીમાં ચંદ્ર, ચાંદ, ચાંદની શબ્દ આધારિત કુલ ૧૫ (પંદર) ફિલ્મો બની હતી. છેલ્લે અત્યાર સુધીમાં ઇ.સ. ૨૦૧૬માં 'ચંદા મામા દૂર કે' ફિલ્મના નિર્માણની જાહેરાત થઇ હતી. આમ ૧૯૩૧ થી ૧૯૧૬ સુધીમાં કુલ ૪૮ હિન્દી ફિલ્મો ચંદ્ર-ચાંદ-ચાંદની શબ્દ આધારિત બની છે.

અ.નં.	વર્ષ	ફિલ્મનું શીર્ષક
૧.	૧૯૩૧	ચાંદ બીબી (ક્વીન ઓફ અહમદનગર)
૨.	૧૯૩૧	ચંદ્રસેના
૨.	૧૯૩૩	ચંદ્રહાસ
૪.	૧૯૩૪	ચંદ્રગુપ્ત
૫.	૧૯૩૫	ચંદ્રસેના
૬.	૧૯૪૦	ચાર દિન કી ચાંદની
૭.	૧૯૪૨	ચાંદની
૮.	૧૯૪૪	ચાંદ
૯.	૧૯૪૫	ચાંદ ચકોરી

અ.નં.	વર્ષ	ફિલ્મનું શીર્ષક
૧૦.	૧૯૪૯	ચંદ્ર લેખા
૧૧	૧૯૪૮	ચાંદ સિતારે
૧૨	૧૯૪૮	ચંદા કી ચાંદની
૧૩.	૧૯૪૮	ચંદ્ર શેખર
૧૪.	૧૯૪૯	ચાંદની રાત
૧૫.	૧૯૫૩	ચાર ચાંદ
૧૬.	૧૯૫૪	ચાંદની ચોક
૧૭.	૧૯૫૬	ચંદ્રકાન્તા
૧૯.	૧૯૫૮	ચંદુ
૧૯.	૧૯૫૮	સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત
૨૦.	૧૯૫૯	ચાંદ

અ.નં.	વર્ષ	ફિલ્મનું શીર્ષક
૨૧.	૧૯૫૯	ચંદ્રસેના
૨૨.	૧૯૫૯	ચાંદ કી દુનિયા
૨૩.	૧૯૬૦	ચંદ્રમુખ
૨૪.	૧૯૬૦	ચાંદ મેરે આજા
૨૫.	૧૯૬૦	ચૌદવી કા ચાંદ
૨૬.	૧૯૬૩	ચંદ્રશેખર આઝાદ
૨૭.	૧૯૬૪	દૂજ કા ચાંદ
૨૮.	૧૯૬૫	ચાંદ ઔર સૂરજ
૨૯.	૧૯૬૭	ચાંદ પર ચઢાઇ
૩૦.	૧૯૬૮	સરસ્વતીચંદ્ર
૩૧	૧૯૬૯	ચંદા ઔર બિજલી
૩૨.	૧૯૭૦	ચાંદગ્રહણ (અનરીલીઝડ)
૩૩.	૧૯૭૧	ફટીકચંદ
૩૪.	૧૯૮૯	ચાંદની
૩૫.	૧૯૯૩	ચોર ઔર ચાંદ

અ.નં.	વર્ષ	ફિલ્મનું શીર્ષક
૩૬.	૧૯૯૩	ચંદ્રમુખી
૩૭.	૧૯૯૪	ચાંદ
૩૮.	૧૯૯૪	ચાંદ કા ટૂકડા
૩૯.	૧૯૯૭	ચાંદગ્રહણ
૪૦.	૨૦૦૧	ચાંદની બાર
૪૧.	૨૦૦૫	ચાંદસા રોશન ચહેરા
૪૨.	૨૦૦૫	ચંદ્રમુખી (તેલુગુ, તમિળનું હિન્દી વર્ઝન)
૪૩.	૨૦૦૫	ચંદા કી ડોલી
૪૪.	૨૦૦૬	ચાંદ કે પાર ચલો
૪૫.	૨૦૦૭	ખોયા ખોયા ચાંદ
૪૬.	૨૦૦૯	ચાંદની ચોક ટુ ચાયના ટાઉન
૪૭.	૨૦૧૨	ચાર દિન કી ચાંદની
૪૯.	૨૦૧૬	ચંદા મામા દૂર કે (પ્રોડક્શન લોન્ચ થઇ)

- ચાંદ, ચંદ્ર, ચાંદની ઉપરાંત પૂનમ, પૂર્ણિમા જેવા ચંદ્ર સંબંધિત શબ્દો વાળા શીર્ષક ઉપરથી કેટલીક હિન્દી ફિલ્મો બની છે જે આ મુજબ છે.

શીર્ષક	વર્ષ
પૂનમ	૧૯૫૨, ૧૯૮૧
પૂનમ કી રાત	૧૯૬૫
પૂર્ણિમા	૧૯૬૫

એક જ વર્ષમાં એકથી વધુ ફિલ્મો

અ.નં.	વર્ષ	ફિલ્મો	કુલ
૧.	૧૯૪૮	ચંદ્રલેખા, ચાંદસિતારે, ચંદા કી ચાંદની, ચંદ્રશેખર	૪
૨.	૧૯૫૮	ચંદુ, સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત	૨
૩.	૧૯૫૯	ચંદ્રસેના, ચાંદ, ચાંદ કી દુનિયા	૩

અ.નં.	વર્ષ	ફિલ્મો	કુલ
૪.	૧૯૬૦	ચંદ્રમુખી, ચાંદ મેરે આજા, ચૌદહવી કા ચાંદ	૩
૫.	૧૯૯૩	ચંદ્રમુખી, ચૌર ઔર ચાંદ	૨
૬	૧૯૯૪	ચાંદ, ચાંદકા ટૂકડા	૨
૭	૨૦૦૫	ચંદ્રમુખી, ચાંદસા રોશન ચહેરા, ચંદા કી ડોલી	૩
૮.	૧૯૬૫	પૂર્ણિમા, પૂનમ કી રાત	૨

એક જ શીર્ષક ઉપર જુદા જુદા વર્ષોમાં બનેલ ફિલ્મો

અ.નં.	ફિલ્મ- શીર્ષક	વર્ષ	કુલ
૧.	ચાંદની	૧૯૪૨, ૧૯૮૯	૨
૨.	ચંદ્રગ્રહણ	૧૯૭૦, ૧૯૯૭	૨
૩.	ચાંદ	૧૯૪૪, ૧૯૫૯, ૧૯૯૪	૩
૪.	ચંદ્રસેના	૧૯૩૧, ૧૯૩૫, ૧૯૫૯	૩
૫.	ચંદ્રમુખી	૧૯૬૦, ૧૯૯૩, ૨૦૦૫	૩
૬.	ચાર દિન કી ચાંદની	૧૯૪૦, ૨૦૧૨	૨

આ ઉપરાંત ચંદ્રગુપ્ત અને ચંદ્રશેખર શીર્ષકમાં થોડા ઉમેરા સાથે પુરીનામ સાથે બબ્બે ફિલ્મો બની છે. જેમ કે ચંદ્રગુપ્ત (૧૯૩૪) અને સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત ૧૯૫૮ તથા ચંદ્રશેખર (૧૯૪૮) અને ચંદ્રશેખર આઝાદ (૧૯૬૩).

'ચાંદની' શીર્ષકવાળી બે ફિલ્મો વર્ષ ૧૯૪૨ અને ૧૯૮૯માં બની હતી. વળી ચાંદની સાથે બીજા શબ્દ જોડીને પણ કેટલીક ફિલ્મો બની છે, જેમ કે, ચાર દિન કી ચાંદની (૧૯૪૦), 'ચંદા કી ચાંદની' (૧૯૪૮), 'ચાંદની રાત' (૧૯૪૯) અને 'ચાંદની બાર' (૨૦૦૧).

'ચાંદ' શીર્ષકવળી ૩ ફિલ્મો વર્ષ ૧૯૪૯,૧૯૫૯, અને ૧૯૯૪ ચાંદ શબ્દ સાથે અન્ય શબ્દ જોડીને કેટલીક ફિલ્મો બની છે, જેમ કે ચાંદલીલી (૧૯૩૧), ચાંદ ચકોરી (૧૯૪૫), ચાંદ સિતારે (૧૯૪૮), ચાર ચાંદ (૧૯૫૩), ચાંદ કી દુનિયા (૧૯૫૯), ચૌદહવી કા ચાંદ (૧૯૬૦), ચાંદ મેરે આજા (૧૯૬૦) 'દૂજ કી ચાંદ' (૧૯૬૪), 'ચાંદ ઔર સૂરજ' (૧૯૬૫), 'ચાંદ પર ચઢાઇ' (૧૯૬૭), 'ચોર ઔર ચાંદ' (૧૯૯૩), 'ચાંદ કા ટૂકડા' (૧૯૯૪), 'ચાંદ ગ્રહણ' (૧૯૭૦, ૧૯૯૭), 'ચાંદ સા રોશન ચહેરા' (૨૦૦૫) 'ચાંદ કે પાર ચલો' (૨૦૦૬) અને 'ખોયા ખોયા ચાંદ' (૨૦૦૭).

'ચંદા' શીર્ષક વાળી એકેય ફિલ્મ નથી પરુંત ચંદા સાથે અન્ય શબ્દ જોડીને ચાર ફિલ્મો બની છે, જેમ કે 'ચંદા કી ચાંદની' (૧૯૪૮), 'ચંદા ઔર બિજલી' (૧૯૬૯), 'ચંદા કી ડોલી' (૨૦૦૫) અને 'ચંદા મામા દૂર કે' (૨૦૧૬).

'ચંદ્ર' શબ્દ પરથી એકેય ફિલ્મ બની નથી પરંતુ ચંદ્ર શબ્દ સાથે અન્ય શબ્દ જોડીને બનેલ નામ પરતી ઘણી ફિલ્મો બની છે, જેમ કે ચંદ્રહ્રાસ, ચંદ્રગુપ્ત, ચંદ્રસેના , ચંદ્રલેખા, ચંદ્રશેખર, ચંદ્રકાંતા, સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત, ચંદ્રમુખી, ચંદ્રશેખર આઝાદ અને સરસ્વતી ચંદ્ર.

'પૂનમ' પરથી કુલ ત્રણ ફિલ્મો નબી છે પૂનમ (૧૯૫૨), (૧૯૮૧) અને પૂનમ કી રાત (૧૯૬૫), અમાવસ કી રાત ફિલ્મ ૧૯૯૦માં બની હતી.

બિન હિન્દી ફિલ્મોમાં ચંદ્ર, ચાંદ, ચાંદની :

તમિલ અને તેલુગુ ભાષામાં 'ચંદ્રમુખી', કન્નડ ભાષામાં 'ચંદા' તથા 'ચંદ્રચકરી' તથા મરાઠી ભાષામાં 'શુક્રાચી ચાંદની' ફિલ્મો બની છે. ગુજરાતી ભાષામાં અજવાળી રાત અમાસની ફિલ્મ બની હતી.

ટી.વી. સિરિયલ, મ્યુઝિક આલ્બમ નાટક સાહિત્ય રચનાઓ વગેરે :

ટીવી ચેનલ પરકેટલીકધારાવાહિક ચંદ્ર, ચાંદ શબ્દ સાથે બનેલ શીર્ષક વાળી પ્રસારિત થઇ છે. જેમ કે, ચંદ્રનંદિની, ચંદ્રવીર, દેશોમેં નિકલા હોગા ચાંદ.

કેટલાક મ્યુઝીક આલ્બમમાં પણ ચંદ્ર, ચાંદ, ચાંદનીનો ઉપયોગ થયો છે, જેમ કે- ચાંદની રાત, ચાંદ છૂપા, વો ચાંદની રાતે, ચંદ્ર ઘણ્ટા વગેરે. પંડિત જસરાજનું મ્યુઝીકલ આલમ્બમ ચંદ્રઘણ્ટા સંસ્કૃત ભાષામાં છે.

શ્રીમદ ભાગવતમાં શરદ પૂર્ણિમાની રાત્રિએ શ્રીકૃષ્ણના ગોપીઓ સાથેના દિવ્ય રાસ નૃત્યનું અદભૂતવર્ણન છે.

ચંદ્ર-ચાંદની-ચાંદ જેવા શબ્દો વાળી કેટલીક વાર્તાઓ તથા નવલકથાઓ પણ રચાઇ છે જે પૈકી એક નવલકથા જાણીતી છે, જેનું નામ છે, પૂરા હુશ્ન ઔર આધા ચાંદ.

'ચાંદની, ચાંદ ઔર ચકોરી' હિન્દી નાયક પ્રેરણા અગ્રવાલ લિખિત અને નવીન કુમાર નિર્દેશિત છે. જેમાં જાણીતા ટી.વી. કલાકારોએ અભિનય આપ્યો છે.

'ચાંદ ઔર ચાંદની' પાકિસ્તાની ફિલ્મ છે જે ૧૯૬૮માં રીલીઝ થઇ હતી.

ચાંદ અને ચાંદની ઉપર હિન્દી ફિલ્મોમાં ઘણાં ગીતો છે તેમ પાકિસ્તાની ફિલ્મોમાં પણ ઘણા ગીતો ચાંદ અને ચાંદની ઉપર છે.

અભિનેતા રાજેશ તેલંગે 'ચાંદ પે ચાય' નામથી કાવ્ય ગોષ્ઠિ કરી છે. 'અબ મિલેંગે કવિતા મેં, ચલો ચાંદ પે ચાય હો જાયે.'

ભરત નાટ્યમની ધારાવાહિક 'ચંદ્રનંદિની' મનોરંજનક્ષેત્રે જાણીતી છે. 'ચંદ્રમુખી સિરિયલ પણ બની છે. વળી ચંદ્રવીર' સિરીયલ પણ બની છે.

વર્ષ ૨૦૦૪ માં ચંદ્રાવલિ લીલા નાની ટૂંકી ફિલ્મ હિન્દી ભાષામાં બની હતી.

ચંદ્રાવલ છલ નેમિચંદ કુશ્વાહાએ ગાયેલ ભજન લોકગીત છે. કૃષ્ણ અને ચંદ્રાવલિનામાખણ તથા રાસ જેવા વિષયોને લઇને, ચંદ્રાવલિ લીલા લોકગીતો પણ બન્યા છે. 'ચંદ્રાવલ કી ચૌથી' જેવા લોક ગીતો પણ લોકપ્રિય છે અને આ બધા લોકગીતોની વિડિયો કેસેટ પણ પ્રચલિત છે.

ઇ.સ. ૧૯૫૦ના દાયકામાં અવકાશમાં જવાના પ્રયાસો શરૂ થયા હતા. અને માનવી ચંદ્ર પર જવાના સ્વપ્ન સેવવા લાગ્યો હતો. આ સંદર્ભમાં ચંદ્ર માનવીની પહોંચથી દૂર હોવા અંગે એક ગીત ઇ.સ. ૧૯૫૫ની ફિલ્મ 'રત્નાઘર'માં રજૂ થયું હતું. જેના શબ્દો છે. - ચંદા કિસી કે હાથ ન આયા ચાહે જીતના હાથ પસારે, ઐસે હે સુખ સપને હમારે.

ઇ.સ. ૧૯૫૭માં રશિયાએ સૌ પ્રથમ વાર અવકાશ યાન પૃથ્વીની કક્ષા બહાર મોકલ્યું હતું. ત્યારથી માનવીના ચંદ્ર ઉપર જવાના પ્રયાસો અને ક્યાસો શરૂ થયા હતા. હિન્દી ફિલ્મ જગતે પૃથ્વીવાસીઓની કપટ લીલાથી ચંદ્રને બચાવવા માટે એક ફિલસૂફીપૂર્ણ ગીત ફિલ્મ લાજવંતી (૧૯૫૮)માં રજૂ કર્યું હતું.

''મુઝ પર ડોરે ડાલ રહે હૈં કબ સે દુનિયા વાલે
મુઝકો ઉનસે બૈર નહીં હૈ શોખ સે જાયે
ઉન સે કહેના જંગ ઔર નફરત ઉનકે સાથન લાયે

ખોટ કપટ ચતુરાઇ આને વાલોં સે લે લેના
થોડા થોડા ઉન કો અપના ભોલાપન દે દેના
ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના આના આના રે, આઓ ચંદા તારા ખેલે હમ''

વર્ષ ૧૯૫૯ની ફિલ્મ 'દીદી'માં રોકેટ અને ચંદ્રની કલ્પના છેઃ

''મામાજી કે રોકેટ પે હમ ચંદા કી સૈર કો જાયેંગે''

વર્ષ, ૧૯૬૨ની ફિલ્મ રોકેટ ગર્લના બે ગીતોમાં ચંદ્રની અદભૂત કલ્પના છે.

''આ ચલે પિયા ચાંદ વાલે દેશ મેં'' તથા
''ના જાને ચાંદ કૈસા હોગા, તુમસા તો નહીં''

વર્ષ ૧૯૬૧માં અવકાશયાનમાં સૌ પ્રથમ વાર પુરિ ગાગારિને અવકાશ યાત્રા કરી તે પછી ચંદ્ર પર જવાના કાલ્પનિક ચિત્રો અને ગીતો હિન્દી ફિલ્મોમાં પણ રજૂ થવા લાગ્યા. વર્ષ ૧૯૬૨માં રોકેટ ગર્લ ફિલ્મ પણ ૧૯૬૩માં તમિલ ફિલ્મ 'કલાઇ અરાસી' ચાંદ ઉપરની ફેન્ટસી ફિલ્મ બની હતી. વર્ષ ૧૯૬૭માં ચંદ્ર પર જવા તથા ચંદ્ર ઉપરન જીવન સંદર્ભે બે ફેન્ટસી ફિલ્મો બની હતી (૧) ચાંદ પે ચઢાઇ અને (૨) વહાં કે લોગ આ બન્ને ફિલ્મોમાં ચાંદ ઉપરના ગીતો પણ છે.

૧૧
સંબંધ સેતુ અને લોરી ગીતોમાં ચાંદ

પ્રેમીઓના મનોભાવો અને લાગણીઓને વિવિધ રીતે રજૂ કરવા માટે ગીતોમાં ચંદ્રનો ભરપૂર ઉપયોગ થાય છે, પરંતુ માનવ સંબંધો માત્ર વિજાતીય પ્રેમ પૂરતા જ સીમિત નથી હોતા. પિતા પુત્ર, માતા-પુત્ર, માતા પિતા અને સંતાન, દાદા-દાદી અને પૌત્રો, ભાઇબહેન, મિત્રો, પરમાત્મા અને ભક્ત એમ જુદાં જુદા સંબંધો વ્યક્ત કરવા ગીતોમાં પણ ચંદ્રનો ઉપયોગ થયો છે. માતા-પિતા પોતાના સંતાનમાં ચંદ્ર જેવું પ્રભાવી તેજસ્વી વ્યકતિત્ત્વ જુએ છે- ઇચ્છે છે અને તેને ચંદ્ર સાથે સરખાવે છે. માતા પોતાના બાળક સુવડાવવા માટે લોરી ગાય છે તેમાં પણ ચંદ્રનો બહોળો ઉપયોગ થયો છે. બાળગીતો-લોરી ગીતોમાં ચંદ્ર વડે પરી લોક સ્થાનલોક રજૂ કરવામાં આવે છે. ચંદ્રમા ઝૂલા ઝૂલાવે તો ચંદા મામા બાળકોને મોજ કરાવે. બહેનો પોતાના ભાઇને ચંદ્ર જેવો તેજસ્વી માને છે. હિન્દી ફિલ્મોના ગીતોમાં ચંદ્રના માધ્યમથી વિવિધ સંબંધોના સેતુ સર્જવામાં આવ્યાં છે.

લાજવંતી (1958)નાં બાળગીત ''ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના'' માં ચંદા-ચાંદનો 14 વખત ઉલ્લેખ છે. ચાંદ પર માનવીની લોલૂપ નજર કબજો જમાવવા ઇચ્છે છે. તેવો વિચાર 1958ની સાલમાં બનેલ આ ફિલ્મના બાળગીતમાં રજૂ થયો છે. આ જ ફિલ્મના બીજા એક ગીત ''ચંદા રે ચંદા છૂપે રહેના'' ના ખુશનુમા વર્જનમાં 8 વાર જ્યારે શેડ વર્જનમાં 10 વાર ચંદાનો ઉલ્લેખ છે. મેરા ઘર મેરે બચ્ચે (1960ના ગીત ''ચંદા કે દેશ મેં રહેતી એક રાની''માં 9 વાર ચંદાનો ઉલ્લેખ છે.

ચાંદના ઉપયોગ વાળા લોરી ગીતો બાળકોને સ્વપ્ન લોકમાં તો લઇ જાય છે. પરંતુ એ સાથે બાળકોને જીવનની સચ્ચાઇથી વાકેફ કરી જીવનની કઠિનાઇઓનો સામનો કરવાનો બોધ પણ આપે છે.

આ... દો દો પંખ લગા કે પંછી બનેંગે દો દો પંખ લગા કે
નીલ ગગન મેં ઉડતે ઉડતે ચંદા છુ કર આયેંગે

છુ કર આયેંગે ચંદા દો દો પંખ લગા કે
પંછી બનેંગે દો દો પંખ લગા કે

-રાહગીર (૧૯૬૯) આરતી મુખરજી

બંને ચાંદની કા પલના, ઝૂલે ચાંદ સા લલના... (૨)
ચંદ્ર કિરન કી ડોર લગે ઔર કરણ કે ફુલ જગે
જીવન ચકોરે આન ઝૂલાવે, પરિયાં આકર લોરી ગાવે
ગીન ગીન ... ફલક દુલારી ચાંદ રાત હો
ધીમેરા જીવન પ્રભાત મેં લલના પિલના, લલના પલના
બને ચાંદની કા પલના

-જીવન પ્રભાત (૧૯૩૭) દેવિકા રાની

મેરે ભૈયાઓ...
મેરે ભૈયા કો સંદેશા પહુંચાના... (૨)

રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે હો રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે
મેરે ભૈયા કો સંદેશા પહુંચાના રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે
હો રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે
દૂર નગર મેરે ભૈયા કા ડેરા... (૨)

બીચ મેં પર્વત નદિયાં, હો બીચમેં પર્વત નદિયાં
તુમે પહુંચને એક પળ લાગે... (૨)

મુઝે પહુંચતે સદિયાં હો મુઝે પહુંચતે સદિયાં
મેરે દિલ કી દુવાયે લે જાના ... (૨)

રે ચંદા તેરી જ્યોત બડે રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે
મેરે ભૈયા કો સંદેશા પહુંચાના ... (૨)

રે ચંદા તરી જ્યોત બઢે હો રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે
જુગ જુગ ચમકે તુ અંબર પર ... (૨)

રૂપ ઘટે ના તેરા હો રૂપ ઘટે ના તેરા,
તુ હૈ તેરે ભૈયા જૈસા, તુ હૈ મેરે ભૈયા જૈસા
તુઝ સા ભૈયા મેરા હાં. હાં તુઝસા ભૈયા મેરા
આજ તુ હી ગલે સે લગજાના... (૨)

ચંદા તેરી જોત બઢે હો રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે

મેરે ભૈયા કો સંદેશા પહુંચાના... (૨)
રે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે હોરે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે

-દીદી (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

ચંદા ને દી ચાંદની સૂરજને દી રોશની... (૨)
ફૂલોને દિયા રંગ તો મેરા મુન્ના બન ગયા, મેરા મુન્ના બન ગયા.
તુ મેરે મન કી ગંગા હૈ સદા જો પાવન રહેતી હૈ
તુ મેરે મન કી જમુના હૈ યુગ યુગ સે જો બહેતી હૈ
સચ હોગા સપના ઔ મેરે સજના
લગી જો તેરે અંગ તો મેરા મુન્ના બન ગયા.

-મા (૧૯૯૨) કુમાર સાનુ, કવિતા કૃષ્ણ મૂર્તિ

હર ઘડી હર સમય મુશ્કરાતા હુઆ
ફૂલ સા બચપન મેરી બાંહો મેં હો
લાલ મેરા બડા હો કે જહાં જાય કામયાબી સદા ઉસકી રાહો મેં હો
દૂર હરદમ રહે ગમ કે સાયે યે હમેંશા હી મેરી દુઆ હૈ
અપને છોટે સે ઘરમેં ઉજાલા અબ સદા કે લિયે હો ગયા હૈ
ચાંદ રાતોં કો નિકલે ના નિકલે દિન મેં સૂરજ ના ચમકે તો કિયા હૈ

-ઐસા ભી હોતા હૈ (૧૯૭૧) આશા ભોંસલે

ચંદા કી બિંદિયા માથે સજા કે સોને ચલી હૈ રાત
હવા કે રથ પે ખ્વાબોં કી છત પે સપને ચલી હૈ રાત ...(૨)
પીપલ કે પીછે આંખે મીંચે ચાંદ ભી થક કે સો ગયા... (૨)
પલકોં મેં આકે તુમકો બુલાકે સપનોં કા પંછી ખો ગયા
તુઝ કો કાહે નીંદ ના આયે.... (૨)
જાનુ ના ક્યા હૈ બાત
ચંદા કી બિંદિયા માથે સજા કે સોને ચલી હૈ રાત

-માઇ (૨૦૧૩) આશા ભોંસલે

ઝૂહી સી કલી મેરી લાડલી, નાજો કી પલી મેરી લાડલી
ઓ આસકિરન જુગ જુગ તુ જીયે
નન્હી સી કલી મેરી લાડલી, ઓ મેરી લાડલી
ધરતી પે ઉતર આયા ચાંદ તેરા ચેહરા બના
ચંપાકા સલોના ગુલદસ્તા તન તેરા જના (૨)
ઓ મેરી લાડલી

કોમલ તીતલી મેરી લાડલી, હીરેકી કની મેરી લાડલી
ઓ આસ કિરન જુગ જુગતુ જીયે
નન્હી સી કલી મેરી લાડલી ઓ મેરી લાડલી.

-દિલ એક મંદિર (૧૯૬૩) સુમન કલ્યાણપુર

આજા રે નિંદીયા રાની તુ આજા ચૂપ કે સે
ધીરે સે આજા ચંદા સોયા સોયે તારે

-શબનમ મૌસી (૨૦૦૫) કુમાર સાનુ

ચંદા મામા સો ગયે, સૂરજ ચાચુ જાગે
દેખો પકડો યારો ઘડી કે કાંટે ભાગે
એક કહાની ખતમ તો દુજી શુરુ હો ગયી મામૂ

-મુન્નાભાઇ એમ.બી.બી.એસ. (૨૦૦૫) શાન

ચંદા કી ડોલી મેં પરિયોં કી ઝોલી મેં શહેજાદી આયી મેરી
ચંદા કી ડોલી મેં પરિયોં કી ઝોલી મેં ખુશિયાં વો લાયી મેરી
પલકો કે ડર સે વો આંખો કે ઘર મેં રહે
ખ્વાબોં કા સચ હોને દે
ખ્વાબોં કા આઓ એક ઘર બનાયે
હરસુ જહાં હમ મહોબ્બત સજાયે
સુબહ શામ હો જા દિલકશી કી રાત મિલે શબનમી
એક ચાંદ જૈસે તારોં કે દિલ મેં અપને
યહ પ્યાર ઐસે ખિલે
ચંદા કી ડોલી મે પરિયોં કી ઝોલી મેં શહજાદી આયી મેરી

-ચંદા કી ડોલી (૨૦૦૫) સોનુ નિગમ

હો ચાંદ ચમકા હો ચાંદ ચમકા
હો ચાંદ ચમકા અંધેર મેં આજ હૈ
હો મેરે રાજા કા જંગલ મેં રાજ હૈ
હો ચાંદ ચમકા અંધેરે મેં આજ હૈ
હો મેરે નન્હે રાજા હો મેરે ભોલે રાજા
ઇસ પ્યારે વતન કા તુ લાજ દે
હો મેરે રાજા કા જંગલ મેં રાજ હૈ
હો ચાંદ ચમકા, હો ચાંદ ચમકા અંધેરે મેં આજ હૈ

-હુમાયુ (૧૯૪૫) શમશાદ બેગમ

તારોં કી નગરી સે ચંદા ને એક દિન
ધરતી પે આને કી ઠાની, સુન મેરે મુન્ના કહાની
કલિયોં ને પહને શબનમ કે ગહને
લહેરોં મેં આયી રવાની, સુન મેરે મુન્ના કહાની
કબ સે ખડી થી વ્યાકુલ ચકોરી
નૈના બિછાયે હુયે પથ મેં
ધરતી પે ઉતરા રાજા ગગન કા
ચૂપ કે કિતનોં કે રથ મેં
આયે પિયા પ્યારે પ્યાસી કે દ્વારે... (૨)

ફિર ભી ચકોરીના જાન સુન મેરે મુન્ના કહાની
કહતી થી દુનિયા ... (૨)
હોના સકેગા ચાંદ ચકોરી કા મેલ
પલ ભર મેં દેખો રૂઠી નિંદિયા
તૂટેગા સપનોં કા ઘર (૨)
ઇતને મેં ચંદા બઢકર યૂં બોલા... (૨)

મૈં રાજા તુ મેરી રાની, સુન મેરે મુન્ના કહાની
લેકિન યે દુનિયા... (૨) પ્રેમ કી બૈરન
હાયે લગા કે નજરિયા... (૨)

આયે થે એક દિન વૈસે હી એક દિન
સજની સે બિછડે સાવરિયા હાયે સજની સે બિછડે સાવરિયા
અબ તક ખડી હૈ પત પરચકોરી ... (૨)

લેકર પિયા કી નિશાની, જબ તકના વાપિસ આયેગા ચંદા
જબ તક વાપિસ ના આયેગા ચંદા, પૂરી ના હોગી કહાની
ઓ મુન્ના પુરી ના હોગી કહાની, સોજા, પૂરી ના હોગી કહાની.
સોજા, પૂરી ના હોગી કહાની.

તારોં કી નગરી સે ચંદા ને એક દિન
ધરતી પે આને કી ડાની, સુન મેરે મુન્ના કહાની
કલિયોં ને પહને શબનમ કે ગહને
લહરોં મેં આયી રવાની, સુન મેરે મુન્ના કહાની.
કબ સે પડી થી વ્યાકુલ ચકોરી

નૈ ના બિછાયે હુયે પથ મેં
ધરતી પે ઉતરા રાજા ગગન કા
ચૂપ કે કિરનોં કે રથ મેં
આયે પિયા પ્યારે પ્યાસી કે દ્વારા... (૨)

ફિરભી ચકોરી ના જાને સુન મેરે મુન્ના કહાની
કહતી થી દુનિયા ... (૨)

હોના સકેગા ચાંદ ચકોરી કા મેલ
પલ ભર મેં દેખો રૂઠી નિંદિયા
તૂટેગા સપનોં કા ઘર.... (૨)
ઇતને મેં ચંદા બઢકર યું બોલા .... (૨)

મૈં રાજા તુ મેરી રાની, સુન મેરે મુન્ના કહાની
લેકિન યે દુનિયા... (૨) પ્રેમ કી બૈરન
હાયે લગા કે નજરિયા... (૨)

આયે થે એક દિન વૈસે હી એક દિન
સજની સેબિછડે સાવરિયા હાયે સજનીસે બિછડે સાવરિયા
અબ તક ખડી હૈ પથ પર ચકોરી... (૨)

લેકર પિયા કી નિશાની, જબ તકના વાપિસ આયેગા ચંદા
જબ તક વાપિસ ના આયેગા ચંદા, પૂરી ના હોગી કહાની
ઓ મૂન્ના પૂરી નાહોગી કહાની, સોજા, પૂરી ના હોગી કહાની
સોજા, પૂરી ના હોગી કહાની.

-વારિસ (૧૯૫૪) સૂરૈયા

આરી નીંદિયા કી પરી મેરી ગુડિયા કો ઝૂલા
ચાંદ કે પલને મેં મેના કો ઝૂલા
આશા કિરણ કી લગન નૈનોં કા ઉજીયારા
ચંદા ઝાંકે તુઝકો ઐસા મુખડા પ્યારા
સબ કુછ તુ હી રાજદુલારી તુજ પર જીવન વાસ

-રસ્તે નાતે (૧૯૬૫) લતા મંગેશકર

•

ચંદા રે મેરે ભૈયા સે કહના બહેના યાદ કરે... (૨)
કયા બતાઉ કૈસા હૈ વો, બિલકુલ તેરે જૈસા હૈ વો

તુ ઉસકો પહેચાનહીલેગા, દેખેગા તો જાનહી લેગા
તુ સારે સંસાર મેં ચમકે, હર બસ્તી હર ગાંવ મેં દમ કે
કહેના અબ ઘર વાપસ આજા.... (૨)
તુ હૈ ઘર કા ગહેના
બહેના યાદ કરે, ઓ ચંદા રે મેરે ભૈયા સે કહના
બહેના યાદ કરે.

-ચંબલકી કસમ (૧૯૮૦) લતા મંગેશકર

•

મેરે ભૈયા મેરે ચંદા મેરે અણમોલ રતન
તેરે બદલે મેં જમાને કીકોઇ ચીજ ના લું... (૨)

-કાજલ (૧૯૬૫) આશા ભોંસલે

•

રંગબિરંગી રાખી લે કે આયી બેહના
રાખી બંધવા લે મેરે વીર
બંધવા લે રે ચંદા રાખી બંધવા લે મેરે વીર
નીલે અંબર સે તારે ઉતાર લાઉં.... (૨)
ઓ નીલે અંબર સે ભૈયા તારે ઉતાર લાઉં
યા મૈં ચાંદ કી કિરનોં કે હાર લાઉં
કિરનોં કે હાર લાઉં, હસતી બહાર લાઉં
પ્યાર કી બદલી બનકે લહેરાયી બહેના
રાખી બંધવા લે મેરે, વીર
બંધવા લે રે ચંદવા રાખી બંધવા લે મેરે વીર

-અનપઢ (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર અને સાથી

•

ધીરે સેઆજારી અખિયન મેં નિંદિયા
આજારી આજા ધીરે સે આજા
તારોં સે છૂપ કર તારોં સે ચોરી, તારોં સે ચોરી
દેતી હૈ રજની ચંદા કો લોરી, ચંદા કો લોરી
હસતા હૈ ચંદા ભી નીંદિયન મેં
નિંદિયા આજારી આજા ધીરે સે આજા.

-અલબેલા (૧૯૫૧) ચિંતલકર, લતા મંગેશકર

•

ચંદા મામા ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના આના રે આના રે આના રે
લેકે કિરણોં કા હાર આનાં, આનારે આના રે આના રે
ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના, આના રે આના રે આના રે
ચંદા મામા મેરે દ્વાર
તુમ ગગન કે દો પ્યારે મામાજી મામાજી મામાજી
હમ ધરતી કે તારે મામાજી મામાજી મામાજી
આઓ ચંદા તારે ખેલે હમ, આઓ ચંદા તારા ખેલે હમ
આઓ ખેલ એક ન્યારા ખેલે હમ, આઓ ખેલ એક ન્યારા ખેલે હમ. આના આના આશ્રી
ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના, આનારે આના રે આનારે
લેકે કિરણાં કે હાર ના, આનારે આનારે આનારે
ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના...
યે લો લચ્યો આન મિલે હમ, ફૂલ સે જૈસે મિલતી હૈ શબનમ
કૈસે ના મિલતે ચાંદ સિતારે હમેં
માફ હમે મામાજી કરતા તુમકો પડા હૈ નીચે ઉતરના.
મેરે પ્યારે બચ્ચોં તુમને યે ક્યા પૂછા
જો તુમસે છૂપ કર મિલતા હૈ વો હૈ સબ સે ઊંચા....
કોઇ ગીત અનોખા ગાનાજી... (૨) હમ સબસે મિલો મામાજી.... (૨)
આના આના આના, ચંદા મામા આના આનારે આના રે આના રે
લેકે કિરનોં કે હાર આના, આના રે આના રે આનારે.
યે તો સુના હોગા તુમને ભી મેરે ભોલે ભાલે
મુઝ પર ડોટે ડાલ રહે હૈં. કબસે દુનિયા વાલે
મુઝકો ઉનસે બૈરનહીં હૈ શૌક સે જાયે,
ઉનસે કહેના જંગ ઔર નફરત ઉનકે સાથ ન લાયે
ખોટ કપટ ચતુરાઇ આને વાલોં સે લે લેના
થોડા થોડા ઉનકો અપના ભોલાપન દે દેના
ભોલાપન દે દેના બચ્ચોં ભોલાપન દે દેના
અચ્છા બચ્ચોં દેર હુઈ જાતે હૈં ફિર આયેંગે
જાતે હૈં ફિર આયેંગે
આયેગેં ફિર આયેંગે .. (૨) આના રે આના રે આનારે
ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના લેકે કિરનોં હાર આના...
ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના લેકે કિરનોં કે દ્વાર આના

ચંદા મામા દ્વાર આના લેકે કિરનોં કે હાર આના
ચંદા મામા મેરે દ્વાર આના લેકે કિરનોં કે હાર આના

-લાજવંતી (૧૯૫૮) મન્ના ડે, આશા ભોંસલે

•

જબ જબ છિપ જાતા થા દિન તારે જાતે થે ખિલ
સો જાતે હિલમિલ કે વો દોનોં જૈસે લહરોં કે દિલ
ચંદા હસીં,ચંદાહસીં દોનો કે મુખ ચૂમ કે ચૂમકે.
કુછ દિન પહલે એક તાલ મેં કમલકુંજ કે રહતા થા
એક હંસકા જોડા...(૪)

-લાજવંતી (૧૯૫૮) લતા મંગેશકર

•

ચંદા મામા સે પ્યારા મેરા મામા
એક દિન દુલ્હા રાજા કે સંગ ચાંદ કહાં બુલાઉં
અપને હાથોં સે હી મૈં ડોલે મેં ઉન્હેં બિઠાઉં
રોતા રહેગા બિચારા તેરા મામા
ચંદા મામા સે પ્યાલા તેલા મામા

-કર્તવ્ય (૧૯૭૯) મો. રફી, ઉષા મંગેશકર

•

ચાંદ કે દર્પન સે પ્યારાતુ, તુઝસે હૈ રોશન ધરતી કા દામન
દિલકી નજર કા ઉજાલા તુ, તારોં કી આંખોં કા તારા તુ
જો મુઝસે દૂર થા, મેરે કરીબ હૈ
દુનિયા મેં અપના અપના નસીબ હૈ
શુભ દિન આયા બહારકા કે લાગા મેલા યે પ્યાર કા

-ફૂલોં કી સેજ (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

ચંદા રે છૂપે રહના સોએ મેરી મૈના
લેકે મેરી નિંદિયા ચંદા રે ચંદા રે
છૂપ રહેના સોયે મેરી મૈના લોકે મેરી નિંદિયા રે
હાથ કહીં હૈ પાંવ કહીં લાગે પ્યારી પ્યારી ... (૨)
મળતા ગાયે પવન ઝૂલાયે ઝૂલે રાજકુમાર

લેકે મેરી નિંદિયા ચંદા રે ચંદા રે
છૂપે રહેના સોયે મેરી મૈના.
લેકે મેરી નિંદિયા રે ચંદા રે ચંદા રે
છૂપે રહના સોયે મેરી નૈના, લેકે મેરી નિંદિયારે

-લાજવંતી (૧૯૫૮) આશા ભોંસલે

•

સેડ વર્ઝન

ચંદા રે ચંદા રે છૂપે રહેના
સોયો મેરી મૈના લેકે મેરી નિંદિયા રે

ચંદા રે ચંદા રે છૂપે રહેના
સોયે મેરી મૈના લેકે મેરી નિંદિયા રે.

ચાંદ બતા દે માંકી મમતા ચૈના કેસે પાયે
ચાંદ બતા દે માંકી મમતા ચૈના કેસે પાયે

સુંદર મુખડા દિલકા ટુકડા.
દૂર હૈ મુઝસે હાયે લેકે મેરી નિંદિયા રે

ચંદા રે ચંદા રે છૂપે રહેના
સોયે મેરી મૈના લેકે મેરી નિંદિયા રે

ચંદા રે ચંદા રે છૂપે રહેના
સોયે મેરી મૈના લેકે મેરી નિંદિયા રે
લેકે મેરી નિંદિયા રે લેકે મેરી નિંદિયા રે

-લાજવંતી (૧૯૫૮) આશા ભોંસલે

•

તુઝે સૂરજ કહું યા ચંદા
તુઝે આશા કહું યા તારા
મેરા નામ કરેગા રોશન
જગ મેં મેરા રાજદુલારા

-એક ફૂલ દો માલી (૧૯૬૯) મન્ના ડે

•

રાજા જાની પ્યારે ચોરહમારે લૂંપ છૂપ લૂપ છૂપ જાના
ચાહે કોઇ જીતે ચાહે કોઇ હારે લૂપછૂપ જાના

રાજાજાની પ્યારે ચોર હમારે લૂપ છૂપ લૂપ છૂપ જાના
બદલી કે પીછે જો છૂપ ગયા તારા.

ઢૂંઢ ઢૂંઢ હારા ચંદા મામા બેચારા
દેખો હારા હારા હારા ચંદા મામા બેચારા

હો પીછે પીછે ચંદા આગે આગે તારે
લૂપ છૂપ લૂપ છૂપ જાના

-ભાઇ ભાઇ (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

ગુડિયા ચિડિયા ચાંદ ચકોરી, હાથી ઘોડા દૂધ કટોરી,
અટકલ બટકલ ખેલ તમાશા બચપન જૈસે સપનોં કી ડોરી.

(લોરી (૧૯૮૪) આશા ભોંસલે, જગજીત કૌર, પમેલા ચોપરા અને કોરસ.

•

એક બંગલા બને ન્યારા... (૨)
રહે કૂંબા જિસમેં સારા, એક બંગલા બને ન્યારા

ઇતના ઊંચા બંગલા હો યે
માનો નીલ ગગન કા તારા
જીસમેં આભ કે ઇન્દ્રધનુષ પે
ઝૂલા ઝૂલે ચાંદ હમારા

-પ્રેસીડેન્ટ (૧૯૩૭) કે.એલ. સાયગલ

•

જબ તક હૈ આકાશ પે ચાંદ ઔર સિતારે
ભગવાન સલામત રહે માં બાપ હમારે

-આપકી પરછાયીઆં (૧૯૬૪) આશા ભોંસલે અને સાથી

•

તુલસી કી સેવા, ચંદ્રુમા કી પૂજા.
કજરી ચેતા અંગનવામેં ગુંજા.

અબ હમને જાના કિ ફૂગવા શિવા ભી હોતે હૈં કિતને ત્યૌહાર ભૌજી

હમારે આંગન મેં આઇ બહાર ભૌજી.
લક્ષ્મી કી મૂરત, મમતા કી મૂરત લાખોં મેં એક હમાર ભૌજી.

-નદિયોં કે પાર (૧૯૮૨) જસપાલ સિંહ

•

ચંદા ભી પ્યારા હૈ સૂરજ ભી પ્યારા ।....(૨)
પર સબસે પ્યારા સજના હૈ હમારા... (૨)
ઓઓઓ... આંખે સમઝે , હો આંખે સમઝે જીયાકા સંદેશ
પિયાકા ઘર પ્યારા લાગે.
હો મૈં તો ભૂલ ચલી બાબુલકા દેશ પિયાકા ઘર પ્યારા લગે
કોઇ મૈકેકો દેદો સંદેશ, કોઇ મૈકે કો દે દો સંદેશ, પિયાકા ઘર પ્યારા લગે.

-સરસ્વતીચંદ્ર (૧૯૬૮) લતા મંગેશકર અને સાથી

•

છોટા સા ચંદા છોટે છોટે તારે
રાત કરે શિંગાર મેરે અંગનામેં
પ્યારા ગુડ્ડા મેરા અંબરસે આયા ... (૨)
અંબર સે આયા મેરે મનમેં સમાયા ... (૨)
કણ કણ મેં જાગા હૈ પ્યાર મેરે અંગનામેં...(૨)
મેરા છોટા સા ઘરબાર મેરે અંગનામેં

-પ્રેમ પર્બત (૧૯૭૩) લતા મંગેશકર

•

કલકે ચાંદ આજ કે સપને તુમ કો પ્યાર બહુત સા પ્યાર
લાલ તુમ્હારે હી દમ સે કલ જગમગ હોગા યે સંસાર
આંખ મિચોલી ખેલેગા કલ તુમસે આંગન મેરા
સંગ તુમ્હારે તૌર આયેગા રૂઠા બચપન મેરા, રૂઠા બચપન મેરા
નૈન તુમ્હારે ચાંદ ઔર સૂરજ... (૨)
તુમસે જીવન જ્યોતિ
સદા મેરી પલકોં મેં રહેના
મેરે મન કે મોતી... (૨)

-નયી રાહે (૧૯૫૯) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

મુન્ના બડા પ્યારા અમ્મી કા દુલારા ... (૨)
કોઇ કહે ચાંદ કોઇ આંખ કા તારા... (૨)
હંસે તો ભલા લગે રોયે તો ભલા લગે
અમ્મી કો ઉસકે બિના કુછ ભી અચ્છા ના લગે

જીયો મેરે લાલ.... (૨) તુમ કો લગે
મેરી નજર જીયો મેરે લાલ

-મુસાફિર (૧૯૫૭) કિશોરકુમાર

•

ચંદા હૈ તુ મેરા સૂરજ હૈ તુ
ઓ મેરી આંખો કા તારા હૈ તુ
જીતી હું મૈં બસ તુઝે દેખ કર ઇસ તૂટે દિલ કા સહારા હૈ તુ
ચંદા હૈ તુ મેરા સૂરજ હૈ તુ

-આરાધના (૧૯૬૯) લતા મંગેશકર

•

મેરા રાજા બેટા બુઝે એક પહેલી
પ્યારી પ્યારી આંખો કી કૌન સહેલી, મેરા રાજા બેટા બુઝે એક પહેલી.
સોયે સબ જાગે સારી રાત અકેલી
બનઠન કે આયે નિંદીયા લગાયે ચાંદ કે માથે પે બિંદિયા... (૨)
મુખડે પે ચમકે ચંદ્રુકિરન
મેરા રાજા બેટા બુઝે એક પહેલી કૌન વો દુલ્હન નાર નવેલી

-અનુરાગ (૧૯૭૨) લતા મંગેશકર

•

દિલ ચુરા લે ઓ ચાંદ સે ચહેરે વાલે
મુશ્કરા લે ઓ ચાંદસે ચેહરે વાલે
દિન રાત મેં તુમસે પ્યાર કરું.
તુ ના સમઝે મેરી બેકરારીયા
દિલ ચુરા લે ઓ ચાંદ સે ચહેરે વાલે
અબ તો મેરી જિંદગાની હૈ તુઝસે
આને વાલી કલકી જવાની હૈ તુઝસે
મેરી ચાહત કી નિશાની હૈ તુઝસે
મેરી યાદોં કી કહાની હૈ તુઝસે
ગમ ભૂલા લે ઓ ચાંદસે ચેહરે વાલે
મુશ્કરા લે ઓ ચાંદસે ચેહરે વાલે

-દિલકા રિસ્તા (૨૦૦૩) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ધીરે ધીરે પ્યાર કો બઢાના હૈ હદસે ગુજર જાના હૈ
તેરા ચાંદસા મુંખડા તું જીગર કા હૈ ટુકડા

તુ હમારે સપનોં કી ઝીલ કા કમલ
જાન સે તુ હૈ પ્યારા આંખો કા તુ હૈ તારા

બિન તેરે જીયેંગે અબ ના એક પલ
સબ કુછ તુઝપે હી લુટાના હૈ હદ સે ગુજર જાના હૈ
ચાંદ સે ભી પ્યારા હૈ આંખો કા તારા હૈ હમારા દુલારા હૈ

-ફુલ ઔર કાંટે (૧૯૯૧) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ઉડન ખટોલે પે ઉડ જાઉં તેરે હાથ ના આઉં
હાં હાં તેરે હાથ ના આઉં

દૂર દૂર સે કરૂં ઇશારે ઔર તુઝકો તરસાઉં
ચંદા કી ખિડકી સે ઝાંખું, ઝાંખું ઔર છૂપ જાઉં

ઉડન ખટોલે પે ઉડ જાઉં...
સૂરજ ભાગે ચંદા ભાગે અંધિયારા ઉજીયારા ભાગે

ધરતી દૌડે પીછે કો મૈં આગે બઢતી જાઉં
તેરા હાથ પકડક કે તુઝકો દૂર કહીં લે જાઉં

મૈં ફિર ભી હાથ ન આઉં... (૨)
ઉડન ખટોલે પે ઉડ જાઉં તેરે હાથ ન આઉં

-અણમોલ ઘડી (૧૯૪૬) શમશાદ બેગમ, જોહરાબાઇ અંબાલેવાલી

•

મેરે ચાંદ મેરે લાલ રે જિયો હજારોં સાલ
રે તુમ જિય હજારો સાલ

બન કર ફૂલ સજા હી તુમને આશાઓં કી ડાલ
રે જિયો હજારો સાલ રે તુમ જિયો જિયો જિયો

રે તુમજિયો હજારો સાલ
મેરે ચાંદ મેરે લાલ રે જિયો હજારોં સાલ

હો સુન કે તેરી મીઠી સદાયે દિલ દેતા હૈ તુઝકો દુવાયે
દમ સે તેરી ધનવાન બની હું
મૈં નિર્ધન કંગાલ રે જિયો હજારો સા...

ચંદા તુમ પર જ્યોતિ લુટાયે રાતે તુમ્હારી દિન બન જાયે
બન કર સૂરજ ચમકો જગમેં
હર દિલ હોયે કુશાલ રે જીયો હજારો સાલ

-દીવાના (૧૯૫૨) લતા મંગેશકર, સૂરૈયા

•

યે સૂરજ ચાંદ સિતારે સબકે લિયે ઇનકે નજારે
પર તેરી ચમક બસ મેરે લિયે હી હૈ

તુ હૈ નૂર હમારા, તુ હી મન કે ગગન કા સૂરજ
તુ મેરે નૈનોકા તારા, યે સૂરજ ચાંદ સિતારે...

તુ થામકે ઉંગલી મેરી અભી સિખ રહા ચલના
મૈં હર પલ સાથ હું તેરે, તુઝે મુશ્કિલ નહીં સંભલના

મત થામના હાથ કિસીકા, તું અપને બલ પર ચલના
પૈરોં પે ખડા હોને કો, ખુદ ગિરના ખુદ હી સંભલના

જો કરતે હૈં ખુદ પે ભરોસા... (૨)

વો લેતે નહીં સહારા
તુ હી મન કે ગગન કા સૂરજ તુ હી મેરે નૈનો કા તારા

-સ્વર્ગ યહાં નર્ક યહાં (૧૯૯૧) નીતિન મુકેશ, અનુરાધા પૌંડવાલ

•

કારી રૈના કે માથે પે ચમકે ચાંદ સી બિંદિયા... (૨)
મુન્ની કે છોટે છોટે નૈન મેં ખેલે નિંદિયા
સપનોં કા પલના આશાઓકી ડોટી
ચૂપકે ચૂપકે ચોરી ચોરી ચોરી
લલ્લા લલ્લા લોરી દૂધ કી કટોરી
દૂધ મેં પતાશા મુન્ની કરે તમાશા
લલ્લા લલ્લા લોરી દુધ કી કટોરી

-મુક્તિ (૧૯૭૭) મુકેશ, લતા મંગેશકર

•

સોજા મેરે પ્યારે સો જા સોજા અખિયોં કે તારે સોજા સોજા...
રાત સુહાની ચંદા ગાયે મિઠી મિઠી નિંદિયા આયે... (૨)
રાજદુલારે નયન તારે
સોજા સોજા મેરે પ્યારે સોજા સોજા

આંહો કી ફરિયાદ કી દુનિયા, યે દુનિયા બેદાગ કી દુનિયા .... (૨)
તેરી દુનિયા ચાંદ સિતારે
સોજા સોજા મેરે પ્યારે સોજા સોજા

-ફૂટપાથ (૧૯૫૩) આશા ભોંસલે

•

આયી સપનોં કા પરી તુઝકો બુલાને કે લિયે
લાયી ચંદા કા પલના તુઝકો સુલાને કે લિયે... (૨)
આસમા સે નીંદ કરે ઇશારા
તારે ભી સો ગયે ધરતી કે સિતારે સોજા સોજા રે સોજા
સોજા રે સોજા સોજા રે સોજા મેરે રાજદુલારે સોજા
(કઠપુતલી (૧૯૫૭) લતા મંગેશકર, કઠપુતલી.

•

લોરી લોરી લોરી... (૪)
ચંદનિયા છૂપ જાના રે ક્ષણ ભર કો લુક જાના રે
નિંદીયા આંખો મેં આયે બિટીયા મેરી સો જાયે
લેકે ગોદ મેં સુલાઉં

-રાઉડી રાઠૌર (૨૦૧૨) શ્રેયા ઘોષાલ

•

ચાંદ ગગન મેં એક હી, ચમકે દો ચંદાસે ઘર મેરા
તુમ હો મેરે દિલ કે ટૂકડે, તુમ હી હો મેરા સહારા
ચાંદ ગગન મેં એક હી, ચમકે દો ચાંદ સે ઘર મેરા
રામ લખન સે કોઇના પ્યારા

-આંધી ઔર તુફાન (૧૯૬૪) મુબારક બંગાળ

•

ચાંદ કંવલ મેરે ચાંદ કંવલ ચૂપ ચાપ સોજા યું ના મચલ... (૨)
મેરી ગોદી તેરા બિછૌના, તેરા અંગૂઠાતેરા ખિલોના ... (૨)
લાઉં કહાં સે ઊંચે મહલ, ચાંદ કંવલ મેરે ચાંદ કંવલ
ચૂપ ચાપ સો જા યું ના મચલ

-સાંજ ઔર સવેરા (૧૯૬૪) સુમન કલ્યાણપુર

•

ચાંદ સો ગયા. તારે સો ગયે
નીંદ હમેં ના આયે, ચૈન ખો ગયે,

ચાંદ સો ગયા, તારે સો ગયે.
મેરે પ્યાર સે નીંદિયા દુલાર સે
બદલે કી મૌજ ના જાને ક્યું ખો ગયી
ચાંદ સો ગયા... તારે સો ગયે.

-રાહી. (૧૯૫૩) મીના કપૂર

•

પુછુંગી એક દિન પિછલે પહર મેં સોયે હુએ ચાંદ તારોં સે
મોહે બતાઓ ક્યું ખફા હો નિંદીયા ભી કિસ્મત કે મારોં સે (લોરી)

-બરખા (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

ચંદા મામા બોલે તારે ભી બોલે
નજારે ભી બોલે તુ સોજા રે
નહી સોયે રે કાહે રોયે રે ઓ મુન્ના
ચંદા મામા બોલે

-બડા કબૂતર (૧૯૭૩) આશા ભોંસલે

•

ચંદા મામા દૂર કે પોહે પકાયે ભૂરકે... (૨)
આપ ખાયે થાલી મેં મુન્ને કો દે પ્યાલી મેં... (૨)
ચંદા મામા દૂર કે
ઉડન ખટલો પે બૈઠ કે મુન્ના ચંદા કે ઘર જાયેગા... (૨)
તારોં કે સંગ આંખ મિચૌલી ખેલ કે દિલ બહેલાયેગા
ખેલ કૂદ સે જબ મેરે મુન્ને કા દિલ ભર જાયેગા.
ઠુમક ઠુમક મેરા મુન્ના વાપિસ ઘર કો આયેગા
ચંદા મામા દૂર કે પોહે પકાયે ભૂરકે
આપ ખાયે થાલી મેંમુન્ને કો દે પ્યાલી મેં

-વચન (૧૯૫૫) આશા ભોંસલે

•

સુનો છોટીસી ગુડિયા કી લંબી કહાની... (૨)
જૈસે તારોં કી બાત સુને રાત સુહાની
દિલ મેં એક અરમા થા એક છોટાસા બંગલા હો
ચાંદ કી ધરતી પર સોને કા જંગલ હો
ચાંદ કા ડોલા હો ઔર જબિજલી બાજા હો

ડોલ મેં રાની હો ઔર ઘોડે પે રાજા હો
પ્યાર કે રાસ્તે હો ઔર ફૂલ બરસતે હો
બનના રાસ્તે ઔર ફૂલ બરસતે હો
બનના ચાહતી થી ઇક દિન વો તારોં કી રાની
સુનો છોટીસી ગુડિયા કી લંબી કહાની.

-સીમા (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર

•

ઓશ કી બુંદો મેં જો બરસા કરતી થી
વો નિંદિયા અબ દો નૈનો સે રૂઠ ગયી
છૂટ ગયે વો રેશમી ઝૂલે સપનોં કે
ચાંદને કૈસી લોરી કી ધૂન તૂટ ગયી
એકથી નીંદિયા દો થે નૈના
રાજ કી જાયી શામકી બહેના.

-સીમા (૧૯૭૧) સુમન કલ્યાણપુર

•

અટકન બટકન દહીં ચટોકન રાજા ગયે દિલ્લી
સાત કટોરી લાયે એક કટોરી રૂઠ ગઇ.
મુન્ને કા દિલ લૂટ ગઇ... (૨)
ચંદા કી ગેંદ તુઝે લા દુંગી મુન્ના, લા દુંગી મુન્ના
બિજલી કા બલ્લ મંગવા દુંગી મૈંમુન્ના, મંગા દુંગી મુન્ના
મુન્ના મેરા લે લેગા ફિર તો ઘરમેં ખેલેગા

-બારૂદ (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર, હની ઇરાની

•

સોજા તું ઐસે મેરી સજનિયા
સેજ પે સોયે જૈસે દુલ્હનિયા
ચાંદ કા ટીકા માથે લગાઉ, તારોં કી માલા તુમકો પહેનાઉં
તોહે સુલાઉં ગા ગા કે લોરી, ઝુલા ઝુલાઉં, નિંદિયા કો તોરી
ચંદન કા પલના રેશમ કી ડોરી, ઝૂલા ઝૂલાઉં નિંદિયા કો તોરી
ઊંચે ગગન સેકોઇ બુલાયે, લાયી હૈ પરિયોં ડોલી સજાયે
સાજન સે મિલને દૂર ચલી જા

ઊડા કે તુ નિંદિયા દૂર ચલી જાય... (૨)
ચંદા પુકારે આજ ચકોરી, ઝૂલા ઝૂલાઉં, નિંદિયોં કો તોરી ચન્દનકા પલના...

-શબાબ (૧૯૫૪) હેમંતકુમાર, લતા મંગેશકર

•

કહેં તો આસમાં સે ચાંદ તારે લે આઉં
હસીં જવાન ઔર દિલકશ નજારે લે આઉં

તેરા મજનૂ હું... (૨) તુને નિભાયા યારાના
તેરી હંસી હૈ આજ સબસે બડા નજરાના

યાર કે હસ્તે હી... (૨) મહેફિલ પે જવાની છાગયી, છા ગયી
યારી હૈ ઇમાન મેરા યાર મેરી જિંદગી

-જંજીર (૧૯૭૩) મન્નાડે

•

ચાંદ ચમકે ચમચમ ચમ ચિખે ચોકન્ના ચોર
ચીંટી ચાટે ચીની ચંદોરી ચીની ખોર

ચંદા ચમકે ચમચમ ચિખે ચોકન્ના ચોર
કિતના મુશ્કિલ યે ગાના જરા ગા કે દિખાના
ચંદા અન્ન ચમકે ચરાય ચોકન્ના ચીકે ચોર

-ફના (૨૦૦૬) બાબુલ સુપ્રિયો, મહાલક્ષ્મી ઐયર, આમીરખાન, કાજોલ

•

ચાંદ ઢલે પંખા ઝાલે, ચાંદ ઢલે પંખા ઝાલે મૈયા તુમ્હારી
ફૂલોં કી સેજ પે સોજા રી રાજ કુમારી
રાત કી રાની ને તેરી સેજ સંવારી
ફૂલોં પે સોજા મેરી રાજકુમારી.
ચાંદી કા પલના હૈ તો રેશમ કી ડોટી
ચુમ કે મુખ ઝૂમ રહી ચાંદની ગોરી
ડોલિયા પરીયોં કા સુનાયે તુમે લોરી
સપનોં કી નગરી મેં ચલી લાડલી મોરી
લાગે લાલી તુઝકો મેરી ઉમરિયા સારી
ફૂલોં કા સેજ પે સોજા મેરી રાજકુમારી

ચંદાઢલે પંખા ઝાલે મૈયા તુમ્હારી
ફૂલોં પે સોજા મેરી રાજકુમારી.

-પ્યાર કા પ્યાસ (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર, ગીતા દત્ત

•

ચંદ્રકિરણ સી ગુડિયા નાજો કી હૈ પલી...(૨)
આજ અગર ચંદનિયા આના મેરી ગલી
ગુન ગુન ગુન ગીત કોઇ હોલે હોલે ગાના
નન્હી કલી પરી સોને ચલી હવા ધીરે આના
નીંદ ભરે પંખ લિયે ઝૂલા ઝૂલા જાના

-સુજાતા (૧૯૫૬) ગીતા દત્ત

•

હૈ બુઝા બુઝા સા દિલ બોઝ સાંસ સાંસ પર
જી રહે હૈં ફિર ભી હમ સિર્ફ કલકી આશ પર
કહ રહી હૈ ચાંદની લેકે તેરા નામ.
તુ ભી સોજા સો ગયી રંગ ભરી શામ
આજ કલ મેં ઢલ ગયા દિન હુઆ તમામ

-બેટી બેટે (૧૯૬૪) મો. રફી (મેલ વર્જન) • બેટી બેટે (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર (ફિમેલ વર્જન)

•

આજ રાત ચાંદની હૈ ઔરતુમ મેરે સાથ હો... (૨)
બસ યે દુઆ મેરી ઐસી હર એક રાત હો
ખુશિયા તેરે ચુમેં કદમ
આને ના દું મૈં કભી તુઝ પે ગમ
યે મુસ્કરાહટ કભી ના હો કમ
ખ્વાબોં કી રાગિની સજે તારોં કી બારાત હો
બસ યે દુઆ હૈ મેરી ઐસી હર એકરાત હો
પાપા મેરા મેરી શાન હૈ તુઝમેં બસી મેરી જાન હૈ

-કલકી આવાઝ (૧૯૯૨) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક, સાધના સરગમ

•

મેરે ઘર આયી એક નન્હી કલી... (૨)
ચાંદની કે રથ પે હોકે સવાર
મેરે ઘર આયી એક નન્હીં પરી.

-કભી કભી (૧૯૭૬) લતા મંગેશકર

•

દિન કા વો સૂરજ હોગા રાતોં કા ચાંદ સિતારા
વો સપના તેરા હોગા વોસપના મેરા હોગા
થોડા હમારા થોડા તુમ્હારા આયેગા બચપન ફિરસે હમારા
જીવન કી બગિયા મહેકેગી મહેકેગી મહેકેગી
જીવન મેં ખુશિયાં ચહેકેગી ચહેકેગી ચહેકેગી

-તેરે મેરે સપને (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

જૈસા ચંદા ખેલે બાદલ મેં,
ખેલેગા વો તેરે આંગન મેં
ચંદનિયા ગુનગુનાયેગી... (૨)
તભી તો ચંચલ હૈ તેરે નૈના, દેખો ના દેખો ના
તેરે મેરે મિલન કી યે રૈના
નયા કોઇ ગુલ ખિલાયેગી

-અભિમાન (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

આંખ મિચૌલી તેરે આંગન મેં ખેલેગા
મેરી જગહ તેરે દિલ સે વો લગેગા.
તુમ સે ભી પ્યાર મેરા ઉસપે ભી પ્યાર

•

કોઇ આને વાલા હૈ કોઇ આને વાલા હૈ
ચાંદકી દુનિયાસે કોઇ હોકે સવાર
જીયા બેકરાર તેરા જીયા બેકરાર
કોઇ આને વાલા હૈ... (૨)

-મેરા કસુર ક્યા હૈ (૧૯૬૪) મહેન્દ્ર કપુર, લતા મંગેશકર

•

ઓ ગંગા મૈયા... (૨)
પાર લગા દો મેરે સપનોં કી દુનિયા
સુના પડા હૈ ચંદન કા પલના ... (૨)
પલને મેં ઝૂલે એક ચાંદસા મુન્ના... (૨)
જૈસે યશોદા કા કૃષ્ણ કન્હૈયા.

ઓ ગંગા મૈયા ઓ ગંગા મૈયા
પાર લગા દો મેરે સપનોં કી નૈયા.

-ચંદન કા પલના (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર

•

ચંદા લોરિયા સુનાયે હવા ઝૂલના ઝુલાયે
રાની નિંદિયા સુલાયે મેરે લાલ કો
ચંદા લોરિયા સુનાયે...
બરસો શામ સવેરા માં ને રોયાદિલકા દુખડા ... (૨)
તબ જા કે ભગવાનને બખ્શા ચાંદ કા ટૂકડા
ચાંદ લોરિયા સુનાયે હવા ઝૂલા ઝૂલાયે
રાની નિંદિયા સુલાયે મેરે લાલ કો...

-નયા સંસાર (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

ખોયા ખોયા ચંદા, ખોયે ખોયે તારે સો ગયે
તુ ભી સો જા ચાંદ હમારે... (૨)
ખોયા ખોયા ચંદા

-દૂર ગગન કી છાંવમેં (૧૯૬૪) આશા ભોંસલે

•

છૂપ ગયે લાડલે રાત પરિયોં કા પૈગામ લાયી
કિસ તરહા તુ સો ગયા અકેલા
કિસ તરહા તુજે નીંદ મેરે બિન આયી.
મેરે ચંદા, મેરે નન્હે..... (૨)
તુઝે અપને સીને સે કૈસે લગાઉં
સુની ગોદી મેં કૈસે બિઠાઉં

-આખરી ખત (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર

•

એરી નિંદિયા નિંદિયા આજા ઓ નિંદિયા
ઓ રી ચાંદ કી ગુડિયા જાગે રે
નિંદિયા આજા તુ આ
તારોં કી ગોરી ચાંદ કા ગુડિયા જાગે રે
નિંદિયા આ તુ આ

-દેખા પ્યાર તુમ્હારા (૧૯૬૩)- સુમન કલ્યાણપુર

•

દૂર કે ઓ ચંદા ઓ મેરી બાંહો મેં આ
દિલ મેં રોશની કર આંખો મેં તુ મુશ્કુરા
દૂર કે ઓ ચંદા આ મેરી બાંહો મેં આ
ઘર ઘર સાવન બરસે હૈ પ્યાસી મમતા તરસી હૈ
ઘર ઘર સાવન બરસે હૈં
બિન તેરે મેરા આંગન સૂના સૂના
દૂર કે ઓ ચંદા આ મેરી બાંહોં મેં આ

-એક દિલ સો અફસાને (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર

•

પરિયોં કે બાલક તારોં કે વેશમેં મેં
તુઝકો બુલાને આયે ચંદા કે દેશ મેં
ચંદા કે દેશ મેં સપનોં કા રાજ હૈ
મેરે મુન્ને કે લિયે ફૂલોં કા તાજ હૈ
રાજ દુલારે ઓ મેરે રાજ દુલારે
ઓ તો હે સપનોં કી નગરી સે નિંદિયા પુકારે
સોજા રે સોજા સોજા રે સોજા મેરી અખિયોં કે તારે
મેરે રાજ દુલારે આ તો હે સપનોં કી નગરી સે નિંદીયા પુકારે
મેરે રાજ દુલારે

-જીવન જ્યોતિ (૧૯૫૩) લતા મંગેશકર (લોરી)

•

પરિયોં કે બાલક તારોં કે ભેષ મેં
તુઝકો બુલાને આયે ચંદા કે દેશ મેં

-શેડ વર્ઝન જીવન જ્યોતિ (૧૯૫૩) ગીતા દત્ત

•

ચાંદની કી પાલકી મેં બૈઠ કર કોઈ આને વાલા હૈ
તસવીરે બનતી હૈ કિરણોં સી છનતી હૈ
મેરે ખ્યાલોં મેં આજ તસવીરે બનતી હૈ કિરણોં સે છનતી હૈ
મેરે ખ્યાલોં મેં આજ
મમતા કી બાહોં મેં જીવનકી રાહોંમેં કોઇ આને વાલા હૈ
મેરી સાંસો મેં હૈ ખુશબુ નન્હે મુન્ને સ્વાસ કી

ધીરે ધીરે એક મૂર્ત બન રહા હૈ કાંચકા
મમતા કી બાહોં મેં જીવન કી રાહોં મેં કોઇ આને વાલા હૈ

-જીવન જ્યોતિ (૧૯૫૩) આસા ભોંસલે

•

ચંદા કે દેશ મેં રહેતી એક રાની... (૨)
આંખે ઉસકી ચંચલ સિતારે

બિજલી સે ઉજલી ઉસકી જવાની
ચંદા કે દેશ મેં રહેતી એક રાની... (૨)

બાદલ કે રથ પર નિકલતી હૈ વો
બિજલી કે ડોલે મેં ચલતી હૈ વો

ઇન્દ્ર ધનુષ ઉસકી અંગડાઇ હૈ, ચંદા હી જિસકી પરછાઇ હૈ
બાતે કરે તો ઝલકે હૈ મોતી, પૂછો ના ઉસકી જાદુ બયાની
ચંદા કે દેશમેં રહેતી એક રાની...

ચાંદી સા ઝિલ મિલ મહલ વો હસીં...
... ચંદા કે દેશ મેં રહેતી એક રાની.

નાજો અદાસે સંવરતી હૈ વો હાર ફૂલ મેં રંગ ભરતી હૈ વો
ધરતી કે રાજા પર મરતી હૈ વો બચ્ચોં સે ભી પ્યાર કરતી હૈ વો
ચંદા મેં દેખો કાંતે હૈ ચરખા ખત્મ હુઈ અબ અપની કહાની
ચંદા કે દેશ મેં રહેતી એક રાની

-મેરા ઘર મેરે બચ્ચે (૧૯૬૦) મૂકેશ

•

ચાંદ તેરા અણમોલ ખિલૌના... (૨)
પ્યારકી ગોદી મેં તેરા બિછૌના.... (૨)

રૂપનગર કી છોટી રાની સુન લે ખુશી કી કહાની
સુન લે ખુશી કી કહાની

આયી આયી રાત સુહાની સુન લે ખુશી કી કહાની

-પૂનમ (૧૯૫૨) લતા મંગેશકર

•

ચંદા ઓ ચંદા, ચંદા ઓ ચંદા
કિસને બિગાડી તેરી મેરી નિંદિયા

જાગે સારી રૈના તેરે મેરે નૈના

તેરી ઔર મેરી એક કહાની હમ દોનોં કી કદર કિસીને ન જાની
સાથીયે અંધેરા જૈસે તેરા વૈસે મેરા

-લાખોં મેં એક (૧૯૭૧) કિશોરકુમાર, લતા મંગેશકર

•

ન યે ચાંદ હોગા ન તારે રહેંગે મગર હમ હંમેશા તુમ્હારેં રહેંગે
ન યે ચાંદ હોગા

નજર ઢૂંઢતી થી જીસે પા લિયાહૈ
ઉમ્મિદોં કે ફૂલોં સે દામન ભરા હૈ

યે દિન હમકો સબકો સબ દિનસે પ્યારા રહેગા
નયે ચાંદ હોગા ।

-શર્ત (૧૯૫૪) ગીતા દત્ત

•

સોજા ચંદા રાજા સોજા ચલ સપનોં મેં ચલ
નીંદ કી પરિયાં પેહન કે આયી પૈરોં મેં પાયલ

તુઝકો અપને નર્મ પરોં પર લેકર જાયેગી
સોને કા એક દેશ હૈ જીસકા સૈર કરાયેગી

ધરતી સે કુછ દૂર કહાં સાત સમંદર પાર
આ કાશોં કે બીચ હૈ સપનોં કા સંસાર

વો જમીં હૈ પ્યાર કા વહાં સિર્ફ પ્યાર હૈ
મેરે ચાંદ ભી વહાં તેરા ઇન્તજાર હૈ

-મીશન કાશ્મીર (૨૦૦૦) મહાલક્ષ્મી ઐયર

•

અખિયોં મેં છોટે છોટે સપને સજાઇકે
બહિયોં મેં નિંદિયા કેપંખ લગાઇકે

ચંદા મેં ઝૂલે મેરી બિટિયા રાની
ચાંદની રે ઝૂમ હો ચાંદની રે જૂમ.

-નૌકર (૧૯૭૯) લતા મંગેશકર (ફિમેલ વર્ઝન) કિશોર કુમાર (મેલ વર્ઝન) (૨, ચાંદ, ૧૦ ચાંદની)

•

ટીમ ટીમ કરતે તારે યે કહતે હૈં સારે
સોજા તોહે નિંદિયાપુકારે

સપનોં કે દેશ ચંદા મામા રાજા

બુલા રહા હૈ બજાકર સુરો કા રાજા
ચોરી ચોરી ખિડકી સે કરતા હૈ ઇશારે
ટીમ ટીમ કરતે તારે
બાદલોં કી પાલકી પે તુઝકો બિઠાકે
ચંદા મામા સારા જગ લાયેગા ધુમાકે
લૌટ કે આએ શાન સે રાજા દ્વારે
ટીમ ટીમ કરતે તારે...

-ચિરાગ કહાં રોશની કહાં (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

ખુશી તથા શેડ વર્જન

•

તુમ ભયે તરૂવર મૈં ભયી પતિયાં
તુમ ભયે સરોવર મૈં ભયી મછિયાં
તુમ ભયે ગિરિવર મૈં ભયી ચારા
તુમ ભયે ચંદા મૈં ભયી ચકોરી
જો તુમ તોડો પિયા મૈં નાહી તોડું રે
તો સે પ્રિત તોડ કાન્હા કૌન સંગ જોડું મૈં

-ઝનક ઝનક પાયલ બાજે (૧૯૯૫) લતા મંગેશકર

•

મામાજી કે રોકેટ પર હમ ચંદા કી સૈર કો જાયેગે
વહાં કે બચ્ચોં સે મિલઝૂલકર દૂધ મલાઇ ખાયેગેં

-દીદી (૧૯૫૯) આશા ભોંસલે

•

દિલ્લી સે રેલગાડી છૂક છૂક આયેગી
મુન્ને કે ડેડીજી કો લાયેગી,
દેખેગાડી ચાંદ કા ટૂકડા, પ્યાર સે ચૂમેગા મુન્નેકા મુખડા
ભુલુંગી ઉસ દિન મેં સબ દુખડા

-સુહાગ સિંદુર (૧૯૬૧)મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

સૂરજ અબ રાત કે આગોશ મેં જા કર સોયા
ચાંદ ભી બદલી કે આંચલ મેં સમાકર સોયા
સો ગયે ખ્વાબ મેં કુદરત કે નજારે સો જા

દર્દ કો ભૂલ કે ઓ દર્દ કે મારે સોજા
સોજા સોજા ઓ મેરે જીવન કે સહારે સોજા.

-નરગીસ (૧૯૪૬)

•

યે જગમગ તારે મેરે સપનોં કે સહારે
નિલે ગગન પર તેરી કાતિર ચંદા સાજ બજાયે
નિંદિયા તો હે આયે પ્રેમ કે ઝૂલે ઝૂલાયે
સોજા મેરે નન્હેં નિંદિયા તો હે આયે

-માં કા પ્યાર (૧૯૪૯) લતા મંગેશકર

•

ઘર આજા મોરે રાજા મોરે રાજા રાજા
તેરે બિના ચંદા ઉદાસ ફિરે ઘર આજા મેરા રાજા
તેરા નામ લે કે રૂઠે કહના ના માને મેરા... (૨)
ઇત ઉન લે કે ડોલું ચંદા ના રોયે તેરા

(ગરમ કોટ (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર)

•

મેરા નન્હા કન્હૈયા ઘર આયા રે... (૨)
મેરા જીયા સહજ દર્શાયા રે
આજ ગગન મેં ચંદા દિખા આજ ફૂલને હંસના શિખા... (૨)
દિપ સે દિપ જલે આશા કે ઘર આંગન મન લાયા રે

-ભાભી કી ચૂડિયાં (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

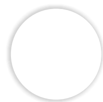
આજના બચ્ચો માંગો ખાના આજ સુનાતી હું મૈં ગાના
ચાંદ સે જાકર લાઉંગી ચાંદી કી રોટી, તુમ સબકો ખિલાઉંગી ચાંદી કી રોટી
અગલા ઝૂલે બગલઝૂલે સાવન માસ કરેલા ઝૂલે

-રાવણ (૧૯૮૪) સ્મીતા પાટીલ

•

તૂ હી મેરા ચંદા તૂ હી મેરા તારા
તૂ ન હો તો જગમેં હો અંધિયારા.

-નન્હા શિકારી (૧૯૭૩) મુકેશ, સુષ્મા શ્રેષ્ઠ

૧૨
મેઘાવી મોહક અટલચંદ્ર

ચંદ્રુ અત્યંત મોહક, મેઘાવી, તેજસ્વી, અટલ આકાશી પદાર્થ છે. આકાશમાં ગણ્યા ગણાય નહિં એટલા તારા છે, પરંતુ સામાન્ય માણસ જૂજ તારા-તારા સમૂહોને જ ઓળખે છે. સૂર્ય મંડળના ગ્રહો-ઉપગ્રહો પણ તારા જેવા નાના અને ઓછા પ્રકાશિત હોય છે. સૂર્ય ઉષા અને સંધ્યાના દશ્યો સર્જે ત્યારે સુંદર લાગે છે. સૂર્યોદય અને સૂર્યાસ્ત સમયનો સૂર્ય પણ જોવા જેવો હોય છે. પરંતુ રાત્રે સૂર્ય અસ્ત થાય છે તે પછી આકાશમાં ચંદ્ર જ એકલો આકર્ષણ જમાવે છે. ચંદ્રુ તેની સુંદરતા વડે સૌને મોહે છે. અને ચાંદની વડે શીતળતા પ્રસરાવે છે. ચંદ્રુની કળાઓ એટલી બધી વિવિધતા પૂર્ણ છેકે તે દરેક કળામાં સોહામણો લાગે છે. ચંદ્ર વિવિધ કળાઓમાં ખિલે છે. ચંદ્રપ્રકાશ મન અને આંખને ઠંડક આપે છે અને હૃદયને રોમાંચિત કરે છે. ચંદ્ર નાના મોટા સૌ કોઇ માટે એક સ્વપ્ન લોક, રહસ્ય પ્રદેશ છે. વાદળ સાથે ચંદ્રની છૂપાછૂપી તેના નટખટ સ્વરૂપને રજૂ કરે છે.

હિન્દી ફિલ્મોના ગીતો માં કવિઓએ ચંદ્રુને એક મોહક મેઘાવી- પ્રભાવી પદાર્થ તરીકે રજૂ કર્યો છે. ચંદ્રના અર્થસભર ઉપયોગ ઉપરાંત અમથો-અમસ્તો પણ ઉપયોગ ઘણા ગીતોમાં છે. નરમગરમ (૧૯૮૧) ના ગીત નરમ ગરમ રાતમેં ગરમ ગરમ ચાંદ પર માં તેમજ દેવતા (૧૯૭૮) ના ગીત ચાંદ ચૂરા કે લાયા હૂँ માં ૧૩ વાર ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. ચાંદ કે પર ચલો (૨૦૦૬)ના ગીત ભરોસા કર લો તુમ ચાંદ કે પાર ચલો માં ૨૨ વખત ચાંદનો ઉલ્લેખ છે.

છાયે રહે નજર મેં તેરી ઝૂલ્ફ કે અંધેરે.... (૪)
તેરી જૂલ્ફ કે અંધેરે કહીં આફતાબ ચમકે
કહીં આફતાબ ચમકે, કહીં ચાદં જગમગે
તુમ ઔર યાદ આયે
જબ જબ તુમ્હે ભૂલાયા તુમ ઔર યાદ આયે
અબ તક તુમ્હારે સાયે જાતે નહીં હૈ દિલસે...

-જહાં આરા (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

ચાંદ તારો કો મયસ્સર હૈ નજારા તેરા
મેરી બેતાબ નિગાહોં સેવે પરદા ક્યોં હૈં
ચાંદ આઇના મેરા તારે મેરે નકશે કદમ
ગૈર કો આંખ મિલાને કી તમન્ના ક્યોં હૈ
તુઝકો પરદા રૂખ એ રોશન સે હટાના હોગા
હુશ્ન કા પાસ નિગાહાં કો સિખાના હોગા
પ્યાસ કુછ ઔર ભી ભડકા દી ઝલક દિખલા કે
તુઝકો પરદા રૂખે રોશન સે હટાનાહોગા
ચાંદ મેં નીર ના તારોં મેં ચમક બાકી હૈ
યે અંધેરા મેરી દુનિયા કા મિશન હોગા
પ્યાસ કુછ ઔર ભી ભડકા દી ઝલક દિખલા કે...

-લાલા રૂખ ૧૯૫૮) તલત મહેમૂદ, આશા ભોંસલે

•

વો પ્યારા પ્યારા ચંદા યે ગોલ ગોલ ધરતી
વહાંકે લોગ વહાં કે લોગ,
વહાં કે લોગ હીરે યહાં કે લોગ મોતી

-વહાં કે લોગ (૧૯૬૭) મહેન્દ્રકુમાર

યે ચાંદ સિતારોં કી બારાત લાયી હૈ ઘડી સુહાની
ક્યા બાત હૈ મેરે સાથ હૈ મેરે સપનોં કી રાની
બરસોં સતાયા તુને ચૈન ચુરાયા
મૈં આજ ના છોડું બૈયાં
મ્હારે દીવડા મેં નાચે મોર તકક થૈયા થૈયા
ચાહે લે જાઓ જીસ ઓર સંગ ચલુંગી સૈંયા
બદલા મૌસમ બદલે નજારે યા બદલા હૈ નજરિયા
મ્હારે દીવડામેં નાચે મોર તક થૈયા થૈયા

-હમ સાથ સાથ હૈ (૧૯૯૯) હરિહરન, કુમાર સાનુ, કવિતાકૃષ્ણ મૂર્તિ, અનુરાધા પૌંડવાલ

•

દિલ મેરા એક આસકા પંછી ઊડતા હૈ ઊંચેઃ ગગન પર
પહોંચેગા એક દિન કભી તો ચાંદ કી ઉજલી જમીં પર

-આસકા પંછી (૧૯૬૧) સુબીર સેન

•

હમ હૈ તો ચાંદ ઔર તારે જહાં કે યે રંગીન નજાર
તુને ગર્દીશોં કી લય બદલ દી
લૌટ આયે આજ સારે, ઓ સૈંયા..

-અગ્નિપથ (૧૯૯૦) રૂપ કુમાર રાઠોડ

•

તૂટે ના દિલ તૂટે ના સાથ હમારા છૂટે ના
દિલ કો તેરે બહેલા સકતા હું ચાંદ સિતારે લા સકતા હૂઁ
રો સકતા હૂં, ગા સકતા હૂં
મુઝસે અગરતુ રૂઠે ના દિલ તૂટે ના

-અંદાજ (૧૯૪૯) મૂકેશ

•

તૂ અખિયોં સે મેરી અખિયોં કી સુન
હાથ મેં છૂપ કે દેખ રહે યે, ચાંદ કે પીછે પીછે થે... (૨)
સારા જહાં દેખા, દેખા ના આંખો મેં પલકો કે નીચે થે
આ ચલ કહાઁ સમય કે પરે, સમયકે પરે
સુરિલી અખિયોંવાલી સુનાહે તેરી અખિયોં સે
બહેતી હે નીંદે ઔર નીંદો મેં સપને
કભી તો કિનારો પે ઉતર મેરે સપને
આજા જમીં પે ઔર મિલજા કહીં પે
સમય સે પરે, સમય સે પરે.

-તેરે નામ (૨૦૦૩) રાહત ફતેહ અલી ખાન

•

સાથ સાથ તુમ ચલો તો રાત રાત ભર ચલે... (૨)
રાત કાટ કર સુબહ એક સુબહ કે ઘર ચલે
રોજ ચઢકે આસમાં પે ચાંદ જબ લગાયેંગે
લૌ બુઝાને કા ભી સમય હમ ઉસે બતાયેંગે
ફૂંક સે બુઝા કે ચાંદ ચાંદ કે ઉધર ચલે, ઉધર ચલે, ઉધર ચલ
સાથ સાથ તુમ ચલો તો રાત રાત ભર ચલે

-સિતારા (૧૯૮૦) ભૂપીન્દર સિંહ. આશા ભોંસલે

•

મોહેન જો મોહેન જો મોહેન જો મોહેન જો દરો.... (૨)
ચાંદ ઔર સૂરજ દોનો ને દેખા

મોહેન જો દરો મેં રંગો કા મેલા
મોહન જો મોહન જો મોહનજો મોહનજો દરો

-મોહેન જો દરો (૨૦૧૬) એ.આર. રહેમાન, અરીજીત સિંહ, બેલા શિન્દે, સનાહ મોઇદુત્તી

•

પ્યારી દોનોં કી જોડી હોગી ન્યારી
સૂરજ કી ચંદા સે જૈસે સગાઇ હો
બધાઇ હો બધાઇ હો બધાઇ હો... (૨)
હરીયાલા બન્ના હો સહેરા સજાયે
ચહેરે પે સેહરા સેહરે પે કલગી કલગી મેં મોતી, મોતી મેં જ્યોતિ
જ્યોતિ મેં જૈસે ખુશી મુશ્કરાઇ હો
બધાઇ હો બધાઇ હો બધાઇ હો..

-બધાયી હો બધાયી (૨૦૦૨) ઉદિત નારાયણ, સપના અવસ્તી

•

ચંદા કી ડોલી તારોં કી ટોલી
કિસકી હૈ યે બારાત
યે કૌન ભોલી સાજન કી હોલી ના જાને આજકી રાત
આજ કી રાત રે હાયે ના જાને આજકીરાત

-કાલા સમંદર (૧૯૬૨) આશા ભોંસલે

•

પિંગા ગા પોટી... (૨)
માલા પિંગ્યાની માલા
ભોલાવલી રાત
ધાલાવલી પોરી પિન્ગા હો ઓ...
લતપત લતપત કમર દામિની અધર રાગિની હોઓ
હે લતપત લતપત કમર દામિની અધર રાગિની
નીરધાર આયી કૈસે સજી ધજી
દેખો મેરે પિયા કી સાંવરી જીયા સે બાંવરી
મેરે અંગના મેં દેખો આજ ખિલા હૈ ચાંદ

-બિખરાવ મસ્તાની (૨૦૧૫) શ્રેયા ઘોષાલ, વૈશાલી માડે, ચાંદ કે પાર ચલો (૨૨ વાર ચાંદ)

•

ભરોસા કર લો તુમ સાથ નિભાઉંગા
સિતારોં કી દુનિયા મેં તુમ કો લે જાઉંગા
કર લો મેરા એતબાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો, ચાંદ કે પાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો, ચાંદ કે પાર ચલો
ભરોસા કર લો તુમ સાથ નિભાઉંગા
સિતારોં કી દુનિયા મેં તુમકો લે જાઉંગા
કર લો મેરા એતબાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો, ચાંદ કે પાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો, ચાંદ કે પાર ચલો
સુન હી સખી ઐસી ક્યોં હૈ સોયી... (૨)
તુઝે જાના હૈ.... (૩) ચાંદ કે પાર
દેખ સોય નહીં... (૨)
કોઇ મૃગા મજનું કોઇ કહેગા દિવાના.... (૨)
જબ યે સુનેગા હમકો ચાંદ કે પાર હૈ જાના
ઐસી બના કર વાર્તા બાત કો તુમ ના ચલો
સમઝો મેરે ચલને કા રાસ્તા કોઇ નિકાલો
માનો મેરી બસ એક બાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો ચાંદ કે પાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો ચાંદ કે પાર ચલો
છોડકે હમ અપનોં કો સપનોં મેં ક્યોંજાયે.... (૨)
ઉન સપનોં કા ક્યા હૈ જો અપને ના હો પાયે
બસ તુમકો ચલના હૈ બાત યે સહી હૈ
દેખો તુમ્હારી મંઝિલ રાસ્તા દેખ રહી હૈ
સબ કો હૈ તુમ્હારા ઇન્તજાર ચલે,
ચાંદ કે પાર ચલો ચાંદ કે પાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો ચાંદ કે પાર ચલો
ભરોસા કર લો તુમ સાથ નિભાઉંગા
સિતારોં કી દુનિયા મેં તુમકો લે જાઉંગા
કર લો મેરા એતબાર ચલો

ચાંદ કે પાર ચલો, ચાંદ કે પાર ચલો
ચાંદ કે પાર ચલો, ચાંદ કે પાર ચલો

-ચાંદ કે પાર ચલો (૨૦૦૬) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ઝીંગલ બેલ ઝીંગલ બેલ
આઓ તુમ્હે ચાંદ પે લે જાયે
પ્યાર ભરે સપને સજાયે
છોટા સા બંગલા બનાયે
એક નયી દુનિયા બનાયે

-જખ્મી (૧૯૭૫) લતા મંગેશકર

•

વોહી હૈ ગમે દિલ વોહી હૈ ચંદા તારે
વોહી હમ બેસહારે
આધી રાત વહી હૈ ઔર બાત વહી હૈ
ફિરભી ના આયા લૂટેરા
રૂલા કે ગયા સપના મેરા
બૈઠી હું કબ હો સવેરા
રૂલા કે ગયા સપના મેરા

-જ્વેલથીપ (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર

•

ઓ સૂરજ દેખે ચંદા દેખે સબ દેખે હમ તરસે હો... (૨)
સબ દેખે હમ તરસે હો
જૈસે બરસે કોઇ બદરિયા વૈસે અખિયાં બરસે... (૨)
વૈસે અખિયાં બરસે
જીયા બે કરાર હૈ છાયી બહાર હૈ
આજા મેરે બાલમા તેરા ઇન્તજાર હૈ

-બરસાત (૧૯૪૯) લતા મંગેશકર

•

બલમ મોરા બાલા ચંદાકા જેસા આલા રે
કે લાલે લાલે અખિયન કે લાલે લાલે મોતિયન કી લટકે માલા
ઓ ઢૂંઢો ઢૂંઢો રે બાલમા ઢૂંઢો રે બાલમા મેરે કાનકા બાલા

-ગંગાજમના (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

ન યે આંસુ રૂકે તો દેખિયે ફિર હમ ભી રોકેંગે
હમ અપને આંસુઓં મેં ચાંદ તારોં કો ડૂબા દેંગે
ફના હો જાયેગી સારી ખુદાઇ આપ ક્યું રોયે
જો હમને દાસ્તાં અપની સુનાયી તો આપ ક્યું રોયે

-વો કૌન થી (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

એ ચાંદકી ઝેબાઇ તુ ઝૂલની બાહો મેં
મદહોશ બહારે ભી લેને લગી અંગડાઇ

-છોટીસી મુલાકાત (૧૯૬૭) મો. રફી

•

બુઝા દો બુઝા દો બુઝા દો
સિતારોં કી શમ્મે બુઝા દો.
છૂપા દો છૂપા દો છૂપા દો હસીં ચાંદકો ભી છૂપા દો
યે રોશની મહેરબાન હોયી હૈ આઆઆ....
યે કૈસી અજબ ગજબ દાસ્તાં હો ગયી હૈ
છૂપાતે છૂપાતે લયાં હો ગયી હૈ

-રૂસ્તમ સોહરાબ (૧૯૬૩) સૂરૈયા

•

સિલી હવા છૂ ગયી સિલા બદન છિલ ગયા... (૨)
નીલી નદી કે પરે ગિલા સા ચાંદ ખિલ ગયા.

-લિબાસ (૧૯૮૮) લતા મંગેશકર

•

નીલે નીલે અંબર પર ચાંદ જબ આયે
પ્યાર બરસાયે હમકો તરસાયે
ઐસા કોઇ સાથી હો ઐસા કોઇ પ્રેમી હો
પ્યાસ દિલ કા બુઝા જાયે

-કલાકાર (૧૯૮૩) કિશોર કુમાર

•

જબ મીટો દિયા મેરે ભાભીને દુનિયા કો તબ ગિનતીઆઇ
તારોં કી ભા, ભારતને દુનિયા કો શિમલાયી

ગેતા ના દશમલવ ભારત તો યું ચાંદ પે જાના મુશ્કિલ થા
સભ્યતા જહાંપદ લે આઇ પહલે જનમી હૈ જહાં પે કલા
અપના ભારત વો ભારત હૈ જિસકે પિછે સંસાર યતિ
સંસાર બઢા ઔર આગે બઢા, યું આગે બઢા બઢતા હી ગયા
ભગવાન કરે યે ઔર બઢે, બઢતા હી રહે ઔર ફૂલે ફલે
દૈપ્રિત જહાં કા રીત સદા મૈં ગીત વહાં કે ગાતા હૂઁ
ભારત કા રહને વાલા હૂઁ ભારત કી બાત સુનાતા હૂઁ

-પૂરબ ઔર પશ્ચિમ (૧૯૭૦) મહેન્દ્ર કપુર

•

મૈયા બાબાને સુખ મોહે સારે દિયે... (૨)
મોહે ગૌને મેં ચાંદ ઔર સિતારે દિયે... (૨)
સાથ લેકર મૈં સારા ગગનવા ચલી... (૨)
પીયુ કે ઘર આજ (પ્યારી દુલ્હનિયા ચલી
રોયા માતા પિતા ઉનકા દુનિયા ચલી.

-મધર ઇન્ડીયા (૧૯૫૭) શમશાદ બેગમ

•

ઐસે હંસતી થી વો ઐસે ચલતી થી
ચાંદ કે જૈસે છૂપતી ઔર નિકલતી થીઃ
જાને કહાં હોંગે, લેકિન જહાં હોંગે તુમ્હેં યાદ કરેંગે.

-બેતાબ (૧૯૮૩) શબ્બીર કુમાર લતા મંગેશકર

•

એક સમયકી બાત સુનો
અંધિયારી થી રાત સુનો
દિપક ચોરી હો ગયા, ચાંદ કહીં પર ખો ગયા
ફિર ક્યા હુઆ?
ચંદા કો ઢૂંઢને સભી તારે નિકલ પડે
ગલિયોં મેં વો નસીબ કે મારે નીકલપડે
ચંદા કો ઢૂંઢને સભી તારે નીકલ પડે.

-જીનેકી રાહ (૧૯૬૯) મો. રફી, આશા ભોંસલે, ઊષા મંગેશકર, હેમલત્તા

•

અબ તક છુપાયે, રખ્ખા શોલા દબાયે રખ્ખા ... (૨)

ચાંદ ચકોરી જ્યોં દુનિયામેં
રામ કસમ તુ રહે જીયામેં
ઓ હમ કો તુમસે હો ગયા હૈ પ્યાર ક્યા કરે
બોલો તો જીયે બોલો તો મર જાયે
ઓ હમ કો તુમસે હો ગયા હૈ પ્યાર ક્યા કરે

-અમર અકબર, એન્થની (૧૯૭૭) કિશોરકુમાર, મો. રફી, મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

પીછે હૈ બચપન દિવાના, આગે હૈ બુઢાપા સયાના.... (૨)
સાથ તેરે દાંદા સાથ તેરે યે જમાના
તેરી નજર તો ચાંદ તારો પે આજ હૈ ... (૨)

જવાની ઓ દિવાની તુ ઝીંદાબાદ... (૨)
યહાં વહાં સારે જહાં પે તેરા રાજ હૈ
તેરે હી તો સર પે મહોબ્બત કા તાજ હૈ
જવાની ઓ દિવાની તુ જિંદાબાદ

-આન મિલો સજના (૧૯૭૦) કિશોર કુમાર

•

ચાંદ છૂપા ઔરતારે ડૂબે રાત ગજબ કી આયી
હુથી ચલા હૈ ઇશ્ક સે મિલને જુલ્મકી બદલી છાયી
હો રાત ગજબકી આઇ

-સોહિની મહિવાલ (૧૯૫૮) મહેન્દ્ર કપુર

•

જો મૈં છોટીસી હોતી બદરિયા... (૨)
કિસી પ્યાસે કી પ્યાસ બુઝા દેતી

જો મૈં ચંદા કી હોતી ચંદનિયા... (2)
તો મૈં જમીં પે ઉજાલે બિછા દેતી
જો મૈં છોટી સી હોતી બદરિયા

-સુહાગ સિંદૂર (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

તુઝે ચાંદ ચાહિયે તો ચાંદ દુંગા
જાન ચાહિયે તો જાન દુંગા

પ્યાર ચાહિયે તો પ્યાર દુંગા મેં
દિલકા કરાર તુઝકો મૈં હી દુંગા
તેરે પાસ પાસ મેં રહુંગા
તેરી ધડકનોં મેં રાતોં મેં તેરી ઠંડી ઠંડી આહો મેં
તેરી બહેકી બહેકી સાંસો મેં મૈં રહુંગા
તુઝે ચાંદ ચાહિયે તો ચાંદ દુંગા

-સુપારી (૨૦૦૩) વિશાલ દદલાણી, સુનિધિ ચૌહાણ

•

યહાં વહાં શામ હો ચાહે જહાં
યુંહી ઝૂમે શમા સુન કે તુમ્હારી બાતે
યુંહી પ્યાર લિયે ચાંદ કા ટીકા લિયે
જુગ્નુ લિયે ચમકે તુમ્હારી રાતે
નૂર બાકી હૈ જબ તક સિતારોં મેં
તુમ જીયો હજારો સાલ સાલ કે દિન હો પચાસ હજાર

-સુજાતા (૧૯૫૯) આશા ભોંસલે

•

ફૂલ હૈ બહારોં કા , બાગ હૈ નજારોં કા
ઔર ચાંદ હોતા હૈ સિતારોં કા
મેરા તુ, તુ તુ તુ

-જીગરી દોસ્ત (૧૯૬૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

નૈનો સે બહેને અશ્કોં કે ધારો મેં
હમને તુઝકો દેખા
ચાંદ સિતારોં મેં દેખો બિરહા કી અગ્નિ મેં
પલ પલ તપતી હૈ
અબ તો સારે તેરી માલા જપતી હૈ
તેરે લીયે તેરે લિયે તેરે લિયે
ઇસ દુનિયા કા હર સિતમ ગવારા સનમ
હો હર સિતમ હૈ ગવારા. સનમ
તેરે નામ, તેરે નામ, હમને કિયા હૈ જીવન અપના સારા સનમ

-તેરે નામ (૨૦૦૩) ઉદિત નારાયણ

•

ઠંડી ઠંડી હવા પૂછે ઉનકા પતા
લાજ આયે સખી કૈસે દૂ મૈં બતા
દિલસે પૂછે મેરે ઉસમેં કયા બાત હૈ
વો ઉમંગો ભરી ચાંદની રાત હૈ
ચાંદ જબજબ ઊઠા ઉસકો દેખા કિયા
હર સિતારોં કા દિલ તો ધડકા દિયા
લાજ કે સરસે આંચલ સરકા
યે હવાયે નદી કા કિનારા
ચાંદ તારોં કા રંગીન ઇશારા
તુમ્હી દૂર સેદેખે હર દિન પાસ ના આયે... (૨)
ઠંડી ઠંડી હવા...

-જ્હોની વોકર (૧૯૫૭) ગીતા દત્ત, આશા ભોંસલે

•

મુરાદે હો પૂરી સજે હર તમન્ના
મુહબ્બત કી દુનિયા કે તુમ ચાંદ બનાના
બહારોં કા મંઝીલપે હંસના હંસાના
ખુશી મેં ભી હમારી આવાઝ સુનના
કભી જિંદગી મેં કોઇ ગમ ના આયે
તુમ કો હમારી ઉંમર લગ જાયે... (૨)
તુમ્હે ઔર ક્યા હમેં દિલ કે સિવાય
તુમકો હમારી ઉંમર લગ જાયે.

-આઇ મિલન કા બેલા (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

સ્વપ્ન ચલા આયે કોઇ ચોરી ચોરી
મસ્ત પવન ગાયે લોરી
ચંદ્રકિરન બન કે ડોરી તેરે મન કો ઝૂલા ઝૂલાયે
મેરી નિંદિયા તોહે મિલ જાયે મૈં જાગું તુ સો જાયે હો
રામકરે ઐસા હો અયે મેરી નિંદિયા તો હે મિલ જાયે
મૈં જાગું તું સો જાયે હો.....

-મિલન (૧૯૬૭) મૂકેશ

•

ચાંદ સિતારે ફૂલ ઔર ખુશ્બુ યે તો સારે પુરાને હૈ
તાજા તાજા કલી ખિલી હૈ હમ ઉસકે દિવાને હૈં

-કહોના પ્યાર હૈ (૨૦૦૦) લકી અલી

•

એક દિન તુમ બહોત બડે બનોગે એક દિન
તુમ ચાંદ સે ચમકે ઊઠોગે એક દિન
વીલ યુ ફરગેટ મી ધેન?
હાઉ આઇ કેન? ટેલ મી હાઉ આઇકેન?

-અખિયોં કે ઝરોંખોં સે (૧૯૭૮) શૈલેન્દ્રસીંગ, હેમલતા

•

યે બહારે યે ચમન અબ ખુશી સે હૈ મગન
ચૂમ કદમોં કો તેરે
ચાંદ કી પહેલી કિરન ... (૨)
જાને જા તુ હૈં દિલહૈ દિવાના
તેરા જરા અપનાના મુઝે નજર તો ઉઠાઓ
ગૈર હી સમઝ કે દેખ લે, દેખલે તેરે સદકે ઇધર દેખ લે
જાને મન એક નજર દેખ લે તેરે સદકે ઇધર દેખ લે.

-મેરે મહેબૂબ (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

જબ તારે જમીં પર ચલતે હૈં
તારે, ઔર જમીં પર !
જબ તારે જમીં પર ચલતે હૈં
તબ આસમાં જમીન હો જાતા હૈ
ઉસ રાત ફિર નહીં ઘર જાતા હૈ
વો ચાંદ યહીં સો જાતા હૈ
પલ ભરકે લિયેં પલ ભરકે લિયે
પલ ભરકે લિયે ઇન આંખો મેં હમ
એક જમાના ઢૂંઢતે હૈ, ઢૂંઢતે હૈં
આશિયાના ઢૂંઢતે હૈ એક આશિયાના ઢૂંઢતે હૈં
દો દિવાને શહર મેં, રાત મેં ઔર દોપહર મેં
આશિયાના ઢૂંઢતે હૈં એક આશિયાના ઢૂંઢતે હૈં

-ઘરૌંદા (૧૯૭૭) ભૂપિન્દર સિંહ, રૂના લૈલા

•

દિલ મેં વોહી દીપ જલા કે... (૨)
સદિયો પુરાને રિસ્તે નાતેં
રાહ મેં ચાંદ ખિલા આજ અંધિયારા ઢલા ... (૨)
દમક ગયો દમક ગયો દમક ગયો રે દમક ગયો
દમક ગયો હાય બૈરી કંગના
ખનક ગયો હાય બૈરી કંગના
છનક ગયો હાય બૈરી કંગના
ખનક ગયો

-રિસ્તે નાતે (૧૯૬૫) લતા મંગેશકર

•

ફિરૂં અબમારા મારા મૈં
ચાંદ સે બિછડા તારા હું મૈં
દિલ સે ઈતના ક્યું હારા મૈં
યે તુને કયા કિયા
સારી દુનિયા સે જીત કે મૈં આયા હું ઇધર
તેરે આગે હી મૈં હારા,કીયા તુને કયા અસર.

-વન્સ અપોન એ ટાઇમ ઇન મુંબઇ દુબારા (૨૦૧૩) જાવેદ બશીર

•

મેરે દો નૈના મતવારે કિસકે લિયે
બેચૈન હૈ ચાંદ સિતારે કિસકે લિયે
ભીગી હૈ રાત મેરે દિલ કે સાથ
બરસા હો પ્યાર જૈસે હો આ મેરે નૈના કિસકે લિયે હૈ
મેરે દો નૈના મતવારે કિસકે લિયે.

-નમસ્તે જી (૧૯૬૫) લતા મંગેશકર

•

લુઇ શમાશા ઉઇ લુઇ શમાશા ઉઇ... (૨)
લેજા પ્યાર જરાશા દેજા પ્યાર જરાસા
હો દિલ ચંદાકા લે આયેંગે સૂરજ સે આંખ મિલાયેંગે
આ જાયેગેં જબ અવની પર તારો કો તોડ કે લાયેગેં
ઓ હો મંઝિલ હૈ અપની રાહો મેં આકાશ હમારી બાંહો મેં
દેખ તમાશા ઉઇ...

-ક્રાંતિ (૧૯૮૧) નીતિન મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

રાહી મતવાલે તુ છોડ એક બાર મનકા સિતાર
જાને કબ ચોરી ચોરી આયી હૈ બહાર
છોડ મન કા સિતાર
દેખ દેખ ચકોરી કા માના દુઆ ચંચલ ચંદા કે મુખડે પે
બદલી કા અંચલ
દેખ દેખ ચોકટીકા માના દુઆ ચંચલ ચંદા કે મુખડે પે
બદલી કરૂ અંચલ
કભી છૂપે, કભી ખિલે રૂપકા નિખાર, ખિલેરૂપકા નિખાર
કભી કભી ચૂમકે પવન કહે ખિલ ભી
કલી કલી ચૂમકે મિલી કભી ભંવરે સે કહે આ કેમિલ જા એ પિયા મિલ જા.
કભી કભી ચૂમ કે દિલને સુની કહી દિલ કી પુકાર
કભી કભી ચૂમકે દિલને સુની કહી દિલ કી પુકાર
કઇ દિલકી પુકાર

-વારીસ (૧૯૫૪) તલત મહેમૂદ, સૂરૈયા

•

સાલ મુબાકર સાહેબજી લે લો આજ લયો હંસ કે દો ઘુંટ સોમરસ કે
અપને ચેહરે સે પરદા હટો, રોશની સે નિગાંહે મિલાઓ
ચંદા કી દુરિયાં તપ હુઈ હૈ એક દુજે કે નજદીક આઓ
સાલ મુબારક પાપાજી, સાલ મુબારક કાકાજી.

-દો જાસૂસ (૧૯૭૫) મૂકેશ, મો. રફી

મેરે ખ્વાબોં મેં જો આયે, આકે મુઝે છોડ જાયે
ઉસસે કહો કભી સામને તો આયે
જાદુ સા જૈસે કોઇ ચઢને લગા હૈ
મૈં ક્યા કરૂં દિલ મચલને લગા હૈ
તેરા દિવાના હું કહતા હૈ વો
છૂપ છૂપ કે ફિર ક્યોં રહતા હૈ વો
કર બૈઠા ભૂલ વો લે આયા ફૂલ વો
ઉસસે કહો નીચે ચાંદ લેકે આયે
મેરે ખ્વાબો મેં વો આયે

-દિલ વાલે દુલ્હનિયા લે જાયેંગે (૧૯૯૫) લતા મંગેશકર

•

ઓ.... ધન્નોકી આંખો મેં હૈં
રાત કા સુરમા ઔર ચાંદ કા ચુમ્મા
છલ્લા પડે આગ જૈસે ચાંદ પે જો હાથ લગે

-કિતાબ (૧૯૭૭) રાહુલ દેવ બર્મન

•

ચકોરી ચાંદ હૈ કિતની દૂર

-ચાંદ ચકોરી (૧૯૪૫) અમીરબાઇ કર્ણાટકા

બાદ મુદ્દત કે યે ઘડી આયી. આપ આયે તો જિંદગી આયી
ઇશ્ક મર મરકે કામયાબ હુઆ, શુક્રિયા એ હજુર આને કા
વક્ત જાગા ગરીબ ખાનેકા
એક જમાને કે બાદ ઇદ હુઈ, ઇદસે પહેલે મેરીં દીદ હુઈ
ઇદકા ચાંદ આજ દેખા હૈ, ઇદકા ક્યોં ન એતબાર આયે
હાથ ઉઠાકર હુઆ યે કરતા હું, ઇદ ફિર ઐસી બાર બાર આયે

-જહાંઆરા (૧૯૬૪) મો. રફી. સુમન કલ્યાણપુર

•

ચાંદ કો ક્યા માલૂમ ચાહતા હૈ ઉસે કોઇ ચકોર... (૨)
વો બેચારા દૂર સે દેખે... (૨)
કરે ના કોઇ શોર ઓ... ચાંદ કો ક્યા માલૂમ
ચાહતા હૈ ઉસે કોઇ ચકોર

-લાલ બંગલા (૧૯૬૬) મૂકેશ

•

સૂરજ જબ દૂર ગગન સે
ચંદા કબ દૂર કિરન સે
ખુશ્બુ કબ દૂર પવન સે
યે બંધન તો ઐસા બંધન હૈ, જમાને કા સંગમ હૈ

-કરણ અર્જુન (૧૯૯૫) કુમાર સાનુ, ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

•

સુનો સુનો એ દુનિયાવાલો બાપુકી યે અમરકહાની
જાઓ બાપુ જાઓ બાપુ રહેગા નામ તુમ્હારા
જબતક ચમકે ચાંદસિતારે ચમકે કામ તુમ્હારા
બાપુ તુને પ્રાણ દિયે ઓર મૌત કી શાન બઢાયી

તુને અપના ખૂન દિયા ઔર પ્રેમ કી જ્યોત જલાયી.
યે બાપુકી જય ગાંધીકી બોલો સબ જન જય ગાંધી
બાપુકી યે હૈ અમર કહાની

-બાપુકી અમર કહાની (૧૯૪૮) મો. રફી

•

તારે હૈ બારાતી ચાંદની હૈ યે બારાત
સાતોં ફેરે હોંગે અબ હાથોં મેં લેકે હાથ ... (૨)
જીવન સાથી હમ દિયા ઔર બાતી હમ.... (૨)

-વિરાસત (૧૯૯૭) કુમાર સાનુ, જસપીન્દર ન રૂલ્લા

•

ઘટા ચાંદ બિજલી બરખા પવન મેં
શામિલ હો તુમ મેરી હર કલ્પનામેં
તારીફ મેરી ઇતની કરો ના ઉડને લગું મૈં કહીં આકાશમેં
સુનિયે, કહિયે, કહિયે, સુનિયે.... (૨)
કહતે સુનતે બાતોબાતોં મેં પ્યાર હો જાયેગા
પ્યાર હો જાયેગા.

-બાતો બાતોં મેં (૧૯૭૯) કિશોર કુમાર, આશા ભૌંસલે

•

એ દિલ વાલો કૌન સા તારા
ચાંદ કો પ્યારા
લાખો તારે ચાંદ એક હૈ
કિસસે અબ કિસસે પ્રિત નિભાયે
પૂનમવાલી રાત મેં અપને
તનમન કો ઝૂલ સાયે
જલ જલ થયે બિરહા તનમેં
ખુદ કા હી ઉજીયારા
કૌન સા તારા ચાંદ કો પ્યારા.
કોઇ ઇસે બાત કરે તો કોઇ ઇસે ઇશારે
દૂર દૂર સે આંખો સે છૂપકે કોઇ ઉસે પૂકારે.
સબ કે મન મેં લગન હૈ ઉસકી
સભી કો દિલમેં હારા

કૌન સા તારા ચાંદ કો પ્યારા
કિસ કિસકો યે ચાંદ બેચારા મનકા ભેદ બતાયે (૨)
પીછે પીછે ઉસસે તો વો
ચૂપ ચૂપ આંખ મિલાયે
તુમસે તુમસે નહીંજી, મુઝસે નહીં જી
એ દિલ વાલો કૌન સા તારા ચાંદ કો પ્યારા

-ઝલઝલા (૧૯૫૨) ગીતા દત્ત

•

આંખો મેં ચાંદ નકે ઉભરતા
દેખો પિયા દેર ના કરના
બહોત ના તરસાના
બતા દું કયા લાના, કિં તુમ લૌટકે આજાના
યે છોટા સા નજરાના પિયા યાદ રખોગે કે ભૂલ જાઓગે તો
યાદ રખોગે કે ભૂલ જાઓગે

-પથ્થર કે સનમ (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર

•

ઇત્તીસી હસીં, ઇત્તીસી હસીં ખુશી
ઇતાસા ટૂકડા ચાંદકા
ખ્વાબોં કે તિનકો સે ચલ બનાયે એક આશિયાં
થોડા સા તેરા, થોડા સા મેરા

-બરફી (૨૦૧૨) નિખિલ જ્યોર્જ, શ્રેયા ઘોષાલ

ચાંદ કે પાસ જો સિતારા હૈ વો સિતારા હસીન લગતા હૈ
જબ સે તુમ હો મેરી નિગાહોં મેં હર નજારા હસીન લગતા હૈ ।

-સ્વીકાર કીયા મૈંને (૧૯૮૨) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

તુ ચાંદનગર કી શહેજાદી
મેં ઇસ ધરતી કા બનજારા
તું મહેલોમેં રહનેવાલી
મૈં ગલીયોં ગલીયોં આવારા

-દુનિયા(૧૯૮૪) કિશોર કુમાર

•

યે ધરતી ચાંદ સિતારે, યે નદિયા પવન ટા રે
મિટ જાયેગા સારા જહાં, યે બસ પ્યારા રહેગા યહાં પે

-કુરબાન (૧૯૯૧) ઉદિત નારાયણ, અનુરાધા પૌંડવાલ

•

ચાંદ નજર આ ગયા અલ્લાહી અલ્લા છા ગયા
રોજે રખને વાલોં કી હૈ યે જીત
મિલો તુમ ગલે સબસે આઇ હૈ ઇદ
ઇદ મુબારક આઇ હૈ ઇદ

-હીરો હિન્દુસ્તાની (૧૯૯૮) સોનુ નિગમ, ઇકબાલ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ચાંદની ચાંદ સે હોતી હૈ, સિતારોં સે નહીં
પ્યાર ભી એક સે હોતા હૈ, હજારોં સે નહીં

-આજ કા મહાત્મા (૧૯૭૬) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

મૈં ગરીબોં કા દિલ હું વતન કી જુબાં
બેકસોં કે લિયે પ્યાર કા આસમા
કારવાં જિદંગી કા રૂકતા નહીં હાજી રૂકતા નહીં
બાદશાહોં કે આગે મૈં ઝૂકતા નહીં, હાજી ઝૂકતા નહીં
મૈં તો ઝૂકતા નહીં, ચાંદ તારોં સે આગે મેરા આશિયાં
મૈં ગરીબોં કા દિલ હું વતન કી જુબાં

-આબે હયાત (૧૯૯૫) હેમંતકુમાર

•

યે ઝૂમખે ચાંદ સિતારો કે... (૨)
યે સુંદર ફૂલ બહારોં કે
ઇન્હેં ભી લે ચલ અપને સાથ
યે નયી કલિયોં કી સૌગાદ ... (૨)
ગલેકા હાર બનાતા ચલ ... (૨)
હૈ દિલ મેં મિલન કી આશ.... (૨)

-બિંદિયા (૧૯૯૫) તલત મહેમૂદ

•

નવરાઇ ચલી શરમાતી ઘબરાતી વો
પિયા કે ઘર ઇકલાતી બલખાતી વો
સુરપઇ નૈના છલકાતી છલકાતી વો
પિયા કે ઘર ભરમાતી સકુચાતી વો
નવરાઇ માઝી લાડાચી લાડાચી વો
અવડ હિલા ચંદ્રાચી ચંદ્રાચી વો

-ઇંગલીશ વીંગ્લીશ (૨૦૧૨) સ્વાનંદ કિટકિરે, સુનિધિ ચૌહાણ

•

પહેલી દેવી શૈલી પુત્રી હૈ કિયે બૈલ કી અસવારી
અર્ધ ચંદ્ર માથે પર સાદ સુંદર રૂપ મનોહારી .... (૨)
પૂર્ણ ચંદ્ર માથે નિર્મલ હૈ દેવી ચંદ્રઘણ્ટા માતા
ઇનકે સુમીરન સે નિર્બલ ભી વૈરી પર હૈ વિજય પાતા (૨)
જય જયકાર કરો માતા કી
આઓ શરદ ભવાનીકી ... (૨)
એક બાર ફિર સે બોલો
જય દુર્ગા માતા કી.... (૨)

-નવદુર્ગા (૧૯૫૩) ચિત્રગુપ્ત

•

આજ પુરાની જંજીરો કો તોડ ચૂકે હૈ
કયા દેખે ઉસ મંઝિલ કો જો છોડ ચૂકે હૈં
ચાંદ કે દર પર જા પહુંચા હૈ આજ જમાના
નયે જગત સે હમ ભી નાતા જોડ ચૂકે હૈં
નયા ખૂન હૈ નયી ઉમંગે અબ હૈ નયી કહાની
હમ હિન્દુસ્તાની હમ હિન્દુસ્તાની હમ હિન્દુસ્તાની
છોડો કલ કી બાતે કલ કી બાત પુરાની
નયે દોર મેં લિખેગેં મિલકર નયી કહાની

-હમ હિન્દુસ્તાની (૧૯૬૦) મૂકેશ

•

દેદે પ્યાર દે પ્યાર દે પ્યાર દે રે હમેં પ્યાર દે ... (૨)
દુનિયા વાલે કુછ ભી સમજે હમ હૈ પ્રેમ દીવાને
હાં ભી નીચે તુઝે પુકારે ગાયે પ્રેમ તરાને

દે દે પ્યાર દે...
અરે આને કો તો રોજ આતે હૈં સૂરજ ચાંદ સિતારે
હાં ફિર ભી અંધેરી હૈ યે દુનિયા તુ હી રાહ દિખા દે
પ્રેમ પ્યાર સુખ ચૈન કી બરખા તેરી નજર સે બરસે
યે દુખ દર્દ કી આગમેં ભી કોઇ દિલ ના પ્યાસા તરસે
દેદે પ્યાર દે પ્યાર દે પ્યાર દે રે હમેં પ્યાર દે

-શરાબી (૧૯૮૪) કિશોર કુમાર • -ફિમેલ વર્જન-આશા ભોંસલે

•

ચાંદ ચુરા કે લાયા હું (૩) ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે
હો ના કોઇ દેખે ના પહોંચાને બૈઠે પેડ કે નીચે
અરે ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે
ચાંદ ચુરા કે લાયા હું ... (૨) ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે
હોના કોઇ દેખે ના પહેચાને બૈઠે પેડ કે નીચે
અરે ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે
કલ બાપુ જગ ગયે થે તો મેરી લાજકા સોચો... (૨)
અરે જો હોના થા કલ હુઆ થા આજ તો આજ કી સોચો
જગ જાયે તો જગને હો ના અચ્છા હૈ તો ફિર ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે
ચાંદ ચુરાકે લાયા હું .... (૨) ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે
ચલ દરિયા પર કશ્તી લેકર દૂર કહાં બાદ જાયે
અરે ઢૂંઢ ના પાયે બસ્તી વાલે
સાહિલ સે કદ ચલ દરિયા પર કસ્તી લેકર દૂર કહીં બદ જાયે
હો ઢૂંઢ ના પાયે બસ્તી વાલે સાહિલ સે કહ જાયે
બોલ દિયા તો બોલને દો અચ્છા હૈ
ચાંદ ચૂરા કે લાયા હું... (૨) ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે
ચાંદ ચૂરાકે લાયા હું ... (૪) ચલ બૈઠે ચર્ચ કે પીછે.

-દેવતા (૧૯૭૮) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

કભી ગર્દિશો કા મારા કભી ખ્વાહીશોં કા મારા
રૂઠે ચાંદકા હૈ ચકોર
જરા ભી સમઝૌતે સે યે પરહેજ રખતા હૈ ક્યું
મન ચલા મન ચલા તેરી ઔર મન ચલા

ખામોશિયોં કી સૂરતોં મેં ઢૂંઢે તેરા શોર.

-હંસી તો ફસી (૨૦૧૪) શફકત અરમાન અલી, નુપુરપંડિત

•

માથે પે ચાંદ ઉત્તર આયે હોંઠોં પે ભ્રમરા મંડરાયે... (૨)
મુખડા ફૂલોં કી કહાની.... (૨)
સપનોં કી રાની મેરે સપનોં કી રાની
રૂહી રૂહી રૂહી, રૂહી રૂહી રૂહી રૂહી મેરે સપનોં કી રાની

-શાહજહાં (૧૯૪૬) કુંદન લાલ, સાયગલ, મો. રફી

•

રાત કા સમા ઝૂમે ચંદ્રમા તન મેરા નાચે રે જૈસે બિજુરિયા
રાત કા સમા...

-ઝિદ્દી (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

યે ચાંદ સૂરજ ભી છોડે ચમકના, મુશ્કીલ હૈ મેરે ઇરાદે બદલના
હો મૈંને પ્યાર કીયા પ્યારકીયા પ્યાર કીયા હૈ... (૨)
દિલ હે કે દર્દે મહોબ્બત લિયાહૈ
સોચ સમઝ કે યે સૌદા કિયા હૈ
મૈંને પ્યાર કિયા પ્યાર કિયા પ્યાર કિયા હૈ.... (૨)

-મૈંને પ્યાર કિયા (૧૯૮૯) એસ.પી. બાલાસુબ્રમણ્યમ્, લતા મંગેશ્કર

•

તેરે મેરે સપને સભી ... (૨) બંધ આંખો કે તાલે મેં હૈં
ચાબી કહાં ઢૂંઢે બતા, વો ચાંદ કે પ્યાલે મેં હૈં
ફિર ભી સપને કર દિખાઉઁ સચ તો કહેના બસ યહી
મૈં તેરે કા બીલ હું યા તેરે કાબીલ નહીં.

-કાબીલ (૨૦૧૭) ઝૂબીન નૌટિયાલ, પલક મૂંછાલ

•

વો અચાનક આ ગયી યું નજર કે સામને
જૈસે નિકલ આયા ઘટા સે ચાંદ
ચેહરે પે જુલ્ફ બિખરી હુઈ થી, દિન મેં રાત હો ગયી
એક અજનબી સે યું મુલાકાત હો ગયી
ફિર ક્યા હુઆ યે ન પૂછો કુછ ઐસી બાત હો ગયી

-અજનબી (૧૯૭૪) કિશોર કુમાર

•

ચાંદ મેરા દિલ ચાંદની હો તુમ
ચાંદ સે હૈ દૂર ચાંદની કહાં
લોટ કે આના હૈ યહીં તુમ કો, જા રહે હો તુમ જાઓ મેરીજાં
દુનિયા કી બહારે તેરે લિયે, ચાંદ સિતારે તેરે લિયે
જાને અદા હો હો જાને અદા જાને વૃક્ષ તુઝપે મૈં ફિદા

-હમ કિસી સે કમ નહીં (૧૯૭૭) મો. રફી, કિશોર કુમાર, આર.ડી. બર્મન, આશા ભોંસલે

•

આ દિલ ક્યા મહેફિલ હૈ તેરે કદમોંમેં
દુનિયા કી બહારે તેરે લિયે, ચાંદ સિતારે તેરે લિયે
જાને અદા ઓ હો ઓ જાને અદા
જાને વફા તુઝપે મૈં ફિદા.

-હમ કિસીસે કમ નહીં (૧૯૭૭) કિશોર કુમાર

•

તુ ના આયે તો ક્યા ભૂલ જાયે તો ક્યા
પ્યાર કરકે ભૂલા ના ના આયા હમેં... (૨)
ચાંદ તારોં કે તલે રાત યે ગાતી રહે.... (૨)
મૈંને દિલ તુઝકો દિયા... (૨)
રમૈયા વત્તા વૈયા રમૈયા વત્તા વૈયા
મૈંને દિલ તુઝકો દિયા... (૨)

-શ્રી ૪૨૦ (૧૯૫૫) મો. રફી, મુકેશ, લતા મંગેશકર

•

હે ચારૂ ચંદ્ર શ્રી ચંચલ ચિતવન
બિન બદરા બરસે સાવન
મેઘ મલ્હાર મધુર મન ભાવન
પવન પિયા પ્રેમી પાવન
હે ચલો ચાંદ સિતારોં કે યે ગીત સુનાતે હૈં

-મન પસંદ (૧૯૮૦) કિશોરકુમાર, આશા ભોંસલે

•

ફૂલોને ચમન સે તુઝકો યે સલામ ભેજા
તારોને ગગન સે તુઝકો યે સલામ ભેજા
દુઆ હૈ ખુદા કરે ઐ શોખ તુઝ કો
ચાંદકી ઉપર લગ જાયે આયે તો કયામત આયે

તૂ જીયે હજારો સાલ યે મેરી હૈ આરજૂં
હેપી બર્થડે ટુ યુ.... (૨) હેપી બર્થડે ટુ સુનિતા હેપી બર્થડે ટુયુ.
બાર બાર દિન યે આયે બાર બાર દિલ યે ગાયે
તુ જીયે હજારો સાલ યે મેરી હૈ આરઝૂ

-ફર્ઝ (૧૯૬૭) મો. રફી

•

હે ચંદ્રચૂડ મદનાન્તક શૂલ પાણી
સ્થાણો ગિરીશ ગિરિજેશ મહેશ શમ્ભો
ભૂતેશ ભિતભવસૂદન મામનાથમ
સંસાર દુખગહનાજગદીશ, રક્ષા
હે પાર્વતી પ્રિય વલ્લભ ચંદ્ર મૌલી
ભૂતાધીપ પ્રેમનાથ ગિરીશચાપ
હે વામ દેવ ભાવ રૂદ્ર પિનાકપાણી
સંસાર દુખ ગહના જગદીશ રક્ષા કરો

-યાત્રિક (૧૯૫૨) પંકજ મલિક

•

જોભી ચાહું વો મૈં પાઉં, જિંદગી મેં જીત જાઉં
ચાંદ તારે તોડ લાઉં, સારી દુનિયા પર છાઉં
બસ ઇતના સા ખ્વાબ હૈ...

યસ બોસ (૧૯૯૭) અભિજિત

•

ચાંદ કો દેખોજી... (૨)
મસ્તી લૂટાયે જાદુ જગાયે દિલમેં હમારે રે
ચાંદ યેકહેતા હૈ.... (૨)
ધરતી કી રાની હસતી જવાની હિન હૈ તુમ્હારે રે
ચાંદ કો દેખોજી..

-ચાંદ મેરે આજા (૧૯૬૦) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

કિસકી લગન મેં યે શમા હર રાત કો જલ જાતી હૈ
ચંદા કે પ્યારે મેં ચકોરી ક્યું અપની જાન ગંવાતી હૈ
શોલોંકા બાહોંમેં, ચાહત કા રાહો મેં
મર કે ભી જિંદગી પાતી હૈ પાતી હૈ પાતી હૈ

એક બાત પૂછતી હું ઐ દિલ જવાબ દેના
ક્યું ઐસી હો ગયી હું એ દિલ જવાબ દેના
એક બાત પૂછતી હું...

-સુહાગન (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

જબ જબ બહાર આંયે, ઔર ફૂલ મુશ્કુરાયેં
મુઝે તુમ યાદ આયેં.... (૨)
જબ જબ ભી ચાંદ નિકલા ઔર તારે ઝગમગાયે
મુઝે તુમ યાદ આયે... (૨)

-તકદીર (૧૯૬૭) મો. રફી, ફિમેલ વર્ઝન- લતા મંગેશકર
કોરસ વર્જન - મહેન્દ્રકુમાર, ઊષા મંગેશકર, ઉષા તિમોથી

•

ન મૈં ચાંદ હું કિસી શામ કા ન મૈં ચિરાગ હું કિસી બાગ કા
મૈં વો રાસ્તે કા હું એક દિયા
મુઝે આપ કિસ લિયે મિલ ગયે મુઝે દર્દ દિલકા પતા નથા
મુઝે આપ કિસ લિયે મિલ ગેય

-આકાશદીપ (૧૯૬૫) મો. રફી

•

નરમ ગરમ રાત મેં ગરમ ગરમ ચાંદ પર ..... (૨)
હાથ લગ ગયા જહાં છાલા પડ ગયા વહાં
વો ભી ગોલ ગોલહૈ યે ભી ગોલ ગોલહૈ .... (૨)
નરમ ગરમ રાત મેં ગરમ ગરમ ચાંદ પર ... (૨)

ગરમ ગરમ છાલકા નરમ નરમ છિલકા થા
છિલ્કા છિલા તો વહાં ફિર સે એક ચાંદ થા
ગરમ ગરમ છાલ કા નરમ નરમ છિલકા થા
છિલ્કા છિલા તો વહાં પે ફિર એક ચાંદ થા
વો ભી ગોલ ગોલ હૈ યે ભી ગોલ ગોલ હૈ ... (૨)
નરમ ગરમ રાત મેં ગરમ ગરમ ચાંદ પર ... (૨)

ગરમ થા છિલ્કા હા હા હા નરમ થા છિલ્કા
છિલ્કે કા છિલ્કા ના ના ના છાલકા છિલ્કા

છિલ્કા ચીલ, છિલ્કા ચીલ, છિલ્કા ચીલ
ચાંદ છિલકે જરા દેખે કૈસા હાલ હૈ
લગતા હૈ યે ભી તો એક ગોલમાલ હૈ
અરે ચાંદ છિલ્કે જરા દેખે કૈસા હાલહૈ
લગતા હૈ યે ભી તો એક ગોલમાલ હૈ
અરે ચાંદ છિલકે જરા દેખે કૈસા હાલ હૈ
લગતા હૈ યે ભી તો એક ગોલમાલ હૈ
વો ભી તો ગોલ ગોલ થા યે ભી ગોલ ગોલ હૈ
નરમ ગરમ રાત મેં ગરમ ગરમ ચાંદ પર
નરમ ગરમ રાત મેં ગરમ ગરમ ચાંદ પર
હાથ લગા જહાં છાલા પડ ગયા વહાં
વો ભી ગોલ ગોલ થા યે ભી તો ગોલ ગોલ હૈ ... (૨)
નરમ ગરમ ગરમ ગરમ હૈ નરમ નરમ ગરમ ગરમ હૈ
ગોલમાલ હૈ ગોલમાલ હૈ, ગોલમાલ ગોલમાલ ગોલમાલ હૈ

-નરમ ગરમ (૧૯૮૧) આર.ડી. બર્મન, સપન ચક્રવર્તી

•

મેરા દિલ જો મેરા હોતા પલ કો સે પકડ લેતી
હોઠોં પે ઊઠા લેતી, હાથોં મેં ખુદા હોતા
બરસા હૈ કઇ બરસોં આકાશ સમંદર મેં
એક બુંદ હૈ ચંદા કી ઊતરી ના સમંદર મેં
હો હાથોં કી ઓસ મેં ગિર પડતા તો ક્યા હોતા

-હાથો મેં ખુદા હોતા (અનુભવ ૧૯૭૧) ગીતા દત્ત

•

ચાંદ કી કટોરી હૈ રાત યે ચકોરી હૈ... (૨)
સારે તારે ઇક તરફ હો સારે તારે ઇક તરફ.
જિંદગી બટોરી બટોરી હૈ
ચાંદકી કટોરી હૈ, રાત યે ચકોરી હૈ

-ગુજારીશ (૨૦૧૦) હર્ષદીપ કૌર

•

લે લો લેલો ફૂલદાની લેલો... (૨)
મેરે ફૂલ હૈ પ્યારે પ્યારે, વેરી ગુડ

મેરે ફૂલ હૈ ચાંદ સિતારે, બ્યુટીફૂલ
મૈં લાયી કશ્મીર સે, મૈં લાલ બાગ કે

-જાદુ (૧૯૫૧) મો.રફી, શમશાદ બેગમ, જાહેરબાઇ સંબાલેવાણી

•

કહીં દૂર કહીં દૂર મુઝે જાના હૈ કહીં દૂર
ઇ મેરે સાથ કોઇ ચલે ના ચલે ... (૨)
મુઝે કોઇ સાથી મિલે ના મિલે
હો યે ચાંદ સિતારે... (૨) લગે પ્યારે પ્યારે
જી ચાહતા હૈ ઇનકો છુલું, બનકે બદરિયા ઉડ ઉડ જાઉં
નીલ ગગન કી ગોદ મેં ઝૂલું

-દો અનજાને (૧૯૭૬) લતા મંગેશકર

•

સીલી હવા છૂ ગયી સીલા સા બદન છીલ ગયા... (૨)
નીલી નદી કે પર ગીલા સા ચાંદ ખિલ ગયા... (૨)

-લિબાસ (૧૯૮૮) લતા મંગેશકર

•

હો કાલા સા કાલા કાલા સા કાલા
હાયે કાલે હૈ દિલવાલે ગોરીયેનુ દફા કરો.
કભી રાત કે આંચલ સે તો ચમકે ચાંદ સિતારે
કાલા સા કાલા સા કાલા સા કાલા
કાલી કોયલિયા જબ ગાયે ઝૂમે મન મતવારે
ગોરે ગોરે ગાલ પે કાલા તિલ ... (૨) ગોરી કા રૂપ સવારે
મૈં સદકે ઓયે મૈં સદકે કાલે પે શાવા

-આઇ મિલન કી રાત (૧૯૯૧) અનુરાધા પૌંડવાલ

•

અલબેલા મસ્તાના એક હંસ કા જોડા
તારોં સે કુછ કુછ કહેતા પ્રેમ નશે મેં ડૂબા રહતા... (૨)
ચાંદ સે ચોંચ મિલાતા જાકર મેઘ સે કરતા પ્યાર ... (૨)

-વાપસ (૧૯૪૩) અમીરબાઇ કર્ણાટકી

•

અપને પિયા કી મૈં તો બની રે જોગનિયા
હસીં ઉડાયે ચાહે સારી દુનિયાં, મૈં તો બની રે જોગનિયા

સાવરિયા રંગ મેં ચુનરિયા રંગાઉંગી
ચંદુમા કા ઝૂમકા પહન પિયા આઉંગી
ઝનઝન બાજે મોરી ઝાંઝરિયા

-કણકણ મેં ભગવાન (૧૯૬૩) સુમન કલ્યાણપુર

•

મૈં નાચું ચાંદ સિતારોં પર, શોલોં પર શરારોં પર
હમ ઐસી કલાકે દિવાને, છા જાયે નશીલી બહારોં પર
કૈસે સમજાઉં બડે ના સમઝ હો
હમસે ના જીતેગી તુમ રહને દો યે બાઝી

-સૂરજ (૧૯૬૬) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

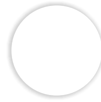
ઝૂઠે નૈન બલો સચ્ચી બતિયાં
નિત ચમકાવે ચાંદ કાલીરતિયાં

-લેકિન (૧૯૯૧) સત્યશીવ દેશપાંડે, આશા ભોંસલે

•

કોયલ કે શિખા ગાના મૈંને નાચના બન કે મોર સે
શિખા કમલ સે દિલકો લુભાના દિલકા ચુરાના શિકા ચંદાકી કોર સે
સૈયા કે મન મેં તુઝે આને ના દુંગી મૈં
મેરે પ્રિત કા પહરા લગા મન ભરમાને ના દુંગી મૈં
આજા રાજા આજા મૌસમે બહાર હૈ ...

-રાજ તિલક (૧૯૫૮) સુધા મલ્હોત્રા, આશા ભોંસલે

૧૩
હમસફર, હમરાઝ, સંદેશવાહક ચંદ્ર

ચંદ્ર નીલ ગગનનો પ્રવાસી છે, જે સૌ કોઇનો વિશેષ કરીને પ્રેમીઓનો પરિચિત, સાથી, મિત્ર, હમસફર, હમરાઝ છે. ચંદ્ર એવો મિત્ર છે જેને હૈયાની વાત કરી શકાય, જેને ફરીયાદ કરી શકાય, જેને મીઠો ઠપકો પણ આપી શકાય. ચાંદ બધા પ્રેમીઓના મનની વાતો છૂપી નથી. પોતાના પ્રેમ અને વેદનાની સાક્ષી-ગવાહી ચાંદ પાસે માંગવામાં આવે છે. પ્રેમી-પ્રેમિકા ચાંદને ઉદ્દેશીને કહે છે- ચંદાતુ ગવાહી દેના...પ્રેમી પ્રેમિકા ચંદાને જ ફરીયાદ કરે છે... યે રાત કે મુસાફિર ચંદા જરા બતા દે મેરા કસુર ક્યા હૈ ... ચાંદપણ નટખટ અને ખૈલેયો. પ્રેમી-પ્રેમીઓના બધા રાઝ જાણે અને આકાશમાંથી ઇશારા કરે. વળી ચંદ્ર સૌનો- વિરહી પ્રેમીઓનો વિશ્વાસુ સંદેશવાહક ટપાલી! ચંદા રે મેરી પતિયા લે જા સજની કો પહોંચા દે રે. ચાંદ એ વિરહી પ્રેમીઓનો હમ દર્દ છે. રાત્રે ચાંદ જો એકલો તેમ વિરહી પ્રેમી પણ એકલો. બહેન પણ ભાઇને ચંદ્રની મારફત જ સંદેશ મોકલે છે.

શારદા (૧૯૫૭)ના ગીત “ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે” માં બે હીરોઇનો- મીનાકુમારી અને શ્યામા એક જ પ્રેમી રાજકપુર માટે પોતાના હમરાઝ-સાથી એવા ચાંદ સાથે સંદેશો મોકલે છે, જે ગીતમાં ૧૩ વાર ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. વળી પોતાના પ્રેમીની ખબર લેવા તથા તેની ખબર આપવા પણ ચાંદને વિનવે છે. એક સ્વજનની જેમ ચાંદ (૧૯૪૪)ના ગીત “એ ચાંદ બતા મુઝકો”માં ૧૯ વાર ચાંદ આવે છે, તો આગ (૧૯૪૮)ના ગીત “કહીંકા દીપક કહીં કી પાતા” ૧૮વાર ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. ભાભીકી ચૂડિયાં (૧૯૬૧)ના ગીત “ચાંદ તૂ યહાં હૈ ઔર ચાંદ તૂ વહાં” માં ૧૭ વાર ચાંદ અને ૪ વાર ચાંદની મળે છે. શતરંજ (૧૯૫૬)ના ગીત “દિલમેં છૂપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ”માં ૧૪ વાર, તો મનમૌજી (૧૯૬૨)ના ગીત “ચંદા જા, ચંદા જારે જારે”માં ૧૯ વાર ચાંદ આવે છે. હમ દિલ દે ચૂકે સનમ (૧૯૯૯)ના ગીત “ચાંદ છૂપા બાદલ મેં” માં ૧૦ વાર ચાંદ અને એક વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે, તો આવારા (૧૯૫૨)ના ગીત “દમ ભર જો ઉધર મુંહ ફેરે ઓ ચંદા”માં ૮ વાર ચાંદ-ચંદા આવે છે.

ઘણા પ્રેમીઓ "મુન શાય" હોય છે. અર્થાત્ ચંદ્રની ચાંદનીમાં પ્રેમ કરતાં શરમાય છે! તેથી તેઓ ચાંદને થોડી વાર છૂપાઇ જવા-મોં ફેરવી લેવા જણાવે છે.!

ચાંદ તારે કરકે ઇશારે તીર હમારે દિલમેં ઉતારે
તુ જો નહીં તો જીવન સુના તેરે હમસે સારી બહારે
હેલો હેલો તુમસે પ્યાર હૈ સચ કહતી હું
સુન સુન રે બલમ દિલ તુઝકો પુકારે
ચલ ચલ ચલ રે બલમ દિલ તુઝકો પુકારે.

-પ્યાર મહોબ્બત (૧૯૯૬) મો. રફી, શારદા

•

દેખો વો ચાંદ છૂપકે કરતા હૈ ક્યા ઇશારે દેખો
શાયદ યે કહ રહા હે હમ હો ગયે તુમ્હારે, હો ગયે તુમ્હારે દેખો.
દિલમેં સિવા તુમ્હારે કોઇ નહીં હમારે
યે અપને દિલસે પૂછો ક્યા દિલમેં હૈ તુમ્હારે
દેંગે મેરી ગવાહી કુદરત કે યે નજારે
હો ગયે તુમ્હારે
દેખો વો ચાંદ છૂપકે કરતા હૈ ક્યા ઇશારે, દેખો.

-શર્ત (૧૯૫૪) હેમંતકુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદી કી ચમકતી ચહે વો દેખો ઝૂમઝૂમકે બુલાયે... (૨)
કિરનોં ને પસારી બાંહે કી અરમાં નાચ નાચ લહેરાયે
બાજે દિલકે તાર ગાયે યે બહાર ઉભરે હૈ પ્યાર જીવન મેં... (૨)
વો ચાંદ ખિલા વો તારે હંસે યે રાત અજબ મતવાલી હૈ
સમજને વાલે સમઝ ગયે હૈં નાસમજે,
ના સમજે વો અનાડી હૈ

કિરનોં કી ચુનરિયા તાની બહારે કિસપે આજ હૈ દિવાની ... (૨)
ચંદાકા ચાલ મસ્તાની હૈ પાગલ જીસપે રાત કીરાની
તારોં કા જાલ લે લે દિલ નિકાલ પૂછોના હાલ મેરે દિલકા ... (૨)
વો ચાંદ ખિલા વો તારે હંસે યે રાત અજબ મતવાલી હૈ
સમજને વાલે સમજ ગયે હૈં ના સમજે, ના સમજે વો અનાડી હૈ

-અનાડી (૧૯૫૯) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

બનકે બદરિયા મૈં તુઝકો છૂપા લૂંગી, દે દુંગી મૈં જાન તુજકો બચા લુંગી.
ઐસા કૌન હૈ મેરે આંગન મેં પાંવ ધરે
સોજા રે ચંદા સોજા રે ચંદનિયા અરજ કરે ... (૨) અર્જ કરે ચંદા અર્જ કરે.
સોજા રે ચંદા સોજા રે ચંદનિયા અર્જ કરે.

-આસ્થા (૧૯૫૭) આશા ભોંસલે

•

ગુમસુમ સા યે જહાં યે રાત યે હવા
એક સાથ આજ દો દિલ ધડકેંગે દિલરૂબા
ગુમસુમ સા યે જહાં
દેખો વો ચાંદ બદલીકી ઓથ મેં છૂપને લગા
યે નીલ ગગન ભી પ્યાર કે આગે ઝૂકને લગા... (૨)
કિતની હસીંકિતની શરીર હૈ ચાંદકી યે અદા
ગુમ સુમ સા યે જહાં યે રાત યે હવા

-દુનિયા ઝૂકતી હૈ (૧૯૬૦) હેમંતકુમાર,ગીતા દત્ત

•

આજ તુમસે દૂર હોકર ઐસે રોયા મેરા પ્યાર
ચાંદ રોયા સાથ મેરે રાત રોયી બાર બાર

-એક રાત (૧૯૬૮) મૂકેશ

•

યાદ રખના ચાંદ તારોં ઇસ સુહાની રાત કો... (૨)
દો દિલો મેં છૂપકે છૂપકે જો હુઇ સો બાત કો... (૨)

-અનોખા પ્યાર (૧૯૪૮) મૂકેશ, લતા મંગેશકર, મીના કપૂર

•

હમકો ભી તનહાઇયોં મેં નીંદ ન આયી
લે લો ચાહે ચાંદસિતારોં કી ગવાહી
જાને ભી દો હમેં એતબાર હૈ
મૈંને કહા, એજી મૈંને કહા તુમસે હમેં પ્યાર હૈં, મૈને કહા
અજી મૈંને કહા, હમેં કબ ઇન્કાર હૈં, મૈને કહા.

-માં બેટા (૧૯૬૨) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

જારે ચંદ્ર જારે ચંદ્ર ઓર કહીં જારે... (૨)
ગોકૂલ કે કૃષ્ણ ચંદ્ર જાયેંગે સકારે જારે ચંદ્ર જારે.

-સજની(૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

કલ નૌ બજે તુમ ચાંદ દેખના મૈં ભી દેખુંગા
ઔર યું દોનો કી નિગાહેં ચાંદ પર મિલ જાયેગી
કૌન કહે સકતા હૈ કલ મૈં હુંકહાં તુમહો કહાં... (૨)
ચાંદ લેકિન યહીં નિકલેગા.
યહાં ઔર વહાં, ચાંદ ઇસ ચેહરે કો આઇના દિખા હી દેગા.
ચાહતી હું મૈં તુમ્હેં ચાંદ ગવાહી દેગા
કલ નૌ બજે તુમ ચાંદ દેખના.

-શોર્ટકટ (૨૦૦૯) સોનુ નિગમ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ચંદા દેશ પિયા કે જા... (૪)
સાજન હમરે ભૂલે હમકો ... (૪)
ઉન્હે મના કે લા, ચંદા દેશ પિયા કે જા... (૪)
હો ચંદા દેશ પિયા કે જા.

-ભર્તૃહરિ (૧૯૪૪) અમીરબાઇ કર્ણાટકી

•

વો ચાંદ મુશ્કરાયા, વો તારે શરમાયે
હમારા હી દિલ ના મંચલને લગે
જો હાથો મેં હમારે યે હાથ હૈ તુમ્હારા
દિયેસે નિગાહોં મેં જલને લગે- વો ચાંદ મુશ્કરાયા
ઠંડી ઠંડી ચંદા કી કિરન.

જલતી જલતી સાંસો કી હવા
ક્યા નામ હૈ ઇસ મૌસમ કા સનમ
પ્યાસે હૈ મગર ફિર ભી હૈ નશા
આને લગી અંગડાઇ કે જૈસે કોઇ રૂત બદલને લગે.
વો ચાંદ મુશ્કરાયા...

ખોયા હૈ કુછ ઐસા આજ સમા
બેહકે બેહકે ઉઠતે હૈકદમ

યું પ્યાર ભરી ઇન રાહોં મેં ચલતે હી રહેંગે ઝૂમકે હમ
હમ જો ચલે મિલકે ગલે ખિલી ચાંદની રંગ ઉછાલને
વો ચાંદ મુશ્કરાયા....

-આખરી દાવ (૧૯૫૮) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

હરે ભરે બાગકે ફૂલોપે રીજા ખૈયામ ... (૨)
હા તારોં કા રૌહા હુઆ ... (૨)
ચાંદ મેં ખોયા ખૈયામ ... (૨)
હરે ભરે બાગ કે ફૂલોપે રીઝા ખૈયામ

•

હરે ભરે બાગ કી ખિલે તેરી પંખિયા...
ચાંદની કી ઓથ મેં
રોશન હૈ ફિઝાં ગૈર નહીં ચાંદ સિતારે
જમીં યે બનાયી હૈ મોહબ્બત કે સહારે
હરે ભરે બાગ કી ખિલે તેરી પંખિયા

-ઓમર ખૈયામ (૧૯૪૬) કે.એલ. સાયગલ

•

ચાંદ સિફારીશ જો કરતા હમારી
દેતા જો તુમકો બતા
શર્મો હયા કે પરદે ગિરા કે
કરની હૈહમકો ખતા
જિદ હૈ અબ તો હૈ ખુદ કો મિટાના
હોના હૈ તુઝમેં ફના

-ફના (૨૦૦૬) શાન, કૈલાસ ખેર

•

રાત નશીલી રંગ રસીલી મસ્ત હવા
જા મેરે ચંદા ઉનકો કહીં સે ઢૂંઢ કે લા, યહ નશીલી
ઉનકે લિયે યે રૂપ સુહાના પ્યારકી દોલત દિલકા ખજાના... (૨)
હંસના ગાના ઔર બલખાના ... (૨)
જુલ્ફ મહકતી ચાલબહકતી શોખ અદા
જા મેરે ચંદા ઉનકો કહીં સે ઢૂંઢ કે લા, રાત નશીલી

-છૂમંતર (૧૯૫૬), ગીતા દત્ત

•

સારી નજરોં સે પરે સારે નજારો સે પરે... (૨)
આસમાનોં પે ચમકતે હુએ તારોં સે પરે... (૨)
હો ચમકતે હુએતારોં સે પરે
ઓઢ કર લાલ ચુનર... (૨)
આઓ કહીં છૂપ જાયે
કહીં લાગે ના નજર આઓ કહીં છૂપ જાયે
ચાંદ તકતા હૈ ઇધર, ચાંદ તકતા હૈ ઇધર
આઓ કહીં છૂપ જાયે
કહીં લગેના નજર આઓ કહીં છૂપ જાયે
ચાંદ તકતા હૈ ઇધર

-દૂજ કા ચાંદ (૧૯૬૪) મો. રફી, સુમન કલ્યાણ પુર

•

દૂર સે દેખે ઔર લલચાયે પ્યાસ નજરકી બઢતી જાયે, બઢતી જાયે... (૨)
બદલી ક્યા જાને હૈ પાગલ કિસકે મનકા મોર
ચાંદ કો ક્યા માલૂમ ચાહતા હૈ ઉસે કોઇ ચકોર
વો બેચારા દૂર સે દેખે... (૨) કરે ના કોઇ શોર
ચાંદ કો ક્યા માલૂમ ચાહતા હૈ ઉસે કોઇ ચકોર

-લાલી બંગલા (૧૯૬૬) મૂકેશ

•

જબ તુમ મુઝસે દૂર રહતે હો જીયા મેરા ઘબરાતા હૈ
નીંદ આંખો સે ઉડ જાતી હૈ ચાંદ-અગન બરસાતા હૈ
દોનોં પહલુ જલ જાતે હૈં આગમેં આગ લગાતા હૈ
જૈસે તડપે બિન જલ મછલી પ્યાર મુઝે તડપાતા હૈ
પ્યાર મુઝે તડપાતા હૈ
ઇસ ઉલઝન સે મુઝકો બચાલો ઔ મેરે હમરાહી
તુમકો ક્યા બતલાઉં મૈં કિ તુમસે કિતના પ્યારહૈ
મુઝકો અપને ગલે લગા લો.

-હમરાહી (૧૯૬૩) મો. રફી, મુબારક બેગમ

•

આજ કી રાત પિયા, આજ કી રાત પિયા દિલ ના તોડો
મન કી બાત પિયા માન લો. આજ કી રાત પિયા...

ચંદા ભી દેખે તારે ભી દેખે
હમ કો ગગન કી ઓથ સે
ઘાયલ કિયા હૈ દિલ તુમને મેરા મીઠી નજર કી ચોટ સે
થામકે હાથ પિયા યું ના છોડો
મન કી બાત પિયા માન લો
આજ કી રાત પિયા...

-બાગી (૧૯૫૧), ગીતા દત્ત

•

સિને સે લગા તેરી યાદ કો... (૨) રોતી રહી મૈં રાત કો... (૨)
હાલત પે મેરી યે ચાંદ તારે રો પડે શબનમ ... (૨)
યે શામ કી તનહાઇયાં ઐસે મેં તેરા ગમ
પત્તે કહીં ખરકે હવા આયી તો ચૌંકે હમ
યે શામકી તનહાઇયાં....

-આહ (૧૯૫૩) લતા મંગેશકર

•

ચંદા રે ચંદા રે કભી તો જમીં પર આ
બેઠેંગે બાતે કરેંગે... (૨)
તુઝકો આતે ઇધર લાજ આયે અગર ઓઠકે આ તુ બાદલ ઘને... (૨)
ચંદા ચંદા આજા સપનોં કી નીલી નદીયોં મેં નહાયે
આજા યે તારે ચુનકે હમ હાર બનાયે
ઇન ધુંધલી રાહો મેં આ દોનોં હી ખો જાયે
ચંદા સે પૂછેંગે હમ સારે સવાલ નિહાલે
ઝરને ક્યું ગાતે હૈં, પૂછી ક્યું મતવાલે
ઓ ક્યું હૈ સાવન મહીનાઘટાઓં કા
ચંદા સે હમ પૂછેંગેસારે સવાલ નિરાલે.
ચંદા ચંદા તિતલી કે પર ક્યું ઈતને રંગીન હોતે હૈં
જુગ્નુ રતોં મેં જાગે તો કબ સોતે હૈં
ઇન ધુંધલીરાતોં મેં આ દોનોં હી ખો જાયે.

-સપને (૧૯૯૭) હરિહરન, સાધના સરગમ

•

તુમને તો દેખા હોગા એ ચાંદ તારો... (૨)
છિપ ગયે મોરે સૈંયા તુમ હી પુકારો, ઓ તુમ હી પુકારો

જાઓ ઉનકો ઇતના બતાઓ
હાયે જીયા રોયે, રોયે હાયે જીયા રોયે
કબ તક જીયે કોઇ બિરહાકી મારી... (૨)
ચંદા તેરી ચાંદની મોહે લગી અંધિયારી, ઓ લગી અંધિયારી
આઓ સૈંયા અબ તો આ જાઓ
હાયે જીયા રોયે રોયે... (૨)

-મિલન (૧૯૫૮) લતા મંગેશકર

•

યે ચાંદ યે સિતારે કહતે હૈં મિલકે સારે સાજા પ્યાર કરે... (૨)
યે ચંદા બૈરી દેખે ઐસે મેં બોલો કૈસે ઇકરાર કરે?
દિલ મેં હૈ કહો જુબાં, પ્યાર યહી હૈ જાને મેં
તેરા મેરા તેરા પ્યાર હૈતો ફિર કૈસા શરમાના
યે મૌસમ રંગીન જવાં ઠહર જાઓ જાને મેં
તેરા મેરા મેરા તેરા પ્યાર હૈ તો ફિર કૈસા શરમાના?

-મોર્ડન ગર્લ (૧૯૬૧) મૂકેશ, સુમન કલ્યાણપુર

•

ધીરે ધીરે ઢલ રે ચંદા ધીરે ધીરે ઢલ
તુ ધીરે સે ઢલ રે ચંદા
આજ કી યે રાત મંદ ફિર ના આયે કલ
ઓ ચંદા ધીરે ધીરે ઢલ, ધીરે ધીરે ઢલ, ધીરે ધીરે ઢલ રે ચંદા
અરે ધીરે ઢલ.

-અંગૂલિ માલ (૧૯૬૦) આરતી મુખરજી

•

નિખરા નિખરા સા હૈ ચાંદ કા યૌવન
બિખરા બિખરા સા હૈ નૂરકા દામન
આજ મેરી તનહાઇ કે સહારે
ચૂપ હૈ ધરતી, ચૂપ હૈ ચાંદ સિતારે
મેરે દિલકી ધડકન તુઝકો પુકારે

-હાઉસ નં. ૪૪ (૧૯૫૫) હેમંત કુમાર

•

ચાંદ કો દેખો જી ચાંદ કો દેખોજી મસ્તી લુટાયે જાદુ જગાયે
દિલ મેં હમારે રે.

ચાંદ યે કહેતા હૈ ચાંદ યે કહેતા હૈ
ધરતી કી રાની હંસતી જવાની દિન હૈ તુમ્હારે રે
ચાંદ કો દેખોજી.

-ચાંદ મેરા આજા (૧૯૬૦) મો. રફી. લતા મંગેશકર

•

કબ તક મુઝકો રૂલાયેંગે રૂલાને વાલેદિલ યે કહેતા હૈ જરૂર આંયેગે આને વાલે
યે ચંદા અબ તુ જા મેરા દીવાના આ ગયા.... (૨)
થી શમ્મા જુસપે ગાવહી પરવાના આ ગયા.

-ખૂબ સૂરત (૧૯૫૨) સૂરૈયા

•

યે ચાંદ સિતારે ક્યા જાને ઇસ દિલ કે સહારે તૂટ ગયે
આંખો પે કિસી બદકિસ્મત કી કિતને હી સિતારે તૂટ ગયે
યે ચાંદ સિતારે ક્યા જાને

-ખૂબ સૂરત (૧૯૫૨) સૂરૈયા

•

યે ચાંદ સિતારે ક્યા જાને ઇસ દિલ કે સહારે તૂટ ગયે

•

ગગન કે ચંદા ન પૂછ હમસે કહાં હું, મૈં દિલ મેરા કહાં હૈ... (૨)
કિસીકી ચાહત મેં ખો ગયે હમ ના અપના દિલ હૈ ના અપની જાન હૈ

-અપને હુયે પરાયે (૧૯૬૪) સુબિર સેન, લતા મંગેશકર

•

ઓ નિગાંહે મસ્તાના,દેખ સમા હૈસુહાના
તીર દિલપે ચલા કે હાં જરા ઝૂક જાના
દામન ના બચાના મેરે હાથોં સે શરમા કે ગલે સે લગ જાના.
જલે ચાંદ સિતારે જીન બાતોં સે સુન જા વહી અફસાના.
ઓ નિગાહે મસ્તાના

-પેઇંગ ગેસ્ટ (૧૯૫૭) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

પુછુંગી એક દિન પિછલે પહર મેં
સોવે હુએ ચાંદ તારોં સે

મોહે બતાઓ ક્યું ખફા હો
નિંદિયા ભી કિસ્મત કે મારો સે

-બરખા (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

ઐ કાસ ચલતે મિલકે, યે તીન રાહી, દિલકે
ચાંદ ઔર મૈં ઔર તુ
ઐ કાશ ચલતે મિલકે

-મંઝીલ (૧૯૬૦) મન્નાડે, આશા ભોંસલે

•

કરોગે યાદ તો હર બાત યાદ આયેગી
ગુજરતે વક્ત કી હર મોજ ઠહર જાયેગી
યે ચાંદ બિતે જમાને કા આઇના હોગા
ભટકતી અભ્ર મેં ચેહરા કોઇ બના હોગા.
ઉદાસ રાહકો દાસ્તાન સુનાયેગી

-બાઝાર (૧૯૭૭) ભૂપીન્દર સિંહ

•

આજ કી રાત કભી ખત્મ ના હોને પાયે
રોજ હોતી હૈ શહર આજ નાહોને પાયે
આજ કી રાત યે ગુલશન કી બહારે કુરબાન
ચાંદસે કહે કોઇ આજ ના ખોને પાયે
બડી મુશ્કીલ સે કાબૂ મેં દિલે દીવાના આયા હૈ... (૨)
નહીં હૈ કુછ ખબર અપની નશા ઉલ્ફતકા છાયા હૈ.

-હમ સાયા (૧૯૬૮) મહેન્દ્ર કપુર, આશા ભોંસલે

•

નાઇન ટીન ફીફટી સીકસ, નાઇનટીન ફીફટી સેવન?
નાઇનટીન ફીફટી એઇટ, નાઇનટીન ફીફટી નાઇન....
૧૯૫૬,૧૯૫૭, ૧૯૫૮, ૧૯૫૯...
દુનિયા કા ઢાંચા બદલા કિસ્મતા સાંચા બદલા
આખિર તો બોલો જરા લાલા હો કહાં

રાઝ નિરાલે રાઝ નિરાલે જીવન કે સારે સાઝ નિરાલે
મહેફિલ મહેફિલ ઘુમ ધરતી કે જાયે અમ્બર પે છાયે
ફૈલાકે બાંહે ચંદા બુલાયે આ તારોં કો ચુમ.

-અનાડી (૧૯૫૯) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

એ ચાંદ તેરે સાથ તો રહતે હૈં સિતારે
મૈં કિસકે સહારે જિયું.
ક્યા ગમકા ફસાના હાયે ક્યા ગમકા ફસાના
તુઝે ચાંદ સુનાયે
કરવટ લી જમાનેને ચલી ગમ કી હવાયે
માયુસ નજર કહેતી હૈ યે કટકે ઇશારે
એ ચાંદ તેરે સાથ તો રહતે હૈ સિતારે
મૈં કિસકે સહારે જીયું.

-દા (૧૯૪૯) સુરીન્દર કૌર

•

ફીર વોહી ચાંદ, વોહીહમ, વહી તનહાઇ હૈ
આપકે દિલને મોહબ્બત કી કસમ ખાયી હૈ

-બારીશ (૧૯૫૭) ચિતલકર, લતા મંગેશકર

•

આજ શબ જો ચાંદને રૂઠને કી ઠાન લી
ગર્દિશો મેં હૈ સિતારે બાત હમને માન લી.
અંધેરી શાયદ જિંદગી કો સૂઝી હી નહીં કાલી
કિ આજ હાથ થામ લો કી એક હાથ કી કમી ખલી
ક્યોં ખોયે ખોયે ચાંદ કી ફિરાક મેં તલાશ મેં ઉદાસ હૈ દિલ
યે મંઝિલે ભી ખુદ હી તય કરે
યે ફાસલે ભી ખુદ હી તય કરે
ક્યું તો રાસ્તો પે ફિર રોમ રોમ
સંભલ સંભલ કે ચલતા હૈ યે દિન
ક્યું ખોયે ખોયે ચાંદ કી ફિક્ર મેં તલાશમેં ઉદાસ હૈ દિલ.

-ખોયા ખોયા ચાંદ (૨૦૦૭) સ્વદાનંદ કિટકિટે, અજર ગીંગરન

•

ખોયા ખોયા ચાંદ ખુલા આસમાન
આંખો મૈં સારી રાત જાયેગી
તુમ કો ભી કૈસે નીંદ આયેગી ઓ....
ખોયા ખોયા ચાંદ...

-શૈતાન (૨૦૧૧) સુમન શ્રીધર
-કાલા બઝાર(એસ.ડી. બર્મન-એમ.ડી અને શૈલેન્દ્ર -L) સુમન શ્રીધરના અવાજમાં

•

ઐ ચાંદમ રે અબ તુ હી બતા કિસ હાલ મેં હૈ વો

-યે હૈ મુંબઇ મેરી જાન (૧૯૯૯) કુમાર સાનુ

•

ઐ ચાંદ ખૂબ સૂરત ઐ આસમાન કે તારે
તુમ મેરે સંગ જમીન પર થોડી સી રાત ગુજારો
થોડી સી રાત ગુજારો.
કુછ અપની કહો, કુછ મેરી ખબર, હો જાયે દોસ્તી
કટ જાયે યે સફર
ઐ ચાંદ ખૂબસૂરત.

-યે જિંદગી કા સફર (૨૦૦૨) સોનુ નિગમ

•

ચાંદ છૂપા બાદલ મેં શરમા કે મેરી જાના
સીને સે લગ જા તૂ બલખા કે મેરી જાના... (૨)
ગુમ સા હૈ ગુપચૂપ સા હૈ
મદહોશ હૈ ખામોશ હૈ
યે સમા હાં યે સમા કુછ ઔર હૈ
ચાંદ છૂપા બાદલ મેં શરમા કે મેરી જાના
નજદિકિયાં બઢ જાને દે, અરે નહીં બાબા નહીં અભી નહીં નહીં નહીં
યે દૂરિયા મિટ જાને દે, અરે નહીં બાબા નહીં અભી નહીં નહીં નહીં
દૂર સે હી તુમ જીભર કે દેખો
તુમ હી કહો કૈસે દૂર સે દેખૂં
ચાંદ કો જૈસે દેખતા ચકોર હૈ, ગુમસુમ સા હૈ
ચાંદ છૂપા બાદલ મેં શરમા કે મેરી જાના
આજા આજા રે ચન્દા કિ જબતક તૂ ન આયેગા

સજના કે ચેહરે કો દેખને યે મન તરસા યેગા.
નાના ચન્દા તૂં નહીં આના તૂ જો આયા તો
સનમ શરમા કે કહીં ચલા જાયે ના
આંચલ મેં તુ છૂપ જાને હૈં, અરે નહીં બાબા નહીં, અભી નહીં નહીં નહીં
જૂલ્ફોં મેં તૂ ખો જાને દે, અરે નહીં બાબા નહીં અભી નહીં નહીં નહીં
પ્યાર તો નામ હૈ સબર કા હમ દમ
વોહી ભલા બોલો કૈસે કરે હમ
સાવન કી રાહ જૈસે દેખે મોર હૈ
રહને ભી દો જાને ભી દો અબ છોડો ના યું મોડો ના
યે સમા હાં યે સમા કુછ ઔર હૈ...
ચાંદ છૂપા બાદલ મેં શરમા કે મેરી જાના સીને સે લગ જાતુ બલખા કે મેરી જાના
હો હો હો હો ચાંદ છૂપા બાદલ મેં શરમા કે મેરી જાના
સીને સે લગજાતૂ બલખા કે મેરી જાના
આયા રે ચંદા અબહર ખ્વાહીશ પૂરી હોગી
ચાંદની રાત મેં હર સજની અપને સાજન કો દેખેગી

-હમદિલ દે ચૂકે સનમ (૧૯૯૯) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ચાંદ તૂ યહાં હૈ ઔર ચાંદ તૂ વહાં
ઇતના બસ બતા દે મુઝે મન મેરા કહાં,
મન મેરા કહાં
ચાંદ તૂ યહાં ઔર ચાંદ તૂ વહાં

•

હાથ સે નિકલ ગયા હૈ મેરા ભોલા મન
આંખો મેં સમા ગયા હૈ કિસકા ભોલાપન... (૨)
નીંદ નહીં આતી મુઝે રાત હૈ જવાં, રાત હૈ જવાં
ચાંદ તૂ યહાં ઔર ચાંદ તૂ વહાં
બેકસી બઢી હૈ બઢી તન કી આસ ભી
ચાંદ મુઝસે દૂર ચાંદ દિલકે પાસ ભી
બેકસી બઢી હૈ બઢી તન કી આસભી
ચાંદ મુઝસે દૂર ચાંદ દિલકે પાસ ભી
જાઉંગી ખુશી સે વહાં દિલ ગયા જહાં, દિલ ગયા જહાં

ચાંદ તૂ યહાં ઔર ચાંદ તૂ વહાં

બાદલોં ક પાલકી મેં ચાંદની ચલી, ચાંદની ચલી
મૈંને અભી દેખી નહીં ચાંદ કી ગલી, ચાંદ કી ગલી
ચાંદ તુ કહાં મૈં તેરી ચાંદની યહાં ચાંદની યહાં
ચાંદ તૂ યહાં ઔર ચાંદ તૂ વહાં
ઇતના બસ બતા દે મુઝે મન મેરા કહા, મન મેરા કહાં

-ભાભી કી ચૂડિયાં (૧૯૬૧) આસા ભોંસલે

•

ચંદા રે મોરી પતિયાં લેજાં, પતિયા લેજા, સાજન કો પહુંચા દેરે
વો લિખ સકે જવાબ ઉન્હેં તુ મેરા પતા બતા દે રે
ચંદા રે મોરી પતિયા લે જા પતિયા લેજા
સજની કો પહુંચા દે રે...

-બનજારન (૧૯૬૦) મુકેશ, લતા મંગેશકર

•

ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે... (૨)
તુ ભી સાથ ચલે જાના
કૈસે કહાં હૈ વો હર રાત ખબર લાના
ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે, ઓ ચાંદ
વો રાહ અગર ભૂલે તું રાહ દિખા દેના
પરદેશ મેં રાહી કો મંઝિલ કા પતા દેના
હૈ પહલ સફર ઉનકા ઔર દેશ હૈ અનજાના
હર રાત ખબર લાના... ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે ઓ ચાંદ...
કહેના મેરે હોઠોં પર ઉઠતી હુઈ આંહે
યા રાસ્તા ઉનકા હૈ યા મેરી નિગાહે
બેતાબ મહોબ્બત કા બેતાબ હૈ અફસાના...
ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે, ઓ ચાંદ
એ ચાંદ કસમ મેરી કુછ ઔર ન તુ કહેના... (૨)
કહેના કિ મેરા તુમ બિન મુશ્કિલ હૈ યહાં રહેના
એક દર્દ કે મારે કો અચ્છા નહીં યું તડપાના
હર રાત ખબર લાના

ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે
ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે, ઓ ચાંદ

-શારદા (૧૯૫૭) લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

ગવાહ હૈ ચાંદ તારે ગવાહ હૈ
જબસે મૈંને પ્યારકિયા, દુનિયા કો મૈં ભૂલ ગયી
મેરે રબ ગવાહ હૈ

-દામિની (૧૯૯૩) કુમાર સનુ , અલકા યાજ્ઞિક

•

રાત ભર જાગેંગે હમ
તુમસે છૂપ છૂપ કે સનમ... (૨)
આંખ ઝપકે ના કભી ચાંદ તારોં કી કસમ
દિલ મેરા આજ યે ઇકરાર કિયે જાતા હૈ
દૂર સે પ્યારકા પૈગામ દિયે જાતા હૈ
મેરી આંખો હો કોઇ નીંદ લિયે જાતા હૈ

-પૂજા કે ફૂલ (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

છૂપ ના જાના છૂપ ના જાના
ઓ ચાંદ છૂપ ના જાના ... (૨)
ઐ ચાંદ છૂપ ના જાના જબ તક મૈં ગીત ગાઉં
યે તાલ જિંદગી કા જી ભર કે મૈં બજાઉં
એ ચાંદ છૂપ ના જાના

-જવાબ (૧૯૪૨) કાનન દેવી

•

દમ ભર જો ઉધર મુંહ ફેરે ઓ ચંદા
મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગી, બાતે હજાર કર લુંગી... (૨)
દિલ કરતા હૈ પ્યાર કે સજદે... (૨)
ઔર મેં ભી ઉનકે સાથ
ચાંદ કો ચંદા રોજ હી દેખે મેરી પહેલી રાત
ઓ મેરી પહેલી રાત
બાદલ મેં અબ છૂપ જા રે ઓ ચંદા

મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગી, બાતે હજાર કર લુંગી
મૈં ચોર હું કામ હૈ ચોરી ... (૨) દુનિયા મેં હું બદનામ
દિલ કો ચુરાતા આયા હું મૈં યહી મેરા કામ
આના તુ ગવાહી દેને ઓ ચંદા
મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગા, નજરે તો ચાર કર લુંગા
દિલકો ચુરા કે ઓ મત જાના... (૨) રાહ ન જાના ભૂલ
ઇન કદમોં સે કૂચલ ન દેના મેરે દિલ કા ફૂલ, હો મેરે દિલકા ફૂલ
યે બાત ઉન્હેં સમઝા દે ઓ ચંદા મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગી
બાતે હજાર કર લુંગી
દમ ભર જો ઉધર મુંહ ફેરે ઓ ચંદા મેં ઉનસે પ્યાર કર લૂંગા
નજરે તો ચાર કર લુંગા
દમ ભર જો ઉધર મુંહ ફેરે.

-આવારા (૧૯૫૧) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

ઓ રાત કે મુસાફિર ચંદા જરા બતા દે
મેરા કુસુર ક્યા હૈ, તું ફેસલા સુના દે
મંજૂર વો હૈ મુઝકો જો કુછ ભી સજા દે
મેરા કસુર ક્યા હૈ તું ફૈંસલા સુના દે
ઓ ચાંદ આસમાં કે હમ ભર જમીં પે આજા
ભુલા હુઆ હૈરાહી તુ રાસ્તા દિખા જા.... (૨)
ભટકી હુઈ હૈ નૈયા સાહિલ ઇસે દિખા દે
મેરા કુસુર ક્યા હૈ તું ફૈંસલા સુના દે

-મિસ મેરી (૧૯૫૭) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

મેરા પાગલપન ભી કોઇ દેખે પુકારું મૈં ચંદા કો સાજન કો નામ સે
ફિરી મન પે જાદુ કી છડી, જુલ્મીસંગ આંખ લડી
જુલ્મી સંગ આંખ લડી રે
સખી મૈં કાશે કહું રી સખી કા સે કહું
જાને કૈસે યે બાત બઢી, જુલ્મી સંગ આંખ લડી રે

-મધુમતી (૧૯૫૮) લતા મંગેશકર

•

ચંદા રે તુ ના જાના આજ કી ચુનરી રાતમાં
ધરતી પરહૈ આસમાં
કોઇ રે બનકે મીત મનકા ઉતરા ઘર કે આંગના

-તલાશ (૧૯૬૯) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ અકેલા જાયે રે સખીરી, કાહે અકેલા જાયે રે સખીરી
મન મોરા ઘબરાયે રી, સખીરી, સખી રી ઔ સખીરી
વો બૈરાગી વો મનભાવન કબ આયેગા મોરે આંગન
ઇતના તો બતલાયે રી, સખીરી સખીરી, સખીરી

-આલાપ (૧૯૭૭) યેશુદાસ

•

બદલી મેં છૂપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ... (૨)
હમને ભી સુના હૈ
ગાતી હુઈ કોઈ ગીત નયા આયી હવા હૈ
હમને ભી સુના હૈ
યે રંગ ભરી રાત યે ચંદા યે સિતારે... (૨)
એક સાથ હમેં દેખકે કરતે હૈં ઇશારે
કહેત હૈં જમીં પર કોઇ દિલ દિલ સે મિલાહૈ
હમને ભી સુના હૈ
હો ચાંદ ચમકતે હૈં મૈં કિસ ચાંદ કો દેખું
ઉસ ચાંદ કો છોડકર મૈં ઇસ ચાંદ કો દેખું
વો ચાંદ તો દુનિયાકા, યે ચાંદ મેરા હૈ
હમને સુના હૈ
બદલી મેં છૂપે ચાંદને મુઝસે કહા હૈ
હમને ભી સુના હૈ
મત દેખ-મેરે ચાંદ કો ઓ ચાંદ જલન સે... (૨)
મૈં તોડકે રખ દુંગી તુઝે નીલ ગગન સે
મિલતે હુએ દિલ દેખ કે યે ચાંદ જલા હૈ, હમને ભી સુના હૈ

-શતરંજ (૧૯૫૬), હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ગગન કે ચંદા ના પૂછ હમસે
કહાં હૂં મૈં દિલ મેરા કહાં હૈ
કિસી કી ચાહત મેં ખો ગયે હમ
ન અપનાદિલહૈ ન અપની ચાહ હૈ
ગગન કે ચંદા..

-છોટી બહેન (૧૯૫૯) સુબીર સેન, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ હંસા લેકે દર્પન મેરે સામને
ઘબરા કે મૈં લટ ઉલઝી થામને
છેડ ગયી મુઝે ચંચલ હવા
આહી ગયા મીઠી મીઠી સી ઉલઝન લિયે
ખોહી ગયા મેં તો શરમાયી ચિતવન લિયે
ગોરે બધીસે પસીના બહા

કોઇ આયા ધડકન કેહતી હૈ
ધીરે સે પલકોં કા યે ગિરતી ઉઠતી ચિલમન કહેતી હૈ
કોઈ આયા ધડકન કેહતી હૈ

-લાજવંતી ૧૯૫૮) આશા ભોંસલે

•

રંગ ભલે દો કમ બલિ... (૨)
નાકે મૂકે ચુન કલિ ... (૨)
આ ગુપચૂપગુપ ચૂપ પ્યાર કરે
છૂપ છૂપ આંખે પ્યાર કરે
ઓ ચાંદ મુસાફિર રાત કે... (૨)

ક્યું સુને હમારી બાતે
તુમને તો દેખી હોગી ઐસી કિતની હી રાતે
છૂપ જા રે, જા છૂપ જા
તેરી મિન્નત સો સો બાર કરે, આ ગુપચૂપ ગુપચૂપ પ્યાર કરેં

-સઝા (૧૯૫૧) હેમંતકુમાર, સંધ્યા મુખરજી

•

નયી મંઝિલ નયી રાહે નયા હૈ મહેરબાં અપના
ન જાને કહાં જાકે ઠહરેગા યે કારવાં અપના

દિખાયેંગે હમે યે ચાંદ તારે રાહ મંઝિલ કી... (૨)
બના દે વો અગર દુશ્મન તો હો સારા જહાં અપના...

-હિલ સ્ટેશન (૧૯૫૭) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ કર રહા હૈ યુ હમેં ઇશારે
યે હમારે નૈના બન ગયે હૈં તારે
નિંદ ને ના આને કી ઉઠાઇ હૈ કસમ..
નિંદ કૈસે આયે મન કે દ્વારે પે સનમ
પ્રિત દિવાની જાગ રહીહૈ
ધીરે ધીરે ચૂપ કે ચૂપકે ચોરી ચોરી હો
નામઇસે જહાં કા ચાંદની સે પૂછો
આ ગયે કહાં હમ યે કિસી સે પૂછો
યે જમીં લગ રહી હૈ આસમાંન સી
દિલકી ધડકનોં મેં બંધ ગયી હૈ જાન સી
જિંદગાની જાગ રહી હૈ
ધીરે ધીરે ચૂપકે ચૂપકે ચોરી ચોરી હો.
રાત સુહાની જાગ રહી હૈ ધીરે ધીરે ચૂપકે ચૂપકે ચોરી ચોરી હો

-જીગરી દોસ્ત ૧૯૬૯) મો. રફી, સુમન કલ્યાણપુર

•

તારોં કી ઝૂબાં પર હૈ મહોબ્બતકી કહાની
ઐ ચાંદ મુબારક હો તુઝે રાત સુહાની.. (૨)
કહતે હૈ જિસે ચાંદની હૈ નૂરે મહબ્બત ... (૨)
તારોં સે સુનહરા હૈ હમેશા તેરી કિસ્મત ... (૨)
જા જા કે પલટ આતી હૈ ફિર તેરી જવાની
ઐ ચાંદ મુબારક હો તુઝે રાત સુહાની
છાયા હુઆ દુનિયા મેં મુહબ્બત કા અસર હૈ... (૨)
કહતે હૈ જીસે ચાંદ મેરા દાગે જીગર હૈ... (૨)
તારોં સે કહા કરતા હૈ યહ દિલકી કહાની
ઐ ચાંદ મુબારક હો તુઝે રાત સુહાની.

-નૌશેરવાને આદિલ (૧૯૫૭) મો. રફી. લતા મંગેશકર

•

હમ જો ચલે ચાંદ હૈ યા કોઇ જાદુગર હૈ
યા મહભરી યે તુમ્હારી નજર કા અસર હૈ
સબકુછ હમારા અબ હૈ તુમ્હારા
યે બાત ક્યા હૈ, યે રાઝ ક્યા હૈ કોઇ હમેં બતાદે
દિલકી નજરસે...

આકાશ મેં હો રહે હૈં યે કૈસે ઇસારે
ક્યા દેખકર આજ હૈ ઇતને ખુશ ચાંદ તારે
ક્યોં તુમ પરાયે દિલમેં સમાયે

યે બાત ક્યા હૈ યે રાઝ ક્યા હૈ કોઈ હમેં બતાદે
દિલ કા નજર સે નજરોં કે દિલ સે
યે બાતક્યા હૈ યે રાઝ ક્યા હૈ કોઈ હમેં બતા દે
સિને સે ઉઠકર, હોઠોં પે આયા
યે ગીત કૈસા યે રાગ ક્યા હૈ કોઇ હમેં બતા દે
દિલકી નજર સે

-અનાડી (૧૯૫૯) મુકેશ, લતા મંગેશકર

•

ચાંદને કુછ કહા, રાતને કુછ સુના... (૨)
તુ ભી સુન બે ખબર પ્યાર કર હોઓ... પ્યાર કરે
આયી હૈ ચાંદની મુઝસે કહને યહી... (૨)
મેરી ગલી મેરે ઘર પ્યાર કર હોઓ... પ્યાર કર.

-દિલ તો પાગલ હૈ (૧૯૯૭) ઉદિત નારાયણ, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ અપના સફર ખત્મ કરતા રહા
શમા જલતી રહી રાત ઢલતી રહી
દિલમેં યાદોં કે નસ્તરોં સે ટૂટા કિયે
એક તમન્ના કલેજા મસલતી રહી
ચાંદ અપના સફર ખત્મ કરતા રહા...

-શમા (૧૯૮૧) લતા મંગેશકર

•

કહીં કા દીપક કહીંકી બાતી... (૨) આજ બને હૈ જીવન સાથી
દેખ હંસા હૈ ચાંદ મુસાફિર, દેખ ચાંદ કી ઔર દેખ ચાંદ કી ઔર

દેખ ઘટા ઘનઘોર... (૨) મુસાફિર દેખ ઘટા ઘનઘોર

•

ચાંદ કે મુખપે ઘુંઘટ ડાલે ખેલ રહી જો ખેલ
ચાંદ કે મુખપે ઘુંઘટ ડાલે ખેલ રહી જો ખેલ
છીપા લિયા આંચલ મેં મુખડા દેખ ઘટકા ખેલ... (૨)
ખેલ ખેલ મેં મુસાફિર બંધી પ્રીતકી ડોર.
દેખ ચાંદ કી ઔર દેખ ચાંદ કી ઔર મુસાફિર
દેખ ચાંદ કી ઔર ચાંદકી ઔર દેખ ચાંદકી ઔર
દેખ લહર કી ઔર... (૨) મુસાફિર દેખ લહેરકી ઔર
તડપ ઊઠી જો દેખ ચાંદકો છીપા ન પાઇ પ્રીત, છીપા ન પાયી પ્રીત
મિલન હુઆ ચંદા લહરોં કા ગુંજ ઊઠા સંગીત, ગુંજ ઊઠા સંગીત.
ઝૂમ ઊઠે હૈ દેખ મુસાફિર ચંદા ઔર ચકોર
દેખ ચાંદ કી ઔર, દેખ ચાંદ કી ઔર મુસાફિર
દેખ ચાંદ કી ઔર દેખ ચાંદ કી ઔર

-આગ્ (૧૯૪૮) શૈલેષ, શમશાદ બેગમ

•

ઐ ચાંદ પ્યાર મેરા તુઝસે યહ કહ રહા હૈ ... (૨)
તુ બેવફા ન હોના... (૨)
દુનિયા તો બે વફા હૈ
ઐ ચાંદ પ્યાર મેરા તુઝસે યે કહે રહા હૈ એ ચાંદ
નિખરેગી ચૌદહવી કો જીસ દમ તેરી જવાની
મિટ જાયેગી જહાં સે ઊસ દિન મેરી કહાની
સબ આશરે તો છૂટે... (૨) એક તેરા આશરા હૈ
ઐ ચાંદ પ્યાર મેરા તુઝસે યહ કહ રહા હૈ, એ ચાંદ
કિ હૈ અગર મુહબ્બત તુને કભી કિસી સે
ઓ આસમાન કે પ્યારે ફિર અર્જ હૈ તુઝી સે
પૂરા કભી ના હોના... (૨)
યે મેરી ઇલ્તજા હૈ
ઐ ચાંદ પ્યાર મેરા તુઝસે યહ કહરહા હૈ, ઐ ચાંદ

-ખજાના (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

કરતે હૈં ઇશારે ફલક સે ચાંદ તારે
ઓ દિલરૂબા તુ ગાયે જા...
પ્યાર કા ઇસારા, બડા હૈ પ્યારા પ્યારા
નજરસે દિલમેં આયે જા
લબ પર આયે મસ્ત તરાને છલકે તારોં કે પૈમાને .... (૨)
રાત નશીલી દેખોચાંદ હૈ નશીલા
રે સાથી કદમ હૈ ડગમગાયે
હૈ મસ્તિયોં મેં આએ લુફ્ત તુ ઉઠાએ જા
પ્યાર કા યે ઇશારા બડા પ્યારા પ્યારા
નજર સે દિલમેં આયે જા.

-રાગ રંગ (૧૯૫૨) ત્રિલોક કપુર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ સિતારે કરતે ઇશારે હમ હૈ તુમ્હારે, તુમ હો હમારે.. (૨)
આઓ મિલા લે હમતુમ નિગાહે તુમ હમેં ચાહો, હમ તુમ્હે ચાહે
પ્યાર ભરા દિલ તુમકો પૂકારે હમ હૈ તુમ્હારે
ચાંદ સિતારે કરતે ઇશારે હમ હૈ તુમ્હારે, તુમ હો હમારે

-આદિલ એ જહાંગીર (૧૯૫૬) તલતમહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

બાદરી હટા કે ચંદા ચૂપ કે સે આકે ચંદા... (૨)
તોહે રાહુ લાગે બૈરી
મુશ્કાયે જી જલાઇ કે હોઓ...
મોરા ગોરા અંગ લઇ લે
મોહે શામ રંગ દઇ દે
છૂપ જાઉંગી રાત હી મેં
મોહે પી કા સંગ દઇ દે

-બંદિની (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર

•

હમ તુઝે ઢૂંઢ લેંગે, તુઝે ઢૂંઢ લેંગે
ચાંદની રાત આયી તેરા પતા પૂછ લેંગે
ચાંદ સે પૂછ કર તેરા પતા પૂછ લેંગે

-મહલ (૧૯૬૯) મો. રફી

•

ચંદા જા, ચંદા જારે જા રે
ચંદા જા, ચંદા જા રે જા રે
કાહે આયા હૈ અકેલા તુઝે માનુ અલબેલા
મેરે પિયા કો ભી સંગ લે આ
ચંદા જા, ચંદા જા રે જારે
ચંદા જા, ચંદા જારે જારે

આ તુઝકો પહેચાન બતા દું વોલગતા હૈ કૈસા
નદિયા મેં મુખ દેખ લે, અપના વો ભી હોગા વૈસા
વો જો આયે તો બિંદિયા સજા લું
મેરા ઇતના સંદેશા દે આ

ચંદાજા, ચંદા જારે જારે
કાહે આયા હૈ અકેલા તુઝે માનુ અલબેલા
તેરે પિયા કો ભી સંગ લે આ
ચંદા જા, ચંદા જારે જારે

ચંદા જા ચંદા જારે જારે
દેખ ઉસે કહેના મેરી નિંદિયા હો ગઈ સૈતાન મેરી
મેરે સંગ સંગ બૈરન હોગી બાદ તકત હૈ તેરી
ચંદા દેના તુ મેરી ગવાહી

હમ દોનોં હૈ પ્યાર કે રાહી, બસ ઇતના તો સાથ નિભાના
ચંદા જા, ચંદા જારે જારે
કાહે આયા હૈ અકેલા તુઝે માનું અલબેલા
મેરે પિયા કો ભી સંગ લે આ
ચંદા જા, ચંદા જારે જારે
ચંદા જા, ચંદા જારે જારે

-મનમૌજી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

ચંદા રે જારે જારે ... (૩)
ચંદા રે જારે જારે જાકે સંદેશા મેરા તુ લેજા
પિયાસે સંદેશ મેરા દે આજા
મેરાતુમ બિન જિયા ના લાગે પિયા

મુઝે એક પલ ચેન ન આયે
મુઝે એક પલ જીયા લાગે ના
કિસકે મન મેં ગયે બસે હો
હમરે મનમેં અગન લગાયેહ
હમને તેરી યાદ મેં બલમ
દીપ જલાયે દીપ બુઝાયે... (૨)
ફિર ભી તેરા પ્યાર ન ભૂલાયા હમને
હમને કિતના નીર બહાયા
ચંદા જારે જારે, પિયાસે સંદેશ મેરા દે આજા

-ઝિદ્દી (૧૯૪૮) લતા મંગેશકર

•

યે હંસી રાત યે બહાર યે શમા
ઐસે મેં હજુર મુઝકો લે ચલે કહાં
બાદલોં સે દૂર ઔર ભી હૈ એક જહાં
ચલો હમ દિખાયે ક્યા હૈ જિંદગી વહાં
યે મુશ્કરાતા ચાંદ યે ઝગમગાતી રાત
ગા રહી હૈ ગુનગુના કે દો દિલોં કી બાત
હૈ ગુલોં પે નિખાર આજા છેડે દિલ કે તાર
પ્યાર કે તરાને મિલકે ગાયે સાથ સાથ

-ગર્લ્સ હોસ્ટેલ (૧૯૬૨) મો. રફી, આશા ભોસલે

•

મહોબ્બત કી ધૂન બેકરારો સે પૂછો બેકરારોં સે પૂછો... (૨)
યે નગ્મા હૈ ક્યા ચાંદ તારોં સે પૂછો ચાંદ તારોં સે પૂછો... (૨)

-દિલે નાદાં (૧૯૫૩) તલત મહેમૂદ, સુધા મલ્હોત્રા, જગજીત કૌર

•

ચંદા ખેલે આંખ મિચૌલી બદલે સે નદી કિનારે
ખન ખન ખેલે ફાગન ખેલે, પિયા કરોના હમસ ટટોલી
દેખ પિયા ચંદા ખેલે આંખ મિચોલી
નાચ ઉઠી તારોં કી ડોલી
રૂઠ કે ચલ હી બદલી બોલી

દેખ પિયા દેખ પિયા ઓ.. ઓ...
ચંદા ખેલે આંખ મિચોલી

-જોગન (૧૯૫૦) ગીતા દત્ત

•

દેખ આસમાં મેં ચાંદ મુશ્કુરાયા.
દેખ વો સિતારે ગગન મેં ઝીલમિલાયે
વો કહ રહે હૈં પ્યાર કરલો પ્યાર કરલો... (૨)

-શરારત (૧૯૫૯) કિશોરકુમાર, ગીતા દત્ત

•

ઐ ચાંદ મેરે ચાંદકો દિખલા ન સકા તુ
કિરનોં સે મુઝે રાસ્તા બતલા ન સકા તું
પરદેશ મેં ક્યું હો મેરે સંસાર કે રાજા
આ મુઝકો બુલાલે યા મેરે દેશ મેં આજા

ઇતના ભી સંદેશા મેરા પહુંચા ન સકા તું
બિરહન કો તડપતે હુએ ક્યા તુ દેખ રહા હૈ
પ્રિતમ હૈ મેરા મુઝસે જુદા તુજકો પાતા હૈ... (૨)

યે જાન સકા તુ મુઝકો બતલા ન સકા તુ
એ મેરે ચાંદ કો દિખલા ન સકાતુ

-જય મહાકાલી (૧૯૫૧) ગીતા દત્ત

•

ઐ ચાંદ કલ જો આના, ઉનકો ભી સાથ લાના
વો જીનકે બગૈર આજ પ્યાર બેકરાર હૈ
ઐ ચાંદ કલ જો આના ઉનકો ભી સાથ લાના
ઓ ચાંદ બતા દે કહાં હૈ ચાંદ મેરા

ઇતના બતા દે તો ક્યા બિગાડેગા તેરા
પહેલી પહેલી પ્રિત મેરી પહેલા પહેલા પ્યાર હૈ
વો જીનકે બગૈર આજ પ્યાર બે કરાર હૈ

-દેવતા (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

હો સાથ અગર પહલુ મેં એક મસ્તી શબાબ
એક જામ હો ઔર હાથ મેં શેરો કી કિતાબ

એક સાઝ હો ઔર સાઝ પે ગાતી હો હસીના
બન જાયે યે વીરાના બહારોં કા જવાબ
મંડવે તલે ગરીબ કે દો ફૂલ ખિલ રહે હૈં

એ રાતતુ ના જાના, ઐ ચાંદ તુ ના જાના
યે નૌ બહાર ચૂપ કે સે દેખો, નજરં તુમ મિલાનાં
મંડવે તલે ગરીબ કે દો ફૂલ ખિલ રહે હૈં

-ગીત ગાયા પથ્થરોને (૧૯૬૪) સી.એચ. આત્મા

•

યે વાદા કરો ચાંદ કે સામને ભૂલો તો ન દોગે મેરે પ્યાર કો
યે વાદા કરો ચાંદ કે સામને
મેરે હાથ મેં હાથ દે દો જબ સહારા મિલેગા મેરે પ્યાર કો
યે સદા યે તારે તો ઘૂમ જાયેંગે
મગર મેરી નજરોં સે છૂપના ના તુમ

બદલ જાયે દુનિયા ના બદલેંગે હમ
બસાયાહૈ જબ મૈંને દિલમેં તુમ્હેં
નિભાના હી હોગા ઇસ ઇકરાર મેં

-રાજહઠ (૧૯૫૬) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

જબ સે ગયા તૂ ઘર સે મેરી મુહબ્બત તરસે
પલકોં સે સાવન બરસે બરસે
ચન્દા ચન્દા ચન્દા ન ગુજરે ઇધર સે
હર સાંસ દિલ કો દુખાયે, જખ્મોં ને આંસુ બહાયે
આજાઓ જાને જાં મેરે મહેરબાં, આ જાઓ જાને જાં
નૈનો કા કજરા, બુલાયે, દિલકાયે અચરા બુલાયે
બાહોં કા કજરા બુલાયે, આજાઓ જાને જાં મેરે મહેરબાં

-ગીત ગાયા પથ્થરોને (૧૯૬૪) આસા ભોંસલે

•

ચંદા રે મેરે ભૈયાસે કહેના ઓ મેરે ભૈયા સે કેહના બહેના યાદ કરે... (2)
ઓ ચંદા રે
ક્યા બતલાઉ કૈસા હે વો
બિલકુલ તેરે જૈસા હૈ વો

તુ ઉસકો પહેચાન હી લેગા
તુ સારે સંસાર મેં ચમકે
હર બસ્તી હર ગાંવ મેં દમકે
કહના અબ ઘર વાપસ આ જા... (૨)
તુ હી ઘર કા ગહેના
બહેના યાદ કરે.
ઓ ચંદા રે.

-ચંબલ કી કસમ (૧૯૭૯) લતા મંગેશકર

•

શોંધા કા યે લાલ મુખ ચમકાયે
સોંદી સોંધી ખુશ્બુ મન બહકાયે
જુલ્ફોં કી રૈના ફિર ક્યું ના છાયે
ચાંદ સિતારે દેખેંગે લજ્જા સે મરેય્યે જીયા
કભી નીમનીમ કભી શહદ શહદ
કભી નર્મ નર્મ કભી સખ્ત સખ્ત
મોરા પિયા... (૩)
નજરોં કે તીર મેં બસા હૈ પ્યાર
જબ ભી ચલા હૈ વો દિલ કે પાર...

-યુવા (૨૦૦૪) એ.આર. રહેમાન, મધુશ્રી

•

ચાંદ સિતારે યું કર રહે ઇશારા
કર લે કિસી કો અપના ગોરી હો જા કિસીકી તૂ

-કી જીત (૧૯૬૦) ગીતા દત્ત

•

દિન સાત ઘડી કે હોંગે સત્રહ ઘંટે કી રાતેં
છૂપ છૂપ કર ચાંદ સુનેગા એક ચિડી ચિડેકી બાતેં
વો જીસને ખૂબ ચલાયા હૈ દિલ પર નજરોં કે આરે
અબ લેગેગી હાથ હમારે અરે મારા મારા
એક રંગ બિરંગી ચિડિયા અબ તો લગેગી હાથ હમારે
અરે મારા મારા

-અમરદીપ (૧૯૫૮) મો. રફી

•

ચાંદ ભી કોઇ દિવાના હૈ, સાથ હૈ લેકિન બેગાના હૈ
યે ભી હૈ હમારા હી આવારા, રાત ભર ફિરતા હૈ મારા મારા
ઇસકા ભી ગમ અનજાના હૈ સાથ હૈ લેકિન બેગાના હૈ
ચાંદ ભી કોઇ દિવાના હૈ સાથ હૈ લેકિન બેગાના હૈ।

-અપના ઘર અપની કહાની (૧૯૬૮), મહેન્દ્ર કપુર, આશા ભોંસલે

•

યે ચાંદ કોઇ દિવાના હૈ કોઇ આશિક બડા પુરાના હૈ.... (૨)
પિછે કિસકે ભાગે સારી રાત યે જાગે
યે શમા હૈ પરવાના,, દિવાના હૈ
યે ચાંદ કોઇ દિવાના હૈ

-છૂપા રૂસ્તમ (૨૦૦૧) કુમાર શાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

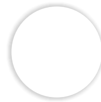
જા જા રે ચંદા જા જા રે તેરી ચાંદની ભી
મેરા જીયરા જલાયે રે
જા જા રે ચંદા જા રે તેરી ચાંદની ભી મેરા જીયરા જલાયેરે
જા જા રે ચંદા જા જા રે
દુનિયા તો સારી સોયી સપનોં કી રાત મેં ... (૨)
એક મૈં હી જાગુ જાગે ગમ મેરે સાથ મેં
અખિયાં ભર ભર આયી બાત બાત મેં
જા જા રે ચંદા જા જા રે
તેરી ચાંદની ભી મેરા જીયરા જલાયે રે

-પ્રાયવેટ સેક્રેટરી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

ઐ ચાંદ જરા છૂપ જા ઐ વક્ત જરા રૂકજા
એક બાત હૈ હોંઠો પે કહ લૂ તો કરાર આયે
એક બોજ તો હઠ જાયે
ઐ ચાંદ જરા છૂપ જા ઐ વક્ત જરા રૂક જા.
રૂક ઉનકા ઇધર કો હૈ અબ ક્યોં ન બહાર આયે
દુનિયા ક્યું ના બદલ જાયે
ઐ ચાંદ જરા છૂપ જા

-લાટ સાહબ (૧૯૬૭) મો. રફી, આશા ભોંસલે

૧૪
અજોડ સૌંદર્યની ઉપમા- ચાંદ

સ્ત્રીનું સૌંદર્ય પુરુષ માટે આકર્ષણનું જ્યારે અન્ય સ્ત્રી માટે ઈર્ષ્યાનું કારણ હોય છે. અલબત્ત રૂપવતી સ્ત્રીનું રૂપ તેના પોતાના તેમજ પ્રિયતમ માટે ગર્વનું કારણ બને છે. સ્ત્રીના સૌંદર્યને બિરદાવવા તથા તેની પ્રશંસા કરવા માટે તેને ચંદ્ર સાથે સરખાવાય છે. સ્ત્રીની સુંદરતા દર્શાવવા માટે ચંદ્રનો ઉપયોગ ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા કે રૂપક સ્વરૂપે થાય તો ક્યારેક અતિશયોક્તિમાં વ્યતિરેક અલંકારનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

પૂર્ણ ચંદ્ર- પૂનમનો ચાંદ એટલે પૂર્ણિમા. પૂર્ણ રૂપે ખિલેલા ચંદ્ર સાથે અપાર સૌંદર્યવતી સ્ત્રીની તુલના કરવામાં આવે છે. ખિલેલા છતાં હજુ વધુ ખિલતા જતા રૂપ વાળી સ્ત્રીને ચૌદહવીકા ચાંદ કહેવામાં આવે છે. ચાંદ અડધો કે આછો હોય તોય તે મોહક લાગે છે. તેથી ઘણે અંશે તરૂણી કે યુવતીના સૌંદર્યને દર્શાવવા માટે ચાંદ કા ટૂકડા (ચાંદનો ટૂકડો) કહેવામાં આવે છે. સામાન્યરીતે સ્ત્રીના સુંદર મુખને જ ચંદ્ર કહેવામાં આવે છે. એનું મુખ ચંદ્ર જેવું છે, એનું મુખ જાણે કે ચંદ્ર એનું મુખ તો ચંદ્ર જ છે.સ્ત્રીનું મુખ અને પૂર્ણ ચંદ્ર બન્ને મોહક છે. સ્ત્રીના સૌંદર્યની તુલના ઘણે અંશે રૂપક વડે જદર્શાવાય છે. ચંદ્રમુખી એટલે ચંદ્ર જેવા મુખ વાળી. બલીકા ચાંદ તેમ ઘુઘટ કા ચાંદ. એક રાત મેં દો દો ચાંદ ખિલે.

સ્ત્રીની સુંદરતા માટે ચંદ્રની ઉપમા-રૂપક વપરાય તેમ પુરુષની તેજસ્વીતા, પ્રભાવકતા, દર્શાવવા માટે પણ ચંદ્રની ઉપમા- રૂપક વપરાય છે. સ્ત્રી-પુરુષ (પ્રેમી-પ્રેમિકા) બન્ને પોતાના પ્રિય પાત્રને ચંદ્ર સાથે સરખાવે છે. ચંદ્ર જ માને છે. પ્રેમી પ્રેમિકાને પોતાનું પ્રિય પાત્ર ચંદ્ર જેવું રુપાળું, પ્યારું, તેજસ્વી, પ્રભાવી લાગે છે.

સ્ત્રી શૃંગારમાં કપાળ ઉપર બિંદી કે ચાંદલાનું અનેરૂં મહત્ત્વ છે. સૌભાગ્યવતી સ્ત્રી માટે કપાળમાં ચાંદલો એ શ્રેષ્ઠ અને આવશ્યક શૃંગાર ગણાય છે. કપાળનો ચાંદલો એ પૂનમના ગોળ ચાંદ જેવો સુંદરલાગે છે તેથી જ કપાળનો ચાંલ્લો ચાંદલો પણ કહેવાય છે.

શોલે (૧૯૭૫) ના ગીત (અનરીલીઝડ) શુરુ હોતા હૈ ફિર બાતોં કા મૌસમ માં ૧૫ વાર ચાંદ અને ૯ વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે. આ ગીત ભૂપીન્દર સીંગ,

કિશોરકુમાર, મન્નાડે અને આનંદ બક્ષીએ ગાયું છે. ચાર ચાંદ (૧૯૫૫) ના ગીત એક નહીં દો નહીં તીન નહીં ચારચાંદ માં ૨૭ વાર ચાંદ (૨૬ વાર ચાંદ + ૧ વારચાંદ)નો ઉલ્લેખ છે. ભાઇ બહેન (૧૯૬૯)ના ગીત ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને માં ૧૩ વાર ચાંદ અને ૧૦ વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે. શતરંજ (૧૯૫૫)ના ગીત બદલીમેં છૂપે ચાંદને મુઝસે કુછ કહા હૈ માં ૨૦ વારચાંદનો ઉલ્લેખ છે. ચાંદ કા ટૂકડા (૧૯૯૪)ના ગીત તુ લગે ચાંદ કા ટૂકડામાં ૧૫ વાર ચાંદ કા ટૂકડા જ્યારે ઝીનત (૧૯૪૫)ના ગીત નાચો સિતારો નાચો અબ ચાંદ નિકલને વાલા હૈ માં ૧૦ વાર ચાંદ અને ૨ વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે.

•

નાચો નાચો સિતારો નાચો નાચો નાચો સિતારો નાચો
અબ ચાંદ નિકલને વાલા હૈ અબ ચાંદ નિકલને વાલા હૈ
નાચો નાચો સિતારો નાચો
દેખ લિયા હૈ સિખ લિયા હૈ જાન લિયા હૈ
અપને આપકો મના લિયાહૈ... (૨)

આંખસે દિલમેં આનેવાલા .... (૨)
આંખસે દિલમેં આને વાલા... (૨)

ચાંદ, અબ ચાંદ નિકલને વાલા હૈ
નાચો નાચો સિતારો નાચો
ચાંદની રાતો મેં, હાં ચાંદની રાતો મેં દિલ કર
ફૂલોં કા ખુશ્બુ મેં મિલ કર... (૨)
કલિયોં કો શરમાને વાલા... (૨)
હાં દિલસે નહીં અબ જાને વાલા.... (૨)

ચાંદ અબ ચાંદ નિકલને વાલા હૈ
નાચો નાચો સિતારો નાચો
લેગી મહોબ્બત અંગડાઇ... (૨)
તારોં, તારોં તુમમેં જો જાયેગી, તારોંતુમમેં જો જાયેગી
ચાંદસા ચેહરા, ચાંદસા ચેહરા દેખ કે ઉનકા
રાત ભી દિન હો જાયેગી... (૨)
દિલ હૈ કે દિલ સે બદલેંગે... (૨)
અરમાન, અરમાન દિલોં કે નિકલેંગે... (૨)

હૈ ઐસા જમાના આને વાલા
આકે નહીં જો જાનેં વાલા... (૨)

ચાંદ, અબ ચાંદ નિકનલે વાલા હૈ...
નાચો નાચો સિતારો નાચો...

-ઝીનત (૧૯૪૫) નૂર જહાં

•

બસ ગઇ હૈ આંખો મેં તુ એક હૈ લાખો મેં
રસીલી તેરી... (૩) રસીલી તેરી જોડ નહીં કોઇ જોડ નહીં કોઇ જોડ નહીં હાય.
હો દેખ તેરા કુમ કુમ ટીકા પૂનમકા ચાંદ લગે ટીકા
ઓ ઘુંઘરાલે બાલો કી દેખ છંટા શરમાયે સાવન કા ઘટા હોકાલી ઘટા.
હો મીઠા રખના મીઠા રખના દિખાને મેંહમેં અપના બનાને મેં
છબીલે તેરે રંગીલે તેરે છબીલે તેરે જોડ નહીં, કોઇ જોડ નહીં
કોઇ જોડ નહીં કોઇ જોડ નહીં.

-ચંદ્ર મુખી (૧૯૬૦) મન્નાડે, સુમન કલ્યાણીપુર

•

દિલ કે સંદૂકો મેં મેરે અચ્છે કામ રખના
ચિટ્ઠી તારો મેં ભી મેરા તુસલામ રખના
અંધેરા તેરા મૈંને લે લિયા
મેરા ઉજલા સિતારા તેરે નામ કિયા
ચન્ના મેરે આ ચન્ના મેરે આ
ચન્ના મેરે આ ચન્ના મેરે આ
ચન્ના મેરે આ ચન્ના મેરે આ બેલિયા ચોપિયા..
(ચન્ના- ચંદા)

-એ દિલ હૈ મુશ્કિલ (૨૦૧૬) અરીજિત સિંહ

•

આઇ આઇ બહાર કરકે સાલ શિંગાર
કિ અલબેલી નાર મોહે મન ભાયે
દેખો હો દેખો ઘુંઘટ મેં ચંદા મુશ્કરાયે.

-ભીમ સેના (૧૯૫૦) મન્નાડે, આશા ભોંસલે

•

કલ ચૌદવી કી રાત થી શબ ભર હા ચર્ચા તેરા
કલ ચૌધવી કી રાત થી

કિસને કહા ચાંદ હૈ... (૨) કિસને કહા ચેહરા તેરા
કલ ચૌધવી કી રાત થી

-જીયાલા (૧૯૯૮) કુમાર સુનુ

•

ફૂલ સા ચેહરા ચાંદસી રંગત ચલ કયામત ક્યા કહિયે
જો ભી દેખે હો જાયે પાગલ
અપની તો હાલત ક્યા કહિયે

-રાત ઔર દિન (૧૯૬૭) મો. રફી

•

જવાની કા ગુજરા જમાના મુઝે યાદ આને લગા
જાદુસા છાને લગા હૈ દિલ ગુનગુનાને લગા હૈ
ક્યા ચાંદ ઉતરા જમીં પે ક્યા રાત હૈ ઇલાહી
હમકો મિલા જો વો તેરી સૌગાત હૈ યા ઇલાહી
રૂખ સે રોશન સે ઉઠા જો પરદા
તેરે જલવોં સે યે મેરા દિલ યે જગમગમાને લગા હૈ
જાદુ સા છાને લગા હૈ દિલ ગુન ગુનાને લગા હૈ।

-વક્ત કી દીવાર (૧૯૮૧) મો. રફી, મન્નાડે, આશા ભોંસલે

•

તેરી ઉંમર હૈ સોલા આલા જમાના દુશ્મન હૈ
ઓ ચાંદસી ઉજલી હસીના, તુમ છોડ દો આના જાના
રોકેગા તુમ્હારી રાહે હમ જૈસા કોઇ દિવાના

-બેટીબેટે (૧૯૬૪) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ફૂલ સે નિખરી તેરી જવાની... (૨)
શોલા બન ગયા ઠંડા પાની ... (૨)
ચાંદ સે ચંદ્રકિરણ કૌન બુઝાયે મન કી તપન
ઓ રબ્બા ખૈર ઓ રબ્બા ખૈર
તન મેં અગ્નિ મનમેં ચુભન, કાંપ ઊઠા મેરા ભીગા બદન
ઓ રબ્બા ખૈર ઓ રબ્બા ખૈર

-લાટ સાહબ (૧૯૬૭) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ફૂલ કલી ચાંદ સિતારે... (૨)
યે સબ ક્યા હૈ નામ તુમ્હારે... (૪)

ખુસ્બુ પવન રંગ નજારે ... (૨)
યે સબ ક્યા હૈ નામ તુમ્હારે ... (૪)

-કાંતિવીર (૧૯૯૪) ઉદિત નારાયણ, સાધના સરગમ

•

ચંદ્રમુખી જબ લેટ લિખરાયે... (૨)
જગ સારાયે ધોખા ખાયે

કોઇ કહે લો સાવન આયા... (૨)

આઇ કારી બદરિયા
છમ છમ બાજે રે પાયલિયા... (૨)

-જાને અનજાને (૧૯૭૧) મન્ના ડે.

•

તેરા ચેહરા કંવલ સમઝતા હુઁ
ચાંદની કા બાદલ સમઝતા હુઁ
તેરી આંખે નહીં દો મિસર હૈં
તેરી આંખે ગઝલ સમઝતા હું
ક્યા ક્યા ન સહે હમને સિતમ આપકી ખાતિર
યે જાન ભી જાયેગી સનમ આપકી ખાતિર

-મેરે હુજુર (૧૯૬૮) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

મધુબન મેં ભલે કાન્હા કિસી ગોપી સે મિલે
મન મેં વો રાધા કે હી પ્રેમ કે હૈ ફૂલ ખિલે
કિસ લિયે રાધા જલે... (૨) બિના સોચે સમઝે
કિસ લિયે રાધા જલે.... (૨)

ઓ ગોપિયાં તો તારે હૈ ચાંદ હૈ રાધા
ફિર ક્યું હૈ ઉસકો વિશ્વાસ આધા
કાન્હાજી સદા-ઇધર ઉધર ધ્યાન રહે

રાધા બેચારી કો ફિર અપને પે ક્યા માન રહે

ગોપિયાં તો આનીજાની હૈ રાધા તો મનકી રાની હૈ
સાંજ સખારે જમના કિનારે રાધા રાધા હી પુકારે

-લગાન (૨૦૦૧) ઉદિત નારાયણ, આશા ભોંસલે, વૈશાલી

•

સચ બતા તુ મુઝપે ફિદા અરે ક્યું હુઆ ઔરકૈસે હુઆ
માર ગયી તેરી બાંકી અદા યું હુઆ ઔર ઐસે હુઆ
ચાંદસી સૂરત તેરી મોહની મૂરત તેરી... (૨)
તેરી ધૂન મુઝે બેસબબ નહીં ઔર જલાવોં મેં યે ગજબ નહીં
સચ બતા તુ મુઝપે ફિદા ક્યુંહુઆ ઔર કૈસે હુઆ

-સોને કી ચિડીયા (૧૯૫૮) તલત મહેમૂદ, આશા ભોંસલે

•

ઉસ ચાંદ કે ટૂકડે કો સિને સે લગા લુંગા
ઉસ રેશમી મુખડે કો આંખો મેં છુપા લુંગા
દિવાના મુઝસા ના મિલેગા સકો
ઇસ જમીન સે લેકે આસમાન તક
કોઇ ના કોઇ ચાહિયે પ્યાર કરનેવાલા
કોઇના કોઇ ચાહિયે હમ પે મરને વાલા

-દીવાના (૧૯૯૨) વિનોદ રાઠોડ

•

નૈન દ્વાર સે મન મેં વો આકે મનમેં આગ લગાયે... (૨)
નૈન રસીલે ચાંદસા મુખડા સુંદર રૂપ સુહાના
પર બેદર્દી દર્દના સમઝે જાને બસ તડપાના
ફિર ભી મન તડપાને વાલા મન કા મીત કહાયે
હાયે રિસયા રે કોઇ છલિયા છલ કિયે જાયે
જીયરા લિયે જાયે ચૈન નહીં આયે
જબ વો આયે લેકર આયે દિનમેં ચાંદ સિતારે
જબ વો જાયે લેકર જાયે સબ અરમાન હમારે
દેખને કો દિલ તડપે ઔર બિન દેખે રહા ન જાયે.

-સાવન (૧૯૫૯) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

પલકોં કી રહમદિલમેં ચૂપકે સે આ મિલે તુમ
કિતની હસીં, કિતની હસીં, કિતની કિતની હસીં હો તુમ
ચાંદી કા યે બદન ચંદા કી કિરને હૈં
જીસકા ભી અંજુમન મેં હોશો હવાસ હૈ ગુમ
યે ગેસુઓં કે સાયે મેરી જિંદગી પે છાયે

-યે દિલ કિસકો દું (૧૯૬૩) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ઓ મૈં સૂરજ હું તું મેરી કિરન સંગ તેરા રહે
હો મૈં આગમે તેરી જલ જાઉં દિલ મેરા કહે
ચાંદ કા ટૂકડા મેરા હમસફર તું ચલે તો ગિરે તારે ભી રાહ પર
આહા હા મુઝ પે હુઇ જબ તેરી યે નજર
મૈ કહાં હું નહીં અપની ભી ખબર
અબ યાદ જહાં કી ભૂલાને દેખો જી દેખો હમ ચલે
ઓ સૂરજ હું તું મેરી કિરન સંગ તાર રહે

-દિલને ફરિયાદ કિયા (૧૯૯૬) મો. રફી આશા ભોંસલે

•

જિસકે પ્યાર મેં આઠો પહર મૈં રહતી હું આજકલ ગુમ
ક્યા વહી તો નહીં હો તુમ
મુઝે ક્યા માલૂમ
જિસકો દેખકે એક દિન મૈં હુઆ ચકિત ગુમ સુમ
ક્યા વહી તો નહીં હો તુમ
મુઝે ક્યા માલૂમ
તુમ કૌન હો અબ તો બતા દો અચ્છા ના કિસી કો સતાના... (૨)
કભી કભી બડા પ્યારા લગતા અપનોં કો ભી તડપાના
જિસ ચંદ્રમુખી કી ચમક સે મેરે મન કા ખિલા થા કુસુમ
ક્યા વહી તો નહીં હો તુમ
મુઝે ક્યા માલૂમ

-વીર ભીમસેન (૧૯૬૪) મહેન્દ્ર કપુર, આસા ભોંસલે

•

સોચેંગે તુમ્હે પ્યાર કરે કિ નહિં... (૨)
યે દિન બેકરાર કરેં કિ નહિં

ખ્વાબોં મેં છુપાયા તુમકો, યાદોં મેં બસાયા તુમકો
મિલોગે હમેં તુમ જાનમ કહીં ના કહીં
તુમ તો ખિલતા મહકાસા કમલ... (૨)

હમ જો ગાયેં તુમ હો વો ગઝલ
કમસિન ભોલાસામુખડા, લગતી હો ચાંદકા એક ટૂકડા
હમ કિતની તારીફ઼ કરેં, દેખ કે તુમકો આહેં ભરેં
તુમસા નહીં હૈ કોઇ પ્યારા સનમ

પ્યારા સનમ્...
સોચેંગે તુમ્હે પ્યાર કરેં કે નહિં

-દિવાના (૧૯૯૨) કુમાર સાનું

•

જમીં કી તુ નહીં લગતી, કહાં સે આઇ હો બોલો
મેરી જા હુ રન પરિયોંસા કહાં સે લાઇ હો બોલો
હાય મૈંને દેખે લાખો મુખડે, મૈંને દેખે લાખોં મુખડે
તુ લગે ચાંદકા ટૂકડા, ચાંદકા ટૂકડા, પેટી જાં લગે ચાંદકા ટૂકડા
મૈંને દેખે લાખો મુખડે, ના દેખા લાખો મુખડે
તુ લગે ચાંદ કા ટૂકડા, ચાંદકા ટૂકડા, ઓ મેરી જાં લગે ચાંદકા ટૂકડા
મૈંને દેખે લાખો મુખડે...

ગોરે ગોરે ગાલ પે તેરે યે જો કાલા તિલ હૈં
પિછલે જનમ મેં તુઝે દિયા થા વહી મેરા દિલ હૈ
બુરી નજર સે ખુદા બચાયે... (૨) જાનમ તેરા મુખડા

તુ લગે ચાંદ કા ટૂકડા, ચાંદ કા ટૂકડા, મેરી જાં તુ લગે ચાંદકા ટૂકડા
મૈંને દેખે લાખો મુખડે....

તું લગે ચાંદકા ટૂકડા, ચાંદકા ટૂકડાં, ઓ મેરી જાં લગે ચાંદકા ટૂકડા
મૈંને દેખે લાખો મુખડે, ના દેખા લાખો મુખડે
મેરી જાં લગે ચાંદકા ટૂકડા...

-ચાંદ કા ટૂકડા (૧૯૯૪) વિપીન સચદેવા

•

મેરે મહેબુબ મેં ક્યા નહીં ક્યા નહીં
વો તો લાખો મેં હૈ એક હસીં... (૨) એક હસીં

મેરે મહેબૂબ મેં ક્યા નહીં ક્યા નહીં
મેરા મહેબૂબ એક ચાંદ હૈ હુશ્ન અપના નિખારે હુએ
આસમાન કા ફરીસ્તા હૈ વોરૂપ ઇન્સાન કા ઘરે હુએ
રશ્ક એ જન્નત હૈ વો મહજબીં... (૨) મહજબીં
મેરે મહેબૂબ મેં ક્યા નહીં ક્યા નહીં..

-મેરે મહેબૂબ (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે) (પુરુષ માટે ચાંદનું રૂપક

•

ચાંદ આસમાનોં સે લાપતા હો ગયા
ચલકે મેરે ઘર મેં આ ગયા.
આ ગયા, મૈં ખુશ કિસ્મત હું બા ખુદા
ઇસ તરહ હો જાયે પૂરી ઇક હુઆ ઇસ તરહ
તેરે બિન મેરી જાના કભી ઇક પલ ભી ગુજારા નહીં
તેરી આરઝૂને ખુદસે બેગાના કર દિયા

-એલોન (૨૦૧૫) અંકિત તિવારી

•

તુ ચંદા મૈં ચાંદની હો તેરી મેરી પ્રિત હૈ
તેરી મેરી પ્રિત હૈ તેરી મેરી પ્રિત હૈ
તુ જીવનકા રાગિની હો તેરી મેરી પ્રિત હૈ
તેરી મેરી પ્રિત હૈ તેરી મેરી પ્રિત હૈ
આજ હમારા પિયા મિલન મધુર હૈ
એક હૈ તારા એક ચન્દર હૈ
આજ હમારા પિયા મિલન મધુર હૈ
એક હૈ તારા એક મન્દર હૈ
તારા ચન્દર રહે સાથ હે હો તેરી મેરી પ્રીત હૈ ।

-રાજા ઇશ્વરચંદ્ર (૧૯૫૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

મેરાદિલ યે પુકારે આજા મેરે ગમ કે સહારે આજા
ભીગા ભીગા હૈ સમા ઐસે મેં હો તુમ કહાં
મેરા દિલ યે પુકારે આજા.
આંધિયા ઓ ચલી આશિયા લૂટ ગયા લૂટ ગયા... (2)

પ્યાર મુશ્કુરાતા જહા લૂટ ગયા લૂટ ગયા
એક છોટી સી ઝલક મેરે મિટાને તલક ઓ ચાંદ
ઓ ચાંદ મેરે દિખલા જા
ભીગા ભીગા હૈ સમા....

-નાગીન (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

શુરુ હાત હૈ ફિર બાતોં કા મૌસમ ... (૨) સુહાની ચાંદની રાતોં કા મૌસમ
બુઝાયે કિસ તરહ દિલકી લગી કો લગાયે આગ હમ ઇસ ચાંદની કો
કિ ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલુમેં હો, અર્જ કિયા હૈ
કિ ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલુ મેં હો, તો ચાંદની કા મઝા નહીં આતા
ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલુ મેં હો, ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલું મેં હો
તો ચાંદની કા મઝા નહીં આતા.

અરે જામ પી કર શરાબી ના ગિર જાયે તો... (૩) મયકશી કા મઝા નહીં આતા
ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલુ મેં હો તો ચાંદની કા મઝા નહીં આતા.
જામ પીકર શરાબી ના ગિર જાયે તો મયકશીકા મઝા નહીં આતા
ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલું મેં હો
જિદગી મુક્કમલ અધૂરી નહીં.. (૨) ચાંદસા કોઇ ચેહરા જરૂરી નહીં

હુશ્ન શૈયાદ હૈ, ઇસ્ક ફરીયાદ હૈ, યે જો દો નામોં હૈ દોનોં બદનામ હૈ
તુમ તો નાદાન હો, ગમ કે મહેમાન હો, દિલ જરા થામ લો અક્લ સે કામ લો
અગરચ રોશની હીત હૈ સાહબ સબ કરારો મેં
જરા સા ફર્ક હોતા હૈ દિલો મેં ઔર દિમાગો મેં
ઔર મેરે દોસ્તોં અક્લ સે કામ લો, બાત દિલ કી કરો ક્યોં કિ
શેર દિલ કો ના તડપાકે રખ દે અગર તો શાયરી કા મઝા નહીં આતા.
કિ ચાંદસા કોઇ ચેહરા, ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલૂ મેં હો
તો ચાંદની કા મઝા નહીં આતા.

જામ પીકર શરાબી ના ગિર જાયે તો મયકશીકા મઝા નહીં આતા
ચાંદ સા કોઇ ચેહરા ના પહલૂ મેં હો...
શરબતી આંખો કે બચો... (૨) રેશમી ઝૂલ્ફકી ઉલઝનોં સે બચો
વો ગલી છોડ દો, યે ભરમ તોડ દો, યું ના આંહે ભરો, ઇન સે તોબા કરો.
યે જો દિલદારહૈ, સબ સિતમગર હૈ, દિલ જો દેતે હૈં યે, તો જાન લેતે હૈં યે
વફા કે નામ કા આંશિક કભી રૂસવા નહીં કરતા, કટા દેતે હૈં વો ગરદન મગર શિકવા નહીં કરતે.

દિલ મચલ જાને દો, તીર ચલ જાને દો, હમ નિકલ જાને દો, ઔર
મૌત સે આદમી કો ડર લગે... (૨) તો જિંદગી કા મઝા આતા નહીં
ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલૂ મેં હો તો ચાંદની કા મઝા નહીં આતા
ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પહલૂ મેં હો...
ઇશ્ક મેં યાદ કુછ ઔર હોતા નહીં, આશિકી ખૂબ કી, દિલસે મહેબૂબ કી યાદ જાતી નહીં, નીંદ આતી નહીં.
દર્દ ખિલતા નહીં, ચૈન મિલતા નહીં, યા ખુદ ક્યા કરે હમ, દવા ક્યા કરે
દવા દર્દ જીગર કી પૂછતે હોતુમ દિવાનો સે
યે દિનકી આશા બુઝેગી ફક્ત આંસુ બહાને સે યે સિતમ કિસ લિયે,
ગમ હો કમ કિસ લિયે,, રોયે હમ કિસ લિયે
આગ પર કોઇ પાની અગર ડાલ દે... (૨) તો દિલ્લગી કા મઝા નહીં આતા.
ચાંદ સા કોઇ ચેહરા ના પહલૂ મેં હો તો ચાંદની કા મઝા નહીં આતા
જામ પીકર શરાબી ના ગિર જાયે તો મયકશીકા મઝા નહીં આતા
ચાંદ સા કોઇ ચેહરા ના પહલૂ મેં હો તો ચાંદની કો મઝા નહીં
ચાંદસા કોઇ ચેહરા ના પદ ઘર મેં હો...

-શોલે (૧૯૭૫) આનંદ બક્ષી, ભૂપિન્દર સિંહ, કિશોર કુમાર, મન્ના ડે.

•

તુ હી રે તુ હી રે તેરે બિના મૈં કૈસે જીયું
આઝા રે આજા રે યુંહી તડપા ના તુ મુઝકો
જાને રે જાને રે ઇન સાંસો મેં બસ જા તૂ
ચાંદ રે ચાંદ રે આઝા દિલકા જમીપે તુ
ચાહત હૈ અગર આ.કે. મુઝસે મિલજા તું
યા ફિર ઐસે કર ધરતી સે મિલા દે મુઝકો

-બોમ્બે (૧૯૯૫) હરીહરન, ચિત્રા

•

ચાંદકા ટૂકડા કહું યા હુશ્નીદુનિયા કહું
પ્રિત કી સરગમ કહું યા પ્યાર કા સપના કહું
સોચતા હું ક્યા કહું ઇસ શોખ કો મૈં ક્યા કરું
સોચતા હું ક્યા કહું ઇસશોખ કો મૈં ક્યા કહું
છાપી આંખો મેં મસ્તી શરાબકી, કાલી જુલ્ફોં મેં રાતે શબાબકી
જાને આયી કહાં સે તૂટકે
મેરે દામન મેં પંખડી ગુલાબકી

-છાયા (૧૯૬૧) તલત મહેબૂબ

•

ઓ સનમ જીસને તુઝે ચાંદ સી સૂરત દી હૈ
ઉસી માલિકને મુજે ભી તો મહોબ્બત દી હૈ

-દીવાના (૧૯૬૮) મૂકેશ

•

એક રાત મેં દો દો ચાંદ ખિલે એક ઘુંઘટ મેં એક બદલી મેં
અપની અપની મંઝિલ પે મિલે એક ઘુંઘટ મેં એક બદલી મે
એક રાત મેં દો દો ચાંદ ખિલે
બદલી કા વો ચાંદ તો સબકા હૈ
ઘુંઘટ કા યે ચાંદ તો અપના હૈ
મુઝે ચાંદ સમઝને વાલે બતા
યે રાત હૈ યા કોઈ સપના હૈ... (૨)
એક રાત મેં દો દો ચાંદ ખિલે ...

-બરખા (૧૯૫૯) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

ઓ મેરી જાં ચાંદ સા ગોરા મુખડા આપકા
કદિયે તો ઇતના ભલાહૈ કિસકી કિસ્મત મેં લિખા
હૈ મુઝે ઇતના યકીં આપ લેકિન વડે નહીં
જિસકી મૈં તકદીર હું વો હોગા કોઇ દૂસરા.

-પુરસ્કાર (૧૯૭૦) મૂકેશ, આશા ભોંસલે

•

અન દેખા અનજાના મુખડા કૈસા હોગા
ના જાને વો ચાંદ કા ટૂકડા કૈસા હોગા
મિલતે હી ઉનસે નજર હાયે દિલ મેં એક બેકરારી સી દિનરાત હોગી
ફિર હોગા ક્યા ક્યા પતા ક્યા ખબર
આજ ઉનસે પહેલી મુલાકાત હોગી
ફિર આમને સામને બાત હોગી
ફિર હોગા ક્યા ક્યા પતા ક્યા ખબર

-પરાયા ધન (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર

•

તુમ દિલ હો દિલરૂબા હો, તુમ પર જહાં ફિદા હો
હમ તો ક્યા કુછ ભી નહીં તુમસા હસીં કોઇ નહીં

તુમ તો ચાંદ કા ટૂકડા હો
યે શોખી ઉફ યુમ્મા, યે શરાફત ઉફ યુમ્મા

-જબ પ્યાર કિસીસે હોતા હૈ (૧૯૬૧) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

મેરે સામને વાલી ખિડકી મેં એક ચાંદ સા ટૂકડા રહેતા હૈ .... (૨)
અફસોસ મગર કે વો હમસે કુછ ઉખડા ઉખડા રહેતા હૈ

-પડોશન (૧૯૬૮) કિશોર કુમાર

•

સદદકા ઉતારીયે કે લગે ના કહીં નજર
સહેરે મેં આજ ફૂલસા મુખડા હૈ જલવાગર
ચહેરે સે અપને આજ તો પરદા ઉઠાઇયે
વલ્લાહ મુઝકો ચાંદ સી સૂરત દિખાઇયે

-પાલકી (૧૯૬૭) મો. રફી

•

હાથ પગ મેં પાયલ મોરી બોલ છન છન
સંગ સંગ આજ મોરે નાચે રે સજન
ચાંદ સી જવાની તોરી ફૂલ સા બદન
તોરા ફૂલ સા બદન, તોરા ફૂલ સા બદન
ઓ જીત લિયા રૂપવાલી તુને મોરા મન
તોરી છબિને ગજબકિયા
ઓ બસ ગઇ ધીરે ધીરે, હોલે હોલે ફસ ગઇ
ચોરી ચોરી જીયા મેં બસ ગઇ હો બસ ગઇ, બસ ગઇ
ધીરે ધીરે હોલે હોલે ફસ ગઇ

-ગંગા જમના (૧૯૬૧) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ઓ જાને વાલે ચાંદ જરા મુશ્કરા કે જા
જરા મુશ્કરા, જરા મુશ્કરા કે જા
જાલીમ જરા નઝર સે નઝર તો મિલાકે જા
ઓ જાને વાલે ચાંદ જરા મુશ્કરા કે જા

-બાઝર (૧૯૪૯) મો. રફી

•

મેરા ચાંદ મુઝે આયા હૈ નઝર... (૨)
ઐ રાત જરા ધમ ધમ કે ગુજર... (૨)
છાયા હૈ નશા મેર આંખો પર ... (૨)
ઐ રાત જરા થમ થમ કે ગુજર ... (૨)
મેરા ચાંદ મુઝે આયા હૈ નજર

-યે હૈ મુંબઇ મેરી જાન (૧૯૯૯ કુમાર સાનુ

•

કોઇ તો તેરે ચાંદ સે ચહરે પે મરેગા
અચ્છા હૈ મૈં મર જાઉં ક્યું ના સનમ
કોઇ તો જમાને મેં તુમે પ્યાર કરેગા
અચ્છા હૈ મૈં કર જાઉં ક્યું ના સનમ

-કોઇ મેરે દિલ મેં હૈ (૨૦૦૫) ઉદિત નારાયણ

•

એક ચાંદ બાદલો મેં ધૂપ ધૂપ કે દેખતા હૈ... (૨)
મેરા ચાંદ કિતના સુંદર હૈ.... (૨)
ઔર કૈસા દિલરૂબા હૈ
મેરા પ્યાર હૈ જમીં પર દમ્સાન યા દેવતા હૈ
ઉસકો સમજ ના પાઉં સબસે જુદા જુદા હૈ

-ગાર્ડીયન્સ (૨૦૧૪) ઉદિત નારાયણ, સુમેધા કરતા હૈ

•

હર ચેહરા યહાં ચાંદ તો હર ઝટ્ટા સિતારા... (૨)
યે વાદી એ કશ્મીર હૈ જન્નત કા નજારા ... (૨)
હર ચેહરા યહા ચાંદ

-આબરૂ (૧૯૬૮) મો. રફી

•

યે ચાંદ સા રોશન ચેહરા જુલ્ફોં કા રંગ સુનહરા
યે ઝીલ સી નીલી આંખે કોઇ રાઝ હૈ ઇન મેં ગહેરા
તારીફ કરું ક્યા ઉસકી જીસને તુઝે બનાયા.

-કાશ્મીર કી કલી (૧૯૬૪) મો. રફી

•

ઓ તુ રાત ખડી થી છત પે જા મૈં સમઝા કે ચાંદ નિકલા
બુરા હો તેરા તુઝે દેખ કે કોઠે સે મેરા પૈર ફિસલા
હાયે સોનિયે હીરીયે હાય રે હાય

(હિમાલય કી ગોદ મેં (૧૯૬૫) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

વો અંબવા કા ઝૂલના વો પીપલ કી છાંવ
ઘુંઘટ મેં જબ ચાંદ થા મહેંદી લગી થી પાંવ
આજ ઉજડ કે રહ ગયા... (૨)
વો સપનોં કા ગાંવ
સારંગા તેરી યાદ મેં નૈન હુએ બેચૈન
મધુર તુમ્હારે મિલન બિના દિન કટતે નહીં રૈન
હો... સારંગા તેરી યાદ મેં

-સારંગા (૧૯૬૧) મૂકેશ, (સારંગા (૧૯૬૧) મો. રફી (અન રીલીઝડ વર્ઝન)

•

ચૌદવી કા ચાંદ હો યા આફતાબ હો
જો ભી હો તુમ ખુદા કી કસમ લા જવાબ હો
ચૌદવી કા ચાંદ હો

-ચૌદવી કા ચાંદ (૧૯૬૦) મો. રફી

•

ન જાને કિસકી કિસ્મત મેં હૈ યે ટૂકડા ચાંદ કા યે
ન જાને કિસકે ઘર ચમકેગા ટૂકડા ચાંદ કા યે
તુમ્હે દેખા હોયે તો દિલ બોલા હોયે
તુમ્હે દેખા હોયે તો દિલ બોલા હોયે
હમ ભી કિસ્મત આજમાયે

ખુદા મહેફૂસ રખે હર બલા સે હર બલાસે
સુભાન અલ્લા હાયે હસીં ચેહરા હાયે યે મસ્તાના અદાયે
ખુદા મહેફૂસ રખે હર બલા સે હર બલા સે

-કાશ્મીર કી કલી (૧૯૬૪) મો. રફી

•

યે રાત હૈ તુમ્હારી ઝૂલ્ફે ખુલી હુઈ
હૈ ચાંદની યે તુમ્હારી નજરોં સે મેરી રાતે ધૂલી હુઈ હૈ

યે ચાંદ હૈ યા તુમ્હારા કંગન
સિતારે હૈ યા તુમ્હારા આંચલ
હવા કા ઝોંક હૈ યા તુમ્હારે બદન કી ખુશ્બુ
યે પત્તિયોં કી હૈ શરત
યા તુમને ચૂપકેસે કુછ કહા હૈ
યે સોચતા હું મૈં કબ સે ગુમ સૂમ
કી જબ કી મુઝકો ભી ખબર હૈ તુમ નહીં હો, કહીં નહીં હો
મગર યે દિલ હૈ કિ કેહ રહા હૈ કિ
તુમ યહાં હો યહીં કહીંહો
મેરી સાંસ સાંસ મહેકે કોઇ ભીના ભીના ચંદન
તેરા પ્યાર ચાંદની હૈ, મેરા દિલ હૈ જૈસે આંગન
હુઈ ઔર હી મુલાયમ, મેરી શામ ઢલતે ઢલતે
હો હુઈ શૈર ભી મુલાયમ, મેરી શામ ઢલતે ઢલતે
યે કહાં આ ગયે હમ, યૂંહી સાથ સાથ ચલતે

-સિલસિલા (૧૯૮૧) અમિતાભ બચ્ચન, લતા મંગેશકર

•

યે રાત હૈ તુમ્હારી ઝૂલ્ફે ખુલી હુઈ
હૈ ચાંદની યે તુમ્હારી નજરોં સે મેરી રાતે ધૂલી હુઈ હૈ
યે ચાંદ હૈ યા તુમ્હારા કંગન
સિતારે હૈં યા તુમ્હારા આંચલ
હવા કા ઝોંકા હૈ યા તુમ્હારે બદન કી ખુશ્બુ
યે પત્તિયોં કા હૈ શરારત
યા તુમને ચૂપકેસે કુછ કહા હૈ
યે સોચતા હું મૈં કબ સે ગુમ સુમ
કી જબ કી મુઝકો ભી ખબર હૈ તુમ નહી હો, કહીં નહીં હો.
મગર યે દિલ હૈ કિ કેહ રહા હૈ કિ
તુમ યહાં હો યહીં કહીં હો
મેરી સાંસ સાંસ મહેકે કોઇ ભીના ભીના ચંદન
તેરા પ્યાર ચાંદની હૈ, મેરા દિલ હૈ જૈસે આંગન
હુઈ ઔર હી મુલાયમ મેરી શામ ઢલતે ઢલતે
હો હુઇ સૈર ભી મુલાયમ, મેરી શામ ઢલતે ઢલતે

હો હુઈ સૈર ભી મુલાયમ, મેરી શામ ઢલતે ઢલતે
યે કહાં આ ગયે હમ, યુંહી સાથ સાથ ચલતે

-સિલ સિલા (૧૯૮૧), અમિતાભ બચ્ચન, લતા મંગેશકર

•

સબ તિથિયન કા ચંદ્રમા જો દેખા યાદો આજ
ધીરે ધીરે ઘુંઘટા સરકાઓ સરતાજ
હો ચાંદ જૈસે મુખડે પે બિંદિયા સિતારા... (૨)

નહીં ભૂલેગા મેરી જાન યે સિતારા વો સિતારા
માન તેરી નજરોં મેં મૈં હું એક આવારા હો આવારા
નહીં ભૂલેગા મેરી જાન યે આવારા વો આવારા

કજરારે સૂર્યંચલ નૈનો મેં સૂરજ ચંદા કા ડેરા
રૂપ કે ઇસ પાવન મંદિર મેં હંસા કરે બસેરા
પ્યાસે ગીતોં કી ગંગા કા તુ હી હૈ કિનારા
નહીં ભૂલેગા મેરી જાન યે કિનારા વો કિનારા
ચાંદ જૈસે મુખડે પે બિંદિયા સિતારા..

-સાવન કો આને દો (૧૯૭૯) યેશુદાસ

•

પૂનમ કે ચાંદ કો ઘુંઘટ કે નીચે છૂપાકે લાયી તેરે લિયે
દુનિયા સે નજરે ચુરાકે
પિછે કુઆ આગે મેરે ખાઇ
તુ હી બતા જાઉં મૈં કહાં
મુઝકો દુહા કિસકી લગી ભાઇ
આકે પધારા હું જો યહાં
બે ફિકર આજા ઇધર

બાત મેં લગાલે તુ ઠુમકા
વન ટુ થ્રી ફોર
ગેટ ઓન ધી ડાન્સ ફ્લોર

-ચેન્નાઇ એક્સપ્રેસ (૨૦૧૩) વિશાલ દદલાણી, હમસીકા ઐયર

•

કભી તો હમસે કર લો દો બાત પ્યારા મુખડા મોડકે
તુમ કહો તો ધરતી પે લાઉ ચાંદ તારે તોડકે
પર યે વાદા હમસે કર લો જાઓગી ના છોડ કે
કભી યાદ હમેં ભી કા જિયે કભી નામ હમારા લિજિયે
સપનોં મેં આ યા કિજીયે સપનોં મેં આયા કિજીયે.
યાદ આકર તેરી થે તડપાં આયે તો કઇ ક્યા કરે
તેરા દામન ના હાથ મેં આયે તો કોઇ ક્યા કરે
ચાંદની ભી આગ બન જાયે તો કોઇ ક્યા કરે
તેરી જાન કુછ ભી કિજીયે ચાહે જાન મેરી લિજીયે
પર દિલ હમકો દિજીયે પર દિલ હમકો દિજીયે
ખાસ આકર યે તો બતા જા હમ બુરે હૈં ઓ હસીં
ચૌદવી કા ચાંદ હો તુમ હમ ભી તુમસે કમ નહીં
કભી યાદ મેં ભી કિજીયે કભી નામ હમારા લિજીયે
સપનોં મેં આયા કિજીયે સપનોં મેં આયા કિજીયે
મેરી જાન કુછ ભી કિજીયે ચાહે જાન મેરી લિજીયે
પર દિલ હમકો દિજીયે પર દિલ હમકો દિજીયે

-છલિયા (૧૯૬૦) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

ચૂડિયા ગુન ગુના કે ક્યા કહે સજના..
યે ચુડિયા ગુન ગુના કે ક્યા કહે સજના
રાત કી રાત જગાઉં મુઝે હક હૈ
ચાંદ પૂનમ કા ચુરાઉં મુઝે હક હૈ
પિયા પિયા પિયા પિયા બોલે મોરા જીયા
તુમ્હે હક હૈ, તુમ્હે હક હૈ, તુમ્હે હક હૈ

-વિવાહ (૨૦૦૬), ઉદિત નારાયણ, શ્રેયા ઘોષાલ

•

સપનોં કા પનઘટ હો આશાકા ઝૂરમુટ હો ... (૨)
તુમ નદિયા હમ ધારા, તુમ ચંદા હમ તારા
યે નૈના હૈ કાજલ યે ઝૂલ્ફે, યે આંચલ
ખૂબ સૂરત સી હો તુમ ગઝલ

કભી દિલ હો કભી ધડકન
કભી શોલા કભી શબનમ
તુમ હી હો તુમ મેરે હમદમ

-દિલ સે મિલે દિલ (૧૯૭૮) કિશોર કુમાર

•

કૈસે હસીં આજ બહારોં કી રાત હૈ
એક ચાંદ આસમાં પે હૈ એક મેરે સાથ હૈ
દેને વાલે તુને તો કોઇ કમી ન કી
અબ કિસકો ક્યા મિલા યે મુકદ્દર કી બાત હૈ

-આદમી (૧૯૬૮) મો. રફી, મહેન્દ્ર કપુર

•

તુ હૈ ઐસી કલી જો ગુલશન મેં સાથ અપને બહાર લાઇ હો
તુ હૈ ઐસી કિરન જો રાત ઢલે ચાંદની મેં નહાકે આઇ હો
યે તેરા નૂર યે તેરે જલવેજિસ તરહ ચાંદ હો સિતારોં મેં
હુશ્ન વાલે તેરા જવાબ નહીં, કોઇ તુઝસા નહીં હજારો મેં

-ઘરાના (૧૯૬૧) મો. રફી

•

સોણા સોણા ચાંદસા મુખડા કૌન આયા... (૪)
તેરા જલવા જીસને દેખા હો ગયા વો દીવાના

-હમ સબ ચોર હૈ (૧૯૯૫) અભિજીત, અરૂણ બક્ષી, કવિતા કૃષ્ણ મૂર્તિ

•

એક નહીં દો નહીં તીન નહીં, ચાર ચાંદ જીવનમેં તુમને લગા લિયે
ચાર ચાંદ, ચાર ચાંદ, ચાર ચાંદ
એક નહીં દો નહીં તીન નહીં, ચાર ચાંદ જીવનમેં તુને લગા લિયે
ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ

સબ કુછ મૈં ભૂલ જબ તુમકો પાલિયા
દુનિયા કે ઝઘડોં સે ખુદ કો છુડા લિયા
નૈના મિલા કે જો તુમ મુશ્કરા દિયે
ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ

એક નહીં દો નહીં તીન નહીં, ચારચાંદ જીવન મેં તુમને લગા લિયે
ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ

બિછડે દિલોકો મિલાને તુમ આયે હો
ખુશિયોં કી દુનિયા કો સંગ લાયી હો
તુ મિલ કે મેરે ભાગ જગમગા દિયે
એક નહીં દો નહીં તીન નહીં, ચાર ચાંદ (જીવનમેં તુમને લગા લિયે)
ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ

ચાંદ સા મુખડા હૈ બાતોં મેં પ્યાર હૈ
બઢતી જવાની હૈ સોલહ શિંગાર હૈ
દિપક ઉમીદોં કે તુમને જગા દિયે
ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ
એક નહીં દો નહીં તીન નહીં, ચાર ચાંદ જીવનમેં તુમને લગા લિયે
ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ ચાર ચાંદ

-ચાર ચાંદ (૧૯૫૩) ઝાવર હુસેન, શમશાદ બેગમ

•

નીલી ઔર નશીલી
દિલમેં બસ ગયી વો રસીલી
ચાંદની સે મદભરીસી ગગન સે ઉતરી પરી સી
યાદ હૈ વો દિન સુહાના વો સુહાની શામ

નૈનકા ચૈન ચુરાકર લે ગયી કટ ગયી નીંદ હરામ
ચંદ્રુમા સા મુખ થા ઉસકા ચંદ્રમુખી થા નામ
ઓ... નૈન કા ચૈન ચુરાકર લે ગયી

-ચંદ્ર મુખી (૧૯૬૦) મૂકેશ

•

હાયે હાયે તેરા ઘુમટા, નીંદ ચુરાયે તેરા ઘુમટા... (૨)
ચાંદ ઘટા સે નિકલે... (૨) કોઇ ઉઠાયે તેરા ઘુમટા
હાયરે હાયે તેરા ઘુમટા, દિલ ધડકાયે તેરા ઘુમટા
લાજસે મેં મરજાઉં જો ઉઠાયે તું મેરા ઘુમટા....

-ઢોંગી (૧૯૭૯) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા ઓ પિયા.... (૩)
તુ ચાંદ હૈ પૂનમ કા, તુ ચૈન મેરે મન કા... (૨)
એક તુ હૈ હકીકી ઇસ દુનિયા મેં

પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા ઓ પિયા.. (૨)
તુ પ્યાર હૈ યૌવન કા, તુ ગીત હૈ સાવન કા... (૨)
એક તુ હી હકીકત ઇસ દુનિયા મેં
પિયા પિયા...

-જાને તમન્ના (૧૯૯૪) ઉદિત નારાયણ, રંજના જોગલેકર

•

ઝૂમતા મૌસમ મસ્ત મહિના ચાંદ સી ગોરી એક હસીના
આંખમેં કાજલ મૂંહ પે પસીના
યા લ્લા યા લ્લા દિલ લે ગયી ... (૨)

-ઉજાલા (૧૯૫૯) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

ચંદ્રમાસા ગોરા બદન ઝીલ મિલાયે જૈસે કિરન
ચૂમ રહા હૈ ઉનકે ચરન ઝૂમ ઝૂમ કે સંગીત
આજ મિલેં મન કે મીત
અખિયાં યે બનકે ચકોર દેખે હૈ ચંદા કી ઔર
સાંવલી સલોની મિલે આજ ધીરે ધીરે
આજ મિલે મન કે મીત
ઘુંઘરું કી લય પે આજ નાચને લગી હૈ આજ

-નવાબ સિરાજુદૌલા (૧૯૬૭) મન્નાડે

•

નટખટતારોં હમેં ન નિહારો હમારી યે પ્રિત નયી
ચાંદ સા મુખડા ક્યું શરમાયા
આંખ મિલિ ઔર દિલ ઘબરાયા
ચાંદ સા મુખડા ક્યું શરમાયા

-ઇન્સાન જાગ ઊઠા (૧૯૫૯) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ચેહરે મેં ધુલ ગયા હસીં ચાંદની કા નૂર
આંખો મેં હૈ ચમન કી જવાં રાત કા સૂરૂર
ગરદન હૈ એક જૂકા હુઈ ડાલીગુલાબ કી
ઇન્સાન બન ગઇ હૈ, કિરન મહતાબ કી
અબ ક્યા મિસાલ દું મૈં તેરે શબાબ કી
ઇન્સાન બન ગયી હૈ કિરન મહતાબ કી

-આરતી (૧૯૬૨) મો. રફી

•

સંદલ જૈસે હાથ લકીલેં સંદલ જૈસે હાથ લકીલે
કૌન ના લે દિલ થામ હાય કૌન ના લે દિલ થામ
હાય કૌન ના લે દિલ થામ
દેખ કે ચાંદ જૈસે મુખડા સબ બોલે હાયે રામ
હાય હાય સબ બોલે હાય રામ હાય હાય સબ બોલે હાય રામ
સબકી લગી ઉસપે નજરિયા સોલહ બરસકી ભયી ઉમરિયા
સોલહ બરસ કી ભયી ઉમરિયા

-આગ (૧૯૪૮) મો. રફી, શમશાદ બેગમ

•

રે. દૈયા દેખો રે દેખો લોગ અજુબા યે બીસવી સદીકા... (૨)
આસમાં કે ચાંદ કો છૂને નિકલા ચાંદ જમીન કા
રે લોગો યે ચંદા રૂસકા ના યે જાપાન કા
ના યે અમરિકને પ્યારે યે તો હિન્દુસ્તાન કા... (૨)
ગોરે ગોરે મુખ પર તુને ઐસા ઘુંઘટ ડાલા હાયે... (૨)
આંખો વાલે તરસ ગયે દેખું મૈં કિસ્મત વલ્લાહ આહે વાહ
યે ચાંદ રુસ કા ન યે જાપાન કા ના યે અમેરિકન પ્યારે
યે તો હૈ હિન્દુસ્તાન કા.

-ઇન્સાન જાગ ઊઠા (૧૯૫૯) મો. રફી

•

ઘુંઘટ મેં ચાંદ હોગા આંચલ મેં ચાંદની
ચૂપકે સે દેખેગી સાજન કો સજન

-ખૂબ સૂરત (૧૯૯૯) કુમાર સાનુ, કવિતા કૃષ્ણ મૂર્તિ

•

તેરે સંગ જૈસે સોના
તુ ચાંદ કા ટુકડા હૈ રે મેરા
તેરે ગાલ ગુલાબી રબ્બા રબ્બા ચાલ શરાબી રબ્બા રબ્બા
દિલકી ખરાબી રબ્બા રબ્બા તુ સોનિયે
ચંદા મેરી ચંદા તુઝે કૈસે મૈં યે સમઝાઉં મુઝે લગતી હૈ તુ કિતની પ્યારી રે
ખુશિયા જિતની હૈ સબ ઢૂંઢ કે લાઉં, તેરી ડોલી કે સંગ કર દું સારી રે
તુ જો આયી સજકે મહેંદી રચકે

જીંદ માહી વે સોની સોની આઝા માંહી વે
એવરીબડી સીંગ-સોની, સોની આજા માહી વે

-કલ હોના હો (૨૦૦૪) સોનુ નિગમ, ઉદિત નારાયાણ

•

લોગ કહે મેરા સાંવલા રંગ હૈ...
ફૂલ સમા ખિલા ખિલા અંગ હૈ
કૈસી હું મૈં ગુંગા દર્પણ કુછ ભી ના બોલે રે... (૨)
કહતે હૈં દિન રૈન રૈન મેં, કજરા ખૂલા મેરે નૈન મેં
મૈં ખુશ રહું સબકે સુખ ચૈન મેં
લોગ કહે મુઝમેં ચંદા કી ઝલક હૈ
જીક્ર મેરા બડી દૂર તલક હૈ
કૈસી હું મૈં ગંગા દર્પન કુછ ભી ના બોલે રે

-સુનયના (૧૯૭૯) હેમ લતા

•

એ ચાંદ તેરી ચાંદની કી કસમ
મેરે પાસ ભી એક ચાંદ હૈ
તુઝમેં તો ફિર ભી એક દાગ હૈ
મેરા ચાંદ તો બેદાગ હૈ
તેરી દુરિયોં કી કસમ મેરા ચાંદ મેરે પાસ હૈ

-તેરાજાદુ ચલ ગયા (૨૦૦૦) સોનુ નિગમ, અલકા યાજ્ઞિક

•

કા જાનું મૈં સજનિયા કા જાનું
ચમકેગી કબ ચંદનિયા ઘરમેં ગરીબ કે
ઉઠાઇ લે ઘુંઘટા ઉઠાઇ લે ઘુંઘટા
ઉઠાઇ લે ઘુંઘટા ચાંદ દેખ લે... (૨)

-હમ પાંચ (૧૯૮૦) અમીત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

મૈં ઇસ ચાંદ સે માથે કો ચૂમ લૂં
ઝરા બાતેં તો કર લૂં
ઝરા બાહોં મેં ભર લૂં
મૈં ઇસ ચાંદ સે માથે કો ચૂમ લૂ

તો ચલૂં, તો ચલૂં, તો ચલૂં, તો ચલૂં, તો ચલૂં
અયે જાતે હુએ લમ્હોં જરા ઠહરો જરા ઠહરો
મૈં ભી તો ચલતા હું
જરા ઉનસે મિલતા હું
તો ચલું, તો ચલું, તો ચલું, તો ચલૂં તો ચલૂં

-બોર્ડર (૧૯૯૭) રૂપ કુમાર રાઠોડ

•

છોડે ના મહોબ્બત કે મારે ઇન ચાંદ સી સૂરત વાલોં કો
ઇન ચાંદ સી સૂરત વાલોં કો ઇન ચાંદસી સૂરત વાલોં કો
છોડે ના મહોબ્બત કે મારે ઇન ચાંદ સી સૂરત વાલોં કો
ઇન ચાંદસી સૂરત વાલોં કો
અર્જ કર દો યે નુકતાચીનો સે કી રહે દૂર નાઝનીનોં સે
અગર યે કુશ હો તો ઉલ્ફત કા અહતરામ કરે
અગર જરા ભી ખફા હો તો કત્લ એ આમ કરે
છેડે ના મહોબ્બત કે મારે ઇન ચાંદની સી સૂરત વાલોં કો
યે શોખ નજર કે ખંજર ભી સિનેમેં ઉતારા કરતે હૈં ... (2)
શર્મા કે યે ક્યું સબ પરદાનશીં આંચલકો સંવારા કરતે હૈં

-ચૌદવી કા ચાંદ (૧૯૬૦) આશા ભોંસલે, શમશાદબેગમ

•

વો ચાંદ નહીં હૈ દિલ હૈ કિસી દિવાને કા
દિલ હૈ કિસી દિવાને કા વો ચાંદ
આકાશ જિસે કહતી હૈ દુનિયા.. (૨)
વો નામ હૈ એક વીરાને કા, વો ચાંદ
દિવાને કે દિલકી તરહ... (૨) વોરાતોં જલતા રહતા હૈ
ઇસ નીંદ કી મારી નગરી મેં વોકુછ ના કિસી સે કહેતા હૈ
હૈ ઉસમેં શમા કી બેચેની... (૨)
ઔર પ્યાર ભી હૈ પરવાને કા, વો ચાંદ

-આંધિયાં (૧૯૫૨) હેમંતકુમાર, આશા ભોંસલે

•

યે રૂપ રંગ યે પવન ચમકતે ચાંદસા બદન
બુરા ન માનો તુમ અગર તો ચૂમ લું કિરન કિરન

કે આજ હોંસલો મેં હૈ બલાકી ગર્મિયા
યે પર્વતોં કે દાયરે યે શામકા ધુંઆ
ઐસે મેં ક્યું ન છેડ દે દિલોં કી દાસ્તાં

-વાસના (૧૯૬૮) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ગોરે ગોરે ચાંદ સે મુખપે
કારી કારી આંખ હૈ

-અનીતા (૧૯૬૭) મૂકેશ

•

એક લડકી કો દેખા તો ઐસા લગા... (૨)
જૈસે ખિલતાગુલાબ, જૈસે શાયર કા ખ્વાબ
જૈસે ઉજલી કિરન, જૈસે બનમેં હિરન
જૈસે ચાંદની કી રાત, જૈસે નગમેં કી બાત
જૈસે મંદિરમેં હો ઇક જલતા દિયા
હો એક લડકી કો દેખા તો ઐસા લગા

-૧૯૪૨ એ લવ સ્ટોરી (૧૯૯૪) કુમાર સાનુ

•

તુને જબ આંખ મિલાઇ, દિલ સે ઇક આવાજ દે આયી... (૨)
ચલ કે અબ તારોં મેં રહેંગે પ્યારે કે હમ તો સૌદાઇ
મુઝકો તેરી સૂરત ભી યાદ રાત લાગે
અલ્લા જાને ક્યા હોગા આગે, ઓ મૌલા જાને ક્યા હોગા આગે...
ઇબ્તિદાએ ઇશ્ક મેં હમ સારી રાત જાગે
અલ્લા જાને ક્યા હોગા આગે ઓ મૌલા જાને ક્યા હોગા
ઇબ્તિદાએ ઇશ્ક મેં

-હરીયાલી ઔર રાસ્તા (૧૯૬૨) મુકેશ, લતા મંગેશકર

•

મેરા બાંકા રે સજન જિસને જિતા મેરા મન
કરું ક્યોં ઉસે જતન દેખો ધૂના ના બદન
મૈં હું ચંદા કી કિરન કહીં લાગે ના ગ્રહન
મોહે યું ન દેખો... (૨) યું ન દેખો જી
નજર લગ જાયેગી
મોહે ન યું ઘુર ઘુર કર દેખો નજર લગ જાયેગી

-મુઝે જીને દો (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર

•

ચહેરા હૈ યા ચાંદ ખિલા હૈ ઝૂલ્ફ ઘનેરી છાંવ હૈ ક્યા
સાગર જૈસી આંખો વાલી યે તો બતા તેરા નામ હૈ ક્યા

-સાગર (૧૯૮૫) કિશોર કુમાર

•

ચેહરે સે જરા આંચલ જબ આપને સરકાયા
દુનિયા યે પુકાર ઊઠી લો ચાંદ નિકલ આયા

-એક બાર મુશ્કરા દો (૧૯૭૨) મુકેશ, આશા ભોંસલે

•

ચેહરે મેં સિમટી ચાંદની અવાજ મેં હૈ રાગિની
શિશુ કે જૈસે અંગ હૈ ફૂલો કે જૈસા રંગ હૈ
નદિયોં કે જૈસી ચાલ હૈ ક્યા હુશ્ન હૈ ક્યા હાલ હૈ
કૈસે બતાઉ મેં તુમ્હેં હાલાત દિલે બેતાબ કી
કૈસે બતાઉં મૈં તુમ્હે મેરે લિયે તુમ કૌન હો
કૈસે બતાઉં... (૩) મૈં તુમ્હેં મેરે લિયે તુમ ધરમ હો
મેરે લિયે ઇમાન હો, તુમ હી ઇબાત હો મેરી
તુમ હી તો ચાહત હો મેરી તુમ હી મેરા અરમાન હો

-વજુદ (૧૯૯૮) નાના પાટેકર

•

રાત કી બાત હૈ બાત હૈ મેરે ખ્વાબ કી
આધી રાત કો હાં, જરા જરા હલકા, જરા હરા છલકા
આસમાન પે રાત કો
આપ જો યા પૂરા ચાંદ થા, આધી રાત કો
હાં જરા જરા હલ્કા, જરા જરા છલ્કા
અરે કિતને રંગ આતે જાતે હૈં આપકે દો રૂકસારોં પર
અરે એક અદા માસૂમ હૈ હર એક અદા મહેરબાન
મહેરબાનિયાં હાયે મહેરબાનિયાં અજી મહેરબાનિયાં
બડી મહેરબાનિયાં

-વીર (૨૦૦૯) સોનુ નિગમ

•

અંબર કી ચાંદની, સૂરજ કી રોશની, શાયર કી શાયરી,
ચાહત કી રાગિણી યાકે મહેબૂબ કે યા કે મહેબૂબ કે સપનોં કી પરી
ક્યા ચીજ હૈ લડકી, ક્યા ચીજ હૈ લડકા... (૨)

-હમ દોનોં (૧૯૯૫) ઉદિત નારાયણ, રવિન્દ્ર સાઠે

•

એક ચતુરનાર કર કર શિંગાર.... (૨)
થાડે અપને દ્વાર જીયા લેકે સુજાત
એક પલક માર હંસ મોરા મન લીન્હો
એક ચતુર નાર કર કર શિંગાર
એક ચંદ્રકિરન ચંદાસી બરન
મૈં તો આયા હું સનદ તોરે નેક નઝર
એક પલક માર હંસ મોરા મન લીન્હો
એક ચતુર નાર કર કર શિંગાર

-ઝૂલા (૧૯૪૧) અશોક કુમાર

•

એક ચતુરનાર કરકે શિંગાર મેર મન કે દ્વાર યે ઘુસત જાત
હમ મરત જાત હે હેહે.... એક ચતુર નાર કરકે શિંગાર..
વાહ રી ચંદનિયા, વાહ રે ચકારે
રામ બનાઇ યે કૈસી જોડી
કર કે નચાયા તા તા થૈયા, તાલ પે નાચે લંગડી ઘોડી
અરે દેખી અરે દેખી તેરી ચતુરાઇ
યે ફિર ગરબડ
અરે દેખી તેરી ચતુરાઇ
ફિર ભટકાયા
તુઝે સુરોં કી સમઝ નહીંઆઇ
તુને કોટી ઘાસ હી ખાયી
અરે ઘોડે યે ઘોડા બોલા
ઓ નિગોડે
યે ગાલી દિયા
અરે દેખી તેરી ચતુરાઇ
એક ચતુર નાર
ઘોડે દદેખી તેરી ચતુરાઇ...
એક ચતુર નાર બડી હોંશિયાર અપને હી જાલ મેં ફસત જાત
એક ચતુર નાર કરકે શિંગાર મેરે મન કે દ્વાર યે ઘુસત જાત
હમ મરત જાત અરે હે હે હે
એક ચતુર નાર કરકે શિંગાર

-પડોશન (૧૯૬૮) કિશોર કુમાર, મન્નાડે, મહેમદૂ

•

તેરે માથે પે લગે યું જૈસે ચંદા તારા
જીયા મેં ચમકે કભી કભી તો જૈસે કોઇ અંગારા
તેરે માથે પે લગે યું...
સજના નિંદીયા, સજના નિંદીયા લે લેગી, લે લેગી, મેરી નિંદિયા રે
રે હાય હાય તેરા ઝૂમકા રે.

-અભિમાન (૧૯૭૩) મો. રફી લતા મંગેશકર

•

હાદસા બનકે કોઇ ખ્વાબ બિખર જાયે તો ક્યાહો
વક્ત જજબાત કા તબદીલ નહીં કર સકતા
દૂર હો જાને સે એહસાસ નહીં કર સકતા
યે મહોબ્બત હૈ દિલોં કા રિસ્તા
યે મહોબ્બત હૈ દિલોં કા રિસ્તા
ઐસા રિસ્તા જો ઝમીનોં કી તરાહ
સરહદોં મેં કભી તકસીમ નહીં હો સકતા

તુ કિસી ઔર કી રાતોં કા હસીન ચાંદ સહી
મેરી દુનિયા કે હર રંગ મેં શામિલ તુ હૈ
તુઝસે રોશન હૈ મેરે ખ્વાબ, મેરી ઉમ્મીદે
મૈં કિસી ભી રાહ સે ગુજરુ મેરી મંઝિલ તુ હૈ
મેરી મંઝીલ તુ હૈ

-ડાયલોગ) સિલસીલા (૧૯૮૧) અમિતાભ બચ્ચન

•

તેરા ચહેરા મેરે જીકા ચાંદ બનકર જગમગાયા હૈ
મગર ક્યું ચાંદની કો અપને ઘુંઘટમેં છૂપાયા હૈ
વો આંખે ઐસી હૈ જૈસે ગઝલ કે દો મિસરે
તેરી માસુમિયત પર બૈઠે હૈ અંદાજ કેપહેરે
હસીના ઓ હસીના ઓ હસીના

બહારોને કિયે સજદે, ફૂલોને સર ઝૂકાયા હૈ
બડી ફૂરસત સે માલિકને હસીં તુમકો બનાયા હૈ

-બોમ્બે બાય નાઇટ (૧૯૭૬) મૂકેશ

•

દેખો જી ચાંદ નિકલા પીછે ખજૂર કે
બકરે કી હર મત આગે હજુર કે... (૨)
ચહેરા હૈ ચાંદ જૈસા જુલ્ફે બિખરતી હૈ
કહતે હૈં લોગ મેરી આંખે હી રંગતી હૈ
ગલી મેં ચાંદની હૈ સાંસો મેં નૂરસે
નઝરો ને લાઠી મોહે મારી ગરૂર સે
દેખો જી ચાંદ નિકલા પીછે ખજૂર કે.... (૨)

-અલીબાબા ચાલીસ ચોર (૧૯૫૪) આશા ભોંસલે

•

વો બિજલી હૈ હમ શોલા, આજ ના જાને ક્યા ચાંદસે ટક્કર સૂરજ કા
હો હો હો યારો લો આયા દિન કયામત કા
હુસ્ન કા ઇશ્ક સે પહેલી મુલાકાત હૈ આ હા હા
વલ્લા ક્યા બાતહૈ, લો આયા દિન કયામત કા

-વલ્લાહ ક્યા બાત હૈ (૧૯૬૨) મો. રફી

•

સોચા થા તુમ્હેં ખત લિખું પર મન હી મન મેં ડરતી હું
તુમ ખત કો પઢ ના પાઓગેં ઇસ ખત કો ફાડ ડાલોગે
પહલે મેં મરને સે ડરતા થા તુમને જીના મુઝકો શિખલાયા
તુમ આયી તો સુને જીવન મેં જૈસે કોઇ ચાંદ નિકલ આયા
હાય યે ખિલતા પાગલપન હર ખુશી કો મૈંને ઠુકરાયા...

-સાતવા આસમાન (૧૯૯૨) ઉદિત નારાયણ, પ્રિતી ઉત્તમ

•

ચલે આઓજી મેરી ગલી સજના મેરે મન કા પપીહા બોલે પિયા પિયા
ગોરા મુખડા હૈ ચાંદકી ઝલક, ગોરા મુખડા હૈ
ગોરા મુખડા હૈ, ચાંદ કી ઝલક
કાલે બાલો મેં નાગીન કી લચક
મુશ્કરાઉં તો, મુશ્કરાઉં તો હોઠો પે ખિલે
મતવારી બિજુરિયા કી ચમક... (૨)
બલખાતી સી બલખાતી સી ડોલુ મૈં ઝૂમતી
મેરે મનકા પપીહા બોલે પિયા પિયા

-મહારાજા વિક્રમ (૧૯૬૫) આશા ભોંસલે

•

તુ પ્રિત, તુ પ્યાર, તુ ચાંદ, તુ રાત
જીના મરના સાતે તેરા મેરા જુદા હોના મુશ્કિલ હૈ

-પરાયા ધન (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

આજ કા દિન હૈ કિતના સુહાના ઝૂમ રહાપ્યાર મેરા
પૂરી હો દિલકી સારી મુરાદેં ખુશ રહે યાર મેરા
હો હો ચાંદ સા જીવન સાથી મુબારક જીવનમેં આના
દીવાના લેકે આયા હૈ દિલકા તરાના ... (૨)
દેખો કહીં ઠુકરા ન દેના મેરા નજરાના
દિવાના લેકે આયા હૈ...

-મેરે જીવન સાથી (૧૯૭૨) કિશોર કુમાર

•

ઘુંઘટ મેં ચંદા હૈ ફિર ભી હૈ ફૈલા ચારોં ઔર ઉજાલા... (૨)
જોશ મેં દેખને વાલા અરે હો ના ખો દે કહીં
બાદલોં કો મૂર દેખે, ચાંદ કો ચકોર દેખે
તુઝકો નસીબોં વાલા
હોશ ના ખો દે કહીં જોશ મેં દેખને વાલા

-કોયલા (૧૯૯૭) ઉદિત નારાયણ

•

આંખો સે આંખો કો દો ચાર કિયેજાઓ
પ્યાર કિયે જાઓ જી પ્યાર કિયે જાઓ
વો મસ્ત નજર આજ તુ મસ્તી કો લૂટા દે
ઔર ચાંદ સે ચેહરે સે જરા ઝૂલ્ફે હટા દે
જો દિલ મેં તેરે હો વો નિગાંહો સે સુના દે
ઉલ્ફત કે નિભાને કા કિરદાર કિયે જા... (૨)
પ્યાર કિયે જાઓ જી પ્યાર કિયે જાઓ
આંખો સે આંખો કો દો ચાર કિયે જાઓ...

-ઘર કી ઇજ્જત (૧૯૪૮) રામ કમલાની, શમશાદ બેગમ

•

સૈંયા જાઓ જાઓ મોસે ના બોલો
અબ ના મોહે સતાઓ.... (૨)

સૈંયા જાઓ..

સૂરજ દિન કે રાત કે ચંદા... (૨)
ડાલો ન મો પે કિરનોં કા ફંદા... (૨)
ઝૂમતે ઘુમત મોરે દ્વારે દિન... (૨)
આ સૈંયા જાઓ...

-ઝનક જનક પાયલ બાજે (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર

•

વો ચાંદ જૈસી લડકી ઇસદિલ પે છા રહી હૈ ... (૨)
આંકો કે રાસ્તે સે ઇસ દિલ મેં આ રહી હૈ
વો ચાંદ, વો ચાંદ, વો ચાંદ જૈસી લડકી ઇસ દિલપે છા રહી હૈ

મેરા ચાંદ બાદલો મેં જા કે ક્યું છૂપ ગયા હૈ
અબ દૂર ઇસ કહર વો ક્યું મુઝસે હો ગયા હૈ
ક્યું જી રહા હું તનહા યે યાદ ભી નહીં હૈ
બસ ઇતના યાદ હૈ કે વો યાદ આ રહી હૈ
વો ચાંદ, વો ચાંદ

-દેવદાસ (૨૦૦૨) ઉદિત નારાયણ

•

ખૂબ સૂરત હૈ વો ઇતના સહા નહીં જાતા
કૈસે હમ ખુદ કો રોક લે રહા નહીં જાતા
ચાંદ મેં દાગ હૈ યે જાનતે હૈ હમ
લેકિન રાત ભર દેખે બિના ઉસકો રહા નહીં જાતા

ખૂબ સુરત હૈ વો ઇતના સહા નહીં જાતા

-રોગ (૨૦૦૫) ઉદિત નારાયણ, ડ્યુએટ - ઉદિત નારાયણ, એમ.એમ. ક્રીમ

•

ચાંદસી મહેબૂબા હો મેરી કબ ઐસા મૈંને સોચા થા
હાં તુમ બિલકુલ વૈસી હોજૈસે મૈંને સોચા થા

-હિમાલય કી ગોદ મેં (૧૯૬૫) મૂકેશ

•

મૈં તો હીર કા હું દીવાના... (૨)
એક ચાંદકા ટૂકડા, ફૂલ સા મુખડા બાત હસીં.... (૨)

ઉસકો સિતારો તુમને કહીં દેખા તો નહીં
એક ચાંદકા ટૂકડા, ફૂલસા મુખડા

-હીર (૧૯૫૬) હેમંત કુમાર, (14 વાર ચાંદ કા ટૂકડા)

•

દિલકો હાયે દિલકો તેરી તસવીર સે બહેલાયે હુએ હૈં
દિલકો હાયે દિલકો
ઇસ દિલ મેં ઇસ ચાંદ કો... (૨) ચમકાયે હુએ હૈં
ચાંદ કો ચમકાયે હુએ હૈ, દિલકો હાયે દિલકો

-દાસ્તાન (૧૯૫૦) મો. રફી, સૂરૈયા

•

કહેતા હૈ સમય કા ઉજિયારા એક ચંદ્રભી આને વાલા હૈ
ઇન જ્યોત કી પ્યાસી અખિયન કો અખિયોં સે પિલાને વાલા હૈ
જલ પાત હવાસે બજતે હૈ હમ ચૌંક કે રાહે તકતે હૈ
દિલ પંછી બન ઉડજાતા હૈ હમ ખોયે ખોયે રહતે હૈં

-આમ્રપાલી (૧૯૬૬) લતા મંગેશકર

સોના સોના મુખડા ચાંદકા ટૂકડા... (૨)
હાયે તુઝપે મર જાવાં
દિલ વીચ મેરે કોઇ ભી નહીં હૈ
મુંડિયા તેરે અલાવા
સોના સોના મુખડા ચાંદકા ટૂકડા

-મહોબ્બત હો ગયી હૈ તુમસે (૨૦૦૨) અલકા યાજ્ઞિક

•

હમારા મુખડા ચાંદ કા ટૂકડા... (૨)
દુલ્હન જૈસે બોલ દેખ કે હમારા... (૨)
દુશ્મન જવાની મન હો ડામા ડોલ
કહો એ કૈસી કહીં

(અનપઢ (૧૯૭૮) મો. રફી, આશા ભોંસલે)

•

એ ચાંદ નજર ના લગાના... (૨)
મેરા ચાંદ સલૌના સોતા હૈ ... (૨)
એ સપને તુમ મત આના, ના નીંદ મેં ઉન્હેં સતાના

કિસી ઘાયલ કે ઘર જાના... (૨)
મેરા ચાંદ સલોના સોતા હૈ

-મૂર્ત (૧૯૪૫) ખુર્શીદ બાનો

•

દૂર દેશ સે આયા હું, પ્યાર ભરા દિલ લાયા હું... (૨)
દુલ્હન તુઝે બનાને કા આંખો મેં સપના લાયા હું
ઓ ચાંદ કે ટૂકડે, ઓ ચાંદ કે ટૂકડે
હા કર દે, ના કર આનાકાની, ઓ રૂપ કી રાની
તુ લડકા હૈ લંડન કા મૈં લડકી હિંદુસ્તાની
તેરી મેરી નહીં બનેગી કોઇ પ્રેમ કહાની
જો દિલબર જાની, જા જા દિલબર જાની.

-ચાંદ કા ટૂકડા (૧૯૯૪) વિપીન સચદેવ, આશા ભોંસલે

•

હો મુખડા ચાંદકા ટૂકડા... (૨) મેરે નૈન શરાબ કે પ્યાલે ... (૨)
જબ જહાં દેખે મુઝે મર મર જાએ,
મર જાયે દિલવાલે

-કુદરત કા કાનૂન (૧૯૮૭) અલકા યાજ્ઞિક

•

જૈસે એક ચાંદ કા ટૂકડા ઇસ ગલી મેં ઐસા મુખડા (૨)
ભાઇ કિસકા હૈ કિસકા હૈ કિસકા હૈ
ઇસકા હૈ, હાં ઇસકા હૈ

-ઇન્તકામ (૧૯૮૮) નીતિન મૂકેશ, મો. અઝીઝ, કવિતા કૃષ્ણમૂર્તિ

•

ગો ગો ગો ગોવિંદા... (૪)
અટકે મટકે ઝટકે મારે હૈ, તુ શોલા તો હમ ભી ફૂદાર હૈં
તુ આસમા પે હૈ, ચાંદ તારે હૈ હમ
ચાહે દમ નિકલે યે દમ હૈ કસમ તેરી કસમ
તુઝે આજ છોડેંગે ના હમ, ગો ગો ગો ગોવિંદા...

-ઓહ માય ગોડ (૨૦૧૨) અમમન ત્રિખા, શ્રેયા ઘોષાલ

•

રાતોં કો ચોરી ચોરી બોલે મેરા કંગના
અબકે જો બરખા આયી આંયેગે સજના
કૈસી અનોખી હોગી વો રાતે
જબ કે પિયાસે હોગી મનવાકી બાતે
દો ચાંદ ચમકેંગે મોરી અટરીયા
એક તો ગગન મેં હોગા દૂજા મોરે અંગના

-મહોબ્બત જીંદગી હૈ (૧૯૬૬) આસા ભોંસલે

•

તુમ આયે તો આયા મુઝે યાદ
ગલી મેં આજ ચાંદ નિકલા... (૨)
જાને કિતને દિનોં કે બાદ ગલી મેં આજ ચાંદ નિકલા

-જખ્મ (૧૯૯૮) અલકા યાજ્ઞિક

•

હંસ લે ગાલે ઓ ચાંદ મેરે ઓ મેરે ચાંદ... (૨)
તારોં કે સંગ રાસ રચાલે હંસ લે ગાલે... (૨)
ઓ ચાંદ મેરે ઓ મેરે ચાંદ હંસલે ગાલે
મીઠે મીઠે સપને લેકર રાત સુહાની આઇ હૈ
અંગ અંગ મેં નઇ ઉમંગે નઇ જવાની છાઇ હૈ,
નૈનો સે આ નૈન મિલા લે હંસ લે ગાલે... (2)

-જીત (૧૯૪૯) લતા મંગેશકર

•

ચંદા બિછડ ન જાયે તેરી ચાંદની આજ તુજકો પુકારે તેરી ચાંદની
અબ આવાઝ દો દિલઘબરાયે ચૈન ના પાયે રે
આજારે પ્યાર પુકારે, નૈના તો રો રો હારે
કોઇ ના જાને દર્દ મેરા, આજારે...

-દિલને ફિર યાદ કિયા (૧૯૬૬) લતા મંગેશકર

•

સમજકર ચાંદ જીસકો આસમાને દિલમેં રખા હૈ... (૨)
મેરે મહેબૂબ કી તૂટી હુઈ ચૂડી કા ટૂકડા હૈ.. (૨)
સમજકર ચાંદ જિસકો આસમાને દિલમેં રખા હૈ... (૨)
મેરી નજરોં સે દેખો તો વો મેરે દિલકા ટૂકડા હૈ... (૨)

-બાઝીગર (૧૯૯૩) વિનોદ રાઠોડ અલકા યાજ્ઞિક

પુરુષ પ્રેમી માટે ચાંદ-ચંદ્રની તુલના

શિશે કા દિલ હો કે પથ્થર કા દિલ મહોબ્બત કરો ધડકને લગે
એક દિન જલે શમા યે દિલમેં શોલા ભડકને લગે.
યે ચાંદ હો કે તુમ હો સજન
યે ચાંદની હૈ કે મેરા બદન
પહલે મિલન કી રાત આ ગયી
કે આંસુ મેરે છલકને લગે

-બાત એક રાતકી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

આંધિયાં વો ચલી આશિયાં લૂટ ગયા લૂટ ગયા... (૨)
પ્યાર કા મુશ્કરાતા જહાં લૂટ ગયા લૂટ ગયા
એક ઝલક મેરે મિટને તલક
ઓ ચાંદ, ઓ ચાંદ મેરે દિખલા જા
ભીગા ભીગા હૈ શમા, ઐસેમેં તુમ હો કહાં
મેરા દિલ યે પુકારે આજા મેરે ગમ કે સહારે આજા ભીગા ભીગા હૈ

-નાગીન (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

ચલો ચલે રે સજન ધીરે ધીરે, બલમ ધીરે ધીરે, સફર હૈ પ્યાર કા
ખોઇ ખોઇ હૈ યે રાત રંગીલી, નજર હૈ નશીલી, સમા ઇકરાર કા
ગુમ સુમ સી હૈ યે દુનિયા સારી ખામોશ નદી કે કિનારે હૈ
હૈ ચાંદ મેરે પહેલૂ મેં દામન મેં ચમકતે તારે હૈં... (૨)
ચલો ચલે રે સજન ધીરે ધીરે, બલમ ધીરે ધીરે, સફર હૈ પ્યાર કા

-પાયલ (૧૯૫૭) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ હૈ આ જા... (૨)
તારેહૈ મેરે જખ્મે જિગર ઇનમેં સમા જા... (૨)
તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ હૈ આ જા.
દિલ ઢૂંઢ રહા હૈ દિલ ઢૂંડ રહા હૈ
કે મેરા ચાંદ કહાં હૈ

•

છોટી સી ઝલક દે કે મેરી ઇદ બના જા.. (૨)
તારે હૈ મેરે જખ્મે જિગર ઇનમેં સમાજા ... (૨)
તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ હૈ આજા

-ખાનદાન (૧૯૪૨) નૂર જહાં

•

યે હૈ મેરા પેમી યે મેરા ગુલામ
યે ચંદા મૈં ચાંદની મૈં ખુશ્બુ મૈં ફૂલ... (૨)
દેખો મેરી યાદ મેં (૨) યે સાબ બૈઠે ભૂલ...
મૈં હૂં ઇસકી બેગમ યે મેરા ગુલામ
દેખો દેખોજી

-બિદાઇ (૧૯૭૪) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
મૈં ગિરા હાયે મૈં ગિરા કોઇ આયે મુઝકો થામને
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
આજ યહાં જાતે કહાં ચાંદ બડા હરજાયી
ફિર કભી પગલે પંદરીને ચાંદ સે પ્રિતલગાયી
હાયે ચાંદ સે પ્રિત લગાયી હેના
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
મૈં ગિરા હાયે મૈં ગિરા કોઇ આયે મુઝકો થામને
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
તુમ જો બનો એક શાળા મેં પરવાના બન જાઉં
એક ઇશારા તુમ કરદો મૈં દિવાના બન જાઉં, મૈં દિવાના બન જાઉં
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
મૈં ગિરા હાયે મૈં ગિરા કોઈ આયે મુઝકો થામને
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની સામને
બહલાઓ ના યું પ્યાર કા ઝૂઠી કસમોં સે
હમ અનજાને લોગ સહી વાકિફ હૈ ઇન રશ્મોં સે, હાયે વાકિફ હૈ ઇન રશ્મોં સે
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
મૈં ગિરા હાયે મૈં ગિરા કોઇ આયે મુઝકો થામને

ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
મૈં ગિરા હાયે મૈં ગિરા કોઇ આયે થામને
ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને...

-ભાઇ બહન (૧૯૬૯) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

દિન કા સૂરજ રાત કા ચંદા રાહો કા ઉજિયારા
હાયે હાયે હમરે નૈન પે છાયા બિનદેખા મનવારા
જાન હી જાને કૈસા હોગા સપના જિસકા પ્યારા
હાયે રે જીસકા આંખને હમ પર પ્યારકા જાદુ ડાલા

વો હમરી મીઠી મીઠી નીંદે ચુરાયેગા
હો મેરે ગાંવ કોઇ આયેગા, પ્યાર કી ડોર સે બંધ જાયેગા
હો કોઇ આયેગા આયેગા આયેગા

-પ્રોફેસર (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

એ ચાંદ કલ જો આના ઉનકો ભી સાથ લાના
વો જીનકે બગૈર આજ પ્યાર બેકરારહૈ
એ ચાંદ કલ જો આના ઉનકો ભી સાથ લાના
ઓ ચંદા બતા હૈ કહાં ચાંદ મેરા... (૨)

ઇતના બતા દે તો ક્યા બિગડેગા તેરા
પહેલી પહેલી પ્રિત મેરી પહેલા પહેલા પ્યાર હૈ... (૨)
વો જીન કે બહૈર આજ પ્યાર બેકરાર હૈ

-દેવતા (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

બટન મેરે કૂર્તે કે ઓયે ચંદવે
બટન મેરે કૂર્તે કે સિતારે રંગ કે
ઇસી લિયે દેખા ના અંધેરા કભી તેરે અંગના
નહિં રીસ્સા ભઇ નહીં રીસ્સા....

ઓ તુમસા ભી કોઇના ઓયે ચંદવે
ઓ તુમ સા ભી કોઇના જમાને મેં નીડર હુગા
ઓ જમાના દમ તોડેંગે જહાં પે તેરા દર હોગા.. (૨)

દુપટ્ટા મેરા મલમલકા રંગ સલેહી હલકા
જમાના લૂટ જાયેગા ઓ સરસે અગર ગલકા

-અદાલત (૧૯૫૮) આશા ભોંસલે, ગીતા દત્ત

•

મૈં તો બાઝ ના આના ની ચાહે જરૂર સૌતને ઘોલે.. (૨)
હો મુખડા ઉસકા ચાંદ કા ટૂકડા કડસરૂકા બુરા
ઉસકી બાંધકા હર હલ કારો લગતા સ્વર્ગકા જુત્તા
ની મૈં યારમ નાની ચાહે લોગ બોલિયા બોલે
મૈં તો બાઝના આનાની ચાહે જરૂર સૌતને ઘોલે

(દાગ (૧૯૭૩) લતામંગેશકર, મીનુ પુરુષોત્તમ)

•

યે રેશમકી ડોરી હાયે રેશમ કી ડોરી
કહાં જાઉં મૈં તુ હૈ ચંદા મૈં ચકોરી
પિપલ કી છૈયા હો પિપલ કી છૈયા
તેરી મેરી એક જિન્દગાની ઓ મોરે સૈંયા
પિપલકી છૈયા હો પિપલકી છૈયા

-સાજન (૧૯૬૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

તુમ ચાંદ બનો મૈં બનું ચકોરી
તુમ ચાંદ બનો, બનો પિયા મોરે બનો, બલમ મોરે બનો
સજન મોરે આના, કરના ના બહાના
પિયા કરો ના બહાના, આના પિયા મોરે આના

-નમૂના (૧૯૪૯) શમસાદ બેગમ

•

ગાતી હુઈ હવાસિયો મેં તેરા હી ગીત હૈ, તેરા હી ગીત હૈ
સાજન મેરી નિગાહ મેં તેરી હી પ્રીત હૈ, તેરી હી પ્રીત
ચંદા કા રૂપ ચાંદની મેરાશિંગાર તુમ
તુમસે હી મેરી જિંદગી મેરી બહાર તુમ
અપને હી દિલ સે પૂછ લો કિસકા હો પ્યાર હો તુમ
તુમ સે હી મેરી જિંદગી

-અપના ઘર (૧૯૬૦) મૂકેશ, ગીતા દત્ત

•

મેરા બદલીમેં ધૂપ ગયા ચાંદ રે
કહાં ઢૂંઢે નયન મેરે બાવરે, આજા આજા ઓ સાંવરે

-નાગીન (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

મૈં વો ચાંદ જીસકા તેરે બિન ના કોઇ આસમાન... (૨)
અશ્કો મેં હૈ યાદ તેરી
ભીગી ભીગી રાતે મેરી, ગુમ હૈ રાહે મેરી
મૈં તેરે ઇશ્ક મેં ગુમરાહ હુઆ... (૨)

-તેરા શરૂર (૨૦૧૬) દર્શન રાવલ

•

બદલી મેં છિપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ
બદલી મેં છિપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ
હમને ભી સુના હૈ

ગાતી હુઈ એક ગીત નયા આયી હવા હૈ
હમને ભી સુના હૈ
યે રંગ ભરી રાત યે ચંદા યે સિતારે
યે રંગ ભરી રાત યે ચંદા યે સિતારે
એક સાથ હમેં દેખ કે કરતે હૈ ઇશારે
કહતે હૈ જમીં પર કોઇ દિલદિલસે મિલા હૈ
હમને ભી સુના હૈ

દો ચાંદ ચમકતે હૈ મૈં કિસ ચાંદ કો દેખું
દો ચાંદ ચમકતે હૈં મૈં કિસ ચાંદ કો દેખું
ઉસ ચાંદ કો મૈં છોડ કે ઇસ ચાંદ કો દેખું
વો ચાંદ તો દુનિયા કા હૈ યે ચાંદ મેરા હૈ
હમને ભી સુના હૈ

બદલી મેં છૂપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ
હમને ભી સુના હૈ
મત દેખ મેરે ચાંદ કો ઓ ચાંદ જલન સે
મત દેખ મેરે ચાંદકો ઓ ચાંદ જલન સે
મૈં તોડકે રખ દુંગી તુઝે નીલ ગગનસે
મિલતે હુએ દિલ દેખ કે યે ચાંદ જલતા હૈ

હમને સુના હૈ

બદલી મેં છિપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ

હમને ભી સુના હૈ

-શતરંજ (૧૯૫૫) હેમંતકુમાર, લતા મંગેશકર

(મેલ-ફિમેલ બંને માટે ચાંદનું રૂપક પ્રેમી-પ્રેમિકા અને એક બીજાને ચાંદ કહે છે.
રોમાંસ, પરિચિત, તુલના)

•

ઓ દૂર જાને વાલે વાહા ના ભૂલ જાના ... (૨)

રાતે હુઈ અંધેરી તુમ ચાંદ બનકે આના... (૨)

ઓ દૂર જાને વાલે...

-પ્યાર કી જીત (૧૯૪૮) સૂરૈયા

•

વો ઘડી મેરી નિગાહોં કો તેરી ઇદ હુઇ

વો ઘડી મેરે લિયે એશ કી તહમીદ હુઈ

જબ કભી મૈંને તેરા ચાંદસા ચેહરા દેખા

ઇદ હો કે ના હો મેરે લિયે ઇદ હુઇ

વો જલવા વો જલવા ચુરાને કો જી ચાહતા હૈ

દિલોં જાં લૂંટાને કો જી ચાહતા હૈ

-દિલ હી તો હૈ (૧૯૬૩) આશા ભોંસલે- સાથી

•

તુમ ગગન કે ચંદ્રમા હો મૈં ધરા કી ધૂલ હું

તુમ પ્રણય કે દેવતા હો મૈં સમર્પિત ફૂલ હું

તુમ હો પૂજા મૈં પૂજારી તુમ સુધા મૈં પ્યાસ હું

-સતી સાવિત્રી (૧૯૬૪) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

ઓ મેરે દિલરૂબા આજા મેરે દિલરૂબા

દેખો આયા મેરા દિલરૂબા.... (૨)

ચાંદ જૈસે ચેહરે પર હો છાયી જૂલ્ફોં કી કાલી ઘટા... (૨)

ઓ મેરા દિલબર આયા

-ચાંદ (૧૯૪૪) સિતારા દેવી

•

રંગરંગીલા સાંવરા મોહે મિલ ગયો જમના પાર
હુએ ઉનસે નૈના ચાર
અબ મૈં કા બોલું સરકાર, મૈં કા બોલું
નીર ભરન કો જબ જબ જાઉં તાકે ચંદ્ર ચકોર
આતે જાતે રોક લે રસ્તા ના માને ચિત્તચોર
ધાગા હો તો તોડ ભી ડાલું... (૨) પ્રિત પે કિસકા જોર
સૈંયા ચલે બીચ બાઝાર, અબ મૈં કા બોલું સરકાર

-બારૂદ (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર.. સાથી

•

મૈં ભી તેરે સાથ હું દિલ ભી તેરે સાથ, સજના દિલ ભી તેરે સાથ
ઓ ચાહે જબ આજા ચન્ના લેકે બારાત
છેતી છેતી ચન્ના લે કે બારા... (૨)
લે જાયેંગે લે જાયેંગે દિલ વાલે દુલ્હનિયા લે જાયેંગે

-ચોર મચાયે શોર (૧૯૭૪) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

ખોયી ખોયી અખિયાં નીંદ બિના દેખ રહી હૈ એક સપના... (૨)
ખોયી ખોયી અખિયાં નીંદ બિના
એક રાત કા યે બાત પહેલી પહેલી મુલાકા... (૨)
પિયા મેરા તન મન અબ તેરા
પડે ચરણોં મેં તેરે મેરે મન યે મનાઉં
ઐસી રાત કા કભી ના હો સવેરા
ચાંદ મેરે અબ મત છૂપના
ખોયી ખોયી અખિયાં નીંદ બિના દેખ રહી હૈ એક સપના

-ચાંદ (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ બન કે તુમ ગગન સે મેરી ગલી મેં આના

-(પ્યાર ભરા દિલ (૧૯૯૧)કુમાર સાનુ, અનુરાધ પૌંડવાલ)

•

કિસીકો ચાંદ સા ચેહરા દેખ કે ઝૂમ લેતી હું
ખુશીકી ઇન્તિહા એ નશે મેં ઝૂમ લેતી હુ નશે મેં ઝૂમ લેતી હું

કોઇ તકદીર ભી ઐસી હો...
જીધર દેખું ઉધર તુમ હો ઇશારા હો તો ઐસા હો
મુઝે તુમ મિલ ગેય હમદમ સહારા હો તો ઐસા હો

-લવ ઇન ટોકિયોં (૧૯૬૬) લતા મંગેશકર

•

તુ ચંદા મૈં ચાંદની... ચાંદની... ચાંદની
તુ ચંદા મેં ચાંદની તુ તરૂવર મૈં શાખ રે
તું બાદલ મૈં બિજુરી તુ પંછી મૈં પાત રે
તુ ચંદા મૈં ચાંદની...

•

ના સરોવર ના બાવડી ના કોઇ ઠંડી છાંવ
ના કોયલ ના પપીહરા ઐસા મેરા ગાંવ રે
કહાં બુઝે તનકી તપન, કહાં બુઝે તનકી તપન ઔ સૈંયા સિરપોર
ચંદ્રકિરન કો છોડ કર, ચંદ્ર કિરન કો છોડ કર જાયે કહાં ચકોર
જાગ ઉઠી હૈ સાંવ રે જાગ ઉઠી હૈ સાંવરે મેરી કુંવારી પ્યાસ રે
અંગારે ભી લગને લગે પિયા, અંગારે ભી લગને લગે આજ મુઝે મધુકાસરે
તુમ સાંથલ મેં રખુંગી ઓ સાંવરે.. (૨)
કાલી અલકોં સે બાંધુગીં યે પાંવ રે... (૨)
ચલ બૈયાં વો ડાલું કિ છૂટે નહીં.. (૨)
મેરા સપના સાજન અબ તૂટે નહીં
મ્હેંદી રચી હથેલિયાં, મહેંદી રચી હથેલિયાં, મેરે કાજલ વાલે નૈન રે
પલ પલ તુમે પુકારે, પ્રિયા પલ પલ તુઝે પૂકારતે, હો હો કર બેચૈન રે
ઓ મેરે સાજન ઓ મેરે સિંદુર
સાજન સંગ સજની બની મૌસમ સંગ મયુર
ચાર પહર કી ચાંદની, ચાર પહર કા ચાંદની મેરે સંગ બિઠા
અપને હાથોં સે પિયા મુઝે લાલ ચુનર ઉઠા
કેસરિયા ધરતી લગે, કેસરિયા ધરતી લગે, અંબર લાલમ લાલ રે
અંગ લગા કર સાહિબા રે અંગ લગા કર સાહિબા, કર દે મુઝે નિહાલ રે
નિહાલ રે, કર દે મુઝે નિહાલ રે
તુ ચંદા મૈં ચાંદની તુ તરૂવર મૈં શાખ રે

તું બાદલ મૈં બિંજુરી, તુ બાદલ મૈં બિજુરી
તુ પંછી મૈં પાત રે

-રેશમા ઔર શેરા (૧૯૭૧) લતા મંગેશકર

•

બંગલે મેં કોઠી મેં યા તૂટી ફૂટી ચાલ મેં
ખુશ હું મૈં ચાહે મુઝે રખે જિસ હાલ મેં
ચાંદ હૈ યે મેરા મૈં ઇસકા ચંદનિયા
અબ્દુલ રેહમાન કી મૈં અબ્દુલ રહેમાનિયા, મેરાનામ અબ્દુલ રહેમાન...

-ભાઇ ભાઇ (૧૯૫૬) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

યું હી દિન બિતેગા બિતેગી રાતે
ચાહે છૂપ જા તુ ઘટાઓ મેં ચંદા
ઢૂંઢ હી લેગી યે ચકોરી રે
ઓ પિયા ગોરી ગોરી ગાંવ કી ગોરી રે
કિસ લિયે બન રહી ડોટી રે

-યે ગુલિસ્તાં હમારા (૧૯૭૨) કિશોરકુમાર, આશા ભોંસલે

•

કભી ચાંદ બન કર તુમ રાતો મેં આ ગયે
પતા હી ન ચલા, પતા હી ન ચલા
કબ હાથ તેરે હાથો મેં આ ગયા
પતાહી ન ચલા, પતા હી ન ચલા
મુઝપે તો સાયા થા બેહોશિયોં કા.. (૨)
બાતો મેં મેરી કબ આયે
પતા હી ન ચલા, પતા હી ન ચલા

-લોટર (૨૦૦૯) સુનિધિ ચૌહાણ

•

ઓ જાને વાલે આજા તરસાને વાલે આજા
તડપાને વાલે આજા... (૨) આજા સાથ
તૂ ફૂલ કંવલ મૈં ભવરા, મૈં પંછી તો તુ ચંદા
દોનોં કી એક હૈ દુનિયા... (૨)
મૈં તેરી હું તું મેરી મૈં તેરા, મૈં તેરા

તુ રાની હૈ મૈં રાજા... (૨)
આજા આજા

-તકદીર (૧૯૪૩) મોતીલાલ, શમશાદ બેગમ

•

નજરસે મિલ ગયી નજર ઔર પલ મેં દિલ તેરા હુઆ
ફિર મૈં ક્યા જાનુ ક્યા હુઆ
નજર સે લડ ગયી નજર ઔર ઘાયલ દિલ મેરા હુઆ
ફિર મુઝસે પૂછો ક્યા હુઆ
નજર સે લડ ગયી નજર ઔર ઘાયલ દિલ મેરા હુઆ
ફિર મુઝસે પૂછો ક્યા હુઆ
દિલ પૂછતા હૈ ચંદા દિલ મેં કહાં સે આયા, દિલમેં કહાં સે આયા
કૈસે નહીં આતે હમ જબ તુમને થા બુલાયા

-સપને સુહાને (૧૯૬૧) દિવ્જન મુખર્જી, સવિતા બેનર્જી

•

ઘુંઘટ મેં ચેહરા આપકા કુછ ઇસ તરહ સે ખો ગયા
ઝઘડા હી જૈસે ચાંદકા બાદલોં સે હો ગયા

-ઘુંઘટ (૧૯૯૭) હરિહરન

•

ગોરી તુ કિતની ગોરી હૈ, તુ જમીન પે ચાંદ કી ચુડી હૈ
નજરના લગ જાયે જાનુ થોર યે ઘબરાયે સાનુ

-સ્ત્રી (૨૦૧૮) એશ કીંગ

•

માઇન માઇ મુંડેર પે તેરે બોલ રહા હૈ કાગા.. (૨)
જોગન હો ગઇ તેરી દુલારી મન જોગી સંગ લગા
ચન્ન માહિયે ચન્ન માહિયે મેરે ડોલ સિપૈયે...
ચાંદ કી તરહ ચમક રહી થી ઉસ જોગી કી કાયા
મેરે દ્વારે આકર ઉસને પ્યાર કા અલખ જગાયા
અપને તન પે ભસ્મ રમા કે... (૨) સારી રૈન વો જાગા
જોગન બન ગઇ તેરી દુલારી મન જોગી સંગ લાગા

-હમ આપકે હૈ કૌન (૧૯૯૪) લતા મંગેશકર

•

રૂખ સે જરા નકાબ હટા દો, મેરે હુઝુર
જલવા ફિર ઇક બાર દિખા દો મેરે હુઝૂર
તુમ હમસફર મિલે હો મુઝે ઇસ હયાત મેં... (૨)
મિલ જાયે ચાંદ જૈસે કોઇ સુની રાત મેં
જાગે તુમ કહાં યે બતા હો મેરે હુઝૂર

-મેરે હુઝૂર (૧૯૬૮) મો. રફી

•

દો નૈન સિતારે હૈ ચાંદ સા મુખડા
ક્યા કહેના ઉસકો... આફરીન
દાવત મેં જૈસે હો શાદી કા ટૂકડા
ઉસ કે જૈસી ના કોઇ નાઝનીન...
વહી તો મેરી સ્વીટહાર્ટ હૈ

-કેદારનાથ (૨૦૧૮) દેવ નેગી

•

સચ કહેતા હું બહુત હસીં હો તુમસે મહોબ્બત હો સકતી હૈ
ચૌદવી કા ચાંદ તારોં મેં હસીન તેરે જૈસે લાખો હજારો મેં નહીં

-જાલી નોટ (૧૯૬૦) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ઢૂંઢે નજર નજર મેરા ચાંદ કિધર હૈ
ઓ જગમગા કે યું મુશ્કરાયેં, મુઝકો રહે ના અપની ખબર

-દિલ્લી કા દાદા (૧૯૬૨) મહેન્દ્ર કપુર, આશા ભોંસલે

•

મિલતે હી નજર પહલે મદહોશ બનાતે હૈ
ફિર ચાંદ સે ચેહરે કો આંચલ મેં છૂપાતે હૈ
દો રંગી અદા ઇનકી અબ તક કોઇના સમજા
અંદાજ હસીનોં કે દુનિયા સે બડે નિરાલે હૈ

-સાત સમંદર પાર (૧૯૬૫) મો. રફી, કમલ બારોટ

•

આઇને મેં એક ચાંદ સી સૂરત નજર આયી
સો બાર હુઈ જીસપે ફિદા સારી ખુદાઇ
હો સૂરત નજર આયી

-એલાન (૧૯૪૭) સુરેન્દ્ર, અમીરબાઇ કર્ણાટકી

•

તેરા ચેહરા જમીંકા ચાંદ બનકર જગમગાયા હૈ
મગર ક્યું ચાંદની કો અપને ઘુંઘટ મેં છુપાયા હૈ
હસીના ઓ હસીના... (૨)
બહારોને કિયે સજદે ફૂલોને સર ઝૂકાયા હૈ
બડી ફૂરસદ સે માલિકને હસીં તુમકો બનાયા હૈ

-બોમ્બે બાય નાઇટ (૧૯૬૭) મૂકેશ

•

પ્રિયે પ્રાણેશ્વરી, હૃદયેશ્વરી
યદિ આપ હમેં આદેશ કરે તો પ્રેમ કા હમ શ્રીગણેશ કરેં,
યે ચક્ષુ તેરે અંચલ ચંચલ યે કુંતલ ભી શ્યામલ શ્યામલ
યે અધર ધરે જીવન જ્વાલા યે રૂપ ચંદ્ર શીતલ શીતલ
ઓ કામિની પ્રેમ વિશેષ કરે યદિ આપ હમે આદેશ કરે તો
પ્રેમ કા હમ શ્રીગણેશ કરે.

-હમ તુમ ઔર વો (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર

•

મેરા ચાંદ મુઝે આયા હૈ નજર... (૨)
એ રાત જરા થમ થમ કે ગુજર... (૨)

-મિસ્ટર આશિક (૧૯૯૬) કુમાર સાનુ

•

ચલ મેરી ચંદ્રમુખી ઐશ કરાઉંગા
જન્નત દિખાઉંગા, તુઝે ચાંદ પે લે જાઉંગા

-સન ઓફ સરદાર (૨૦૧૨) મીકા સીંગ

•

એક ધરતી એક ગગન એક મન મેરા એક લગન ઓ સજન
ઓ ઓહ ઓહ ચંદા તોરી મેં ચકોરી જનમ જનમ કા નાજા
પ્યારા હમારા રોજ ગગન મેં તારોં કા દીપ જલાના

-અધિકાર (૧૯૫૪) મીના કપૂર

•

દેખા હૈ જબસે આપકા ચેહરા યે ચાંદ સા
દુનિયા કે સબ હસીન નજર સે ઊતર ગયે

-હુશ્ન કા ગુલામ (૧૯૬૬) મહેન્દ્ર કપુર

•

રૂખે રોશન પે ઝૂલ્ફે બિખરાયે બિખરાયે હુયે
જૈસી ચંદા પે બાદલ હો છાયે હુએ
મૈંને દેખા તુઝે તો મેરા દિલ મુઝે યહી કહને લગા
ઢૂંઢે નજરે જિસ દિન રાત કોઇ ઔર નહીં હૈ
તૂ હી વો હસીં હૈ... (૨)
જીસકી તસવીર ખ્યાલો મેં મુદ્દત સે બની હૈ

-ખ્વાબ (૧૯૮૦) મો. રફી

•

ચાંદ કો દેખ કે કહતે હૈ મુહબ્બત વાલે
ચાંદ ને દેખે નહીં, ચાંદ ને દેખે નહીં
ચાંદસી સૂરત વાલે ચાંદ કો દેખ કે

-જંગલ કા જવાહર (૧૯૫૩) સુલોચના કદમ

•

રાત કી હથેલી પર ચાંદ જગમગાતા હૈ
ઉસ કી નર્મ કિરનોં મેં તુમ કો દેખતા હું તો
દિલ ધડક સા જાતા હૈ
ચાંદ સા યે ચેહરા રાત જૈસી યે જુલ્ફે
હે જગાયે સો અરમાન

-રેફ્યુજી (૨૦૦૦) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

જાને મેરા ચંદા ખોયા હૈ કહાં
મેરી આશ આજા મેરે પાસ આજા

-ઘરકા ચિરાગ (૧૯૬૭) આશા ભોંસલે

૧૫
ચાંદથી અધિક સુંદર - પ્રભાવી

'ચંદ્ર સૌંદર્ય અને તેજસ્વીતાનો પ્રતીક છે. સ્ત્રીનું રૂપ મહદ્અંશે મુખ ઉપર કેન્દ્રિત હોય છે. સ્ત્રીની અપાર સુંદરતા સૌના આકર્ષણનું કેન્દ્ર હોય છે. ઉપમા, ઉત્પ્રેક્ષા અને રૂપક વડે સ્ત્રીની સુંદરતાના વખાણ થતા હોય છે. ચંદ્રરૂપી, ચંદ્રરૂપા, ચંદ્રુ જેવી, ચંદ્ર મુખી, ચંદ્ર જેવું મુખ, જાણે કે ચાંદનો ટૂકડો, ચાંદનો ટૂકડો, ઘુંઘટનો ચાંદ, ધરતી પરનો ચાંદ વગેરે સ્ત્રીની સુંદરતાને દર્શાવતા અલંકારો છે. ચાંદ-ચંદ્ર પરના હિન્દી ગીતોમાં વધુ ગીતો સ્ત્રીની સુંદરતાની પ્રશંસા અંગેના છે. કેટલીક સ્ત્રીઓનું રૂપ બેજોડ-અવર્ણનીય હોય છે. રૂપરૂપના અંબાર સમી સ્ત્રીને ચંદ્રની ઉપમા ઓછી પડે છે. પ્રેમીને તેની રૂપવતી પ્રિયતમા ક્યારે ચંદ્રથીયે અધિક સુંદર લાગે છે. અને ચંદ્ર પણ પ્રિયતમાના રૂપ સામે ઝાંખો-ફિક્કો લાગે છે. અતિ રૂપવતી સ્ત્રીના રૂપને જોઇને ચંદ્ર પણ શરમાઇ જાય છે. સામાન્ય માનવી જેમ ચંદ્રના રૂપ-આભાથી ઘેલો બને છે તેમ પ્રેમમાં પાગલ પ્રેમી પ્રિયતમાના રૂપ પાછળ ઘેલો બને છે. અને પ્રિયતમાનું મુખ પ્રેમીને ચંદ્રથીયે અધિક સુંદર લાગે છે. ચાંદ સ્વરૂપવતી નારીના રૂપને ક્યાંક ચોરી ન જાય, ચાંદ રૂપવતીને જોઇને શરમાઇ જાય, ચાંદ રૂપવતી નારીના રૂપની આકાંક્ષા કરે, રૂપવતી નારીને જોઇને શરમનો માર્યો ચાંદ છૂપાઇ જાય, સ્ત્રીની સુંદરતા આગળ ચાંદ પણ મસ્તક ઝૂકાવે-આવા ભાવો દર્શાવતા ઘણા ગીતો હિન્દી ફિલ્મોમાં છે.

પ્રિયતમાને પોતાનો પ્રેમ ચાંદથી યે અધિક તેજસ્વી, પ્રભાવી જણાય છે. આમ પ્રેમી અને પ્રેમીકા બંનેને પોતાનું પ્રિય પાત્ર ચાંદ જેવું જ નહિ બલ્કે ચાંદથીયે વધુ સુંદર- પ્રભાવશાળી-મોહક લાગે છે.

ચાંદ (૧૯૪૪) ના ગીતો ઐ ચાંદ બતા મુઝકો માં ૧૯ વાર ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. આ એક જ ગીતમાં ચાંદનું રૂપક, ચાંદથી અધિક મિલન-રોમાંસ, ચાંદ એક સાથી મિત્ર એમ વિવિધ પાસાં રજૂ થયાં છે. જોગી (૧૯૮૨)ના ગીત તુમ્હારે હુશ્ન સે જગમગ રોશની અપની અબ મુઝે ચાંદસિતારોં કી જરૂરત ના રહી માં ૧૨ વખત ચાંદનો ઉલ્લેખ ટેક્ષી ૫૫૫ (૧૯૫૮) ના ગીત કોઇ ચાંદ કોઇ તારા

દેખા ન તુઝસા પ્યારા માં ૧૧ વાર ચાંદ છે. જેમાં સ્ત્રી પુરુષ બન્ને માટે ચાંદથી અધિક સુંદર-પ્રભાવી હોવાનો ખ્યાલ રજૂ થયો છે.

•

ચંદા દેખે ચંદા તો વો ચંદા શરમાયે. ચંદા દેખે ચંદા...
ગોરી ગોરી ચાંદની મેં ગોરી જબ મુશ્કરાયે
જીયા બોલે પિયા તો યે જીયા શરમાયેં
ગોરી ગોરી ચાંદની મેં પિયા જબ મુશ્કરાયે
ચંદા બોલે ચંદા...

ચાંદ કે માથે પે બિંદિયા ઝીલમિલયે ઐસે
ચાંદ સૂરજ રાત મેં એક સાથ ચમકે જૈસે
જી કરે યે ઉત્તર યું હી દેખતે કર જાયે
જિયા બોલે પિયા તો યે જિયા શરમાયે
જિયા બોલે પિયા

-ઝૂઠી (૧૯૮૫)કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

હાયે મૈં મર જાવાં મર જાવાં તેરે બિન
અબ તો મેરી રાતે કરતી હૈ તારે ગિન ગિન
બસ તુઝકો પુકારા કરે મેરી બિંદિયા ઇશારા કરે
હાયે ઇશારા ઇશારા તેરી બિંદિયા કા ઇશારા
ઐસી ચમકે જૈસે ચાંદ કે પાસ સિતારા
મેરી પાયલ બુલાયે તુઝે જો રૂઠે મનાયે તુઝે

ઓ સજન રે હા સજન રે કુછ સોચો કુછ સમઝો મેરી બાત કો
બોલે ચૂડિયા બોલે કંગના હાયે મૈં હો ગયી તેરી સજના
તેરે બિન જીયા નઇયો લગ હા મૈં હો ગયી તેરી સજના
તેરે બિન જીયા નઇયો લગ દા મૈં તેં મર જાવા

-કભી ખુશી કભી ગમ (૨૦૦૧) ઉદિત નારાયણ, અમીતકુમાર, કવિતા કૃષ્ણમૂર્તિ, અલકા યાજ્ઞિક

•

મેરી બની કી બાત ન પૂછો મેરા બના હરિયાલા હૈ... (૨)
ક્યું ન હો ઉસકી શાન અનોખી ઊંચે ઘરાને વાલા હૈ
મેરી બની કે રૂપ સે ઘરમેં ચારો તરફ ઉજીયારા હૈ.. (૨)

ઉસકે ગોરે મુખ કે આગે ચાંદ કા રંગ ભી કાલા હૈ
મેરી બની કા ચાંદ સા મુખડા મેરી બની કા રૂપ નિરાલાહૈ
મેરી બની કી બાત ન પૂછો..

-ઘરાના (૧૯૬૧) આશા ભોંસલે, શમસાદ બેગમ

•

જિંદગી જબ ભી તેરી બજ્મ મેં લાતી હૈ હમેં
યે જમીં ચાંદ સે બહેતર નજર આતી હમેં

-ઉંમરાવ જાન (૧૯૮૧) તલત અઝીઝ

•

તુમ જૈસે બિગડે બાબુ સે મૈં અખિયાં બચાઉં
થિન થિન થિન નાચું ઔર દુનિયા કો નચાઉં
આંખો મેં મધુશાલે રંગ ભરી યે પ્યાલી
ચંદા સૂરજ દોનોં મેરે કાનોં કા હૈ બાલી
અપને આપકો ક્યા સમજો હો બાબુ, ઓ બાબુ

-જબ પ્યાર કિસી સે હોતા હૈ (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

તારોં મેં મુશ્કાન હૈ તીર ચાંદ તેરી પરછાઇ
ઉતને ગીત હૈ જીતની રાતે હમને સાથ બિતાઇ
ચાહે જીયા જાયે, લાગી ના હી છૂટે રામા, ચાહે જીયા જાયે
રીમઝીમ રીમઝીમ બુંદિયા બરસે છિડી પ્યાર કી બાતે
મીઠી મીઠી આગમેં સુલગી કિતની હી બરસાતે
ચાહે જીયા જાયે...

-મુસાફિર (૧૯૫૭) દિલીપ કુમાર, લતા મંગેશકર

•

તુ જો બઢા દે હાથ જરા દુનિયા કે સહારે કુછ ભી નહીં
માન લિયા દિલકશ હૈ બહુત યે રાત હસીં યે ચાંદ જવાં
બાત જો દેખી તુઝમેં નજારોં મેં વો બાત કહાં
સામને મેરે તુ હો અગર દુનિયા કે નજારે કુછ ભી નહીં
તેરી ચમકી આંખો કે આગે યે સિતારે કુછ ભી નહીં

-છોડે બાબુ (૧૯૫૭) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

દેખિયે યું ન શરમાઇયેગા
પાસ આકે ના તડપાઇયેગા... (૨)
ઇધર તુમ હંસે ઇધર ચાંદ કી નજર ઝૂક ગયી
જરા તુમ ચલે જહાં થી હવાવહીં રૂક ગયી.
સોચકે, સોચકે નાઝ ફરમાઇયેગા
પાસ આકે ના તડપાઇયેગા... (2)

-બિંદિયા (૧૯૫૯) મુકેશ, ઉષા ખન્ના

•

ચાંદ જાને કહાં ખો ગયા... (૨)
તુમ કો ચહેરે સે પરદા હટાના ન થા
ચાંદની કો યે ક્યા હો ગયા... (૨)
તુઝકો ઇસ તરહા મુશ્કરાના ન થા
ચાંદ જાને કહાં ખો ગયા.

-મૈં ચૂપ રહુંગી (૧૯૬૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

હુશ્ન સે ચાંદ ભી શરમાયા હૈ
તેરી સૂરતને ગજબ ઢાયા હૈ

-દૂર કી આવાઝ (૧૯૬૪) મો. રફી

•

હમ સે રોશન હૈ ચાંદ ઔર તારે
હમકો દામન સમજાયેગા ગૈરત કા
ઉઠ ગયે ગર હમ જમાને સે
નામ મિટ જાયેગા મહોબ્બત કા
દિલ હૈ નાજૂક કલી સે ફૂલોં સે યે ના તૂટે
ખ્યાલ રખિયેગા

•

ઔર અગર આપસે યહ તૂટ ગયા
જાને મન ઇતના હી સમજાયેગા.
આઓ હુજુર તુમકો.. (૨) સિતારોં મેં લે ચલું
દિલ ઝમ જાયે ઐસી બહારોં મેં લે ચલું

-કિસ્મત (૧૯૬૮) આશા ભોંસલે

•

આરી નિંદિયાકી પરી મેરી ગુડિયા કો ઝૂલા
ચાંદ કે પલને મેં મેં ના કો ઝૂલા
આશ કિરણ દિલ કી લગન નૈનોં કા ઉજીયારા
ચંદા ઝાંકે તુઝકો તા કે ઐસા મુખડા પ્યારા
સબ કુછ તુ હી રાજદુલારી તુજ પર જીવન વારા

-નૌકર (૧૯૭૯) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ કોઇ હોગા તુમસા કહાં
દેખ ડાલે સાતો આસમાં
ઔર કહીં જાય હમ કહાં

-ઇનામ હસ હજાર (૧૯૮૭) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

ચાંદ નહીં ફૂલ નહીં કોઇ નહીં ઉનસા હસીં
કૌન હૈ વો ક્યા નામ હૈ ઉનકા યહાં બતાઉં કૈસે
મોતી હો તો બાંધ કે રખ લું પ્યાર છુપાઉં કૈસે
વો ચેહરા હૈ હર ચેહરે મેં ઉસે ભૂલાઉં કૈસે
ખોયા હુઆ હૈ હર સમા પ્યાર બિના હૈ સુના જહાં
નીલ ગગન કે ચાંદ કોપાઉં મૈં લે આઉં કૈસે

-દૌલત (૧૯૮૨) કિશોર કુમાર

•

ચાંદ સિતારે ફૂલ ઔર ખુશ્બું યે તો સારે પુરાને હૈ
તાજા તાજા કલી ખિલી હૈ હમ ઉસકે દિવાને હૈ

-કહો ના પ્યાર હૈ (૨૦૦૦) કુમાર સાનુ

•

તેરી શર્ટ દા મૈં તન બટન સોનિયે સોનિયે
હાયે મેરી શર્હદા મેં બટન સોનિયે
લોં કા તેરે મેં હાય ક્લિપ હો ગયા... (૨)
ચાંદ સે ભી જ્યાદા સોણા મુખડા તેરા
હાયે દેખતે હી સ્લીપ હો ગયા... (૨)
ચાંદ સે ભી જ્યાદા સોણા મુખડા તે
રાહાયે દેખતે હી દિલ યે સ્લીપ હો ગયા

ઓ મર ગયે યાર દિવાને ઓ તેરે લવર પુરાને
ઓ ડાય હાર્ડ ફોન તેરે હૈ તુ હી કદર ના જાને... (૨)
(હિંગ્લીશ)

-ક્યા સુપર કુલ હૈ હમ (૨૦૧૨) સોનુ નિગમ, કૈલાસ ખેર

•

ઘુંઘટ હટા ના દેના ગોરિયે ચંદા શરમ સે ડૂબેગા
હો કહીં મુશ્કરાના દેના બલિયે ચંદા શરમ સે ડૂબેગા

-સપને સુહાને (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

દેખા હૈ સભીને ચાંદ કો
ઉસે ક્યા દેખે તુઝે દેખ લિયા, સબ દેખ લિયા

-દિલને પુકારા (૧૯૬૭) મો. રફી

•

રોક લો અપની મસ્ત અંગડાઇ દો આલમ ના તૂટ જાયે કહીં
આસમાં કે હસીન હાથોં સે ચાંદ સૂરજ ના છૂટ જાયે કહીં
દિલને દિલ સે ના જાને ક્યા કહા
તેરે નૈન મેરે નૈન દેખતે રહે... (૨)
બાતો બાતો મેં જાને દેખતે રહે... (૨)
બાતો બાતો મેં જાને ક્યા હુઆ
તેરે નૈન મેરે નૈન દેખતે રહે... (૨)

-રખવાલા (૧૯૭૧) મો રફી. લતા મંગેશકર

•

જાને મન એક નજર દેખ લે તેરે સદકે ઇધર દેખ લે... (૩)
જાને મન એક નજર દેખ લે તેરે સદકે ઇધર દેખ લે..
યે બહારે યે ચમન સબ ખુશી સે હૈ અગન
ચમે કદમોં કો તેરે ચાંદ કી પહલી કિરન ચાંદકા પહલી કિરન
જાને જાં રાહે વફા દિલ હૈ દિવાના તેરા
યાદે અપના ના સમઝ મીઠી નજરેં તો ઉઠા
ગૈર હી જાન કર દેખ લે
જાને મન એક નજર દેખ લે.

-મેરે મહેબૂબ (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

સોચ કે યે ગગન ઝૂમે અભી ચાંદ નિકલ આયેગા
ઝીલ મિલ ચમકેંગે તારે સોચ કે યે ગગન ઝૂમે
ચાંદ જબ નિકલ આયેગા દેખેગા ન કોઇ ગગન કો
ચાંદ કો હી દેખેંગે સારે જબ ચાંદ નિકલ આયેગા
ફૂલ જો ખિલે ના તો કૈસે બાગો મેં આયે બહાર ઓ... ઓ...

•

દિપ ના જલે તો સાવરિયા કૈસે મિટે અંધકાર
રાત દેખો કિતની હૈ કાલી, અભી ચાંદ નિકલ આયેગા
ઝીલમીલ ચમકેંગે તારે સોચ કે યે ગગન ઝૂમે
ચાંદની સે ભી તુમ હસીં હો નજદીક આઓ જરા ઓ.. ઓ..
ચાંદ કે નિકલને તલક તો તુમ જગમગાઓ જરા
રાત દેખો કિતની હૈ કાલી અભી ચાંદ નિકલ આયેગા
ઝીલમીલ ચમકેંગે તારે યે સોચકે ગગન ઝૂમે

-જ્યોતિ (૧૯૬૯) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

રાત હસીં યે ચાંદ હસીં તુ સબસે હસીં મેરે દિલબર
ઓર તુઝસે હસીં, ઔર તૂઝસે હસીં તેરા પ્યાર
તુ જાને ના
યે નયન ડરે ડરે, યે જામ જલ પીને દો
કલ કી કિસી કો ખબર ઇક રાત હોકે નીડર
મુઝે જીને દો.
યે નયન ડરે ડરે...

-કોહરા (૧૯૬૪) હેમંત કુમાર

•

ઓ ફુલ ખિલે જબ યે ખિલા રૂપ તુમ્હારા
સો ચાંદ બને જબ યે બના ચાંદસા ચેહરા
ઇતના ભી કોઇ પ્યાર કી ચાહો મેં ના ગુમ હો
બસ હોશ હૈ ઇતના કે મેરે સાથ તુમ હો
ધડકન હૈ કહીં દિલ હૈ કહીં, જાન કહીં હૈ
તુમ જાન હો મેરી તુમ્હે માલૂમ નહીં હૈ

યે ચાંદની ઇન આંખો કા સાયા તો નહીં હૈ
ક્યા ચીજ હો ખુદ તુમ્હે માલૂમ નહીં હૈ
તુમસા કોઇ પ્યારા કોઇ માસૂમ નહીં હૈ
ક્યા આજ હો તુમ ખુદ તુમ્હેં માલૂમ નહીં હૈ

-ખુદ્દાર (૧૯૯૪) કુમાર શાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ઉસચાંદ સે પ્યારે ચાંદ હોતુમ આકાશ પે જો મુશ્કરાતા હૈ (૨)
ઉસ ચાંદ સે..

અગર ચાંદ હૂં મૈં તુમ સૂરજ હો, તુમ જ્યોતિ અર્પણ કરેત હો
ઇસ દુખિયારી કે જીવન કા મન આશાઓં સે ભરતે હો
અહેસાન સે મન ઝૂક જાતા હૈ ઉસ ચાંદ સે
વો નીલ ગગન પર હંસતા હૈ તુ ધરતી મુશ્કાતી હૈ
ઉસ ચાંદ, ઉસ ચાંદ, ઉસ ચાંદ કી મેરે ચાંદ સે

જબ આંખ કહીં લડ જાતી હૈ
વો બાદલો મેં છૂપ જાતા હૈ ઉસ ચાંદ સે
અપને ચરણોં કી દાસી કા ક્યું ઇતના મન બઢાતે હો
ઇક બેકાર બેબસ પંછી કો... (૨) આંખો કી સૈર કરાતે હો

ઇસ બાત, ઇસ બાત સે મન ડર જાત હૈ
ઉસ ચાંદ સે પ્યારે ચાંદ હો તુમ આકાશ પે જો મુશ્કરાતા હૈ
ઉસ ચાંદ સે...

-રાત કી રાની (૧૯૪૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર
(મેલ ફિમેલ બન્ને મારે ચાંદ -રૂપક તથા ચાંદથી અધિક)

•

મસ્તાના અદા બહેકી બહેકી... (૨) ઐસી કે જમાના મર જાયે
જુલ્ફોં કો તુમ્હારી દેખ લે વો નાગન સમજ કે મરજાયે
પ્યાર કરના અગર તુમ શિખો દિલ તુમ પર ફિદા હો જાયે
ચાંદ ટીકા બને માથે કા ઔર તારોં સે આંચલ બરસે
હૈ યે દાવા હમારા કે યે હૈ ચેહરા તુમ્હારા
ફૂલ ઐસા બને કે કહીં ના મિલે.

-ચાંદ પર ચઢાઇ (૧૯૬૭) મો. રફી

•

તુમ કિતની ખૂબસૂરત હો... (૨) ચાંદ દેખો તુમ્હે તો જલ જાયે
મરમરી સી તુમ્હારી બાહોં પર ચાંદની કા કદમ ફિસલ જાયે
હાયે તુમ કિતની ખૂબસુરત હો....

-વહાં કે લોગ(1967) મહેન્દ્ર કપુર

•

ચંદા કી ચાંદની કો દેખા હૈ
સૂરજ મેં કિતના ઉજાલા હૈ
ચંદા કા ચાંદની કો દેખા હૈ
સૂરજ મેં કિતના ઉજાલા હૈ
લેકિન કિસી મેં તેરા નૂર નહીં
રોશની રોશની રોશની

-રોશની (૨૦૦૨) કુમાર સાનુ

•

ચાંદ સે પર્દા કિજીયે... (૨)
કહીં ચૂરા ન લે યે ચેહરે કા નૂર
ઓ મેરે હમનવાજ ઓ મેરે હજૂર

-આઓ પ્યાર કરે (૧૯૯૪) કુમાર સાનુ

•

કાનોં કી યે બાલિયાં લગતા હૈ ચાંદ ઔર સૂરજ હૈ
યે બનારસી સાડી ખૂબ લગતી હૈ
રાઝ કી બાત બતાયેં
સામને બૈઠીસમધન, સમધીજી ઘાયલ હૈ

-હમ આપકે હૈ કૌન (૧૯૯૪) કુમાર સાનુ, લતા મંગેશકર

•

રાત કે મુખ પર ચાંદ કા ટીકા
તુઝે બિન લાગે ફીકા ફીકા ઓ મિતવા
આજા આજા મિતવા આજા તુઝે પુકારે પ્યાર કિસી કા

-પરિણિય (૧૯૭૪) મન્ના ડે, વાણી જયરામ

•

ચંદા તૂઝે ઓ દેખને કો નિકલા કરતા હૈ
આયના ભી તેરા દીદાર કનરે કો નિકલતાહૈ
ઈતની હસીં તુમ હો કિ હુશ્ન દોનોં જહાં કા તુઝમેં સિમટ ગયા

તુ મિલે દિલ ખિલે ઔર જીને કો ક્યા ચાહિયે
ના હો ઉદાસ મૈં રહુંગા તેરે પાસ પાસ
સારે સંસાર કા પ્યાર મૈંને તુઝ હી મેં પાયા

-ક્રીમીનલ (૧૯૯૫) હિરહરન, સાધના સરગમ

•

એક તો સુન્દર મુખડા ઉનકા ઉસ પર લાખ અદાયેં
હમ દિલ કો કહાં લે જાયે
એક લે દિલ ખડે લલચાયે
ચાંદ સિતારે, ચાંદ સિતારે મસ્ત નજારે
અબ હૈ ઉનકે સાથ

મહોબ્બત ચૂમે જિનકે હાથ જવાની પાંવ પડે દિન રાત
સુને ફિર હાયે સુને ફિર હાયે વો કિસકી બાત હો...
રૂપ નગર સે આકર ચંદા ઉનકા રૂપ ચુરાયે
મેરા મન દેખ દેખ રહ જાયે

ભલાયે બાત મુઝે ક્યોં ભાયે
નૈનો મેં ઉનકી આઓ નૈનો મેં ઉનકી કાજલ બનકે
રહે સુહાની રાત
મહોબ્બત ચૂમે જીનકે હાથ

-આન (૧૯૫૨) મો. રફી, શમશાદ બેગમ

•

બાદલ કે રથ પર નિકલતી હૈ વો
બિજલી કે ડોલ મેં ચલતી હૈ વો
ઇન્દ્રધનુષ ઉસકી અંગડાઇ હૈ
ચંદા હી જિસકી પરછાઇ હૈ
બાતે કરે તો ઝલકે હૈ મોતી

પૂછો ના ઉસકી જાદુ બયાની
ચંદા કે દેશ મેં રહેતી એક રાની... (૨)

નાજો અદાસે સંવરતી હૈ વો
હાર ફૂલ મેં રંગ ભરતી હૈ વો
ધરતી કે રાજા પર મરતી હૈ વો

બચ્ચોં સે ભી પ્યાર કરતી હૈ વો
ચંદા મેં દેખો કાંતે હૈ ચરખા
ખત્મ હુઇ અબ અપની કહાની
ચંદા કે દેશ મેં રહતી એક રાની... (૨)

-મેરા ઘર મેરે બચ્ચે (૧૯૬૦) મૂકેશ

•

લોગ કહતે હૈં કિ પીલા ચાંદ હૈ સબસે હસીં, સળસે હસીં
મૈં યે કહેતા હું સનમ વો આપકે જૈસા નહીં... (૨)

-ખુદગર્જ (૧૯૮૭) મોહમ્મદ અઝીઝ, સાધના સરકામ

•

દિલકા યે ક્યા રાઝ હૈ જાને ક્યા કર ગયે
જૈસે અંધેરો મેં તુમ ચાંદની ભર ગયે
કહે ચાંદ તારોં કો મશહુર ઇતના ક્યું
કમબખ્ત ઇનસે ભી ખૂબસૂરત હૈ તુ
આઇ લવ યુ, તુ રુ તુ

-બોડી ગાર્ડ (૨૦૧૧), એશ કીંગ, ક્લીંટન સીરોજો

•

દમ રા દમ દારા મસ્ત મસ્ત દારા દમ દારા... (૨)
તેરે બિન ચાંદ કા સોના ખોટા રે
પિલપિલી ધૂલ ઉડાવે જૂઠા રે
તેરે બિન સોના પિતલ, તેરે સંગ કિકાર પીતલ
આજા કરે ના રતિયા દમ દારા દમ દારા મસ્ત મસ્ત... (૨)

-ગુરૂ (૨૦૦૭) એ.આર. રહેમાન, ચિન્મયી

•

આંખો કી ગુસ્તાખિયાં માફ હો... (૨)
આંખો કી શર્મ હયા માફ હો
કાજલ કા એક તિલ તુમ્હારે લબો પે લગાલું... લા લા લા...
હા ચાંદ ઔર સૂરજ કી નજરોં સે તુમ કો બચા લું
પલકોં કા ચિલમન મેં આઓ મૈં તુમકો છૂપા લું
ખ્યાલોં કી શોખિયા માફ હો

-હમ દેલદે ચૂકે સનમ (૧૯૯૯) કુમાર સાનુ, કવિતા કૃષ્ણ મૂર્તિ

•

તુમ્હારે હુશ્ન સે જગમગ હૈ રોશની અપની
અબ મુઝે ચાંદ સિતારોં કા જરૂરત ના રહી... (૨)
મિલ ગયે તુમ તો બહારોં કી જરૂરત ના રહી
અબ મુઝે ચાંદ સિતારોં કી જરૂરત ના રહીં

-જોગી (૧૯૮૨) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

મુઝે દેખ ચાંદ શરમાયે... (૨) ધારા થમ જાયે
મૈં નિકલું તો કહે હાયે, જમાના કહે હાયે, કહે હાયે
જમાના કહે હાયે
મુઝે દેખ ચાંદ શરમાયે

-સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત (૧૯૫૮) લતા મંગેશકર

•

અગર મૈં કહું મુઝે તુમસે મહોબ્બત હૈ
મેરી બસ યહી ચાહત હૈ તો ક્યા કહોગી
અગર મૈં કહું, અગર મૈં કહુ યે જો ચેહરા હૈ
જૈસે કોઇ ચાંદ હૈ તો ક્યા કહોગી.
મૈં તુમસે કહુંગી મુઝકો ભૂલે સે ચાંદ તુમ ના કહો
ચાંદ મેં તો કઇ દાગ હૈ
મુઝે ફૂલ ના કહેના વો મુરઝાતે હૈં
જુગનુ ના કહેના વો ખો જાતે હૈ
યે બાતે પુરાની હૈ જો મુઝકો સુનાતી હૈ
કિસી ઔર અદા સે કેહતે
જરા ઘુમા ફિરા કર કહતે તો અચ્છા હોતા

-લક્ષ્ય (૨૦૦૪) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

•

તુ મેરા સાથ ના દે રાહે મહોબ્બત મેં સનમ
ચલતે ચલતે મૈં કિસી રાહ પે મુડ જાઉંગા
કહ કશાં ચાંદ સિતારે તેરે ચૂમેંગે કદમ
તેરે રાસ્તે કી મૈં એક ધૂલ હું ઊડ જાઉંગા
સાથ મેરે મેરા અફસાના ચલા જાયેગા

શમ્મા રહે જાયેગી પરવાનાં ચલ જાયેગા
આજ કી રાત મેરે દિલકી સલામી લેલે

-રામ ઔર શ્યામ (૧૯૬૭) મો. રફી

•

ચાંદની રાત ભી જાલીમ તેરી પરછાયી હૈ
ઔર સૂરજને તેરે ગાલોં સે ચમક પાયીહૈ
ગર તુમ્હેં દેખલે કશ્મીર તો શરમા જાયે
ઔર ફરિસ્તા જો અગર દેખ લે લલચા જાયે

હમ નયે રંગ કી એક હીર લિયે ફિરતે હૈ
તેરી સૂરત મેં નહીં મિલતી કિસી કી સૂરત
હમ જહાં મેં તેરી તસવીર લિયે ફિરતે હૈં

-ઝિદ્દી (૧૯૬૪) મો. રફી

•

મુઝે તો ઉસકી બિંદિયા ચાંદ કા એક ટીકા લગતા હૈ
કસમ સે કસમ સે
કે અબ તો ચાંદ ભી ઉસસે ફિકા લગતા હૈ
કસમ સે કસમ સે
તૌ બા ચાલ હૈ ઉસકી કૈસી
ઉસકી આંખે હૈ હિરની જૈસી
મુઝ કો બીવી મિલિ હૈ ઐસી
બિવી નં વન બિવિ નં વન

-બીવી નં. વન (૧૯૯૯) અભિજીત, પૂર્ણિમ◌ા

•

નાઝો અદાસે ચાંદ કે આગે ઘુંઘટ જબ સરકાયે... (૨)
ચાંદ તડપ કર ઉસકે ગોરે કદમોં પર ગીર જાયે
તારે પૂછે હુઆ હૈ ક્યા તો ચાંદ યે બોલે
હાયે નૈનો વાલી હાયે નૈનો વાલી, એક મતવાલી ને
હાય મેરા દિલ લૂટા

-મેરા સાયા (૧૯૬૬) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ તારે ફૂલ શબનમ તુમસે અચ્છા કૌન હૈ... (૨)
કોઇ રૂત હો કોઇ મૌસમ તુમસે અચ્છા કૌન હૈ...

ચાંદ તારે ફૂલ શબનમ તુમસે અચ્છા કૌન હૈ
પ્યાર સે મુખપે આકે ચૂમતી હૈ ચાંદની
સારી દુનિયા મેં હૈ બિખરી બસ તુમ્હારી રોશની
ઐસા કોઇ ભી નહીં, હો મેરી નજરમેં હસીન
મેરા દિલ કહેતા હૈ જાનમ તુમસે અચ્છા કૌન હૈ... (૨)

-તુમસે અચ્છા કૌન હૈ (૨૦૦૨) સોનુ નિગમ

•

તેરે ચાંદ ચેહરા બનાને કી ખાતિર
હજારો સિતારોં કો તોડા ગયા હૈ
તેરે ઇસ બદન કો સજાને કી ખાતિર
જમાને કી રશ્મોં કો તોડા ગયા હૈ

-દરાર (૧૯૯૬) કુમાર શાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ચાંદ સૂરજ ના ચમકે તો કુછ ગમ નહીં
તેરા મુખડા રહે બસ મેરે સામને
યે ઉજાલા ભી મેરે લિયે કમ નહીં
તેરા મુખડા રહે બસ મેરે સામને

-બિરજુ (૧૯૯૩) કુમાર સાનુ

•

આસમાં કેહતા હૈ રે બસે
તુને ચાંદ દો ક્યું બનાયે... (૨)
એક મેં રખા હૈ દાગ, દૂસરા હૈ સાફ સાફ
સભી નજર ઉસપે જાયે હૈ
બોહોત હૈ મેરી હૈ વોહી તો
કિ જીસકો દેખ દેખ ચાંદ જલતા હૈ.... (૨)
રબને કહા અયે આસમાન ઉસે ભેજકર જમીં પર હમ ભી પછતાયે હૈં
વોહી તો હૈ મેરી હૈ વોહી તો કિ જીસકો દેખ કર ચાંદ જલા હૈ

-મસ્ત (૧૯૯૯) સોનુ નિગમ

•

ચાંદ સૂરજ ભી તેરી હૈ પરછાઇયાં
તુઝસે રોશન હુઇ દિલકી ગહરાઇયાં

તેરે ચહેરે કા ઝીલમીલ સે મંઝિલ મીલી
ઐસી પ્યારી પૂનમ સર આંખો પર
તુઝે જીવન કી ડોર સે બાંધ લિયા હૈ, બાંધ લિયા હૈ
તેરી ઉલ્ફત સનમ સરઆંખો પર

-અસલીનકલી (૧૯૬૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

મુઝે ચાંદ ક્યુ તકતા હૈ, મેરા કૌન યે લગતા હૈ
મુઝે શક યહી હોતા હૈ, મેરે ચાંદ સે યે જલતા હૈ
સાઝે દિલ છેડ દે... (૨)
ક્યા હસીં રાત હૈ
કુછ નહીં ચાહિયે... (૨) તુ અગર સાથ હૈ.. (૨)
સાઝે દિલ છેડ...

-પાસપોર્ટ (૧૯૬૧) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ ભી દેખા ફૂલ બી દેખા
બાદલ બિજલી તીતલી જુગ્નું
કોઇ નહીં હૈ ઐસા
તેરે હુશ્ન જૈસા... (૨)
મેરી નિગાહને યે કૈસા ખ્વાબ દેખા હૈ
ઝમીન પે ચલતા હૂં મહતાબ દેખા હૈ
મેરી આંખો ને ચુના હૈ તુઝકો દુનિયા દેખકર... (૨)
કિસકા ચેહરા અબ મૈં દેખું તેરા ચેહરા દેખકર.

-તરકીબ (૨૦૦૦) જગજીત સિંહ, અલકા યાજ્ઞિક

•

મૈંને તુઝકો દેખા તેરી ઔર દિલ ફેંકા
પરી તુ હેવન કી કહેના હૈ નજરોં કા
ચાંદ કો કોમ્પલેક્ષ દિયા હૈ તેરે ચેહરેને
તેરી બ્યુટીકા નશા હૈ દિલકો લગા છૂને
નીંદ ચુરાયી કિસને ઓ સનમ, તુને તુને

-ગોલમાલ અગે ઇના (૨૦૧૭) નીરજ શ્રીધર, સુકીર્તિ કક્કર

•

કોઇ ચાંદ કોઇ તારા દેખા તુઝસા ના પ્યારા
જગમગ તુમસે દુનિયા હૈ પ્યાર કી ઓ મેરે પ્યારકી
કઇ ચાંદ કઇ તારે તેરે કદમોં પે વારે
મેરે ચંદા તુઝપે દુનિયા નિસાર કી ઓ દુનિયા નિસાર કી.
કોઇ ચંદા કોઇ તારા દેખા તુઝસા ના પ્યારા
જાયગા તુઝસે દુનિયા હૈ પ્યાર કી ઓ મેરે પ્યાર કી
તેરે મીઠે મીઠે બોલ મેરી જિંદગી કા મોલ
તેરા દિલ અનમોલ લિયા અખિયોં સે તોલ... (૨)
ના હૈ મહેંગી, ના હૈ સસ્તી, દોલત તેરે પ્યાર કી
કઇ ચાંદ કઇ તારે તેરે કદમોં પે વારે
મેરે ચંદા તુઝપે દુનિયા નિસાર કી ઔર દુનિયા નિસાર કી
કોઇ ચાંદ કોઇ તારા દેખા તુઝસા ના પ્યારા
જગમગ ઉસસે દુનિયા હૈ પ્યાર કી ઓ મેરે પ્યાર કી
તેરે પ્યાર કા ઇશારા મેરે જીને કા સહારા
છોડુ સાથ ના તુમ્હારા ચાહે રોકે જગ સારા... (૨)
જહાં તુ હૈ વહાં દુનિયા મેરે પ્યાર કા
કઇ ચાંદ કઇ તારે તેરે કદમોં પે વારે
મેરે ચંદા તુઝપે દુનિયા નિસાર કી ઓ દુનિયા નિસાર કી
કોઇ ચાંદ કોઇ તારા દેખા તુઝસા ના પ્યારા
જગમગ તુઝસે દુનિયા હૈ પ્યાર કી ઓ મેરે પ્યાર કી
કોઇ ચાંદ કોઇ તારા દેખા તુઝસા ના પ્યારા
જગમગ તુઝસે દુનિયા હૈ પ્યાર કી ઓ મેરે પ્યાર કી

-ટેક્ષી ૫૫૫ (૧૯૫૮) મો. રફી, ગીતા દત્ત

•

દિલને છેડા હૈ તરાના જબસે દેખા આપકો.. (૨)
આ ગયા હૈ મુશ્કરાના જબસે દેખા આપકો... (૨)
મુંહ છુપાયે ફિર રહા હૈ આસમાન પર ચાંદ ભી.. (૨)
ભૂલ બૈઠા જગમગાના જબસે દેખા આપકો
દિલને છેડા હૈ તરાના જબસે દેખા આપકો

-સિપહસાલાર (૧૯૫૬) તલત મહેમૂદ, આશા ભોંસલે

•

ઐ ચાંદ બતા મુઝકો, ઐ ચાંદ બતા મુઝકો
ક્યા ઇસીકા નામ હૈ પ્યાર... (૨)
કિસ પરદેશીને છેડી હૈ... (૨) મેરે મનકી તાર
ઐ ચાંદ બતા મુઝકો, એ ચાંદ બતા મુઝકો
ક્યા ઇસીકા નામ હૈ પ્યાર
દિલમેં મીઠા દર્દ ઊઠા... (૨) જબ આંખે હુઇ થી ચાર
દિલ મેં મીઠા દર્દ ઊઠા જબ આંખે હુઇ થી ચાર
આશા કહતી હૈ ચલ પગલી.. (૨) દૂર દૂર ઇસ પર
ક્યા ઇશીકા નામ હૈ પ્યાર
ઐ ચાંદ બતા હમકો, ઐ ચાંદ બતા હમકો
ક્યા ઇસીકા નામ હૈ પ્યાર

-ચાંદ (૧૯૪૪) જી એમ દુરાની, જીનત બેલીમ
(ચાંદથી અધિક, રૂપક, રોમાન્સ, પરિચિત એક જ ગીતમાં)

•

તૌબા યે મતવાલી ચાલ, ઝૂક જાયે ફૂલોં કી ડાલ
ચાંદ ઔર સૂરજ તુઝસે માંગે રંગે જમાલ
હસીના તેરી મિસાલ કહાં

-પથ્થર કે સનમ (૧૯૬૭) મૂકેશ

•

એક ઝલક જો પાતા હૈ, રાહી વહીં રૂક જાતા હૈ
દેખ કે તેરા રૂપ સલૌના ચાંદ ભી સર તો ઝૂકાતા હૈ
દેખા ના કરો તુમ આઇના કહીં ખૂદ કા નજરના લગે
ચશ્મે બદદૂર... તેરી પ્યારી પ્યારી સૂરત કો કિસીકી નજર ના લગે
મુખડે કો છૂપા લો આંચલ મેં કહીં ખુદ કી નજર ના લગે
ચશ્મે બદ્દૂર...

-સસુરાલ (૧૯૬૧) મો. રફી

•

તુઝે સૂરજ મૈં કહેતા થા મગર ઉસમેં ભી આગ હૈ
તુઝે મૈં ચાદ કહેતા થા મગર ઉસમેં ભી દાગ હૈ
તુઝે ઇતના હી મૈં સમઝૂ કિ મુઝકો તુમસે પ્યાર હૈ
તુમસે પ્યાર હૈ તુમસે પ્યાર હૈ

યે મેરા પ્રેમપત્ર પઢકર કિ તુમ નારાજ ના હોના
કિ તુમ મેરી જિંદગી હો, કિ તુમ મેરી બંદગી હો

-સંગમ (૧૯૬૪) મો. રફી

•

ચાંદ ભી ઉસ કા ચેહરા દેખે ઔર લલચાયે
દુશ્મન હૈ વો મેરે દિલ કા ઔર યે દિલ ઉસકો ચાહે હૈ
એક લડકી મેરા નામ જો લે, શરમાયે ભી ઘબરાયે ભી
ચૂપકે ચૂપકે મેરી ગલી આયે ભી ચલી જાયે ભી

-દરાર (૧૯૯૬) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

•

તુમ ચાંદ સે હસીં હો તારોં સે પૂછ લો
ફૂલોં સે ખૂબ સૂરત હો બહારોં સે પૂછ લો

-ઔરત તેરી યહી કહાની (૧૯૫૪) તલત મહેમૂદ

•

ઉસ ચાંદ કા મુકાબલા ક્યા હોગા ઇસ ચાંદ કે આગે
વો સારી રાત જગાયે હમેં યે સારી રાત જાગે

-તેરે નામ (૨૦૦૩) ઉદિત નારાયણ

•

ચાંદ આંહે ભરેગા ફૂલ દિલ થામ લેંગે
હુશ્ન કી બાત ચલી તો સબ તેરા નામ લેંગે ચાંદ આંહે ભરેગા

-ફૂલ બને અંગારે (૧૯૬૩) મૂકેશ

•

ઐસી નાજૂક હૈ વો હો જિસકા શબનમ મુંહ ધોતી હો
ચાંદ ભી સદકે હોતા હો જબ રાત કો વો સોતી હો
આંખ શરાબી, ગાલ ગુલાબી,
આંખ શરાબી શરાબી, ગાલ ગુલાબી
પ્યાર સે સંવારે જો જિંદગી મેરી
કિસી ના કિસી સે કભી ના કભી કહીં ના કહીં દિલ લગાના પડેગા

-કાશ્મીર કી કલી (૧૯૬૪) મો. રફી

•

પૂરે હોંગે અરમા સારે, આંચલ મેં ભર લેંગે હમ ચાંદ સિતારે
તેરે આગે ચાંદ સિતારે ઓ ગોરી ક્યા ચીજ હૈ
હાયરે હાય મેરે હાથ મેં તેરા હાથ રહે દિન રાત મેરી હૈ
વલ્લે વલ્લે..

-કાશ્મીર કી કલી (૧૯૬૪) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

દેખતે હી તારે હટ ગયા વીરાના
ચાંદ કો શરમા દે આપકા શરમાના
ચાંદ પર તકનેસે દિલ કિસીકા ડોલા
ચાંદ કી રાની કા ઘુંઘટ કિસને ખોલા
એ સનમ તેરે હો ગયે હમ, પ્યાર મેં તેરે ખો ગયે હમ
જિંદગી હૈ હરદમ આ ગયા આ ગયા મુશ્કુરાના

-આઇ મીલન કી બેલા (૧૯૬૪) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

યે સોચ સોચ કે કરતી નહીંહૈ રાત મેરી... (૨)
કે તુઝે સોતે હુએ ચાંદ દેખતા હોગા.. (૨)
ગુલાબ જીસ્મ કા યું હી નહીં ખિલા હોગા
હવા ને પહલે તુઝે ફિર મુઝે છુઆ હોગા

-અંજુમન (૧૯૮૬), ભૂપિન્દર સીંગ, શબાના આઝમી

•

શર્મીલા જીસસે ચાંદ હૈ, સૂરજ હૈ ગહન મેં
ઐસા હસીન ફૂલ હૈ એક મેરે ચમન મેં

-આશિયાન (૧૯૯૨) પંકજ ઉધાસ

•

મેરે રંગમેં રંગનેવાલી પરી હો યા પરિયો કી રાની
યા હો મેરી પ્રેમ કહાની, મેરે સવાલોં કા જવાબ દો, દોના
બોલો ન ક્યું યે ચાંદ સિતારે તકતે હૈ યું મુખડે કો તુમ્હારે (૨)
છૂકે બદન કો હવા ક્યોં મહેકી, રાત ભી હૈ ક્યોં બહેકી બેહકી
મેરે સવાલોં કા જવાબ દો..

-મૈંને પ્યાર કીયા (૧૯૮૯) એસ.પી. બાલાસુબ્રમણ્યમ

•

મૈં તો નૈના લડાકે હુઇ બદનામ... (૨)
ઐસે પથ્થર સે હોયે ઐસે ખલિયા સે
ઐસે જુલ્મી સે દિલન ના લગાયે કોઇ રામ
મૈં તો નૈના લડાકે હુઇ બદનામ
ચંદા સે ગોરા હૈ મેરા હૈ મુખડા
શરમાયે પૂનમ કી રાત ભી
ઓ દાબે મેં જલ જલ જૈસે મેરી પાયલિયા
નાચે ખુશી સે મેરે સાથ ભી
ઓયે મૈંને યે ક્યા કિયા જૈસે દિલ દે દિયા
વો જો ના જાને મહોબ્બતકા નામ
મૈં તો નૈના લડાકે હુઇ બદનામ

-દિલને ફિર યાદ કયા (૧૯૯૬) કૃષ્ણા કલ્લે, ઉષા મંગેશકર, ઉષા ર્જનના

•

યું ના અબ શરમાઇયેં, યું ના અબ તરસાઇયે... (૨)
ખોલ કે ઘુંઘટ સનમ અબ ચાંદની બરસાઇયે
ચાંદ કી આજ ક્યા જરૂરત હૈ, આઇયે આપકી જરૂરત હૈ
જિંદગી કિતની ખૂબ સૂરત હૈ

-બિન બાદલ બરસાત (૧૯૬૩) હેમંત કુમાર

•

બાદલો મેં છૂપ રહા હૈ ચાંદ ક્યું
અપને દુશ્મન કી જયા સે પૂછ લો
ચાંદની પડી હુઈ હૈ મંદ ક્યું
અપની હી કિસી અદા સે પૂછ લો.. (૨)

-ફિર તેરી કહાની યાદ આયી (૧૯૯૩) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

એક ચાંદ બાદલો મેં છૂપ છૂપકે દેખતા હૈ.. (૨)
મેરા ચાંદ કિતના સુંદર હૈ... (૨)
ઔર કૈસા દિલ રૂબા હૈ
મેરા પ્યાર હૈ જમીં પર ઇન્સાન યા દેવતા હૈ
ઉસકો સમજ ના પાઉં સબસે જુદા જુદા હૈ

-ગાર્ડીયન્સ (૨૦૧૪) ઉદિત નારાયણ, સુમેઘા કરમાહે

•

યું શબનમ પર તો નહીં થી ચાંદની
ચાંદ વો ભરમા ગયા, તુઝકો દેખા તો શર્મા ગયા
વો ચુરાને લગા નજર
દેખો ચાંદ આયા ચાંદ નજર આયા... (૩)
આયા આયા ચાંદ આયા શર્માયા
તુ ભી આ સાવરિયા

-સાવરિયા (૨૦૦૭) પાર્થિવ ગોહિલ

•

દિલ બર ઓ દિલબર મૈં ચાંદ છોડકર આયા હું
તેરી ખાતિર નજરાના પ્યારકા લાયા હું
દિલ મેં હૈં તસવીર પ્યાર કા લાયા હું
આસમાન સે આયા ફરિસ્તા પ્યારકા સબક શિખલાને
દિલમેં હૈ તસવીર પ્યાર કી લાયા હું મૈં દિખલાને
કહો પ્યાર હૈ તુમસે...

-એન ઇવનીંગ ઇન પેરિશ (૧૯૬૭) મો. રફી

•

જબ સે દેખા હૈ તેરે હાથ કા ચાંદ મૈંને દેખા નહીં રાત કા ચાંદ... (૨)
દિલ મેરા કો ગયા બેખબર હો ગયા... (૨)
ઐસા થા પહેલી મુલાકાત કા ચાંદ
જબ સે મૈંને દેખા હૈ તેરે હાથ કા ચાંદ મૈંને દેખા નહીં રાત કા ચાંદ... (૨)

-મુઝે કુછ કહેના હૈ (૨૦૦૧) સોનુ નિગમ, અલ્કા યાજ્ઞિક

•

ચંદા તુઝે દેખને કો નિકલા કરતા હૈ
આઇના ભી દીદાર કનરે કા તરસા કરતા હૈ
ઇતના હસીં કોઇન હીં... (૨)
હમ દોનોં કા જહાં એક તુઝમેં સિમટ આયા
તુ મિલે દિલ મિલે ઔર જીને કો ક્યા ચાહિયે... (૨)
ના હો ઉદાસ

-ક્રિમીનલ (૧૯૯૫) કુમાર સાનું, અલકા યાજ્ઞિક

•

જીધર ભી જાયે ચમન ખિલ જાયે હંસને લગે નજારે
જહાં પે રૂક જાયે વહીં પે ઝૂક જાયે ક્યા ચાંદ ક્યા સિતારે
હૈ ઇશારે પે ચલે હમારે યે જમાના
એક તો સૂરત પ્યારી ઔર ઉપર સે યે નાઝ
જિલ લેને કે તૌબા યે કૈસે હૈ અંદાઝ
તુમ્હી બતા દો એજી ક્યા સચ્ચી હૈ યે બાત
નીલી આંખો વાલે હોતે હૈં ધોખે બાઝ

-વલ્લાહ ક્યા બાત હૈ (૧૯૬૨) મો. રફી, , આશા ભોંસલે

•

બહાર દુશ્મન તેરી, મૌસમેં શબાબ તેરા
કહાં સે ઢૂંઢ કે લાયે કોઇ જવાબ તેરા
યે સુબહ ભી તેરે રૂખસાર કી ઝલક હી તો હૈ
કે નામ લેકે નિકલતા હૈ આફતાબ તેરા
જહાં તુ હૈ વહાં ફિર ચાંદની કો કૌન પૂછેગા
તેરા દર હો તો જન્નત કી ગલી કો કોન પૂછેગા
કલી કો હાથ મેં લેકર બહારોં કો ના શરમાના
જમાના તુઝકો દેખેગા કલીકો કૌન પૂછેગા

-આઓ પ્યારકરે (1964) મો. રફી

•

લોગ મુઝસે કહેં દેખો ઇધર નિકલા હૈ ચાંદ
કૌન દેખે ઇધર જાને કિધર નિકલા હૈ ચાંદ
ચાંદ કભી રહતા થા નજરો મેં
અબ રહતે હૈ સાંવરિયા
નીંદ કભી રહતી થી આંખો મેં
અબ રહતે હૈ સાંવરિયા
ચૈન કભી રહતા થા ઇસ દિલમેં
અબ રહતે હૈં સાંવરિયા

-આશરા (૧૯૬૬) લતા મંગેશકર

•

બદલી મેં છૂપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ... (૨)
હમને ભી સુના હૈ

યે રંગ ભરી રાત યે ચંદા સિતારે... (૨)
એક સાથ હમેં દેખકે કરતે હૈ ઇશારે
કહતે હૈ જમીં પર કોઇ દિલ દિલ સે મિલા હૈ
હમને ભી સુના હૈ
દો ચાંદ ચમકતે હૈ મૈં કિસ ચાંદ કો દેખું
ઉસ ચાંદ કો છોડ કર મૈં ઇસ ચાંદ કો દેખું
વો ચાંદ તો દુનિયા કા યે ચાંદ મેરા હૈ
હમને ભી સુના હૈ
બદલી મેં છૂપે ચાંદને કુછ મુઝસે કહા હૈ હમને ભી સુના હૈ
મત દેખ મેરે ચાંદ કો ઓ ચાંદ જલન સે... (૨)
મૈં તોડ કે રખ દુંગી તુઝે નીલ ગગન સે
મિલતે હુએ દિલ દેખકે યે ચાંદ જલા હૈ... હમને ભી સુના હૈ

-શતરંગ (૧૯૫૬) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

દેર સે બોજ યે સમઝે હૈ મોહબ્બત ક્યા હૈ
અબ હમેં ચાંદ કે ઝૂમર કી જરૂરત ક્યા હૈ
પ્યારસે બઢકર કૌન સા ગહના હોગા
અબ હમેં આપ કે કદમોં મેં રહેતા હોગા
શર્મ આતી હૈ મગર આપસે કહેનાહોગા

-પડોશન (૧૯૬૮) લતા મંગેશકર

•

ફલક પે સિતારે હૈ સબકો હો પહેચાન તેરી
જિંદગી હો તેરી ચાંદ સે ભી જ્યાદા, જમાને મેં હો રોશની તેરી
તેરા સદકા ઉતાર દું કહીં નજર ના લગ જાયે
તુ સદા ખુશ રહે દુનિયા કી હર કુશી હોતેરી
તુમ સલામત રહો યે દુઆ હૈ મેરી

-ઘંઘરું (૧૯૮૩) આશા ભોંસલે

•

મિયાઉં મિયાઉં મેરી સખી, અચ્છી અચ્છી મેરી સખી
બોલ મેરે બલમા કી સૂરત હૈ કૈસી
મિયાઉં મિયાઉં મેરી સખી...

દેખકર ઉનકો કહીં ચાંદ જલતા તો નહીં
ઉનકે આંગન મેં ખડા હાથ ચલતા તો નહીં
ઉનકે બોલોં સે હવા રોજ છૂ જાતી હૈ ક્યા
જાન ગયી ક્યું મૈં ખુશ્બુઓં સે ભરી

-પૂજા કે ફૂલ (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

કહતે હૈ ચાંદ જિસકો તુમસે નહીં વો પ્યારા
દેખે ઉસે દુનિયા મુઝકો નહીં ગવારા
નજરે જો તુમ ઉઠાઓ દર ચીજ મુશ્કુરાયે
પલકે જો તુમ ઝૂકાઓ તારોં કો નીંદ આયે
દુનિયા કે સાથ ડોલે ધડકે યે દિલ તુમ્હારા
કહતે હૈ ચાંદ જિસકો તુમસે નહીં હૈપ્યારા.

-સંજોગ (૧૯૬૧) આશા ભોંસલે

•

મેરી હર ખુશી અધૂરી મેરા હર શિંગાર ફિકા
બિના પ્યાર કે ના ભાયે મુઝે ચાંદ કા ભી ટીકા
મુઝે પ્યાર સે સજા કે અહેસાન ઇતના કર દો
મેરી જિંદગી મેં અપની ચાહત કા રંગ ભરલો
મેરી જાન તુમપે સદકે અહેસાન ઇતના કર દો.

-સાવન કી ઘટા (1966) મહેન્દ્ર કપૂર, આશા ભોંસલે

•

હોલી હૈ હોલી હૈ આઇ આઇ રે હોલી ઓ રંગ લાયી રે હોલી
ઓ નાચો નાચો બહારે રંગ લાયી રે હોલી
આજ મેરે ઘર સાજન આયે, દેખકે ચંદા શરમાયે... (૨)
હો હો કહીં લાગે ના ચંદા કી નજરિયા
હો હો બડી દુશ્મન હૈ, જુલ્મ નગરિયા

-આબરૂ (૧૯૬૮), મન્નાડે, આશા ભોંસલે

•

ચંદા ભી દેખા, તારે ભી દેખે, દેખા સૂરજ બરસો
લેકિન જીસ દિન તુઝકો દેખા મનમેં ફૂટે સરસોં
જોગી હમ તો લૂટ ગયે તેરે પ્યાર મેં
જાને તૂઝકો ખબર કબ હોગી

-શહીદ (૧૯૬૫) લતા મંગેશકર

•

આજા રે મેરે પ્યાર કે રાહી રાહ નિહારૂ બડી દેર સે... (૨) આજા રે
જો ચાંદ બુલાયે મૈં તો નહીં બોલું જો સૂરજ બુલાયે આંખ નહીં ખોલું... (૨)
મુડકે મૈં નામેં તિહારી રાહ નિહારૂ બડી દેર સે... આજા રે

-ઊંચે લોગ (૧૯૭૫) મહેન્દ્ર કપુર, લતા મંગેશકર

•

ન જાને ચાંદ કૈસા હોગા? તુમ સા હસીં તો નહીં... (૨)
હોંગે રંગીન યે સિતારે, તુમસા રંગી તો નહીં

-રોકેટ ગર્લ (૧૯૬૨) મૂકેશ, કમલ બારોટ

•

ચાંદ સિતારે બિંદિયા તુમ્હારી પૂનમ કી રાત હો તુમ
જુલ્પે તુમ્હારી કાલી ઘટા તુમ સાવન કા બરસાત હો

-નસીબ (૧૯૯૭) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

•

છૂપ ગયે સારે તારે બાદલો મેં છૂપ ગયે
છૂપ ગયે વો નજારે બાદલો મેં છૂપ ગયે
ઓ આ છૂપ ગયા બદલી મેં જાકે ચાંદ ભી શરમા ગયા
આપ કો દેખા તો ફૂલોં કો પસીના આ ગયા

-હમ આપકે દિલ મેં રહતે હૈ (૧૯૯૯) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ચંદા કી ચાંદની કો દેખા હૈ સૂરજ મેં કિતના ઉજાલા હૈ
લેકિન કિસી મેં તેરા નૂર નહીં રોશની રોશની રોશની.

-રોશની (૨૦૦૨) કુમાર સાનુ

•

દેખો અંગડાઇ કો ભી બાંહે ઉઠાયા ના કરો
આજ તક ચાંદ કે દામન કો ન પહુંચા કોઇ
ચાંદ ઘબરા કે જો ગિર જાયે ફિર, ફિર ક્યા હોગા?
તુમ અકેલે તો કભી બાગ મેં જાયા ના કરો.
આજકલ ફૂલ ભી દિલવાલે હુઆ કરતે હૈં
કોઇ કદમોં સે લિપટ બૈઠા તો ફિર, તો ફિર ક્યા હોગા?

-આઓ પ્યાર કરે (૧૯૬૪) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ઇન તારોં કી મહેફિલ મેં તુમસા કોઇ તારા નહીં
યું તો ચાંદ ભી પ્યાર હૈ હમેં તુમસે તો પ્યારા નહીં.

-પોલીસ ડિટેક્ટીવ (૧૯૬૦), મહેન્દ્ર કપુર, લતા મંગેશકર

•

કિતના રંગીન હૈ યે ચાંદ સિતારોં કા સમા
આપ તકતે હી નહીં આપકી આદત ક્યા હૈ
ઇસ દમકતે હુએ ચહેરે કી ચમક કાફી
મુઝકો ઇન ચાંદ સિતારોં કી જરૂરત ક્યા હૈ

-પિકનીક (૧૯૬૪) મો.રફી, આશા ભોંસલે

•

એક નજર મેં દિલ લે જાયે સૂરત હો તો ઐસી હો
દેખ જિસે ચંદા શરમાયે સૂરત હો તો ઐસી હો

-બારીસ (૧૯૫૭) મો. રફી, તલત મહેમૂદ, ચિલકર, ફ્રાંસીસ વાઝ

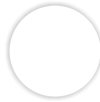
•

મદહોશ દિલકી ધડકન ચૂપ સી તનહાઇ, છૂપ ગયા ચાંદ ક્યોં તેરી જુલ્ફ લહેરાયી.

-જબ પ્યાર કિસી સે હોતા હૈ (૧૯૯૮) કુમાર સાનુ

મેરે લિયે આતી હૈ શામ ચંદા ભી હૈ મેરા ગુલામ
ધરતી સે સિતારોં તક હૈ મેરા ઈન્તજામ
રાતોં કા રાજા હું મૈં

-રાતોં કા રાજા (૧૯૭૦) મો. રફી

૧૬
આછા- અડધા ચાંદનોય મહિમા

ચંદ્રના અંગ્રેજી શબ્દ મુન પરથી બે શબ્દો છે. Moon Striken અને Moon Crzed જેનો અર્થ થાય છે ચંદ્રથી ઘાયલ થયેલ અને ચંદ્રથી જેને ઘેલું લાગ્યું છે તે- ચંદ્ર ઘેલો, તરંગી Moon ના પર્યાય Lunar પરથી બે શબ્દો બન્યા છે. Lunacy અને Lunatic, Lunacy એટલે ઘેલછા-અતિ મોહ. Lunatic એટલે ઘેલું, તરંગી, પાગલ. ચંદ્ર માનવીના ચિત્તને એવું તો આકર્ષે છે, એવું તો મોહી લે છે. એવું તો ઘેલું લગાડે છે કે તે પાગલ પણાની હદ સુધી જાય છે. જેમ શમાની જ્યોતથી આકર્ષાઇને પરવાનો (પતંગિયું) બળીને ખાખ થઇ જાય છે તેમ ચંદ્ર- ચાંદનીથી આકર્ષાઇને ચકોર પક્ષી ચંદ્ર પાસે જેવા વ્યર્થ ઊડાઊડ કરે છે.

ચંદ્રની કલ્પના સામાન્ય રીતે પૂર્ણ ચંદ્ર- પૂર્ણિમાના ચંદ્ર રૂપે કરવામાં આવે છે, જે પૂર્ણ કદનો અને પૂર્ણ પ્રકાશિત હોય છે. પૂર્ણિમાનો ચંદ્ર સૌને આકર્ષે, ઘેલું લગાડે તે સ્વાભાવિક છે. આથી જ તો શરદ પૂર્ણિમાની રાત્રિનો ભારે મહિમા છે. ચંદ્ર સતત પૂર્ણ રૂપે હોતો નથી અને તે સતત વધ્યા ઘટ્યા કરે છે. ચંદ્ર ક્યારેક પાતળી સળી જેવો બીજ કે ત્રીજનો ચાંદ હોય તો ક્યારેક અડધો પડઘો હોય. વળી ચંદ્ર ક્યારે વાદળમાં છૂપાતો હોય અને આછો-ધૂંધળો હોય. આમ છતાં ચંદ્રની આ બધી કળાઓ તથા લૂપાછૂપી પણ માનવચિત્તને આકર્ષે છે અને પ્રભાવિત કરે છે. હિન્દી ફિલ્મોના ગીતોમાં અડધા, ધૂંધળા, આછા, ઓછા, ઘટતા ચાંદનો પણ જબરો પ્રભાવ છે. નવરંગ (૧૯૫૯) ના ગીત આધા રે ચંદ્રમાં રાત આધી માં અડધા ઉગેલા ચંદ્રની રોમાંચકતા દર્શાવાઇ છે. ચાંદ ધૂંધલા સહી, ખોયા ખોયા ચાંદ, દૂજ કા ચાંદ એવા ગીતો પણ ચંદ્રનું મહત્ત્વ દર્શાવે છે. ચાંદને દાગ છે, કલંક છે છતાં તેસૌના મનને ભાવે છે. વાદળમાં લુપાતા- છુપાતા ચંદ્રનું દશ્ય તો કંઇક ઓર જ હોય છે.

નવરંગ (૧૯૫૯)ના ગીત આધા હૈ ચંદ્રમાં રાત આધી માં ૧૦ વાર આધા હૈ ચંદ્રમાનો ઉલ્લેખ છે.

•

આધા હૈ ચંદ્રમા રાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા રાત આધી
રહ ના જાયે તેરી મેરી બાત આધી મુલાકાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા રાત આધી
રહા ના જાયે તેરી મેરી બાત આધી મુલાકાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા...

પિયા આધી હૈ પ્યાર કી ભાષા
આધી રહને દો મનકી અભિલાષા... (૨)
આધે છલકે નયન.... (૨)

આધી પલકો મેં ભી હૈ બરસાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા રાત આધી
રહના જાયે તેરી મેરી બાત આધી, મુલાકાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા...

આશ કબ તક રહેગી અધૂરી
આશ હોગી નહીં ક્યા યે પૂરી... (૨)
પ્યાસા પ્યાસા પવન, પ્યાસા પ્યાસા ગગન
પ્યાસે તારોં કી ભી હૈ બારાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા રાત આધી
રહ ના જાયે તેરી મેરી બાત આધી, મુલાકાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા...

સૂર આધા હૈ શ્યામ ને સાધા
રહા રાધા કા પ્યાર ભી આધા... (૨)
નૈન આધા ખિલે, હોઠ આધે મિલે
રહી પલ મેં મિલન કી વો બાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા રાત આધી
રહ ના જાયે તેરી મેરી બાત આધી, મુલાકાત આધી
આધા હૈ ચંદ્રમા...

-નવરંગ (૧૯૫૯) મહેન્દ્ર કપુર, આશા ભોંસલે

•

ખોયા ખોયા ચાંદ ખુલા આસમાન
આંખો મેં સારી રાત જાયેગી
તુમ કો ભી કૈસે નીંદ આયેગી હો ઓ....
ખોયા ખોયાચાંદ....

-કાલા બાઝાર (૧૯૬૦) મો. રફી

•

ગોરી તેરા ગાંવ બડા પ્યારા
મૈં તો ગયા મારા આકે યહાં રે
ઉસ પર રૂપ તેરા સાદા
ચંદ્રમા સા આધા, આધા જવાં રે.

-ચિત્ત ચોર (૧૯૭૬) યેશુદાસ

•

સબ તિતિયન કા ચંદ્રમા જો દેખા ચાહો આજ
ધીરે ધીરે ઘુંઘટ સરકાઓ સરતાજ
ચાંદ જૈસે મુખડે પે બિંદિયા સિતારા
નહીં ભૂલેગા મેરી જાન યે સિતારા યે સિતારા
માના તેરી નજરોં મેં મૈં હું એક આવારા ઓ આવારા

-સાવન કો આને દો (૧૯૭૯) યેશુદાસ

•

ચાંદ જર્દ જર્દ હૈ... (૨) રાત શર્દ શર્દ હૈ
મેરે દિલ મેં પ્યાર કા હલ્કા હલ્કા દર્દ હૈ
ચાંદ જર્દ જર્દ હૈ...

-જાલી નોટ (૧૯૬૦) મો. રફી આશા ભોંસલે

•

ચાંદ કે માથે ડાઘ હૈ ફિર ભી ચાંદ કો લાજ ન આયે
ઉસકા ઘટતા બઢતા ચેહરા ક્યું સુંદર કહલાયે
કાજલ સે નૈનોં કી શોભા ક્યોં દુગની હો જાયે
ગોરે ગોરે ગાલ પે કાલા તિલ ક્યું મન કો ભાયે.... (૨)
એક સવાલ મૈં કરૂં એક સવાલ તુમ કરો
હર સવાલ કા સવાલ હી જવાબ હો...

-સસુરાલ (૧૯૬૧) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ ધૂધલા સહી ગમ નહીં હૈ મુઝે
તેરી રાતોં પે રાતોં કા સાયા ન હો
ચાંદની હો વહાં... (૩)
ચાંદની હો વહાં, તુ જહાં ભી રહે
હર ખુશી હો વહાં, તુ જહાં ભી રહે
જિંદગી હો વહાં, તુ જહાં ભી રહે
તુ જહાં ભી રહે, હર ખુશી હો વહાં

-ઉપકાર (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર

•

ઘુંઘટ કે પીછે યે રૂપ સાદા
બદલી મેં જૈસે હો ચાંદ આધા
તુમ મેરે સપનોં કે નટખટ કન્હૈયા
મૈં હુ તુમ્હારે ખ્વાબોં કી રાધા
બાગો મેં ખિલતે હૈ ફૂલ કસમ તેરી આંખો કી ખાકે
આઇ સમઝ મેં યે ભૂલ ગિરે તેર કદમોં મેં આકે...

-સુહાગ સિંદુર (૧૯૬૧) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ ઘટને લગા, રાત ઢલને લગી
આરઝૂ મેરે દિલકી મચલને લગી... (૨)
મેરી નિંદિયા સે બોઝલ યે અખિયાં કહે
પાસ બૈઠે જરા કુછ કહે કુછ સુને
ઠંડી ઠંડી હવા અબ ચલને લગી આરઝૂ મેરે દિલકી મચલને લગી
ચાંદ ઘટને લગા રાત ઢલને લગી

-શર્ત (૧૯૫૪) ગીતા દત્ત

•

બેરહમ આસમાં મેરી મંઝિલ બતા હૈ કહાં
બૂઝ ગયા હૈ યે દિલ ઇસ તરહા
ચાંદ પિછલે પહર જીસ તરહા
ઇતની તારી કીઓ મેં બતા રાહ ઢૂંઢે કોઇ કિસ તરહા
ખો ગયી મંઝીલે હો ગયા ગુમ કહીં કારવા
બે રહમ આસમાં મેરી મંઝિલ બતા હૈ કહાં

-બહાના (૧૯૬૦) તલત મહેમૂદ

•

તુમસે કહું એક બાત પરસોં, હલકી લહકા હલકા
રાત મેરી હૈ છાંવ તુમ્હારે હી આંચલ કી
ધૂંધલી ધૂંધલી રૈન મિલન કી બિસ્તર જૈસે... (૨)
ખૂલતા છૂપતા ચાંદ સેજ કે ઊપર જૈસે
ચલતી ફિરતી ખાર હવાઓં પર બાદલ કી
તુમસે કહું એક બાત પરોં સે હલકી હલકી હલકી.

-દસ્તક (૧૯૭૦) મો. રફી

•

આ લેકે ચલુ તુમ્હારે એક ઐસે દેશ મેં.... (૨)
મિલતા હૈ જહાં ખુશિયાં પરિયોં કે ભેષ મેં... (૨)
પરિયોં કે ભેષ મેં આ લેકે ચલુ તુઝકો
હો ચાંદ ચાહે આધા હો ફિર ભી રોશની... (૨)
ઉમ્મીદ જો ના છૂટે હર બાત હૈ બની
રાતોં કે સૂરસે નિકલે સુબહ કી રાગિની

-નામકરણ (૨૦૧૬) પલક મૂછાલ

•

પાંચ મિનિટ ઔર... (૨)
સુન જાઓ રહી દિલકી કહાની મેરી જુબાની
ઘટને દે ચાંદ કો ઢલને દે રાત કો
જાન લે ઓ જાન લે મેરે જીકી બાતકો
આંખો મેં બસા લું રે પ્યાર ભરે જલવે
પ્યાર ભરે જલવે બહાર ભરે જલવે
પાંચ મિનિટ ઔર... (૨)

-નયા આદમી (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

મુઝે મિલ ગયા બહાના તેરી દીદકા, દીદકા
કૈસી ખુશી લે કે આયા ચાંદ
ઇદકા, કૈસી ખુશી લે કે આયા ચાંદ

-બરસાત કી રાત (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર

•

આધા ચાંદ આધી રાત હૈ, ચાહત કી અધૂરી બાત હૈ
તુને ઇસતરહા મુઝકો હી સહા

મૈં આ ગયી મૈં આ ગયી સાથિયાં ઓ પિયા
... લગ જાયે યું ગલેયે પલ ના ઢલે
મૈં આ ગયી મૈં આ ગયીસાથિયા ઓ પિયા..

-કૌન સચ્ચા કૌન ઝૂઠા (૧૯૯૭) જયાતિ

•

ચાંદની રાત મેં યું દિલ કો જલા કે ના જા... (૨)
મેરે સોચેહુએ અરમાં જગાકે ના જા
ચાંદની રાત મેં યું દિલકો જલા કે નાજા.
જરા સી રાત ઢલને દે, જરા સા ચાંદ ઘટને દે... (૨)
અભી જો હાથ હૈ દિલ પર ઉસે દમભર તો રહેને દો... (૨)

-એક શ્રીમાન એક શ્રીમતી (૧૯૬૯)મો. રફી

•

ખોયા ખોયા ચાંદ રહતા હૈ આસમાં કે પાસ
ખોયે ખોયે હમ ભી રહતે હૈ ઇસ જમીં કેપાસ
ખોયા ખોયા ક્યું રહતા હૈ આજકલ યે દિલ
તુ તો મેરી જાન સમજતી હો ક્યા મેરી મુશ્કિલ
સારી રાત જાગું મૈં ચાદંની કેસાથ
બસ મેં નહીં હૈ આજકલ મેરે જજબાત્.....

-ખોયા ખોયા ચાંદ (૨૦૦૭) બાબુલ સુપ્રિયો અલકા યાજ્ઞિક

•

તૂઝે ભૂલ જાઉં યે મુમકિન નહીં હૈ
કહીં ભી રહું મેરા દિલ તો યહીં હૈ
ઘટે ચાંદ લેકિન કોઇ ગમ ન હોગા
મેરા પ્યાર દિલસે કભી કમ નાહોગા
ગુજરન કો યે દિન ગુજરતે રહેંગે
કે દિલ બનકે દિલમેં ધડકતે રહેંગે
તેરા નામ લે લેકે જીતે રહેંગે, તેરા નામ લે લેકે મરતે રહેંગે
તુઝે પ્યાર કરતે હૈં કરતે રહેંગે, કિ દિલબન કે દિલ મેં ધડકતે રહેંગે

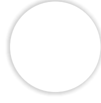
-એપ્રિલ ફૂલ (૧૯૬૪) મો. રફી, સુમન કલ્યાણપુર

•

તેરી દો આંખો મેં દિખતેહૈ મુઝે દોનોં જહાં
ઇન હી મેં જો ગયા દિલ મેરા કહો ઢૂંઢૂં કહાં

ચાંદ ધરતા હો ઘરે અપની મહોબ્બત ના હો કમ
પ્યાર કી દુનિયા મેં યે પહેલા કદમ પહેલા કદમ
બડે અરમાન સે રખા હૈ બલમ તેરી કસમ
પ્યાર કી દુનિયા મેં પહેલા કદમ.

-મલ્હાર (૧૯૫૧) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

૧૭
ચંદ્રની સાક્ષી-મિલનની રોમાંચક અનુભૂતિ

ચંદ્ર પ્રેમી હૈયાંઓને આકર્ષે છે, ઉત્તેજીત કરે છે, ઘેલાં કરે છે, પ્રેમીઓના ચિત્તને ચંદ્ર મોહી લે છે અને ચંદ્રની સાક્ષીએ પ્રેમીઓ ઉત્કટ રોમાંચની અનુભૂતિ કરે છે. ચંદ્ર યુવા હૈયાઓને પ્રેમીઓને મિલન માટે પ્રેરે છે, તડપાવે છે. ચંદ્ર એ પ્રેમનું- રોમાસન્નું ઉદ્દીપક છે, પ્રેમનું રસાયણ છે. ચંદ્ર પ્રેમીઓની ઉર્મિઓને બહેકાવે છે અને રોમાંચિત કરે છે. રૂઠવું- મનાવવું, પ્રેમની અભિવ્યક્તિ કરવી, છેડછાડ કરવી, મસ્તી મઝાક કરવી એ બદી પળોને ચંદ્ર રોમાંચક બનાવે છે.

કેટલાંક લોકો ચંદ્રની હાજરીમાં અત્યંત રોમાંચિત થાય છે અને મિલનની પલોને યાદગાર-આહલાદક બનાવે છે, તો કેટલાક લોકો શરમાળ પ્રકૃતિના હોય છે જે ચંદ્રની હાજરીમાં ચંદ્રના આછેરા પ્રકાશમાં પ્રેમ કરતાં શરમ અનુભવે છે, સંકોચ અનુભવે છે. આવા Moon Shy લોકો ચાંદને થોડી વાર માટે છુપાઇ જવા વિનવે છે કે જેથી તેઓ વિના સંકોચ પ્રેમ કરી શકે.

હિન્દી ફિલ્મોના ગીતોમાં કવિઓએ મિલનની ઉત્કટતા રોમાંચકતા રજૂ કરવા ચંદ્રનો ભરપૂર ઉપયોગ કર્યો છે.

ચાંદ મેરે આજા (૧૯૬૧) ગીત ચાંદ કો દેખોજી, ખુશ્બુ (૧૯૫૪) ના ગીત ઉધર ચાંદ નિકલા તથા ૨ ઓક્ટોબર (૨૦૦૩)ના ગીત દિલ કે આને મેં તુઝકો સજા લિયા માં દરેકમાં ૧૧ વખત ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. કિંમત (૧૯૪૬)ના ગીત ચાંદ કો ગલે સે લગાયે બદરવા માં ૧૦ વખત જ્યારે આવારા (૧૯૫૧)ના ગીત દમ ભર જો ઉધર મુંહ ફેરે ઓ ચંદા માં ૯ વખત ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. શિક્ષકના (૧૯૫૪)ના ગીત જબ તક જાગે ચાંદ ગગન મેં માં ૧૫ વખત ચાંદ અને એક વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે, તો દામન (૧૯૫૧)ના ગીત ચકોરી કા ચંદા સે પ્યાર માં ૧૪ વખત ચંદાનો ઉલ્લેખ છે.

•

મેરે હાથ મેં તેરા હાથ હો, સારી જન્નતે મેરે સાથ હો
તુ જો પાસ હો ફિર ક્યા યે જહાં, તેરે પ્યાર મેં હો જાઉં ફના

જિતને પાસ પાસ ધડકન કે હૈ રાજ
જિતને પાસ બુંદો કે બાદલ, જૈસે સાથ સાથ ચંદાકી હૈ રાત
જિતને પાસ નૈનોં કે કાજલ, જિતને પાસ પાસ સાગર કે લહર
તને પાસ તુ રહેના હમસફર
અધૂરી સાંસથી, ધડકન અધૂરીથી, અધૂરે હમ
મગર અબ ચાંદ પૂરા હૈ ફલક પૈ, ઔર અબ પૂરે હૈ હમ.

-ફના (૨૦૦૬) સોનુ નિગમ, સુનિધિ ચૌહાણ

•

તુને ખોલા મેરા આસમાન ઇક ચાંદ રોશન હુઆ
ખાલીસા થા મન મેરા તારોં કા આંગન હુઆ
બાતો મેં તેરી ખો ગયી હું બદલા મૌસમ યે મૈ નયી હું
કૈસે રહું દૂર તેરે ખયાલ સે અબ હર પલ તેરા ઇન્તજાર હો જાયેગા
હંસ મત પગલે પ્યાર હો જાયેગા...
હંસ મત પગલે પ્યાર હો જાયેગા...

-ટોઇલેટ એક પ્રેમકથા (૨૦૧૭) સોનુ નિગમ, શ્રેયા ઘોષાલ

•

મુઝે ચાંદ પે લે ચલો તારે દિખા દો મુઝે
હૈ રાત ભર કા સફર યહ કલ કો ના મિલના મુઝે
મુઝે ચાંદ પે લે ચલો તારે દિખા દો મુઝે
શમા સી મૈં જલ રહી હું આઓ બુઝા દો મુઝે
મુઝે ચાંદ પે લે ચલો

-સંજુ (૨૦૧૮) નિકીતા ગાંધી

•

વો દિન યાદ કરો... (૨)
વો છૂપ છૂપ કે મિલના, વો હંસના હંસાના, વો દિન યાદ કરો.
ફિરતે થે આઝાદ હમતો ગગન મેં ચાંદ ઔર સૂરજ હૈ જૈસે ગગન મેં .... (૨)
અબ તો હૈ યે જીવન હૈ ઉલઝન કી સીમા, ધડકે મેરા દિલ અબ ધીમા ધીમા
વો દિન યાદ કરો.

-હમરાહી (૧૯૬૩) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

લૈલા કો ભૂલ જાયેંગે મજનુ કો ભૂલ જાયેંગે
આને વાલે પ્રેમી કસ્મે હમારી ખાયેંગે
જબ તક હોંગે ચાંદસિતારે તબ તક ફૂલ ખિલેંગે... (૨)
ભેષ બદલ કે રૂપ બદલ કે હમ ધરતી પર મિલેંગે
ચાહત કી ખુશ્બુ સે હમ ગુલશન કો મહકાયેંગે
લૈલા કો ભૂલ જાયેંગે, મજનુ કો ભૂલ જાયેંગે

-સૌગંધ (૧૯૯૧) મો. અઝીઝ, અનુરાધા પૌંડવાલ

•

સમજ કર ચાંદ જીસકો આસમાં ને દિલમેં રખા હૈ.. (૨)
મેરે મહેબૂબ કી તૂટી હુઈ ચૂડીકા ટૂકડા હૈ... (૨)
... મેરી નજરોં સે દેખો તો વો મેરે દિલકા ટૂકડા હૈ

-બાઝીગર (૧૯૯૩) વિનોદ રાઠોડ, અલકા યાજ્ઞિક

•

આધી રાત જબ ચાંદ ઢલે ઔર કોઇના હો પિછવાડે મેં
છપ ધબકે થાડે રહિયો તુ આડે મેં
મિન્નત કરે ના માનિયો, પૈયા પડે ના માનિયો
અગર વો હા કહે કે, ના કેહના
વો ના કહે હે, હોકહેના
જાન કસમ દે તો
આધી રાત જબ ચાંદ ઢલે ઔર કોઇના હો પિછવાડે મેં

-પહેલી (૨૦૦૫) શ્રેયા ઘોષાલ, બેલા શિંદે, મધુશ્રી

•

પૂરે ચાંદ એ પૂરે ચાંદ, પૂરે ચાંદ કી યે આધી રાત હૈ... (૨)
તેરે ચેહરે પે આ કર રૂક જાતી હૈ... (૨)
જીતી હૈ ઉતની, જીતી હૈ ઉતની, જીતની ગુજર જાતી હૈ
પૂરે ચાંદ કા યે આધી રાત હૈ... (૨)

-રામલીલા (૨૦૧૩) સાહિલ હાંડા

•

રાત બનું મૈં ઔર ચાંદ બનો તુમ
દીપ બનું મૈં ઔર જ્યોત બનો તુમ
કુછ ના સુનુ મૈં કુછ ના કહો તુમ

આઓ બાંહો મેં આઓ
નયા નયા મૈં હું નયી નયી તુમ, યું હી ના ખો જાયે રાત
અનજાન રાહોં કે રાહી હૈ હમ, છૂટે ના હાથોં સે હાથ
જાઉં જહાં મૈં સાથ ચલો તુમ, આઓ બાંહો મેં આઓ
ચાંદ બનું મૈં ઔર રાત બનો તુમ

-મંગલ સૂત્ર (૧૯૮૧) ભૂપિન્દરસીંગ, આશા ભોંસલે

•

પહલે મૈં સમઝા કુછ ઔર વઝહ હૈ ઇન બાતોંકી
લેકિન અબ જાના કહાં નીંદ ગઇ મેરી રાતોંકી
જાગતી હું મૈં ભી ચાંદન નિકલતા નહીં
ક્યા યહી પ્યાર હૈ, હાં યહી પ્યારહૈ
દિલતેરે બિન લગતા નહીં વક્ત ગુજરતા નહીં

-રોકી (૧૯૮૧) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

કોઇ હૈ ચકોરી કોઇ હૈ ચંદા... (૪)
યે પ્રેમ, યે પ્રેમ સબકે ગલેકા ફંદા
દિપક પતંગે ફૂલ ઔર ભંવરે... (૨)
એક દૂસરે મેં ખોયેરહે હમ, જાગે હુએ ભી સોયે રહે હમ
કબ ચાંદ નિકલા કબ ચાંદ ડૂબા હમ કો પતા ક્યા
સારે જહાં સે હમ બેગાને હો હમ બેગાને
પ્રેમ દિવાને પ્રેમ દિવાને

-પ્રેમ દિવાને (૧૯૯૨) મનહર ઉધાસ, કવિતા કૃષ્ણ મૂર્તિ

•

ચકોરી કા ચંદા સે પ્યાર... (૪)
પ્યારી પ્યારી આંખો પે આંખે નિસાર
આંખે નિસાર આંખે નિસાર
ચકોરી કા ચંદા સે પ્યાર... (૨)

-દામન (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

અજ હુ ના આયે બાલમા સાવન બિતાજાયે
હાયે રે સાવન બિતા જાયે

ચાંદ કો બદરા ગરવાલગાયે, ઔર ભી મેરા મન લલચાયે
યાર હસીન ગલે લગ જા
મેરી ઉંમર ગુજરતી જાયે, સાવન બિતા જાયે

-સાંઝ ઔર સવેરા (૧૯૬૪) મો. રફી, સુમન કલ્યાણપુર

•

યહી હૈ વો સાંઝ ઔર સવેરા... (૨)
જીસકે લિયે તડપે હમ સારા જીવન ભર
યહી હૈ વો સાંઝ ઔર સવેરા
મેરી પલક તુમ્હારી પલક કા આયા હૈ
જબાંને દિલ પે તુમ્હારા હી નામ આયા હૈ
નિસાર ઐસી ખુશી પર હમારી સારી ઉંમર
કે હમને ચાંદ કો અપને ગલે લગાયા હૈ
તુમને રંગ પ્યાર કા ભરા ગહરા
નિખર ગયા આસમાં કા ચેહરા
જિસકે લિયે તડપે હમ સારા જીવન ભર
યહી હૈ વો સાંઝ ઔર સવેરા

-સાંઝ ઔર સવેરા (૧૯૬૪) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ઓ મેરી બાંહો મેં શરમાકે લજ્જાતે ઐસી તુમ આયી
કિ જૈસે બાદલો મેં ચાંદ ધીરે ધીરે આ જાયે
યે તનહાઇયાં યે મૈં ઔર તુમ... (૨)
ઝમીન ભી હો ગયી ગુમ સુમ
નીલા આસમાન સો ગયા... (૨)
લારા લારા લાલા રા લા, લારા લારા લાલા રા લા હો
નીલા આસમાન સો ગયા

-સિલસીલા (૧૯૮૧) અમિતાભ બચ્ચન

•

મેલ અને ફિમેલ વર્ઝન અલગ
તેરે માથે લગે હૈ યું જૈસે ચંદા તારા
જીયા મેં ચમકે કભી કભી તો જૈસે કોઇ અંગારા
તેરે માથે લગી હૈ યું સજન નિંદિયા

સજન નિંદિયા લે લેગી, લે લેગી, લે લેગી મેરી બિંદિયાં રે
રે હાય હાયે તેરા ઝૂમકા રે ... (૨)

-અભિમાન (૧૯૭૩) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

દેખો વો ચાંદ છૂપકે કરતા હૈ ક્યા ઇશારે, દેખો
વો ચાંદ છૂપકે કરતા હૈ ક્યા ઇશારે, દેખો
શાયદ યે કહે રહા હૈ હમ હો ગયે તુમ્હારે, હો ગયે તુમ્હારે
દેખો વો ચાંદ છૂપકે કરતાં હૈ ક્યા ઇશારે દેખો

-શર્ત (૧૯૫૪) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

છૂપ છૂપ કે કરતા હૈ ઇશારે ચંદા સો સો બાર
ક્યા? હાં તો હૈ સજની લે ચલું નદિયા કે પાર
તેરે બિન સાજના લાગે ના જીયારા હમાર
બાર બાર તોહે ક્યા સમઝાયે પાયલકી ઝાનકાર
હાં તો હે સજની લે ચલું નદિયા કે પાર

-આરતી (૧૯૬૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ તારોં કે ગહને પહેના દો મુઝે
કોઇ આકે દુલ્હનિયા બના લો મુઝે
નહીં બસમેં જીયા કૈસે જાદુ કિયા
પિયા આજ હુઇ રે મૈં બાવરિયા
મોરી છમ છમ બાજે પાયલિયા... (૨)

-ઘુંઘટ (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર

•

જીયા ધડક ધડક
આના પિયા મોરે આના, બલમ મોરે આના, સનમ મોરે આના
આના પિયા મોરે આના
તુમ ચાંદ બનો મૈં બનું ચકોરી, તુમ ચાંદ બનો
તુમ શામ બનો મૈં રાધા તોરી
તુમ શમા હો મૈં પરવાના
કરોના બહાના, કરના ના બહાના, આના પિયા મોરે આના.

-નમૂના (૧૯૪૯) શમશાદ બેગમ

•

બજ રહી હૈ ગ્વાલિનિયોં કી પાયલિયા રે છુમ છનન... (૨)
ઉપર ચમકે ચાંદ પૂનમ કા નીચે નાચે વૃંદાવન
નીચે નાચે વૃંદાવન હો નીચે નાચે વૃંદાવન
હો બંસી કી બાત કે કલિંદી તાત પે, લગા કૈસે ઝમેલા
આઇ મોહન મિલન કી બેલા

-જનમ જનમ કે ફેરે (૧૯૫૭) મો. રફી, શમશાદ બેગમ

•

બૈઠા નીલી ઝીલ કિનારે, ચાંદ કો આકાશ પુકારે, ચાંદ કો આકાશ પુકારે
આઇ આઇ આઇ મૈં આઇ સારા જમાના છોડ કે આઇ
સબસે નાતા તોડ કે આઇ સબસે નાતા તોડકે આઇ

-કુરબાન (૧૯૯૧) સુરેશ વાડકર, અનુરાધા પૌંડવાલ

•

ઐ ચાંદ જરા છૂપ જા, ઐ વક્ત જરા રૂક જા
એક બાત હૈ હોઠોં પે કહલું તો કરાર આયે
એક બોજ તો હટ જાયે
ઐ ચાંદ જરા છૂપ જા, ઐ વક્ત જરા રૂક જા
રૂક ઉનકા ઇધર કો હૈ અબ ક્યું ન બહાર આયે
દુનિયા ન બદલ જાયે ઐ ચાંદ જરા છૂપ જા

-લાટ સાહબ (૧૯૬૭) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ન બોલે તુમ ન મૈંને કુછકહા
મગર ન જાને ઐસા ક્યું લગા.. લગા
કે ધૂપ મેં ખિલા હૈ ચાંદ દિન મેં યે રાત હો ગયી.
યે પ્યાર કી બિના કહે સુને હી બાત હો ગયી

-બાતો બાતો મેં (૧૯૭૯) અમીત કુમાર, આશા ભોંસલે

•

આજા સનમ મધુર ચાંદની મેં હમ તુમ મિલે તો વીરાને મેં ભી આ જાયેગી બહાર
ઝૂમને લગેગા આસમાં, ઝૂમને લગેગા આસમાં
કહેતા હૈ દિલ ઔર મચલતા હૈ દિલ મોરે સાજન લે ચલ મુઝે તારોં કે પાર
લગતા નહીં હૈ દિલ યહાં લગતા નહીં હૈ દિલ યહાં
ભીગી ભીગી રાત મેં દિલકા દામન થામ લે

ખોઇ ખોઇ જિંદગી હર દમ તેરા નામ લે
ચાંદ કી બહેકા નજર કહ રહી હૈ પ્યાર કર
જિંદગી હૈ ઇક સફર કૌન જાને કલ કિધર... (૨)
આજા સનમ મધૂર ચાંદની મેં હમ તુમ મિલે તો વીરાને મેં આ જાયેગી બહાર
ઝૂમને લગેગા આસમાં.. (૨) મોરે સાજન લે ચલ મુઝે તારોં કે પાર
લગતા નહીં હૈ દિલ યહાં... (૨)

દિલ યે ચાહે આજ તો બાદલ બન ઉડ જાઉં મૈં
દુલ્હન જૈસે આસમાં ધરતી પર લે આઉં મૈં
ચાંદ કા ડોલા સજે ધૂમ તારો મેં મચે
ઝૂમ કે દુનિયા કહે પ્યાર મેં દો દિલ મિલે
આજા સનમ મધૂર ચાંદની મેં હમ તુમ મિલે તો વીરાને મેં ભી આ જાયેગી બહાર
ઝૂમને લગેગા આસમાં .... (૨)

કહેતા હૈ દિલ ઔર મચલતા હૈ દિલ મોરે સાજન લે ચલ મુઝે તારોં કે પાર
લગતા નહીં હૈ દિલ યહાં... (૨)

-ચોરી ચોરી (૧૯૫૬) મન્ના ડે, લતા મંગેશકર

•

બદલી સે નિકલા હૈ ચાંદ પરદેશી સૈંયા લોટકે તુ ઘર આ
ઘર આ જા... બદલીએ નિકલા હૈ ચાંદ...

-સંજોગ (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

આ દિલ સે દિલ મિલા લે... (૨) ઇસ દિલ મેં ઘર બસા લે.. (૨)
ઓ રસિયા મન બસિયા આ જા ગલે લગા લે
ચમકેંગે લાખ ચંદા યે રાત ફિર ના આયે... (૨)
હોગી હજાર બાતે યે રાત ફિર ના આયે... (૨)
સાજન યું તમન મન કે મન સાથ ૨ ના આયે.
આ દિલ સે દિલ મિલા લે...

-નવરંગ (૧૯૫૯) આશા ભોંસલે

•

નયે પુરાને સાલ મેં એક રાત બાકી હૈ
બાકી બાતે હો ચૂકી એક બાત બાકી હૈ
રાત બની હૈ દુલ્હન ખુશ હૈ ચાંદ સિતારે

મહેફિલ મેં આ બૈઠે દુશ્મન દોસ્ત હમારે
અરે આને વાલે દુલ્હે કી બારાત બાકી હૈ
નયે પુરાને સાલ મેં...

-રક્ષા (૧૯૮૧) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

મૌસમ હૈ બડા કાતિલ ખો જાયે ના કહીં આવારા દિલ
મુશ્કેલ હૈ બડી મુશ્કિલ ખો જાયે ના કહીં આવારા દિલ
મૌસમ હૈ બડા કાતિલ...
ચંદા કી હસીન ચાંદની મેં ઝૂમલું, મદભરી ખિલી ચાંદની મેં ઝૂમ લું... (૨)
ઇશ્ક ના સહી આશિકી મેં ઝૂમ લૂં, બે ખૂદી કહે બે ખૂદી મેં ઝૂમ લૂં
ચાહત કી સજી હૈ મહેફિલ ખો જાયે ના કહીં આવારા દિલ
મૌસમ હૈ બડા કાતિલ ખો જાયે ના કહીં આવારા દિલ

-ચૂપ ચૂપકે (૨૦૦૬) સોનુ નિગમ

•

બૂમરો બૂમરો શ્યામ રંગ બૂમરો... (૨)
આયે હો કિસ બગિયા સે ઓહ ઓહ તુમ
ચંદા કી પાલકી મેં દિલ કી મુરાદ લાયી
જન્નત કી નૂર લેકે મહેંદી કી રાત લાયી, મહેંદી કી રાત લાયી... (૨)
સબને દુવાયે માગી, રબને કબૂલ કી હૈ
યે હાથો મેં મેંહદી હૈ યા શામ કી લાલી
બૂમરો, ચાંદ સિતારે રદ કર ઓહ રાત કી ડાલી બૂમરો....

-મિશન કાશ્મીર (૨૦૦૦) શંકર મહાદેવન, સુનિધિ ચૌહાણ, જસપીંદર નરૂલ્લા

•

ઝીંગોડા ઝીંગોડા ઝીંગોડા, જો લાયી હૈ અહો રબ્બા હૈયા હો
નદિયા મેં ઊઠા હૈ શોર, છાયી હૈ ઘટા ઘનઘોર
જાના દૂર હૈ
હા નદી કિનારે સાથ હમારે શામ સુહાની આયી
ચાંદ કે રથ પર બૈઠ કે ઝીલ મીલ.. (૨)
રથ કી રાની આયી, શામ સુહાની આયી

-બાબુલ (૧૯૫૦) મો. રફી, તલત મહેમૂદ, શમશાદ બેગમ

•

કરતે હૈં ઇશારે, ફલક સે ચાંદ તારે
ઓ દિલરૂબા તુ ગાયે જા
ઓ ઓ પ્યાર કા યે ઇશારા, બડા પ્યારા નજર સે દિલ મેં આયે જા
રાત નશીલી દેખો ચાંદ હૈ નશીલા, મેરે સાથી કદમ ડગમગાએ
હૈ મસ્તીયોં મેં આયે યે રૂપ તૂ દિખાયે જા.

-રાગરંગ (૧૯૫૨) ત્રિલોક કપૂર, લતા મંગેશકર

•

કબ તક જાનેગા ના ચંદા દર્દ ચકોરીકા
એખ દિન તો યે ફૂલ સુનેગા બુલ બુલ કા શિકવા
બેવફા પ્યાર મેં કબ તલક યે પરદા
તડપાઓગે, તડપા લો, હમ તડપ તડપ કર ભીતુમ્હારે ગીત ગાયેંગે
ઠુકરાઓગે, ઠુકરા લો, હમ ઠોકર ખાકર ભી તુમ્હારે દર પે આયેંગે

-બરખા (૧૯૫૯), લતા મંગેશકર

•

બિતી હુઈ ઘોડિયો કી યાદે... (૨)
ઔસે મેં અગર હમ દોહરાયે
મૌસમ મહોબ્બત મુશકાયે
બેદાર જવાની હો જાયે
તુમ ચાંદ કે સાથ ચલે આઓ
યે રાત સુહાની હો જાયે
કુછ તુમ કહે દો કુછ હમ કહતે હૈ
ઔર એક કહાની હો જાયે
તુમ ચાંદ કે સાથ ચલે આઓ

-આશિયાના (૧૯૫૨) લતા મંગેશકર

•

જબ સે ધુમે ધરતી ચાંદ સિતારે... (૨)
તબ સે મેરી નિગાહેં સમઝે તેરે ઇશારે
રૂપ બદલ કર સાજન મૈંને ફિર સે તુમ્હે પુકારા
રૂપ બદલ કર સાજન મૈંને ફિર સે તુમ્હે પુકારા
જનમ જનમ કા સાથ હૈ તુમ્હારા હમારા, તુમ્હારા હમારા

-ભીગી પલકે (૧૯૮૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

વો ચાંદ મુશ્કરાયા સિતારે શરમાયે
હમારા ભી દિલ મચલને લગે
જા હાથ મેં હમારે યે હાથ હૈતુમ્હારા
દિયે સે નિગાહોં મેં જલને લગે
વો ચાંદ મુશ્કુરાયા
ઠંડી ઠંડી ચાંદ કી કિરન, જલતી જલતી સાંસોકી હવા
ક્યા નામ હૈ ઇસ મૌસમ કા
સનમ પ્યાસે હૈ ફિર ભી નહીં નશા
આને લગી અંગડાઇ કિ જૈસે કોઇ કૃત બદલને લગે
વો ચાંદ મુશ્કરાયા...

-આખરી દાવ (૧૯૫૮) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

યે સોચ સોચ કે કરતી હૈ રાત મેરી... (૨)
કિ તુઝકો સોતે હુએ , કિ તુઝકો સોતે હુએ
ચાંદ દેખતા હોગા
કિ તુઝકો સોતે હુએ ચાંદ દેખતા હોગા
કિ તુઝકો સોતે હુએ
ગુલાબ જિસકા
ગુલાબ જિસકા યું હી નહીં ખિલા હોગા... (૨)
હવાને પહલેતુઝે, હવાને પહલે તુઝે
ફિર મુઝે છુઆ હોગા.
હવાને પહલે તુઝે...

-અંજુમન (૧૯૮૬) ભૂપિન્દર સીંગ, શબાના આઝમી

•

મેરી માંગ મેં ચાંદ તારે સજાતા જો મૈં રૂઠ જાતી તો મુઝકો મનાતા... (૨)
હાલત મેરી વો જાનતા ધડકન મેરી વો પહચાનતા
મહોબ્બત કા મુઝસે ઇઝહાર કરતા
અપની ભી ચાહત કા ઇઝહાર કરતા... (૨)
કાશ કોઇ લડકા મુઝે પ્યાર કરતા... (૨)
કાશકોઇ લડકી મુઝે પ્યાર કરતી... (૨)

-હમ હૈ રાહી પ્યાર કે (૧૯૯૩) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ઓ બાલમ તેરે પ્યાર કી ઠંડી આગમે જલતે જલતે
મૈં તો હાર ગયી રે મૈં તો હાર ગયી રે... (૨)
આજ મિલી હો જૈસે અકેલી કલ ભી ચલી આના
ચંદા ઔર સૂરજ કી તરાહ રોજ નિકલતે ઢલતે
મૈં તો હાર ગયી રે મૈં તો હાર ગયી રે
નૈના માર ગયી રે નૈના માર ગયી રે

-રામ ઔર શ્યામ (૧૯૬૭) મો. રફી, આશા બોંસલે

•

આજ ફિર તુમ પે પ્યાર આયા હૈ
આજ ફિર તુમ પે પ્યાર આયા હૈ
બેહદ ઔર બે હિસાબ આયા હૈ
ઇસ ભરે શહર મેં અકેલા થા... (૨)
ગુમ થા મેં જીંદગીકે મેલે મેં
તુમ મિલે તો પતા મિલા અપના
ચાંદ ઉતર આયા મેરે સિનેમેં
તુમકો પાયા તો ખુદ કોપાયા હૈ
આજ ફિર તુમપે પ્યાર આયા હૈ
બેહદ ઔર બે હિસાબ આયા હૈ

-દયાવાન (૧૯૮૮) મનહર ઉધાસ, અનુરાધા પૌંડવાલા

•

યહીં કહીં જીયરા હમાર હે ગોરિયા ગુમ હો ગવા રે... (૨)
જીયા બિના જીન બેકારએઇ કા જુલમ હોઇ ગવા રે.. (૨)
બૈઠ રહું કજરા કી છાંવ રે, છાંવ રે છાંવ રે.
ચરણોં મેં તેરે મેરા ગાંવ રે, ગાંવ રે, ગાંવ રે
ગોરે ગોરે રૂપકી યે રોશની હૈ ગોરી
ચંદા તુ મેરા મૈં તોરી ચકોરી
તોરી ખુશી, તોરી ખુશી હૈ હમાર
તેરા ગમ અપના ગમ હોઇ ગવા રે

-ખુદગર્જ, (૧૯૮૭) નીતિન મૂકેશ, સાધના સરગમ

•

ઓ મેરી જાનિયા રે
શામ ઢલે જો ચાંદ ચઢે તો
ફિરના રૂલૈયો રે ઓ મેરી જાનિયારે
નિદ્રા મેં કિસને યાદ કીયા રે... (૨)
જગાયે સારી રૈનારે
પિયા જગાવે જીયા જગાવે
આવે રે હીચકા આવે રે હીચકા, આવરે હીચકી,
હીચકી આવે રે હીચકા
આવે રે હીચકા આવે રે હીચકા

-મિર્ઝ્યા (૨૦૧૬) શંકર મહાદેવન, મામે ખાન

•

ચાંદ સિતારે મસ્ત નજારે
રાત કે મહેમાં હૈ યે સારે
ઢલતી જાયે રાત કહલે દિલકી બાત
શમા પરવાને કા ન હોગા ફિરસે સાથ

-રઝીયા સુલતાન (૧૯૮૩) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

કભી ના કભીતો, કહીં ના કહીં તો, કિસી ના કિસી સે
દિલકી બાત હોગી, ચાંદ રાત હોગી
કભી ના કભી તો, કહીં ના કહીં તો કિસી ના કિસી સે
દિલકી બાત હોગી, ચાંદ રાત હોગી

-અંધા કાનૂન (૧૯૮૩) આશા ભોંસલે

•

જબ સે મેરી રાહે તેરી રાહોં સે મિલી
ચાંદ સૂરજ ભી મેરી નિગાંહે બની
તુમ કહીં ભી રહો નજર આઓગે
વાદિયા મેરા દામન રાસ્તે મેરી બાંહે
જાઓ મેરે સિવા તુમ કહાં જાઓગે

-અભિલાષા (૧૯૬૮) મો. રફી

•

એ હેરે, ચોરી ચોરી મિલતે હૈ રે ચાંદ ચકોરી
હો પરદેશિયા... પરદેશિયા યે સચ હૈ પિયા
સબ કહતે હૈ મૈંને તુઝકો દિલ દે દિયા... (૨)
મૈં કહેતી હું તુને મેરા દિલ લે લિયા

-મિ. નટવરલાલ (૧૯૭૯) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

જબ જબ બહાર આયે ઔર ફૂલ મુશ્કરાયે
મુઝે તુમ યાદ આયે... (૨)
જબ જબ ભી ચાંદ નિકલા ઔર તારે જગમગાયે
મુઝે તુમ યાદ આયે... (૨)

-તકદીર (૧૯૬૭) મો. રફી (મેલ વર્ઝન

•

જબ જબ બહાર આયે ઔર ફૂલ મુશ્કરાયે

-તકદીર (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર (ફિમેલ વર્ઝન

•

જબ જબ બહાર આયે ઔર ફૂલ મુશ્કરાયે
મુઝે તુમ યાદ આયે... (૨)
જબ જબ ભી ચાંદ નિકલા ઔર તારે જગમગાયે
મુઝે તુમ યાદ આયે.. (૨)
જબ જબ ભી ચાંદ નિકલા ઔર તારે જગમગાયે
મુઝે તુમ યાદ આયે.. (૨)

-તકદીર (૧૯૬૭) મહેન્દ્ર કપુર, ઊષા મંગેશકર, ઉષા તિમોતિ

•

તુમ સંગ પ્રિત લગાયી રસિયા મૈંને જાન કે જાન ગંવાઇ રસિયા
ઓ હાય મૈં મર ગયી બેદર્દી તેરે પ્યાર મેં
ગોરી ગોરી રાત કે
ગોરે ગોરે ચંદા કા
તુઝકો કસમ રાજા લોટ કે આજા
ઓયે તુઝકો કસમ રાજા લોટ કે આજા
પહેલે મિલન કા રંગ ભરી શામ કો
કૈસે ભૂલાયે સૈયાં તુ હી બતા જા... (૨)

મોસમને લી અંગડાયી રસિયા
મૈને જાન કે જાન ગંવાઇ રસિયા
ઓ હાય રે મર ગયી ઓ સોનિયા તેરે પ્યાર મેં
ઓ સોનિયા તેરે પ્યાર મેં, બેદર્દી તેરે પ્યાર મેં

-નઇ દિલ્લી (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

આજા રાત બિતી જાયે શમા તડપકર બુઝના જાયે
ચંદા ગમ સે ડૂબ ના જાયે
આજા રાત બિતી જાયે શમા તડપકર બુઝ ના જાયે
ચંદા ગમસે ડૂબ ના જાયે

-બે ગુનાહ (૧૯૫૭) કિશોર કુમાર, ઉષા મંગેશકર

•

આંખો મેં રંગ ક્યું આયા બોલો નશા સા ક્યોં છાયા
હમકો યે રાઝ બતાઓ દિલ ખોકે તુમને ક્યા પાયા
ચમકી નસીબ કી રાહેં હમ ક્યું ન આજ ઇતરાયેં
રાહોં સે હટ ગયે કાંટે તો ફૂલ ક્યું ના મુશ્કરાયે
આંખો મેં રંગ ક્યું છાયા
તરસાઓ ન યું હમદમ તુમ્હે ના જો અદા કી કસમ
જલ્દી સી બોલ દો યે રાજ ખોલ દો અપના બના લો સનમ
હરગીજ ના કહુંગી યે બાત જોડેગે ના જબ તક હાથ
બનકે નસીબ રહના કરીબ જ્યું તારે ચાંદ કે સાથ
તુમસે જુદા ના હોંગે હમ બદલે હજાર યે આલમ
હમ તુમ પે જાન દે દેંગે ગાતી હૈ સાંસકી સરગમ
આંખો મેં રંગ ક્યું આયા.

-એક ફૂલ ચાર કાંટે (૧૯૬૦) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

મહલો મેં રહને વાલી દિલહૈ ગરીબ કા રખલે ઇસે યા તોડ દે
તેરી રહુંગી સૈંયા ચાહે તેરે પ્યાર મેં મુઝકો જમાના છોડ દે
તુઝકો ના રોક લે યે રસ્મે જહાં કી
તુજપે તો ખેલ દેંગે હમ બાઝી જાન કી હમ બાજી જાનકી
ચાંદ સિતારોં વાલી દિલ હૈ ગરીબ કા રખલે ઇસે યા તોડ દે

-તેલ માલીશ બુટ પોલીસ (૧૯૬૧) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

તેરા ખ્યાલ દિલ કો સતાયે તો ક્યા કરે
દિલકો કરાર ન આયે તો ક્યા કરે
જબ ચાંદ આયે તો તારોં કી મહેફિલ મેં ઝૂમકે ... (૨)
દિલ બાર બાર તુઝકો બુલાયે તો કયા કરે... (૨)
તેરા ખ્યાલ દિલકો સતાયે તો ક્યા કરે

-નકાબ (૧૯૫૫) તલત મહેબૂબ

•

નૈનો સે નૈનો કી બાત હુઈ છૂપ છૂપ કે તુમસે મુલાકાત હુઈ
નહીં જાન સકે તુમ, નહીં જાન સકે હમ
ફિર ભી ઘુંઘરૂને બોલ દિયા છમ છમ છમ
તુમ જો મિલે ફૂલ ખિલે દિલકે અરમાન હિલે
ધરતી ગગન દોનો લગે ઝૂમને
નૈનો સે મિલતે હી નયન ચલને લગા મંદ પવન
ભંવર લગે કલિયોં કો ચૂમને... (૨)
પહલે મિલન કી યે કરામત હુઈ
ચંદા બિન પૂનમ કી રાત હુઈ
નહીં જાન સકે તુમ નહીં જાન સકે હમ
ફિર ભી ઘુંઘરૂંને બોલ દિયા છમ છમ છમ

-ચંદ્ર મુખી (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર

•

નદી કિનારે કોઇ પૂકારે... (૩)
હાય રે ગોરી ગોરી ગાંવ કી છોરી
મૈં હું ચંદા તુ હૈ ચકોરી આઓ મિલે ચોરી ચોરી
છૂપ છૂપ નીમ તલે ધત કા હે કી તેરી મેરીજોડી
કાહે કી તેરી પ્રિત નિગોડી કાહે કો બાદ બાદ મરોડી
કાહે કો પડે ગલે આ છૂપ ચૂપ નીમ તલે ધત
કાહે કો પડે ગલે હમ હૈ બેચારે મારે મારે

-ચંદ્રમુખી (૧૯૬૦) મો. રફી ગીતા દત્ત

•

ચાંદ કો ગલે સે લગાયે.. (૨) મૈં નહીં દેખું નહીં દેખું
ચાંદ કો ગલે સે લગાયે.. (૨) બદરવા મૈં નહીં દેખુ મૈં નહીં દેખું
તારે ગગન કે ફૂલચમન કે... (૪) કોઇ સમઝાયે કોઇ આંખ ઝપકાયે

કોઇ દેખ મુશ્કરાયે, બદરવા મૈં નહીં દેખું નહીં દેખું
ચાંદ સે ગલે સેલગાયે... (૨) બદરવા મૈં નહીં દેખું નહીં દેખું
ચાંદ જો રૂઠે બાદલ મનાયે... (૨) ઝૂમકે જાયે નહીં લૌટ કે આયે
ઝૂઠ મૂઠ બદલાયે... (૨) બદરવા મૈં નહીં દેખું નહીં દેખું
ચાંદ કો ગલે સે લગાયે... (૨) બદરવા મૈં નહીં દેખું નહીં દેખું

-કિસ્મત (૧૯૪૬) નસીમ અખ્તર

•

દિલને યે કહા હૈ દિલ સે મહોબ્બત હો ગયી હૈ તુમસે
તુમ જો કહ દો તો ચાંદ તારે તોડ લાઉં
ઇન હવાઓં કો ઇન અદાઓં કો મોડ લા ઉંગા મૈં... (૨)
કૈસે મંજર હૈ મેરી આંખો મેં કૈસા અહેસાસ હૈ
પાસ દરિયા હૈ દૂર સેહરા હૈ ફિર ભી ક્યું પ્યાસા હૈ
યાદો મેં જહાં યે રખ દું મુઝ સે આંખે ચાર કર લો
જીતના બેકરાર હું મૈં ખુદ કો બેકરાર કર લો
મેરી ધડકનોં કો સમજો તુમ ભી મુઝસે પ્યાર કરલો.

-ધડકન (૨000) ઉદિત નારાયણ, કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ચંદ્રમુખી કા શાદી કે ગગનને દીપ જલાયે
ચરણ કમલવા પર લાગે મુખ કા હંસી, સાધી દિખતી જાયે

-પ્રેસીડેન્ટ (૧૯૩૭) કોરસ

•

રૂક જા રાત ઠહર જારે ચંદા બિતેના મિલન કી બેલા
આજ ચાંદની કી નગરી મેં અરમાનોં કા મેલા
રૂક જા રાત ઠહર જાયે ચંદા

-દિલ ક મંદિર (૧૯૬૩), લતા મંગેશકર

•

યે શહર હૈ અમન કા યહાં કી ફિઝા હૈ નિરાલી.. (૨)
યહાં પે સબ શાંતિ હૈ શાંતિ હૈ
યહાં ધૂપ છાંવ હૈ, યહાં ચાંદની હૈ
હાં રૂપ રંગ હૈ યહાં હુશ્ન કી બાત હૈ...

યહાં ચાહને યહાં રાહતો, યહાં ચાંદ તારે મિલે
યહાં સર્દિયાં, યહાં ગર્મિયાં, સારે મૌસમ ખિલે
યે શહર હૈ અમન કા

-રાઝ (૨૦૦૨) બાલા બ્રહ્મભટ્ટ, જોલી મુખર્જી, સુઝાન

•

ચંદા કી કિરનોં સે લિપટી હવાયે.. (૨)
સિતારોં કી મહેફિલ જવાં
આકે મિલ ની આકે મિલજા
ઐસા મૌસમ મિલે ફિર કહાં
તેરે નૈન કહતે હૈ તેરી કહાની
કિ છૂપતે નહીં ચઢકે ચાંદ ઔર જવાની
કદમ ડગમગાના, બદન કા ચૂરાના
મહોબ્બત કે હૈ યે નિશાન
આકે મિલ જા, આકે મિલ જા
ઐસા મૌસમ મિલે ફિર કહાં

-ઈન્તઝાર (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર

•

ન યે જમીં થી, ન આસમાન થા
ન ચાંદ તારોં કા હી નિશાં થા
મગર યે સચ હૈ કિ ઉન દિનોં ભી
તેરા મેરા પ્યાર યુંહી જવાં થા

-સગાઇ (૧૯૬૬) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ઐસી હુઈ હૈ પ્રેમ કી વર્ષા ઓ ઐસી હુઈ હૈ પ્રેમ કી વર્ષા
તનમન તેરે તનમન મેરે અક્ષર દાર તક ધુલ સે ગયે હૈ
સપનોં કે સાગર મેં જૈસે તનમન તેરે તન મન મેરે
ડુબ ગયે હૈ ધુલ સે ગયે હૈ
ઐસી હુઈ હૈ પ્રેમ કી વર્ષા
ચાંદનગર તક જો લે જાયે ઓ ચાંદનગર તક જો લે જાયે
પ્રેમ હી તો વો પગદંડી હૈ

ચાંદનગર તક જો લે જાયે પ્રેમ હી તો વો પગદંડી હૈ
મૈં યું તેરે સંગ ચલી તો લાજ હી પીછે છૂટ ગયી હૈ
લાજ નહી પર પ્રીત કા પુલ... (૨)
તન મન તેરે તનમન મેરે નંદિયા પાર ઇસ પુલ સે ગયે હૈ

-અગ્નિવર્ષા (૨૦૦૨) અલકા યાજ્ઞિક

•

ચૂપ કે સે... (૨) રાત કી ચાદર તલે
ચાંદ કી ભી આહટ ના હો બાદલ કે પીછે ચલે
જલે કતરા કતરા ગલે કતરા કતરા
રાત ભી ના હીલે આધી આધી... (૨)
ચૂપકે સે લગ જા ગલે રાત કી ચાદર તલે

-સાથિયા (૨૦૦૨) મૂર્તજા ગુલામ મુસ્તફા, કદીર, સાધના સરગમ

•

ભીગી હુઈ હવા યે મૌસમ ભી હૈ ગુલાબી ક્યા ચાંદ ક્યા સિતારે
હર ચીજ હૈ શરાબી
ધીરે સે એક નગમા કોઇ સુના ગયા હૈ વો કૌન હૈ જો આકર ખ્વાબોં પે છા ગયા હૈ.
દિલ મુઝે બતા દે તુ કિપે આ ગયા હૈ

-વો કૌન હૈ જો આકર ખ્વાબોં પે છા ગયા હૈ ભાઇભાઇ (૧૯૫૬) ગીતા દત્ત

•

ઉધર ચાંદ નિકલા
ઉધર ચાંદ નિકલા ઇધર હમ ભી નિકલે રાત કો
કાહે કો કાહે કો તેરી મેરી મુલાકાત કો
આયે તેરી મેરી મુલાકાત
ઉધર ચાંદ નિકલા ઇધર હમ ભી નિકલે રાતકો
કાહે કો કાહે કો તેરી મેરી મુલાકાત કો
ઓય તેરી મેરી મુલાકાત
જિયા મોરા ડોલા પિયા તેરી નૈયા ડોલી.. (2)
તેરે મેર ઉપર નીચે સિતારોં કી ટોલી, સિતોં કી ટોલી
ઉધર ચાંદ નિકલા
ઉધર ચાંદ નિકલા ઇધર હમ ભી નિકલે રાતકો

કાહે કો કાહે કો તેરી મેરી મુલાકાત કો
ઓય તેરી મેરી મુલાકાત
ગોરે ગોરે ચાંદ જૈસી લાખો મેં તુમ હો
ગોરે ગોરે ચાંદ જૈસી લાખો મેં તુમ હો
લાખો હૈ સિતારે લેકિન આંખો મેં તુમ હો
આખો મેં તુમ હો
ઉધર ચાંદ નિકલા
ઉધર ચાંદ નિકલા ઇધર હમ ભી નિકલે રાતકો
કાહે કો કાહે કો તેરી મેરી મુલાકાત કો
ઓય તેરી મેરી મુલાકાત
સિતારોં કે નીચે નીચે કરે મુલાકાતે.. (૨)
જબ તક, જવાની હૈ જીહમારી હૈ રાતે
હમારી હૈ રાતે
ઉધર ચાંદ નિકલા
ઉધર ચાંદ નિકલા, ઇધર હમ ભી નિકલે રાત કો
કાહે કો કાહે કો તેરી મેરી મુલાકાત કો
તેરી મેરી મુલાકાત

-ખુશ્બુ (૧૯૫૪) જી.એમ. દુરાની, આશા ભોંસલે

•

ચંદા હૈ આસમાન હૈં, બાદલ ભી ઘને હૈ
યે ચંદા છૂપ જાયે ના
તનહાઇ ડરા રહી હૈ ઔર ધડક ન બઢ રહી હૈ
એક પલ બી ચૈન આયેના
કૈસી અજીબ દાસતા હૈ બેચૈનિયા બસ યહાં હૈ
તુ મેરી અધૂરી પ્યાસ પ્યાસ
તુ આ ગયી મનકો રાસ રાસ
અબ તો તુ આજા પાસ પાસ, હૈ ગુજારિશ
હો હાલ તો દિલ કા તંગ તંગ તું રંગ જા મેરે રંગ રંગ
બસ ચલના મેરે સંગ સંગ હૈ ગુજારિશ

-ગજની (૨૦૦૮) સોનુ નિગમ, જાવેદ અલી

•

યે મૌસમ કા જાદુ હૈ મિતવા, ના અબ દિલપે કાબૂ હૈ મિતવા
નૈના જીસમેં જો ગયે દિવાને સે હો ગયે
નજારા વો હરસુ હૈ મિતવા
શહેરી બાબુ કે સંગ મેં ગોરી ગોરી હૈ
ઐસી લગે જૈસે ચંદા કી ચકોરી
ફૂલોં કલિયોં કી બહારે, ચંચલ યે હવાઓં કીપુકાર
હમકો યે ઇશારોં મેં કહે, થામકે યહાં ઘડિયાં ગુજારે
પહલે કભી તો ના હમસે,
બતિયાતે યે ઐસે ફૂલવા
યે મૌસમ કા જાદુ હૈ મિતવા

-હમ આપકે હૈ કૌન (૧૯૯૪) એસ.પી. બાલાસુબ્રમણ્યમ્, લતા મંગેશકર

•

ચોરી ચોરી તોરી આઇ હૈ રાધા.. (૨)
કદમ તલે હોલે હોલે જમના કે તટ
આજા રે કાના, હૃદય મેરા ડોલે રે ડોલે
સોલહ શિંગાર કરે આઇ તેરે પ્યાર લિયે... (2)
ગોરે ગોરે ચાંદ તલે પ્રિત કરે આરે આરે

-હમ હિન્દુસ્તાની (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર

•

ચલો દિલદાર ચલો ચાંદ કેપાર ચલો, હમ હૈ તૈયાર ચલો... (૨)
આઓ ઓ જાયે સિતારોં મેં કહીં...(૨)
છોડદે આજ યે દુનિયા યે જમીન, દુનિયા યે જમીન
ચલો દિલદાર ચલો ચાંદ કે પાર ચલો
હમ હૈ તૈયાર ચલો...

-પાકીઝા (૧૯૭૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

દમ ભર જો ઉધર મૂંહ ફેરે, ઓ ચંદા
મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગી, બાતેં હજાર કર લુંગી
દિલ કરતા હૈ પ્યાર કે સજદે, ઔર મૈં ભી ઉનકે સાથ
ચાંદ કો ચંદા રોજ હી દેખે મેરી પહલી રાત
બાદલ મેં અબ છૂપ જા રે, ઓ ચંદા

મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગી, બાતે હજાર કર લુંગી
દમ ભર જો ઉધર મૂંહ ફેરે,
દમ ભર જો ઉધર મૂંહ ફેરે, ઓ ચંદા
મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગા, નજરે તો ચાર કર લુંગા
મૈં ચોર હું કામ હૈ ચોરી, દુનિયા મેં હું બદનામ
દિલ કો ચુરાતા આયાહું મૈં, યહી મેરા કામ
આના તુ ગવાહી દેને, ઓ ચંદા
મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગા, નજરે તો ચાર કર લુંગા
દિલ કો ચૂરા કે ખો મત જાના રાહ ન જાના ભૂલ
ઇન કદમોં સે કુચલ ન દેના મેરે દિલ કા ફૂલ
યે બાત ઉન્હેં સમઝા દે ઓ ચંદા
મૈં ઉનસે પ્યાર કર લુંગી, બાતેં હજાર કર લુંગી

-આવારા (૧૯૫૧) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

બોતલ સે એક બાત ચલી હૈ ખ્વાબ ઉડાકે રાત ચલી હૈ ... (૨)
આજ કી મય બહુત મીઠી હૈ આજ તો આંખ મિલાકે પીના
ચાંદ કા મિસરી ધુલ જાયેગી ચાંદ સે હોઠ લગા કે પીના

-ઘર (૧૯૭૮ મો. રફી આશા ભોંસલે

•

આજા મેરે બાલમા કૈસી સુહાની રાત હૈ.. (૨)
ઉમડી ઉમડી બદલિયોં કો દાવતે બરસાત હૈ
ચાંદ ઓઝલ હો ચૂકા હૈ અબ તુમ્હારી રાત હૈ
કૈસી સુહાની રાત હૈ આજા મેરે બાલમા

-ચાંદ સિતારે (૧૯૪૮) ગીતા દત્ત

•

તુ ચાંદ કહે તો લા દું તારોં સે માંગ સજા દું... (૨)
હૈ પ્યાર મુઝે ભી કિતના યે ચીર કેદિલ દિખલા દૂં... (૨)
મૈં જાનગયી તુઝે સૈંયા હર કે છોડ મોરી બૈંયા
મતલબ કે યાર કિયા મુઝકો માર, અબ કાહે કો પડત મોરી પૈંયા

-હાવરા બ્રીજ (૧૯૫૮) મો. રફી, શમશાદ બેગમ

•

ચાંદ સિતારો મેં કૌન બુલાયે રે... (૨)
પહલૂ સે દિલ ઉડા જાયે રે
રાતોં કો નીંદ ના આયે રે
અખિયોં મેં નીંદ ના આયે રે
રાતોં કી નીંદિયા ઉડ જાયે રે... (૨)
ચાંદ અગન બરસાયે રે... (૨)
દોનોં પ્યાર મેં રંગ જમાયે રે હાય
અખિયોં મેં નીંદ ના આયે રે.

-પીલપીલી સાહેબ (૧૯૫૪) શમીન્દર પાલ, લતા મંગેશકર

•

યે ચાંદ યે તારે તુહો તો લગે પ્યારે.. (૨)
યે ચાંદ યે તારે

-જયસિંહ (૧૯૫૯) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

લેકે આઉં મૈં બારાત થામું મહેંદીવાલે હાથ
મૈં તો મુખ સે ના બોલું ચલી ચલું તેરે સાથ
નિત નિત કરે ચંદા સે ચકોરી મુલાકાત ... (૨)
યે તુમ્હારી મર્જી જી હમારી મર્જી
તુમ્હારી ક્યા હમારી ભી યહી હૈ મર્જી
દિન હો યા રાત હમ રહે તેરે સાથ
યે હમારી મર્જી

-મીસ બોમ્બે (૧૯૫૭) મો. રફી, સુમન કલ્યાણ પુર

•

યે ભોલા ભાલા મન મેરા કહીં રે સજન ખો ગયા ગયા... (૨)
બહકે કદમ કુછ હમેં ભી સનમ હો ગયા ગયા ગયા
તુમ હોક્યું બેકસ ક્યું ડાલા કાજલ
ચાંદ કે મુખ પે ક્યું ઊડે બાદલ... (૨)
જાદુગર તેરે નૈન બાંકે રે

પ્યાર મેં જો કે દિલ દીવાના હો ગયા ગયા.
ભોલા ભાલા મન મેરા કહીં રે સજન ખો ગયા ગયા.

-ઝૂમરૂ ૧૯૬૧) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

યે ચાંદ સિતારે દેખ ન લે મેરે પ્યાર કે નાજુક બંધન કો... (૨)
આંખો મેં છૂપાકર રખ લુંગા ઇસ ફૂલ સે કોમલ તન મન કો
ધીરે સે કહો યેબાત પિયા જગ અપના નહીં બેગાના હૈ
નજરેં તો ઉઠા કર દેખ જરા તેરે સામને યેદીવાના હૈ
દિલ લૂટને વાલે જાદુગર અબ મૈંને તુઝે પહેચાનાં હૈ

-મદારી (૧૯૫૯) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

ઓ ચાંદ મેરે પહેલુ મેં, દામન મેં ચમકતે તારે હૈ
દામન મેં ચમકતે તારે હૈં
ચલોચલો રે સજન ધીરે ધીરે બલમ ધીરે ધીરે
સફર હૈ પ્યાર કા
ખોયી ખોયી હૈ રાત રંગીલી, નજર હૈ રસીલી
શમા હૈ ઇકરાર કા
ગુમસુમ સી હૈ દુનિયા હૈ સારી ખામોશ નદી કે કિનારે હૈ
ઓ ચાંદ મેરે પહલુ મેં દામન મેં ચમકતે તારે હૈ... (૨)

-પાયલ (૧૯૬૭) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ છૂપા બાદલ મેં શરમા કે મેરી જાના
સિને સે લગ જા તુ બલખા કે મેરી જાના
ગુમ સુમ સાહૈ, હૈ ગુપચૂપ સા હૈ, મદહોશ હૈ, ખામશો હૈ
હાં યે સમા, હા યે સમા કુછ ઔરહૈ
હાં હાં હાં ચાંદ છૂપા બાદલ મેં
નજદીકિયા બઢ જાને દે
અરે નહીં બાબા નહીં, અભી નહીં, નહીં નહીં
દૂર સે હીતુમ જી ભર કરે દેખો
તુમ હી કહો કૈસે દૂર સે દેખું
ચાંદ કો જૈસે દેખતા ચકોર હૈ

અયે ગુમસુમ સા હૈ યે સમા કુછ ઔર હૈ
હો હો હો ચાંદ છૂપા બાદલ મેં
આજા રે આજા રે ચંદા, કી જબ તક તુ ના આયેગા
સજના કે ચેહરે કો દેખને યે મન તરસાજાયેગા
નાના ચંદા તુ નહીં આના તુ જો આયા તો

સનમ શરમા કે કહીં ચલા જાયેના
આજા રે ચંદા તુ લાખ દુવાયે પાયેગા
ના ના ચંદા તુ નહીં આના વર્ના સનમ ચલ જાયેગા.

-હમ દિલ દે ચૂંકે સનમ (૧૯૯૯) ઉદિત નારાયણ, અલકા યાજ્ઞિક)
(રોમાન્સ, પરિચિત, ચાંદથી અધિક- અલગ અલગ ભાવ એકગીતમાં)

•

ઝૂકી ઝૂકી પ્યાર કી નજર દેખે ઉન્હેં દિલમેં ઝૂમ કર.. (૨)
ગોરી જરા દેખ લો ઇધર અજી હમેં મિલ ગયી ખબર... (૨)
જો બાત હૈ કુશી કી વો બાત કુછ ન પૂછો
હૈ રાત આને વાલી વો રાત કુછ ન પૂછો
બનકે ચંદા પ્યાર કા ફંદા દિલ પર ડાલા રે .. (૨)

ઝૂકી ઝૂકી પ્યાર કી નજર દેખે ઉન્હેં દિલમેં ઝૂમ કર.

-જોની વોકર (૧૯૫૭) આશા ભોંસલે, ગીતા દત્ત

•

અચ્છી હુઈ મેરી ચોરી એક દિલ ખોયા એક દિલ પાયા
ઐસે કોઇ પાસ આયા કિ આ ગયા લૂટને કા મજા
અચ્છા તેરી મેરી જોડી કી લૂટ ગેય દોનો હો ફસ ગયે દોનોં
હંસ કે લિપટ ગયે દોનોં હુઆ જબ વાદા પ્યાર કા
રોજ ગત કો મિલેંગે ચંદા ઔર ચકોરી

કાલી પલક તેરી ગોરી ખુલને લગી હૈ થોડી થોડી
એક ચોરની એક ચોર કે ઘર કરને ચલી હૈ ચોરા

-દો ચોર (૧૯૭૨) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

લો દેખ લો વો ઘટા ચાંદ પર છા ગયી
દેખ લો ઔર મૈં આપકી બાહોં મેં આ ગયી..

-રૂપ તેરા મસ્તાના (૧૯૭૨) લતા મંગેશકર

•

તુમ હી તુમ હો મેરે જીવન મેં ફૂલહી ફૂલ હૈ જૈસે ચમન મેં... (૨)
એક હો મેરે તુમ ઇસ જહાં મેં એક ચંદા જૈસે ગગન મેં ... (૨)
તુમ હી તુમ હો...
તુમ મિલે મુઝે ન યા જહાં મિલ ગયા, ઝૂમતી જમીન કો આસમાં મિલ ગયા

-એક દિલ સો અફસાને (૧૯૬૩) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

દીપ કહીં જલે પતંગા વહીં જાયે
ચાંદ કહીં નિકલે ચકોરા વહીં જાયે
ફૂલ કહીં મહકે ભવરા વહીં જાયે
દિલકા પપીહા તેર હી પાસ આ
મેરા દિલહી વોપાગલ પંછી
કિ ઐસા તો ચકોરનહીં... (૨)
મર જાયેંગે એક દૂસરે પર મચેગા કોઇ શોર નહીં
કહે દો કહે દો જહાં સે કહે દો ઇશ્ક પર જોર નહીં

-એપ્રિલ ફૂલ (૧૯૬૪) મો. રફી, સુમન કલ્યાણપુર

•

દિલ જો હમારા થા કલતક ક્યું યે કિસી કા હોને લગા
કિસકે તસવ્વુર મેં દિન રૈન અબ યે દિલખોને લગા
પહેલી નજર કે પહલે પ્યારકા દેખો હક અદા કરના
મેરી કસમ હૈ તુમકો સનમ દિલ સે જુદા ના કરના.. (૨)
હમ તુમ દોનો સંગ રહેંગે જૈસે ચાંદ તારે હૈ.. (૨)
આઇ પ્રોમીસ તુમ મેરે હો હમ તુમ્હારે હૈ
હા હમ તુમ્હારે હૈ
સાગરસંગ કિનારે હૈ ઔર ફૂલો સંગ બહારે હૈં... (૨)
ઐસે હી તુમ મેરે હો ઔર હમ તુમ્હારે હૈ

-વિજયપથ (૧૯૯૪) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ન યે ચાંદ હોગા ન તારે રહેંગે
મગર હમ હંમેશા તુમ્હારે રહેંગે, નયે ચાંદ હોગા

-મેલ ફીમેલ વર્ઝન (શર્ત (૧૯૫૪) હેમંત કુમાર/ ગીતા દત્ત

•

ચાંદ ચૂપચાપ હૈ, સિતારે ગુમસુમ.. (૨)
મેરે પ્યારકો જગાકે સો ગયે હો તુમ
કહાં ખો ગયે હો તુમ
ચાંદ ચૂપચાપ હૈ

યે શમા, યે આસમાં, યે હવા યે રૂત જવાં
તેરી આંખો કી કસમહમ તો ખો ગયે યહાં
કર ગયી તુમ રાહ તેરી પહેલી રૂમઝૂમ... (૨)

મેરે પ્યાર કો જગાકે સો ગયે હો તુમ..
કહાં ખો ગયે હો તુમ, ચાંદ ચૂપચાપ હૈ

-દાલ મેં કાલા (૧૯૬૪) કિશોર કુમાર

•

આગે ભી હોગા જો અપના કરમ
યે દિન તો મનાયેંગે હર સાલ હમ
અપને આંગન નાચે ગાયેંગે ચંદા સિતારે
યાદોં કી બારાત નિકલી હૈ આજ દિલકે દ્વારે
સપનોં કી શહનાઇ બિતે દિનોં કી પૂકારે
હો છેડો તરાને મિલન કે પ્યારે પ્યારે સંગ હમારે

-યાદોં કી બારાત (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર, મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચલો રે ડોલી ઉઠાઓ કહાર પિયા મિલન કી ઋત આઇ
પીકી નગરી લે જાઓ કહાર પિયા મિલન કી ઋત આઇ

તન મૈકે મન તેરી નગરિયા ઉડજાઉં મૈં બનકે બદરિયા
ચાંદ નગર કો ચલી ચકોરી પ્યાસી હું મિલન કી સાંવરિયા
મેરે સપને સજાઓ કહાર પિયા મિલન કા ઋત આઇ.

-જાની દુશ્મન (૧૯૭૯) મો. રફી

•

લાજ કે બાદલ ચાંદ પે છાયે... (૨) તારે દેખે ઔર શરમાયે.. (૨)
ચાર નૈન કી બતિયાં બતિયાં... (૨) દિન સે દુગુની હો જાયે રતિયાં.. (૨)

-ભક્ત સૂરદાસ (૧૯૪૨) કે.એલ. સાયગલ

•

જબ જબ નિકલેગા ચાંદ મૈં આઉંગી તેરે સામને... (૨)
મૈં સોલહ બરસકી ચાંદની
તુમસે ઉલઝે મેરે નૈના મૈં તેરે પિંજરે કી મૈના
મૈં તેરે પિંજરે કી મૈના, મૈં તેરે પિંજરે કી મૈના
મૈં ચાદ સુબહકી રાગિણી ગાઉંગી તેરે સામને
મૈં સોલહ બરસકી ચાંદની ચમકુંગી તેરે સામને

-તિલોત્તમા (૧૯૫૪) આશા ભોંસલે

•

યે ચાંદ યે સિતારે, યે સાથ તેરા મેરા
શબે જિંદગી કા ના અબ હો સવેરા
દિલરૂબા ઓ દિલરૂબા
યે ચાંદ યે સિતારે

-હલાકુ (૧૯૫૬) લતા મગેંશકર

•

ઇસ રાતકો ચાંદ તલે યે મિલન ... (૨)
ચૂપ દેખ રહા હૈ નીલગગન
દોહરાયેગા યે મદમસ્ત પવન
સંગીત હમારી ધડકન કા
બદલી બદલી દુનિયા હૈ મેરી.. (૨)
જાદુ હૈ યે ક્યા તેરે નૈનન કા
બનકે કજરા અખિયોં મેં રહા
એક સુંદર સપના બચપન કા.. (૨)

-સંગીત સમ્રાટ તાનસેન (૧૯૬૨) મહેન્દ્ર કપુર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ રાત તુમ હો સાથ ક્યા કરે
અજી અબ યે દિલ મચલ મચલ ગયા... (૨)
દિલકા એતબાર ક્યા કરોગે
જી કલ જો યે બદલ બદલ ગયા

-હાફ ટિકીટ (૧૯૬૨) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

મૈં સુનાઉં તુમ્હે બાત એક રાત કી
ચાંદ ભી અપની પૂરી જવાની પે થા
દિલમેં તૂફાન થા એક અરમાન થા
દિલકા તૂફાન અપની રવાની પે થા
એક બાદલ ઉધરસે ચલા ઝૂમ કે
દેખતે દેખતે ચાંદ પરછા ગયા
ચાંદ ભી ખો ગયા ઉસકી આગોશ મેં
ઉફ યે ક્યા હો ગયા જોશ હી જોશ મેં
મેરા દિલ તડપા કિસીકી નજર કે લિયે
સલામે ઇશ્ક મેરી જાં તુમ કબુલ કર લો
તુમ હમસે પ્યાર કરને કી જરાસી ભૂલકર લો
મેરા દિલ બેચેન હૈ હમ સફર કે લિયે

-મુકદ્દર કા સિકંદર (૧૯૭૮) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા ઓ પિયા... (૨)
તુ ચાંદ હૈ પુનમ કા તુ ચૈન હૈ મેરે મન કા... (૨)
એક તુ હી હકીકત ઇસ દુનિયા મેં
પ્રિયા પ્રિયા ઓ પ્રિયા પ્રિયા ઓ પ્રિયા... (૨)
તુ પ્યાર હૈ યૌવન કા તુ ગીત હૈ સાવનકા... (૨)
એક તુ હી હકીકત હૈ ઇસ દુનિયા મેં
પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા...

-જાને તમન્ના (૧૯૯૪) ઉદિત નારાયણ, રંજના જોગ લેકર, આલ્બમ - ઉદિત નારાયણ, સાધના સરગમ

•

આસમાં સે રંગ બનકે બહ રહી હૈ ચાંદની.. (૨)
બે જુબાની કી જુબાં સે કહ રહી હૈ ચાંદની
જાગતી રૂત કા જહાં સો ના જાયે આભી જા
યે બહારોં કા સમા ચાંદ તારોં કા સમા
ખો ના જાયે આ ભી જા યે બહારોં કા સમા

-મિલાપ (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર

•

પ્યાર કીયા હૈ હા ના કઇ ચોરી
ઓ ભાગ ચલી હૈ દેખો ચંદા કે સંગચકોરી
મીત હૈ ગીત હૈ પ્રિત હૈ જીત હૈ
મુડ મુડ કે ના દેખ મંઝિલ હૈ અબ એક... (૨)
તુ હી રાહી મૈં તેરી રાહ બન જાઉંગી
ભાગ જાઉંગી હા હા ભાગજાઉંગી
આજ કી રાત કુછ ઐસી રાત જબ આયેગી બાત
ચૂપકે તેરે સાથ તેરે રંગો મેં રસિયા રંગ જાઉંગી.

-સ્વામી (૧૯૭૭) યેશુદાસ, આશા ભોંસલે

•

અંબર કા ચાંદ જમીન પર ઇતરાકે ગા રહા
ઇક ટીમ ટીમ તૂટા તારા ઔર ઇઠલા કે ગા રહા
હૈ રાતે અકેલી તન્હા મુઝે છૂલે આકે તુ
જૈસે ફિલ્મોં મેં હોતા હૈ હો રહા હૈ હૂબહુ

•

ઝૂબી દુબી જુબી દુબી નાચે ક્યું પાગલ સ્ટુપીડ મન

-થ્રી ઇડીયટ્સ (૨૦૦૯) સોનુ નિગમ, શ્રેયા ઘોષાલ

•

ઢલતી જાયે રાત, કહલે દિલકી બાત
શમા પરવાને કા નહોગા ફિર સાથ ... (૨)
મસ્ત નજારે ચાંદ સિતારે રાત કે મહેમાન હૈ યે સારે
ઉઠ જાયેગી શબકી મહેફીલ
નૂરે શહરકે સુન કે નકારે
હોના હો દુબારા મુલાકાત
ઢલતી જાયે રાત.

-રઝિયા સુલતાન (૧૯૬૧)મો. રફી , આશા ભોંસલે

•

ચઢે ચંદા તો તુમ ભી ચલે આના સજન તુમ્હે પ્યાર કી કસમ... (૨)
જહાં બોલો દિવાના ચલા આપે કે દિલ બેકરાર કી કસમ

-અપલમ ચપલમ (૧૯૬૧) મૂકેશ લતા મંગેશકર

•

રાત કો જી હાયે રાત કો જી ચમકે ચંદા
જૈસે બલમ તેરે પ્યારકા ફંદા જી
મૈં મર ગયી રામા
રાત કો હી હાય રાત કો જી ચમકે ચંદા
તેરે બિન પાયે નહીં ચૈન યહ બંદાજી
મૈં કા કરૂં રામા
રાત કો જી હાયે રાત કો જી ચમકે તારે....

-આગ (૧૯૪૮) મૂકેસ, શમશાદ બેગમ

•

રાત કી દુલ્હન કે માથે ચાંદ જીકી બિંદિયા... (૨)
ચાંદજીકી બિંદિયા
બડી બડી અખિયોં મેં થોડી થોડી નિંદિયા... (૨)
શોર મચા દેંગે પાયલ કમજાત હાય.
ના બાબા ના બાબા પિછવાડે બુઢ્ઢા ખાંસા
કૈસે કરું પ્રેમ કા મૈં બાત ના બાબા ના બાબા
પિછવાડે બુઢ્ઢા ખાંસા

-અનિતા (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર

•

હમ ખો ચલે, ચાંદ હૈ યા કોઇ જાદુગર હૈ
યા મદભરી તેરી આંખો કા યે અસર હૈ
આકાશ મેં રહે હૈ યે કૈસે ઇશારે
ક્યા દેખકર આજ ઇતને હૈ ખુશ ચાંદ તારે
દિલકી નજરોં કે દિલ સે
યે રાત્ર ક્યા હૈ, યે બાત ક્યા હૈ

-કોઇ હમેં બતા હે (૧૯૫૯) (અનાડી મૂકેશ, લતા)

•

તુમ જો કહ દો તો આજ કી રાત ચાંદ ડૂબેગા નહીં
રાત કો રોક લો
રાત ખાસ હૈ, જિંદગી બાકી તો નહીં
તેરે બિના જિંદગી સે કોઇ, શિકવા તો નહીં, શિકવા નહીં

-આંધી (૧૯૭૫) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

તુઝે ચાંદ કે બહાને દેખું, કિ છત પર આજા ગોરિયે દિલ મેરી યે,
કૈસે આઉં મૈં અભીસે નિકલકે, કે ચાંદ બૈરી છૂપ જાને દે દિલ મેરી યે
તેરી ચાલ હૈ નાગન જૈસી, કે જોગી તુઝે લે જાયેંગે દિલ મેરી યે
ઊડે જબ જબ ઝૂલ્ફેં તેરી, કવારિયોંકા દિલ મચલે દિલ મેરી યે.

-નયા દોર (૧૯૫૭), રફી, આશા

•

હમ ખો ચલે, ચાંદ હૈ યા કોઇ જાદુગરહૈ
યા મદભરીતેરી આંખો કા યે અસરહૈ
આકાશ મેં હો રહે હૈ યે કૈસે ઇશારે
ક્યા દેખકર આજ ઇતને હૈ ખુશ ચાંદ તારે
દિલકી નજરસે, નજરોં કે દિલસે
યે રાઝ ક્યા હૈ, યે બાત ક્યા હૈ
કોઇ હમેં બતા દે

-અનાડી (૧૯૫૯) મૂકેશ, લતા

•

તુમ જો કહ દો તો આજકી રાત ચાંદ ડૂબેગા નહીં
રાત કો રોક લો
રાત ખાસ હૈ, જિંદગી બાકી તો નહીં
તેરે બિના જિંદગી સે કોઇ શિકવા તો નહીં, શિકવા નહીં.

-આંધી (૧૯૭૫) કિશોરકુમાર, લતા મંગેશકર

•

તુઝે ચાંદ કે બહાને દેખું, કિ છત પર આજા ગોરિયે દિલ મેરીયે,
કૈસે આઉં મૈં અભીસે નિકલકે, કે ચાંદ બૈરી છૂપ જાને હે દિલ મેરી યે
તેરી ચાલ હૈ નાગન જૈસી, કે જોગી તુઝે લે જાયેંગે દિલ મેરીયે
ઊડે જબ જબ ઝૂલ્ફે તેરી, કવારિયોં કા દિલ મચલે દિલ મેરિયે.

-નયા દૌર (૧૯૫૭) રફી, આશા

•

ચાંદ ઔર તારે હંસતે નજારે, મિલકે સભી દિલમેં સખી જાદુ જગાયે
ઠંડી હવાયેં લહરાકે આયે, રૂત હૈ જવાં તુમકો યહાં કૈસે બુલાયે
ઠંડી હવાયે...

-નૌજવાન (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

મસ્ત ફિજાયેં સર્દ હવાયેં પ્રિત કે ગીત સુનાયે
હમ હોતુમ હો તનહાઇ હો શબનમ પ્યાસ બુઝાયે
ઓ ચાંદ મેરે, ચાંદ મેરે ક્યું દૂર ખડા શરમાયે
ક્યું આખ મિલકે બદલી મેં છૂપ જાયે, છૂપ જાયે, છૂપ જાયે

-ચંદ્રલેખા (૧૯૪૮) ઉમા દેવ

•

જિનસે મિલને કી તમન્ના થી વહી આયે હૈ
ચાંદ તારે મેરી રાહોં મેં બિછે જાતે હૈ
ચૂમતા હૈ મેરે કદમોં કો ગગન આજકી રાત
સારી દુનિયા નજર આતી હૈ દુલ્હન આજકી રાત
દો સિતારોં કા જમીં પર હૈ મિલન આજ કી રાત
આજ કી રાત...

-કોહિનૂર (૧૯૬૦) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

કભી કભી ઐસે ભી આયા કરો ચાંદન નિકલે તો ઘર જાયા કરો... (૨)
આયેંગે જાયેંગે મરજીસે હમ પ્યાર હૈ તો નાઝ ભી ઉઠાયા કરો.
અચ્છી નહીં હીત હૈ જીદ ઇતની દેખો હમેં તુમસે હૈ પ્રિત કિતની
આજકી મુલાકાત બસ ઇતની કર લેના બાતેં કલ ચાહે જિતની
આજકી મુલાકાત બસ ઇતની

-ભરોસા (૧૯૬૩), મહેન્દ્રકુમાર, લતા મંગેશકર

•

ઓ ચંદ્રલેખા જબ જબ તુઝકો દેખા
આયી ઐસી ફીલીંગ ફર્સ્ટ ટાઇમ તુઝકો દેખા

-એ જેન્ટલમેન (૨૦૧૭) વિશાલ દદલાની, જોનીતા ગાંધી

•

ચાંદ કે રથ મેં વો આયેગા એક દિન
મુઝે સાથ લેકે વો જાયેગા એક દિન
મેરી માંગ ભર દેગા તારોં સે વો બનાયેગા દુલ્હન મુઝે
ચાંદ કે રથ પે વો આયેગા એક દિન
ઓ મેરે સપનોં કે સૌદાગર તુઝકો મુઝસે હૈ પ્યાર અગર

તો ચલ મેરે સંગ ચલ ચલ

મેર સંગ આ ઔર મેરે સંગ ગા

-દિલ હૈ કિ માનતા નહીં (૧૯૯૧), અનુરાધા પૈંડવાલ

•

કહો કી અપની પ્રિત કા ગીત ના બદલેગા કભી
તુમ ભી કહો ઇસ રાહ કા મીત ના બદલેગા કભી
પ્યાર જો તૂટા સાથ જો છૂટા
ચાંદના ચમકેગા કભી
પ્યાર હુઆ ઇકરાર હુઆ હૈ પ્યાર સે ફિર ક્યું ડરતા હૈ દિલ
કહેત હૈ દિલ રસ્તા મુશ્કિલ માલૂમ નહીં હૈકહાં મંઝિલ

-શ્રી ૪૨૦ (૧૯૫૫) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

કરૂ ના આરઝૂ... (૨)
મરને કે બાદ જન્નત કા
અગર જિંદગી ગુજરે તુમ્હારી બાહોં મેં
પ્યાર કે ચાંદ સે રાત રોશન રહે... (૨)
ફિર કોઇ આસમાં યે સિતારા ન હો
હમ તુમ્હારે લિયે તુમ હમારે લિયે... (૨)
ફિર જમાને કા ક્યા હૈ હમારા ના હો
આપ કે પ્યાર કા જો મિલે આસરા.. (૨)
ફિર ખુદા કા ભી બેશક સહારા ન હો.

-ઇન્તકામ (૧૯૬૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ઐસે હાલ મેં દેખ લિયા હમકો ચાંદ સિતારો ને
હમ કો ચાંદ સિતારોને
કલી સે ફૂલ બના ડાલા તુમકો આજ બહારોને
તુમકો આજ બહારોને
હો રૂસવાયી કે સબ હાલાત
પહેલા પ્યાર કંવારી રાત આપકે સાથ
આપકે સાથ.. (૩)
બહકે બહકે હૈ જજબાત પહેલા પ્યાર

કંવારી રાત આપ કે સાથ આપકે સાથ
આપકે સાથ... (૩)

-આપ કે સાથ (૧૯૮૬) મો. અઝીઝ, અનુરાધા પૈંડવાલા

•

તુમ તો દિલ કે તાર છેડકર હો ગયે બેખબર
ચાંદ કે તલે જલેંગે હમ એ સનમ રાત ભર બેખબર
તુમ તો દિલ કે તાર છેડકર
તુમ હો નીંદ આયેગી તુમતો સોહી જાઓગે... (૨)
કિસ કા લે લિયા હૈ દિલ યે ભી ભૂલ જાઓગે
યે તો કહે દો એક બાર
ખ્વાબ મેં તો આઓગે... (૨)
તુમ તો દિલ કે તાર છોડકર

-રૂપકી રાની ચોરોં કા રાજા (૧૯૬૧) તલક મહેમૂદ

•

તરસાઓના યું હમદમ તુમ્હે ના જો આંખકી કસમ
જલ્દી સે બોલ દો યે રાઝ ખોલ દો અપના બના લો સનમ
હરગીઝ ના કહુંગી યે બાત જો દોગે ના જબ તક હાથ
બનકે નસીબ રહેના કરીબ યું તારે ચાંદ કે સાથ
તુમ સે જુદા નહોંગે હમ, બદલે હજાર યે આલમ
હમ તુમ પે જાન દે દેંગે, ગાતી હૈ સાંસકી સરગમ
આંખો મેં રંગ ક્યું આયા, બોલો નશા સા ક્યું છાયા
હમ કો યે રાઝ બતલાઓ, દિલ ખોકે તુમને ક્યા પાયા

-એક ફૂલ ચાર કાંટે (૧૯૬૦) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

દેખો વો ચાંદ બદલી કી ઓથ મેં છૂપને લગા
યે નીલ ગગન ભી પ્યાર કે આગે ઝૂકને લગા
દેખો વો ચાંદ ભી બદલી કી ઓથ મેં છૂપને લગા
યે નીલ ગગન ભી પ્યાર કે આગે ઝૂકને લગા
કીતની હસીન કીતની શરીર હૈ ચાંદ કી યે અદા
ગુમ સુમ સા હૈ જહાં યે રાત યે હવા
એક સાથ આજ દો દિલ ધડકેંગે દિલરૂબા

-દુનિયા ઝૂકતી હૈ (૧૯૬૦) હેમંત કુમાર, ગીતા દત્ત

•

યે હવા યે નદી કા કિનારા
ચાંદ તારોં કા રંગીન ઇશારા
કહે રહા હૈ બેખબર હો સકે તો પ્યાર કર
યે શમા ન મિલેગા દોબારા
તુ ભી ઉઠા લંબી પલકે ઝૂલ્ફોં કો મૈંને બિખેરા
યું હી ચંદા તલે મેરી નૈયા ચલા
તેરી બાંહો કા લેકૈ સહારા

-ઘર સંસાર (૧૯૫૮) મન્નાડે, આશા ભોંસલે

•

ચંદા કી છાંવ મેં ઠંડી ઠંડી હવાઓ મેં
હો કોઇ ગા રહા હૈ... (૨)
ભવરોં કા બોલના ફૂલોં કા ડોલના... (૨)
આજ મુઝે ભા રહા

-પરછાઇ (૧૯૫૨) લતા મંગેશકર

•

ચંદા કી ગોદ મેં, તારોં કી છાંવ મેં, રૂઠે તો હમ મનાયેંગે
બાદલ કી ઓથ મેં, સાવનકી રાત મેં, સાજનિયા મૌહે સતાયે રે

-જીવન સાથી (૧૯૪૮) મો. રફી. ચંદા વીકે

•

ચંદા ચમકતી રાત... (૨)
અજી મોરે પ્રિતમ સુનિયો મનકી બાત
ધૂપ છાંવ બરસત... (૨)
મેરી સજની રહિયો મેરે પાસ
ચંદા ચમકતી રાત

-દો દુલ્હે (૧૯૫૫) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

ચંચલ શોખ જવાની મેં ભરી હો આગ દીવાની મેં... (૨)
તન મેં ઇતની ગર્મી હો આગ લગાહે પાની મેં
મૌસમ ગહરા ગહરા હો ચાંદ રંગ સુનહરા હો
ના કોઇ ડર ના કોઇ પહેરા હો તો ફિર પ્યાર ભી હોગા બિલકુલ.
ઇકરાર ભી હોગા બિલકુલ, દીદાર ભી હોગા બિલકુલ
મસ્તી ઔર જવાની હો ઉંમર બાકી મસ્તાની હો

ઔર દિલ મેં બે ઇમાની હો તો ફિર પ્યાર ભી હોગા બિલકુલ
ઇકરાર ભી હોગા બિલકુલ દિદાર ભી હોગા બિલકુલ

-દિલ દૌલત દુનિયા (૧૯૭૨) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

પૂનમ કે ચાંદ જૈસી ભરપૂર યે જવાની
ઉઠતી હૈદેખ જિસકો દિલમેં ઉમંગ દિવાની
પૂનમ કે ચાંદ જૈસી ભરપૂર યે જવાની
ઊઠતી હૈ દેખ જિસકો દિલમેં ઉમંગ દિવાની
સાથ મેં પ્યારા સાથી હો રાત ભી યે મદંમાતી હો
ઐસે મેં અબ તુમ હી કહો નીંદ કિસે કબ આતી હૈ
સાથ મેં પ્યારા સાથી હો

-દિલ દૌલત દુનિયા (૧૯૭૨) કિશોર કુમાર

•

શામ કે ગુલાબી સે આંચલ મેં યે દિયા જલા હૈ ચાંદ
મેરે ઉન બના ઉસકા કહને ચાંદ નામ હોતા
ગુલ મહોર ગર તુમ્હારા નામ હોતા મૌસમ મેં ગુલ કો હંસનાભી હમારા કામ હોતા

-દેવતા (૧૯૭૮) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

બાગો મેં ફૂલોં કે ખિલને સે પહલે
તેરે મેરે નૈનો કે મિલને સે પહલે
કહાં કી યે બાતે મુલાકાતે ઐસી રાતે
તૂટા તારા થા યે મન મેરા
બન ગયા ચાંદ હોકે તેરા
કોરા કાગઝ થા યે મન મેરા
લિખ લિયા નામ ઉસપે તેરા
સૂના આંગન થા જીવન મેરા
બસ ગયા પ્યાર જીસ પે તેરા

-આરાધના (૧૯૬૯) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

હમ તુમ ઇતને પાસ હૈ જિતને દૂરહૈ ચાંદ સિતારે
સાથ પૂછો તો મન કો જૂઠે લગતે હૈં યે સારે

મગર સચ્ચે લગતે લગતે હૈ
યે ધરતી, યે નદિયા, યે રૈના ઔર તુમ
બડે અચ્છે લગતે હૈ

-બાલિકા વધુ (૧૯૭૬) અમીત કુમાર

•

ચમકતે હૈં જબ તક યે ચાંદ ઔર તારે
ના તૂંટેગે અહદો પૈમા હમારે
એક દૂસરા- એક દૂસરા જબ દે સદા
હોકે દીવાના હમ કો આના પડેગા
જો વાદા કિયા વો નિભાના પડેગા
રોકે જમાના ચાહે રોકે ખુદાઇ તુમકો આના પડેગા
જો વાદા કિયા વો નિભાના પડેગા, નિભાના પડેગા

-તાજમહલ (૧૯૬૩) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચાંદી કી ચમકતી રાહે વો દેખો ઝૂમ ઝૂમ કે બુલાયે... (૨)
કિરનોં ને પસારી બાંહે કી અરમાં નાચ નાચ લહરાયે
બાજે દિલ કે તાર ગાયે યે બહાર ઉભરે હૈ પ્યાર જીવન મેં... (૨)
વો ચાંદ મિલા વો તારે હંસે યે રાત અજબ મતવાલી હૈ
સમજને વાલે સમજ ગયે હૈ ના સમજે, ના સમજે વો અનાડી હૈ
કિરનોં કી ચુનરિયાં તાની બહારે કિસપે આઝ દિવાની... (૨)
તારોં કી ચાલ મસ્તાની હૈ પાગલ જીસપે રાત કી રાની
તારોં કા જાલ લે લે દિલ નિકાલ પૂછોના હાલ મેરે દિલકા... (૨)
વો ચાંદ મિલા વો તારે હંસે યે રાત અજબ મતવાલી હૈ
સમજને વાલે સમજ ગયે હૈ ના સમજે, ના સમજે
વો અનાડી હૈ

-અનાડી (૧૯૫૯) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

જાને ક્યા બાત હૈ... (૨)
નીંદ નીહં આતી બડી લંબી રાત હૈ
જબ જબ મૈં દેખું ચાદ સિતારે

ઐસા લગતા હૈ મુઝે લાજકે મારે
જૈસે કોઇ ડોલી કોઇ બારાત આયી
નીંદ નહીં આતી બડી લંબી રાત હૈ

-સની (૧૯૮૪) લતા મંગેશકર

•

ચંદ્રમા કા ગોરા બદન ઝિલમિલાયે જૈસે કિરન.... (૨)
ચૂમ રહા ઉનકે ચરન ઝૂમ ઝૂમ કે સંગીત
આજ મિલે મન કે મીત
અખિયાં યે બનકે ચકોરદેખે હૈં ચંદાકી ઔર
સાંવલી સલોની મિલે આજ ધીરે ધીરે
આજ મેલિ હૈ મન કે મી... (૨)
ઘુંઘરૂ કી લય પે આજ... (૨)
નાચને લગી હૈ પ્રિત.
આજ મિલે હૈ મન કે મી.

-નવાબ સિરાજુ દદૌલા (૧૯૬૭) મન્નાડે

•

તારોં મેં હૈ તેરી, ચાંદ તેરી પરછાઇ
ઉતને ગીત હૈ જીતની રાતે હમને સાથ બિતાયી
કૈસે ભૂલું રે સાવરિયા કરૂં મૈં ક્યા ઉપાય
ચાહે જીયા જાયે
સમઝાય સમઝાય બુંદિયા બરસે, છીડી પ્યાર કી બાતે
મીઠી મીઠી આગમેં સુલગી કિતની હી બરસાતે
રીમઝીમ રીમઝીમ બુંદિયા બરસે
જાને ક્યું ઝૂ કે દિલ દિવાના
બૈઠા રોગ લગાયે ચાહે જીયા જાયે
લાગી ના હી છૂટે રામા ચાહે જીયા જાયે

-મુસાફિર (૧૯૫૭) દિલીપ કુમાર, લતા મંગેશકર

•

યે મૌસમ રંગીન જ્યાં, ઠહર જરા ઓ જાને જાં
તેરા મેરા મેરા તેરા પ્યાર હૈ તો ફિર કૈસા શરમાના?

રૂક તો મૈં જાઉં જાને જાં, મુઝકો, હૈ ઇન્કાર કહાં
તેરા મેરા મેરા તેરા પ્યાર સનમન ના બન જાયે અફસાના.
યે ચાંદ યે સિતારે, કહતે મિલકે સારે, આજા પ્યાર કરે.... (૨)

યે ચંદા બૈરે દેખે, ઐસે મેં બોલે કેસે ઇકરાર કરેં?
દિલમેં હૈ કુછ કુછ કહે જુબાં, પ્યાર યહી હૈ જાને જાં
તેરા મેરા મેરા તેરા પ્યાર હૈ તો ફિર કેસે શરમાના?

-મોડર્ન ગર્લ (૧૯૬૧) મૂકેશ, સુમન કલ્યાણપુર

•

મુઝે ચાંદ તકતા હૈ? મેરા કૌન યે લગતા હૈ?
મુઝે શક યહી હોતા હૈ, મેરે ચાંદ સે જલતાહૈ
હમે ઇસકી ક્યા પરવા હૈ
સાઝે દિલ છેડ દે... (૨)

ક્યા હસીં રાત હૈ
કુછ નહીં ચાહિયે... (૨) તુ અગર સાથ હૈ... (૨)

-ઝો દિલ છેડ દે. (પાસપોર્ટ (૧૯૬૧) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ ચકોરી કા પ્રેમ કહાની, પ્રેમ કહાની
પ્રેમ જગત મેં હૈ સબસે પુરાની
ઇસસે પૂરાની એક કહાની તેરી મેરી પ્રિત રે
આજા તુઝ કો પુકારે મેરે ગીત રે મેરે ગીત રે
ઓ મેરે મિતવા

-ગીત (૧૯૭૦) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

બદલી મેં ચાંદ હૈ, તુ અખિયોં મેં
પિયા માનો યા માનો ના
ઝૂમા રે ઝૂમા બદલી મેં ચાંદ હૈ
તો અખિયોં મેં તુમ પિયા

કૌન સા તારા ચાંદ કો પ્યારા
એક વહી જીસપે હો નામ તુમ્હારા

મૈં ના જાનું યે બાતે જરા સા સમઝાના
બદલી મેં ચાંદ હૈ તો અખિયોં મેં તુમ પિયા.

-કભી ધૂપ કભી છાંવ (૧૯૬૫) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

તુજો બઢાદે હાથ જરા દુનિયા કે સહારે કુછ ભી નહીં
માન લિયા દિલકશ હૈ બહુત, યે રાત હસીં યે ચાંદ જવાં
બાત જો દેખી. તુઝમેં, નજારો મેં વો બાત કહાં
સામને મેરે તું અગર દુનિયા કે નજારે કુછ ભી નહીં
તેરી ચમકતી આંખો કે આગે યે સિતારે કુછ ભી નહીં

-છોટે બાલુ (૧૯૫૭) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

જબ તક ચમકે ચાંદ સિતારે
હમ હૈ તુમ્હારે, તુમ હો હમારે... (૨)
સાગર કી યે લહર પુકારે મિલકે રહેંગે દોનો કિનારે દોનો કિનારે
ચાહે પાસ હો ચાહે દૂર હો
મેરે જિવન કી તુમ તકદીર હો.

-સમ્રાટ ચંદ્ર ગુપ્ત (૧૯૫૮) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

તુમ સેહી મેરી જિંદગી મેરી બહાર હો તુમ... (૨)
અપને હી દિલ સે પૂછિ લો કિસકા હો પ્યાર તુમ
તુમસે હી મેરી જિંદગી...

ગાતી હુઈ હવાઓ મેં તેરા હી ગીત હૈ, તેરા હી ગીત હૈ
સજન મેરી નિગાહ મેં તેરી હી પ્રીત હૈ, તેરી હી પ્રીત હૈ
ચંદાવરૂપ ચાંદની, મેરા શિંગાર તુમ
તુમ સે હી મેરી જિંદગી મેરી બહાર હોતુમ

-અપના ઘર (૧૯૬૦) મૂકેશ, ગીતા દત્ત

•

આ ગયા આંચલ કિસીકા આજ મેરે હાથ મેં..(૨)
હૈ ચકોરી, આજ અપને ચંદ્રમા કે સાથ મેં... (૨)

ચલ પડી હો કિસ્તીયાં આજ એક ધાર મેં કિસ લિયે?
યાર ચાંદ લગ ગયેહૈ તેરે મેરે પ્યાર મેં ઇસ લિયે

ગા રહી હૈ, જિંદગી હર તરફ બહાર મેં કિસ લિયે?
ચાર ચાંદ લગ ગયે હૈ તેરે પ્યાર મેં ઇસ લિયે.

-આંચલ (૧૯૬૦) મહેન્દ્રકુમાર, આશા ભોંસલે

•

તુમ હો સાથ રાત ભી હસીંહૈ
અબ તો મૌત કા ભી ડર નહીં હૈ... (૨)
ચાંદ જાનતા નહીં યે દાસ્તાં
કિસ તરફ ચલા હૈ મેરા કારવાં... (૨)
ફિર ભી ના સાથ હોંગે હમ યહાં
ચાંદ કો તો યે ખબર નહીં હૈ
કિતના ખુશ નસીબ મેરા પ્યાર હૈ મેરે સામને મેરી બહાર હૈ
તેરી હર અદાસે મુઝકો પ્યાર હૈ

-મોહર (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

જબ તક સૂરજ ચંદા ચમકે ગંગા જમના મેં બહે પાની
તબ તક રહે પ્રીત અમર અપની
હૈ યે જનમ જનમ કી દિવાની
ગોરી યાદ મિલન, ગોરી યાર મિલન કા યે રાત રહે
હાથોં મેં તેરે મેરા હાથ રહે
જીવન મેં પિયા તેરા સથ રહે

-ગુંજ ઊઠી શહેનશાહ (૧૯૫૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

મેરે સુખ અબ તેરે, તેરે દુ:ખ અબ મેરે
તેરે યે દો નૈના ચાંદ ઔર સૂરજ મેરે
ઓ મેરે જીવન સાથી તેરે મેરે સપને અબ એક રંગ હૈ
વો જહાં ભી લે જાયે હમ સંગ હૈ

-ગાઇડ (૧૯૬૫) મો. રફી

•

ચાંદ દેખા ચાંદ આયી સૂરત તેરી... (૨)
આજ મહેસૂસ હો રહી હૈ જરૂરત તેરી, જરૂરત તેરી

-દિલ ખો ગયા (૧૯૯૮) કુમાર સાનુ, સાધના સરગમ

•

મુઝે અલ્લાહ કી કસમ અલ્લાહ અલ્લાહ કી કસમ
તુઝસે પ્યાર હો ગયા
બિના ઇદ કે હી ચાંદ કા દીદાર હો ગયા... (૨)
દીદાર હો ગયા તુમસે પ્યાર હો ગયા.

-સનમ બેવફા (૧૯૯૧) બિપીન સચદેવા, લતા મંગેશકર

•

દેખે લોગ બાગ ફૂલ ચાંદ સિતારે
હમે તો પ્યારે પ્યારે તેરે નજારે ચાહિયે
હમે તરે ગાલોં કા ગુલઝાર ચાહિયે... (૨)
હમે તેરે દુશ્મન કી બહાર ચાહિયે
પ્યાર ચાહિયે પ્યાર ચાહિયે હમે ઘડી ઘડી પ્યાર કા દીદાર ચાહિયે.

-રક્તબંધન (૧૯૮૪) સુરેશ વાડેકર

•

દિલ કે આઇને મેં તુઝકો સજા લિયા.
જબ સે મૈને તુઝકો અપના બના લિયા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
જબસે મેરે દિલપેહુઆ હૈ સનમ પેહરા તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
જબસે મેરે દિલ પે હુઆ હૈ સનમ પહરા તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
એક દૂજે કે દિલમેં અપના ઘર બનાના હૈ
તેરી ખાતિર સભી હદોં સે ગુજર જાના હૈ... (૨)
તુઝસે લિપટા રહુંગા બન કર કંગના તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
પ્યાર મેં હમ સનમ યે સારા જગ ભૂલા દેંગે
મર કે ભી વાહે ચાહતોં કે હમ નિભા દેંગે... (૨)

જાન સે ભી મુઝે હૈ પ્યારા સજના મેરા
ચાંદ તારોં મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
ચાંદ તારોં મેં નજર આયે ચેહરા તેરા

-૨ ઓક્ટોબર (૨૦૦૩) ઉદિત નારાયણ, સાધના સરગમ

•

તૂટ ગયી.. (૪) મેરે મન કી બિના તૂટ ગયી
કૈસે સૂર કે સાઝ સજાઉં કૈસે સોવે ગીત જગાઉં
તૂટે તારોં પર ક્યા ગાઉં, તૂટ ગયી તૂટ ગયી..
મધૂર મધૂર સંગીત સુનાઓ, ગાઓ રે ગાઓરે ગાઓ રે ગાઓ રે

ઝાનન ઝાનન સૂરજ બાજે બિન કે તાર તાર સંગ કરે રંગ રલિયે
સૂર શિંગાર કે સાજ સજે, મૃદંગ ચાંદ ઇક સંગ બાજે
સૂર તાલ સંગ ઝૂમે સંગ સંગ છિડે રાગ રંગ સંગ સંગ
તાનમેં તરંગ મનમેં ઉમંગ અનુરાગ જાગે. આ

-સંગીત સમ્રાટ તાન સેન (૧૯૬૨) પંઢરીનાથ કોલ્હાપૂરે, પૂર્ણા શેઠ

•

જબ તક જાગે ચાંદ ગગન મેં ... (૨)
મેરે ચાંદ, મેરે ચાંદ તુમ સોના નહીં
જબ તક ચમકે ચાંદ ગગન મેં
ઝીલમીલ તારે કરતે ઇશારે, મિલન કી ઘડિયા ખોના નહીં

જબ તક ચમકે ચાંદ ગગન મેં, મેરે ચાંદ તુમ સોના નહીં
નજર મિલન ઐસી ચાંદની બાર બાર છાયેગી નહીં
આયેગી વૈસે રાતે હજારો, ઐસી રાત આયેગી નહીં,
જબ તક ચમકે ચાંદ ગગન મેં, મેરે ચાંદ તુમ સોના નહીં
સપનોં સે જીસકો મૈં ને સજાયા, તૂટે વો મન કા ખિલૌના નહીં
વિનતી કરે મેરી બિંદિયા પિયા આજ નિંદિયા કી નગરી મેં ખોના નહીં

વિનતી કરે મેરી બિંદિયા પિયા આજ નિંદિયાકી નગરી મેં ખોના નહીં
જબ તક જાગે ચાંદ ગગન મેં મેરે ચાંદ, મેરે ચાંદ
મેરે ચાંદ તુમ સોના નહીં
જબ તક ચમકે ચાંદ

-શિવકન્યા (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

કભી તો હમસે કરલો દો બાતે
પ્યારા મુખડા મોડકે
તુમ કહો તો ધરતી પે લાદુ ચાંદ તારે તોડકે
પર યે વાદા હમસે કર લો જાઓગે ના છોડકે
કભી યાદ હમે ભી કિજીયે, કભી ના મહમારા લિજીયે
સપનોં મેં આયા કિજીયે... (૨)
મેરી જાન, મેરી જાન કુછ ભી કિજીયે, ચાહે જાન મેરી લિજીયે
પર દિલ હમી કો દિજીયે, પર દિલ હમી કો દિજીયે

-છલિયા (૧૯૬૦) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

આઓગે જબ તુમ ઓ સાજના... (૨) અંગના ફૂલ ખિલેંગે.
બરસેગા સાવન... (૨) ઝૂમઝૂમકે... દો દિલ ઐસે મિલેંગે
ચંદા કો તાકુ રાતો મેં હૈ જિંદગી તેરે હાથો મેં
પલકો યે ઝીલમીલ તારે હૈ આના ભારી બરસાતો મેં
સપનોં કા જહાં હોગા કેલા કેલા
બરસેગા સાવન... (૨)
ઝૂમઝૂમકે
દો દિલ ઐસે મિલેંગે...

-જબ વી મેટ (૨૦૦૭) ઉસ્તાદ રશીદખાન

•

ચાંદ ક્યા હૈ રૂપકા દર્પન
રૂપ ક્યા હૈ પ્રીત કા આંગન
પ્રીત ક્યા હૈ દિલકી ધડકન
ચાંદ ક્યા હૈ રૂપકા દર્પન...
રાત કો અપના ચાંદ પ્યારા, હો રાત કો અપના ચાંદ પ્યારા
મુઝકો પ્યારા પ્યાર તુમ્હારા
સાંસ ક્યા હૈ આસ કા જીવન, આસ ક્યા હૈ ચાંદ સી દુલ્હન
ચાંદ ક્યા હૈ રૂપકા દર્પન....

-ધમકી (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

નીંદ નિગાહોં કી ખો જાતી હૈ, ક્યું કી જવાની મેં હો જાતી હૈ
મુહોબ્બત મુહોબ્બત મુહોબ્બત મુહોબ્બત.. (૨)
દુનિયા સે જુદા ઇસકી બાતેં... (૨) ગુજરી હૈ કઇ ઐસી રાતેં
જબ ચાંદ સિતારે ભી સોયે રહે, હમ ઉનકે ખયાલો મેં ખોયે રહે
હમકો જગાકે યે સો જાતી હૈ, ક્યું કી જવાની મેં હો જાતી હૈ
મુહબ્બત મુહબ્બત...

-લૂટેરા (૧૯૬૫) લતા મંગેશકર

•

ઓ પ્રેમ દિવાની ઓ પ્રેમ દિવાની
પ્રેમ દિવાની સંભલ સંભલ કર ચલના ઓ પ્રેમ દિવાની
ફૂલે હુએ હૈ ચાંદ સિતારે, ભોલે હૈ યે સજન તુમ્હારે... (૨)
કર સોલહ સિંગાર આજ તુમ... (૨) ચલો તુમ ચલો તુમ ચલો.
નિકટ મેં બઢના પ્રેમ દિવાની

-કાદમ્બરી (૧૯૪૪) મન્ના ડે.

•

યે શોખ સિતારે... (૩)
ઇક શોખ નજર કી તરહ કરતે હૈ ઇશારે, યે શોખ સિતારે
યે ચાંદની રાતે... (૪)
કરતી હૈ મુઝસે સદા યે મેરે ચાંદ કી બાતે, યે ચાંદની રાતે

-એક થી લડકી (૧૯૪૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

દિલતો યું હી ધડકતા હૈ, લેકિન જંદગી ક્યા હૈ હમ ભી તો જાને
હમેં બી બતાઓ હમે ભી બતાઓ
ચાંદ કિસ કે લિયે મુશ્કરાયા, અજી ચલે આઓ
તુમ્હે આંખોને દિલમેં બુલાયા હૈ, અજી ચલે આઓ.

-હલાકુ (૧૯૫૬), લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

ચાંદ સે પૂછો સિતારો સે પૂછો, મુઝે તુમસે પ્યાર હૈ
દિલ દિલ સે મિલા... (૨) દિલ દિલ સે મિલા પ્યારે
મેરા દિલ પૂકારે

-ડાકૂકી લડકી (૧૯૫૪) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

આજા ચલે પિયા ચાંદ વાલે દેશ મેં
તારો મેં હમ જાકે પ્યાર કેરંગે

-રોકેટ ગર્લ (૧૯૬૨) મન્નાડે, સુમન કલ્યાણપુર

•

સંગ સંગ રહેંગે તુમ્હારે જી હુજુર
ચાંદ સે ચકોર ભલા કૈસે રહે દૂર

-મુલ્ઝિમ (૧૯૬૩) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ઓય કાશ દેખું મૈં આજ કી રાત
ચાંદ ઔર પિયા દોનોં કો એક સાથ
દોનોં કે એક સાથ દર્શન કરૂં, પૂજા કે ફૂલ અર્પણ કરૂં
તારોં કી ઐસે નિકલે બારાત
ચાંદ ઔર પિયા દોનોં એક સાથ

-આશિક આવારા (૧૯૯૩) સાધના સરગમ

•

ચંદા તેરી ચાંદની કો કર દે થોડા કમ
કબ તક છત પર પ્યાર કરેંગે ધૂપ ધૂપ કે અબ હમ
બાત યે ચંદા તુ ક્યું ન માને
કર લે ચંદા તુ અપને દિલકો નરમ

-મહેબૂબ (૧૯૯૭) તલત અઝીઝ

•

મુબારકબાદ દેને કો હવા બાગોં સે આઇ હૈ
બહારેં સારી દુનિયા કી વો અપને સાથ લાયી હૈ
ખુશિયોં કે ચાંદ મુશ્કરાયે રે ઓ
ખુશિયોં કે ચાંદ મુશ્કરાયે રે
દેખો મસ્ત જમાને આયે રે હાયે રે ખુશિયોં કે ચાંદ મુશ્કરાયે રે

-મયુર પંખ (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

સારી દુનિયા કો પીછે છોડકર... (૨) હમ સિતારોં કી દુનિયા મેં આ ગયે
ચાંદ તારોં કી દુનિયા મેં આ ગયે.

-નાદાન (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

સિતારો ચાંદ સે કહ દો બસ ઇતની બાત ધીરે સે
મિલન કી રાત હૈ ગુજરે મિલન કી રાત ધીરે સે
અરી બદલી છૂપા લે દો ઘડી ચાંદ કો દામન મે
પિયા સે આજ કહની હૈ મુઝે એક બાત ધીરે સે

-બડી બહુ (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

ચઢે ચંદા તો તુમ ભી ચલે આના સજન તુમ્હે પ્યાર કી કસમ
જહાં બોલો દીવાના ચલા આયેકી દિલ બેકરાર કી કસ્તી

-અપલમ ચપલમ (૧૯૬૨) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

બાદલ કે સંગ ચંદા ડોલે.. (૨) તેરે સંગ મેરા મન... (૨)
પ્યાર કી દુનિયા જગમગ સારી પ્યાર નહીં તો અંધેરા
મૈં હું તેરા પરવાના દેખો આગ લગા કે ના ભૂલ જાના
સુન લો દિલ કા અફસાના, દુનિયા દિલ કી બસા દેના ભૂલ જાના

-અંદાજ (૧૯૪૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

બિત ગયી હૈ આધી રાત.. (૨) ચંદનિયા ધીરે ધીરે આના
કૈસે કહું મૈં દિલકી બાત.. (૨)
જીયા તેરે બિના હૈ દિવાના

-નાચે નાગીન બાજે બિન (૧૯૬૦) મો. રફી, લતા મંગેસકર

•

હવા બદલે ફિઝા બદલે સૂરજ બદલે ચંદા બદલે
ધરતી પર જો હૈ બદલે આકાશ કી હર શય બદલે
લેકિન તુમ હમ જો જરા બદલે તો હમસે હમારા ખુદા બદલે
કહિયે, સુનિયે, આઓ દોનોં ઇકરાર કરેં

-મહોબ્બત કી જીત (૧૯૬૦) તલત મહેમૂદ, સુમન કલ્યાણપૂર

•

પિયા મૈં હું પતંગ તુ ડોર, મૈં ઉડતી ચારો ઔર
મેરા દિલ યે જવાં રહે બસમેં કહાં, જબ છાયે ઘટા ઘનઘોર
ઝૂમે જીયા બાજે શહનાઇ, રાતસુહાની સપને લાયી
ચાંદને હંસ કર આંખ મિલાયી, મસ્ત જવાની લે અંગડાયી

-રાગીની (૧૯૫૮) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

મેરે દિલ કભી તો કોઇ આયેગા હમ દમ જો તેરા બન જાયેગા
હોગી હસીન વો ચાંદરાત હમ સાથ સાથ હોંગે... (૨)
બરસેગા નૂર ખૂશિયોં મેં ચૂરહાથોં મેં હાથ હોંગે

-મૈં ચૂપ રહુંગી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

શબનમ સે ભીગા હૈ મૌસમ
ડૂબા હૈ મસ્તીમે આલમ
સોયે નજારે ચાંદ સિતારે
ચૂપ હૈ જમીન આસમા
ચમ ચમ ચમકા સારા જહાં

-બડે ઘરકી બહુ (૧૯૬૧) આશા ભોંસલે

•

ઓ ચંદા આજ કી રાત ન ઢલના
ઝીલમીલ તારોં કી છબી મેં
મૈ ઝુમુ પી કી બાહોં મે
દો પ્રીતોં કે અરમાનો કા
સપના નહી બદલના
ઓ ચંદા આજકી રાત ન ઢલના

-મહા ભારત(૧૯૬૫) મહેન્દ્રકપૂર લતા મંગેશકર

•

માથે પે ચંદા કી બિંદીયા લગાદૂ હાં હાં લગાદૂ
માથે બિંદીયા લગાદૂ આંખોમેં બદરા કા કજરા સજા દૂ
ફૂલોં કે રસમે ચૂનરી રંગ કે ગલે પહેનાદૂ
ગલે પહેનાદૂ યે સંગ હાર તો સૈંયા લૂટ જાયેંગે
સૈયા ડોલી લેકે આયે તેરે દ્વાર
સવેરે લેકે જાયેંગે

-શ્રધ્ધાંજલિ(૧૯૮૧) શોભા ગૂર્તુ

•

પૂછે જો કોઈ મેરી નિશાની રંગ હીના લિખના
ગોરે બદન પે ઉંગલી સે મેરાનામ અદા લિખના
કભી કભી ચાંદ આસપાસ રહતા હૈ

કભી કભી શામ આસપાસ રહતી હૈ
આયોના આયોના જહનમેં બહને દે
વાદી કે મૌસમ ભી એક દિન બદલેગે

- યહાં (૨૦૦૫) શાન શ્રેયા ઘોષાલ

Aditi M

૧૮
ચાંદ-ચાંદની છેડે રાગની

ચંદ્ર પિયુ છે તો ચાંદની પ્રિયતમા છે, બન્નેનો સાથ અતૂટ છે. ચંદ્રનો પ્રકાશ એ ચાંદની. ચંદ્ર પૃથ્વી પર શીતલ હળવો પ્રકાશ પાથરે છે, જે માનવ ચિત્તને આનંદિત કેર છે. ચંદ્રિકા- જ્યોત્સ્ના- ચાંદનીનો, નજારો, આંખને ઠારે છે, મનને પ્રફુલ્લિત કરે છે અને દિલમાં રોમાંચ જગાવે છે. ચાંદની મધૂર છે, મોહક છે, શીતળ છે, જેમાં ટહેલવાનો, જેને માણવાનો લહાવો સૌ કોઇ ઇચ્છે છે. ચાંદનીની માદકતા પ્રેમી હૈયાઓમાં પ્રેમની રાગ-રાગિણી છેડે છે. ચંદ્રની રોમાંચકતા તેમ ચાંદનીની રોમાંચકતા એ બન્ને આમતો એક જ બાબત છે, પરંતુ ચાંદને જોઇને અને ચાંદનીમાં નહાઇને પ્રેમીઓ રોમાંચ અનુભવે છે. અને પ્રેમનો રાગ છેડે છે. ચાંદની મિલનની તીવ્ર ઇચ્છા જગાવે છે, પ્યાસ જગાવેછે, આશ જગાવે છે અને મિલનની પળોને મધુર રાગ-રાગિણીઓથી ભરી દે છે. ચાંદની સાક્ષીએ રોમાંચની અનુભૂતિ કરાવતા ગીતોની જેમ ચાંદનીના મધુર-મદહોશનજારામાં પ્રેમની રાગિણી છેડતા ગીતો પણ (હિન્દી ફિલ્મોમાં ભરપૂર પ્રમાણમાં છે.

ચાંદ (૧૯૫૯)ના ગીત આજારી ચાંદનીમાં ૨૪ વખત ચાંદની અને ૮ વખત ચાંદનો ઉલ્લેખ છે. ઝૂડી (૧૯૮૫)ના ગીત ચંદા દેખે ચંદા તો વો ચંદા શરમાય. માં ૧૯ વાર ચંદા અને ૪ વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે. ચંદ્રમુખી (૧૯૬૦)ના ગીત ચાંદની ઝીલમીલ કરે તારોં ભરી યે રાત માં ૧૩ વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે. ચાંદની રાત (૧૯૪૨)ના ગીત ચાંદની રાત ઓર તારે ખિલે હો માં ૧૧ વાર ચાંદની રાત અને ૨ વાર ચંદા જ્યારે જ્યોતિ (૧૯૬૯)ના ગીત સોચ કે યે ગગન ઝૂમે અભી ચાંદ નિકલ આયેગામાં ૧૦ વાર ચાંદ અને ૨ વાર ચાંદનીનો ઉલ્લેખ છે. ફિરદૌસ (૧૯૫૩)ના ગીત ચાંદની રાત હૈ માં ૨૪ વખત ચાંદની અને ૪ વખત ચંદાનો ઉલ્લેખ છે. નિરાલા (૧૯૫૦)ના ગીત હો દેખો દેખોજી માં ૧૧ વાર ચાંદની રાત અને ૨ વાર ચંદાનો ઉલ્લેખ છે.

•

તુમ્હારે ખયાલો મેં ખો જાયે યે જી ચાહતા હૈ કી સો જાયે
દેખો બાતો બાતો મેં ચાંદની રાતો મેં
ખ્વાબ સુહાના બન ગયા અચ્છા
ગમ કા ફસાના બન ગયા અચ્છા
સરકારને આકે મેરા હાલ તો પૂછા
સરકારને આકે મેરા હાલ તો પૂછા
અચ્છા જી.

-મનચલી (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર, બીના ચંદાવર કર

•

ચાંદ મેરા દિલ ચાંદની હો તુમ
ચાંદ સે હૈ દૂર ચાંદની કહાં
લટ કે આના હૈ યહીં તુઝકો
જા રહે હો તુમ જાઓ મેરી જાન

-હમ કિસી સે કમ નહીં (૧૯૭૭ મો. રફી

•

હમ દોનોને દેખા હૈ એક સપના
કહીં હી યે છોટાસા એક ઘર હૈ અપના
આંગન મેં ઉતરી હૈ ચાંદની રાતે
હમ બૈઠે કરતે હૈં પ્રેમ કી બાતે
યે બાતે યે રાતે ભૂલ જાયે હમ તો હમે યાદ દિલાના
હો ભૂલ ના જાના
મૈં એક ચોર તૂ મેરી રાની ... (૨)

-રાજારાની (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદની રાતોં મેં હાથ લીયે હાથો મેં
ડૂબે રહે એક દૂસરે કી રસ ભરી બાતો મેં
તુ જો મેરે સંગ મેં મુશ્કરા લે, ગુન ગુના લે
તો જિંદગી હો જાયે સફલ
તુ જો મેરે સૂરમેં સૂર મિલા લે, સંગગાલે
તો જિંદગી હો જાયે સફલ
તુ જો મેરે મન કો ઘર બનાલે મન લગાલે
તો બંદગી હો જાયે સફલ

-ચિત્ત ચોર (૧૯૭૬) યેશુદાસ, હેમલતા

•

દેખો કસમ સે દેખો કસમ સે કહતે હૈ તુમસે હાં
તુમ ભી જલોગે હાથ મલોગે રૂઠ કે હમસે હાં
દેખો કસમ સે
રાત હૈ દિવાની મસ્ત હૈ ફિજાએ... (૨)
ચાંદની સુહાની શર્દ હૈ હવાએ
તુમ ભી અકેલે હમ ભી અકેલે કહતે હૈતુમસે હાં
તુમ ભી જલોગે હાય મલોગે રૂઠ કે હમસે હાં
દેખો કસમ સે...

-તુમસા નહીં દેખા (૧૯૫૭) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

આસમાં હૈ યા સિતારોં કી લડી... (૨)
મોતિયોં સે રાત કી ચુનરી જડી.. (૨)
ચાંદની કી હર તરફ બરસાત હૈ... (૨)
ક્યા બાત હૈ, રાત રંગીલી સુહાની રાત રાત હૈ
તુમ ચલે આઓ, તુમ ચલે આઓ તો ફિર ક્યા બાત હૈ
ક્યા બાત હૈ, રૂતરંગીલી હૈ
તુ નહીં તો જિંદગી કુછ ભી નહીં... (૨)
યે હવા યે ચાંદની કુછ ભી નહીં... (૨)
લબ પે તેરા નામ દિલ પર હાથ હૈ.. (૨)
ક્યા બાત હૈ, રૂત રંગીલી હૈ સુહાની રાત હૈ, તુમ ચલે આઓ

-પ્યાર કી જીત (૧૯૪૮) મીના કપૂર, સૂરૈયા, સુરીન્દર કૌર

•

શોખિયોં મેં ડૂબી યે અદાયે ચેહરે સે ઝલકી હુઈ હૈ
જૂલ્ફકી ઘની ઘની ઘટાયે શાન સે ઢલતી હુઈ હૈ
લહરાતા આંચલ હૈ જૈસે બાદલ
બાહોંમેં ભરી હૈ ચાંદની રૂપ કી ચાંદની
મૈં અગર કહું યે દિલકશી હૈ નહીં કહીં ના હોગી કભી
તારીફ યે ભી તો સચ હૈ કુછ ભી નહીં
તુમકો પાયા હૈ તો જૈસે ખોયા હું, કહે ના ચાહું ભી તો તુમસે ક્યા કરું
કિસી જબાં મેં ભી વો લબ્જ નહીં
કિ જિનમેં તુમ હો ક્યા તુમ્હેં બતા સકું

-ઓમ શાંતિ (૨૦૦૭) સોનુ નિગમ, શ્રેયા ઘોષાલ

•

જગમગાતી હુઈ ચાંદની રાત હૈ, રાતે હૈ યા સિતારોં કી બારાત હૈ.. (૨)
એક દિન દિલકી રાહો મેં અપને લિયે
જલ ઊઠેંગે મહોબ્બત કે ઇતને દિયે મૈંને સોચા ન થા
એક દિન જિંદગી ઇતની હોગી હસીન, ઝૂમેગા આસમાં ઝૂમેગી જમીં
મૈંને સોચા ન થા
એક દિન યું આપ હમકો મિલ જાયેંગે, ફૂલહી ફૂલ હી ફૂલ રાહો મેં ખિલ જાયેંગે
મૈંને સોચા ન થા... (૩)

-યસ બોસ (૧૯૯૭) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞત્રિક

•

ચાંદ હો યા ના હો ચાંદની રાત હૈ
મૈં તેરે સાથ હું તું મેરે સાથ હૈ
ઓર કુછ હો ના હો એક હી બાત હૈ
ખૂબ સૂરત બડી યે મુલાકાત હૈ

-પ્યાર ઇશ્ક ઔર મહોબ્બત (૨૦૦૧) સોનુ નિગમ, અલકા યાજ્ઞિક

•

ખોયા ખોયા ચાંદ રહેતા હૈ આસમાં કે પાસ
ખોયે ખોયે હમ ભી રહતે હૈં ઇસ જમીં કે પાસ.. (૩)
ખોયા ખોયા ક્યું રહેતા હૈ આજકલ યે દિલ
તુમ જો મેરી જાન સમઝતી હો મેરે મુશ્કિલ
સારી સારી રાત જાગું મૈં ચાંદની કે સાથ
બસમેં નહીં હૈ આજકલ મેરે જજબાત
કહે દો ના... (૩) પ્યાર હૈ... (૨)

-ખોયા ખોયા ચાંદ (૨૦૦૭) બાબુલ સુપ્રિયો, અલકા યાજ્ઞિક

•

શાદી કરકે ફસ ગયા યાર અચ્છા ખાસા થા કુંવારા
આસમાન કી પરી હો ચાહે ગોરી યા કાલી
ચાર દિનોં કી ચાંદની હોતી હૈ ગરઘરવાલી... (૨)
શાદી કરને વાલા બસ શાદી કે દિન હંસતા હૈ
સારી ઉમ્ર વો રોતા હૈ ઇસ જાલ મેં જબ ફંસતા હૈ.
મેરે તન કા ગહના બન ગયે ચાંદ ઔર સિતારે
મૈંને જિતને સપને દેખે પૂરે હો ગયે સારે

આજ મૈં કિતની ખુશ હું જીવન કી ખુશિયોં કો પાકે
જી કરતા હૈ નાચું બિન પાયલ ઘુંઘરૂં છનકાકે

•

શાદી કરકે ફસ ગયા યાર અચ્છા ખાસા થા કુંવારા...

-જુદાઇ (૧૯૯૭) બાલી બ્રહ્મભટ્ટ, શંકર મહાદેવન, અલકા યાજ્ઞિક

•

મૈં યહાં તુ કહાં મેરા દિલ તુઝે પૂકારે
ઝૂકી ઝુકી હૈ નજર ઝૂમે ઝૂમે રે જીગર કોઇ ક્યું હમે પુકારે?
ખિલ રહી ચાંદની રાત હૈ જૈસે ચાંદ કી બરસાત હૈ
આજ કહ દો ના જી ખોલ કે જો દિલ મેં છૂપી બાત હૈ
મૈં યહાં તુ કહા મેરા દિલ તુઝે પુકારે..

સચ કહે દું તુમ્હે ઓ બલમ બિછડેંગે નહીં હમતુમ
એક પલ ભી દૂર નહીં હૂં, ચાંદ તારોં કી કસમ
મૈં યહાં તુ કહાં...

-બેદર્દ જમાના ક્યા જાને (૧૯૫૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચાંદની થી રાતે ખૂબ હુઈ બાતે
કોઇ લડકા... કોઇ લડકી
કલ રાત સપને મેં મિલી
બડી પ્યારી સી સુરત થી ભલા સા નામ થા
કોઇ લડકા કલ સપને મેં મિલા..

-સીતા ઔર ગીતા (૧૯૭૨) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદની કે તલે જબ મિલે થે ગલે
અબ ચાહે કાંટે મિલે યા કલિયાં મૈંને તેરી બાંહ પકડ લી
અબ ચાહે રબ રૂઠે યા દુનિયા મૈંને તેરી રાહ પકડ લી
મૈંને અકસર હામી ભર લી...

-દાગ (૧૯૭૩)કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

આંખો મેં બસાયે કોઇ કિસકો નીંદ આતી હૈ
ઓ નીંદ કહાં હૈ તૌબા ઐસે મેં તૂટ જાતી હૈ

યે ઐસી ચાંદની ન આયેગી કભી
સવેરે ચાંદ દેખોગે તો નહીં ચલેગા?
ચલેગા, મગર રાત મેં યે ચાંદ ઢલેગા
ના સોએંગે ના સોને દેંગે

આજ સારી રાત હોગી મુલાકાત, બાતે કરેંગે
સવેરે બાત કરેંગે તો નહીં ચલેગા?
ચલેગા, મગર સારી રાત મેરા દિલ જલેગા
ન સોયેંગે ન સોને દેંગે આજ સારી રાત હોગી મુલાકાત

-મી. રોમિયો (૧૯૭૪) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ક્યા જાનુ સજન હોતી હૈ ક્યા ગમ કી શામ
જલ ઊઠે સો દિયે જબ લિયા તેરા નામ
ક્યા જાનું સજન

કાંટો મેં મૈં ખડી નૈનો કે દ્વાર પે
નિસ દિન બહાર કે દેખું સપને
ચેહરે કી ધૂલ ક્યા, ચંદા કી ચાંદની
ઉતરી તો રહ ગયી મુખ પે અપને
ક્યા જાનું સજન...

-બહારોં કે સપને (૧૯૬૭) લતા મંગેશકર

•

મુઝકો જો તુમ મિલે યે જહાં મિલ ગયા.. (૨)
તુમ જો મેરે દિલ મેં બસે દિલ કા કમલ ખિલ ગયા
આ આ યે ભીગી હુઈ ફિઝા બરસ રહી હૈ ચાંદની
તારોં ને મિલકર છોડે દી મધુર મિલન કી રાગની
લે કે કરાર આયા હૈ પ્યાર ક્યા હૈ અગર મેરા દિલ ગયા
મુઝ કો જો તુમ મિલે યે જહાં મિલ ગયા.

આ આ દેખ કે ચલ રહે હૈ હમ, હૈં યે પ્યાર કા રાસ્તા
લે કે કરાર આયા હૈ પ્યાર ક્યા હૈ મગર મેરા દિલ ગયા
મુઝ કો જો તુમ મિલ ગયે યે જહાં મિલ ગયા

-ડિટેક્ટીવ (૧૯૫૮) હેમંત કુમાર, ગીતા દત્ત

•

હાથ આયા હૈ જબ સે તેરા હાથ મેં
આ ગયા હૈ નયા રંગ જજબાત મેં
મૈં કહા હું મુઝે યે ખબર નહીં, તેરે કદમોં પે હી ગિર ન જાઉં કહીં
દિલ મેં નજરોં સે છૂપ છૂપ કે આયા હૈ તુ
દિલ ચુરાકર મેરા મુશ્કરાયા હૈ તુ
તુ કહે તો મૈં એક બાત તુઝસે કહું
મેરા સાથી નહીં બલ્કિ સાયા હૈ તુ
ઊંગલિયાં જબ જમાને કી મુઝ પર ઊઠે
ખો ના જાના કહીં ઐસે હાલત મેં
રોશની જિંદગી મેં મહોબ્બત સે હૈ
વર્ના રખા હૈ ક્યા ચાંદની રાત મેં

-દિલ ઔર મહોબ્બત (૧૯૮૮) મહેન્દ્ર કપુર, આશા ભોંસલે

•

યે ન સમજો કિ તુમસે દૂર હું... (૨)
તેરે જીવન કી પ્યાર ભરી આસ હું (૨)
ચાંદ કે સંગ જૈસે હૈ ચાંદની
વૈસે મેં ભી તેરે દિલ કે પાસ હું
હાયે વો દિલ નહીં જો ધડકના ના જાને
ઔર દિલદાર નહીં જો તડપના ના જાને
રાહે કોઇ ડગર હો પ્યાર કી, ખત્મ હોગી નહીં તેરી મેરી દાસ્તાં
દિલ જલેગા તો હી રોશની, તેરે દિલમેં બનાયા મૈંને આશિયાં
ઓ શરદ પૂનમ કી રંગભરી ચાંદની
મેરી સબ કુછ મેરી તકદીર મેરી જિંદગી
તુમ રૂઠી રહો મેં મનાતા રહું
કિ ઇન અદાઓં પે ઔર પ્યાર આતા હૈ... (૨)
થોડે શિકવે ભી હો કુછ શિકાયત ભી હો
તો મઝા જીને કા ઔર ભી આતા હૈ

-આસ કા પંછી (૧૯૬૧) મુકેશ, લતા મંગેશકર

•

મૈંને એક બાર તેરી એક ઝલક દેખી હૈ
મેરી હસરત હૈ કિ મૈં ફિર તેરા દીદાર કરૂં

તેરે સાયે કો સમઝકરયે હસીં તાજમહલ
ચાંદની રાત મેં નજરોં સે તુઝે પ્યાર કરું
ચાંદની રાત મેં નજરોં સે તુઝે પ્યાર કરું
અપની મહેકી હુઈ ઝૂલ્ફોં કા સહારા દે દે
મેરા ખોયા હુઆ રંગીન નજારા દે દે
મેરે મહેબૂબ તુઝે મેરી મહોબ્બત કી કસમ
ફિર મુઝે નરગીસી આંખો કા સહારા દે,દે, મેરે મહેબૂબ

-મેરે મહેબૂબ (૧૯૬૩) મો. રફી, ફિમેલ વર્ઝન- લતા મંગેશકર

•

ચંદ્રિકા દેખ છાયી... (૨)
પિયા ચંદા સે મિલકે મન હી મન મેં મુશ્કરાઇ
છાયી ચંદ્રિકા દેખ છાયી, સરગ સુહાગન મધુબન ભાવન
વિરહી જનો કા સુખ સરખાવત
આયી પૂનમ કી ઘટા, ઘુંઘટ હટા
કુહુ કુહુ બોલે રે કોયલિયા, કુંજ કુંજ મેં ભંવરે ડોલે, ગુન ગુન બોલે
કુહુ કુહુ બોલે રે કોયલિયા...

-સુવર્ણ સુંદરી (૧૯૫૭) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

યે ચાંદની યે ઠંડી હવા,
અરમાનોં સે દિલ અપના ભરા હો
ઐસે મેં તુમ આઓ તો ક્યા મઝા હો
અરમાનોં સે દિલ અપના ભરા હો
ઐસે મેં તુમ આઓ તો ક્યા મઝા હો
અપની જવાની યુંહી બિતી જાયે હાયે તેરી કસમ
પીપલ કી છાંવ તલે હમ સે મિલને આના સનમ

-ચાર ચાંદ (૧૯૫૩) બલબીર, પ્રમોદિની દેસાઇ, મધુબાલા ઝવેરી

•

ચાંદ જાને કહાં ખો ગયા... (૨)
તુઝ કો ચહરે સે પરદા હટાના ન થા
ચાંદની કો ભી ક્યા હો ગયા... (૨)

તુઝ કો ઇસ તરહા મુશ્કરાના ન થા
ચાંદ જાને કહાં કો ગયા

-મૈં ચૂપ રહુંગી (૧૯૬૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

આ દિલ સે પૂછું મેરે ઉસમેં ક્યા બાત હૈ
વો ઉમંગો ભરી ચાંદની રાત હૈ
ચાંદ જબ જબ ઊઠા ઉસ કો દેખા કિયા
હર સિતારોં કા દિલ ફિર તો ધડકા દિયા
ઠંડી ઠંડી હવા પૂછે ઉનકા પતા
લાજ આયે મોહે સખી કૈસે હું મૈં બતા

-જોની વોકર (૧૯૫૭) ગીતા દત્ત, અશા ભોંસલે

લહરોં પે લહર ઉલ્ફત હૈ જવાં
રાતોં કી શહર ચલી આઓ યહાં
સિતારે ટીમ ટીમાતે હૈ તુ આજા આજા
સુલગતી ચાંદની મેં થમ રહી હૈ તુઝપે નઝર
કદમ યે કિસ તરહ બઢતે ચલે જાતે હૈ બેખબર
જમાને કો હૈ ભૂલે હમ આ ચલ દે સાથ યે સફર
લહરોં પે લહર...

-છબીલી (૧૯૬૦) હેમંત કુમાર, નતન

યે ક્યા બાત હૈ આજકી ચાંદની મેં કે હમ ખો ગયે પ્યાર કી રાગની મેં
યે બાહોં મેં બાંહે યે બહેકી નિગાંહે, લો આને લગા જિંદગી કા મઝા
યે રાતે યે મૌસમ નદી કા કિનારા યે ચંચલ હવા
કહા દો દિલોને કિ મિલકર ના હોંગે જુદા
યે રાતે યે મૌસમ યે નદી કા કિનારા યે ચંચલ હવા...

-દિલ્હી કા ઠગ (૧૯૫૮) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

રંગ ભરે બાદલ સે ઇન નૈનો કે કાજલ સે
મૈંને ઇસ દિલ પે લિખ લિયા તેરા નામ
ચાંદની, ઓ મેરી ચાંદની

-ચાંદની (૧૯૮૯) જોલી મુખરજી, શ્રી દેવી

•

ચાંદની રાત હૈ, હાય ક્યા બાત હૈ
દેખો જી દેખો જી દેખો જી દેખો જી
ચાંદની રાત હૈ હાય ક્યા બાત હૈ

-ચાંદની રાત (૧૯૪૯) ઉમા દેવી

•

આંખ મિલી દિલ ચલા ગયા... (૨)
કોઇ પ્યાર કી દુનિયા બસ ગયા
આંખ મિલિ દિલ ચલા ગયા
વો ચાંદની રૂત, વો મસ્ત પવન હો.. (૨)
જાગા થા જહાં સોયા હુઆ મન... (૨)
ફિર ચલિયે વહીં ફિર ચલિયે વહીં... (૨)
કહતી હૈ યહી અબ દિલકી લગન
કૌન યે મુઝમેં સમા ગયા
મેરે નૈનો કા નિંદિયા ચુરા ગયા
આંખ મિલિ દિલ ચલા ગયા

-ચાંદની રાત (૧૯૪૯) શમશાદ બેગમ

•

મસ્ત ચાંદની ઝૂમ રહી હે નાચ રહી હૈ
મસ્તી કી બરસાત હૈ ભીગી ભીગી રાત હૈ

-પ્યાર કી બાતેં (૧૯૫૧) મૂકેશ, ગાતી દત્ત

•

ચાંદની રાત ઔર તારે ખિલે હો.. (૩)
તારોં કી છૈયાં મેં દો દિલ મિલે હો.. (૨)
ચાંદની રાત ઔર તારે ખિલે હો ... (૨)
બદરિયા મેં ચંદા ઘડી ભર કો જાયે... (૨)
કઇ મેરે સાયે મેં કુછ દેર આયે... (૨)
માનું તો હંસ દે ન માનું તો રૂઠે... (૨)
દુનિયા જિસે ચાહે વો સિલ સિલે હો.. (૨)
ચાંદની રાત ઔર તારે ખિલે હો.. (૨)
મૈં ચૂપ હું, મૈં ચૂપ હું તો ઉનકા જીયા બૈઠ જાયે.. (૨)
મૈં રોકું, મેં ટોકુ તો ઉનકા જીયા તિલમિલાયે

કભી મૈં મનાઉં કભી વો મનાયે.. (૨)
નિગાહે મિલે ગુલ સારે ખિલે હો
કભી મૈં મનાઉં કભી વો મનાયે
ચાંદની રાત હો ઔર તારે ખિલે હો... (૨)
તારોં કી છૈયા મેં દો દિલ ખિલે હો.. (૨)
ચાંદની રાત ઔર તારે ખિલે હો.. (૨)

-ભક્ત સૂરદાસ (૧૯૪૨) કે.એલ. સાયગલ, ખુરશીદ બાનો

•

કેસરિયા બાલમા ઓ રી કિ તુમસે લાગે નૈન, નૈન રે
રંગ લિયો મૈં આજ અંગ અંગ તેરે રંગ મેં
તન હુઆ મન હુઆ કેસરિયા
ચાંદની હૈ રાત અબ તો આજા પિયા
કેસરિયા બાલમા ઓ રી કિ તુમસે લાગે નૈન, નૈન રે
ચાંદની રાત હૈ અબ તો આજા પિયા... (૨) આજા પિયા
ચાંદની રાત હૈ અબ તો આજા પિયા
કેસરિયા બાલમા કિ તુમ સે લાગે નૈન, નૈન રે

-લેકિન (૧૯૯૧) લતા મંગેશકર

•

ઝીલમિલ તારોં કી બારાત મેં ભીગી ભીગી બરસાતો મેં
સોઇ સોઇ જાગી જાગી ખોયી ખોયી ચાંદન રાતો મેં
રાતો મેં હો રાતો મેં, રાતો મેં હો રાતો મેં
ફિર નીંદ કહાં આતી હૈ જો લગ જાતી હૈ
મહેબૂબ કી મહેંદી હાથો મેં, દો રાતો મેં દો રાતો મેં

-મહેબૂબકી મહેંદી (૧૯૭૧) લતા મંગેશકર, હેમ લતા

•

ના સર વર, ના નાવડી, ના કોઇ ઠંડી છાંવ
ના કોયલ, ના પપીહરા, ઐસા મેરાગાંવ રે
કહાં તુઝે તન કી તપન ઓ સૈયા સિરમોર
ચંદ્રકિરણ તો છોડકર, જાયે કહાં ચકોર
જાગ ઉઠી હૈ સાંવરે મેરી કુંવારી પ્યાસ રે
અંગારે ભી લગને લગે પિયા અંગારે ભી લગને લગે

આજ મુઝે મધુમાસ રે
તુ ચંદા મૈં ચાંદની તુ તરૂ વર મૈં શામ રે
તું બાદલ મૈં બિજુરિયા, તું પંછી મૈં પાત રે
ઓ મેરે સાવન સજન, ઓ મેરે સિંદુર
સાજન સંગ સજની બની મૌસમ સંગ મયુર
ચાર પહર કી ચાંદની મેરે સંગ લિપા
અપને હાથોં સે પિયા મોહે લાલ ચુનર ઓઢા
કેસરિયા ધરતી લગે અંબર લાલમ-લાલ રે
સંગ લગાકર સાય બા, અંગ લગાકર સાયબા
કર દે મુઝે નિહાલ રે

-રેશમા ઔર શેરા (૧૯૭૧) લતા મંગેશકર

•

દેખો મૌસમ ક્યાં બહાર હેડે સારા આલમ બેકશર હૈ
ઐસે મેં ક્યું હમ દિવાને હો જાયે ના
છલકા છલકા ચાંદની ભી હૈ હલકા હલકા બેખૂદી ભી હૈ
ઐસે મેં ક્યુંહમ વહીં પર ખો જાયે ના
ગાતી થી હર સાંસ મેં બજતી થી શહનાઇયાં
સાયા દિલ પે ડાલતી તા રોંકી પરછાઇયા
ઝાંકે ચંદા આસમાન સે છેડે હમ કો જાન જાન કે
ઐસે મેં ક્યું હમ યહીં પર ખો જાયે ના
દેખો મૌસમ ક્યા બહાર હૈ

-ઓપેરા હાઉસ (૧૯૬૨) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

ચાંદની રાત બડી દેર કે બાદ આયી હૈ
યે મુલાકાત બડી દેર કે બાદ આયી હૈ
આજકી રાત વો આયે હૈ બડી દેર કે બાદ
આજ કી રાત બડી દેર કે બાદ આયી હૈ
થાડે રહિયો ઓ બાંકે યાર રે થાડે રહિયો.. (૩)
ઠહરો લગાયે આઉં નૈનો મેં કજરા
ચોટી ગુંદ લાઉં ફૂલોં કા ગજરા

મૈં તો કર આઉઁ સોલાહ શિંગાર રે
ઠાડે રહિયો..

-પાકિઝા (૧૯૭૨) લતા મંગેશકર

•

વો હે જરા ખફા ખફા તો નૈન યું ચુરાયે હૈ કે હો ઓ...
કેસેનીંદ આયેગી કી હો ઓ...
ના બોલ હું તો ક્યા કરૂં, વો હંસ કે બુલાયે હૈ કિ હો ઓ...
હંસ રહી ચાંદની મચલ કે રો ન હું કહીં
ઐસે કોઇ રૂઠતા નહીં
યે તેરા ખયાલ હૈ કરીબ આ મેરે હસીં
મુઝે તુઝસે મિલ નહીં, બાતે યું બનાયે હૈ કિ હો ઓ...

-શાર્ગીદ (૧૯૬૭) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

હસી ન રાત જાગ ઉઠી મચલ રીહ હૈ ચાંદની... (૨)
ચમન ચમન બહાર હૈ મેરે સનમ
નિગાહોં મેં ખુમાર હૈ મેરે સનમ
સદકે તેરે દિલ કો ઐસે મેં નીંદ કો ન હોંશિયાર કર
કહે રહી હૈ ધડકને પુકાર કર
ચૂપકે ચૂપકે ધીરે ધીરે પ્યાર કર
તુમકો પાયા અપને દિલ કો હાર કર
ધૂપ ના જાના જિંદગી સંવાર કર
ભૂલા ભીં દે ખતાઓં કો હંસા ભી દે ફિઝાઓં કો... (૨)
નહીં બસ મેં મેરા દિલ ઓ નાજનીં
કરીબ આ નજર મિલા ઓ નાજનીં
તુ જો કહે લા હું અભી આસમાં સે ચાંદ કો ઉતારકર
છૂપ ના જાના જિંદગી સવાર કર.

-લાલ પરી (૧૯૫૪) તલત મહેમૂદ, ગીતા દત્ત

•

ક્યું હવા આ ગા રહી હૈ.. (૨)
ક્યું ફિઝા રંગ છલકા રહી હૈ
મેરે દિલ બતા આજ હોના હૈ ક્યા,

ચંદની દિન મેં ક્યું છા રહી હૈ
કોઇ હસરત ભી હૈ પાસ આના ભી હૈ
દૂર જાના ભી હૈ ઔર યે આશા હૈ
એક દિન જબ સવેરે સવેરે સૂરમયી સે અંધેરે કી ચાદર હટા કે

-વીરરાંઝા (૨૦૦૪) સોનુ નિગમ, લતા મંગેશકર

•

ધાગે તોડ લાઓ ચાંદની સે નૂર કે, ઘુંઘટ હી બના લો રોશની કે નૂર કે
શર્મા ગઇ તો આ ગોશ મેં લો, હો સાંસો સે ઊલઝી રહી મેરી સાંસે
બોલ ના હલકે હલકે બોલ ના હલકે હલકે
હોઠ સે હલકે હલકે, બોલ ના હલકે હલકે
આ નીંદ કા સૌદા કરે એક ખ્વાબ દે એક ખ્વાબ લે
એક ખ્વાબ તો આંખો મેં હૈ, એક ચાંદ કે તકિયે તલે
કિતને દિનોં સે યે આસમાં ભી સોયા નહીં હૈ
ઇસકો સુલા દે
બોલના હલ્કે, બોલ ના હલ્કે હલ્કે.

-ઝૂમ બરાબર ઝૂમ (૨૦૦૭) રાત ફતેહ અલીખાં, મહાલક્ષ્મી ઐયર

•

ભૂલ ન જાના રૂત યે સુહાની
યે દિન ઔર યે રાત હાંહા યે દિન ઔર યે રાત... (૨)
જબ તક ચમકે ચાંદ સિતારે દેખો છૂટે ના સાથ.. (૨)
તુ મેરા ચાંદ મૈં તેરી ચાંદની
મૈં તેરા રાગ તુ મેરી રાગની
ઓ... નહીં દિલકા લગાના કોઇ દિલ્લગી
કોઇ દિલ્લગી

-દિલ્લગી (૧૯૪૯) સામ, સૂરૈયા

•

રાત સુહાની મસ્ત ચાંદની... (૨)
મૌસમ યે અલબેલા હૈ
રાસ રચાયે નટખટ કાન્હા લીલાધર કી લીલા હૈ
પૂનમમેં ભીગા વૃંદાવન રાધા કે સંગ ઝૂમે મોહન... (૨)

દેખ ઇન્હેં જલતી હૈ સખિયાં ક્રોધ ભરી કરતી હૈ બતિયાં.. (૨)
રાધા હી તુઝકો પ્યારી, હમ ભી પ્રીત કે હૈ અધિકારી

-દશાવતાર (૨૦૦૮) શાન, શ્રેયા ઘોષાલ

•

મન ક્યું બેહકારે બહેકા આધી રાતકો.. (૨)
બેલા મહેકા રે મહેકા આધી રાત કો
બાત કહતે બને ક્યા આધી રાત કો
કિસને બંસી બજાયી આધી રાત કો
જીસને પલકે ચુરાયીં આધી રાત કો
બાત કહતે બને ક્યા આધી રાત કો
આંખ ખોલેગી બાત આધી રાત કો
હમને પી ચાંદની આધી રાત કો હો હો.. (૨)
હો મન ક્યું બહેકા રે બહેકા આધી રાત કો...

-ઉત્સવ (૧૯૮૪) લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

સોયી સોયી ચાંદની હૈ ખોયી ખોયી રાત હૈ
નયા નયા પ્યાર હૈ યે નયી નયી બાત હૈ
સોયી સોયી ચાંદની હૈ
ગોરી ગોરી ચાંદની મેં જીયા મદહોશ હૈ
તુમ મેરે પાસ હો... તુમ મેરે પાસ હો બસ ઇતના હી હોશ હૈ
ઇતના હી હોશ હૈ
દિલમેં ખુશી કી ધીમી ધીમી બરસાત હૈ
નયી નયી બાત હૈ, સોયી સોયી ચાંદની હૈ

-ખજાના (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

મરહબા મરહબા મરહબા મરહબા
ઉર્વશી ઉર્વશી ટેક ઇટ ઇઝી ઉર્વશી
ઉંગલી જૈસી દુબલી કો નહીં ચાહિયે ફાર્મસી
ઉર્વશી ઉર્વશી ટેક-ટેક ઇઝી ઉર્વશી

ચાર દિન કા ચાંદની યહ જવાની ફેન્ટસી
ઉર્વશી ઉર્વશી ટેક ઇટ ઇઝી ઉર્વશી

-હમ સે હૈ મુકાલાબલા (૧૯૯૪) એ.આર. રહેમાન, શંકર મહાદેવન

•

નીલે અંબર પે કહીં ઝૂલે મેં
સાત રંગો કે હસીં ઝૂલે મેં
નાજો અંદાજ સે લહરાતે હુએ
ખુદ પે ઇતરાતે હુએ, ખુદ સે શરમાતે હુએ
ચાંદની રાત મેં એક બાર તુઝે દેખા હૈ
જાગતી ઝીલ કે સાહિલ પે કહીં
લેકે હાથો મેં કોઇ સાઝ નહીં
એક રંગીન ગઝલ ગાતે હુએ
ફુલ બરસાતે હુએ, પ્યાર છલકાતે હુએ
ચાંદની રાત મેં એક બાર તુમ્હેં દેખા હૈં

-દિલે નાદાન (૧૯૮૨) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચાંદની રાત મેં જૈસે રૂખી યે જૂલ પે કિરન પડી બેસબબ રૂઠ કે તેરે માથે પે યું શિકન પડી
મેરે મહેબૂબ યે તેરી બેરૂખી હૈ, અદા નહીં
મેરે દિવાને પન કી ભી દવા નહીં
મૈંને ક્યા સુન લિયા, તુને તો કુછ કહા નહીં

-મહેબૂબ કી મહેંદી (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર

•

રૂત બેકરાર હૈ, શામે બહાર હૈ તુ જરા પાસ આ
મૈં તુઝે દિલ કી ધડકન સાઉં
ક્યા હો જો દુનિયા રૂઠ જાયે કભી, દે કે અંધેરે હૈં છીનકે રોશની
ક્યા હુઆ બનકે મૈં ચાંદની રાત ભર જગમાઉં
રૂત બેકરાર હૈ શામે બહાર હૈ

-માં ઔર મમતા (૧૯૭૦) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

રૂઠા હુઆ ચંદા હૈ રૂઠી હુઈ ચાંદની.... (૨)
તુમ હી કહો કૌન મનાયેજી

રૂઠા હુઆ કાન્હા હૈ રૂઠી હુઈ બાંસુરી... (૨)
કૈસે કોઇ ગીત સુનાયે જી
રૂઠા હુઆ ચંદા હૈ રૂઠી હુઈ ચાંદની... (૨)
દેખો જી હટ ગયી કારી બદરિયા... (૨)
ચમકા હૈ ચાંદ ફિર બાજી બાંસુરિયા
દિલતો હૈ માન ગયા જીદ હૈ મગર પ્યારકી
પહેલે કૌન બુલાયેજી... (૩)

-આરામ (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

મેરે ગીતો મેં તુમ મેર ખયાલોં મેં તુમ
હો ચૂકે હમ તુમ્હારી મહોબ્બત મેં ગુમ
મન કી બિના કી ધૂન તુ બલમ આજ સુન
મેરી નજરોં ને તુઝ કો લિયા આજ ચુન
દિલ પે છાયી ખુશી હૈ લબોં પર હસીં હૈ
ખિલી હૈ તેરે પ્યાર કી ચાંદની
ઘુમતી હૈ નિગાહેં નશા છા રહા હૈ
હોલે હોલે સજન મેરા કહેતા હૈ મન
અબ તો લાગી લગન
તુમ મેરે હો ગયે હો તો યે ચાંદ તારે
યે સારે નજારે મેરે હો ગયે
દિલ હુઆ હૈદીવાના સમા હૈસુહાના
કહે ક્યા તેરે પ્યાર મેં ખો ગયે
રાત ગાને લગી ગુન ગુનાને લગી નીંદ છાને લગી
મેરે ગીતો મેં તુમ...

-નયા અંદાજ (૧૯૫૬) કિશોર કુમાર, શમ શાદ બેગમ

•

મુઝકો તુમ જો મિલ ગયે યે જહાં મિલ ગયા
તુમ જો મેરે દિલ મેં હંસે દિલ કા કમલ દેખો ખિલ ગયા
આ યે ભીગી હુઈ ચાંદની, તારોં ને મિલકે છોડ દી મધુર મિલન કી રાગની
લેકેકરાર આયા હૈ પ્યાર, ક્યા હૈ અગર મેરે દિલ સે ગયા
મુઝ કો તુમ જો મિલે યે જહાં મિલ ગયા.

-ટડિટેક્ટીવ (૧૯૫૮) હેમંત કુમાર, ગીતા દત્ત

•

ઓ હો ઓ ચાંદની આયા હૈ તેરા દીવાના
સુનો તો જાને જાના ના તો બતાઓ મેરી ચંદનિયા
રૂક તો કહાં ચલી હમસે કહાં હો ગયા ક્યા કસુર

-જાનમ સમઝા કરો (૧૯૯૯) ઉદિત નારાયણ

•

ચંદા કી ચાંદની કા જાદુ યે રાત યે શમા
ઉલ્ફત કી મૌજ લે ચલી હૈ મુઝ કો ન જાને કહાં

-સિતારોં સે આગે (૧૯૫૮) આશા ભોંસલે

•

શોલો સી શોલો સી તેરી આંખો કી યે રોશની... (૨)
કિસકે લિયે હૈ, કિસ કે લિયે હૈ ચાંદની
ચાંદની તેરે ચેહરે કી યે ચાંદની કિસ કે લિયે હૈ
મેરે લિયે હૈ બસ મેરે લિયે હૈ

-શબ્દ (૨૦૦૫) વિશાલ દદલાની, સુનિધિ ચૌહાણ

•

ચંદા કી ચાંદની હૈ મોજ બહાર હૈ
આન મિલો બલમા રાત મજેદાર હૈ.. (૨)

-ચંદા કી ચાંદની (૧૯૪૮) ગીતા દત્ત

•

યે હંસતા હુઆ કારવાં જિંદગી કા ન પૂછો ચલા હૈ કિધર
તમન્ના હૈ યે સાથ ચલતે રહે હમ ના બિતે કભી યે સફર
બહારોં કે દિન હો જવાં હો નજારે
હસીં ચાંદની હો નદી કે કિનારે
ન આયે જહાં ભૂલ કર બદનસીબી
બનાયે વહીં અપના ઘર

-એક ઝલક (૧૯૫૭) હેમંત કુમાર, આશા ભોંસલે

•

આપકો ભી હૈંજબર યે કયા નશીલા દૌર હૈ.. (૨)
આજ કા યે ખુશનુમા માહોલ હી કુછ ઔર હૈ
ચાંદની મેં હુસ્ન કી હો ચાંદની મેં દુશ્મન કી જી ભર નહાને દીજિયે

હોશ કે સાહિલ પે મુઝકો અબ ના આને દિજીયે
આજ તો બસ મસ્તીયો મેં ડૂબ જાને દિજીયે.

-એહસાન આપકા (૧૯૮૬) મો. રફી

•

નશીલી રાત હૈ, સારે ચરાગ ગુલ કરદો
ખુશી કી રાત મેં ક્યા કામ જલને વાલોં કા
દેને કા મુબારક બાદ તુમ્હેં
યે ચાંદની દરપે આહી ગયી
હોઠોં પે વફા કે ગીત લિયે
એક ચંદ્ર કિરન શરમા હી ગયી.
જીવન મેં કિતને રંગ ભરે યે મહેંદી વાલે હાથ
લો આઇ મિલન કી રાત સુહાની આજ
નૈનો સે કિસી કે નૈન મિલે હાથો મેં કિસી કા હાથ
લો આયી મિલન કી બાત સુહાની આજ

-આશિક (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

કિસકો પતા થા ચાંદની જાયેગી કાલી ઘટા છાયેગી.. (૨)
ઠંડી ફુહાર હમેં પાસ પાસ લાયેગી બાત બન જાયેગી
દિલ કા ધડકન સુર બદલેગી ઘડી દો ઘડી મેં
કભી કભી ઐસા ભી હોતા હૈ જિંદગી મેં
રાહ મેં ચલતે ચલતે રહી ખો ગયે બેખુદીમેં

-વારીસ (૧૯૬૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

યે રાત હૈ યા તુમ્હારી જુલ્ફે ખુલી હુઈ હૈ
યે ચાંદન હૈયા તુમ્હારી નઝરોં સે મેરી રાતે ધુલી હુઈ હૈ
યે ચાંદ હૈ યા તુમ્હારા કંગન,યે સિતારે હૈ યા તુમ્હારા આંચલ
હવા કા ઝોંક હૈ યા તુમ્હારે બદન કી ખુશ્બુ
યે પત્તિયોં કી હૈ શરશરાહ કિ તુમને ચૂપકે સે કુછ કહા હૈ
યે સોચતા હું મૈં કબસે ગુમસુમ કિ જબ કી મુઝકો ભીંય ખબર હૈ

કિ તુમ નહીં હો, કહીં નહીં હો
મગર યે દિલ કહેતા હૈ કિ તુમ યહીં હો, યહીં કહીં હો
તેરા પ્યાર ચાંદની હૈ મેરા દિલ હૈ જૈસે આંગન
હુઈ ઔર ભી મુલાયમ મેરી શામ ઢલતે ઢલતે
યે કહાં આ ગયે હમ યુંહી સાથ સાથ ચલતે.

-સિલસિલા (૧૯૮૧) અમિતાભ બચ્ચન, લતા મંગેશકર

•

ઐસી દિવાનગી દેખી કહીં નહીં, મૈંને ઇસ લેય જને જાના
દિવાના તેરા નામ રખ દિયા, હાં નામ રખ દિયા.
તેરા નામ રખ દિયા
મેરા નસીબ હૈ જો મે પ્યાર ને હસકે પ્યાર સે
બેખુદીમેં દીવાના મેરા નામ રખ દિયા
તેરી ચાહત કી ચાંદની મેરી આંખો મેં બસ ગયી... (૨)
યે ખુશ્બુ તેરે જીસ્મ કી મેરી સાંસો મેં બસ ગયી
તુ મેરી આરઝૂ તુ હૈ મેરી વફા
જિંદગી મેં કભી અપના હોંગે જુદા

-દિવાના (૧૯૯૨) વિનોદ રાઠોડ, અલકા યાજ્ઞિક,
વિરાસત (૧૯૯૭) કુમાર સાનુ, જસ્પ્રીન્દર નરૂલ્લા

•

શીશે કા દિલ હો કે પથ્થર કા દિલ
મહોબ્બત કરો ધડકને લગે
એક દિન જલે શમા યે દિલતો
શોલા મિલે ભડકને લગે
યે ચાંદ હૈ કિ તુમ હો સજન
યે ચાંદની હૈ કિ મેરા બદન
પહલે મિલન કી રાત આ ગયી
કે આંસુ મેરે છલકને લગે

-બાત એક રાતકી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

દરિયા ઉપર ચાંદની આઇ લહર લહર
ઇન લહેરોં પર મન મેરા ગયા મચલ મચલ

એક વાત કહેતા હું, એક બાત કહેતા હું તુમસે
ના કરના ઇનકાર ક્યા?
હાં તોહે સજની લે ચલું નદિયા કે પાર
તેરે બિન સાજન લાગે ના જીયરા હમાર

(આરતી (૧૯૬૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર)

•

પ્યાર તેરા મધુર મધુર જૈસે રજની ગંધા
પ્યાર તેરા મધુર મધૂર ચાંદની કા ગંગા
નહીં હોંગે જુદા, નહીં હોંગે જુદા હમ...
એ મૈને કસમ લી, લી...
એ તુને કસમ લી. લી....
નહીં હોંગે જુદા હમ...

-તેરે મેરે સપને (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

પેડોં કે બાજુઓં મેં લટકતી હૈ ચાંદની
બેચૈન હો રહે હૈ ખયાલાત ક્યા કરે
સાંસો મેં ધુલ રહી હૈ કિસી સાંસ કી મહક
દામન કો છૂ રહા કોઇ હાથ ક્યા કરેં
શાયદ તુમ્હારે આને સે યે ભેદ ખુલ સકે
હૈરાન હૈ કિ આજ નઈ બાત કિયા કરે
જાગે હૈ કુછ અજીબસે જજબાત ક્યા કરે
ઇતન હસી ઇતની જવાં રાત ક્યા કરે

-આજ ઔર કલ (૧૯૬૩) મો. રફી આશા ભોંસલે

•

કાલી રાતે બિત ગઇ યે ચાંદની રાતે આયી હૈ.. (૨)
દિલ મેં નહીં ઉજીયારા હૈ મેરે ગમ કી ધરાયે છાયી હૈ.. (૨)
પ્રિત કે વાદે યાદ કરો ક્યા પ્રિત નિભાના ભૂલ ગેય ભૂલ ગયે
અપની કહો કુછ મેરી સુનો ક્યા દિલકા લગાના ભૂલ ગયે, હાં ભૂલ ગયે.
રોને કી આદત ઐસી પડી હંસને કા તરાના ભૂલ ગયે ભૂલ ગયે.

-પરછાઇ (૧૯૫૨) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

આસમાં પે એક દરાય ચાંદની કા બહ રહા થા
દાંતો મૈં ક્યા કહે રહા થા.. (૨)

-રાજારાની (૧૯૭૩) મૂકેશ, લતા મંગેશકર, રાજારાની

•

સોચ કે યે ગગન ઝૂમે... (૨)
અભી ચાંદ નિકલ આયેગા, ઝીલ મીલ ચમકેંગે તારે
સોચ કે યે ગગન ઝૂમે
ચાંદ જબ નિકલ આયેગા દેખેગા ના કોઇ ગગન કો
ચાંદ કો હી દેખેંગે સારે
ચાંદ જબ નિકલ આયેગા.
ફૂલ જો મિલે ના તો કૈસે, હો ફૂલ જો ખિલે ના કૈસે
બાગો મેં આયે બહાર, હો દીપ ના જલે તો સાંવરિયા
કૈસે મિટે અંધકાર, રાત દેખો કિતની હૈ કાલી
અભી ચાંદ નિકલ આયેગા, ઝીલ મિલ ચમકેંગે તારે
સોચકે યે ગગન ઝૂમે
ચાંદની સે ભી તુમ હસીન હો
ચાંદની સે તુમ હસીન હો, નઝદીક આઓ જરા
હો ચાંદ કે નિકલને તલક તો, તુમ જગ મગાઓ જરા
રાત દેખો કિતની હૈ કાલી
અભી ચાંદ નિકલ આયેગા, ઝીલમિલ ચમકેંગે તારે
સોચ કે યે ગગન ઝૂમે
ચાંદ જબ નિકલ આયેગા દેખેગા ના કોઇ ગગન કો
ચાંદ કોહી દેખેંગે સારે
ચાંદ જબ નિકલ આયેગા

-જ્યોતિ (૧૯૬૯) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

ભીગી ચાંદની છાયી બે ખુદી
આજા ડાલ દે બાહોં મેં અપની બાંહે, ભીગી ચાંદની
છાયી બેખૂદી, આજા ડાલ દે બાહોં મેં અપની બાંહે
ભીગી ચાંદની

-સુહાગન (૧૯૬૪) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

ચાંદની રાત હૈ પ્યાર કી બાત હૈ

-પીલપીલી સાહેબ (૧૯૫૪) શમીંદર પાલ, લતા મંગેશકર

•

રાત ચૂપ હૈ ચાંદની મદહોશ હૈ
મુશ્કરા ભી દો ફિઝા ખામોશ હૈ

-ઉસ્તાદો કે ઉસ્તાદ (૧૯૬૩) રવિ, આશા ભોંસલે

•

ખિડકી ના છોડો ખુલી પ્યાર કે ચોર હૈ તાક મેં
કિતનોં કી ચોરી હુઈ મદભરી ચાંદની રાત મેં
ઐસે મર્જકી દિલ કે દર્દકી, દિલ કો દર્દ કી હૈ દવા... (૨)
એ દિલ ના મુઝસે છૂપા સચ બતા ક્યા હુઆ
જાને ભી દો દિલરૂબા જો હુઆ સો હુઆ

-બાદલ (૧૯૫૧) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

અગર આસમાન તક મેરે હાથ જાતે
તો કદમોં મેં તેરે સિતારે બિછાતે... (૨)
કહીં દૂર પરિયોં કી નગરી મેં ચલકર
મહોબ્બત કા એક આસિયાં બનાતે... (૨)
અગર આસમાં તક મેરે હાથ જાતે
તો હમ ચાંદની સે રાહે સજાતે

-મહેરબાન (૧૯૯૩) સોનુ નિગમ, અનુરાધા પૈંડવાલ

•

કઇ ખ્વાબ દેખ ડાલે યહાં મેરી બેખુદી ને
કહીં બેખયાલ હોકર યુંહી ચૂ લિયા કિસીને
મેરે દિલ મેં કૌન હૈ તુ, કિ હુઆ જહાં અંધેરા
વહીં સો દિયે જલાયે તેરે રૂખ કી ચાંદનીને
કહીં બે ખયાલ હોકર યુંહી છૂ લિયા કિસીને..

-તીન દેવિયાં (૧૯૬૫) મો. રફી

•

ઠંડી હવાયે ચાંદની સુહાની
ઓ મેરે દિલ સુના કોઇ કહાની

-ઝૂમરૂ (૧૯૬૧) કિશોર કુમાર.

•

યે હવા યે રાત યે ચાંદની તેરી એક અદા સે નિસાર હૈ
મુઝે ક્યું ન હો તેરી આરઝૂ તેરી જૂફ્તજૂ સે બહાર હૈ

-સંગદિલ (૧૯૫૨) તલત મહેમૂદ

•

અબ ચરાગોં કા કોઇ કામ નહીં તેરે નૈને સે રોશની ફસી હૈ
ચંદ્રમા અબ નિકલે યા ન નિકલે તેરે ચેહરે સે ચાંદની સે હૈ

-બાવરી (૧૯૮૨) યેશુદાસ, લતા મંગેશકર

•

મેરા નામ અન ચીન ચીન યુ , ચીન ચીન યુ બાબાચીન ચીન યુ
રાત ચાંદની ઓ મૈં ઓ ર તુ.
હલ્લો મીસ્ટર હાઉ ડુયુ ડુ.

-હાવરા બ્રીજ (૧૯૫૮) ગીતા દત્ત.

•

અંગડાઇ ભી આને લગી મસ્તી ભી છાને લગી
આંખો મેં પ્યાર લિયે રાત ભી જાને લગી (૨)
ઝૂમે ઝૂમે દિલ મેરા, ઝૂમે ઝૂમે દિલ મેરા
ચંદા કી ચાંદની મેં ઝૂમે ઝૂમે દિલ મેરા... (૨)

-પૂનમ (૧૯૫૨) લતા મંગેશકર

•

ચાંદની રાત હૈ તુ મેરે સાથ હૈ... (૨)
કુછ હવા સર્દ હૈ દિલમેં ભી દર્દ હૈ... (૨)
દર્દ બે દર્દ હૈ લબપે કોઇ બાત હૈ
ચાંદની રાત હૈ તુ મેરે સાથ હૈ
ચાંદની રાત હૈ હમ તેરે સાથ હૈ

-બાગી (૧૯૮૯) અબિજિત, કવિતા કૃષ્ણમૂર્તિ

•

ચાંદની રાત હૈ સૈંયા થામ લે થામ લે બૈયાં
ચાંદની ચાંદની ચાંદની રાત હૈ સૈંયા થામ લે થામ લે બૈયાં
મોત કસી સે ઇસ દિલમેં લગી હૈ આગ એ સૈ
ચાંદની રાત હૈ સૈયાં થામ લે થામ લે બૈયાં
દર્દ કે હદ સે ગુજર જાઉં મૈં
ઐસા વૈસા કુછ કર જાઉં મ2 ચાંદની

તેરે પહલૂ મેં બિખર જાઉમેં
પ્યાસ કી મારી ના મર જાઊં મૈં
માન લે કહેના, માનલે કહેના માન લે કહેના
પડું મૈં તેરી પૈયાં

-ધમાલ (૨૦૦૭) અમીત કુમાર, આશા ભોંસલે

•

ચાંદને કુછ કહા રાત ને કુછ સુના.. (૨)
તુ બી સુન લે બેખબર પ્યાર કર,, ઓ હો ઓ પ્યાર કર
આયી હૈ ચાંદની મુઝસે કહને યહીં
મેરી ગલી મેરે ઘર પ્યાર કર, ઓ હો હો પ્યાર કર

-દિલ તો પાગલ હૈ (૧૯૯૭) ઉદિત નારાયણ, લતા મંગેશકર

•

ફિર વહી દર્દ હૈ ફિર વહી જીગર
ફિર વહી રાત હૈ ફિર વહી ડર
હમ સમઝે ગમ કર ગયા સફર...
દ્વાર દિલ કા ખૂલ ગયા, હાયી નિકલ ગયા, દૂમ રહ ગયી મગર
તુ દુલ્હન બનેગી ઔર ચઢેગી રાગિની
આઇ પ્યાર કે મધુર મિલન કી ચાંદની
લેકિન થોડી રહ ગઇ કસર

-અપરાધી કૌન (૧૯૫૭) મન્નાડે.

•

પ્યાર કા જહાં હો છોટા સા મકાં હો
દિલમેં રહે હમ, દિલમેં રહો તુમ, કોઇ ના વહાં હો
કહીં કહીં ચલેંગે તુમ મહોબ્બત કી રાહો મેં
કૈસે હી રૂકા હો ચંદા, ચાંદની જવાં હો

-જાલ સાઝ (૧૯૫૯) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

દૂર ગગન મેં દેખો ચમકે આશાઓં સે તારે
આશાઓં વે ઝીલમીલ પ્યારે પ્યારે
બદલી મેં છૂપ કર તારોં કે સંગ ચંદા કરે ઇશારે... (૨)

લૌટ ગયા ગમ કા જમાના આયી ખુશી લહરાતી... (૨)
રાત નયી હર બાત નયી, નયા નયા હૈ જમાના
કૈસા સમા સુહાના... (૨)
ગાયે ચંદનિયા ધીરે ધીરે પ્રીત ભરા અફસાના... (૨)
આજ મેરે છોટે સે મન મેં આસા હૈ મુશ્કાતી.

-નયા આદમી (૧૯૫૬) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

જબ જબ નિકલેગા ચાંદ મૈં આઉંગી તેરે સામને... (૨)
મૈં સોલહ બરસ કી ચાંદની ચમકુંગી તેરે સામને
મૈં સોલહ બરસકકી ચાંદની
ખુશિયોં કે ચાંદ મુશ્કુરાયે

-તિલોતમા (૧૯૫૪) આશા ભોંસલે

•

કિસી મોડસે બનકે સૂરજ નિકલના... (૨)
તોબા, કહીં ધૂપ મેં ચાંદની બનકે ચલના
જીધર દેખો જલવા, જીધર દેખો જલવા નુમા હો ગયે હૈં
હસીં આજકલ કે ખુદા હો ગયે હૈ
મહોબ્બત સે દેખો ખફા હો ગયે હૈ

-ભિગીરાત (૧૯૬૫) મો. રફી

•

ક્યા કહા હૈ ચાંદને જીસ કો સુન કે ચાંદની
હર લહર પે ઝૂમકે ક્યોં યે નાચને લગી
ચાહત કા યે હર સુ અસર
ફિર ક્યું મુઝકો લગતા હૈ ડર
તેરા મેરા પ્યાર અમર ફિર ક્યું મુઝકો લગતા હૈ ડર
મેરે જીવન સાથી બતા દિલ ક્યું ધડકે રહ રહ કર.

-અસલી નકલી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

ક્યા ચીજ હૈ મુહબ્બત, ક્યા ચીજ હૈ મુહબ્બત
મુહબ્બત, કોઇ મેરે દિલ સે પૂછે, મેરે દિલ સે પૂછે
ક્યા ચીજ હૈ મુહબ્બત

જબ જિંદગી કી રાતે આતી હૈ જિંદગી મેં
જબ અપને દિલ કી બાતે હોતી હૈ ચાંદની મેં... (૨)
ઉસ ચાંદની કી કિમ્મત ઓ...
ઉસ ચાંદની કી કિમ્મત કોઇ મેરે દિલ સે પૂછે... (૨)
ક્યા ચીજ હૈ મુહબ્બત

-શાયર (૧૯૪૯) સૂરૈયા

•

યે રાત યે ચાંદની ફિર કહાં સુનજા દિલકી દાસ્તાં... (૨)
પેડોં કી શાખો પે, પેડો કી શાખો પે સોયી સોયી ચાંદની
પેડો કી શાખો પે
તેરે ખયાલો મેં ખોયી ખોયી ચાંદની
ઔર થોડી દેર મેં ધડકે લૌટ જાયેગી
રાત યે બહાર કી ફિર કભી ના આયેગી
દો એક પલ ઔર હૈ   યે સમા, સુન જા દિલ કી દાસ્તાં
યે રાત યે ચાંદની ફિર કહાં સુન જા દિલ કી દાસ્તાં
ચાંદની રાતે પ્યારકી બાતે ખો ગયી જાને કહાં...

-જાલ (૧૯૫૨) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

તુમ કો પાયા હૈ તો જૈસે ખોયા હું
કહના ચાહૂં ભી તો તુમસે ક્યા કહું
કિસી જબાં મેં ભી વો લફજ હી નહીં
કે જિન મેં તુમ હો ક્યા તુમ્હે બતા સકું
મૈં અગર કહું તુમ સા હસીન કાયનાત મેં નહીં હૈ કહીં
તારીફ ભી તો સચ હૈ કુછ ભી નહીં
શોખિયો મેં ડૂબી યે અદાયેં, ચેહરે સે ઝલકી હુઈ હૈ
જુલ્ફ કી ઘની ઘની ઘટાયેં શાન સે ઢલકી હુઈ હૈ
લહારાત આંચલ હૈ જૈસે બાદલ
બાહોં મેં ભરી હૈ જૈસે ચાંદની, રૂપકીચાંદની
મૈં અગર કહું યે દિલકશી હૈ નહીં, કહીં ના હોગી કભી
તારીફ યે ભી તો સચ હૈ કુછ ભી નહીં

-ઓમ શાંતિ ઓમ (૨૦૦૭) સોનુ નિગમ, શ્રેયા ઘોષાલ

•

જો હાથ મેં હૈ હાથ તેરા, મિલી ચાંદની ચાંદ મુશ્કરાયા
વો ચાંદ મુશ્કરાયા સિતારે શરમાયે
હમારા ભી દિલ મચલને લગે
જો હાથ મેં હમારે યે હાથ હૈ તુમ્હારા... વો ચાંદ મુશ્કરાયા
દિયે સે નિગાહોં મેં જલને લગે

ઠંડી ઠંડી ચંદા કી કિરન, જલતી જલતી સાંસો કી હવા
ક્યા નામ હૈ ઇસ મૌસમ કા સનમ
પ્યાસે હૈ મગર ફિર ભી હૈ નશા
આને લગી અંગડાયી, કે. જૈસે કોઇ રૂત બદલને લગી
ખોયા હૈ કુછ ઐસા આજ સમા

બહકે બહકે ઊઠતે હૈકદમ
યું પ્યાર ભરી ઇન રાહોં મેં ચલતે હી રહેંગે ઝૂમકે હમ
હમ જો ચલે મિલકે ગલે ખિલી ચાંદની રંગ ઉછલને લગે
જો હાથ મેં હમારે યે હાથ હૈ તુમ્હારા
દિયે સે નિગાહોં મેં જલને લગે... વો ચાંદ મુશ્કરાયા.

-આખરી દાવ (૧૯૫૮) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

યે રાત યે ચાંદની ફિર કહાં સુન જા દિલ કી દાસ્તાં... (૨)
પેડોં કી શાખોં પે સોયી સોયી ચાંદની
તેરે ખ્યાલો મેં ખોયી ખોયી ચાંદની
ઔર થોડી દેર મેં થક કે લૌટ જાયેગી
રાત યે બહાર કી ફિર કભી ના આયેગી
દો એક પલ ઔર હૈ યે સમા
સુન જા દિલકી દાસ્તાં.

-જાલ (૧૯૫૨) હેમંત કુમાર

•

મેરી દુનિયા મેં તુમ આયી ક્યા, ક્યા ક્યા સપને સાથ લિયે
તનકી ચાંદી મનકા સોના સપનોં વાલી રાત લિયે
તન્હા તન્હા ખોયા ખોયા દિલમેં દિલકી બાત લિયે
કબસે યુંહી ફિરતા થા મૈં અરમાનોં કી બારાત લિયે
ચાંદ સે કૈસે આંખ મિલાઉં, બાહોં મેં આ તુમકો બતાઉં

પાયલ છનકે કંગના ખનકે
બદલી જાયે ચાંદની, મંઝીલ મંઝીલ ચલના હોગા.

-હીર રાંઝા (૧૯૭૦) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ઝીલ મીલતારોં કી બારાતો મેં ભીગી ભીગી બરસાતો મેં
સોયી સોયી જાગી જાગી ખોઇ ખોઇ ચાંદની રાતો મેં
રાતો મેં રાતો મેં હો રાતો મેં
ફિર નીદં કહાં આતી હૈ, મહેબૂબ કી મહેંદી હાથો મેં

-મહેબૂબ કી મહેંદી (૧૯૭૧) લતા મંગેશકર, હેમ લતા

•

ચાંદની રાત હોગી તારોં કી બારાત હોગી
પહલે પહલે પ્યાર કી પહેલી પહેલી બાત હોગી
ખુશી ખુશી ગાયે હમ ગીત સુહાના રે
સૈંયા દિલમેં આના રે આકે ફિરના જાના રે
છમ છમા છમ છમ
રાજા બનકે આના રે મોહે લેકે જાના રે
છમ છમા છમ છમ

-બહાર (૧૯૫૧) શમશાદ બેગમ

•

ચોક ચાંદની, ચૌધરી ઢાબા, રાત દિન યહાં શોર શરાબા
હે ચોક ચાંદની ચૌધરી ઢાબા, રાત દિન યહાં શોર શરાબા
આધા હૈ નોન વેજ ઓર વેજ હૈ આધા
સ્પષ્ટ કિજીયે ક્યા હૈ ઇરાદા
ચાહિયે નાન યા રોટી, ચાહિયે રાન યા બોટી
મંગા લો રામ કસમ કષ્ટ હો જાયે.
ભૂખ લગી ભૂખ લગી ભૂખ લગી ભૂખ લગી
મૂર્ગે કી બાંગ હું મૈઃ કોયલ કી કૂક લગી

-બજરંગી ભાઇ જાન (૨૦૧૫) મોહિત ચોહાન, પલક મૂંછાલ

•

તુ ચંદા મૈં ચાંદની હો તેરી મેરી પ્રિત હૈ
તેરી મેરી પ્રિત હૈ, તેરી મેરી પ્રિત હો

તુ જીવન કી રાગિની હો તેરી મેરી પ્રિત હૈ
તેરી મેરી પ્રિત હૈ, તીર મેરી પ્રિત હૈ
આજા હમારા પિયા મિલન મધુર હૈ?
એક હૈ તારા એક ચન્દર હૈ... (૨)
તારા ચન્દર રહે સાથ રહે હો તેરી મેરી પ્રિત હૈ

-રાજા હરીશચંદ્ર (૧૯૫૨) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ખિલી ખિલી ચાંદની મેં સુનેગેં હવાઓં કે તરાને... (૨)
કભી ચૂપ રહેંગે તો કભી કુછ કહેંગે દીવાને... (૨)
દિલકી બાતેં દિલ વાલા હી સમઝે... (૨)
ચંદા ચાંદની મેં જબ રામ કે
ક્યા હો આ મિલે જો કોઇ છમસે
સોચો પૂછતે હો ક્યા હમસે

-મુઝરીમ (૧૯૫૮) ગીતા દત્ત

•

પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા... (૩)
જબ કિસી લડકે સે હા લડકી કોઇ મિલતી હૈ
મેરે દિલ મેં રાહત કી ચાંદની ખિલતી હૈ
જબ કિસી કે ઘર મેં ઢોલ કી બજતી હૈ
જબ કિસી કી ડોલી ફૂલોં સે સજતી હૈ...
મેરી ભી દિવાની ધડકન કરને લગે ઇયા ઇયા
પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા..

-હર દિલ જો પ્યાર કરેગા (૨૦૦૦) પ્રશાંત, પિંકી પ્રિતી

•

સલામ આપકી મીઠી નજર કો સલામ
કિયા હમ પે જાદુ અસર કો સલામ
યે ભીગા સા મૌસમ ફિઝા ઝૂમતી હૈ
હવા મેરે દિલ કો મસલને લગી હૈ
નજર ક્યા મિલી જીંદગી મિલ ગયી હૈ
મેરી રાહ મેં ચાંદની ખિલ ગઇ હૈ

કિયા હમપેં જાદુ અસર કો સલામ
સલામ આપકી મીઠી નજર કો સલામ

-બ્રોવ ફંડ (૧૯૬૧) મો. રફી

•

ગગન ગગન લહેર લહેર બહે યે ચાંદની
ઓ ધારા પે જાગી જ્યોતિ હૈ તેરી
નયન નયન ધુલી હુઈ હૈ કામના કોઇ
નહીં નહીં કોઇ તુમસા હૈ હી નહીં
તુ હી, મેરા યે સંસાર સારા
મૈં ઔર મેરા પ્યાર સારા
તેરે લિયે હૈ
તુ હૈ જગ મેં હૈ રંગ જૈસે
રૃત મેં હૈ તરંગ જૈસે
તુ હૈ તો તુ હૈ તો

-મોહન જો દરો (૨૦૧૬) એ આર. રહેમાન, સુજાતા મોઇરુ

•

હૌ મૈને ભી પ્યાર કીયા પ્યાર સે કબ ઇન્કાર કીયા
ભીગી ભીગી રાતે મીઠી મીઠી બાતેં ઔર મૈને દિલ કો નિસાર કિયા
હાં મૈંને ભી પ્યાર કિયા
પ્યાર કિયા હૈ કલિયોં કે મહેકે અંગો સે
પ્યાર કિયા મૈંને ગુલ કે ગુલાબી ગાલોં સે
પ્યારકિયા નરગીસ કી નશીલી આંખો સે
પ્યાર કયા બદલી કી રંગીલી ઝૂલ્ફોં સે
ખુલી ચાંદની મેં મૈંને, ખુલી ચાંદની મેં મૈને ભી અભિસાર કિયા
હાં મૈને ભી પ્યાર કિયા

-બુંદ મેં બન ગયી મોતી (૧૯૬૭) મૂકેશ સુમન કલ્યાણપુર

•

ચાંદી કા ગોલ ગોલ ચંદા... (૨)
કિ ડાલરહા દુનિયા જો જાદુકા ફંદા
કિ દૂધ મેં ભિગોયી ચાંદની બુલાયે તુઝે તેરી ચાંદની
આઝારે, આજારે, આજારે.

ચાંદી કા ગોલ ગોલ ચંદા
ચાંદની ગોરી ગોરી વાટ તાકુ મૈં તોરી
આજ ચીર ચોરી સાવરે
નીલ ગગન કે તલે પ્યાર કે દીપ જલે
નૈન સે નૈન મિલે બાવરે ઠંડી હવા કે ઝોકે
કરજવા મેં હાયે કટાર સી ભોંકે
કિ દૂધ મેં ભિગોયી ચાંદની બુલાયે તુઝે તેરી કામિની
ચાંદી કા ગોલગોલ ચંદા
ચાંદની ગોરી ગોરી વાટ તાકુ મૈં તોરી
આજ ચોરી ટોરી સાવરે
નીલ ગગન કે તલે પ્યાર કે દીપ જલે
નૈન સે નૈન મિલે બાવરે ઠંડી હવા કે ઝોકે
કરજવા મેં હાયે કટાર સી ભોંકે
કિ દૂધ મેં ભિગોયી ચાંદની બુલાયે તુઝે તેરી કામિની
ચાંદી કા ગોલ ગોલ ચંદા
એક છબીલા છાંટા જોરા જોરી મોરા
લે ગયા રે મિત લૂટ કે રૂપ રસિયા તોરા મુખડા ગોરા ગોરા
ચાંદ ફિરા થા કોઇ તૂટકે કિરિનોં કી ઝીલમીલ ઝાંકી સે
ઝાંક રહી તેરી સુરતિયા બાંકી
કિ દૂધ મેં ભિગોયી ચાંદની બુલાયે તુઝે તેરી કામિની
ચાંદી કા ગોલ ગોલ ચંદા

-પિયા મિલન કી આશ (૧૯૬૧) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

મુશ્કરાતી હુઈ ચાંદની જગમગાતા હુઆ આસમાં
લે ચલે હો મુઝે તુમ કહાં
દો મહોબ્બતભરે દિલ જવાં કહ સકે પ્યાર કી દાસ્તાં
લે ચલે હૈ હમ તુમ્હે વહાં
આજ કૈસી સુહાની રાત હૈ, જિંદગી મેં નયી એક બાત હૈ
ઇન સિતારોં કી રંગીન છાંવ મેં, દો દિલોં કા અનોખા યે સાથ હૈ
હમ તુમ્હારે હુએ, તુમ હમારે હુએ પ્યાર કા મુશ્કરાતા જહાં

-અલબેલી (૧૯૫૫) હેમંત કુમાર, લતા મંગેશકર

•

યે રાત ભીગી ભીગી યે મસ્ત ફિજાયેં
ઊઠા ધીરે ધીરે યે ચાંદ પ્યારા પ્યારા
ક્યું આગસી લગાયે ગુમસુમ સી યે ચાંદની
સોને ભી નહીં દેગા મૌસમ કા યે નજારા

-ચોરી ચોરી (૧૯૫૬) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

ચાંદની આઇ બનકે પ્યાર ઓ સાજના ઓ સાજના... (૨)
લાગી મેરે દિલ પર કટાર ઓ સાજના ઓ સાજના... (૨)

-દુલારી (૧૯૪૯) શમશાદ બેગમ

•

આજા સનમ મધુર ચાંદની મેં હમ તુમ મિલે તો વીરાને મેં ભી આ જાયેગી બહાર
ઝૂમને લગા આસમાન... (૨)
કહેતા હૈ દિલ ઔર મચલતા હૈ દિલ, મોરે સાજન લેચલ મુઝે તારોં કે પાર
લગતા નહીં હૈ દિલ હૈ દિલ યહાં...(૨)
ભીગી ભીગી રાત મેં દિલ કા દામન થામ લે
ખોયી ખોયી જિંદગી હરદમ તેરા નામ લે
ચાંદ કા બહેકા નઝર, કેહ રહી હૈ પ્યાર કર
જિંદગી હૈ એક સફર કૌન જાને કલ કિધર
ચાંદ કા બહેકા નજર, કેહ રહી હૈ પ્યાર કર જિંદગી હૈ એક સફર કૌન જાને કલ કિધર
આજા સનમ મધુર.... ચાંદની મેં હમ...
દિલ યે ચાહે આજ તો બાદલ બન ઊડ જાઉં મૈં, દુલ્હન જૈસા આસમાં ધરતી પર લે આઉં મૈં
ચાંદ કા ડોલા સજે ધુમ તારો મેં મચે ઝૂમ કે દુનિયા કહે પ્યાર મેં દો દિલ મિલે
ચાંદ કા ડોલા સજે ધુમ તારો મેં મચે ઝૂમ કે દુનિયા કહે પ્યાર મેં દો દિલ મિલે
આજા સનમ મધુર ચાંદની મેં હમ...

-ચોરી ચોરી (૧૯૫૬) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

ધૂપ નિકલતી હૈ જહાં સે, ચાંદની રહેતી જહાં પે
ખબર આયી હૈ વહાં સે
કોઇ તુમસા નહીં, હો કોઇ તુમસા નહીં

-ક્રીશ (૨૦૦૬) સોનુ નિગમ, શ્રેયા ઘોષાલ

•

ચાંદની સે ઘર સજાઉં મૈં, આસમાં સે ચાંદ લાઉં
ચાંદની સે ઘર સજાઉ મૈં, જો મેરે સપને હૈ
બસ વોહી અપને હૈ

ઇસ જહાં સે મુઝે ક્યા લેના
આસમાં સે ચાંદ લાઉં, ચાંદની સે ઘર સજાઉં મૈં

-કહેતા હૈ દિલ બાર બાર (૨૦૦૨) શાન

•

ઇતની છોટી સી હોતી હૈ એક ચિનગારી... (૨)
જલ જાતી હૈ, રૂક જાતી હૈ જિસમેં દુનિયા સારી
ચાંદની રાતો મેં, રાતો મેં

એક દિપક હોતાહૈ, હોતા હૈ
એક બાતી હોતી હૈ, હોતી હૈ
કભી દોનોં જલતે હૈં, કભી દોનોં બુઝતે હૈં
પ્રેમ કહાની મેં એક લડકા હોતા હૈ એક લડકી હોતી હૈ
કભી દોનોં હસતે હૈં કભી દોનો રોતે હૈ

-પ્રેમ કહાની (૧૯૭૫) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

ચંદા દેખે ચંદા, તો વો ચંદા શરમાયે
ચંદા દેખે ચંદા

ગોરી ગોરી ચાંદની મેં ગોરી જબ મુશ્કાયે
જિયા બોલે તો યે જિયા શર્માયે, જિયા બોલે પિયા
ગોરી ગોરી ચાંદની મેં ગોરી જબ મુશ્કાયે
ચાંદ સે માથે પે બિંદિયા ઝિલમિલાયે ઐસે
ચાંદ સૂરજ રાત મેં એક સાથ ચમકે ઐસે
ચાંદ સે માથે પે બિંદિયા ઝિલમિલાયે ઐસે

ચાંદ સૂરજ રાત મેં એક સાથ ચમકે જૈસે
જી કરે યે ઊંમર યૂંહી દેખતે કર જાયે
જિયા બોલે પિયા, તો યે જિયા શરમાયે, જિયા બોલે પિયા

નૈન બન જાતી હૈ ઘુંઘટ મન દુલ્હન કી આશા
બાંટતે હૈ જબ નયન તેરે નયન કી ભાષા.. (૨)

નૈન મેં છૂપ કર મુઝકો તુ મુઝસે ચુરાયે
ચંદા દેખે ચંદા, તો વો ચંદા શરમાયે
ચંદા દેખે ચંદા

પ્રીત કે રંગ મેં રંગા હૈ તેરા ઉડતા આંચલ
મૈને બાંધા હૈ ઇસીમેં એક દિવાના પાગલ... (૨)

આંચલ કી છાયા મેં પાગલ જિયા મર જાયે
જિયા બોલે પિયા તો જિયા શરમાયે
ગોરી ગોરી ચાંદનીમેં ગોરી જબ મુશ્કાયે
ચંદા દેખે ચંદા, તો વો ચંદા શરમાયે
ગોરી ગોરી ચાંદની મેં ગોરી જબ મુશ્કાયે
જિયા બોલે પિયા

ચંદા બોલે ચંદા

-ઝૂઠી (૧૯૮૫) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

મેરે દિલદાર કા બાંકપન હાય બાંકપન અલ્લા અલ્લા
ચાંદની સે તારાશા બદન અલ્લા અલ્લા
દેખકર જીસ કો દૂર ભી સજદા કરે
સજદા કરે હાય સજદા કરે
વો મેરી નાજની વો મેરી નાજની ગુલબદન અલ્લા અલ્લા.

-દીદારે યાર (૧૯૮૨) મો. રફી, કિશોર કુમાર

•

લૌટ ગયા ગમકા જમાના આયી ખુશી લહેરાતી... (૨)
દૂર ગગન મેં દેખો ચમકે આશાઓં કે તારે
ઝિલમિલ પ્યારે પ્યારે
બદલી મેં છૂપ કર તારોં કે અંગ ચંદા કરે ઇશારે, ચંદા કરે ઇશારે
કિસકા લગન મેં આજ પવન હૈ બાગો મેં ઇકલાતી
લૌટ ગયા ગમકા જમાના આઇ ખુશી લહરાતી

રાત નયી હર બાત નયી હૈ નયા નયા હૈ જમાના
કૈસા સમા સુહાના કાસ સમા સુહાના
ગાયે ચંદનિયા ધીરે ધીરે

પ્રિત ભરા અફસાના, પ્રિત ભરા અફસાના
આજ મેરે છોટે સે મન મેં આશા હૈ મુસકાતી
લૌટ ગયા ગમકા જમાના આયી ખુશી લહેરાતી.

-નયા આદમી (૧૯૫૬) હેમંતકુમાર, લતા મંગેશકર

•

તુમ્હે કૈસે મૈં બતાઉં... (૨)
મેરે બસ મેં અગર હો તો મૈં બસ ઇતના હી કરૂં
તુમ્હે દિન ભર તો હર પલ દેખતા હી મૈં હું
તુમ્હેં દેખું, તુમ્હે ચાહું, તુમ્હે પુજુ હર પલ
તુમ્હે સોચુ, તુમ્હે સમઝુ, તુમ્હે માંગુ હહર પલ
તુમ્હે ગુનગુનાઉ, તુમ્હે ગાઉં હર પલ
મૈં તુમ્હારા હું ઐસા દિવાના મેરી જાં
મેરા મરના ભી તુમ્હી હો મેરા જીના ભી તુમ્હી હો તુમ
મેરી મદિરા તુમ્હી હો મેરા પીનાભી હો તુમ
મેરી ચાંદની ભી તુમ્હી હો મેરા સોના ભી હો તુમ
મેરા હંસના ભી તુમ્હી હો મેરા રોના ભી હો તુમ
મેરી સારી સાંસો મેં તુમ જૈસે હો ધુલી
મૈં તુમ્હારા ઐસા હું દિવાના મેરી જાં
મેરે દિલ મેં હૈ યે અરમા તુમ્હે એક દિન પાઉં, ઇસ અંબર સે ભી આગે તુમ્હે લે જાઉં
જહાં રાહો મેં બિખરે સબ ચાંદ ઔર તારે, જહાં ગીતો મેં બહતી હો મીઠી ધારે
હાં ખ્વાબોં કી દુનિયા કભી સો નહીં હો, જહાં તુમ હો જહાં મૈં હું ઔર કોઇ નહીં હો.
મૈં તુમ્હારા ઐસા દિવાના મેરી જાં

-દસ્તક (૧૯૯૬) અભિજીત

•

ચાંદની ઝીલમીલ કરે તારોં ભરી યે રાત હૈ,
મીઠી મીઠી સી લગે જબ તુ રેની મેરે સાથ હૈ
ચાંદની ઝીલમીલ કરે
ચાંદની ઝીલમીલ કરે તારોં ભરી રાત હૈ
ચાંદની ઝીલમીલ કરે તારોં ભરી રાતહૈ
ફીકી ફીકી સી લગી જબ તુ ના મેરે સાથ હૈ

ચાંદની ઝીલમીલ કરે

ચાંદની ઝીલમીલ કરે તારોં ભરી યે રાત હૈ
મીઠી મીઠી સી લગે જબ તુ ભી મેરે સાથ હૈ
ચાંદની ઝીલમીલ કરે.

ઠંડી હવાયેં પ્રીત જગાયે... (૨) ઝૂમે કિરણ ઉસે ચૂમકે
આ મસ્ત સમા હૈ મૌસમ જવાં હૈ, નાચે મગન મન ખો કે
મેરી કસમ તુ વહં કહે દે હાથોં મેં તેરા હાથ હૈં
મીઠી મીઠી સી લગે જબ તુ ભી મોરે સાથ હૈ
ચાંદની ઝિલમીલ કરે

ચાંદની ઝિલમીલ કરે તારોં ભરી યે રાત હૈ
ચાંદની ઝિલમિલ કરે તારોં ભરી યે રાત હૈ
યે પવન ઝોખે અગન ગિરને ના દે ઝૂંઠી રતિ
સંગ દુખ કે બંધ સા ઔર ચાંદની જંજીર સી
નીંદ કે બદલે નયન મેં, સો રહી બરસાત હૈ

ચાંદની ઝિલમિલ કરે તારોં ભરી યે રાત હૈ
ચાંદની ઝિલમિલ કરે તારો ભરી યે રાત હૈ

-ચંદ્રમુખી (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર, સુધા મલ્હોત્રા

•

ટીમ ટીમ ટીમ તારોં કે દીપ જલે
નિલે આકાશ તલે હમ દોનોં કા પ્રિત પલે ટીમ ટીમ ટીમ...
ઝિલમિલાતી હૈ શબનમ કી પરછાઇયાં દૂર પરિયાં બજાતી હૈ શહનાઇયાં
ચાંદ કિરનોં કી જાલી પહન ઝૂમતા ચાંદની સે રહી દેખો અંગડાઇયાં
ટીમ ટીમ ટીમ તારોં કે દીપ જલે.

-મૌસી (૧૯૫૮) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

ઉલ્ફતકી રાગની મેં મસ્તાની બેખુદી મેં સો જાયેંગે દો દિલ ઉલ્ફત કી ચાંદની મેં
ફિર ક્યા કરેગી દુનિયા જલ જલ મરેગી દુનિયા તારોં મેં દો સિતારે દેખા કરેગી દુનિયા
દુનિયા વાલોં સે દૂર જલને વાલોં સે દૂર આજા આજા ચલે કહીં દૂર કહીં દૂર કહીં દૂર

-ઉજાલા (૧૯૫૯) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

આજા રી ચાંદની, આજા રી ચાંદની
ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ લે કે આજા
હમને નૈન બિછાયે, આજા, બૈઠે લગન લગાયે આજા

•

અબ તો રહા ન જાયે આજા
આજા રી ચાંદની આજા રી ચાંદની
ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ લેકે આજા
જબ જબ મૌસમ લે અંગડાઇ (૨) બિજલી ચમકી બદલી છાઇ... (૨)
સામ હી જાને ક્યા હૈ બાત, નીંદ ન આયે સારી રાત
આજા રી ચાંદની આજા રી ચાંદની
હમને બૈઠા બિછાએ આજા, બૈઠે લગન લગાયે આજા
અબ તો રહા ન જાયે આજા
આજા રી ચાંદની આજા રી ચાંદની
ચાંદની હમારી ગલી ચંદ લેકે આજા
હમકો પલ છિન સાંજ સકારે... (૨)
ધૂપ ધૂપ જાને કૌન પુકારે... (૨)
કરકે સપનોં મેં પહચાન ઐસે ન આયા બેઇમાન
આજા રી ચાંદની આજા રી ચાંદની
ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ લેકે આજા
હમને નૈન બિછાયે આજા બૈઠે લગન લગાયે આજા
અબ તો રહા ના જાયે આ જા
આજારી ચાંદની આ જા રી ચાંદની
ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ કે આજા
એક રૂત આયે એક રૂત જાયે.. (૨)
બાલી ઉંમર બડા દુખ પાયે... (૨)
ન હમકો નીંદ ન ઉનકો ચૈન, નાગીન બન ગયી કાલી રૈન
આજા રી ચાંદની આજા રી ચાંદની
ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ લેકે આજા
હમને નૈન બિછાયે આજા, બૈઠે લગન લગાયે આજા
અબ તો રહા ના જાયે આજા
આજા રી ચાંદની આજા રી ચાંદની

ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ લે કે આજા
હમને નૈન બિછાયે આજા, બૈઠે લગન લગાયે આજા
અબ તો રહા ના જાયે આજા
આ જારી ચાંદની આજા રી ચાંદની
ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ લે કે આજા

-ચાંદ (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

મોહબ્બત કા હાથ જવાની કા પલ્લા, સુભાનલ્લા બાબુ સુભાનઅલ્લા
નશીલી નશીલી ફિઝા હો રહી હૈ, તેરી ગોદમેં ચાંદની સો રહી હૈ.. (૨)
સિતારે જમીં પર ઉતર આયે વલ્લાહ, સુભાનઅલ્લાહ બાબુ સુભાનઅલ્લા

-હાવરા બ્રીજ (૧૯૫૮) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ઘુલ ગયા એક સાલ ફિર તન મન કે રંગ મેં
મન કી બહાર બને... (૨)
ઋત ફિર બિતી હુઈ બનબન કે ચાંદની ચેહરે પે આઇ ચલકે
ભરક ચલે કિસી હસીં યાદ કી ગલી મેં
બરસ બિતા કે આયી હૈ યે શામ જિંદગી મેં
દિયે જલાયે પ્યાર કે ચલો ઇસી ખુશી મેં
બરસ બિતાકે આયી હૈ યે શામ જિંદગી મેં

-ધરતી કહે પુકારકે (૧૯૬૯) લતા મંગેશકર

•

સપને મેં મિલતી હૈ ઓ કુડી મેરી સપને મેં મિલતી હૈ
ઘુંઘટ મેં રહેતી હૈ કુડી, ઘંઘટે મેં રહેતી હૈ
અરે કચપક કે પેરોસે ચોરી કે સેહરો સે
દિલ બહેલાતા હૈ કે મુન્ડા મેરા આ મુન્ડા મેરા મુન્ડા મેરા
હે ગોરા ચિટકા રંગ હૈ ચાંદકા પલંગ હૈ
ચાંદની મેં ધૂલતી હૈ ઓ કુડી મેરી ઓ, ઓ કુડી મેરી ઓ
ધૂદ કૌભલે હૈ, હસે તો કમલ હૈ, મૌતિયો મેં તુલતી હૈ
સપને મેં મિલતી હૈ ઓ કુડી મેરી સપને મેં મિલતી હૈ

-સત્યા (1998) સુરેસ વાડકર, આશા ભોંસલે

•

યારા ઓ યારા મિલના હમારા જાને ક્યા રંગ લાયેગા
અબ એક પલ ભી તુમસે બિછડકે યે દિલ ના રહે પાયેગા
સુનો મેરી એક બાત માનોગે માનોગે ના
તુમ્હે અંધેરે મેં નીંદ નહીં આતી તો
લો મૈં રોશની કર લેતી હું
અંધેરા હૈ તો રહને દો, મુજસ્સિમ ચાંદની હો તુમ... (2)
ન જાયે રોશની તુમસે કિ ઐસી રોશની
ન સિને સે હટાઓ હાથ કિ હમકો નીંદ નહીં આતી.

-અમન (1967) મો. રફી, સાયરા બાનો

•

દેખ છીટકી હૈ ચાંદની રાતે સુહાની... (2)
રાત સુહાની મેરી ભરપુર જવાની, મૈં કહું યે દિવાની
લૂટ જવાની ફિર નહીં આની, બિત ગયી તો એક કહાની

-જુગ્નુ (1947) શમશાદ બેગમ

•

ચાંદની રાત હૈ ગુલશન મેં બહાર આયી હૈ
લુત્ફ આ જાયે જો ઐસે મેં કહીં વો આ જાયે
ઉનસે કહેના કિ વો પલ ભર કે લિયે, પલ ભર કે લિયે આ જાયે

-એક થી લડકી (1949) ગીતા દત્ત

•

યે ચાંદની રાતે... (4) કહતી હૈ મુઝસે સદા યે મેરે ચંદાકી બાતે, યે ચાંદની રાતે

-એક થી લડકી (1949) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ઓ સજનવારે ઓ બલમવા રે ચાંદની રાતે ઔર યે શમા
ઋત ભી અનોખી દિલ ભી જવાં મૈં ભી દિવાની તુ ભી દિવાના
ફિર કૈસે બિતે મૌસમ સુહાના
દુનિયા ક્યા જાને મેરા અફસાના ક્યોં દિલ ગાયે ઉલ્ફત કા તરાના

-દિલ્લગી (૧૯૪૯) સુરૈયા

•

તેરી નજર મેં મૈં રહું મેરી નજર મેં તુ
તેરી કહાની તેરી કહાની તેરી કહાની મૈં કહું

મેરી કહાની તુ
નિકલી હુઇ હો ચાંદની છાયી હુયી બહાર... (૨)
તુઝસે જુદા ના મૈં રહું, તુઝસે જુદા ના મૈં રહું
મુઝસે જુદા ના તુ

-૧૮૫૭- અઠારાસો સત્તાવન (૧૯૪૬) સુરેન્દ્ર, સુરૈયા

•

ગોરી ગોરી ચાંદની હો ગોરી ગોરી ચાંદની
ઔર પૂનમ કીરાત હૈ મીઠી મીઠી
મીઠી મીઠી સજના સે હોગી બાત રે
હોગી મન કી બાત રે

-રાજા હરીશચંદ્ર (૧૯૫૨) લતા મંગેશકર

•

આજ મધુતાવાસ ડોલે મધુરિયા સે પ્રાણ ભર લો
ચાંદ કો ચૂપ ચાપ નિરખો ચાંદની મેં સ્નાન કર લો

-સ્ત્રી (૧૯૬૧) મહેન્દ્ર કપુર, લતા મંગેશકર

•

દેખ આંચલ મેં કઇ ચાંદની ઋત હૈ
નજારે ભર ગયે હૈ નૈન સે તેરે
ઇસ માંગ મેં જૈસે સિતારે ભર ગયે હૈ
પ્યારને ઇસ રાત કો આકાશ સે ઉતારા હૈ
તુ હૈ તો હર સહારા હૈ,
એક તેરા પ્યાર હમકો દો જહાં સે પ્યારા હૈ

-વાપસ (૧૯૬૯) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

સિતારોં ને બાંધા ગગન પર સમા જૈસે ખિલતે ગુલોં કા
સુનસાન સપનોં ભરી વાદિયોં મેં ચાંદની સે સજે રાસ્તે કા
ધરાને કિયા ઇન્તજામ ક્યા જાને ફિર કિસકેનામ
આયી બહારોં કી શામ ક્યા જને ફિર કિસકે નામ
ઠંડી હવા ભીગી ફિઝા લાયી હૈ ફિર કિસકા સલામ

-વાપસ (૧૯૬૯) મો. રફી

રાત હૈ તારોં ભરી છિટકા હુઈ ચાંદની
ઐસે મેં આ બાલમા પ્યાર કી બાતે કરે
દેખતે હી દેખતે હાય યે ક્યા હો ગયા
ચાંદ કો આઇ હસીં ઝૂમ ઊઠી જિંદગી
ઐસે મેં આ બાલમા પ્યાર કી બાતે કરેં

-પરદેશ (૧૯૬૦) લતા મંગેશકર

•

ચાંદની રાત હૈ... (૬
ઐસે મેં આકે મિલો હમસે તો ક્યા બાત હૈ
ચાંદની રાત હૈ.. (૪)
છૂપ જા ચંદા સો જા તારે.. (૨)
એક દૂજે કો અખિયાં ના મારે.. (૨)
આજ બલમજી સે મેરી મુલાકાત હૈ, ચાંદની રાત હૈ
આજ બલમજી સે મેરી મુલાકાત હૈ
ચાંદની રાત હૈ... (૪)
ઐસે મેં આકે મિલો હમસે તો ક્યા બાત હૈ... (૨)
ચાદંની રાત હૈ... (૪)
ઐસે મેં આકે મિલો હમસે તો ક્યા બાત હૈ.. (૨)
ચાંદની રાત હૈ.. (૨)
પ્રિત ના કહિયો ચંદા તેરી મેરી બાત હૈ, ચાંદની રાત હૈ
પ્રિત ના કહિયો ચંદા તેરી મેરી બાત હૈ
ચાંદની રાત હૈ... (૨)
ઐસે મેં આકે મિલો હમસે ક્યા બાત હૈ.. (૨)
ચાંદની રાત હૈ.. (૪

(૨૪ વાર ચાંદની રાત, ૪ વાર ચંદા)

-ફિરદૌસ (૧૯૫૩) ગીતા દત્ત

•

હો દેખોજી દેખોજી દેખો દેખો
તારા કહેતા હૈ ગુપચૂપ યે કરકે ઇશારા, હો કરકે ઇશારા ક્યા
ચાંદની રાત મેં જાને ક્યા બાતરે
આજ કિસી કી હુઈ પહલી મુલાકાત રે

ચંદા કો દેખ કે જી રહી ચકોરી સાંવરે કો દેખકે ઝૂમ રહીગોરી... (૨)
ચાંદની રાત મેં

(૧૧ વાર ચાંદની રાત, ૨ વાર ચંદા)

-નિરાલા (૧૯૫૦) લતા મંગેશકર

•

બીત ગયી આધી રાત ચંદનિયા ધીરે ધીરે આના

-નાચે નાગીન બાજે બીન (૧૯૬૦) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

હમ દોનો ને દેખા હૈ એક સપના
કહીં પે છોટાસા એક ઘર હૈ અપના
આંગનમેં ઉતરી હૈ ચાંદની રાતેં
હમ બૈઠે કરતે હૈ પ્રેમકી બાતે
યે બાતે યે રાતે ભૂલ જાયે હમ
તો હમેં યાદ દિલાના ભૂલ ન જાના
મૈં એક ચોર તૂ મેરી રાની

-રાજા જાની(૧૯૭૦) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

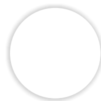
ખિલી ખિલી ચાંદની જગમગાતી રહે
હર ઘડી પ્યારકી મુશ્કરાહટ રહે
સુહાની ચાંદની મેં યે દિલ ખો જાયે ના
જરા સંભાલિયે અદા એ આપકી

- બડા આદમી (૧૯૬૧) મહેન્દ્ર કપુર, લતા મંગેશકર

•

દુનિયા ક્યા જાને મેરા અફસાના
કર્યો દિલ ગાયે ઉલ્ફતકા તરાના
ઓ સજનવા રે ઓ બલમવા રે
ચાંદની રાત ઔર યે શમા
રુત ભી અનોખી દિલ ભી જવાં
મેં ભી દિવાની તુ ભી દિવાના
ફિર કૈસે બિતે મૌસમ સુહાના

- દિલ્લગી(૧૯૪૯) સુરૈયા

૧૯

ચાંદ-ચાંદની દિલમાં લગાવેલ આગ (જગાવે વિરહની વેદના)

ચંદ્ર પ્રેમીઓમાં મિલનની આશ જગાવે છે અને ચાંદની મિલનની પળોને મધુર બનાવે છે, પરંતુ મિલનની પ્યાસ બુઝાવી ન શકતા પ્રેમીઓને તો ચંદ્ર-ચાંદની વ્યાકૂળ કરી દે છે. ચંદ્ર અને ચાંદની વિખૂટા પડેલા પ્રેમીઓને તડપાવે છે, વિરહની પળોને વધુ વસમી બનાવે છે. ચાંદની રાતમાં સૌ મીઠી નીંદર માણતા હોય ત્યારે વિરહી પ્રિય પાત્રની યાદમાં ઉજાગરા કરે છે. ચાંદની શીતળ હોય છે પણ વિરહી જનોને તો તે દાહક લાગે છે. રોમાંચ અને શીતળતા પ્રસરાવતી ચાંદની વિરહી મનમાં આગ લગાડે છે, અંગે અંગને ચૂભે છે, દઝાડે છે. પરંતુ તેને નહિ પામી શકતા પ્રેમીઓને ચાંદ-ચાંદની પણ ફિક્કા લાગે છે, નીરસ લાગે છે એટલું જ નહિં ક્યારેક ચાંદ વેરી જેવો લાગે છે, જે વિરહની આગને વધુ ભડકાવે છે, વિરહની વેદનાને વધુ તીવ્ર બનાવે છે. ચાંદથી ચકોરીનો વિરહ તેમ પ્રિયપાત્રથી પ્રેમીનો વિરહ અસહ્ય હોય છે. વિરહની આગમાં શેકાતા પ્રેમીઓના દિલની વાચા ચંદ્ર-ચાંદનીના માધ્યમથી ઘણા ફિલ્મી ગીતોમાં રજૂ થઇ છે.

રેશમા ઔર શેરા (૧૯૭૧)નો ગીત તૂ ચંદા મૈં ચાંદની માં ૮ વાર ચાંદની તથા ૬ વાર ચંદા-ચંદ્રનો ઉલ્લેખ છે. ચાંદગ્રહણ (૧૯૯૭)ના ગીત "ક્યું લગા પ્યાર કો ચાંદગ્રહણ"માં ૨૬ વાર ચંદ3ગ્રહણનો ઉલ્લેખ છે. હુમાયુ (૧૯૪૫)ના ગીત "એ ચાંદતુ બતાદે"માં તથા ખાનદાન (૧૯૪૨)ના ગીત "તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ હૈ આજા"માં 8 વાર ચાંદનો ઉલ્લેખ છે.

ચાંદની અને ચાંદ લગાવે વિરહની આગ

•

ઓ દૂર જાને વાલે... (૨) વાદા ના ભૂલ જાના... (૨)
રાતે હુઈ અંધેરી.. (૨) તુમ ચાંદ બન કે આના... (૨)
ઓ દૂર જાને વાલે.

-પ્યાર કી જીત (૧૯૪૮) સૂરૈયા

•

બેતાબ હૈ દિલ દર્દે મહોબ્બતકી અસર સે
જીસ દિન સે મેરા ચાંદ છૂપા મેરી નજરસે
બેતાબ હૈ દિલ

-દર્દ(૧૯૪૭) સૂરૈયા, ઉમા દેવી (ટૂનટૂન

•

ચાંદ મેરે ક્યું દૂર ખડા શરમાયે
કયું આંખ મિલા કે બદલી મેં છૂપ જાયે, છૂપજાયે, છૂપ જાયે.

-ચંદ્રલેખા (૧૯૪૮) ઉમાદેવી

•

સાવરિયા તોહે કોઇ પુકારે, તોહે કોઇ પુકારે... (૨)
આજા રે આજા રે સોયે સોયે ચાંદ સિતારે
સોયે ચાંદ સિતારે
સોયા હૈ બેદર્દી જમાના, ક્યા સુનાઉં અપના ફસાના
રો રો કે કોઇ રાત ગુજારે
સાવરિયા તોહે કોઇ પુકારે

-દુપટ્ટા (૧૯૫૨) નૂરજહાં

•

બદલી સે નિકલાહૈ ચાંદ પરદેશી પિયા
લૌટ કે તુ ઘર આજા, ઘર આજા
બદલી સે નિકલા હૈ ચાંદ

-સંજોગ (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

આધી યે રાત જલે પૂરા વો ચાંદ જલે
જલતા હૈ દિલ મિલ જાઓ... (૫)
આધી યે રાત જલે પૂરા વો ચાંદ જલે
જલતા હૈ દિલ મિલ જાઓ મિલ જાઓ
સુલગે યે તન પિઘલે બદન, યે ક્યા આગન મનમે જાગે
સિને મેં દમ ઘુટને લગા, હર સાંસ ક્યું રૂકને લગી.
ઔર ભી પાસ આઓ, આ જાઓ, મિલ જાઓ
આધી યે રાત જલે, પૂરા વો ચાંદ જલે
જલતા હૈ દિલ મિલ જાઓ... (૫)

-જીને કી આરઝૂ (૧૯૮૧) કિશોર કુમાર

•

ચાંદની તુ હૈ કહાં... (૨)
મૈંને તેરે લિયે ક્યા ક્યા સપને બુને
તુ હી બતા કુછ તો બતા, કૈસે હુઆ યે ક્યા હુઆ
મેરે બસ મેં કુછ નહીં થા, મેરે બસ મેં કુછ ભી નહીં હૈ
મૈં તુઝસે ફિર મિલુંગી મેરે દિલ કો યકીં હૈ
ચાંદની તુ હૈ કહાં... (૪)

-ફાસલે (૧૯૮૫) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

એક ખોયા ખોયા ચાંદ થા જો થા ખફા ખફા
એક તૂટા તૂટા ખ્વાબ થા જો તુઝસે થા જુદા
એક આધી આધી આશથી જો પૂરી હો ગયી
પિયા લાગેના, જીયા લાગે ના, તેરે બિના તેરે બિના... (૪)

-હીરો પન્તી (૨૦૧૪) મુસ્તફા ઝાહિદ

•

ઉમ્મીદોં પર ઉદાસી છા ગયી ક્યા તુમ ના આઓગે?
મેરે દિલ કી કલિ મુરઝા ગયી ક્યા તુમ ના આઓગે?... (૨)
બહારે જા ફિઝુ બુઝબુ કે નગમેં ચાંદની રાતે... (૨)
હર એક શય આને વાલી આ ગયી ક્યા તુમ ના આઓગે?
ઉમ્મીદોં પર ઉદાસી છા ગયી ક્યા તુમ ના આઓગે?

-કનીજ (૧૯૪૯) સુરીન્દર કૌર

•

બાત કરે જબ ચાંદ સિતારે જબ બરસાયે નૈન હમારે
તેરી યાદ મેં રો રો મરૂં હાયે મૈં કા કરૂં
મેરી આંખો મેં બસ ગયા કોઇ રે હાયે મેં કા કરૂં

-બરસાત (૧૯૪૯) લતા મંગેશકર

•

યે ચાંદ, યે હવા, યે ફિઝા સબ હૈ મૌસમ મેં
જબ તુ નહીં તો દિલ મેં કોઇ દિલકશી નહીં
જિંદા હું ઇસ તરહ કિ ગમે જિંદગી નહીં
જલતા હુઆ દિયા હું મંગર રોશની નહીં

-આગ (૧૯૪૮) મૂકેશ

•

રાત કો જો ચમકે ચંદા તારે... (૨)
જૈસે બલમ તેરે પ્યાર કા ફંદા, જી મેં મર ગયી રામા
રાત કો જી હાયે રાત કોજી ચમકે ચંદા
તેરે બિન પાયે નહીં ચૈન યે બંદાજી મૈં ક્યા કરૂં રામા

-આગ (૧૯૪૮) મૂકેશ, શમશાદ બેગમ

•

મેરા દિલ યે પૂકારે આજા મેરે ગમ કે સહારે આજા
ભીગા ભીગા હૈ સમા, ઐસે મેં હૈ તુ કહાં
મેરા દિલ યે પૂકારે આજા...
આંધિયાં વો ચલી આશિયાં લૂટ ગયા લૂટ ગયા... (૨)
પ્યાર કા મુશ્કરાતા જહાં લૂટ ગયા લૂટ ગયા
એક છોટી સી ઝલક મેરે મિટને તલક
ઓ ચાંદ, ઓ ચાંદ મેરે દિખલા જા
ભીગા ભીગા હૈસમા...

-નાગીન (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

મેરા બદલી મેં છૂપ ગયા ચાંદ રે
કહાં ઢૂંઢે નૈન મોરે બાવરે, આજા આજા ઓ સાંવરે
મેરા બદલી મેં છૂપ ગયા ચાંદ રે...
આજા કે પ્યાર ભરે દિલને પૂકારા, બદલી કે ચાંદ મેરે કર દે ઇશારા... (૨)
મૈં હું યહાં ઔર તુ હૈ વહાં
કૈસે આઉં મેં પિયા તોરે ગાંવ રે.. (૨)
કહાં ઢૂઢે નૈન મોરે બાવરે, આજા આજા ઓ સાંવરે
મેરા બદલી મેં છૂપ ગયા ચાંદ રે

-નાગીન (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

બિતી હુઈ બતિયાં કોઇ દોહરાયે
ભૂલેહુએ નામોં સે કોઇ તો બુલાયે... (૨)
ચાંદ હાં હો ઓ ચાંદની કી બિંદી વાલી, બિંદી વાલી રતિયાં
જાગી હુઈ અખિયોં મેં રાત ના આઇ રૈના
બિતી ના બિતાયી રૈના, બિરહા કી જાયે રૈના

ભીગી હુઈ અખિયોં ને લાઘ બુઝાઇ રૈના
બિતી ના બિતાયી રૈના

-પરિચય (૧૯૭૨) ભૂપિન્દર સિંગ, લતા મંગેશકર

•

યાદ તૂમ આતે રહે ઇક હક સી ઊઠતી રહી
નીંદ મુઝસે નીંદ સે મૈં ભાગતી છૂપતી રહી
રાત ભર બૈરન નિગોડી ચાંદની ચૂભતી રહી
આગ સી જલતી રહી ગિરતી રહી શબનમ
આપકી કસમ... (૨)
કરવટે બદલતે રહે સારી રાત હમ
આપકી કસમ... (૨)
ગમ ન કર ઓ દિન જુદાઇ કે બહુત હૈ કમ
આપકી કસમ.. (૨)

-આપકી કસમ (૧૯૭૪) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

મૈંને સમઝા જિસે ચંદા કી ચાંદની
તો એક આગથી જિસમેં ઘર જલ ગયા
ભૂલ થી યહ મેરી ક્યા કરૂં અબ ગિલા
પ્યાર કે બદલે મુઝે પૈસા મિલા
પ્યાર કા બદલા મુઝે દેખો કૈસા મિલા
પ્યારકે બદલે મૂઝે પૈસા મિલા

-યહી હૈ જિંદગી (૧૯૭૭) કિશોર કુમાર

•

કભી બેકસીને મારા, કભી બેબસીને મારા
મુઝે ચાંદનીને લૂટા, મુઝે રોશનીને મારા
ગિલા મોત સે નહીં હૈ, મુઝે જિંદગી ને મારા

-અલગ અલગ (૧૯૮૫) કિશોર કુમાર

•

એ ચાંદ તેરે સાથ તો રહતે હૈ સિતારે
મૈં કિસકે સંગ રાત બિતાઉં, કિસકે સહારે જીયું એ ચાંદ તેરે સાથ તો....
ક્યા ગમકા ફસાના હૈ, ક્યા ગમ કા ફસાના

તુઝ ચાંદ સુનાયે
કરવટ લી જમાનેને ચલી ગમકી હવાયેં
માયુસ ન કર કહેતી હૈ કરકે ઇશારે
ઐ ચાંદ તેરે સાથ તો રહતે હૈ સિતારે

-દાદા (૧૯૪૯) સુરીન્દર કૌર

•

બહાયે ચાંદને આંસુ, જમાના ચાંદની સમઝા... (૨)
કિસી કે દિલ સે હુક ઉઠતી હૈ તો કોઇ રાગિણી સમઝા.. (૨)
છૂપાયા કિસ તરહ ગમ કો જમાને કી નિગાંહો સે.. (૨)
જમાને કી નિગાહોં સે
મેરા ગમ દેખને વાલા મેરે ગમકો ખુશી સમઝા
બહાયે ચાંદને આંસુ

-લગન (૧૯૫૫) હેમંત કુમાર

•

હો ઓ ચાંદ કી રંગત ઉડને લગી
વો તારોં કે દિલ સબ ડૂબ ગયે, ડૂબ ગયે
હૈ દર્દ ભરા બેચૈન સમા
અબ રાત ગુજરને વાલી હૈ... (૨)
ઇસ ચાંદ કે ડોલે મેં આઇ નજર... (૨)
યે રાત કી દુલ્હન ચલ દી કિધર
આવાજ તો દો ખોયે હો કહાં
અબ રાત ગુજરને વાલી હૈ.. (૨)
આ જાઓ તડપતે હૈ અરમાં
અબ રાત ગુજરને વાલી હૈ.. (૨)

-આવારા (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

ચાંદની કભી થી બાંહો મેં ફૂલ બિછે થે રાહોં મેં
અબ તો વો સપને ગયે બિખર
ડૂબ ગયે હમ આહોં મેં, ચાંદ કભી થા બાંહો મેં...

-સપને સુહાને (૧૯૬૧) સબિતા બેનર્જી

•

ઓ જિંદગી કે દેને વાલે, જીંદગી કે લેને વાલે
પ્રિત મેરી છીનકે બતા તુઝે ક્યા મિલા
મૈંને કબ તોડે ભલા ચાંદ સિતારે તેરે
ફિર ક્યોં બુઝાયે તુને દિલકે ઉજારે મેરે
મુઝે મેરી જાન દે દે પ્રીત કા યે દાન દે દે
ખોયે હુએ મેરે પ્રાણ દે દે
દિલ મેરા તોડ કે તુઝે ક્યા મિલા

-નાગીન (૧૯૫૪) હેમંત કુમાર

•

હો મૈં ચાંદ નિગલગઇ હોજી મૈં ચાંદ નિગલ ગઇ
હૈયા રે હમ ભીતર ભીતર આગ લગે
બાત કરૂં તો શેક લગે અજી ભીતર ભીતર આગ લગે
તેજ થા ઝોંકા કા કરૂં

•

સી સી કરતી સીસી સીસી સીસી કરતે મૈં મરૂં
જબાં પે લગા લગા રે નમક ઇશ્કકા, તેરે ઇશ્કકા
હું ઐસી ફૂંક લગી જાલીમ કી... (૨)
કે બાંસુરીં જૈસી બાજી મેં
અરે જ ભી કહા ઉસ ચંદ્ર ભાગને
ફરસે હો ગયી રાજી મૈં
હાયે કભી અખિયોં સે પીના
કભી અચ્છા લગે મરના, કભી મુશ્કિલ લગે જીના
જબાં પે લાગા લાગા રે નમક ઇશ્ક કા, તેરે ઇશ્ક કા

-ઓમકારા (૨૦૦૬) રાકેશ પંડિત, રેખા ભારદ્વાજ

•

ચંદા કી શીતલ શીતલ કિરણ.... (૨)
બિરહા કે બાણ ચલાયે
રાત ચાંદની દિયા જલાયે
અંગો મેં અંગો મેં આગ લગાયે
યે બસંત કી રાત ના સુલગે
જૈસે કોઇ અંગારા

મેરી ચાંદની બિછડ ગયી મેરે ઘર મેં હુઆ અંધિયારા
જગ મગ જગ મગ કરતા નિકલા ચાંદ પૂનમ કા પ્યારા.

-રીમઝીમ (૧૯૪૯) કિશોર કુમાર

•

આપકી યાદ આતી રહી રાત ભર
ચશ્મા યે નામમુશ્કરાતી રહી રાત ભર
યાદ કે ચાંદ દિલ મેં ઉતરતે રહે
ચાંદની જગમગાતી રહી રાતભર

-ગમન (૧૯૭૮) આશા ભોંસલે, બિન ફિલ્મી ગઝલ- છાયા ગાંગુલી

•

આ રાત જા રહી યું જૈસે
ચાંદની કી બારાત જા રહી હૈ
ચલને કો અબ ફલક સે તારોં કા કારવાં હૈ
ઐસે મેં તુ કહાં હૈ, દુનિયા મેરી જવાં હૈ
આવાજ દે કહાં હૈ
આબાદ મેરે દિલ મેં ઉમ્મીદ કા જહા હૈ, દુનિયા મેરી જવાં હૈ
આવાજ દે કહાં હૈ...

-અણમોલ ઘડી (૧૯૪૬) સુરેન્દ્ર, નૂરજહાં

•

મેરી રાહોં સે જુદા હો ગયી રાહેં ઉનકી... (૨)
આજ બદલી નજર આતી હૈ નિગાહેં ઊનકી... (૨)
જૈસે ઇસ દિલને સહારોં કી તમન્ના કી થી
મૈંને ચાંદ ઔર સિતારોં કી તમન્ના કી થી.
મુઝકો રાતોં કા સિપાહી કે સિવા કુછ ના મિલા
મૈંને ચાંદ ઔર સિતારોં કી તમન્ના કી થી.

-ચંદ્રકાંતા (૧૯૫૬) મો. રફી

•

નીલા આસમાન સો યા... (૨)
આંસુઓં મેં ચાંદ ડૂબા રાત મુરઝાઇ
જિંદગી મેં દૂર તક ફૈલી હૈ તનહાઇ
જો ગુજરે હમ પે વો કમ હૈ, તુમ્હારે ગમ કા મૌસમ હૈ
નીલા આસમાન સો ગયા.. (૨)

-સીલસીલા (૧૯૮૧) લતા મંગેશકર

•

મૈં પ્યાર કી ચાંદની રાત હું... (૨)
ઉલઝી હુઈ દર્દ કી બાત હું.. (૨)
તુને એ... હાયે મેરે જખ્મે જીગર કો છુ લિયા, તૂને એ...

-નગીના (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

મેરા કુછ સામાન તુમ્હારે પાસ પડા હૈ... (૨)
ઓ સાવન કે કુછ ભીગે ભીગે દિન રખે હૈ
ઔર એક ખત મેં લિપટી રાત પડી હૈ
વો રાત બુઝા દો મેરા વો સામાન લૌટા દો... (૨)
એક સો સોલા ચાંદ કી રાતે, એક તુમ્હારે કાંધેકા તિલ... (૨)
ગીલી મહેંદી કી ખૂશ્બુ ઝૂઠમૂઠ કે શિકવે
કુછ ઝૂઠ મૂઠ કે વાદે ભી સબ યાદ કરા દું
સબ ભિંજવા દો, મેરા વો સામાન લૌટા દો.. (૨)
એક ઇજાજત દે દો બસ જબ ઇસકો દફના દુંગી
મૈં ભી વહીં સોજાઉં... (૨)

-ઇજાજત (૧૯૮૮) આશા ભોંસલે

•

બિતે હનીં રાત સનમ, કરો કોઇ બાત સનમ
દુનિયા સોવે હમેં નીંદ લગે ના
ખિડકી ખુલી ચંદા નજર આ હી ગયા.. (૨)
તુઝે તડપા હી ગયા
નામ તેરા જબાં પે લહેરા હી ગયા
લબ તક અમૃત ગયા
મિલને ભી તો દૂર સે હમ, કોઇ દેખે યે સિતમ
મૈં તુ જાગુ મેરી તકદીર જાગે ના
રાત ઢલી ચાંદનિયા જર્દ ભી હૈ, યે હવા સર્દ ભી હૈ
હારે પિયા હવા જરા સર્દ ભી હૈ
ના કહા થા મેરી જાં હમ સે કભી દૂર ના રહેના
બિતે નહીં રાત સનમ...

-હમ મતવાલે નૌ જવાં (૧૯૬૨) મૂકેશ, ગીતા દત્ત

•

સારી સારી રાત તેરી યાદ સતાયે
યાદ સતાયે મોહે તેરી યાદ સતાયે રે
નીંદ ન આયે, સારી સારી રાત તેરી યાદ સતાયે
એક તો બલમ તેરી યાદ સતાયે, દૂજે ચંદા આગ લગાયે
આગ લગાયે ચંદા આગ લગાયે રે, નીંદ ન આયે
સારી સારી રાત તેરી યાદ સતાયે

-અજી બસ શુક્રિયા (૧૯૫૮) લતા મંગેશકર

•

ના કહીં ચંદા, ના કહીં તારે
જ્યોત કે પ્યાસે નૈન બિચારે
ભોર ભી આશ કી કિરન ના લાયી
પૂછો ના કૈસે મૈંને રૈન બિતાયી
એક પલ જૈસે એક પલ બિતા.. (૨)
જુગ બિતે પર નીંદ ન આયી
પૂછો ના કૈસે મૈંને રૈન બિતાયી

-તેરી સૂરત મેરી આંખે (૧૯૬૩) મન્ના ડે

•

મૈં તેરી નજર કા શુરૂર હું, તુઝે યાદ હો કે ન યાદ હો
તેરે પાસ હો કે ભી દૂર હું તુઝે યાદ હો કે ન યાદ હો
તેરી જુલ્ફ હૈ મેરા હાથ હૈ, કે તુ આજ ભી મેરે પાસ હૈ
તેરે દિલ મેં ભી જરૂર હું, તુઝે યાદ હો કે ન યાદ હો
મૈં તરી નજર કા શુરૂર હું...
જબ જબ તુમ્હે ભૂલાયા તુમ ઔર યાદ આયે
તુમ ઔર યાદ આયે
જાતે નહીં હૈ દિલ સે અબ તક તુમ્હારે સાયે.. (૨)
છે રહે નજર મેં તેરી જુલ્ફ કે અંધેરે... (૪)
કહીં અફતાબ ચમકે.. (૨)
કહીં ચાંદ જગમગાયે
તુમ ઔર યાદ આયો જબ જ તુમ્હે ભૂલાયા

-જહાંઆરા (૧૯૬૪) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર, આશા ભોંસલે

•

રહે ના રહે હમ મહેકા કરેંગે, બન કે કલી, બન કે સબા, બાગે વફા મેં રહે ના રહે હમ...
જબ હમ ના હોંગે, જબ હમારી ખાક પે તુમ રૂકોગે ચલતે ચલતે
આંખો સે ભીગી ચાંદની મેં એક સદા સી સુનોગે ચલતે ચલતે
વહીં પે કહીં, વહીં પે કહીં હમ તુમસે મિલેંગે
બન કે કલી, બન કે વફા, બાગે વફા મેં
રહેના રહે હમ...

-મમતા (૧૯૬૬) મો. રફી, લતા મંગેશકર, સુમન કલ્યાણપુર

•

તેરી તસ્વીર ભી તુઝ જૈસી હસીં હૈ લેકિન
ઇસપે કુરબાન મેરી જાન હાજીર હૈ લેકિન
યે મેરી જખ્મી ઉમંગો કા મદાવા તો નહીં
કૈસી ચટ્ટાનો સે ટકરાઇ હૈ તકદીર મેરી
યહી તસ્વીર તસવ્વુર મેં ઉતર જાને પર
ચંદ્ર કી કિરનોં સે વો બઢકે નિખર જાતી હૈ
દર્દ પલકોં સે લિપટ જાતા હૈ આંસુ બન કર
મેરી અહેસાસ કી દુનિયા હી બિખર જાતી હૈ

-કિનારે કિનારે (૧૯૬૩) મો. રફી

•

હમેં તો શામે ગમમેં કાટની હૈ જિંદગી અપની... (૨)
જહાં વો વહીં એ ચાંદ લે જા ચાંદની અપની.. (૨)

-જુગ્નુ (૧૯૪૯) નૂરજહાં

•

ચૈન સે હમ કો કભી આપને ન જીને દિયા
ઝહર ભી ચાહા અગર પીના તો પીને ના દિયા
મૌન સે હમકો કભી...
ચાંદ કે રથ મેં રાત કી દુલ્હન જબ જબ આયેગી
યાદ હમારી આપ કે દિલ કો તડપા જાયેગી
આપને જો દિયા વો કિસીને ના દિયા
ઝહર ભી ચાહા અગર પીના તો પીને ના દિયા
ચૈન સે હમ કો કભી...

-પ્રાણ જાયે પર વચન ના જાયે (૧૯૭૩) આશા ભોંસલે

•

તેરે બિન ચાંદકા સોના ખોટા રે
પિલી પિલી ધૂલ ઉડાવે ઝૂઠા રે
તેરે બિન સોના પિતલ, તેરે સંગ ફીકર પિપલ
આજા કરે ના રતિયાં
દમ દારા દમ દારા મસ્ત મસ્ત દારા.. (૨) દમ દારા દમ દમ
ઓ હમ દમ બિન તેરે ક્યા જીના, તેરે બિના બે સ્વાદી બેસ્વાદ,
રતિયાં ઓ સજના ઓહ, રૂખી રે રૂખી રે કાયે રે કરે ના

-ગુરૂ (૨૦૦૭) એ.આર. રહેમાન, મૂર્તજા ખાન, કાદિર ખાન, ચિન્મય

•

ચાર દિન કી ચાંદની થી ફિર અંધેરી રાત હૈ
હમ ઇધર હૈ, વો ઉધર હૈ, બે કથીકા સાથ હૈ

-દિલ્લગી (૧૯૪૯) સૂરૈયા

•

જાઉં કહાં બતા એ દિલ, દુનિયા બડી હૈ સંગ દિલ
ચાંદની આઇ ઘર જલાને, સુઝે ના કોઇ મંઝિલ
જાઉં કહાં બતા એ દિલ...

-છોટી બહન (૧૯૫૯) મૂકેશ

•

યે રાત ભીગી ભીગી યે મસ્ત ફિઝાયેં
ઊઠા ધીરે ધીરે વો ચાંદ પ્યારા પ્યારા
ક્યું આગ સી લગાયે , ગુમ સુમ સી હૈ ચાંદની
સોને ભી નહીં દેતા, મૌસમ કા યે નજારા

-ચોરી ચોરી (૧૯૫૬) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

બતા એ ચાંદ અબ કૈસે કહે હમ દાસ્તાં અપની.. (૨)
કરે જો આહ ભી તો કાટી જાતી હૈ જુબાં અપની... (૨)
તુમ્હારી યાદ મેં કાટે નહીં કટતી હૈ અબ રાતે... (૨)
હમે અબ ભૂલ જાઓ ઔર અબ બિછડી મુલાકાતે
તુમ્હે ખુશિયાં મુબારક હો હમેં તન્હાઈયાં અપની
બતા એ ચાંદ અબ કૈસે કહે દાસ્તાં અપની.

-મહેરબાની (૧૯૫૦) તલત મહેમૂદ, લતા મંગેશકર

•

ઇસ તરાહ ફેરકર નજર મુઝસે, દૂર જાયેગા તુ અગર મુઝસે
ચાંદની સે ભી આગ બરસેગી, સમા ભી રોશની કો તરસેગી
મેરે મહેબૂબ ના જા, આજ કી રાત ના જા
આને વાલી હૈ શહર, થોડી દેર ઔર ઠહર
મેરે મહેબૂબ ન જા..

-નૂર મહલ (૧૯૬૫) સુમન કલ્યાણપુર

•

એ રી એ ચંદા કિરણ, પ્યારી હૈ મેરી લગન... (૨)
તુ મના લે રૂઠે રૂઠે મેરે સજન
જાને નહીં દિલકી અગન, પહલા પહલા મેરા મિલન...

-જુગ્નુ (૧૯૭૫) આશા ભોંસલે

•

કભી શામ ઢલે તો મેરે દિલ મેં આ જાના
કભી ચાંદ ખિલે તો મેરે દિલ મેં આ જાના
મગર આના ઇસ તરહ તુમ
ફિર યહાં સે ન જાના તુમ

-સૂર (૨૦૦૨) મહાલક્ષ્મી ઐયર

•

રહેગા ઇશ્ક તેરા ખાક મેં મિલા કે મુઝે
હુએ હૈ ઇબ્તેદા મેં રંજ ઇન્તેહા કા મુઝે
આ આ આભી જા
રાત ઢલને લગી ચાંદ છૂપને ચલા..
આભી જા.

-તીસરી કસમ (૧૯૬૬) લતા મંગેશકર

•

સુહાની ચાંદની રાતેં હમે સોને નહીં દેતી
તુમ્હારે પ્યાર કી બાતેં હમેં સોને નહીં દેતી

-મુક્તિ (૧૯૭૭) મૂકેશ

•

એક રોજ તો ચકોરી દેખેગી ચાંદ પ્યારા
એક રોજ તો મિલેગા હર લહર કો કિનારા

હમ દેખતે રહેંગે.. (૨)
રો રો કે યે કહેંગે, અબ હમ ના મિલ સકેંગે
ડાલી સે ફૂલ તૂટે.. (૨)
અબ કૈસે ખિલ સકેંગે
તુમ મુઝકો ભૂલ જાઓ અબ હમ ના મિલ સકેંગે...

-બડી બહન (૧૯૪૯) સૂરૈયા

•

તુમ્હારા બદન ચાંદની જા કે છૂ લે
મેરે દિલ કો યે ગવારા નહીં હૈ
ખુદા ભી અગર તુમ સે આકે મિલે તો
તુમ્હારી કસમ મેરા દિલ જલેગા
મેરા પ્યાર વો હૈ કિ મર કે ભી તુમકો
જુદા અપની બાહોં સે હોને ન દેગા

-યે રાત ફિર ના આયેગી (૧૯૬૫) મહેન્દ્ર કપુર

•

તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ હૈ આજા... (૨)
તારે હૈ મેરે જખ્મે જીગર ઇનમેં સમાજા.. (૨)
તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ હૈ આજા.
દિલ ઢૂંઢ રહા હૈ.. (૨) કે મેરા ચાંદ કહા હૈ
દિલ ઢૂંઢા રહા હૈ.. (૨) કે મેરા ચાંદ કહાં હૈ
છોટી સી ઝલક હે કે મેરી ઇદ બના જા.. (૨)

•

તારે હે મેરે જખ્મે જીગર ઇનમેં સમાજા
તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ
પહલૂ મેં લિયે હાય પહલૂ મેં લિયે બૈઠી હું મૈં દર્દ ભરા દિલ
પહલુ મેં લિયે બૈઠી હું મૈં દર્દ ભરા દિલ
યે તો બતા જા તારે હૈ મેરે જખ્મે જિગર ઇન મેં સમાજા
મર જાઉં યા જીતી રહું યે તો બતાજા.. (૨)
તુ કૌન સી બદલી મેં તેરે ચાંદ હૈ આ જા
તારે હૈ મેરે જખ્મે જીગર ઇન મેં સમાજા
તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ હૈ આ જા

-ખાનદાન (૧૯૪૨) નૂરજહાં

•

ઐ ચાંદ તુ બતા દે.. (૨)
મેરે દિલ કો ક્યા હુઆ હૈ ઐ ચાંદ તુ બતા દે
જૈસે હૈ દાગ તેરે... વૈસે હૈ દાગ મેરે
આપસ મેં મિલતા ઝુલતા.. (૨)
દોનોં કા માંજરા હૈ એ ચાંદ તુ બતા દે
મેરે દિલ કો, મેર દિલ કો ક્યા હુઆ હૈ, ઐ ચાંદ તુ બતા દે
ક્યા રાત હૈ સુહાની, તારે ભી સો રહે હૈ.. (૨)
એક ગમ હૈ દર્દે દિલ સે બેતાબ હો રહે હૈ... (૨)
યે કૌન સા મરજ હૈ ઓર ઇસકી ક્યા દવા હૈ
ઐ ચાંદ તુ બતા દે.
મેરે દિલ જીગર મેં શોલે ભડક રહે હૈં
ઔર વો વહીં બૈઠે પાની છિડક રહે હૈં
ઐ ચાંદ તુ બતા દે, મેરે દિલ કો ક્યા હુઆ હૈ
ઐ ચાંદ તુ બતા દે.

-હુમાયુ (૧૯૪૫) રાજકુમારી

•

દિલ શાદ થા કે ફૂલ ખિલેંગે બહાર મેં મારા ગયા ગરીબ ઇસ હી બહાર મેં
મુઝે તેરી મહોબ્બત કા સહારા મિલ ગયા હોતા
અગર તુફાં નહીં આતા કિનારા મિલ ગયા હોતા
મિલી હૈ ચાંદની જિનકો, યે ઉનકા અપની કિસ્મત હૈ
મુઝે અપને મુકદ્દર સે.. (૨) ફક્ત ઇતની શિકાયત હૈ
મુઝે ટૂટા હુઆ કોઇ સિતારા મિલ ગયા હોતા
અગર તુફાં નહીં આતા કિનારા મિલ ગયા હોતા

-આપ આયે બહાર આયી (૧૯૭૧) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

કિસ લિયે યે આગ સે ડરતા હૈ
બચકે શોલો સે ગુજરતા હૈ
કહો દિલ દીવાને કો તેરે આશિયાને કો ફૂકેગી ચાંદની
મિલે કહીં દો અજનબી, હો ગયી ઉનમેં દોસ્તી
ફિર સુના દોસ્તોં મેં હો ગયી દુશ્મની

-મનચલી (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર

•

એક દીપ જીગર મેં બુઝતા હૈ એક દર્દ સા દિલ મેં હોતા હૈ
હમ રાતોં કો ઉઠ કર રોતે હૈ જબ સારા આલમ સોતા હૈ
ચાંદની રાતેં ઓ ચાંદની રાતેં
સબ જગ સોયે હમ જાગે, તારોં સે કરે બાતેં
ચાંદની રાતેં ઓ ચાંદની રાતેં

-દુપટ્ટા (૧૯૫૨) નૂર જહાં

•

પંછી બાવરા.. (૨)
ચાંદ સે પ્રિત લગાયે, ચાંદ સે પ્રિત લગાયે
પંછી બાવરા
ચાંદ સે પ્રિત લગાયે ચાંદ સે પ્રિત લગાયે

-પગદંડી (૧૯૪૭) ખુરશીદ બાનો

•

સો સો સદિયોં સે લમ્બી યહ ગમ કી રાત નહીં ઢલતી
ઇસ અંધિયારે કે આગે અબ આયી દિલ કી એક નહીં ચલતી
હંસત હી લૂટ ગયી ચાંદની, ઔર ઊઠતે હી ચાંદ ઢલ ગયા
દેખ કે દુનિયા કી દિવાલી દિલ મેરા ચૂપ ચાપ જલા, દિલ મેરા ચૂપ ચાપ જલા
લાખો તારે આસમાન મેં એક મગર ઢૂંઢે ના મિલા
દેખ કે દુનિયા કી દિવાલી દિલ મેરા ચૂપચાપ જલા...

-હરીયાલી ઔર રાસ્તા (૧૯૬૨) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

દૈયા રે દૈયા એક કન્હૈયા (૨) આકે ચમેલી કી છાંવ મેં
છૂપ કે છૂપાય કે નૈના મિલાય કે કાંટા ચૂભા પાંવ મેં
માંઝાર કી ઝાંકર પૂકારે ઓ નિર્મોહી આજા
આજા ઓ નિર્મોહી આજા.. (૨)
ઝાંઝર કી ઝંકાર પૂકારે
ઓ નિર્મોહી આજા
પ્યાર કે તાર દિયે ઉલઝા અબ બેદર્દી સુલઝા ઓ દૈયા
લમ્બી લમ્બી રાત કરે ના બૈરી ચાંદ ઘટે ના
લાખ જતન કર હારી જુલ્મી તેરા ધ્યાન હરેના
હાય હાય દૈયા રે દૈયા એક કન્હૈયા આકે ચમેલી કી છાંવ મેં
છૂપ કે છૂંપાય કે નૈના મિલાય કે કાંટા ચૂભા પાંવમે

-સારંગા (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

સાથ જિયેંગે સાથ મરેંગે યે વાદા ક્યું તોડ દિયા
ખુદ તો તુમ ચલ પડે અકેલે હમેં રાહ મેં છોડ દિયા
ના જા મેરે સાથી નાજા.. (૩)
ઐસી એક આગ જગેગી.. (૨)
દુનિયા શમશાન બનેગી
તારે અંગારે હોંગે, ધરતી કી રૂહ જલેગી
ફૂલકા રંગ ઉડેગા, અંબર કા ચાંદ છૂપેગા
તેરે બિન જીવન સાથી જીવન કા દીપ બૂઝેગા
ના જા મેરે સાથી ના જા.. (૩)

-સારાંગા (૧૯૬૧) મો. રફી

•

તકદીર ફસાના.... (૨) જાકર કિસે સુનાયે
ઇસ દિલ મેં જલ રહી હૈ અરમાન કી ચિતાયેં તકદીર કા ફસાના
મતવાલે ચાંદ સૂરજ ... (૨) તેરા ઉઠાયે ડોલા
તુઝ કો ખુશી કી પરિયાં.... (૨) તેરા ઉઠાયે ડોલા
તુઝકો ખુશી કી પરિયાં ... (૨) ઘર તેરે લેકેજાયે
ઇસ દિલ મેં જલ રહી હૈ અરમાન કી ચિતાયે
તકદીર કા ફસાના

-સેહરા (૧૯૬૩) મો. રફી

•

તકદીર કા ફસાના

-સેહરા (૧૯૬૩) લતા મંગેશકર

•

કાટે ન કટે રૈના.. (૨)
મોરે લાગે ઉનસે નૈના રે લાગે ઉનસે નૈના રે
તુમ્હારે વાદે કી જો શરાબી કરે હૈ તૌબા નશે મેં આકર
હમારી આદત કે મુદ્દતર હૈ જવાન રાતોં કો દિલદુખ કર હાય
ચંદા હંસે આકાશ મેં ચંદા હંસે આકાશ મેં
મેરે પી નહીં મેરે પાસ મેં મેરે પી નહીં મેરે પાસ મેં

-મેરા નામ જોકર (૧૯૭૦) મન્નાડે, આશા ભોંસલે

•

દિલ કી શિકાયત નજર કે શિકવે
એક જુબાં ઔર લાખ બયાં
છૂપા સકું ના દિખા સકું
મેરે દિલ કે દર્દ ભી હુએ જવાં
ચાંદ હંસા તારે ચમકે ઔર મસ્ત હવા ઉઠલાઇ
છૂપતી ફિર ના જાને ક્યું મૈં
જાને ક્યું મૈં શરમાયી તેરે સિવા હૈ કૌન
જો સમઝે ક્યા ગુજરી મુઝ પર યહાં
છૂપા સકું ના દિખા સકું
મેરે દિલકે દર્દ ભી હુએ જવાં

-ચાંદની ચોક (૧૯૫૪) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ એક બેવફા કી ચૂડી કી તરહ તૂટા હુઆ હર સિતારા બે સહારા સોચચ મેં ડૂબા હુઆ
ગમ કે બાદલ ઇક જમાને કી તરહ ઠેહરે હુએ
સિસકીયોં કે સાજ પર કહતા હૈ દિલ રોતા હુઆ

-દાગ (૧૯૫૨) તલત મહેમૂદ

•

ચાંદ મેરા બાદલો મેં ખો ગયા.. (૨) ચાંદ મેરા બાદલો મેં
મેરી દુનિયા મેં અંધેરા હો ગયા
ચાંદ મેરા બાદલો મેં ખો ગયા

-પઠાન (૧૯૬૨) તલત મહેમૂદ

•

જબ જબ ચંદા આયેગા તેરી યાદ દિલાયેગા
સારી રાત જગાયેગા
મૈં રો કર રહ જાઉંગી દિલ જબ જિદ પર આયેગા
દિલ કો કૌન મનાયેગા ઓ..
તેરા જાના દિલ કે અરમાનોં કા લૂટ જાના
કોઇ દેખે બન કે તકદીરોં કા મિટ જાના

-અનાડી (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર

•

ચાહ બરબાદ કરેગી હમેં માલૂમ નથા
રોતે રોતે હી કરેગી હમેં માલૂમ ન થા... (૨)
છાયી ઘનઘોર ઘટા ચાંદ સિતારે ન રહે
વો ઉમ્મીદે ન રહી અબ વો સહારે ન રહે
ગૈર તો ગૈર હી થે વો ભી હમારે ન રહે
હમસે ઐસી ભી પડેગી હમે માલૂમ નથા... (૨)
ચાહ બરબાદ કરેગી હમે માલૂમ ન થા

-શાહજહાં (૧૯૪૬) કે.એલ. સાયગલ

•

યે રાત ખુશનસીબ હૈ જો અપને ચાંદ કો
કલેજે સે લગાયે સો રહી હૈ
યહાં તો ગમકી સે જ પર હમારી આરઝૂ
અકેલી મૂંહ છૂપા કે રો રહી હૈ...

-આઇના (૧૯૯૩) લતા મંગેશકર

•

ચાંદભી હોગા, તારે ભી હોંગે
ફૂલ ચમન મેં પ્યારે ભી હોંગે
લેકિન હમારા દિલ ના લગેગા
ભીગેગી જબ જબ રાત સુહાની
આગ લગાયેગી રૂત મસ્તાની
તુહી બતા કોઇ કૈસે જીયેગા
દિલ કે મારોં કો દિલ કે માલિક
ઠોકર લગાકર કર ચલ દિયે
દિલ કે ટૂકડે ટૂકડે કર કે મુશ્કરા કે ચલ દિયે
જા તે જાતે યે તો બતા જા હમ જીયેંગે કિસકે લિયે

-દાદા (૧૯૭૯) યેશુ દા

•

રાત કો જબ ચાંદ ચમકે જલ ઊઠે તન મેરા
મૈં કહું મત કર ઓ ચંદા મેરી ગલી કા ફેરા
આના મેરા સૈંયા જબ આયે.. હા
ચમકના ઉસ રાત કો જબ મિલેંગે તન મન

પિયાસે તો સે નૈના લાગે રે નૈના લાગે રે
નૈના લાગે રે
જાને ક્યા હો અબ આગે રે

-ગાઇડ (૧૯૬૫) લતા મંગેશકર

•

જબ સે તુને નિગાહેં ફેરી હૈ, દિન સુના તો રાત અંધેરી હૈ
ચાંદ ભી અબ નજર નહીં આતા
અબ સિતારે ભી કમ નિકલતે હૈ
યાદ મેં તેરી જાગ જાગ કે હમ
રાત ભર કરવટે બદલતે હૈ

-મેરે મહેબૂબ (૧૯૬૩) મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

શામે ગમ કી કસમ, આજ ગમ હી હૈ ગમ, આભી જા, આભી જા
આજ મેરે સનમ, ઋત હસીં હૈ તો ક્યાં, ચાંદની હૈ તો ક્યા
ચાંદની નમ હૈ ઔર જુદાઇ સિતમ
શામે ગમ કી કસમ

-ફૂટપાથ (૧૯૫૩) તલત મહેમૂદ

•

જિસ દિન સે જુદા વો હમસે હુએ
ઇસ દિલને ધડકના છોડ દિયા
હૈ ચાંદ કા મુખ ઉતરા ઉતરા
તારોં ને ચમકના છોડ દિયા

-જશ્ન (૨૦૦૬) પંકજ ઉધાસ

•

ચાંદ ભી વહી હૈ, વહી હૈ સિતારે
તેરે બાદ ફીકે ફીકે લગતે હૈ સારે
આજા લેકે તુ સવેરે કર જા દૂર અંધેરે
તેરી દૂરી તડપાવા સોનિયા તેરે બિન નહીં લાગે જીયા
અબ તો આઝા રે ઓ પિયા
તેરી દૂરી તડપાવે સોનિયા
તેરે બિન નહીં લાગે રે જીયા, તેરે બિન...

-એક પહેલી લીલા (૨૦૧૫) ઉમેર જસવાલ

વર્ઝન-2

•

કેસરિયા બાલમા પધારો મ્હારે દેશ...
ચાંદ વહીં હૈ, વહી હૈ સિતારે...
તેરે બિન નહીં લાગે રે જીયા...

-એક પહેલી લીલા (૨૦૧૫) તુલસી કુમાર, આલમ ખાન, ડબ્બુ મલિક, ઐશ્વર્યા, મજુમદાર

•

ના જાગા હુઆ હું ના સોયા હુઆ હું... (૨)
મૈં દિલ કે અંધેરો મેં ખોયા હુઆ હું
કિસી ચાંદ કી ચાંદની સે ખફા હું... (૨)
ખફા હું ખફા હું ખફા હું
કિસી બાત પર મૈં કિસી સે ખફા હું
મૈં જિંદા હું પર ઝિંદગી સે ખફા હું

-બે મિસાલ (૧૯૮૨) કિશોર કુમાર

•

જાને ક્યા બાત હૈ.. (૨)
નીંદ નહીં આતી બડી લંબી રાત હૈ
જબ દેખ દેખું મૈં યે ચાંદ સિતારે
ઐસા લગતા હૈ મુઝે લાજ કે મારે
જૈસે કોઇ ડોલી કોઇ બારાત હૈ
નીંદ નહીં આતી બડી લંબી રાત હૈ

-સની (૧૯૮૪) લતા મંગેશકર

•

અબ દેખ કે ક્યા કરે તારોં કી બારાત
ચંદા સે ચકોરી જુદા હૈ ચાંદ રાત કો

-વીર રાજપુતાની (૧૯૫૫) મો. રફી આશા ભોંસલે)-

•

તુ ચંદા મૈં ચાંદની ચાંદની ચાંદની, તુ ચંદા મૈં ચાંદની, તુ તરૂવર મૈં શાખ રે
તુ બાદલ મૈં બિજુરૂ તુ પંછી મૈં પાત રે
તુ ચંદા મૈં ચાંદની...
ના સરવર ના નાવડી ના કોઇ ઠંડી છાંવ
ના કોયલ ના પપીહરા ઐસા મેરા ગાંવ રે
કહાં બુઝે તન કી તપન ઓ સૈંયા શિર મોર
ચંદ્ર કિરણ કો છોડ કર, ચંદ્ર કિરણ કો છોડ કર જાયે કહાં ચકોર

જાગ ઉઠી હૈ સાંવરે મેરી કુંવારી પ્યાસ રે
અંગારે ભી લગને લગે પિયા, અંગારે ભી લગને લગે
આજ મુઝે મધુમાસ રે
ઓ મેરે સાવન સજન, ઓ મેરે સિંદુર
સાજન સંગ સજની બની મૌસમ સંગ મયુર
ચાર પહર કી ચાંદની, ચાર પહર કી ચાંદની મેરે સંગ બિતા
અપને હાથોં સે પિયા મુઝે લાલ ચુનર ઓઢા
કેસરિયા ધરતી લાગે, અંબર લાલમ લાલ રે
અંગ લગાકર સાયબા, અંગ લગાકર સાયબા
કર દે મુઝે નિહાલ રે
તુ ચંદા મૈં ચાંદની તુ તરૂવર મૈં શાખ
તુ બાદલ મૈં બિજુરી તુ બાદલ મૈં બિજુરી
તુ પંછી મૈં પાત રે

-રેશમા ઔર શેરા (૧૯૭૧) લતા મંગેશકર

•

જાને ક્યા બાત હૈ.. (૨)
નીંદ નહીં આતી બડી લંબી રાત હૈ
જબ જબ દેખું મૈં યે ચાંદ સિતારે
ઐસા લગતા હૈ મુઝે લાજ કે મારે
જૈસે કોઇ ડોલી કોઇ બારાત હૈ
નીંદ નહીં આતી બડી લંબી રાત હૈ

-સની (૧૯૮૪) લતા મંગેશકર

•

અબ દેખ કે ક્યા કરે તારોં કી બારાત
ચંદા સે ચકોરી જુદા હૈ ચાંદ રાત કો

-વીર રાજપુતાની (૧૯૫૫) મો. રફી આશા ભોંસલે

•

તુ ચંદા મૈં ચાંદની ચાંદની ચાંદની, તુ ચંદા મૈં ચાંદની, તુ તરૂવર મૈં શાખ રે
તુ બાદલ મૈં બિજુરૂ તુ પંછી મૈં પાત રે
તુ ચંદા મૈં ચાંદની...
ના સરવર ના બાવડી ના કોઇ ઠંડી છાંવ.
ના કોયલ ના પપીહરા ઐસા મેરા ગાંવ રે

કહાં બુઝે તન કી તપન ઓ સૈંયા સિરમોર
ચંદ્ર કિરણ કો છોડ કર, ચંદ્ર કિરણ કો છોડકર નીચે કહાં ચકોર
જાગ ઉઠી હૈ સાંવરે મેરી કુંવારી પ્યાસ રે
અંગારે ભી લગને લગે પિયા, અંગારે ભી લગને લગે
આજ મુઝે મધુમાસ રે
ઓ મેરે સાવન સજન, ઓ મેરે સિંદુર
સાજન સંગ સજની બની મૌસમ સંગ મયુર
ચાર પહર કી ચાંદની ચાર પહર કી ચાંદની
મેરે સંગ બિતા
અપને હાથોં સે પિયા મુઝે લાલ ચુનર ઓઢા
કેસરિયા ધરતી લાગે, અંબર લાલમ લાલ રે
અંગ લગાકર સાયબા, અંગ લગાકર સાયબા
કર દે મુઝે નિહાલ રે
તુ ચંદા મૈં ચાંદની તુ તરૂવર મૈં શામરે
તુ બાદલ મૈં બિજુરી તુ બાદલ મૈં બિજુરી
તુ પંછી મૈં પાતરે

-રેશમા ઔર શેરા (૧૯૭૧) લતા મંગેશકર

•

હૈ રાહે કઠીન દૂર મંજીલ યે છાયા કૈસા અંધેરા
કે અબ ચાંદ સૂરજ ભી મિલ કર નહીં કર સકેંગે સવેરા
ઘટા છાયેગી બહાર આયેગી, ન આયેંગે વો દિન હમારે
વો દેખો જલા ઘર કિસી કા, યે તૂટે કિસકે સિતારે
વો કિસ્મત હસી ઔર ઐસે હસી કે રોને લગે ગમ કે મારે
વો દેખો જલા ઘર કિસી કા...

-અનપઢ (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

પગ પગ મન મેરા ઠોકર ખાયે, ચાંદ સૂરજ ભી રાહ ન દિખાયે
ઐસા ઉજીયારા કોઇ નભ મેં સમાયે , જિસસે પિયા કા દર્શન મિલ જાયે
રાત ઔર દિન દિયા જલે મેરે મન મેં ફિર ભી ફિર ભી અંધેરા હૈ
જાને કહાં હૈ ઔ સાથી તુજો મિલે જીવન ઉજીયારા હૈ
રાત ઔર દિન...

-રાત ઔર દિન (૧૯૬૭) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

સોચા થા પ્યાર કર કે ચોરી સે
મૈં તુમ કો બાંધ લુંગી ડોરી સે... (૨)
ક્યા થા પતા છૂપ જાયેગા ચંદા યું રૂઠ કે ચકોરી સે
તુમ મુઝસે દૂર ચલે જાના ના
મૈં તુમસે દૂર ચલી જાઉંગી
મૈં થી અનજાન પ્યારકી બાતોસેં સે અનજાન પ્યાર કી બાતોં સે
ડોલી બનાને ચલી થી મૈં અર્થી બની મેરે હાથોં સે
તુમ મુઝસે દૂર ચલે જાના ના, મૈં તુમ સે દૂર ચલી જાઉંગી

-ઇશ્ક પર જોર નહીં (૧૯૭૦) લતા મંગેશકર

હો ચમકતી આંખો મેં કલ ખ્વાબ સુનહરા થા જીતના
હાયે જિંદગી તેરી રાહો મેં આજ અંધેરા હૈ કિતના
હમને સોચા થા જીવન મેં ફૂલ, ચાંદ તારે હૈં
ક્યા ખબર થી સાથ મેં ઇનકે કાંટે ઔર અંગારે હૈ
હમ પે કિસ્મત હંસ રહી હૈ કલ હસે થે હમ જીતના
હો ચમકતી આંખો મેં...

-ડીટેક્ટીવ (૧૯૫૮) ગીતા દત્ત

•

રાત અંધેરી દૂર સવેરા, બરબાદ હૈ દિલ મેરા ઓ... રાત અંધેરી...
આના ભી ચાહે આ ના સકે હમ કોઇ નહીં આસરા
ખોયી હૈ મંઝિલ રાસ્તા હૈ મુશ્કિલ
ચાંદ ભી આજ છૂપા ઓ... રાત અંધેરી ...

-આહ (૧૯૫૩) મૂકેશ

•

દેને કો મુબારક બાદ તુમ્હે યે ચાંદની દર પે આહી ગયી
હોઠોં પે વફા કે ગીત લિયે એક ચંદ્રકિરન શરમાયી ગયી
જીવન મેં કિતને રંગ ભરી યે મહેંદી વાલે હાથ
લો આઇ મિલન કી રાત સુહાની આજ
નૈનોં સે કિસી કે નૈન મિલે હાથો મેં કિસી કા હાથ
લો આઇ મિલન કી રાત સુહાની આજ

-આશિક (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

અખિયાં નીલી ઔર નશીલી
દિલમેં બસ ગયી વો લચીલી
ચાંદની સી મદભરી સી ગગન સે ઉતરી પરી સી
યાદ હૈ વો દિન સુહાના વો સુહાની શામ
નૈન કા ચૈન ચુરાકર લે ગયી કર ગયી નીંદ હરામ
ચંદ્રમા સા મુખ થા ઉસકા ચંદ્ર મુખી થા નામ
ઓ... નૈન કા ચૈન ચુરાકર લે ગયી

-ચંદ્ર મુખી (૧૯૬૦) મૂકેશ

•

ચાંદની આઇ બન કે પ્યાર ઔ સાજના ઓ સાજના
લાગી મેરે દિલ પર કટાર ઓ સાજનાં ઓ સાજના
બેદર્દી મુઝ દુખિયા કી લાજ રહે.. (૨)
કહને કી બાતે નહીં અબ તુમ સે કૌન કહે... (૨)
અબ તુમસે કૌન કહે
સુન લો મેરે દિલ કી પુકાર ઓ સાજના ઓ સાજના
લાગી મેરે દિલ પર કટાર ઓ સાજના ઓ સાજના

-દુલારી (૧૯૪૯) શમશાદ બેગમ

•

આ કે અબ તો ચાંદની ભી જર્દ હો ચલી હો ચલી હો ચલી
ધડકનોં કી ગ્રમ આંચ સર્દ હો ચલી હો ચલી હો ચલી
ઢલ રહી હૈ રાત આકે મિલ આકે મિલ આકે મિલ
યે હવા યે હવા યે હવા યે ફિઝા યે ફિઝા યે ફિઝા
હૈ ઉદાસ જૈસે મેરા દિલ અબ આ ભી જા આ ભી જા આ ભીજા

-ગુમરાહ (૧૯૬૩) મહેન્દ્ર કપુર

•

ચાંદ જાયે સૂરજ આયે લે કે યે સવેરા
હૈ મેરી જિંદગી મેં હરપલ અંધેરા
સોઉં જહાં, જાગુ જહાં, તુઝે પૂકારું વહાં મૈં વહાં મૈં વહાં
મેરે લિયે સુના સા, સારા જહાં સુના સુના
જાઉં તો જાઉં કહાં મૈં જાઉં કહાં

-આનંદ ઓર આનંદ (૧૯૮૪) કિશોર કુમાર

•

પી બિન ઐસે તડપે ગોરી, બિન ચંદા જિસ તરહ ચકોરી... (૨)
જાયેગી મિલને ચોરી ચોરી સાસ નનદિયા જબ ડોલે
છમ છમ ઘુંઘરૂં બોલે દેખો... (૨)
રાધા લાજ કી મારી ઇત ઉત ડોલે
દેખો છમ છમ ઘુંઘરૂં બોલે.

-કાજલ (૧૯૬૫) આશા ભોંસલે

•

ચાંદ કો દાગ લગા ચાંદ હમારે આજા,
આ આંખોકા હરેક અશ્ક પુકારે,
આજા ચાંદકો દાગ લગા, ચાંદ હમારે આજા

-હમારા વતન (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

ચાંદન નિકલેગા જીધર, હમ ના ઉધર દેખેંગે... (૨)
જાગતે સોતે તેરી રાહ ગુજર દેખેંગે... (૨)
ચાંદ નિકલેગા જીધર હમેં ના ઉધર દેખેંગે

-દુર્ગેશ નંદિની (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

કભી ગમ સે દિલ લગાયા કભી અશ્ક કે સહારે
કભી શબ ગુજરી રોકે, કભી લોન કે ચાંદ તારે

-ડાકૂ (૧૯૭૫) નરેન્દ્ર ચંચલ)

•

આ જાઓ જાને જા, મેરે મહેરબાં
નૈનો કા કજરા બુલાયેં, દિલકા યે અચરા બુલાયે
બાલો કા યે ગજરા બુલાયે
જબ સે ગયા તુ ઘર સે મેરી મહોબ્બત તર સે
પલકો સે સાવન બરસે બરસે
ચંદા ચંદા ચંદા ના ગુજરે ઇધર સે
હર સાંસ દિલ કો દુખાયે, જખ્મોંને આંસુ બહાયે
આ જાને ઓ જાને જા મેરે મહેરબાં

-ગીત ગાયા પથ્થરો ને (૧૯૬૪) આશા ભોંસલે

•

દિન વારે કે દિલરૂબા મંદિરો મેં તુમ ચાહે રાતે જગાના
સચ્ચેકી મસ્તાના ગહરાઇયોં મેં મસ્ત હોકર ડૂબ જાના
તાજ મહલ કી મધૂર ચાંદની મેં તુ મચાહે જીવન બિતાના
તારોં સે ઊંચા હો નામ તુમ્હારા
લેકિન લેકિન સુન લો ઇતની પુકાર
આંસુ મેરે યાદ રહે કર લુંગી મૈં ઇંતજાર
જાને વાલે ઓ મેરે પ્યાર, તેરી ખુશી હૈ મેરી બહાર

-ગીત ગાયા પથ્થરોને (૧૯૬૪) આશા ભોંસલે

•

હો મેરી છત પે ના આયા કોઇ ચાંદની કા સાયા
મેરી રાતોં સે બચ કે નિકલે નીંદો કે ઝખીરો.. (૨)
ના કોઇ રહેબર હૈ ના કોઇ રહેમન હૈ
અપને હી આંસુ હૈ અપના હી દામન હૈ
ખાલી ખાલી શામે હલચલ તુ ભર દે
યે આંખ બાદલ બાદલ બાદલ કર દે.. (૪)
સેહરા સેહાર હું મૈં, જબ જબ તુ કર દે
યે આંખે હૈં બાદલ બાદલ બાદલ બાદલ.

-અકીરા (૨૦૧૬) સુનિધિ ચૌહાણ

•

જાનતે અગર યહી તુ દીખે ક્યું નહીં
ચાંદ સૂરજ સભી હૈ યહાં
ઇન્તઝાર તેરા સદિયોં સે કર રહા
પ્યાસી બૈઠી હૈ કબસે યહાં
હમારી અધૂરી કહાની... (૨)

-હિમારી અધૂરી કહાની (૨૦૧૫) અરીજીત સિંહ

•

જીયા લાગે ના તેરે બિના જૈસે પ્રિતમ
ચાંદની બિના રાત ના જાયે
નિસદિન નિસદિન મેરા જુલ્મી સજન
ઐસી બતિયાં બનાયે હા
જલે બૈરી મન સુલગે બદન
આગસી લગ જાય હા

-અન્નદાતા (૧૯૭૨) લતા મંગેશકર

•

હાયે જીયા રોયે, રોયે હાયે જીયા રોયે
પિયા નહીં આયે હાયે જીયા રોયે રોયે
એક મૈં હી જાગુંસારા જગ સોવે
હાયે જીયા રોયે રોયે હાયે જીયા રોયે, રોયે

-મિલન (૧૯૫૮) લતા મંગેશકર

•

રોત રોતે ગુજર ગયી રાત રે
યાદ આયી તેરી હર બાત રે
ખ્વાબ કી દુનિયા ઉજડ કર રહ ગયી
છીન સૂરજને ઘરકી રોશની
ચાંદ સે હોતી હૈ દૂર અબ ચાંદની
રોતે રોતે ગુજર ગયી રાત રે
આયી યાદ તેરી હર બાત રે
રોતે રોતે ગુજર ગયી.

-બુઝ દિલ (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર

•

બિછડ ગયે જો ચાંદ ચકોરી, ચાંદ ચકોરી
તૂટ ગયી જો પ્રેમ કી ડોરી, પ્રેમ કી ડોરી
મર ગયી તેરી યાદ મેં ગોરી.. (૨)
ઓ કોઇ દેગા તુઝે યે સંદેશ,
માહી વે ના જઇયો પરદેશં, મેરે દિલ કો લગા કે ઠેસ.

-કર્મા (૧૯૮૬). કિશોર કુમાર, કવિતા કૃષ્ણ મૂર્તિ

•

\તેરે બિના આગ યે ચાંદની તુ આજા, તુ આજા
તેરે બિના આગ યે ચાંદની તુ આજા, તુ આજા
તેરે બિના બેસૂરી બાંસૂરી
યે મેરી જિંદગી દર્દ કી, રાગિણી, તુ આજા, તુ આજા
ઓ... યે નહીં યે નહીં હૈ જિંદગી
જીંદગી યે નહીં જીંદગી
જિંદગી કી યે ચિતા મૈં જિન્દા જલ રહા હું હાય
સાંસ કી યે આગ હૈ યે તીર ચીરતે હૈ આરપાર

ઓ... મુઝકો યે નરક નહીં ચાહિયે
મુઝકો ફૂલ, મુઝકો પ્રિત, મુઝકો યે પ્રિત ચાહિયે
મુઝકો ચાહિયે બહાર... (૩)

-આવારા (૧૯૫૧) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

હર કોઇ ચાહતા હૈ એક મુઠ્ઠી આસમાન
હર કોઇ ઢૂંઢતા હૈ એક મુઠ્ઠી આસમાન
જો સિને સે લગાલે હો ઐસા એક જહાં
ચાંદ સિતારોં કા મેલા હૈ ફિર ભી દિલ અકેલા હૈ
મહેફિલ મેં હૈ શહેનાઇ ફિર ભી દિલ મેં હૈ તનહાઇ
હૈ સાસો મેં જૈસે કઇ તુફીન
હર કોઇ ચાહતા હૈ એક મુઠ્ઠી આસમાન

-એક મુઠ્ઠી આસમાન (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર

•

યે શોર ચાંદ સિતારોં કા સુન રહા થા કહીં
લગા ઇશારોં સે કહને નહીં યે બાત નયીં
જમીં પર જો બેચારે ગરીબ બસતે હૈ
ગમોં કી આગમેં યે દિલ ઉન્હીં કે જલતે હૈ
ગુજરી થી રાત આધી ખામોશ થા જમાના
જલતે હુએ દિલોં કા સુન લે જરા ફસાના

-સુરંગ (૧૯૫૩) લતા મંગેશકર

•

અભી શામ આયેગી નીકલેંગે ચાંદ તારે
મગર તુમ ન હોંગે... (૨)
પુકારેંગે તુઝકો નજારે મગર તુમ નહોંગે
તુમ્હારા પતા જો પૂંછેગે મુઝસે તો મૈં ક્યા કહુંગી
છૂપા લુંગી મુખડા, છૂપા લુંગી આંખે મગર ચૂપ રહુંગી
તુમ્હારી શિકાયત કરેંગે સિતારે મગર તુમ ન હોંગે.. (૨)

-સમાધિ (૧૯૫૦) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ મધ્યમ હૈ, આસમાં ચૂપ હૈ
નીંદ કી ગોદ મેં જહાં ચૂપ હૈ

દૂર કી વાદી મૈં દુધિયા બાદલ ઝૂમકે
પરબત કો પ્યાર કરતે હૈં
દિલ મેં ના કામ હસરતેં લેકર
હમ તેરા ઇન્તજાર કરતે હૈં
ચાંદ મધ્યમ હૈ

-રેલ્વે પ્લેટફોર્મ (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર

•

ઠંડી ઠંડી યે હવા તેરા ક્યા કામ યહાં
મીત નહીં પાસ મેં ચાંદની તુ લૌટ જા
ફૂલ ક્યું ખિલે હો તુમ
જુલ્ફ નહીં વો યહાં
ઝૂકે ઝૂકે આસમાન મેરી હસીં ના ઊડા
પ્યાર કે બિના મેરી જિંદગી ઉદાસ હૈ
કોઇ નહીં હૈ મેરા સિર્ફ તેરી આશ હૈ
ખ્વાબો મેં તુ સાંસો મેં તુ રોજા
રોજા જાને મન, તુ દિલકી ધડકન
તુજ બિન તરસે નૈના
દિલસે ના જાતી હૈ યાદે તુમ્હારી કૈસે તુમ બિન જીના

•

આંખો મેં તુ હૈ સાંસો મેં તુ હૈ
આંખે બંધ કર લું તો મન મેં ભી તુ હૈ
ખ્વાબો મેં તુ સાસોં મેં તુ રોજા

-રોજા (૧૯૯૨) હરીહરન, ચિત્રા કે એસ.

•

પંછી બાંવરા, પંછી બાવરા
ચાંદ સે પ્રીત લગાયે... (૨)
છાયા દેખ નદી મેં મુરખ ફૂલા નહીં સમાયે
વો હરજાઇ તારોં કે સંગ અપની રાસ રચાયે
ચાંદ સે પ્રીત લગાયે, પંછી બાવરા

-ભક્ત સુરદાસ (૧૯૪૨) ખુરશીદ બાનો

•

તુ હી રે, તુ હી રે
તેરે બિના મૈં કૈસે જીયું, આજા રે આજા રે
યું હી તડપા ના તુ
તુ ચાંદ ચાંદ રે આજા દિલ કી જમીં પે તુ
ચાહત હૈ અગર આકે મુઝસે તુમિલ

-બોમ્બે (૧૯૯૫) હરિહરન, ચિત્રા કે. એસ.

•

દિલ કહેતા હૈ ચલ ઉનસે મિલે
ઉઠતે હૈ કદમ રૂક જાતે હૈ
દિલ હમકો કભી સમઝાતા હૈ હમ દિલકો કભી સમઝાતે હૈ... (૨)
હમ જબ સે હૈજુદા અય મેરે હમ નશીં
યું દેખો તો મેરે દામન મેં ક્યા નહીં
દૌલત કા ચાંદ હૈ શોહરત કી ચાંદની
મગર તુમ્હે ખોકે લગે હૈ મુઝે ઐસા
કે તુમ નહીં તો કુછ ભી નહીં
તુમ ક્યા જાનો અબ હમ કિતના દિલ હી દિલ મેં પછતાતે હૈ
દિલ હમ કો કભી સમઝતા હૈ હમ દિલ કો કભી સમઝાતે હૈ

-અકેલે હમ અકેલે તુમ (૧૯૯૫) કુમાર સાનુ, અલકા યાજ્ઞિક

•

જાજા રે ચંદા જારે તેરી ચાંદની ભી
મેર જીયરા જલાયે જાયે... (૨)
એક ભી સિતારા નહીં મેરા આસમાનમેં

-પ્રાયવેટ સેક્રેટરી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

જા જા રે ચંદા તેરી ચાંદની જલાયે... (૨)
યાદ પિયા કી મોરા જીયા તડપાયે
જાજા રે ચંદા તેરી ચાંદની જલાયે

-અલબેલી (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર

•

બદલી સે નિકલા હૈ ચાંદ પરદેશી પિયા લૌટકે તુ ઘર આજા
ઘર આજા... (૨) બદલી સે નિકલા હૈ ચાંદ

-સંજોગ (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

જમાને કો ભૂલે હૈ હમ અચલ દેખો યે સફર
સુલગતી ચાંદની મેં થમ રહી હૈતુઝપે યે નજર
દેખિયે કિસ તરહ બઢતે ચલ જાતે હૈ બેખબર
લહરો પે લહર ઉલ્ફત હૈ જવાં
રાતોં કે શહર ચલી આઓ વહાં
સિતારે ટીમટીમાતે હૈ તુ આજા
આજા મચલતી જા રહી યે હવાયે આજા આજા

-છબીલી (૧૯૬૦) હેમંત કુમાર

•

ફિકી પડ ગયીચાંદકી જ્યોતિ ધૂંધલે હો ગયે દીપ ગગન કે
સો ગયી સુંદર સેજકી કલિયાં સો ગયે ખુલતે ભાગ દુલ્હન કે
ખુલ કર રો લે નૈન સજન તુમ સો જાઓ
મૈં જાગુ સારી રાત સજન તુમ સોજાઓ, સો જાઓ, સો જાઓ.
ગીતો મેં છૂપા લું બૈન સજન તુમ સો જાઓ, સો જાઓ, સો જાઓ.

•

ચાંદ ફીર નીકલા મગર તુમ ન આયે
જલા ફિર મેરા દિલ કરૂં ક્યા મૈં હાયે
ચાંદ ફિર નીકલા...
યે રાત કહેતી હૈ વો દિન ગયે તેરે
યે જાનતા હૈ દિલ કે તુ જા નહીં મેરે
ખડી હું મૈં ફિર ભી નિગાહેં લગાયે હાયે
ચાંદ ફિર નિકલા...

-પેઇંગ ગેસ્ટ(૧૯૫૭) લતા મંગેશકર

•

ખયાલો મેં કિસી કે ઇસ તરહા નહીં કરતે
કિસી કો બેવફાઆઆ કિ તડપાયા નહીં કરતે
દિલોં કો રોંદ કર દિલ અપના બદલાયા નહીં કરતે
જો ઠુકરાયે ગયે હો ઉનકો ઠુંકરાયા નહીં કરતે
હસી ફૂલોં કી દો દિન, ચાંદની ચાર દિન કી હૈ.. (૨)
મિલાં હો ચાંદસી સૂરત તો ઇતરાયા નહીં કરતે
કિસી કો બેવફા આઆ કિ તડપાયા નહીં કરતે.

-બાવરે નૈન (૧૯૫૦) મૂકેશ, ગીતા દત્ત

•

ચાંદ કો ઢૂંઢે પાગલ સૂરજ, શામ કો ઢૂંઢે સવેરા
મૈં ભી ઢૂંઢું ઉસ પ્રીતમ કો હો ના સકા જો મેરા
ભગવાન ભલા હો તેરા
ઓઓ... કિસ્મત ફૂટી આશ ન તૂટી, પાંવ મેં પડ ગયે છાલે
ઓ દુનિયા કે રખવાલે સુન દર્દ ભરે મેરે લાલે... (૨)

-બૈજુ બાવરા મો. રફી

•

તેરે બિન યું મૈં કૈસે જીયા કૈસે જીયા તેરે બિના
લેકર યાદ તેરી રાતે મેરી કટી... (૨)
મુઝસે બાતે તેરી કરતી હૈ ચાંદની

-બસ એક પલ (૨૦૦૬) આતિફ અસલમ

•

ક્યું ખૂન બહી ક્યું લાલ હુઆ ઇસ હરિયાલી ધરતી કા મન)
ક્યા છૂટ ગયા ક્યા તૂટ ગયા ક્યું લગા પ્યાર કો ચાંદ ગ્રહણ
ક્યું લગા પ્યાર કો ચાંદ ગ્રહણ
ચાંદ ગ્રહણ, ચાંદ ગ્રહણ, ચાંદ ગ્રહણ, ચાંદ ગ્રહણ
હરિ ઓમ હરિ ઓમ હરિ ઓમ હરિ ઓમ
હમ ઇંશા તુમ ભી ઇંશા ક્યા બાત ક્યું દૂર હુએ
... ક્યા છૂટ ગયા ક્યા તૂટ ગયા
ક્યું લગા પ્યાર કો ચાંદ ગ્રહણ
ચાંદ ગ્રહણ ચાંદ ગ્રહણ ચાંદ ગ્રહણ ચાંદ ગ્રહણ
વો સારે અપને બિછડ ગયે ઇસ દિલ મેં સાથ જિયે થે જો
.... ક્યા છૂટ ગયા ક્યા તૂટ ગયા
ક્યું લગા પ્યાર કો ચાંદગ્રહણ
ચાંદગ્રહણ ચાંદ ગ્રહણ ચાંદગ્રહણ ચાંદ્રહણ
ઇસ વાદે મેં એક વાદે કા અહેસાસ સુહાના થાજિતના
... ક્યા છૂટ ગયા ક્યા તૂટ ગયા
ક્યું લગા. પ્યાર કો ચાંદગ્રહણ
ચાંદગ્રહણ ચાંદગ્રહણ ચાંદગ્રહણ ચાંદગ્રહણ
જો અપના થા જો સપના થા ક્યું આસ તોડ કે ચલા ગયા
... ક્યા છૂટ ગયા ક્યા તૂટ ગયા

ક્યું લગા પ્યાર કો ચાંદ ગ્રહણ
ચાંદગ્રહણ ચાંદગ્રહણ ચાંદગ્રહણ ચાંદગ્રહણ

-ચાંદગ્રહણ (૧૯૯૭) આશા ભોંસલે

•

ઢલ ગયા ચાંદ ગયી રાત ચલો સો જાયે... (૨)
હો ચૂકી ઉનસે મુલાકાત ચલો સો જાયે
ઢલ ગયા ચાંદ...
દૂર તક ગુંજ નહીં હૈ શહેનાઇ કી... (૨)
તૂટ ગયી આશ કી બારાત ચલો સો જાયે... (૨)
ઢલ ગયા ચાંદ...

-આશિયન (૧૯૯૨) પંકજ ઉધાસ

•

યે ચાંદ સિતારે ક્યા જાને, ઇસ દિલ કે સહારે તૂટ ગયે.
આંખો પે કિસી બદકિસ્મત કી કિતને હી સિતારે તૂટ ગયે.
યે ચાંદ સિતારે ક્યા જાને.

-ખૂબસૂરત (૧૯૫૨) સૂરૈયા

•

આરઝૂઓં કે જૂઠે સહારે લિયે... (૨)
એક હમ જાગતે હૈ તુમ્હારે લિયે
ઓ ચાંદ તારોં કો ભી નીંદ આને લગી
રૂઠ કર ચાંદની રાત જાને લગી
તુમ ના આયે રાત જાને લગી
તુમ ના આયે ઘટા ગમકી છાને લગી
રૂઠ કર ચાંદની રાત જાને લગી

-બાપરે બાપ (૧૯૫૫) આશા ભોંસલે

•

ફસલે બહાર ગાયેરેગા ફસલે બહાર ગાયે રે ગા
જિગર ગમ રૂલાયે જા આ જિગર ગમ રૂલાયે જા
આ ફસલે બહાર ગાયે રે ગા... (૨)
છાયી યે હર તરફ ખુશી... (૨)
ચારો તરફ બહાર હૈ
છાયી હુઈ રે બેબસી, છાઇ હુઈ રે બેબસી

કોઇ ના ગમ ગુજાર હૈ
મેરી હસીં હૈ ચાંદની, મેરી ખુશી બહાર હૈ
તુ જો નહીં તો ફૂલ ભી
મેરી નજરમેં બેકાર હૈ
તુ જો નહીં તો ફૂલ ભી મેરી નજર મેં બેકાર હૈ
ફસલે બહાર ગાયે રે ગા...

-નજમા (૧૯૪૩) સિતારા દેવી, પારૂલ ઘોષ

•

એ ચાંદ ના ચમકતુ રહને દે યે અંધેરા
કાહે કો ચાંદની જબ તૂટા નસીબ મેરા
એ ચાંદ ના સતા તુ મેરી દુખ ભરી જવાની
સુન કેહ રહી હૈ તારે મેરે પ્યારકી કહાની
તૂટે જો સાથ ઉનકા દુખો ને આકે ઘેરા
કાહે કો ચાંદની જબ તૂટા નસીબ મેરા
એ ચાંદ ના સતા તુ મેરી દુખ ભરી જવાની
સુન કેહ રહી હૈ તારે મેરે પ્યારકી કહાની
તૂટે જો સાથ ઉનકા દુખોને આકે ઘેરા
કાહે કો ચાંદની જબ તૂટા નસીબ મેરા

-હવાઇ કિલ્લા (૧૯૪૦) (અનરીલીઝડ) લલીતા ઉદેલકર

•

મોહન કી મુરલિયા બાજે, ઓ...
સુન ઠેસ જિયા કે મોહે લાગે
દૂર કોઇ મુરલીકી ધૂન પર ગીત મિલન કે ગાયે
જબ ચૈનસે હર કોઇ સોયે, એક બિરહા કા મન મોરા વાગે
જબ ચૈન સે હર કોઇ સોયે, એક બિરહાકા મન મોરા જાગે
રાત કહે ધરતી પે જગમગ
ચાંદની પર બરસું
ઐસે મેં આકે દર્શ દિખલા જા
હાયે મૈં શેરો તરસું
દિલ તોડકે જાને વાલે હો મોહે કુછ નહીં તુજ બિન સાજે મોહન કી મુરલિયા બાજે

-મેલા (૧૯૪૮) શમશાદ બેગમ

•

ચાંદ હૈ વોહી સિતારે હૈ વોહી ગગન
ફિર ભી ક્યું ઉધાસ હૈ ઉદાસ મેરા મન, ઉદાસ મેરા મન

-પરિણીતા (૧૯૫૩) ગીતા દત્ત

•

વો ચાંદની હૈ ઔર વહી આસમાં હૈ
બહારે વહી ઔર વહી ગુલિસ્તાં હૈ
મગર જીસસે રોશન મેરા જહાં હૈ
છૂપા ઉસસે જાકર વો મેરા વાસ્તા હૈ
મગર નાવો મહેફિલ, ના વો દાસ્તાં હૈ

-રિસ્તા (૧૯૫૪) તલત મહેમૂદ

•

વો બહારે વો ચાંદની રાતે હમને કી થી જો પ્યારકી બાતેં... (૨)
ઉન નજારોં કી યાદ આયેગી જબ ખયાલો મેં મુઝકો લાઓગે
તુમ મુઝે યું ભૂલા ના પાઓગે
હાં તમુમ મુઝે યું ભૂલા ના પાઓગે
જબ કભી ભી સુનોગે ગીત મેરે
સંગ સંગ તુમ ભી ગુન ગુનાઓગે
હાં તુમ મુઝે યું ભૂલા ના પાઓગે

-પગલા કહીંકા (૧૯૭૦) મો. રફી, ફિમેલ વર્જન - લતા મંગેશકર

•

યે બતા દે મુઝે જિંદગી
પ્યારકી રાહ કે હમ સફર
ફૂલ ક્યું સારે મુરઝા ગયે
કિસ લિયે બુઝ ગયી ચાંદની
કલ જબ બાતો મેં થી ર નિગાહોં મેં થી
અબ વો ગર્મી કહાં ખો ગયી
એ બતા દે મુઝે જિંદગી

-સાથ સાથ (૧૯૮૨) જગજીતસિંહ, ચિત્રાસિંહ

•

દેખ લિયા મૈંને કિસ્મત કા તમાશા દેખ લિયા
ઇક આગ બુઝી ઇક આગ લગી

આંખો ને મેરે ક્યા દેખ લિયા
દેખ લિયા મૈંને સાજન તેરા વાદા દેખ લિયા
રસ્તે પે હું મૈં મંઝીલ પે હૈ તુ
યે પ્યાર કા નાતા દેખ લિયા
દેખ લિયા મૈંને....
છૂપતે હી તેરે ઓ ચાંદ મેરે ઓ ચાંદ મેરે
સૂરજ ભી ના નિકલા આંગન મેં
ફિર ગમ કી અંધેરી રાત આયી દો દિન કા ઉજાલા દેખ લિયા
રસ્તે પે હું મૈં મંઝીલ પે હૈ તુ યે પ્યાર કા નાતા દેખ લિયા
દેખ લિયા મૈંને સાજન તેરા વાદા દેખ લિયા

-દીદાર (૧૯૫૧ મો. રફી, લતા મંગેશકર

•

ચમકતે ચાંદ કો તૂટા હુઆ તારા બના ડાલા... (૨)
મેરી આવારગીને મુઝ કો આવારા બના ડાલા
બડા દિલકશ બડા રંગીન હૈ યે શહર કહતેહૈ.. (૨)
યહાં હજારો ઘર ઘરો મેં લોગ રહતે હૈં
મુઝે ઇસ શહર કી ગલિયોં કા બંજારા બના ડાલા
ચમકેત ચાંદ કો તૂટા હુઆ તારા બના ડાલા.

-આવારગી (૧૯૯૦) ગુલામ અલી

•

ચંદ્રમા મદભરાક્યું ઝૂમે બાદર મેં
વો ખુશી અબ કહાં મુઝ બિરહન કે ઘર મેં
ચંદ્રમા જબ સે રૂઠે બલમ હમારે રૂઠે તબ સે ભગ હમારે
લગ ગયા જીગર મેં રોગ ચંદ્રમા... (૨)
ચંદ્રમા ચંદ્રમા ક્યું ઝૂમે બાદર મેં
એક તો બિરહન ચલ ના પાવે
ઉપર સે ક્યું આગ લગાવે
જા બસ ઔર નગરમે ચંદ્રમા
ચંદ્રમા મદભરા ક્યું ઝૂમે બાદર મેં
વો ખુશી અબ કહાં મુઝ બિરહન કે ઘર મેં ચંદ્રમા

-પટરાની (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

દિલ હુમ હુમ કરે, ગભરાવે, ઘન ઘન કરે ગરજાયે
ઇક બુંદ કભી પાની કી મોરી અખિયોં સેબરસાયે, દિલ હુમ હુમ કરે
જીસ દિલ કો છુઆ તુને ઉસ તન કો છુપાઉં
જીસ મન કો લાગે નૈના વો કિસકો દિખાઉં
ઓ મોરે ચંદ્રમા તેરી ચાંદની અંગ જલાયે
ઊંચી તોરી અટારી મૈંને પંખ હી કરવાયે, દિલ હુમ હુમ કરે...

-રૂદાલી (૧૯૯૩) લતા મંગેશકર) (ફિમેલ વર્જન)
-રૂદાલી (1993) ભૂપેન્દ્ર હજારિકા (મેલ વર્જન)

•

રંજ કે રૂલાયા રંજ કે હંસાયા
મૈંને દિલ ખો કે ઇશ્ક કમાયા
માંગા જો ઉસને એક સિતારા
હમને જમીં પે ચાંદ બુલાયા
આંખો સે હાયે વો આંખો સે ઇક પલ ના ઓઝલ હુએ
લા પતા હોગયે દેખતે દેખતે
સોચતા હું કે વો કિતને માસૂમ થે
ક્યા સે ક્યા હોગયા દેખતે દેખતે

-બત્તી ગુલ મીટર ચાલુ (૨૦૧૮) આતીફ અસલમ

•

મેલ વર્જન-2... રાહત ફતે અલીખાન
ફિમેલ વર્જન ... તુલસી કુમાર (F)
મૈં ખુદ ચંદ્રમુખી પર ચમકને સે ડરતી હું
અપને મુખડે કીદમક સે ડરતી હું
યે સોલવા જો લગા સાલ ઇસને માર દિયા
અબ તો પાયલ કીજરાસી છનક સે ડરતી હું
આ.... આ.... આ.... અકેલી હું મૈં પિયા... (૨)
રૂપનગર કી કુંવરી તરસે... (૨)
રાજા પ્રિત નિભાઆ અકેલી હું મૈં પિયા આ

-સંબંધ (૧૯૬૯) આશા ભોંસલે

•

સુન ચાંદ મેરી યે દાસ્તાન મૈં કહું તુઝે યા ના કહું
તેરી ચાંદની તેરે પાસ હૈ મુઝે યે બતા મૈં કહાં રહું

-નાગજ્યોતિ (૧૯૬૩) મૂકેશ

•

ઓ પ્રિતમ મુઝસે સહી ના જાયે તેરી ચકખી ના જુદાઇ
ચમકે ના ચાંદ, ચમકે ના ચાંદ બંસી ના બાજે, પ્રાણો મેં પીર સવાઇ
આંખો મેં બહે જલ કા ધારા જો મન કો ઔર ડુબાયે
મનમોહન મુખડા મોડગયે ઔર બસે વિદેશ જાયે
મૈં જનમજલી બિરહન બનકર રહ ગયી તડપકે હાયે

-કાશીનાથ (૧૯૪૩) રાધારાની

•

ચંદા કા દિલ તૂટ ગયા રોને લગે હૈ સિતારે
ધરતી કા સીના કાંપ રહા હૈ દેખ કે જુલ્મ તુમ્હારે

-ખોજ (૧૯૫૩) મો. રફી

•

સમજે હુએ થે હમ જિસે ઉલ્ફત કી ચાંદ રાત
ઉલ્ફત કી ચાંદ રાત
હમ કો જલા રહી હૈ ઉસ બેવફાકી બાત.. (૨)
બિગડે હે બિગડે હે નસીબ પે કયા ઇખ્તિયાર હૈ
ઉસ બે કદર કા તીર મેરે દિલકે પાર હૈ
દિલ બેકરાર હૈ મેરા દિલ બેકરાર હૈ

-નગીના (૧૯૫૧) સી.એચ. આત્મા

•

ખિલતે હી ઇસ ફૂલવારી મેં પ્યાર કી કલિયાં જલતી હૈ... (૨)
દિલકી દિલમેં રહ જાતી હૈ ચાંદની રાતે ઢલ જાતી હૈ... (૨)
ઓ અનમોલ પ્યાર બિન મોલ બિકે ઇસ દુનિયા કે બજાર મેં

-બાદલ (૧૯૫૧) લતા મંગેશકર)

•

ઓ નિર્દયી પ્રિતમ પ્રણય જગા કે હૃદય ચૂરા કે ચૂપ હુએ તુમ
યે ચંદા શીતલ કહલાતા ફિર ક્યું મેરે અંગ જલાતા?... (૨)
ફૂલ સા કોમલ બાણ મદન કા શૂલ બન કે તન મેં ચૂભાજાતા
તુમ્હારે સૂર કે બિરહા તપ મેં આગ બની પૂનમ
ઓ નિર્દયી પ્રિતમ

-સ્ત્રી (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ ઢલને લગા... (૨) દિલ મચલને લગા
આ ભી જા આભી જા આભી જાઓ પિયા
ચાંદ ઢલને લગા રાત જાને કો હૈ
ભોર આને કો હૈ
સંગ તુ નહિં મેરા ધડકે જીયા, ચાંદ ઢલને લગા

-અમૃત મંથન (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ હંસ આકાશ મેં... (૨) મેરે પી નહીં મેરે પાસ મેં
કાટે ના કટે રૈના મોરે લગે ઉનસે નૈના

-મેરા નામ જોકર (૧૯૭૦) મન્નાડે, આશા ભોંસલે

•

કભી આજ કભી કલ કભી પરસો ઐસે હી બિતે બરસો
હમારી સુનતે હી નહીં સાજના, દેખોજી સુનેત નહીં સાજના
કબસે પ્યાસી હમારી આંખે અબ તો મિલ જા ચાંદ તલે
કૈસે હાય સહી જાય જુદાઇ, ફિરૂં મૈં શરમાયી હમારી સુનતે નહીં સાજના

-ચાંદ (૧૯૫૯) લતા મંગેશકર, સુમન કલ્યાણપુર

•

સૈંયા બિના ઘર સુના સુના સૈંયા બિના ઘર સુના
રાહી બિના જૈસે સુની ગલિયાં બિન ખુશ્બુ જૈસી કલિયાં
ચાંદ બિના જૈસે સુની રતિયાં ફૂલ બિના જૈસે સુની બગિયા

-આંગન કી કલી (૧૯૭૯) ભૂપીન્દર સિંહ, લતા મંગેશકર

•

હાયે નૈના જો તુમસે લડે ચકોરી યહાં રો રો મરે
હાંયે ચંદા ગયે પરદેશ ચકોરી યહાં રો રો મરે

-ચકોરી (૧૯૪૯) લતા મંગેશકર

•

સુન લે મેરી પાયલ કે ગીત સજના
આ બુલા રહી હૈ મેરી પ્રિત સજના
વો હસીં ચાંદરાત યાદ કર, તુને કહી થી બાદ યાદ કર
વાદા ઓ પ્યાર કા કૈસે હું મૈં ભૂલા, તુભી પહલી મુલાકાત યાદ કર

જો થી શામ આઇ દિલ દુખા ગયી કિતની બાર ચાંદની જલા ગયી
કરતે કોઇ જતન અબ તો આજા સજન મૈં મન હી મન મેં ઘબરા ગયી
ક્યા બહાર જબ તલક ના આયે તુ
ચાંદ ક્યા અગર ના મુશ્કરાયે તુ
મેરી બાલી ઉમ્ર કરતે જાને જીગર
જબતક લૌટ કર આના જાયે તુ
સુન લે મેરી પાયલ કે ગીત સજના...

-સસુરાલ (૧૯૬૧) લતા મંગેશકર

•

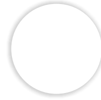
ચાંદ સે આસમાં મહેફિલ તેરી આબાદ હૈ
ચાંદ ક્યા જાને જમીં પર એક દિલબર બાત હૈ
ન ચમકો ન ચમકો ચાંદ આજકી રાત
જારે જા લે જા તારોં કે સાથ ન ચમકો ચંદા આજ કી રાત
તીર ચલાયે જી લે યે રાત સુહાની હંસ કે ન દેખ બૈરી રોતી જવાની મેરી
વે બિના સાજના નાગણ ચાંદની રાત ન ચમકો ચંદા આજકી રાત

-ધુઆં ૧૯૫૩) લતા મંગેશકર

•

રાત રાત ભર જાગ જાગ કર ઇન્તજાર કરતે હૈં, હમ તુમસે પ્યાર કરતે હૈં
જબ જબ બાદલ ચાંદ સે ખેલે આંખમિચોલી
જબ જબ ભંવરા ફૂલસે બોલે પ્યાર કી બોલી
ઉસ ઘડી સનમ તુમ કો યાદ હમબાર બાર કરત હૈ
હમ તુમસે પ્યાર કરતે હૈં

-પ્યાર કા સાગર (1961) આશા ભોંસલે

૨૦
ફિલસૂફીનો પ્રેરણા સ્રોત- ચંદ્ર

કવિઓ જીવનની સચ્ચાઇ, આવશ્યક બાબતો, જીવનબોધ અને જીવનનું ડહાપણ કાવ્ય-ગીત વડે રજૂ કરે છે. કવિઓના અલગ-અલગ પ્રેરણા સ્રોત હોય છે તે પૈકી ચંદ્ર એક મહત્વનો પ્રેરણા સ્રોત છે. સુખ-દુ:ખ પ્રેમ વિરહ, મિલન-જુદાઇ, કટુ વેણ, મીઠા બોલ, આંસુ-મુશ્કાન એ બધું જીવનની વાસ્તવિકતા છે. જીવનમાં નસીબ ભાગ્યનું મહત્ત્વ છે, તો કર્મ અને પરિશ્રમનો પણ મહિમા છે. જિંદગી ક્યારેક ચૌદવી કા ચાંદ જેવી તો ક્યારેક સવારના તારા, જેવી હોય છે. ચાર દિન કી ચાંદની, ફિર અંધેરી રાત જેવું જીવન છે. ધૂપ-છાંવ, ખુશીગમ એ જીવનનું સત્યછે. ચાંદ સૌના નસીબમાં હોતો નથી. સૂરજ-ચાંદ એના એ જ છે પણ માણસ કેટલો બદલાઇ ગયો છે? ચાંદો ચાલે, તારા ચાલે, સૌએ ચાલવું જ જીવનનો ક્રમ છે. દુનિયા ચાંદ સુધી પહોંચી ગઇ છે, આપણે પણ જમાનાસાથે કદમ મિલાવવા જોઇશે. ચાંદ પર જવાનું મિશન રશિયાએ અવકાશયાત્રીઓ મોકલીને વર્ષ ૧૯૫૭માં આરંભ્યું હતું. જે વર્ષ ૧૯૬૯માં અમેરિકાએ ચંદ્ર ઉપર નીલ આર્મસ્ટ્રોંગ અને એલ્વીન એડ્રીનને મોકલીને પૂરું કર્યં હતું. ચાંદની ધરતી પર મનુષ્યના પગલા પાડવાની અને ચાંદ પર માનવજાતની કબજો જમાવવાની ઇચ્છાના આસાર વર્ષ ૧૯૫૮ની લાજવંતી અને ૧૯૬૦ની હમ હિન્દુસ્તાની ફિલ્મોના ગીતોમાં વ્યક્ત થયા હતા.

ફિલસૂફી, ભક્તિ, અધ્યાત્મ :

•

તેરી મિટ્ટીમેં મિલ જાવા ગુલ બન કે ખિલ જાવાં
ઇતની સી હૈ દિલ કી આરઝૂ
તેરી નદિયા મેં બહ જાવાં તેરે ફસલોં મેં લહરાવાં
ઓ માઇ મેરી ક્યા ફિકર તુઝે ક્યું આખ સે દરિયા બહેતા હૈ
તુ કહતી થી તેરા ચાંદ હું મૈં ઔર ચાંદ હંમેશા રહેતા હૈ

-કેસરી (૨૦૧૯) બી. પ્રાક), ફિમેલ વર્જન- પરિણિતી ચોપરા

•

ઓહ રે તાલ મિલે નદી કે જલ મેં
નદી મિલે સાગર મેં, સાગર મિલે કૌન સે જલમે
કોઇ ના જાને ના
સૂરજ કો ધરતી તરસે, ધરતી કો ચંદ્રમા ધરતી કો ચંદ્રમા
ઓ મિતવા રે પાની મેં છીપ જૈસે પ્યાસી હર આત્મા
ક્યા હોગા કૌન સી પલમેં કોઇ જાને ના
ઓહ રે તાલ મિલે નદી કે જલમેં

-અનોખી રાત (૧૯૬૮) મૂકેશ

•

દાને દાને પે લિખા ખાને વાલે કા નામ
લેને વાલે કરોડ દેને વાલા એક રામ
કભી ગર્મી કી મોજ કભી બારીસકા રંગ
ઐસે ચક્કર કો દેખ કરે સબ સલામ
ચાંદ ઔર સૂરજ જમીન સબ ઉસકે ગુલામ
લેને વાલે કરોડ દેનેવાલા એક રામ

-બારીસ (૧૯૫૭) સી. રામચંદ્ર

•

ચલતે હુએ જીવન કી રફ્તાર મેં ઇક લય હૈ... (૨)
ઇક રાગ મેં ઇક સૂરમેં સંસાર કી હર શય હૈ... (૨)
ઇક તાર પે ગર્દીશ મેં યે ચાંદ સિતારા હૈ
ના જાને કહાં નીચે હમ બહેતી ધારા હૈ
સંસાર હૈ એક નદિયા, સુખ દુખ દો કિનારા હૈ
ના જાને કહાં નીચે હમ બહેતી ધારા હૈ

-રફ્તાર (૧૯૬૫) મૂકેશ, આશા ભોંસલે

•

મૈંને દેખા તુને દેખા... (૨) ઇસને દેખા ઉસને દેખા સબને દેખા
ક્યા દેખા ક્યા દેખા
ઇક ચાંદ જો સબકી આંખો કા તારા હૈ... (૨)
દુશ્મન દુશ્મન જો દોસ્તોં સે પ્યારા હૈ...

-દુશ્મન (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર, લતા મંગેશકર

•

પ્યાર કી મંઝિલ ભારી... (૩)
પ્રેમી અંગારો પે ચલે ઔર દેખે દુનિયા સારી
પ્યાર કી મંઝિલ ભારી.. (૨)
ચાંદકો ન પાયે ચકોરી તડપ તડપ મર જાયે
શમા કો પાકર ભી પરવાના અપની જાન ગંવાયે
જીત નહીં હૈ ઇસમેં કિસકી... (૨)
સબને બાઝી હારી
પ્યાર કી મંઝિલ ભારી... (૩)

-તિલસ્મી દુનિયા (૧૯૬૨) શ્યામ કુમાર

•

તન્હા તન્હા યહાં પે જીના યે કોઇ બાત હૈ
કોઇ સાથી નહીં તેરા યહાં તો યે કોઇ બાત હૈ
કિસી કો પ્યાર દેદે કિસી કા પ્યાર લે લે
ઇસ સારે જમાને મેં યહી પ્યારી બાત હૈ
જમી આસમાં સે તો કુછ કહ રહી હૈ
લહરે ભી સાહિલ સે કુછ કહે રહી હૈ
ચાંદની ભી ચાંદ સે કુછ કહે રહી હૈ
કિસી ના કિસી સે કોઇ કુછ તો કહ રહા હૈ
તુ દિલકી બાત કહ દે કહને મેં ક્યા હૈ
તન્હા તન્હા યહાં પે જીના કોઇ બાત હૈ

-રંગીલા (૧૯૯૬) આશા ભોંસલે

•

ગુજરી થી રાત આધી ખામોશ થા જમાના... (૨)
જલતે હુએ દિલોં કા સુનલે જરા ફસાના, ગુજરી થી રાત આધી...
યે શોર ચાંદ તારોં કા સુન રહા થા કહીં
લગા ઇશારોં સે કહને કી બાત નહીં
જમીં પર જો, બે ચારે ગરીબ બસતે હૈ
ગમોં કી આગમેં યે દિલ ઉન્હીં કે જલતે હૈં, ગુજરીથી રાત આધી...
સિતારે બોલ સમંદર મેં ક્યા રવાની નહીં,
બુઝાદે આગ કો ક્યા બાદલો મેં પાની નહીં
કહા યે ચાંદને જબ દિલમેં આગ લગતી હૈ

તો બાદલો સે નહીં આંસુઓં સે બુઝતી હૈ
ગુજરીથી રાત આધી ખામોશ થા જમાના...

-સુરંગ (૧૯૫૩) લતા મંગેશકર

•

યે પલ યે પલ યે પલ મૈં સંભલ, સંભલ, સંભલ
યે પલ સે નિકલ નિકલ નિકલ તુ બચકે નિકલ
ચાંદની ભી વહી, ચાંદ ભી વહી
રાત નયી નયી ક્યું?
તુ ભી ચૂપ હૈ મૈં ભી ચૂપ હું
બાતે મીઠી મીઠી ક્યું?
હાથો મેં હાથ હૈ ફિર ભી કૈસી બાત હૈ

-ઇન્દુ સરકાર (૨૦૧૭) અમૃતા ફડનવીસ

•

વક્ત સે દિન ઔર રાત, વક્ત સે કલ ઔર આજ
વક્ત કી હર શે ગુલામ, વક્ત કા હર શૈ પે રાજ... (૨)
વક્ત કી ગર્દિશ હૈ ચાંદ તારોં કા નિજામ... (૨)
વક્ત કી ઠોકર મેં હૈ ક્યા હકુમત ક્યા સમાજ
ક્યા હકુમત ક્યા સમાજ
વક્ત સે દિન ઔર રાત, વક્ત સે કલ ઔર આજ
વક્ત કા હર શૈ ગુલામ, વક્ત કા હર શૈ પે રાજ.

-વક્ત (૧૯૬૫) મો. રફી

•

જગત મુસાફિર ખાના લગા રહે આના જાના... (૨)
ચાંદ છૂપે સૂરજ નિકલે, સૂરજ ડૂબે હો જાયે શામ... (૨)
રૂત આયે રૂત જાયે મૌસમ આને જાને કા હૈ નામ
હો જોગી કિસકા કૌન, ઠિકાના લગા હૈ આનાજાના
જગત મુસાફિર ખાના લગા રહે આના જાના

-બાલિકા વધુ (૧૯૭૬) આનંદ બક્ષી

•

કભી હૈ ગમ કભી હૈ ખુશિયાં યહી તોજિંદગાની હૈ
કભી લબ પર હસીં હૈ ઔર કભી આંખો મેં પાની હૈ

ન ઘબરા આસમાં પર છા ગયા હૈ આજ અગર બાદલ.. (૨)
કે યે બાદલ હી ચંદા કે નિકલને કી નિશાની હૈ... (૨)
કભી ગમ હૈ કભી હૈ ખુશિયાં યહી તો જિંદગાની હૈ

-વારિસ (૧૯૫૪) તલત મહેમૂદ

•

જાદુભરી આંખો વાલી સુનો તુમ મુઝે ઐસે દેખા ના કરો
ફિર ધડકન મેં તુમ બસ જાઓ ફિર કોઇ ગઝલ મૈં ગાઉં
ફિર ચાંદ મેં તુમ કો દેખું ફૂલો મેં તુમ કો પાઉં
પર ઐસા ના હોતો અચ્છા હૈ વો દર્દ હી દેતા હૈ દિલકો

-દસ્તક (૧૯૯૬) ઉદિત નારાયણ

•

તુમ્હારી ભી જય જય, હમારી ભી જય જય ન તુમ હારે ન હમ હારે
સફર સાથ જિના થા હો હી ગયા ના તુમ હારે ન હમ હારે
વક્ત કહાં રૂકતા હૈ તો ફિર તુમ કૈસે રૂક જાતે... (૨)
આખિર કિસને ચાંદ કો છૂઆ હૈ હમ ક્યોં હાથ બઢાતે
આખિર કિસને ચાંદ કો છૂઆ હૈ હમ ક્યોં હાથ બઢાતે
જો ઉસ પાર હોતુમ હમ ઇસ કિનારે
ના તુમ હારે ના હમ હારે
તુમ્હારી ભી જય જય હમારી ભી જય જય

-દીવાના (૧૯૬૮) મૂકેશ (મેલવર્ઝન)

•

તુમ્હારી ભી જય જય હમારી ભી જય જય

-દીવાના(૧૯૬૮) શારદા (ફીમેલ વર્ઝન)

•

અઠન્ની જહાં અમ્મા રૂપૈયા હોવે બાપ
ઐસી દુનિયા મેં ભઇયા જીના હૈ પાપ, જીના હૈ પાપ
પાનીયા પવન યા ચાંદ કી ચંદનિયા
પૈસા સે ખરીદ કે દિલાયે જરા દુનિયા... (૨)
ફિર દિનરાત કૈસા પૈસા પૈસા કા યે જાપ
અરે પૈસા કા યે જાપ.

-નયા આદમી (૧૯૫૬) આશા ભોંસલે

•

તન મન ધન સબ હૈ તેરા, બિન તેરે ક્યા હૈ મેરા
રાત દિન મૈં તેરે ગીત ગાતા. રહું... તન મન ધન સબ હૈ તેરા
ક્યા ધરતી ક્યા સૂરજ ચંદા જગ મોહમાયા કા ફંદા
મૈં હું સીધા સાદા બંદા જગ ચોરો કા હૈ ડેરા
તન મન ધન સબ હૈ તેરા...

-મનચલી (૧૯૭૩) મૂકેશ

•

એજમ એજમ એજમ જી
જીતને ભી ગમ હૈ ગલત કર ડાલ કિ દુનિયા હૈ દો દિનકા
ચાંદ હવાયે સિતારે દેખો હમારે હૈ આજ હમારે... (૨)
પ્યાર મેં જી લે યે બાતે હૈં કામકી... (૨)
એજમ એજમ એજમ જી

-ચાંદની ચોક (૧૯૫૪) આશા ભોંસલે

•

પ્યાર હી સે યે જમીં હૈ, પ્યાર હી સે આસમાં... (૨)
પ્યાર કા લેકર સહારા ચલ રહા હૈ યે જહાં
પ્યાર શબનમ પ્યાર શોલા પ્યાર હી વાદે શબા
ફૂલ કલિયાં ચાંદ તારે સબ મહોબ્બત કે હૈ નિશાં
સો બરસકા જિંદગી સે અચ્છે હૈ અચ્છે હૈ
પ્યાર કે દો ચાર દિન, પ્યાર કે દો ચાર દિન
જીંદગી કી હર ખુશી સે અચ્છે હૈ, અચ્છે હૈ
પ્યાર કે દો ચાર દિન, પ્યાર કે દો ચાર દિન

-સચ્ચાઇ (૧૯૬૯) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

આજ પૂરાની જંજીરો કો તોડ ચૂકે હૈ
ક્યા દેખે ઉસ મંઝીલ કો જો છોડ ચૂકે હૈ
ચાંદ કે દર પર જા પહુંચા હૈ આજ જમાના
નયે જગત સે હમ ભી નાતા જોડ ચુકે હૈ
નયા ખૂન હૈ નયી ઉમંગે, અબ હૈ નયી કહાની
હમ હિન્દુસ્તાની... (૨)
છોડો કલકી બાતે કલકી બાત પુરાની

નયે દૌર મેં લિખેંગે મિલકર નયી કહાની
હમ હિન્દુસ્તાની... (૨)

-હમ હિન્દુસ્તાની (૧૯૬૦) મૂકેશ

•

ચાંદ સૂરજ ભી આયેંગે નીચે દુલ્હાદુલ્હન કે પીછે
ફૂલ બરસાયેંગે આયેગા જબ ખુશીકા હસ્તા હુઆ જમાના
હૈ કામ આદમી કા ઔરો કે કામ આના
ઇતના તો હૈ ઉસકા જીસને યહ રાઝ જાના

-અધિકાર (૧૯૭૧) મો. રફી

•

જિંદગી ચાંદ ભી હૈ ફૂલ ભી હૈ, જામ ભી હૈ
હર નયા એક રિસ્તા બન કર
આદમી કી તરહ હર રંગમેં જીના શિખાયા
કોઇ જીતા મેરી જાન ફરિસ્તા બનકર
જિંદગી હૈ કિ બદલતા મૌસમ... (૨)
હર નયી ઋત મેં નયે ફૂલ ખિલે... (૨)
બેવફાઇ નહીં આદત અપની... (૨)
જબતક જિસસે મિલે દિલસે મિલે... (૨)

-એક નયા રિસ્તા (૧૯૮૮) ભૂપિન્દર સીંગ

•

વો ચાંદ હો યા શોલા દોનોં મેં નૂર દેખા... (૨)
લેકિન જીસે ભી દેખા શોલો સે દૂર દેખા
જો ફૂંક દે કિસી કો વો રોશની નહીંહૈ
દિલ તોડના કિસીકા યે જિંદગી નહીં હૈ
ગમ દૂસરોં કા લે લે ક્યા યે ખુશી નહીં હૈ

-પૂજા કે ફૂલ (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

આસમાં કી છત પે હૈ અપની દુનિયા
ખિલખિલાતી હૈ જીસમેં અપની ખુશિયાં
ચાંદ કા છલની લિયે તારે ચૂનતે હૈ હમ
જાદુઇ હૈ યે જહાં નહીં હૈ કોઇ ગમ

-ધૂમ 3 (૨૦૧૩) શિવમ મહાદેવન, અનીશ શર્મા

•

કિસકી લગન મેં શમા હર રાત ખુદકો જલાતી હૈ
ચંદા કી રાહ મેં ચકોરી ક્યું અપની જાન ગંવાતી હૈ
સોલોંકી ચાહ મેં ચાહત કી રાહો મેં મર કે ભી જિંદગી પાતી હૈ
પાતી હૈ, પાતી હૈ
એક બાત પૂછતી હું ઐ દિલ જવાબ દેના.. (૨)
મૈં ઉનકી હો ગયી હું ઐ દિલ જવાબ દેના
એક બાત પૂછતી હું

-સુહાગન (૧૯૬૪) લતા મંગેશકર

•

સૂરજ ભી એક અંડા, ચંદા ભી એક અંડા
અંડે જૈસી દુનિયા, દુનિયા કે જૈસા અંડા... (૨)
ઇસમેં છૂપા હૈ જીવન કા ફલસફા ... (૨)
આઓ શિખાઉં તુમ્હે અંડાકા ફંડા
યે નહીં પ્યારે કોઇ મામૂલી બંડા
અંડા અંડા અંડા અંડા અંડા અંડા અંડા
આઓ શિખાઉ તુમ્હે અંડાકા ફંડા

-જોડી નંબર વન (૨૦૦૧) પ્રતીક જોસેફ

•

રોજ કહાં ઢૂઢેંગે સૂરજ ચાંદ સિતારોં કો... (૨)
આગ લગા કર હમ રોશન કર લેંગે અધિયારોં કો
ગમ નહીં જબતલક દિલમે યે ઉમંગ હૈ
જિંદગી હર કદમ એક નયી જંગ હૈ... (૨)
જીત જાયેંગે હમ... (૨) તુ અગર સંગ હૈ

-મેરી જંગ (૧૯૮૫) નીતિશ મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

ચાંદ સિતારોં કા મેલા હૈ યે દિલ ફિરભી અકેલા હૈ.. (૨)
મહેફિલમેં હૈ શહેનાઇ ફિર ભી દિલમેં હૈ તનહાઇ
હૈ સાંસો મેં જૈસે કઇ તૂફાન
હર કોઇ ચાહતા હૈ એક મુઠ્ઠી આસમાન... (૨)
જો સિને સે લગાલે હો ઐસા એક જહાં
હર કોઇ ચાહતા હૈ એક મુઠ્ઠી આસમાન

-એક મુઠ્ઠી આસમાન (૧૯૭૩) કિશોર કુમાર

•

1956,1957,1958, 1959...(2)

દુનિયા કા ઢાંચા બદલા, કિસ્મતકા સાચા બદલા
આખિર તો બોલો જરા લાલા હો કહાં
રાઝ નિરાલે રાઝ નિરાલે, જીવન કે સારે સાઝ નિરાલે
મહેફિલ મહેફિલ ધૂમ ધરતી જાયે અમ્બર પે છાયે
ફૈલાકે બાંહે ચંદા બુલાયે આ તારોં કો ચુમ

-અનાડી (૧૯૫૯) મન્નાડે, લતા મંગેશકર

•

કરોગે યાદ તો હર બાત યાદ આયેગી
ગુજરતે વક્તકી હર મૌજ ઠહર જાયેગી
યે ચાંદ બિતે જાયજેકા આઇના હોગા
ભટકતી અબ્રમેં ચહેરા કોઇ બના હોગા
ઉદાસ રાહકો દાસ્તાં સુનાયેગી

-બાઝાર (૧૯૭૭) ભૂપિન્દર સિંહ

•

આજ શબ જો ચાંદને રૂઠને કી ઠાન લી.
ગર્દીશોમેં હૈ સિતારે બાત હમને માન લી
ઘેરી શાયદ જિંદગી કો સુઝી હી નહીં કાલી
કિ આજ હાથ થામ લો કી એક હાથ કી કમી ખલી
ક્યોં ખોયે ખોયે ચાંદ કી ફિરાકમેં તલાશમેં ઉદાસ હૈ દિલ
યે મંઝિલે ભી ખુદ હી તય કરે
યે ફાસલે ભી ખુદ હી તય કરે
ક્યું તો રાસ્તો પે ફિર રોમ રોમ
સંભલ સંભલ કે ચલતા હૈ યે દિલ
ક્યું ખોવે ખોવે ચાંદ કા ફિક્ર મેં તલાશમેં ઉદાસ હૈ દિલ

-ખોયા ખોયા ચાંદ (૨૦૦૭) સ્વાનંદ કિરકિરે, અજર મીંગરન

•

સૂરજ કી પહેલી કિરન સે આશાકા સવેરા જાગે
ચંદાકી કિરનસે ધૂલકર ધનઘોર અંધેરા ભાગે
કભી ધૂપ મિલે કભી છાંવ મિલે લંબી સી ડગર ના ખલે
જહાં ગમ ભી નાહો આંસુ ભી ના હો બસ પ્યાર હી પ્યાર પલે
એક ઐસે ગગન કે તલે

-દલ ગગન કી છાંવ મેં (૧૯૬૪) કિશોર કુમાર

•

દુનિયા કા મઝા લે લો દુનિયા તુમ્હારી હૈ, દુનિયા તુમ્હારી હૈ
દુનિયા કો લાત મારો દુનિયા સલામ કરે
મુડ મુડ સલામ કરે
કભી નમેસ્તે જી તો કભી રામ રામ કરે
દુનિયા કે બાપ હો તુમ દુનિયા તુમ્હારી હૈ યે દુનિયા તુમ્હારી હૈ
દુનિયા સે ડરોગે તો દુનિયા ડરાયેગી... (૨)
આંખે દિખાયેગી રોફ જમાયેગી એજી હંસી ઉડાયેગી
દુનિયા કે જીતને નજારે હૈ તુમ્હારે હૈ જી... (૨)
યે ફૂલ તુમ્હારે હૈ યે સિતારે તુમ્હારે હૈ
ચંદા તુમ્હારે હૈ ચંદનિયા તુમ્હારી હૈ
દુનિયા કા મઝા લે લો... (૨) દુનિયા તુમ્હારી હૈ

-બહાર (૧૯૫૧) શમશાદ બેગમ

•

આંસુ ભી હૈ, ખુશિયાં ભી હૈ કાંટે ભી હૈ કલિયાં ભી હૈ
દુઃખ સુખ સે ભરી હૈ જિંદગી
તુમ્હે કૈસી મિલી હૈ યે જિંદગી
જરા જી કે તો દેખો ઇસે જીકે તોદેખો
આંસુ ભી હૈ, ખુશિયાં ભી હૈ, કાંટે ભી હૈ કલિયાં ભી હૈ
નિકાલે ચાંદ મેં ભી કસર જૈસા જો દેખે વહી નજર આયે... (૨)
અવગુણ અવગુણ ના દેખો ગુણ ભી ઢૂંઢા કરો
કે હલકી ભી હૈ યે ભારી ભી હૈ
યે મીઠી ભી હૈ યે ખારી ભી હૈ
હર પગ પે નયી હૈ યે જિંદગી
તુમ્હે કૈસી મિલી હૈ યે જિંદગી
જરા જીકે તો દેખો ઇસે જીકે તો દેખો.

-સુનયના (૧૯૭૯) યેશુદાસ

•

બોલો બોલો બોલો બોલદો ના બોલ દો જો બોલના હૈ
કહો કહો કહો કહ ભી દોના કહદો જો કહના હૈ
ચાર દિનકી ચાંદની મેં ડૂબ કે જીના ખુશિયોં કી હૈ બુંદાબુંદી ભીગ કે જીના

આ જીલે ચાર પલ હમ ખ્વાહિશોં કે દરમિયાં
કલ મિલે યા ના મિલે ફિર યે નજદીકિયા

-ચાર દિન કી ચાંદની (૨૦૧૨) શાન, સુનિધિ ચૌહાણ

•

અખિયાં હૈ યે રૂપ કી પ્યાસી દિલ કો ઢૂંઢ રહા હૈ દિલ
રૂપ તો બિખરા હૈ, દુનિયા મેંદિ લકા મિલના હૈ મુશ્કિલ
અપની અદા પર મૈં હું ફિદા કોઇ ચાહે ના ચાહે
કોઇ ચાહે ના ચાહે મેરી બલા
અપને હી દિલસે દિલ હૈ લગા
કોઇ ચાહે ના ચાહે, કોઇ ચાહે ના ચાહે મેરી બલા સે
ચાંદ પે મર કર હાયે ચકોર... (૨)
આંખે અપની ફોડ રહા
હુસ્ન પે મરને વાલે આખિર કોઇ મરા ઔર કોઇ જલા
અપની અદા પર મૈં હું ફિદા કોઇ ચાહે ના ચાહે
કોઇ ચાહેના ચાહે મેરી બલા

-તીન બત્તી ચાર રાસ્તા (૧૯૫૩) લતા મંગેશકર

•

આદમી વો હૈ મુશીબતસે પરેશાન ના હો.. (૨)
કોઇ મુશીબત નહીં ઐસી કે જો આસાન ના હો... (૨)
યે હંમેશા સે હૈ તકદીર કી ગર્દીશ કા ચલન... (૨)
ચાંદ સૂરજ કો ભી લગ જાતા હૈ એક બાર ગ્રહણ... (૨)
વક્ત કી દેખ કે તબદિલિયાં હૈરાન ના હો.. (૨)
આદમી વો હૈ મુશીબત સે પરેશાન ન હો

-શીશ મહલ (૧૯૫૦) પુષ્પા હંસ

•

માઝી મેરી નૈયા કો જી ચાહે જહાં લે ચલ... (૨)
ચાંદ તારોં કે નગર મેં લે ચલ અપને પાસ... (૨)
મેરિ કિસ્મત મેરા જીવન અબ હૈ તેરે હાથ
લે ચલ લેચલ માઝી....
જિંદગી કે દો કિનારે સાહિલ યા મઝધાર... (૨)

એક તરફ હૈ સારી દુનિયા એક તરફ હૈ પ્યાર
લે ચલ લેચલ
લે ચલ માઝી મેરી નૈયાકો જી ચાહે જહાં લે ચલ.

-ચાર પૈસે (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર

•

આજ જીના હૈ હમેં આજકી બાત હૈ ચાર દિનકી ચાંદની ફિર અંધેરી રાત હૈ
સમયકી ધાર હૈ હમ નયી તલવાર હૈ હમ
વક્ત પીછે ચલેગા ઐસી રફતાર હૈ હમ
વક્ત કે સાથ ચલના વક્ત સે પ્યાર કરતા
કલ તો આયા હી નહીં કલ કો તુમ યાદ રખના

-વી.આર. ફ્રેંડ્સ (૨૦૦૬) અભિજીતઝા, ઉદિતનારાયણ, અરૂણબક્ષી, સાધના સરગમ

•

ક્યા અજબ સાઝ હૈ યે શહેનાઇ, દો હી સૂરાયે ખેલ સારા હૈ
યે બજે તો હયાસ કી મહેફિલ ગોરે બદન પે આકે જમ જાયે
જિંદગી એક ખ્વાબ હો જાયે યે અગર બજતે બજતે થમ જાયે
યે કભી ચાંદ ચૌદવી કા હૈ ઔર કભી સુબહકા સિતારા હૈ... (૨)

-શહેનાઇ (૧૯૬૪) મો. રફી

•

અયે સુરમયી અખિયોં કે પ્યાલોં કી દુનિયા ઓ દુનિયા... (૨)
શતરંગી રંગો ગુલાલોં કી દુનિયા ઓ દુનિયા... (૨)
તુમ્હારી હૈ તુમ હી સમ્હાલો યે દુનિયા
યે જડે હુએ ચાંદ બાસી ચરાગો
તુમ્હારે યે કાલે ઇરાદોં કી દુનિયા, ઓ દુનિયા... (૨)

-ગુલાલ (૨૦૦૯) પિયુષ મિશ્રા

•

દુનિયા કે સાથ ચલ પ્યારે ઐસે ના હાથ મલ પ્યારે
દો દિન બહાર હંસકે ગુજાર હૈ યે રીત આજકલ પ્યારે
તોડી હૈ ચાંદની રાતે હો મત સોચ હોશ કી બાતે
ખુશિયોં કી ધૂપ કે પીછે ગમ કી લગી હૈ બરસાતે
થોડી હૈ ચાંદની રાતે હો મત સોચ હોશકી બાતે
ખુશિયોં કી ધૂપ કે પીછે ગમ કી લગી હૈ બરસાતે

સારે ઉસુલ બિલકુલ ફિઝૂલ
તુ ગંવા ના એક પલ પ્યારે, દુનિયા કે સાથ ચલ પ્યારે

-પોકેટ માર (૧૯૫૬) ગીતા દત્ત)

•

કભી કભી ચૂમે રે ભંવરા આગ પે જલ જાયે પતંગા
આગમેં જલ જાયે
ચાંદ કો ચકોર નિહારે ઇસીમેં સુખ પાવેરે પાવે
જીવન સે ઇસ રસ કા બંધન તોડા નહીં જાયે
જબ ભી કોઇ કંગના બોલે પાયલ છનક જાયે
સોઇ સોયીદિલકા ધડકન સુલગ સુલગ જાયે
કરૂં મૈં લાખ જતન મન મચલ મચલ જાયે

-શૌકીન (૧૯૮૨) કિશોર કુમાર

•

તુફાનોં સે ટકરાયેગા ઇસ જગત મેં હૈ જીત ઉસકી
લગ જાયેગી નાવ કિનારે દુખો મેં જો હિંમત ના હારે
રાત ચૂપ હૈ ચાંદની મદહોશ હૈ
મુકેશ ભી દો ફિઝા ખામોશ હૈ

-ઉસ્તાદોં કે ઉસ્તાદ (૧૯૬૩) રવિશંકર શર્મા (રવિ), આશા ભોંસલે

•

માના કિ હૈ, ગહેરા અંધેરા, ગુમ હૈ ડંગર કી ચાંદની
મૈલી ના હો ધુંધલી પડે ના દેખ નઝર કી ચાંદની
ડાલે હુએ હૈ રાત કી ચાદર .. (૨)
સિતારોંકી મંજીલરાહી, બહારોં કી મંજીલ રાહી
હા હા હા... કભી તો મિલેગી, કહીં તો મિલેગી
બહારોં કી મંઝિલ રાહી

-આરતી (૧૯૬૨) લતા મંગેશકર

•

ધૂપ થી નસીબ મેં ધૂપ મેં લિયા હૈ દમ... (૨)
ચાંદની મિલી તો હમ ચાંદની મેં સો લિયે... (૨)
જો ભી પ્યાર સે મિલા હમ ઉસિકે હો લિયે

હમ હૈ રાહી પ્યાર કે હમસે કુછ ના બોલિયે... (૩)
જો ભી પ્યાર સે મિલા હમ ઉસિકો હો લિયે

-નૌ દો ગ્યારહ (૧૯૫૭) કિશોર કુમાર

•

મન સે મન કા મિલન કોઇ કમ તો નહીં
ખુશ્બુ આતી રહે દૂર સે હી સહી
સામને હો ચમન કોઇ કમ તો નહીં
ચાંદ મિલતા નહીં સબકો સંસાર મેં
હૈ દિયા હી બહૂત રોશની કે લિયે
છોડ દે સારી દુનિયા કિસી લિયે
યે મુનાસિબ નહીં આદમી કે લિયે
પ્યાર સે ભી જરૂરી કોઇ કામ હૈ
પ્યાર સબકુછ નહીં જિંદગી કે લિયે

-સરસ્વતી ચંદ્ર (૧૯૬૮) લતા મંગેશકર

•

ચાંદ તારો સે ચલતા હૈ આગે
આસમાનોં સે બઢના હૈ આગે
પીછે રહે જાયેગા યે જમાના
યહાં કલ ક્યા હો કિસને જાના
જિંદગી એક સફર હૈ સુહાના
યહાં કલ ક્યા હો કિસને જાના

-અંદાજ (૧૯૭૧) કિશોર કુમાર, આશા ભોંસલે

•

આગે બઢ ચૂકે મંઝીલો સે હમ, પીછે રહ ગયે ચાંદ કે કદમ... (૨)
રાત એ સુહાની બહાર બન ગયી
બહાર બનકે ગલે કા હાર બન ગયી
પાપા પીપ્પી પીપ્પી યા પાપા
છોટી સી મુલાકાત બાત બનગયી
પ્યાર બનકે ગલે કા હાર બન ગયી
યાયા યીય્યી યીય્યી યા યા યા

-છોટી સી મુલાકાત (૧૯૬૭) મો. રફી, આશા ભોંસલે

•

ના બાદલોં કે છાઓં મેં, ના ચાંદની કે ગાંવ મેં
ના ફુલ જૈસે રાસ્તે બને હૈ ઇસકે વાસ્તે
મગર યે ઘર અજીબ હૈ, જમીન કે કરીબ હૈ
યે ઇંટ પથ્થરોં કા ઘર, હમારી હસરતોં કા ઘર
યે તેરા ઘર મેરા ઘરયે ઘર બહુત હસીન હૈ
જો ચાંદની નહીં તો ક્યા યે રોશની હૈ પ્યાર કી
દિલોં કે ફુલ ખિલ ગયે તો ફિક્ર ક્યા બહાર કી
હમારે ઘર કભી ના આયેગી કભી ખુશી ઉધાર કી
હમારી રાહતોં કા ઘર, હમારી ચાહતોં કા ઘર
યે તેરા ઘર યે મેરા ઘર યે હાર બહોત હસીન હૈ

-સાથ સાથ (૧૯૮૨) જગજીત સિંગ, ચિત્રા સીંગ

•

મજે લૂટ કે ચાર દિન ચાંદની હૈ.. (૨)
દિયા જિસને દિલ લૂટ ગયા વો બિચારા
દિયા પાસ કર નજરોંને મારા દિલ, ગયા વો બિચારા
જવાની કો દેખા બુઢાપા પુકારા, લૂટ ગયા વો બિચારા
બહારોં ને આકર મેરા ઘર ઉજાડા હૈ
લૂટ ગયા વો વો બેચારા
મજે લૂટ કે ચાર દિન ચાંદની હૈ

-ભંવરા (૧૯૪૪) કે.એલ. સાયગલ

•

રોજ રોજ મુલાકાત અચ્છી નહીં, પ્યાર મેં ઐસી બાત અચ્છી નહીં
થોડા થોડા મિલના થોડી સી જુદાઇ
સદા ચાંદની રાત અચ્છી નહીં
છોડો છોડો જીયાના તોડો કિસી ઓર કો જલાયા કરો
ગોરે ગોરે ઓ બાંકે છોરે કભી મેરે ઘર આયા કરો
ગોરી ગોરી ઓ બાંકી છોરી ચાહે રોજ બુલાયા કરો

-સમાધિ (૧૯૫૦) લતા મંગેશકર, અમી બાઇ કર્ણાટકી

•

હમેં ઉન રાહોં પર ચલના હૈ જહાં ગિરના ઔર સંભલના હૈ
જબ તક ના લગન હો સીને મેં બેકાર હૈ ઐસે જીને મેં

ચઢના હૈ હમેં ચંદા કી તરહ, સૂરજ કી તરહ નહીં ઢલના હૈ
હમેં ઉન રાહોં પર ચલના હૈ જહાં ગિરના ઔર સંભલના હૈ

-માસૂમ (૧૯૬૦) સુબીર સેન

•

ઓ પાલન હારે નિર્ગુન ઔર ન્યારે... (૨)
તુમરે બિન હમરા કોનો નાહીં
હમરી ઉલઝન સુલઝાઓ ભગવન
તુમરે બિન હમરા કોનો નહીં
ચંદા મેં તુમ્હીને ભરી હૈ ચાંદની
સૂરજ મેં ઉજાલા તુમ્હી સે
યે ગગન હૈ મગન તુમ હી ને તો દિયે હૈ ઇસે તારે
ભગવાન યે જીવન તુમ હી ના સંવારોગે તો ક્યા કોઇ સંવારે
ઓ પાલન હારે નિર્ગુન ઔ ન્યારે
તુમરે બિન હમરા કોઈ નાહી...(૨)

-લગાન (૨૦૦૧) ઉદિત નારાયણ, લતા મંગેશકર

•

દિલ હૈ છોટાસા છોટી સી આશા
મસ્તી ભરે મન કી ભોલીસી આશા
ચાંદ તારોં કો છૂને કી આશા
આસમાનોં સે ઉડને કી આશા

-રોજા (૧૯૯૨) સાધના સરગમ

•

સૂરજ ના બદલા ચાંદ ના બદલા ઇન્સાન
કિતના બદલ ગયા ઇન્સાન .... (૨)
દેખ તેરે સંસાર કી હાલત ક્યા હો ગયી ભગવાન
કિતના બદલ ગયા ઇન્સાન... (૨)

-નાસ્તિક (૧૯૫૪) પ્રદીપજી

•

જૈસે કભી પ્યારે ઝીલ કે કિનારે હંસ અકેલા નિકલે
વૈસે હી દેખોજી યે મનમૌજી મૌજો કે સિને પે ચલે

ચાંદ સિતારોં કે તલે, સાથી હૈ તો મેરા સાયા
અકેલા હું મૈં, ઇસ દુનિયા મેં કોઇ સાથી હૈ તો મેરા સાયા.

-બાત એક રાત કી (૧૯૬૨) મો. રફી

•

એક હી સૂર્ય હૈ, એક હી ચંદ્ર હૈ, એક હી ધરતી માતા
દયા કરો પ્રભુ એક બને હમ સબકા એક હો નાતા
સત્યમ્ શિવમ્ સુંદરમ્.... (૨)

-સત્યમ્ શિવમ્ સુંદરમ્ (૧૯૭૮) લતા મંગેશકર

•

નદિયા ચલે ચલે રે ધારા ચંદા ચલે ચલે રે તારા
તુઝકો ચલના હોગા... (૨)

-સફર (૧૯૭૦) મન્નાડે

•

ઓ દિલ યે ચાહે બહારોં સે ખેલું
ઓ ગોરી નદિયા કી ધારોં સે ખેલું
ઓ ચાંદ સૂરજ સિતારોં સે ખેલું
ઓ અપની બાંહો મેં આકાશ લેલું
પંછી બનું ઉડતી ફિરૂં મસ્ત ગગન મેં
આજ મૈં આઝાદ હું દુનિયા કે ચમનમેં

-ચોરી ચોરી (૧૯૫૬) લતા મંગેશકર

•

પ્યાર કીયા તો ડરના ક્યા જબ પ્યાર કિયા તો ડરના ક્યા
પ્યાર કીયા કોઇ દારૂ નહીં પી પ્યાર કીયા
પ્યાર કીયા કોઇ દારૂ નહીં પી છૂપ છૂપ પ્યાલે ભરના ક્યા
જબ પ્યાર કિયા તો ડરના ક્યા
શાદી દેહરાદૂન કરેંગે મૂન પે હનીમૂન કરેંગે.. (૨)
ધરતી સે ચંદા દૂર નહીં ફિર... (૨)
આંધ્રા ઔર તેલંગાના ક્યા ક્યા
જબ પ્યાર કિયા તો ડરના ક્યા

-રાતોં કા રાજા (૧૯૭૦) મહેન્દ્ર કપુર, શમશાદ બેગમ

•

દિન સૂના સૂરજ બિના, ઔર ચંદા બિન રૈન
ઘર સૂના દિપક બિના જ્યોતિ બિના દો નૈન
દિયા જલાઓ, દિયા જલાઓ જગ મગ જગ મગ
દિયા જલાઓ... (૫) જગમગ જગમગ
દિયા જલાઓ... (૨)

-તાનસેન (૧૯૪૩) કે.એલ. સાયગલ

•

ચાંદની સે ઘર સજાઉં મૈં
આસમાં સે ચાંદ લાઉં ચાંદ સે ઘર સજાઉં મૈં
જો મેરે સપને હૈ બસ વોહી સપને હૈ ... (૨)
ઇસ જહાં સે ક્યા મુઝે લેના
આસમાં સે ચાંદ લાંઉં ચાંદની સે ઘર સજાઉં

-કહેતા હૈ દિલ બાર બાર (૨૦૦૨) શાન

•

બોલિયે સુરીલી બોલિયાં... (૨)
ખટ્ટી-મીઠી આંખો કી રસીલી બોલિયાં... (૨)
બોલિયે સુરીલી બોલિયાં... (૨)
રાત મેં ઘોલે ચંદા કી મિસરી... (૨)
નમકીન આંખો કી નશીલી બોલિયાં... (૨)
બોલિયે સુરીલી બોલિયાં.... (૨)

-ગૃહ પ્રવેશ (૧૯૮૦) ભુપિન્દર સીંગ, સુલક્ષણા પંડિત

•

મેરે સુખ અબ તેરે, તેરે દુખ અબ મેરે
તેરે યે દો નૈના ચાંદ ઔર સૂરજ મેરે
ઓ મેરે જીવનસાથી તેરે મેરે સપને અબ એક રંગ હૈ
વો જહાં ભી લે જાયે રાહે હમ સંગ હૈ.

ગાઇડ (૧૯૬૫) મો. રફી.

•

તુમ્હી સૂર્ય તુમ્હી ચંદ્ર તૂહી જંગ પ્રભુ હૈ
તૂહી શક્તિ તૂ હી મુક્તિ તૂ હી મહાપ્રભુ હૈ

-બાબા તારકનાથ (૧૯૭૭) ભૂપીન્દરસિંહ, અનુરાધા પૌંડવાલ, આરતી મુખર્જી

•

તીન દીપ ઔર ચાર દિશાયેં
જુદા જુદા રાસ્તોં સે આયે... (૨)
એક મંઝિલ પર મિલ મિલ જાયે... (૨)
તીન દીપ ઔર ચાર દિશાયેં
મનકી જ્યોતિ, મનકી જ્યોતિ, જિસકે નૂરસે ચારોં રોશન
પૂરબ પશ્ચિમ ઉત્તર દક્ષિણ, જગમગ જગમગ કર દિખલાયે
દેખકે તારે ભી શરમાયે
હો સૂરજ ચાંદ વો ચૂમને આયે, વો ચૂમને આયે, વો ચૂમને આયે
હો શોક કો ભર કર આંગન જૈસે ઉજલે ઉજલે દર્પન જૈસે
દિલ કે દિલ સે તાર મિલાયે, લહર લહરિયા રાગ જમાયે.
ઉસમેં દુલ્હન કી છબ દિખલાયે
ઓ છબ દિખલાયે છબ દિખલાયે
તીન દીપ ઔર ચાર દિશાયેં
એક મંઝિલ પર મિલ મિલ જાયે

-તીન બત્તી ચાર રાસ્તા (૧૯૫૩) બલબીર, લતા મંગેશકર જોહરાબાઇ, આશા ભોંસલે

•

એ જી ઓજી લો જી સુનોજી મૈં હું મન મૌજી
કરતા હું મૈં જો વો તુમ ભી કરો જી
વન ટુ કા ફોર, ફોર ટુકા વન
માય નેમ ઇઝ લખન, સજનોં કા સજન, મેરા નામ હૈ લખન
હો દુનિયા ચકોરી હૈ પૈસા હૈ ચંદા
સુલી પે લટકા હર એક બંદા
સબકે ગલે મેં માયા કા ફંદા
શિખો ઓ યારો ઇનસે યે ધંધા
હો દો બોલ મીઠે બસ બોલ કે હર માલ બેચો
કમ તૌલ કે રે બાબા કમ તૌલ કે
તુમ અપની ખાલી જેબે ભરલોજી
કરતા હું મૈં જો તુમ ભી કરોજી

-વન ટુ કા ફોર... (રામલખન (૧૯૮૯) નીતિન મૂકેશ, અનુરાધા પૌંડવાલા

•

મૈં ચાંદ હું યા દાગ હું
મૈં રાખ હુંયા આગ હું
યાહું લહર મૈં યા હું સુકુન યા કહર
કોઇ બતા દે મૈં કૌન હું
કોઇ બતા દે મેરા પતા
સહી હૈ કિ નહીં મેરી યે ડગર
લું કિ નહિં મૈં અપના યે સફર
ડર લગતા હૈ સપનોં સે કર દે તા યે તબાહ
ડર લગતા હૈ અપનોં સે હે હેના યે દગા
કોઇ યે બતા દે મૈં કોન હું

-સિક્રેટ સુપરસ્ટાર (૨૦૧૭) મેઘના મિશ્રા

•

જિંદગી કો બિના પ્યાર કોઇ કૈસે ગુજરે
મહેબૂબ કી આંખો મેં બડી બાત હૈ પ્યારે
આતે હૈ જમીં પર કભી યે ચાંદ સિતારે... (૨)
મહેબૂબ કી આંખો મેં બડી બધાઇ પ્યારે

-હાં મૈંને પ્યાર કિયા (૨૦૦૨) કુમાર સાનુ, સારિકા કપૂર

•

આજ અમરીકાને અરમ કા ઉડાયા ઘોડા
રૂસને આજ કા ઇન્સાન કહીં પહુંચા હૈ
કિસે માલૂમ યે આદમી જાયેગા કિધર
આજકી તાજા ખબર, આજકી તાજા ખબર
આજ કી તાજા ખબર
આઓ કાકાજી ઇધર, આઓ મામાજી ઇધર
સુનો દુનિયાકી ખબર

-સન ઔફ ઇન્ડીયા (૧૯૬૨) શાંતિ માથુર

•

હો ચાંદની જબતક રાત દેતા હૈ હર કોઇ સાથ
તુમ મગર અંધેરો મેં ન છોડના મેરા હાથ
જબ કોઇ બાત બિગડ જાયે, જબ કોઇ મુશ્કિલ પડ જાયે
તુમ દેના સાથ મેરા મેરે હમ નવાઝ

-જુર્મ (૧૯૯૦) કુમાર સાનુ સાધના સરગમ

•

રોજ અકેલી આયે રોજ અકેલી જાયે... (૨)
ચાંદ કટોરા લિયે ભિખારન રાત
રોજ અકેલી આયે રોજ અકેલી જાયે
મોતિયોં જૈસે તારે આંચલ મેં હૈ સારે... (૨)
જાને યે ફિર ક્યા માંગે ભિખારન રાત
રોજ અકેલી આયે રોજ અકેલી જાયે

-મેરે અપને (૧૯૭૧) લતા મંગેશકર

•

ઓમ નમઃ શિવાય... (૪)
સ્વર્ણચંદ્ર ભાલ હૈ હર હર મહાદેવ
ગલે મેં રૂદ્ર માલ હૈ હર હર મહાદેવ
રમી હુઇ હૈ ભસ્મ જિન કે અંગ મેં
બિરાજતી હૈ ગૌરી જિનકે સંગ મેં
હર હર મહાદેવ, હર હર મહાદેવ

-શિવ કન્યા (૧૯૫૪) આશા ભોંસલે

•

થી કભી ચાંદ તક અપની ઉડાન અપની ઉડાન
અબ યે ધૂલ યે સડક અપના જહાં અપના જહાં
જો કોઇ દેખે ચૌંકે ઉપર વાલા ભી સોચે
યે કૈસા ઇન્સાન યે કૈસા ઇન્સાન
મૈં રીક્ષા વાલા મૈં રીક્ષા વાલા
હૈ ચાર કે બરાબર યે હો ટાંગે વાલા
કહાં ચલોગે બાબૂ કહાં ચલોગે લાલા
મૈં રીક્ષા વાલા... મૈં રીક્ષા વાલા

-છોટી બહન (૧૯૫૯) મો. રફી

•

યો પીને કી આદત આમ હો ગયી
તૌબા તૌબા શરાબ બદનામ હો ગયી.
ચાંદ રાત હો યાર સાથ હો... (૨) દિલ સે દિલકી કોઇ બાત હો
આંખો કી ગુલાબી કોઇ દેખ કે ચલો... (૨) મહેકી જુલ્ફોં સે દેખ કે ચલો.
જો પ્યાર મેં નશા હૈ વો શરાબ મેં નહીં... (૨)
યે દુનિયા ઝૂઠે નશેકા ગુલામ હોગયી.

-બનારસી બાબુ (૧૯૭૩) લતા મંગેશકર

•

ઓ સુન કે તેરી પુકાર સંગ ચલને કો તેરે કોઇ હો ના તૈયાર
હિમ્મત ના હાર, ચલ ચલાચલ અકેલા ચલ ચલા ચલ
ફકીરા ચલ ચલા ચલ
સુરજ ચંદા તારે જુગ્નુ સબકી અપની હસ્તી હૈ
જિસમેં જિતના નીર હો બદલી ઉતની હેર બરસતી હૈ
તેરી શક્તિ અપાર તુ તો લાયા રે અકેલા ગંગા ધરતી પે ઉતાર
હિમ્મત ના હાર અકેલા ચલ ચલા ચલ.

-ફકીરા (૧૯૭૫) મહેન્દ્ર કપુર) ફિમેલ વર્ઝન- હેમલતા

•

ઐસી ઇન સનપોં કી માયા જલ પર જૈસે ચંદા કી છાયા
ચાંદ કિસી કે હાથ ન આયા ચાહે જિતના હાથપસારે
ઐસે હે સુખ સનપે મહારે
બન બન મિટ જાતે જૈસે બાલૂ કે ઘર નદી કિનારે

-રત્નઘર (૧૯૫૫) લતા મંગેશકર

•

મીની મીની ચીની મીની મીની ચીની
દુનિયા મેં ચાંદ સૂરજ હૈ કિતને હસીં કિતને હસીં
ઉતના હી સુન મેરે ભૈયા દિલ કો લૂભાયે રૂપૈયા

-કઠપૂતલી (૧૯૫૭) મૂકેશ, લતા મંગેશકર

•

સૃષ્ઠિથી અનજાન વિશ્વ થા સુનસાન
ઔર વિધાતાને કિયા ઇસકા નયા નિર્માણ
ચન્દ્રમા ચન્દ્રમા કોદે દિયા માંગલ્ય ફિર
નવ કમલ કી મધૂર કોમલતા ઇસે દી
નવ ધનુષ નવ ધનુષ ઔર તીરકીદી વીરતા...
જબ સમાયે સભી ગુણ તબ જગમગાયી સ્ત્રી
જબ મિલે તબ તત્ત્વ ઇસમેં બન ગયી યે સ્ત્રી

-સ્ત્રી (૧૯૬૧) મન્નાડે

•

કાયદા તોડકે સોચો એક દિન...
ચાંદ નિકલતા નીચે સે મેદાન મેં રખા હોતા

મીઠી હોતી મિટ્ટી ઉસકી મીઠે ઘાસ ઔર પત્તે
અરે સોચો ચાંદ પે દૂધ કે ગહરે દરિયા બહતે
ગોરે ગોરે ઉસમેં ભાલૂ ચિતે રહતે...

-ખૂબ સૂરત)(૧૯૮૦) સપન ચક્રવર્તી, રેખા ભારદ્વાજ

•

કૌન દેશ હૈ જાના બાબુ કૌન દેશ હૈ જાના
ખડે ખડે ક્યા સોચ રહે હૈ કૌન દેશ હૈ જાના
સૂરજ ડૂબા ચંદાના નિકલા...(૨)
બિતા સમા સુહાના રાત અંધેરી બાત ના સુઝે
સભલ કે પાંવ ઉઠાના કૌન દેશ હૈ જાના

- મુક્તિ(**૧૯૩૭) પંકજ મલિક**

•

એક ફૂંક સે રચ દિયા તૂ ને સૂરજ અગન કા ગોલા
એક ફૂંક સે રચા ચંદ્રમાં લાખોં સિતારોં કા ટોલા
તૂને રચ દિયા પવન ઝખોલા યે પાની ઔર યે શોલા
યે બાદલ ઉડન ખટોલા જિસે દેખે હમારા મન ડોલા
સોચ સોચ હમ કરે અચંબા નજર ન આતા એક ભી ખંભા
ફિર ભીયે આકાશ ખડા હુએ કરોડો સાલ માલિક
તુને કિયા કમાલ, ઉપર ગગન વિશાલ
ઉપર ગગન વિશાલ નીચે ગહરા પાતાલ
બીચમેં ધરતી વાહ મેરે માલિક તૂને કિયા કમાલ

-મશાલ(**૧૯૫૦) મન્ના** ડે

•

શિવધનુષ રામને તોડા...(૨)
મિલા ચંદ્રચકોર કા જોડા...(૨)
જનકપુરી સે તોડા નાતા અવધ પુરી સે જોડા...(૨)
કોમલ થી વો કલી સુખોમેં પલી
વનોમેં ચલી બહુત દુઃખ પાયી
સુનકર ઉસકી વ્યથા નૈન ભર આતે હૈ

હમ ક્યા સુનાતે હૈ

ભારત કી એક સન્નારી કી કથા સુનાતે હૈ

-રામ રાજ્ય (૧૯૪૩) વિષ્ણુપંત પગનીસ

•

મૈં બઢકર અપની હસ્તીસે

ગુજરા તારોંકી બસ્તી સે

રાસ્તમેં મુજે ફીર ચાંદ મિલા

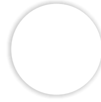
તોહ મૈને કહા મૈંને કહા

એ ચાંદ તૂ કિતના રોશન હૈ

પર દિલબર તેરા નામ નહીં

મૈં ઢૂંઢ રહાથા સપનો મે તુમકો અંજાનો અપનો મેં

-મોમ કી ગુડીયા (૧૯૭૨) આનંદ બક્ષી

૨૧
બિન ફિલ્મી ગીત-ગઝલોમાં ચાંદ

બિન ફિલ્મી ગીત-ગઝલમાં પણ ચાંદ-ચાંદની સારો એવો ઉપયોગ થયો છે. જાણીતા ભારતીય તેમજ પાકિસ્તાની ગઝલ ગાયકોએ આવા ગીત-ગઝલોને મશહૂર બનાવેલ છે. જગજીત સિંહ, ચિત્રા સિંહ, પંકજ ઉધાસ, ચંદન દાસ, , રૂપ કુમાર રાઠોડ, સોનાલી રાઠોડ, પરવીન શાકાર, શમ્શા કંવલ, કલ્પના શેઠી, રાજેન્દ્ર મહેતા, નીના મહેતા, રવિ ચૌધરી, ટોની ક્કર, નેહા ક્કર, તલત અઝીઝ, ચંદન દાસ, અરમાન મલિક, શંકર મહાદેવન, ઉદિત નારાયણ, છાયા ગાંગુલી, કૈલાસ ખેર, તુલસી કુમાર, ખુશાલી કુમાર, પિયુષ મિશ્રા, ગુલામ અલી, નુસરત અલીખાં, અદનાન સામી, ચંચલ ભારતી, મહમદ બિલાલ, નૂરજહાં, તમંચા ખાન, જુનેદ શમશેદ, સલમાન મહમદ, મહેંદી હસન, અલી અબ્બાસ, ઝુબૈદા ખાનમ, મીના કુમારી, તલત મહેમૂદ, મો. રફી, લતા મંગેશકર, વગેરેના કંઠે ગવાયેલ ગીત-ગઝલો, નાદ, કવ્વાલી, વગેરેનો અહીં સમાવેશ કરાયો છે. મદન મોહનના અન રીલીઝડ ગીતો પણ અહીં સમાવાયા છે. ભોજપુરી ગીતો, પાકિસ્તાની ગીતો, ચાંદ રાત- ઇદના ગીતો તથા ચાંદ-ચાંદનીના ઉપયોગવાળી કેટલીક શાયરીઓ પણ રજૂ કરાઇ છે. શુભામુદગલ, પં.રાજન- સાજન મિશ્રા, પં. કૈવલ્યકુમાર જેવા શાસ્ત્રીય ક્લાસીકલ ગાયકોના કેટલાક ગીતો પણ સમાવાયા છે.

•

પાગલ ચંદા મેરે મનકી આગમેં સારી રાત જલે
પ્યાર કે પથ પર રાત રાત ભર યહી અકેલા સાથ ચલે
પાગલ ચંદા...
મેરે મન પર કયા બિતે યે દર્દ કોઇ ભી જાને ના
અંતર મન મેં પલકી પીડા ઔર કોઇ પહેચાને ના
ચાંદને દેખા હૈ હમ કૈસે ઇસ જીવન મેં કૈસે છલે
પાગલ ચંદા...
સબ કહતે હૈ જીવન કા દુખ બટ જાતા હૈ કહને સે

ચંદા સે શિખા દર્દ ખુશી મેં ઢલ જાતા હુએ બહને સે
આંસુ મોતી બન જાતે હૈ જીસ દિન દુખકી રાત ઢલે
પાગલ ચંદા મેરે મન કી આગમેં સારી રાત ઢલેં
પાગલ ચંદા...

-મો. રફી (૫), અનજાન (L)

•

ચૌદવી કી મંઝીલ પે જાલિમ આ ગયા ગયા
ચાંદ મેરે ચાંદ સે શરમા ગયા... (૨)
(તલત મહેમૂદ (S), ફૈયાધ હાસમી (L), કમલ દાસગુપ્તા (MD)

•

ચહેરા તેરાં ચાંદ, બહન તાજ મહલ હૈ...

-મહેંદી હસન (S)

•

કહીં ચાંદ રાહોં મેં ખો ગયા કહીં ચાંદની ભટક ગયી
મૈં ચરાગ વો બુઝા હુઆ મેરી રાત કૈસે ચમક રહી

-ચંદન દાસ (s)

•

આજ પિનેકી દાવત હૈ યારો ચાંદ પર બૈઠકે પિયેંગે હમ
શોખ પરિયોં કે આંચલ મેં છૂપકરરાત ભર ચૈન સે પિયેંગે હમ

-ભૂપિન્દર સીંગ (s)

•

ઇક ચાંદ હૈ ખોયા ખોયા સા સુની છત પર તન્હા તન્હા
મૈં ભી ઇધર તન્હા તન્હા વો ભી ઉધર તન્હા તન્હા

-ચંદનદાસ (s)

•

દિલ તોડા તો ક્યું તોડા ઇતના તો બતા દેતી
કોઇ બહાના કર લેતી કોઇ તો વજહ દેતી
જબ યાદ તુમ્હેં મૈં આઉંગા રાતોં મેં બહુત ઘબરાઓગી
ક્યા ચીજ ગંવાદી હૈ તુમને યે સોચ કે સોના પાઓગી
જો ચાંદ તુમ્હારા મેરા થા વો ચાંદ કહાં સે લાઓગી?

-વિશાલ મિશ્રા (1)

•

હમ તો હૈ પરદેશ મેં, દેશ મેં નિકલા હોગા ચાંદ... (૨)
અપની રાત કી છત પર કિતના તનહા હોગા ચાંદ
હમ તો હૈ પરદેશ મેં દેશમેં નિકલા હોગા ચાંદ હો...
જિન આંખો મેં કાજલ બન કર તેરી કાલી રાત હો... (૨)
ઉન આંખો મેં આંસુકા એક કતરા હોગા ચાંદ હો
હમ તો હૈ પરદેશ મેં, દેશ નિકલા હોગા ચાંદ...

•

રાતને ઐસા પેચ લગાયા ટૂટી હાથ સે ડોર હો... (૨)
આંગન વાલે નીમ મેં જાકર અટકા હોના ચાંદ હો
હમ તો હૈ પરદેશ મેં, દેશ મેં નિકલા હોગા ચાંદ...
ચાંદ બિના હર દિન યું બિતા જૈસે યુગ બિતે હો... (૨)
મેરે બના કિસ હાલ મેં હોગા, કૈસા હોગા ચાંદ હો
હમ તો હૈ પરદેશ મેં, દેશમેં નિકલા હોગા ચાંદ...
અપની રાત કી છત પર કિતના તન હા હોગા ચાંદ હો
હમ તો હૈ પરદેશમેં, દેશ મેં નિકલા હોગા ચાંદ...

-જગજીતસિંહ, ચિત્રાસિંહ (S), -ડૉ.રાહી માસૂમ રઝા (L)

•

કલ ચૌધવી કી રાત થી, શબ ભર રહા ચર્ચા તેરા
કલ ચૌદવી કી રાત થી
કુછ ને કહા યે ચાંદ હૈ... (૨)
કુછને કહા ચેહરા તેરા
કલ ચૌદવી કી રાત થી

-જગજીત સીંગ (S)

•

મેરે જૈસે બન જાઓગે જબ ઇશ્ક તુમ્હે હો જાયેગા
દિવારોં સે ટકરાઓંગે જબ ઇશ્ક તુમ્હે હો જાયેગા
જબ સૂરજ ભી ખો જાયેગા, ઔર ચાંદ કહીં સો જાયેગા
તુમ ભી ઘર દર સે આઓગે, જબ ઇશ્ક તુમ્હે હો જાયેગા

-જગજીત સિંહ, ચિત્રા સિંહ (S), સઇદ રાહી (L)

•

રાત ખામોશ હૈ, ચાંદ મદહોશ હૈ
થામ લો મુઝે કિ જા રહા હોશ હૈ

-જગજીત સિંહ (S)

•

કભી તો આસમાંસે ચાંદ ઉતરે જામ હો જાયે... (૨)
તુમ્હારે નામકી એક ખૂબસૂરત શામ હો જાયે.. (૨)

-જગજીત સિંહ (S)
-ચંદન દાસ (S) આલ્બમ ગઝલ ઉનસે છેડી (૧૯૮૫) (ડૉ. બશીર બદ્ર (L)

•

કોઇ ચૌધવી રાત કા ચાંદ બનકર તુમ્હારે તસવ્વુર મેં આયા તો હોગા
કિસી સે તોકી હોગી તુમને મહોબ્બત કિસી કો ગલે સે લગાયા તો હોગા

-આલ્બમ મિરાજ (૧૯૯૬) જગજીત સિંહ(S), સાબિત દત્ત (L)

•

જાને ક્યા હો ગયા હૈ મૌસમ કો
ધૂપ જ્યાદા ચાંદની કમ હૈ
તુમ નહીં તો હર ખુશી કમ હૈ

-ચંદન દાસ (S), યામિની દાસ (L)

•

આભી જાઓ કે જિંદગી કમ હૈ.. (૨) તુમ નહીં હો તો હર ખુશી ક્યા હૈ
જાને ક્યા હો ગયા હૈ મૌસમ કો.. (૩) ધૂપ જ્યાદા હૈ ચાંદની કમ હૈ... (૨)
તુમ નહીં તો હર કુશી કમ હૈ, આભી જાઓ કે જિંદગી કમ હૈ

-આલ્બમ લાઇસ્ટોરી (૨૦૦૩) ચંદન દાસ (s), યામિની દાસ)

•

વો ચાંદની કા બદન ખુશ્બુઓં કા સાયા હૈ... (૨)
બહોત અઝીઝ હમેં હૈ મગર પરાયે હૈ

-આલ્બમ લાઇફસ્ટોરી (૨૦૦૩) જતીન દાસ, બધીર બદર)

•

ઢલ ગયા ચાંદ ગયી રાત ચલો સો જાયે
હો ચૂકી ઉનસે મુલાકાત ચલો સો જાયે

-મ્યુઝીક આલ્બમ- આશિયાન (૧૯૯૨) પંકજ ઉધાસ

•

ચાંદ કા મુખડા ઉખડા ઉખડા તારોં ને ચમકના છોડ દિયા
જિસ દિન સે હુએ જુદા વો હમસે ઇસ દિલને ધડકના છોડ દિયા

-પંકજ ઉધાસ

•

ક્યું ન રખે ગુલાલ આંખો મેં
યે રાત આયી ચાંદસા ચેહરાલેકે
લેકે આયી હૈ શરાબ આંખો મેં

-પંકજ ઉધાસ

•

ચાંદ અંગડાઇયાં લે રહા હૈ ચાંદની મુશ્કરાને લગી હૈ
એક ભુલી હુઈ સી કહાની ફિર મુઝે યાદ આને લગી હૈ.

-અનુપ જલોટા

•

વો ગઝલ વાલોં કા અસબૂબ સમઝતે હોંગે
ચાંદ કહતે હૈં કિસે ખૂબ સમઝતે હોંગે

-બશીર બદ્ર

•

વો ચાંદની કા બદન ખુશ્બુઓં કા સાયા હૈ
બહુત અજીજ હમેં મગર પરાયા હૈ

-બશીર બદ્ર

•

આપકી યાદ આતી રહી રાત ભર
ચશ્માયે નામ મુશ્કરાતી રહી રાત ભર
યાદ કે ચાંદ દિલ મેં ઉતરતે રહે
ચાંદની જગમગાતી રહી રાત ભર

-બિનફિલ્મી ગઝલ- છાયા ગાંગુલી

•

ચાંદની રાતે, ચાંદની રાતે
સબ જગ સોયે, હમ જાગે
તારોં સે કર બાતેં
આજા બેઠકે તનહાઇ મેં, કર લે સુખ દુખ કી બાતેં

-આલ્બમ - ડીસ્ટન્ટસ વોઇસ- શમ્શા કંવલ

•

ચંદા કી ચાંદની આસમાન કી પરી
શાયરોં મેં તુ હૈ એક શાયરી

-મ્યુઝીક આલ્બમ ઉદિત નારાયણ

•

ચાંદ કી તુમ ચાંદની હો સૂરજ કી રોશની હો
ઔર ક્યા તુમસે કહું તુમ મેરી જિંદગી હો
બસ તુમ મુઝે યાદ આને લગી, દુનિયા મુઝે ભૂલ જાને લગી
સબ રંગ હૈ, સબરૂપ હૈ, બસ એક ખુશ્બુ હો તુમ
ઓ જાને જાં ઓ જાને મન, ઇસ લિયે તો મૈં કહેતા હું
ચાંદ કી ચાંદની હો તુમ સૂરજ કી રોશનીહો
ઇતને હસી ચહેરે કહીં બનતે નહીં આજકલ
આશિક હું મૈં શાયર નહીં, લિખતા તુઝપે ગઝલ
ઓ મહેજબીં, ઓ ગુલબદન, ઇસલિયે તો મૈં કહેતા હું
ચંદા કી ચાંદની હો તુમ સૂરજ કી રોશની હો

-આલ્બમ - ઉદિત નારાયણ

•

ચાંદ કી ચાંદની... (૨) ગુલાબોં કી પરી
મેર લિયે હી તુઝે શબને બનાયા હૈ
સિને સે લગજા આકે તુ
ચાંદ કા ચાંદની હોં, ચાંદ કી ચાંદની, ગુલાબોં કી પરી

-આલ્બમ - લવ ઓફ લાઇફ (૧૯૯૯) ઉદિત નારાયણ

•

પૂરા દુખ ઔર આધા ચાંદ... (૩)
હિજ કી શબ ઔર ઐસા ચાંદ... (૨)
ઐસા ચાંદ ઐસા ચાંદ
ઇતને ઘને બાદલ કે પીછે... (૨) કિતના તન્હા હોગા ચાંદ
હિજકી શબ ઔર ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ
મેરી કરવટ પર જાગ ઉઠે નીંદકા કિતના કચ્ચા ચાંદ
હિજ કા શબ ઔર ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ
સેહરા સેહરા સેહરા સેહરા ભટક રહા હૈ... (૨)
અપને ઇશ્ક મેં સચ્ચા ચાંદ

હિજકી શબ ઔર ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ
રાત કે શાયદ એક બજે હૈ.. (૨) સોતા હોગા મેરા ચાંદ
હિજકી શામ ઔર ઐસા ચાંદ ઐસા ચાંદ
પૂરા દુખ ઔર ઐસા ચાંદ ઐસા ચાંદ
પૂરા દુખ ઔર આધા ચાંદ.. (૨)
હિજ કી શબ ઔર ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ, ઐસા ચાંદ

-મ્યુઝીક આલ્બમ - રૂપ કુમાર રાઠોડ, સોનાલી રાઠોડ, ગઝલ, પરવીન શાકીર, ગઝલ - નુસરત ફતેહ અલી ખાન

•

દરેક ગઝલમાં કેટલાક શબ્દો મિસરા બદલાય છે.
ઢલ ગયા ચાંદ ગયી રાત ચલો સો જાયે... (૨)
હો ચુકી ઉનસે મુલાકાત ચલો સો જાયે

-આલ્બમ - રાહી પ્યાર કે (૧૯૮૧) રાજેન્દ્ર મહેતા, નીના મહેતા

•

કિતની હૈ બેકરાર યે ચંદા કી ચાંદની
કહતી હૈ કરલો પ્યાર યે ચંદા કી ચાંદની

-આલ્બમ - કુમાર સાનુ- લતા મંગેશકર

•

બાદલ મેં એક ચાંદ છૂપા હૈ
ઔર ઝાંક રહા હૈ જૈસે રાત કે પરદે મેં
એક સવેરા હૈ રોશન રોશન
આંખો મેં સપનોં કા સાગર જીસમેં
પ્રેમ સિતારોં કી ચાદર જૈસે ઝલક રહી હૈ
લહરો લહરો બાત કરે જો જૈસે મોતી બરસે
જૈસે કહીં ચાંદ કી પાયલ ગુંજે
જૈસે કહીં શીખ કે
જામ ગિરે ઔર ચાંદ સે તૂટે
જૈસે કોઇ ચીપ કે સિતારે બજાયે
જૈસે કોઇ ચાંદની રાત મેં ગાયે
ઔર કૈસે ઉતરતા હૈ ચાંદ જમીન પર
કૈસે કભી લગતા હૈ સ્વર્ગ અગર હૈ તો
બસ હૈ યહીં પર

કોઇ જો મિલા તો મુઝે ઐસા લગતા થા જૈસે
મેરી સારી દુનિયા મેં ગીતોં કી રૂત ઔર
રંગો કી બારાત હૈ
ખુશ્બુ કી આંધી આંધી હૈ

-બ્રેથ લેસ સોંગ- શંકર મહાદેવ, 3.5 મિનિટ બ્રેથલેસ સોંગ

•

નયે નયે હી ચાંદ પે રહને આયે થે
હવા ન પાની ગર્દ ન કૂડા, ન કોઇ અવાજ નહરકત
ગ્રેવિટી બિન તો પાંવ નહીં પડતેકહીં
અપને વજન કા ભી અહેસાસ નહીં હોતા
ચલતે હૈ, જો ભી ઘુટન હૈ, જૈસે ભી હો
ચલકે જમીં પર રહતે હૈં!!

-ગુલઝાર

•

ચંદા તેરી ચાંદની કર દે થોડા કમ... (૨)
કબ તક છત પર પ્યાર કરેંગે છૂપ છૂપ કે હમ
હાલ હમારે દિલ કા તુ ક્યા જાને એક દૂજે કે હમ દિવાને
ગુજરના જાયે પલ યે સુહાને, બાત યે ચંદા તુ ક્યું ન માને
કર લે ચંદા તુ અપને દિલ કો નરમ
ચંદા તેરી ચાંદની કો કર દે થોડા કમ
તુ બદરી મેં જબ જાયેગા મેરા પ્યાર ભી ખૂલ કે આયેગા
વો લાજ કા ઘુંઘટ તોડેગા મેરા દિલ સે નાતા જોડેગા
છૂપ જા તુઝે ભી મેરે પ્યાર કી કસમ
ચંદા તેરી ચાંદની કો કર દે થોડા કમ

-આલ્બમ મહેબૂબ (૧૯૯૭) તલત અઝીઝ

•

જબ યે સિતારે ચાંદ સે મિલકે કરતે હૈં મુઝકો ઇશારે
કરતે હૈ મુઝકો ઇશારે
તબ યે નજારે કહતે હૈ મિલકે ખ્વાબોં સે પલકે સજા લે... (૨)

-આલ્બમ- કચ્ચા લીંબુ - અરમાન મલિક

•

ચાંદ નિકલા તુ કહાં, હો ચાંદ નિકલા તુ કહાં
ચાંદની રાતોં કા વાદા થા, ચાંદની રાતો મેં મિલના થા
તેરે વાદે કા, ચાંદ નિકલા તુ કહાં
મેરી જાને મન, ચાંદ નિકલા તુ કહાં
દેખ કે તેરા ચાંદસા મુખડા, છૂપ જાયે ચાંદ કા ટૂકડા
ચાંદ જલ જાયેગા, ઓ ચાંદ જલ જાયેગા
કબ સે તુમ મુઝસે નહી મિલે હો
ચૌધવી કા તુમ ચાંદ બને હો
તેરે વાદેકા, ચાંદ નિકલા, તુ કહાં, મેરી જાનેમન ચાંદ નિકલા તુ કહાં

-આલ્બમ - તેરી કસમ (૨૦૦૪), અદનાન સામી, સમીર

•

એક બગલ મેં ચાંદ હોગા એક બગલ મેં રોટિયાં
એક બગલ મેં નીંદ હોગી, એક બગલ મેં
ફિર સે લોરી કલ સુનાને આયેંગે

-પિયુષ મિશ્રા

•

યે મહોબ્બત હૈ દિલોં કા રિશ્તા ઐસા રિસ્તા
જો જમીનોં કી તરાહ સરહદોં મેં કભી તદુસીમ નહીં હો સકતા
તુ કિસી ઔર કી રાતોં કા હસીન ચાંદ સહી
મેરી દુનિયા કે હર સંગે મેં શામિલ તુ હૈ
તુમસે રોશન હૈ મેરે ખ્વાબ, મેરી ઉમ્મીદે
મૈં કિસી ભી રાહ સે ગુજરૂ મેરી મંઝીલ તુ હૈ
મેરી મંઝીલ તુ હૈ

•

લે ચલો દૂર ગમોં કે પરે ચાંદસિતારોં મેં
અબ જીને કે લાયક ઠિકાના નજર નહીં આતા
વો ચાંદ સિતારે આતે હૈ નજર સબ
એક ચાંદ અપના બસ નજર નહીં આતા

-બી.ડી. નારાયણકર (નારાયણ ચંદ્ર)

•

સુને ના કોઇ દિલ કી સદાહ તેરે સિવા
મેરે ખુદા યે કૈસી મિલી મુઝે સઝા... (૨)
વોહી રાસ્તા વોહી રાહ ગુજર
બના જીસપે વો મેરા હમગુજર
મેરે અક્ષ તો વહી રહ ગયા
મુઝે લે ચલો ઇક બાર ફિર
ચાંદ કે પાસ, ચાંદ કે પાસ, ચાંદ કે પાસ

-આલ્બમ - ચાંદ કે પાસ, સોહિલ હૈદર

•

ઓજી મ્હારી બિનતી સુન લો આજ મ્હારે ભગવાન
હમેં ના સતાઓ આઓજી
સમય નિહારૂં, બૈયાં ડારૂં, મૈં નાહારૂં
ઓ જી મ્હારે છતર સુજાણ બીજો પહેંચાન
હાયે ભરમાઓ આઓજી... (૩)
ચાંદ કા ટૂકડા ઓજી પ્યારા મુખડા
તુ ધરે જહાં પાંવ તો મુશ્કરાયે યે ધરતી
આંચલ મેં મૈં તહુરી તેરા સોણા મુખડા, પ્યારા પ્યારા મુખડા,
આંચલ મેં મેરા ખુદી ચંદા કા ટૂકડા
ઓજી પ્યારા મુખડા, તુ ધરે જહાં પાંવ તો મુશ્કરાયે યે ધરતી
સૈંયા... (૨)

•

સૈંયા હીરે મોતી ના ચાહું મૈં તો ચાહું પ્રેમ તેરા
મૈં તો તેરી દીવાની તુ હૈ મેરા સૈયાં સૈંયા સૈંયા
તુ જો છૂલે પ્યાર સે આરામ સે મર જાઉં
આજા ચંદા બાહોંમેં તુઝ મેં હી ગુમ હો જાઉં
તેરે નામ મેં ખો જાઉં
(કૈલાસ ખેર (૫)

•

ચાંદની આયી રતિયા બિતી,
આયા નહીં તાર સજના કા

આયા નહીં બાર મિલન કા

-ઢાઇ અક્ષર પ્રેમકે રવિન્દ્રનાથ ટાગોરની વાર્તા પર ટીવી સીરીયલ માં એક ગીત

•

જબ શામકા સૂરજ ઢલતા હૈ
છૂપ છૂપ કે ચાંદ કે સાયે મેં
તબ કોઇ મુઝે પુકારા કરતા હૈ

(હેમંત કુમાર (5) કંવલ કુમાર (શ્ર)

•

યું સજા ચાંદ કે છલકા તેરે અંદાજ કા રંગ
યું ફિજા મહેકી કી બદલા મેરે હમરાઝ કા રંગ

-દિવા- આલ્બમ (૧૯૯૦) આશા ભોંસલે (5) મિરાજ - એ- ગઝલ આલ્બમ (૧૯૮૩)
ફૈજ અહમદ ફૈજ (શ્ર)

•

યે ચાંદ નહીં તેરી આરતી હૈ નીલે આકાશ કેહાથ મેં
તારોં સે ભરી હુઈ રાત મેં જીસકી સૂરત ચમક રહી હૈ
ચાંદ નહીં ચાંદન હીં યે ચાંદ નહીં તેરી આરતી હૈ

-જગ મોહન (૫)

•

ચાંદ તન્હા હૈ આસમાં તન્હા
દિલ મિલા હૈ કહાં તન્હા તન્હા

-મીનાકુમારી (૫), ખય્યામ (M.D.)

•

ક્યું ચાંદકી ચાહત કરતે હો, તુમ પાગલ લડકે લગતે હો
વો દૂર ફલક પે રહતા હૈ તુમ કહીં જમીન પે બસતે હો
સિતારે ઉસકે હમદમ હૈ ક્યું બાત નહીં સમજતે હો

-પરવીન શાકીર (૫) વસી શાહ)

•

ચાંદ સે બિછડી રાતોં કી આધી સી મુલાકાતોં કી
કુછ બાતે હૈ દર્દો કી તુઝે સુનાની
તુ તો નહીં સાથ મેરે તેરી નિશાનીહૈ

એક યાદ પુરાની હૈ તેરી મેરી કહાની હૈ
બારીસ ના સમઝે તુ અખિયાં દો પાની હૈ

-મ્યુઝીક આલ્બમ યાદ ખુશાલીકુમાર, તુલસી કુમાર, જશનસીંગકુમાર(શ્ર), સાબિર તોશી (M.D.)

•

ચાંદ મેરા નારાજહૈ, ના બાત કરે ના મિલતાં હૈ
કૈસે ઉસકો સમજાઉં, ના સમઝે રિશ્તા દિલકા હૈ

-આલ્બમ દેશી મ્યુઝીક ફેક્ટરી- ટોની ક્કર, નેહા કક્કર (પ)

•

ચાંદની રાતે.. (૪)
સબ જગ સોવે હમ જાગેતારોં સે કરે બાતેં
હો ચાંદની રાતે... (૩)
તકતે તકતે તૂટી જાયે આશ
પિયા ના આયે રે તકતે તકતે
શામ સવેરે દર્દ અનોખે ઊઠે
જીયા ઘબરાયે રે શામ સવેરે

-આલ્બમ - સિંગલ્સ (૨૦૧૭) રવિ ચૌધરી (પ)

ખો ગયા હૈ મેરા ચાંદ...

-મહમ્મદ બિલાલ

•

કભી ચાંદ ચમકા ગલત વક્ત પર.
કભી સૂરજ નિકલા બહોત દેર સે.
હુએ બંધ દરવાજે ખુલખુલ કર
જહાં ભી ગયા મૈંમેરે ઘર કા પતા મિલા દેર સે

-તલત અઝીઝ (પ)

•

ઘન જૈસા શ્યામ, ચંદા જૈસી રાધા રાની હૈ...

-રાજન -સાજન મિશ્રા (શાસ્ત્રીય ગાયન)

•

આજ પિયુ દેખે મુખચંદ્ર સપને મેં

-પંડિત કૈવલ્ય કુમાર (ધ્રુપદ ગાયકી)

•

કહો વો ચાંદ કૈસા થા જીધર સબ કુછ લૂટા આયે
કહા સૈલાબ કે જૈસા બહોત ચાહા કી બચ નિકલે
મગર સબ કુછ બહા આયે કહો વો હીજ કૈસા થા
કભી ચૂર કર ઉસે દેખા તો તુમને ક્યા ભલાપાયા
કહા બસ ઇક આગ કે જૈસા
ઉસે ચૂર કર તો અપની રૂહ યે તુમ મેં જલા આયે
કહો વહ વસ્લ કૈસા થા તુમ્હેં જબ છૂ લિયા ઉસને
તો ક્યા અહેસાસ જગા થા

કહો વો ચાંદ કૈસા થા ફલક સે જો ઉતર આયા
તુમ્હારી આંખોં મેં ઉસને કહા વો ખ્વાબ કૈસા થા
નહીં થી તાબીરકોઇ ઉસકી ઉસે ઇક શાબ સુલા આયે
કહો વો ચાંદ કૈસા થા જીધર સબ કુછ લૂટા આયે.

-ગીત - ગઝલ

•

ચારૂચંદ્ર કી ચંચલ કિરને ખેલ રહીહૈ જલ થલ મેં
સ્વચ્છ ચાંદની બિછી હુઈહૈ અવનિ ઔર અંબર તલ મેં
પુલક, પ્રકટ કરતી હૈ ધરતી હરિત તૃણોંકી નોંકો સે
માનો ઝૂમ રહે હૈ તરૂ ભી મંદ પવન કે ઝોંકો સે

-શરદ ઋત ગીત

•

ઓ ચંદા મામા ઔ પ્યારે ચંદા મામા... (૪) ઓ પ્યારેચંદા મામા
તુમ કિતને સુંદર લગતે હો
ગોલ મટોલ હો તુમ કિતને રોશન લગતેહો.
મેરા મન ભી કરતા હૈ મૈં પાસ તુમ્હારે આઉં
તુમસે સુન કહાનિયાં કુછ અપની બાત બતાઉં
ચંદા મામા ઓ પ્યારે ચંદા મામા... (૪)

-બાળગીત

•

ચંદા મામા આઓના દૂધ પતાસા ખાઓના
મીઠી લોટી ગાઓના બિસ્તર મેં સો જાઓ ના

-બાળગીત

•

તુમ દિલ મેં સમાઓગે ચૂપકે ચૂપકે ખામોશી સે
તુમ દિલમેં સમાઓગે
જૈસે ગહેરા નીલ આકાશ મેંચાંદની રાત
તુમ દિલમેં સમાઓગે

-શુભા મુદગલ (૫)

•

દિલને મેરે તેરે દિલસે કહા ઇશ્ક તો હૈ વહી જો બે ઇન્તહા
તુને કભી જાના હી નહીં મૈં હંમેશા સે તેરા, તેરાહીરહા
કે જબ તક જીયું મૈં જીયું તેરે સાથ
ફિરચાંદબન જાઉં તેરી ગલીકા

-આલ્બમ - ટી સીરીઝ - ઝૂબિન નૌટિયાલ, તુલસી કુમાર (૫)

શાયરી

•

કુદરત કા તરાશા કોઇ હીરા હો તુમ
ફુલોં મેં ચેહકતા ભંવરા હો
હર પ્યાર કી ગલી સે ગુજરતા હુઆ એક
ચમકતે ચાંદ કા નૂર હો તુમ

•

ચાંદ સે કી થી ગુઝારીસ હમને
મેરે ચાંદ સે કર મુલાકાત કભી
ચાંદ ભી મુશ્કરાકર ઢલ ગયા
કહામત કર મુઝે શરમીંદા અભી
તેરે ચાંદ કો દેખ કર ફિર ના મૈં કભી ચમક પાઉંગા
રોશની તેરે ચાંદ કા હૈ કુછ અલગ
શાયદ મૈં કહીં ખો જાઉંગા

•

મૈંને ચાંદ સે કહા મેરે ચાંદ પર અપની નઝર મત ડાલો
ક્યા કરૂં કસુર મેરા નહીં
દર કિસીકો અપને ચાંદ પર ગુમાન હોતા હૈ
ક્યા કરૂં કસુર તેરા ભી નહીં
ઐસી હી ચાંદની રાતો મેં કભી તુ ભી બૈમાન હોતા હૈ

•

કભી દિલ કો કભી શમા કો જલા કર રોયે
તેરી યાદ કો દિલ સે લગાકર રોયે
રાત કી ગોદ મેં જબ સો ગયી દુનિયા સારી
ચાંદ કો તેરી તસવીર બનાકર રોયે.

•

હર રાત કો ચાંદ કા શિંગાર નહીં મિલતા
હર બાગ કો ફુલોં કા દુલાર નહીં મિલતા
મૈંને ભી દુનિયા દેખી હૈ દોસ્ત
હર ઇન્શાન કો આપ જૈસા યાર નહીં મિલતા

•

ચાંદ તારોં કા નૂર આપ પર બરસે
હર કોઇ આપકી ચાહત કો તરસે
આપ કી જિંદગી મેં આયે ઇતની ખુશિયાં
કી આપ ગુમ અપને કો તરસે

•

જહાં તુમ મુશ્કરાતી થી ચાંદની મેં, મુહબ્બત તુમ્હે ભી તો સતાતી હોતી
તુમ્હે મેરી યાદ આતી હોતી

•

તેરે બાહોને હમેં ઘર સે નિકલને ના દિયા
લોગ મૌસમ કા મઝા લે ગયે બરસાત મેં
અબના સૂરજ ના સિતારે ના શામ ના ચાંદ
અપને ઝખ્મોં કા ઉજાલા હૈ ઘની રાતો મેં

•

દેતે તો હો ક્યું યે દર્દ હમહીકો?
ક્યા સમજોગે તુમ ભી આંખો કા નમી કો?
યું તો હીંગે લાખો દિવાને ઇસ ચાંદ કે
ચાંદ ક્યા મહેસૂસ કરેગા એક તારે કી કમી કો?

•

યે દિલ પ્યાર કે કાબિલ ન રહા
કોઇ ભી ઇઝહાર કે કાબિલ ન રહા
ઇસ દિલ મેં બસ ગયી દોસ્તી આપ કી
અબ તો ચાંદ ભી દીદાર કે કાબિલ ન રહા

•

રાત કા આખીરી પહર થા, મુઝસે ચાંદને કહા
હમનશીન અલવીદા મુઝકો નીંદ આ રહી હૈ
કલ મિલેંગે ઇસી જગહ

તુમસેવાદા કરું ફિર પૂરા ન કરૂં
ઐસા મુમકિન નહીં
સુન નયે હમનશીન મૈં ચાંદ હું, ઇન્સાન નહીં.

•

ઇસ પ્યાર કા અંદાજ કુછ ઐસા હૈ
ક્યા બતાયે કે યેહ અંદાજ કૈસા હૈ
કૌન કહેતા હૈ કિ તુમ ચાંદ જૈસે હો
અય તો યહ હૈ કિ ચાંદ તુમ્હારે જૈસા હૈ

•

કિતની જૂલ્ફેં ખુલી કિતને આંચલ ઉડે
ચાંદ કો ક્યા ખબર
ઉસકા દાવા બહોત મીઠે પન કા
વહી ચાંદ સે કહો
ઉસકી કિરનોં સે કિતને હી ઘર જલ ગયે
ચાંદ કો ક્યા ખબર.

•

બેચૈન થા ઇસ કદર, સોયા કી રાત ભર
પલકોં સે લિખ રહા થા તેરા નામ ચાંદ પર

•

હર તમન્ના કા રાજદાર ખુદા હોતા હૈ
હર બાત કા અંદાજ ખુદા હોતા હૈ
ચાંદ કો તો ચાહને વાલે હૈ સભી
પર દેખના હૈ કી ચાંદ કિસ પર ફિદા હોતા હૈ

શાયરી

•

નજર મેં શોખિયાં હૈ ઔર શરારત હૈ
હર અદા માસૂમ લબો પર મુશ્કાહટ હૈ

ઘનેરી રેશમી ઝૂલ્ફે ચેહરા ચંદ કા ટૂકડા
ખિલે ફૂલ સા મેહકા શબાબ હૈ ઉનકા
નજર વો ફેર લે તે તો અંધેરા ધીરા જાતા હૈ
રૂબરૂ હોતે તો નજરે જગમગાતી હૈ

•

તુ બિલકુલ ચાંદકી તરહ હૈ સનમ
નૂર ભી બહુત ગુરૂર ભી બહુત દૂર ભી
તુ બિલકુલ ચાંદકા તરહ હૈ સનમ

•

ચાંદ કા ક્યા કહેના વો તો લાખો મેં એક હૈ
આપ કા ક્યા કહેના આપ તો કરોડો મેં એક હૈ
અપની દોસ્તી કા ક્યા કહેના વો તો ખુદા સે ભી નેક હૈ

•

રાત હોગી તો ચાંદ ભી દુહાઇ દેગા
ખ્વાબો મેં તુમ્હે વો ચેહરા દિખાયી દેગા
યે મોહબ્બત જરા સોચ કે કરના
એક આંસુ ભી ગિરા તો સુનાઇ દેગા.

•

કિતની ખૂબસૂરત હો તુમ, કિતના હસીન ચેહરા હૈ તુમ્હારા
લોગ કહતે હે તુમ્હે ચાંદ કા ટૂકડા, મૈં કહતા હું ચાંદ ટૂકડા હૈ તુમ્હારા.

•

ચાંદ સા યે ચેહરા દેખને કી ઇજાજત દે દો
મુઝે યે શામ સજને કી ઇજાજત દે દો
મુઝે કૈદ કરલો અપને ઇશ્ક મેં યા ફિર
મુઝે ઇશ્ક કરને કી ઇજાજત દે દો.

•

વો ચાંદ હૈ મગર આપસે પ્યારા તો નહીં
પરવાને કા શમા કે બિન ગુજારા તો નહીં
મેરે દિલને સુની હૈ એક મીઠીસી આવાજ
ક્યા આપને મુઝે પુકારા તો નહીં.

•

રાત ચૂપ હૈ મગર ચાંદ ખામોશ નહીં
કૈસે કહું આજ ફિર હોશ નહીં
ઇસ તરહ ડૂબા હું તીર મહોબ્બત કી ગહરાઇ મેં
હાથ મેં જામ હૈ ઔર પીને કા હોશ નહીં.

•

રાત કો જબ ચાંદ સિતારે ચમકતે હૈં હમ હૈ હરદમ ફિર તેરી યાદ મેં તડપતે હૈં
આપ તો ચલે ગયે હો છોડકર હમકો મગર હમ મિલને કો તરસતે હૈં

•

ચાંદ કી તરહ ચમકતે હુશ્ન હમને દેખે હૈં
ઇશ્ક મેં કયી દિલ તડપતે દેખે હૈં
જો નૂર અપની આંખો કા મહોબ્બત કો બતા દેતે હૈં
વો આશીક હમને બે નૂર તડપતે દેખે હૈં

•

એ ચાંદ અપની ચાંદની ઉન પર નિછાવર કરના
ઉન્હેં અપની આગોશમેં લેના
ઉન્હેં પ્યાર સે થપકા દેના ઔર કહેના
ઉન્હેં કોઇ યાદ કરતા હૈ,

•

મગર એક સિતારા મહેરબાં કયી ચાંદ ધૂંધલેં ખો ગયે
કઇ જગ જગ કે સો ગયે
મગર એક સિતારા મહેરબાં જો ગવાહ થા

•

પૂરા દુખ ઔર આધા ચાં હીજ કી શબ
ઔર ઐસા ચાંદ ઇતને ઘને બાદલ કે પિછે કિતના તન્હા હોગા
ચાંદ મેરી કરવટ પર જગ ઉઠે નીંદ કા કિતના કચ્ચા ચાંદ
શેહરા શહેરા ભટક રહા હૈ અપને ઇશ્ક મેં સચ્ચા ચાંદ
રાત કે શાયદ બજે હૈ સોતા હોતા મેરા ચાંદ

•

કલ રાત એક મહેફિલ હો, મહેફિલોં મેં ઇક બાત હો
ઇક ચાંદ મુઝે નજર આયા બસ આંખો સે મુલાકાત હો

એક ચાંદ કી નજર નિગાહોં સે એક દિલ કી હર ઇક બાત હો
એક ચાંદકી ઘની ઝળ્પો મેં કલ શામ હો કબ રાત હો
બસ યહ ઇક બાત હો ઇક નયે પ્યારકી સૌગાત હો
કલ રાત કી મહેફિલ હો.

•

રાત કો રાત કા તોહફા નહીં દેતે દિલ કો જજબાત કા તોહફા નહીં દેતે
દેને કો તુ હમ તુમ્હે ચાંદ ભી દે દે
મગર ચાંદ કો ચાંદ કા તોહફા નહીં દેતે.

•

ક્યું હમેં કિસી કી તલાશ હોતી હૈ
ક્યું દિલ કો કિસીકી આશ હોતી હૈ
ચાંદ કો દેખો વો ભી તન્હા હૈ ફિર ભી ઉસકી ચાંદની સે
રોશન રાત હોતી હૈ.

•

સૂરજ સે કોઇ અપની રોશની માંગ કે દેખે
ચાંદ સે કોઇ ઉસકી ચાંદની માંગ કે દેખે
ઔર કબ તક રહે હમ યુંહી અકેલે
હમસે ભી તો કોઇ મહોબ્બત કરકે દેખે.

•

હૈ ચાંદ કા મુંહ ભી ઉતરા ઉતરા
તારોં ને ચમકના છોડ દીયા
જીસદિન સે જુદા વો હમસે હુએ
ઇસ દિલને ધડકના છોડ દિયા.

•

પથ્થર કી યે દુનિયા જઝબાત નહીં સમઝતી
દિલ મૈં હૈ જો વો બાત નહીં સમઝતી
તન્હા તો ચાંદ ભી હૈ સિતારોં કે બીચ
મગર ચાંદ કા દર્દ બેવફા રાત નહીં સમઝતી,
ચાંદ સે પ્યારી ચાંદની ચાંદની સે પ્યારી રાત
રાત સે પ્યારી જિંદગી જિંદગી સે પ્યારે આપ.

•

ઐસા લગતા હૈ જિંદગી તુમ હો અજનબી
કૈસે અજનબી તુમ હો?
મૈં જમીન પર ઘના અંધેરા હું
આસમાન કા ચાંદની તુમ હો

•

ગુલ મોહર કી કતાર જેસી હો
વાદિયોં મેં બહાર જૈસી હો
પ્યાલો સી ચમ ચમ ચમ સી
ચાંદ મેરી યાર કૈસી હો?

•

ચાંદ કે લિયે સિતારે અનેક હૈ
લેકિન સિતારોં કે લિયે ચાંદ એક હૈ
આપ કે લિયે તો હજારો હોંગે
લેકિન હમારે લિયે આપ હી એક હૈ

•

સિતારોં કી પહેચાન ચાંદ સે હોતી હૈ
ફૂલોં કી પહેચાન ઉસકી ખૂશ્બૂ સે હોતી હૈ
પર એ દોસ્ત અપની પહેચાન તુમ્હારી દોસ્તી સે હોતી હૈ.

•

ચિરાગ સેં અંધેરે દૂર હો જાતે
તો ચાંદ કી ચાહત કિસે હોતી
કર સકતી અકેલે યે જિન્દગી તો
દોસ્તી નામ કી યે અઝ હી ક્યોં હોતી.

•

આપ તો ચાંદ હો જીસે સબ યાદ કરત હૈં
હમારી કિસ્મત તો સિતારોં જૈસી હૈ
યાદ કરના તો દૂર
લોગ અપની ખ્વાહીશોં કે લિયે ભી
હમારે તૂટને કા ઇન્તજાર કરતે હૈં.

•

ના ચાંદ સે ચેહરે સે ના ચાંદની સી મુશ્કરાહટ સે
એક ખુશનુમા દિન કી ખૂબસૂરતી તો
ઇન લફ્જોં સે બયાં હોતી હૈ
ઉસ ચાંદની રાત મેં અચાનક હુયી બારીસ બુરી લગી
દિલ મેં દર્દ હુઆ તો હર બાત બુરી લગી.
વો હમસે ના મિલે તો કોઇ ગમ નહીં
પર ઉનકી ગૈરોં સે મુલાકત બુરી લગી.

•

ખુશનસીબ વો તારે હૈ જો કિસી કી ખ્વાહીશ કે લિયે તૂટ જાતે હૈ
ઐસે ચાંદ સે ક્યા દિલ લગાના જો દાગ લિયે ફિરતા હૈ
વક્ત આને પર ઉનસસે અપને ભી રૂઠ જાતે હૈં

•

કુદરત કે ઇન હસીં નજારોં કા ક્યા કરૂં
જબ તુમ નહીં તો ચાંદ સિતારોં કા ક્યા કરૂં

•

ઇસસે અચ્છા હમ ચાંદ સે મહોબ્બત કર લેતે
લાખ દૂર સહી પર દિખાઇ દો દેતા હૈ

•

આજ તૂટેગા ગરૂર ચાંદ કા દેખના તુમ ભી લોગો
આજ મૈંને ઉન સે કહા હૈ જરા છત પર આના

•

વો ચાંદ મુઝપે કિયા અજબ એહસાન કર ગિયા
વો ઝોહન મેં સમાયા તો કુછ ઇસ તરહ લગા
જૈસે મેં હિફઝ રાત મેં કુરાન કર લિયા

•

ચાંદ કો જબ કરીબ સે દેખા દૂર સે દેખને કી શેય નિકલી

•

ચાંદવી રાત કા ચાંદ બન કર
તુમ્હારે તસવુર મેં આયા તો હોગા
કિસી સે તો કી હોગી તુમને મહોબ્બત

કિસી કે ગલે સે લગાયા હોગા
તુમ્હારે ખ્યાલોં કે આંગન મેં મેરી યાદ કે ફુલ મહેંકતે હોંગે.

•

રાત કો પૂછા મુઝસે ચાંદ તારો મેં, તુમકો ભૂલા દિયા તેરે જીગરી ધારોં ને
મૈંને કહા કી ભૂલે નહીં હૈ ફરીયાદ તો કરતે હોંગે
રોશની દેખ કે યાદ તો કરતે હોંગે

•

રોજ તારોં કી નુમાઇશ મેં ખલેલ પડતા હૈ
ચાંદ પાગલ હૈ અંધેર મેં નીકલ પડતા હૈ
ઉસકા યાદ ભારત હૈ સાંસો ભરા આહિસ્તા ચલો.

•

ચાંદ સે પૂછા હમને ક્યા રાઝ હૈ તેરી ચાંદની કા
ઇશારા કિયા ચાંદને આપકી ઔર, ઔર કહા,
પૂછો ઉનસે, જીનકે નૂર સે મૈં ચમકતા હું

•

કાશ મૈં ચાંદ ઔર તુ સિતારા હોતા,
ફલક યે એક આશિયાં હમારા હોતા
સભી તુઝે દૂર સે ઢૂંઢતે રહતે
ઔર તુઝે દેખને કા હક સિર્ફ હમારા હોતા.

•

ચાંદ સિતારે ધૂપ જાતે હૈં જબ મિલતી હો તુમ
ચમક ઇનકી ફિકી કરતી હો જબ હસ્તી હોતુમ
વક્ત ભી ઠહર જાતા હૈ એક ઝલક પાને કે લિયે
મેરે સાથ વો ભી કેહતા હૈસદા ઐસા હી મુશ્કરાઓ તુમ.

•

ચૂપ કે સે ચાંદકી રોશની છૂ જાયે આપકો
ધીરે સે યે હવા કુછ કહીં જાયે આપકો
દિલ હો જો ચાહતે હો માંગ લો ખુદાસે
હમ દુઆ કરતે હૈ મિલ જાયે વો આપકો

•

તુમ ચાંદ હો તો મેરી ઝિંદગી કી રોશની
તુમ ઝલ હો તો મેરી જીનેકા વઝહ
તુમ સપના હો તો સિર્ફ મેરે વાસ્તે
તુમ તુમ હો તો તુમ હી રહો
ક્યોં કા તુમ ઔર સિર્ફ તુમ હી હો મેરે પ્યાર કે.

•

જી ચાહતા હૈ ઉન સે પ્યારી સી બાત હો
હસીન ચાંદ તારે હો, લંબી સી રાત હો
ફિર રાત ભર યહી ગુફ્તગુ રખેં હમ દોનોં
તુમ મેરી ઝિંદગી હો તુમ મેર કાઇનાત હો.

•

આપ વો ફૂલ હો જો ગુલશન મેં નહીં મિલતે
પર જીસપે આસમાન કે ફરિસ્તે ભી ફક્ર હૈ કરતે
આપકી ઝિંદગી હદ સે જ્યાદા કિમતી હૈ
જન્મ દિન આપ હંમેશા મનાયે યું હી હસ્તે હસ્તે

•

જન્મ દિન કે યે ખાસ લમ્હે મુબારક
આંખો મૈં બસે નયે ખ્વાબ મુબારક
જિંદગી જો લેકર આયી હૈ આપકે લેય આજ
વો તમામ ખુશિયોં કી હમેં સૌગાત મુબારક.

•

આ તેરી ઉંમર મૈં લિખ દું ચાંદ સિતારોં સે
તેરા જન્મ દિન મૈં મનાઉં ફૂલો સે બહારોં સે
હર એક ખૂબસૂરતી દુનિયા સે લાઉ
સજાઉં યે મહેફિલ મૈં હર હસીંન નજારોં સે.

•

સૂરજ રોશની લેકર આયા
ઔર ચિડિયોંને ગાના ગાયા
ફૂલોં ને હંસ કર બોલા
મુબારક હો તુમ્હારા જન્મદિન આયા.

•

તોફાએ દિલ દે દું યા દે દું ચાંદ તારે
જન્મ દિન પે તુઝે ક્યા હું યે પુછે મુઝસે સારે
જિંદગી તેરે નામ કર દું તો ભી કમ હૈ,
દામન મેં ભર દું હર પલ ખુશિયાં મેં તુમ્હારે.

•

આસમાં કી બુલંદિયોં પર નામ હો આપકા
ચાંદ કી ધરતી પર મુકામ હો આપકા
હમ તો રહતે હૈ છોટી સી દુનિયા મેં
પર ખુદા કરે સારા જહાં હો આપકા.

•

ચાંદ તારે તેરે તુઝસે સારા જહાં
તુઝસે રોશન મેરા જહાં

•

એક અદા આપકી દિલ ચુરાને કી
એક અદા આપકી દિલમેં બસ જાનેકી
એક ચેહરા આપકા ચાંદ જૈસા
એક ઝીદ હમારી ચાંદ કો પાનેકી

•

ફિઝાઓ મેં રંગ ભરતા હૈ તુમ્હારા ચાંદ સા ચેહરા
મુઝે બે ચૈન કરતા હૈ તુમ્હારા ચાંદ સા ચેહરા

•

કભી તો કી હોગી સૂરજને ચાંદ સે
મુહબ્બત તભી તો ચાંદ મેં દાગ હૈ.

•

લોગ મિશાલ મેરે ચાંદ કી દેતે હૈ
એ ચાંદ, અપની ચાંદની પર ઇતના ગુરૂરના કર
એક ચાંદ સા દોસ્ત હમી રખતે હૈં

•

ચાંદ કો ચાંદની પર ગરૂર હૈ ચાંદની કો ચાંદ પર
હમ કિસ પર ગરૂર કરે.

•

અર્ઝ હૈ દિલ કે આંગન સે ચાંદ કા દીદર હો ગયા
મૈં દીવાના હો ગયા, ચાંદ કિસી ઔરકા હો ગયા.

•

કાશ તુમ્હારે ચેહરે પે ચિકનપોક્ષ કે દાગ હોતે
ચાંદ તો તુમ હો હી।

•

અબ બાદલ કાલે ગહરાયે હૈ, આજ ચાંદ પે લાખો પહેરે હૈ
કુછ ટૂકડે તુમ્હારી યાદોં કે

•

દો દિન પહેલે હી ચાંદ દેખ લિયા,
મુબારક હો આપકો ઇદ કા ચાંદ

•

ઘુંઘટ મેં ચાંદ હોગા આંચલ મેં ચાંદની
ચૂપ કે સે દેખેગી તેરા ચેહરા જબ નગર આયેગી.

•

ન ચાંદ હું કિસી શામ કા ન ચરાહ ગું કિસી કામ કા
હું મૈં બુઝાસા એક દિયા.

•

અય ચાંદ સુનો કુછ બાત કરો
તેરી બાત ચલે મેરી રાત રે
તુમ બાત કરો ઉસ બસ્તી કી
બાદલ, બારીશ ઔર મસ્તી કી
યા બાત કરો ઉસબંધન કી
પાયલ, ચૂડી ઔર કંગન કી.

•

ચાંદની રાત મેં ચાંદ કે સામને
રૂખ સે પરદા હટાના ગજબ હો ગયા
ચાંદની છૂપ ગયી ચાંદ શરમા ગયા
આપ કા મુશ્કરાના ગઝબ હો ગયા
દિલ કી ધડકન તેરી તેજ હોને લગી

રાત આંખો મેં કાંટે ચુભોને લગી
વસ્લ કી રાત મેં બાત હી બાત મેં
યું તેરા રૂક જાના ગઝબ હો ગયા.

•

જાને કલ તલક તેરી હયાત હો ના હો
ઝૂમ લેકે ફિર યહ ચાંદ રાત હો ના હો
તેરા જો ભી ગમ હૈ આજ તેરે સાથ હૈ
બેખબર યહી તો જાગને કી રાત હૈ
કુછ ના કુછ હસીન અભી યહ કાયનાત હૈ

•

ચાંદ કા તુઝકો દીદાર હો જાયેગા
મેરી બાતોં કા એતબાર હો જાયેગા
એક નજર દેખ લે મેરે મહબેબૂ કો
મૈં તો મૈં હું તુઝે ભી પ્યાર હો જાયેગા.

•

જબ ભી તુમ મિલે હર બાર નયા અંદાજ
ચાંદ સો બારન કલે હર બાર નયા દિખતા હૈ

•

ઇતના ખૂબસૂરત ઇત્તફાક થા
રાત અમાવશ કી થી ઔર ચાંદ મેરે પાસ થા.

•

રાત કે અંધેરે મેં ચાંદ કી ખૂબસૂરતી દેખો
ઐસા લગતા હૈ માનો કઇ પરી સુમસામ રાહો મેં ખડી હૈ
દિલ જલતા હૈ ઉસે તન્હાઇ મેં ભી ચમકતા દેખકર
યહાં બિન સનમ એક રાત નિખરી હૈ

•

કિસી કો ચાંદ સે મહોબ્બત હૈ કિસી કો તારોં સે મહોબ્બત હૈ
હમે તો ઉનસે મહોબ્બત હૈ જિનકો હમસે મહોબ્બત હૈ

•

ઇતને હસીં ચેહરે કો દેખ કર ચાંદ ભી શરમા ગયા.
આયા મેરે પાસ ઔર ચૂપ કે સે ફરમા ગયા

કિ જા રહા હું મૈં છુપાને કો અપની યે ખૂબસૂરતી
ક્યું કી મુઝસે ભી હસીન કોઇ આયા ઔર ઇસ જહાં પર છા ગયા.

•

ઐ ચાંદ મેરી દોસ્તી કો એક તોહફા દેના
તારોં કી મહેફિલ કે સંગ રોશની કરના
છૂપા લેના તુમ અંધેરોં કો, હર રાત કે બાદ
ખૂબસૂરત સવેરા દેના.

•

ચાંદ સે પ્યારી ચાંદની, ચાંદની સે પ્યારી રાત
રાત સે પ્યારી જિંદગી, જિંદગી સે પ્યારે આપ.

•

ચંદા દેશ પિયા કે દેખો વો ચાંદ છૂપા
ચંદ આંહે દેગા ચાંદ મેરા દિલ

•

આંખો સે આંખોં કો સુનાઇ જાતી હૈ
દુનિયા સે જો બાત છુપાઇ જાતી હૈ
ચાંદ સે પૂછો યા મેરે દિલ સે
તન્હા કૈસે રાત બિતાયી જાતી હૈ
ધાર ધાર પરફિરને વાલે ક્યા જાને
શબનમન સે પ્યાસ બુઝાયી જાતી હૈ

•

ચાંદ નિખરાં ચાંદની નિખરી ગગન મેં
કાશ મૈં ભી નિખર શકતા ભૂવન મેં

•

લોગ કહતે હૈ કી પીલા ચાંદ હૈ સબસ હસીન.
મૈં યે કહેતા હું સનમ વો આપકે જૈસા નહીં

•

સિતારોં કી મહેફિલ મેં ચાંદસા કોઇ સિતારા નહીં
ચાંદ હમેં પ્યારા હૈ પર આપસા નહીં

•

રોજ કી તરહ હી આજ સિતારે
સુબહ કી ગર્દ મેં ખો જાયે
આજ તેરી યાદ મેં ચાંદ સી આંખે
કમસે કમ એક રાત સો જાયે

•

કલ રાત ચાંદ બિલકુલ આપ જૈસા થા
વહી ખૂબસૂરતી, વહી નૂર, વહી ગરૂર
ઔર વહી આપકી તરહ દૂર.

•

કિસ કો માલૂમ થા ઐસા ભી દિન આયેગા
યે હસન ચાંદ જમીં પે નજર આયેગા.

•

ચાંદ કે લેય સિતારે અનેક હૈ પર સિતારોં કે લિયે ચાંદ એક હૈ
હમ હોંગે આપકે લિયે હજારોમેં, પર આપ હમારે લિયે હજારો મેં એક હૈ

•

ચાંદ પિયાસે ફિક્કા લાગે
ઔર ચાંદ સે હી પિયાકી લંબી ઉમર માંગે

•

પિયા કો દેખ કે ચાંદ કરવા ચોથ બન જાયે
યું હી યે દિન ત્યૌહાર બન જાયે!

•

મિલે જો ચાંદ તો મેરા હાલ સુના દેના
ખિડકી સે વો દિખે તો મેરા પેગામ સુના દેના
સુબહ કી બેકરારી ઔર શામ કા ઇન્તજાર બતા દેના

•

ચાંદભી ઉસકે આગે આધા હૈ
ઇતના રૂપ ઉસકા જ્યાદા હૈ

•

હમેં ન ચાંદ તારોં કી બાત કરની હૈ
નહીં સમંદર કી ગહરાઇ કી
હમેં તો આજ બાત કરનીહૈ ધરતી ઔર કિનારોં કી.

•

ક્યા હસીન હૈ યે તેરા ચાંદ સા ચેહરા
મુઝે બેચૈન કરતા હૈ યે તેરા ચાંદ સા ચેહરા
ક્યું મુઝસે નજર ચુરાતી હો
નજર ન લગજાયે ઇસે કહીં
યે સોચ કે ક્યું છુપાતી હો યે ચાંદસા ચેહરા

•

ચાંદ ભી જલતા હોગા જબ દેખે હમેં ચલતા

•

તુઝકો જબ સે દેખા હૈ જિંદગી અચ્છી લગતી હૈ
ચાંદ સા તેરા મુખડા દેખ કે સાદગી અચ્છી લગતી હૈ

•

ઐ ચાંદ ચલા જા ક્યોં આયા હૈ મેરી ચૌખટ પર ?

•

દેખો ફિર રાત આયી
ગુડનાઇટ કહેને કી બાત યાદ આ યી
હમ બૈઠે થે સિતારોં કી પનાહ મેં
ચાંદ કો દેખા તો તુમ્હારી યાદ આ ગયી.

•

ચૂપ કે સે ચાંદ કી રોશની છૂ જાયે આપ કો
ધીરે સે યે હવા કુછ કહે જાય આપકો

•

આજ ખુશિયોં કા કોઇ બધાયી દેગા
નિકલા હૈચાંદ તો દિખાઇ દેગા

•

કોઇ તો દોસ્ત મેરી જિંદગી મેં ઐસા હો
ચમકતા હો ચાંદ કી તરાહ ઔર ચાંદની ફૈલાતા હો.

•

ચમકતે ચાંદકી સૂરત મેરી રાહો મેં રહતે હો
હર તરફ ધૂંધ હૈ, જુગ્નુ હૈ- ના ચરાગ કોઇ
મુસાફિર બેખબર હૈ કોઇ
તેરી આંખો સે શહર મેં મયખાને ઢૂંઢતે હૈં

•

કભી મહોબ્બત મેં વાદે તૂટ જાતે હૈં
ઇશ્ક કે કચ્છે ધાગે તૂટ જાતેહૈ
જૂઠ બોલતા હૈ ચાંદ ઇસી લિયે તો
રૂઠ કર તારે તૂટ જાતે હૈં.

•

છત પે સોયે બરસો બિતે તારોં સે મુલાકાત કિયે
ઔર ચાંદ સે કિયે ગુફતગુ સબાસે કોઇ બાત કિયે
ન કોઇ સપ્તઋષિકી બાતે ન કોઇ ધ્રુવ તારેકી
ન હી શ્રવણ હી કાંવર ઔર ન ચન્દા કે ઉજીયારે.

-શિયા ઇસ્માઇલી ફ્યુનરલ સેરીમની તથા ન્યૂ ચાંદ રાત મુબારક

(Chanto as a Nizami Ismail Ceremoney in Which one seeks forgiveness)

•

મેરે વતન મેં ચાંદ રાત ક્યા ખુશિયાં લાયી
આયોરે મેરે દેશમાં ખુશબૂ કા મોસમ આયો રે
રંગો બંગો સાથ ક્યા ખુશિયા લાયી
આયી ઉમંગો કી રાત ક્યા ખુશિયા લાયી

-અલી અબ્બાસ (૫)

•

રાત કો નયા ચાંદ મુબારક, ચાંદ કો ચાંદની મુબારક
ફલક કો સિતારે મુબારક, સિતારોં કો બુલન્દી મુબારક
ઔર આપકો હમારી તરફસે ચાંદ રાત મુબારક

•

ચાંદ હુઆ હૈ રોશન જૈસે નૂરે આફતાબ સે

•

અબ ક્યા ફિર ઇદ કા દિન આ પહુંચા હૈ
નીલે આકાશ પે નિકલા હૈ, અભી ઇદકા ચાંદ

બખત વાલોં કે લિયે ઇદ કા સંદેશ લિયે
સરાય ચહરેંસો થકાન દૂર હો જાતી હૈ
હીજર વાલોં કા ચુભન દૂર હો જાતી હૈ
ચાંદ નિકલા હૈ શબે વસ્લ કા સંદેશ લિયે
કેહકશાં બખત મુસાફિર કા પલટને કી નાવીદ
હર કિરન હાથ મેં થામે આયી.
ચાંદ નીકલા હૈ....

•

ચાંદ ઇદ કા નજર આયા હૈ મુબારક હો સબકો
દિન ઇદ કા આયા હૈ
કરો શુક્ર અદા ઉસ ઉપર વાલે કા
કિ જિનસે યહ જહાં નિયામતોં સે સરબર બને હૈ

•

તુઝ કો હર શામ ફલક પર ઘટા બરહતા દેખતે હૈ
ઉસકો દેખ કે ઇદ કરેંગે અપના ઔર ઇસ્લામ કા ચાંદ

•

ઐ ચાંદ ઉનકો મેરા પૈગામ દેના
ખુશી કા દિન ઔર હસીં કા હર શામ દેના
જબ વો દેખે બહાર આકર તો ઉનકો મેરી તરફસે
મુબારક હો રમદાન કહેના.

પાકીસ્તાની ગીતો માં ચાંદ

•

ચાંદ સિતારા દિલ દિલ દારા એક ચાંદ સિતારા.
ચાંદ સિતારે કૈસે ચમકેંગે, દિલ દિલ દારા ચાંદ સિતારા.
એક ચાંદ એક સિતારા દિલ તારા ચાંદ સિતારા એક ચાંદ સિતારા.

-જુનેદ જમશેદ અને સલામ અહમદ (આલ્બમ)

•

એક વાદા તુમકો બતાના હૈ
વો ચાંદ યા તારે સૂરજ કો દેખતે હૈ

સૂરજ ગર તુ હી ના ચમકે તો
ચાંદ સિતારે કૈસે ચમકેંગે?

-જુનેદ જમશેદ, સલમાન અહમદ (આલ્બમ)

•

અહીં ચાંદ સાથે સિતારાનો ઉલ્લેખ છે તે દૂરદૂરના તારા નહિં પરંતુ સૂર્યમંડળના ગ્રહો માટે છે કે જે સૂર્ય પ્રકાશથી જ ચમકે છે.

•

મૈં હું ચાંદ ઔર તુ હૈ ચાંદ રાત

-મોઇઝ એચ. સિદ્દીકી)

•

ચાંદની રાત હૈ તુ મેરે સાથ હૈ...

•

ચંદા રે ચંદા રે કભી તો મિલોગે તુમ

•

ઇદ ચાંદ રાત મુબારક...

•

એ ચાંદ ઉન સે નાકર મેરા સલામ કહેના.... (૨)
મેરા સલામ કહેના
એ રાત કે મુસાફિર... (૨) એ આસમા કે રાહી
યે અશ્ક સાથ લે જા, દેન કો ગવાહ બના કર
મેરી ગવાહી દેના

મેરા પયામ કહેના, મેરા સલામ કહેના.
એ ચાંદ જા કે ઉનસે મેરા સલામ કહેના.

-સરફરોશ (૧૯૫૬) ઝૂબૈદા ખાનમ (5)
(પાકિસ્તાની ફિલ્મ)

•

તેરા બિના તેરે બિના સુની સુની લાગે રે
ચાંદની રાત ચાંદની રાત તેરે બિના
તેરે લિયે તેરી જગહ જાગે રે ચાંદની રાત રાત તેરે બિના

-પાકિસ્તાની ફિલ્મનું ગીત- નૂરજહાં (૫)

•

તુ કૌન સી બદલી મેં મેરે ચાંદ. હૈ આજા
તારે હી મેરે જખ્મે જીગર મેં સમાજા

-પાકિસ્તાની ગીત- મીસ તમંચા જાન (મીસ ગુલઝાર) (૫)

ચમકતે ચાંદ કો તુટા હુઆ તારા બના ડાલા
મેરી આવારગીને મુઝકો આવારા બના ડાલા.

-ગુલામ અલી (૫)

•

ચંદા કી તુ હૈ ચાંદની લહરોં કી તુ હૈ રાગની
જાનેતમન્ના મૈં તુઝે ક્યા ક્યા કહું? ક્યા ન કહું?
એ હુસ્ને બેપરવાહ તુઝે શબનમન કહું શોલા કહું?
ફૂલોં મેં ભી સોઇ હૈ કિ કિસે મગર તુઝસા કહું?

-ગુલામઅલી (૫)

•

આફરીન આફરીન આફરીન આફરીન
તેરા જીસ્મ જૈસે અજંતા કી મૂરત
તેરા જીસ્મ જૈસે ધુલી ચાંદની
તેરા જીસ્મ જૈસે સૂરજ કી પહેલી કિરન
તેરા રૂપ ઓ રૂપ જબીં મહેબજીં

-નુસરત ફતેહઅલીખાન)

•

મુબારક હો તુઝકો ખુશી કી યે ઘડિયાં
સદા જગમગાયે સેહરે કી કલિયાં
ચાંદ કી સેજ પર તારોં સે સજા કે સોહરા
કયા લાયા હૈ બહારોં મેં સજા કે સોહરા.

-ઝૂક ગયા આસમાં (૧૯૭૦) રૂના લૈલા ઊર્દૂ ફિલ્મ- બાંગ્લાદેશ)

•

જિંદગી હૈ યા કિસીકા ઇન્તજાર બદલોયં કી ઓઢની સે ચાંદની
જાને કિસકો ઝાંકતી હૈ બાર બાર
ચાંદ તારોં કો હૈ નીંદ સી આ ગયી હર નજારે પે ઇક બેખૂદી છા ગયી

-સલમા (૧૯૬૦) નૂરજહાં (૫)- પાકિસ્તાની ફિલ્મ)

•

આ જાઓ ચાંદ મેરે

-કાલમી બ્રધર્સ- પાકિસ્તાની કવ્વાલ

•

આસમાં સે ઉતરા ચાંદ

-નાત - અખીર, અસલમ વ. (૫)

•

ક્યું ચાંદ તારો મેં જોયે હો ઉલઝે હો સિતારો મેં

-નાત સૈયદ મુહમ્મદ (૫), અલી અત્તારી (૨)

•

ચાંદ પે જબ છા જાયે બહરી તો લે અલ્લા કા નામ
પતઝડ મેં જબ પત્તા તૂટે તો લે અલ્લા કા નામ.

-સૂફી ગીત

•

ચાંદ કિરનોં કી રહેમત સે દોનોં તરફ ઉજીયારા હૈ
જો દેખે ચૌહાઇ ઇસકા જો દેખે મતવાલા હૈ
મેરે બને કી બાત ન પૂછો મેરા બના હરિયાલા હૈ.

-કવ્વાલી- ચંચલ ભારતી કવ્વાલ)

ભોજપુરી ગીતો મેં ચાંદ પરનાં ગીતો

•

બાલમ દિખે રાત મેં ઉઠાઇ લે ઘુમટા
ચાંદ દેખ લે
ના બંદૂક ના હાઇસ્કૂલ દિખાવા
છૂટે તો વા ભૈ વા
અરે જાન નિકાલે વાહ જવાની

-રવિ કિશન પર ફિલ્માવાયેલ ગીત

•

બાલમ દિખે રાત મેં
ઝૂમકા વાલા કંગના લાવો
ચૂનરી લાવો આવો સખી
ઓ હમરે માથે પે બિંદીયા સજાઓ
બાલમ દિખે હૈ રાત મેં
ચંદવા સિતારાસે મંગવા સજાઇ હો

સેજ ફુલવા સે હમરી સજાવો
બાલમ દિખે હૈ રાત મેં

-રવિ કિશન પર ફિલ્માવાયેલ ગીત

•

મદન મોહનના બિન ફિલ્મી ગીતો- (આલ્બમ)માં ચાંદ
કૈસે કરેગી જિંદગી તેરે બગૈર તેરે બગૈર
પાઉંગા હર શોમેં કમી તેરે બગૈર તેરે બગૈર....
ફૂલ ખિલે તો યું લગે, ફુલ નહીં યે દજાગ હૈ
તારે ફલક પે યું લગે, જૈસે બુઝે ચરાગ હૈ
આગ લગાયે ચાંદની તેરે બગૈર, તેરે બગૈર
ચાંદ ઘટા મેં છૂપ ગયા સારા જહાં ઉદાસ હૈ..
કહતી હૈ દિલકી ધડકને તું કહીં આસપાસ હૈ
આ કે તડપ રહા હૈ જી તેરે બગૈર, તેરે બગૈર.

-મહમદ રફી (મદનમોહન એમ.ડી.)

•

ખિલી ખિલી યે ચાંદની તેરે બદન કા નૂર હૈ... (૨)
જિધર નજર ઉઠાઇયે સુરૂર હી સૂરૂર હૈ... (૨)
તેરે હસીં કો દેખકર ફૂલોં ને મૂહ છૂપા લિયા
તુઝકો ખુદા બના લિયા
કદમોં મેં તેરે હૈ સનમ હમ તો સર ઝૂકા દિયા
તુઝકો ખુદા બના લિયા.

-મહમદ રફી- મદનમોહન એમ.ડી.

•

તુમ જુદા હોકર હમે કુછ ઔર પ્યારે હો ગયે
પાસ રહ કર ગૈર થે અબ તો હમારે હો ગયે
વસ્લ કી અબ ચાંદની છાયે ન છાયે, ગમ નહીં, ગમ નહીં,
ફ્રિઝ કી રાતો મેં રોશન ચાંદ તારે હો ગયે
તુમ જુદા હો કર હમેં કુછ ઔર પ્યારે હો ગયે.

-તલત મહેમૂદ- (મદન મોહન) એમ.ડી.

•

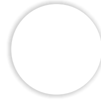
મેરે અશ્કોં કા ગમ ન કર ઐ દિલ
અપની બરબાદીયોં સે ડર ઐ દિલ
તીર બરસાયે ચાંદ કી કિરને... (૩)
રાત કે લંબે સફર પર ઐ દિલ.

-લતા મંગેશકર) (મદન મોહન) એમ.ડી.)
મદન મોહન- ગેર ફિલ્મી ગીતોનું આલ્બમ

•

મહેબૂબા મેરી મહેબૂબા જબ સે તુઝે દેખા હૈ
જબસે તુઝે ચાહા હૈ
કુછ હોશ નહીં દુનિયા કા મહેબૂબા મેરી મહેબૂબા
ભૂલે સે અગર તુ શામ કો બહાર આયે... (૨)
ક્યા ચાંદ કી જુરુરત હૈ જો નિકલ પાયે
દેખે જો તુઝે હેરતસે કહે યે ચાંદ હૈ કિસ દુનિયાકા

-મહમદ રફી.

૨૨
ચંદ્રથી સજેલા ગીતોના કલાકારો

ચંદ્ર-ચાંદનીથી સજેલા ફિલ્મી ગીતોના કલાકારો પૈકી રૂપેરી પડતાં ઉપર ગીત રજૂ કરનાર અભિનયકારો, ગીત ગાનાર પાર્શ્વગાયકો, ગીતના શબ્દકાર એવા ગીતકારો તથા ગીતને સંગીતબદ્ધ કરનાર સંગીતકારોની પ્રાપ્ય એવી યાદી આ પ્રકરણમા રજૂ કરાઇ છે. ફિલ્મના ગીતો સાથે સંકળાયેલ કલાકારો કોઇ એક ક્ષેત્રે જાણીતા હોવા છતાં આ કલાકારો બહુમુખી પ્રતિભા ધરાવે છે અને કટેલાક કલાકારો એક ક્ષેત્રે જાણીતા હોવા છતાં, અભિનય, ગાયકી, શબ્દરચના અને સંગીત રચના જેવી કલાઓ પૈકી એક કરતાં વધુ ક્ષેત્રે તેમનું યોગદાન ઉલ્લેખનીય છે.

અભિનય વિશેષ:

હિન્દી ફિલ્મોમાં ચાંદ પરના ગીતો લગભગ બધા જ જાણીતા અભિનેતા-અભિનેત્રીઓ તેમજ સહાયક કલાકારો ઉપર ફિલ્માવાયા છે. કેટલાક અભિનિનયકારો એ અભિનય ઉપરાંત પાર્શ્વગાયન પણ કર્યું છે. ચાંદ-ચંદ્ર પરના ગીતોમાં અભિનય આપનાર કેટલાક કલાકારોએ પાર્શ્વગાયક તરીકે પણ કામ કર્યું છે, જેમ કે.એલ. સાયકલ, કિશોર કુમાર, તલત મહેમૂદ, પંકજ મલિક, સામ, સુરેન્દ્ર, પ્રભુદેવા, હિમેશ રેશમીયા, લકી અલી, નૂરજહાં, સૂરૈયા, સુલક્ષણા પંડિત, ખુરશીદ બાનો, ટુનટુન દેવિકા રાણી, કાનન દેવી, અચલા સચદેવ વેગેરે. મોટા ભાગના અભિનયકારોએ પ્રારંભમાં પાર્શ્વગાયન પણ કરવું પડતું હતું.

જાણીતા ખલનાયકો પ્રાણ, અજીત, મદનપુરી, રહેમાન, સજ્જન, સપ્રુ તથા જાણીતા હાસ્ય કલાકાર જોની વોકર, મહેમૂદ, મૂકરી, સુંદર, રાજેન્દ્રનાથ, અનુપમ ખેર, જગદીપ, ભગવાનદાસ ઉપર ચાંદ પરનાં ગીતો ફિલ્માવાયા છે. વળી ચરિત્ર અભિનેતા આલોકનાથ, ઉત્પલદત્ત, એ.કે. હંગલ વગેરે ઉપર પણ આવા ગીતો ફિલ્માવાયા છે. જાણીતી નર્તકીઓ તથા વેમ્પ કલાકાર સિતારા દેવી, મધુમતી, કમ્મો, કક્કુ, હેલન, નાદીરા, શશીકલા, અરૂણા ઇરાની પર પણ ચાંદ પરના ગીતોનું ફિલ્માંકન કરાયું છે. લીલા ચીટનીસ, અચલા સચદેવ,

નિરૂપા રોય, રૂબી માયર્સ (સુલોચના), લીલા મિશ્રા (મૌસી), ટીમા લાગુ, શમ્મી જેવી વેટરન ચરિત્ર અભિનેત્રીઓ પર પણ ચાંદ પરના ગીતો ફિલમાવાયા છે.

માસ્ટર સાજીદ, મયુર, કુમારી, નાઝ, બેબી, ફરીદા, ડેઝી ઇરાની, હની ઇરાની વગેરે બાળકલાકારોએ ચાંદ પરના ગીતોમાં અભિનય આપ્યો છે. જાણીતા તેલુગુ એક્ટર એન.ટી. રામારાવ, તમીળ વેટરન અભિનેતા શિવજી ગણેશન, કથ્થક નૃત્યકાર ગોપી કૃષ્ણ તથા જાણીતા ફિલ્મ નિર્દેશકો રાજપુર, વહીં સાંતારામ, ગુરુદત્ત, વિજય આનંદ, મનોજકુમાર વેગરેએ પણ ચાંદ પરના ગીતોમાં અભિનય આપ્યો છે. બહુમુખી કલાકાર પિયુષ મિશ્રાએ પણ ચંદ્ર ગીતમાં અભિનય આપ્યો છે. બહુમુખી કલાકાર પિયુષ મિશ્રાએ પણ ચંદ્રગીતમાં અભિનય આપ્યો છે.

વેટરન ગાયિકા આશા ભોંસલે એ માઇ ફિલ્મ (૨૦૧૩)માં ચાંદ પરનાં ગીતમાં કંઠ આપવા સાથે અભિનય પણ કર્યો છે.

ગાયકી વિશેષ:

હિન્દી ફિલ્મોના પ્રારંભિક તબક્કામાં પરદા પર અભિનય આપનાર કલાકારો જ મહદઅંશે પોતાના ગીતોમાં પાર્શ્વગાયન પણ કરતા હતા. સાયગલ, સરપેક કુમાર, કિશોર કુમાર, તલત મહેમૂદ, સામ, સુરેન્દ્ર, નૂરજહાં, સૂરૈયા, ખુરશીદ બાનો, સુલક્ષણા પંડિત વગેરે અભિનય ઉપરાંત પાર્શ્વગાયન એમ બેવડી ભૂમિકા ભજવતા નિભાવતા હતા. અમિતાભ બચ્ચન, મહેમૂદ, જેમિની ગણેશન જેવા અભિનયકારોએ ક્વચિત પાર્શ્વગાયક તરીકે પણ ભૂમિકા ભજવી છે, જેમાં ચાંદ પરનાં ગીતોનો પણ સમાવેશ થાય છે. અભિનેતા નાના પાટેકરે ફિલ્મ વજૂદ (૧૯૯૮) ના ચંદ્ર વાળા ગીત- કૈસે બતાઉં મૈં તુમ્હેં મેરે લિયે તુમ કૌન હો મૈં રોમાન્ટીક મુડમાં અભિનય ઉપરાંત પાર્શ્વગાયન પણ કર્યું છે. અભિનય સમ્રાટ દિલીપ કુમારે તેમની કારકિર્દીમાં માત્ર એક જ ગીતમાં પાર્શ્વગાયન કર્યું છે, જે ચાંદ પરનું છે. મુસાફિર (૧૯૫૭)ના ગીત લાગી નહી છૂટે રામા ચાહે જીયા જાયે... તારો મેં મુશ્કાન હૈ તેરી ચાંદ તેરી પરછાયી. ગીત લતા મંગેશકર સાથે ક્લાસીકલ લયમાં ગાયું છે.

જાણીતી હાસ્ય અભિનેત્રી ટુનટુને તેમની પ્રારંભિક કારકીર્દિમાં ઉમાદેવીના ઉપનામથી દર્દ (૧૯૪૭), ચંદ્રસેના (૧૯૪૮) વગેરે ફિલ્મોમાં ચાંદ પરના ગીતોમાં કંઠ આપ્યો છે. જાણીતી આર્ટ ફિલ્મો તેમજ કોમર્શિયલ ફિલ્મોની વેટરન અભિનેત્રી શબાના આઝાદીએ અંજૂમન (૧૯૮૬) ફિલ્મમાં ભૂપિન્દરસિંહ સાથે ગુલાબ જીસ્મકા યુંહી નહીં ખિલા હોગા, હવાને પહેલે તુઝે ફિર મુઝે છુઆ હોગા. ગીતમાં કંઠ આપ્યો છે.

જાણીતા કવિ પ્રદીપજી એ ઘણા હિન્દી ફિલ્મો ગીતો ગાયા છે, જેમાં ચંદ્ર પરનું એક ગીત જાણીતું છું. સૂરજના બદલા, ચાંદના બદલા, ના બદલા ભગવાન, કિતના બદલ ગયા ઇન્સાન ફિલ્મ નાસ્તિક (૧૯૫૪). જાણીતા ગીતકાર આનંદ બક્ષીએ ગાયેલા કેટલાક ગીતો પૈકી એક ચંદ્ર પર નું ગીત છે- ચાંદ સા કોઇ ચેહરા ના પહલૂ મેં હો તો ચાંદની કા મઝા નહીં આતા. ફિલ્મ શોલે (૧૯૭૫) જેમાં ૧૫ વાર ચાંદ અને ૯ વાર ચાંદની આવે છે. આ ગીતના શબ્દકાર આનંદ બક્ષી હતા અને તેમણે આ ગીત કિશોર કુમાર મન્નાડે તથા ભૂપિન્દર સીંગ સાથે ગાયું હુતં. જોકે આ ગીત ફિલ્મમાં સમાવાયું ન હતું.

જાણીતી વેટરન અભિનેત્રી નૂતને કેટલીક ફિલ્મોમાં પાર્શ્વગાયન કર્યું છે, જે પૈકી ફિલ્મ છબીલી (૧૯૬૦) નું ગીત સુલગતી ચાંદની મેં થમ રહી હૈ તુઝપે નઝર, લહરોં પે લહર ઉલ્ફત હૈ જવાં ગીત હેમંત કુમાર સાથે ગાયું હતું.

જાણીતા ચરિત્ર અને સહાયક નાયિકા અરૂણા ઇરાનીએ ફિલ્મ આપકે સાથ (૧૯૮૬) માં ચાંદ છૂપતા હૈ સૂરજ નિકલતા હૈ ગીતમાં શબ્બીર કુમાર સાથે કંઠ આપ્યો હતો. અભિનય સામ્રાજ્ઞી સ્મિતા પાટીલે રાવણ (૧૯૮૪)માં ચાંદ પર બાળગીત ગાયું હતું.

સરસ્વતી દેવી પછીની એક માત્ર જાણીતી મહિલા સંગીતકાર ઉષા ખન્નાએ ઘણી હિન્દી ફિલ્મોમાં સંગીત આપવા સાથે કેટલીક ફિલ્મોમાં પાર્શ્વગાયન પણ કર્યું છે, જે પૈકી દિલને ફિર યાદ કિયા (૧૯૬૬), બિંદિયા (૧૯૫૯) જેવી ફિલ્મમાં ચંદ્ર પરનાં ગીતોમાં કંઠ પણ આપ્યો છે. રવિન્દ્ર જૈન, સી. રામચંદ્ર (ચિતલકર), આર.ડી. બર્મન, હેમંત કુમાર, રવિ, ચિત્રગુપ્ત, શંકર મહાદેવન, વિશાલ દદલાની, હિમેશ રેશમીયા જેવાં સંગીતકારોએ પણ ગાયેલા કેટલાક ગીતોમાં ચંદ્ર પરના ગીતોમાં પણ કંઠ આપ્યો છે.

ગીતોની શબ્દ રચના :

ફિલ્મ નિર્માતા પ્રકાશ મહેરા તથા સાવન કુમાર ટાંક ગીતકાર પણ છે. જેમણે ફિલ્મોમાં લખેલ ગીતો પૈકી ચાંદ પર પણ ગીતો લખ્યા છે. જાણીતા દિગ્દર્શક ગુલઝાર (સંપૂર્ણસિંહ કાલરા) ખૂબ સારા ગીતકાર છે. જાણીતા ગીતકાર પ્રેમધવને ફિલ્મોમાં સંગીત પણ આપ્યું છે, જેમણે ચંદ્ર પર ઘણા ગીતો રચ્યાં છે. પિયુષ મિશ્રા અભિનેતા અને સંગીતકાર ઉપરાંત ગીતકાર પણ છે. ફિલ્મ સ્ક્રીપ્ટ રાઇટર જાવેદ અખ્તર સારા ગીતકાર છે, જેમણે તેમના ઘણા ગીતોમાં ચંદ્રનો ભરપૂર ઉપયોગ કર્યો છે. જાણીતા ફિલ્મી ખલનાયક અને ચરિત્ર અભિનેતા બી.એમ.વ્યાસે (ભરત વ્યાસ) ઘણી ફિલ્મોનાં ગીતો રચ્યાં છે. જમાં ચંદ્ર પર પણ ઘણા ગીતો છે. ચરિત્ર અભિનેતા દિલીપ તાહિલે પણ કેટલાક ગીતો રચ્યા છે. કવિ પ્રદીપજીએ ગણા ગીતોની રચના કરવા સાથે કેટલાક ગીતો ગાયા પણ છે. ગીતકાર વિભુ પૂરી ફિલ્મદિગ્દર્શક પણ છે.

ફિલ્મીગીતોમાં ચંદ્રનો ઉપયોગ થયો હોય તેવા ગીતોની શબ્દ રચના કરનાર ૧૩ જેટલી મહિલા ગીતકારની માહિતી પ્રાપ્ત થઇ શકી છે, જે પૈકી માયા ગોવિંદ, રાજા મલિક, પદ્મા સચદેવ જાણીતા નામો છે. પાર્શ્વગાયિકા પલક મૂછાલ તથા વેટરની અભિનેત્રી નિરૂપા રોયે પણ કેટલાક ગીતો રચ્યા છે, જેમાં ચંદ્રનો ઉપયોગ થયો છે. કાદમ્બરી (૧૯૪૪) ફિલ્મના બધા ૧૫ ગીતો મીસ કમલે લખ્યા છે. કાદમ્બરી (૧૯૭૫) ફિલ્મમાં અમૃતા પ્રિતમનું પણ એક ગીત ચંદ્ર ઉપર છે.

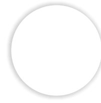
સંગીત વિશેષ :

મુખ્યત્વે સંગીતકાર તરીકે જાણીતા સી. રામચંદ્ર(ચિતલકર), રવિ (રવિશંકર શર્મા), હેમંત કુમાર, રાહુલ દેવ બર્મન, રવિન્દ્ર જૈન જૈવા એ ચંદ્ર ઉપર સુંદર સંગીત રચનાઓ તૈયા કરવા ઉપરાંત, ચંદ્ર ઉપર ગીતો પણ ગાયા છે. ભપ્પી લહરી પણ સંગીતકાર હોવા સાથે ગાયક પણ છે. હિમેશ રેશમીયા તથા શંકર મહાદેવન જેવા સંગીતકારોએ પણ ચંદ્ર પરના કેટલાક ગીતો ગાયા છે. સોનુ નિગમે પણ ચંદ્રગીત હોય તેવા

ગીતો ગાવા ઉપરાંત સંગીત પણ આપ્યું છે. ફિલ્મ નિર્માતા-નિર્દેશક વિશાલ ભારદ્વાજ તથા સંજય ભણશાલીએ ફિલ્મોમાં સંગીત પણ આપ્યું છે. જેમાં ચંદ્ર ગીતો પણ છે. જાણીતા અસમિયા લોક ગાયક ભૂપેન હજારિકાએ પણ ચાંદના ઉપયોગ વાળા ગીતોની સંગીત રચના કરી છે, તથા ગીત ગાયું પણ છે. (દિલ હુમ હુમ કરે- રૂદાલી (૧૯૯૩) વેટરન સંગીતકાર સચિન દેવ બર્મને ઘણા ચંદ્રગીતોની સંગીત રચના કરી છે, જે સારા પાર્શ્વ ગાયક પણ હતા. કિશોરકુમાર તો અભિનેતા, હાસ્યકાર, નિર્માતા, દિગ્દર્શક, લેખક હોવા ઉપરાંત ગાયક અને સંગીતકાર પણ હતા, તેમણે ચંદ્ર પરના ઘણા ગીતોમાં પાર્શ્વગાન કરવા ઉપરાંત અભિનય પણ આપ્યો છે, તેમજ સંગીત રચનાઓ પણ તૈયાર કરી છે. જાણીતા ચિત્ર અભિનેતા-ખલનાયક એસ. એન. ત્રિપાઠી એ ઘણી ફિલ્મોમાં મહદ્અંશે ક્લાસીકલ સંગીત પીરસવા ઉપરાંત ગીતો પણ રચ્યા છે.

હિન્દી ફિલ્મોમાં ત્રણેક મહિલા સંગીતકારોના નામ જાણીતાં છે. સરસ્વતી દેવી (ખુરશેદ મિનોચર હોમજી), જદનબાઇ અને ઉષા ખન્ના. આ પૈકી ચંદ્ર પરના ગીતોમાં સરસ્વતી દેવી અને ઉષા ખન્ના એ બે જ મહિલા સંગીતકારોએ સંગીત રચનાઓ તૈયાર કરી છે. સરસ્વતી દેવીની સંગીત રચના વાળી ફિલ્મોમાં મુખ્યત્વે અછૂત કન્યા (૧૯૩૬), બંધન (૧૯૪૦) અને ઝૂલા (૧૯૪૧) છે, જેમાં ચાંદ પરનાં ગીતો છે. ઉષા ખન્નાએ તો એકંદરે ૧૫૦ થી વધુ ફિલ્મોમાં સંગીત આપ્યું છે, જે પૈકી કેટલાક ગીતોમાં તેમણે સ્વર પણ આપ્યો છે.

બંગાળી સંગીતકાર નીતા સેને એક હિન્દી ફિલ્મમાં સંગીત આપ્યું છે. જેમાં એક ચંદ્રગીત છે.

૨૩
ચંદ્ર-ચાંદનીથી સજાવેલ ફિલ્મી ગીતોના કલાકાર

ચંદ્ર-ગીતના અભિનયકારો (પુરુષ કલાકાર)

અમિતાભ બચ્ચન, અશોકકુમાર, અમોલ પાલેકર, અજય દેવગણ, અનુપમ ખેર, અરવીંદ સ્વામી, અર્જુન રામપાલ, અભિષેક બચ્ચન, અજય, અનિલ કપુર, અરૂણ ગોવિલ, અક્ષય કુમાર, અર્શદ વારસી, અનંત નાગ, અતુલ અગ્નિ હોત્રી, અભિજીત સાવંત, અનંત કુમાર, અજીત અક્ષય ખન્ના, અનિલ ધવન, અવતાર કૃષ્ણ હંગલ (એ.કે. હંગલ), અવિનાશ વાઢવાની, (શિવદાસાની) અલ નાસ્તર, અસરાની, અર્જુન, આસુતોષ રાણાં, આલોક નાથ, આમીર ખાન, આફતાબ શિવદસાની.

એન.ટી. રામારાવ

ઇન્દર એન. જોહર (આઇ.એસ. જોહર)

ઇમરાન ખાન, ઇમરાન હાસમી, ઇન્દર કુમાર, ઇરફાન ખાન, ઉત્તમ કુમાર, ઉત્પલ્લ દત્ત, ઉદય ચોપરા, કમલજીત, કરણસિંહ ગ્રોવર, કાદર ખાન, કેપસી મેહરા, કિશોર કુમાર, કિશોર શાહુ, કુણાલ ખેમુ, કુણાલ ગોસ્વામી, કુંદન લાલ સાયગલ (કે.એલ. સાયગલ) ગોવિંદા ગોપ, ગોપી કૃષ્ણ, ગુરૂદત્ત, ચેતન આનંદ, ચંદ્રશેખર, ચંદ્રચૂડસિંહ, જયરાજ, જગદીપ, જય ભાનુશાળી, જેકી શ્રોફ, જેમિની ગણેશન, જોય મુખરજી, જોની વોકર, જૌની લીવર, જૌન કાવસ, જીતેન્દ્ર જીમી શેરગીલ, જુગલ કિશોર, જુગલ હંસરાજ, ટાઇગર શ્રોપ, ડેની, ડિનો મારીયો, તલત મહેમૂદ, તારીક ખાન, તુષારકપુર, ત્રિલોક કપુર, દેબ મુખર્જી, દેવાનંદ, દેવેન વર્મા, દારાસિંહ, દિલીપકુમાર, ધીરજકુમાર, દીપક, દિનેશ ઠાકુર. ધનુષ, ધર્મેન્દ્ર, નસીરૂદ્દીન શાહ, નકુલ કપુર, નાગાર્જુન, નાના પાટેકર, નાસીરખાન, પરીક્ષિત સાહની, પિયુષ મિશ્રા, પંકજ મલિક, પ્રાણ, પ્રેમનાથ, પી.સી. બરુઆ, પ્રદીપકુમાર, પ્રસાંત પ્રભુદેવા, પ્રેમ અદીબ, પ્રેમ પરાશર, પ્રિયાંશુ ચેટરજી, ફારૂખ શેખ, ફિરોઝખાન, બલરાજ સાહની, બલદેવ ખોસા, ભગવાન દાસ, ભારતભૂષણ, મનહર દેસાઇ, મહિપાલ, મનોજકુમાર, મનીષ,

મહેમૂદ, મદનપુરી, મયુર મનમોહનકૃષ્ણ, માસ્ટર શાહીદ, મોતીલાલ સોમણ, મુકરી, યાકૂબ, રણવીર કપૂર, રણવીરસિંહ, રણધીર કપુર, રવિકપુર, રણજીત કપુર, રહેમાન, રજનીશ દુગ્ગલ, રમેશ દેવ.

રાજકપુર, રામકુમાર, રાહુલ રોય, રાજેશ ખન્ના, રાકેશ રોશન, રાજેન્દ્ર કુમાર, રાજેન્દ્ર નાથ, રાજ બબ્બર, રાજકુમાર રાવ, રોહન કપુર, રોમેશ શર્મા રીતેષ દેશકુમુખ, ઋષિ કપુર, ઋતિક રોશન, રંજન, લકી અલી,

વિનોદ ખન્ના, વિનોદ મેહરા, વિશ્વજીત, વિજય આનંદ, વિનોદ સીંગ વિજયેન્દ્ર, વિવેક, ઓબેરોય, વિવેક મુશ્કાન, વિજય અરોરા, વિક્રમ સલૂજા, વી. શાંતારામ.

સની દેઓલ, સચિન, સજ્જન, સપ્રુ, સલમાન ખાન , સાહિબ ચોપ્રા, સાજીદખાન, સૈફ અલીખાન, સિદ્ધાર્થ મલ્હોત્રા, સિરાજખાન રાજપૂત, સુમિત બત્રા, સુરેન્દ્ર નાથ, સંજીવકુમાર, સંજય દત્ત, સંજયખાન, સંજય સુરી, સંજય કપુર, સુંદર, શત્રુઘ્ન સિંહા, શમ્મી કપુર, શશી કપુર, શેખર, શરદ કપુર શફી ઇનામદાર, શાહરુખ ખાન, શાહીદ કપૂર, શાઇની આહુજા, શિવાજી ગણેશન, શ્યામ (શ્યામલાલ), શ્યામ કુમાર, શ્રેયસ તલપડે. હર્ષવર્ધન કપુર, હિમેશ રેશમિયા.

ચંદ્રગીતની મહિલા અભિનયકાર

અચલા સચદેવ, અનીતા ગુહા, અમીતા, અમીષા પટેલ, અસીન, અનુરાધા પટેલ, અનુષ્કા શર્મા, અમૃતા સિંહ, અમૃતા રાવ, અરૂણા ઇરાની, અમીતા નાંગિયા, અલકા, આશા પારેખ, આશાલતા, આયેશા ઝૂલ્કા, આયેશા તકિયા, આશા ભોંસલે, ઐશ્વર્યા રાય, અંજલિ દેવી, અંજલિ જથર, ઇસા કોપીકર, ઇન્દ્રાણી મુખરજી, ઇલેના હમ્માન, ઉષા કિરણ, ઊર્મિલા માર્તોડકર, ઉર્મિલા ભટ્ટ, કમ્મો, કક્કુ, કલ્પના કાર્તિક, કરિશ્મા કપુર, કરીના કપુર, કલ્પના, કવિતા, કલકી કોચલીન, કાશ્મીરા શાહ, કાનન દેવી, કાનન બાલા, કામિની કૌશલ, કામિની કદમ, કાજલ, કાજલ કિરણ, કાજોલ, કે.આર.વિજયા, કેટરીના કૈફ, કોમલ, કીમી કાટકર, કીમ શર્મા, કિરન ઝવેરી, કીર્તિ કુલ્હારી, કુમકુમ, કુમુદ છુગાની, કુલદીપકૌર, કુલરાજ રંધાવા, કંચન કુમારી, કૃતિ સલોન, કૃતિ રેડ્ડી, ગીતાબાલી, ચાંદની ચાંદ ઉસ્માની, ચિત્રા, જમના, જયશ્રી, ઝયશ્રી ગડકર, જયા ભાદુરી, જયાપ્રદા, જેકલીન ફર્નાન્ડીઝ, જીન્નત અમાન, ઝરીના વહાબ, ઝરીયા વસીમ, ઝાહિદા, ઝૂહી ચાવલા, ટીના મુનિમ, ટ્વીંકલ ખન્ના, ટી-આર. રાજકુમારી, ડિમ્પલ કાપડિયા, ડેઝી ઇરાની, તનુજા, તબ્બુ, દિપીકા પાદૂકોણ, દિયા મિર્ઝા, દિપ્તિ નવલ, દિવ્યા ભારતી, દિવ્યા દ્વિવેદી, દેવિકા રાની, નરગીસ, નલિની જયવંત, નસીમ બાનુ, નગ્મા, નમ્રતા શિરોડકર, નાદીરા, નાઝ, નાઝીમા, નેહા ધૂપિયા, નેહા શર્મા, નૂરજહાં, નૂતન, નિગાર, નીમી, નિરૂપારોય, નિવેદીતા, નિલોફર, નીતુ સિંહ, નીશી, નીરૂ નંદા, નંદિતા દાસ, પદ્મિની, પદ્મિની કોલ્હાપુરી, પદ્મિની કપિલા, પૂનમ ધિલોન, પૂજા હેગડે પૂનમ ઝાવે પૂર્ણિમા પ્રેમા નારાયણ, પ્રિટી ઝીંટા, પ્રિયા રાજવંશ, પ્રિયંકા ચોપરા, પ્રિતિ જહાંગીયાની, પ્રિયમણિ, પ્રિયદર્શિની, પરિણિતી ચોપરા, ફરહાનખાન, ફરાહ કરીમી, ફરીદા જલાલ, ફરીદા (બેબી) ફિયરલેસ નાદિયા બબીતા, બરખા, વિષ્ટ સેનગુપ્તા, બેગમ પારા, બિનારોય બી.સરોજા દેવી, બિપાશા બસુ, ભાનુપ્રિયા,ભારતી, ભારતી દેવી, ભાગ્યશ્રી, ભૂમિ ચાવલા,

ભૂમિ પેંડનેકર, મધુ, મધુબાલા, મધુમતી, મમતા કુલકર્ણી, મનીષા કોઇરાલા, મનીષા લાંબા, મનોરમા, મયુરી કાગો, માલા સિંહા, માધુરી દિક્ષિત, મહિમા ચૌધરી, મીના શૌરી, મીના કુમારી, મીનુ મુમતાઝ, મીનાક્ષી, મીનાક્ષી શેષાદ્રી, મોનિકા બેદી, મૌસમી ચેટરજી, મુમતાજ, મુનવ્વર સુલતાના, મુમતાજ શાંતિ, યામી ગૌતમ, યોગિતા બાલી, રવિના ટંડન, રતિ અગ્નિહોત્રી, રજની શર્મા, રંજીતા, રાજશ્રી, રાધિકા, રાજકુમારી, રામેશ્વરી, રાગિણી, રાધા સલુજા, રાની મુખરજી, રેખા, રેહાના સુલતાના, ટીના રોય, રીટા ભાદુરી, રીમા લાગુ, રુબી માયર, રૂચા ગુજરાતી, રીંકુ જયસ્વાલ, લક્ષ્મી, લલીતા કુમારી, લીલા મિશ્રા, લીલા ચીટનીસ, લીલા ચંદાવરકર, વહીદા રેહમાન, વિદ્યા સિંહા, વિજયા લક્ષ્મી, વિજ્યા ચૌધરી, વિદ્યા બાલન, વીમી, વીણા, વૈજયંતિ માલા, સઇદા ખાન, સની લીઓની, સરાહ જેનદીઆસ, સાધના, સારિકા, સાધિકા, સાહિરા, સાયરા બાનો, સારા અલીખાન સોનમ, સોનાલી કુલકર્ણી, સોનાલી બેન્દ્રે, સોહા અલી, સૈયામી ખરે, સીમી ગ્રેવાલ, સીમા દેવ, સિતારા દેવી, સુરૈયા, સુરૈયા ચૌધરી, સુસ્મીતા સેન, સુલક્ષણા પંડિત, સુમન લઘા, સુલોચના, સુમિત્રા દેવી, સુમન્તી ગુપ્તે, સુચિત્રા સેન, સુપ્રિયા ચૌધરી, સુપ્રિયા પાઠક, સ્મીતા પાટિલ, સ્નેહલતા, સ્મૃતિ વિશ્વાસ, સંધ્યા, સમીતા શેટ્ટી, શકુંતલા પરાંજપે, શમ્મી, શકીલા, શશીકલા, શર્મીલા ટાગોર, શબાના આઝમી, શાહીન, શાલિની, શોભા ખોટે, શીલા રામાણી, શિલ્પાશેટટી, શિલ્પા શિરોડકર, શાંતિ પ્રિયા, શ્યામા, શ્રદ્ધા કપૂર, શ્રીદેવી, શ્રુતિ હાસન, હની ઇરાની, હેમા માલિની, હેલન, હુમાખાન,.

ચંદ્ર-ચાંદનીથી અલંકૃત ગીતોના ગાયક (પુરુષ ગાયક)

અશોકકુમાર, અભિજીત, અમિતાભ બચ્ચન, અરીજીત સિંહ, અમન ત્રિખા, અમીત કુમાર, અરમાન મલિક, અમાન ચક્રવર્તી, અજય ઝીંગારન, અનીષ શર્મા, અરૂણ બક્ષી, અર્જુન ચાંડી, અફઝલ સાબરી, આનંદ બક્ષી, આમીરખાન, આતીફ અસલમ, એશકીંગ, એમ.એમ. ક્રીમ, એ.આર. રહેમાન, એસ.પી. બાલાસુબ્રમણ્યમ્, અંકિત તિવારી, ઇકબાલ સાબરી, ઇશાન, ઉદિત નારાયણ, ઉદ્ધવ ઉઝૈર, જસવાલ, ઉસ્તાદ રશીદખાન, કરીમ કમલાકર, કાદીરખાન, કે.કે. કૈલાસ ખેર, કિશોર કુમાર, કુમાર સાનુ, કૃણાલ ગાંજાવાલા, કુંદનલાલ સાયગલ, કલાંટન સીરેજો, ગુલામ અલી. ચિત્રગુપ્ત, ચિતલકર (સી. રામચંદ્ર), ચંદન દાસ, જગજીત સિંહ, જસપાલ સિંહ, જાવેદ બશીર, જે. મિની ગણેશન, જી.એમ. દુરાની, જોલી મુખરજી, ઝાવર હુસેન, ઝૂબિન નૌટિયાલ, તલત મહેમૂદ, તલત અઝીઝ, તપસ રોય, ત્રિલોક કપુર, દર્શન રાવલ, દેવનેગી, દિલીપ કુમાર, દ્વિજેન મુખર્જી, નરેનદ્ર ચંચલ, નાના પાટેકર, નોએલ જેમ્સ, નીતિન મૂકેશ, નિરજ શ્રીધર, નિખિલ પોલ જ્યોર્જ, નુસરત ફતેહ અલી ખાં, પરિચિત પાર્થિવ, ગોહિલ, પીયુષ મિશ્રા (પી.કે. મિશ્રા), પી.એ.કે. નવીનકુમાર, પંકજ ઉધાસ, પંકજ મલિક, પંઢરી નાથ કોલ્હાપુરે, પ્રતીક જોસેફ, પ્રભુદેવા પ્રશાંત, ફ્રાંસીસ વાઝ, બલબીર, બાલી બ્રહ્મભટ્ટ, બાબુલ સુપ્રિયો, બી.પાક (પ્રતીક બચ્ચન) ભૂપિન્દર સિંહ, ભૂપેન હજારિકા, મન્ના ડે, મનહર ઉધાસ, મહેન્દ્ર કપુર, મહેમૂદ, મનોહર શેટ્ટી, મીકા સીંગ, મામેખાન, મોતીલાલ મોહમદ રફી, મોહમ્મદ અઝીઝ, મોહિત ચૌહાણ, મૂકેશ, મૂર્તજા ખાન, મૂર્તજા ગુલામ, મુસ્તફા કાદિર, મુસ્તફા ઝાહિદ, યેશુ દાસ, રવિ (રવિશંકર શર્મા), રવિ ચૌધરી, રમેશ દેવ, રવિન્દ્ર સાઠે, રાહુલ દેવ બર્મન, રાહત ફતેહ અલીખાન, રામકમ લાની, રાકેશ પંડિત, રૂપકુમાર રાઠોડ, લકી અલી.

વિષ્ણુપંત પિગ્નીશ, વિનોદ રાઠોડ, વિશાલ દદલાની, વિપીન સચદેવા, સત્યશીલ દેશપાંડે, સપન ચક્રવર્તી, સી.એચ. આત્મા, સોનુ નિગમ, સુબિર સેન, સુરેન્દ્ર નાથ, સુરેશ વાડકર, સંજય પાઠક, સ્વાનંદકિટકીરે, શર્મીંદર પાલ, શાન, શબ્બીર કુમાર, શફકત અરમાન અલી, શાશ્વતસિંગ, શૈલેષ, શૈલેન્દ્રસિંગ, શિવમ મહાદેવન, શંકરમહાદેવન, શ્યામ (શ્યામલાલ), શ્યામલ કુમાર, હરિહરન, હિમેશ રેશમિયા.

ચંદ્ર-ગીતની ગાયિકાઓ

અમીરબાઇ કર્ણાટકી, અમૃતા ફડનવીસ, અલકા યાજ્ઞિક, અનુરાધા પૌંડવાલ, અરૂણા ઇરાની, આશા ભોંસલે, આરતી મુખરજી, ઉમા દેવી, ઉષા ખન્ના, ઉષા મંગેશકર, ઉષા તિમોતી, કમલ બારોટ, કલ્નપા શેટ્ટી, કવિતા કૃષ્ણમૂર્તિ, કાનનદેવી, કાજોલ, કેયા જેરેમીઆહ, કૃષ્ણા કલ્લે, ખુરશીદ બાનો, ગીતા દત્ત. ચિત્રા સીંગ, ચિત્રા કે.એસ., ચિન્મયી, ચંદા વીર્ક, ચંદ્રેયી ભટ્ટાચાર્ય, છાયા ગાંગુલી, જગજીત કૌર, જસ્પીન્દર નરૂલ્લા, જોહરાબાઇ અંબાલેવાલી. જોનીતા ગાંધી, જ્યોતિ, જીનત બેગમ.

ઝૂબેદા ખાનમ, દેવિકા રાની, તુલસી કુમાર, નસીમ અખ્તર, નિન્દી કૌર, નિકિતા ગાંધી, નૂરજહાં, નૂતન, નુપુર પંડિત, પરિણિતી ચોપરા, પલક મુછાલ, પમેલા ચોપરા, પરવીન શાકીર, પારૂલ ઘોષ, પુષ્પા હંસ, પૂર્ણા શેઠ, પૂર્ણિમા, પ્રમોદિની દેસાઇ, પ્રિતિ ઉત્તમ, પ્રિતિ પીંકી, બેલા શિંદે, બિના બેનર્જી, મધુશ્રી, મહાલક્ષ્મી ઐયર, મધુબાલા ઝવેરી, મેઘના મિશ્રા, મિનમીની, મીના કપુર, મીનુ પુરુષોત્તમ, મુબારક બેગમ, રાજકુમારી, રાધારાની, રેખા ભારદ્વાજ, રૂના લૈલા, રંજના જોગલેકર, લતા મંગેશકર, લલીતા ઉંદેલકર, વાણી જયરામ, વૈશાલી માડે, સબિતા બેનર્જી, સપના અવસ્થી, સનાહ મોઇદૂત્તિ, સાધના સરગમ, સાયરા બાનો, સારિકા કપુર, સોનાલી રાઠોડ, સિતારા દેવી, સુનિધિ ચૌહાણ, સુધા મલ્હોત્રા, સુલોચના કદમ, સુજાતા મોહન, સુલક્ષણા પંડિત, સુરૈયા, સુમન કલ્યાણપુર, સુમેઘા કરમાકર, સુરિન્દરકૌર, સુજાતા ભટ્ટાચાર્ય, સુમન શ્રીધર, સુઝાન, સુકિતી કકર, સંધ્યા મુખરજી, સ્મીતા પાટિલ, સુષ્મા શ્રેષ્ઠ, શબાના આઝમી, શમશાદ બગેમ, શસા તિરૂપતિ, શારદા, શોભા ગુર્તુ, શાંતિ માથુર, શ્રેયા ઘોષાલ, શ્વેતા પંડિત, હર્ષદીપ કૌર, હની ઇરાની, હમસિકા ઐયર, હેમલતા.

ચંદ્રથી સજાવેલ ગીતોના ગીતકાર (પુરુષ)

અનજાન, અભિલાષ, અમીત ખન્ના, અમીત ભટ્ટાચાર્ય, અમિતાભ ભટ્ટાચાર્ય, અસદ ભોપાલી, અકબર સમીરી, અસગર સરહદી, અબ્બાસ ટાયરવાલા, અઝીઝ કસ્મીરી, અશ્ક ઇબ્રાહીમ, આનંદ બક્ષી, આરઝૂ લખનવી, આલમખાન, આદિત્ય ચોપરા, આઇસી કપુર, આનંદ રાજ આનંદ, એ.શાહ, એ. કરીમ, એ.કે.વ્યાસ, એસ. ખલીલ, એસ. રતન, એસ.એસ. બિહારી, એમ.જી. હસ્મત, એમ.એલ. ખન્ના, ઐશ કંવલ, અંજૂમ જયપુરી, અંજુમ પીલીભીતી, ઉદ્ધવ કુમાર, ઉપેન્દ્ર ઝા, ઇશ્વરચંદ્ર (પંડિત), ઇશ્વરચંદ્ર કપુર, ઇન્દીવર, ઇકબાલ શાહીન, ઇબ્રાહીમ અશ્ક, ઇર્શાદ કામિલ, ઇબ્ન એ ઇન્સાં. કમર જલાલાબાદી, કાતિલ સિપાહી, કેદાર શર્મા, કૈફ ઇરફાની, કૈફ ભોપાલી, કૈફી આઝમી, કૌસર મુનિર, કિરન આર, કુમાર, કુકુ પ્રભાસ,કુલવન્ત જાની, કંવર કુમાર.

ગુલઝાર, ગુલશન, બાવરા, ગૌહર આઝમી, ગૌહર કાનપુરી, જલીસ, શેરવાની, જાવેદ અખ્તર, જી.એસ. રાવલ, જી.એસ. નેપાલી (ગોપાલસિંહ નેપાલી) જાં નિસાર અખ્તર, ઝમીર કાઝમી, ઝીયા સરહદી, ડબુ મલિક, ડી.એન. મધોક (દીના નાથ મધોક), તનવીર નકવી, તુલસી કુમાર, તુફૈલ હુશિયારપુરી, દરબારી લાલ, દેવ કોહલી, દિલીપ તાહિલ, નવાબ આરઝૂ, નક્શ લાલપુરી, નરેન્દ્ર શર્મા (પં.), નાસીર ફરાઝ, નિલકંઠ તિવારી, નીતિન, નીતિન રાઇકવાર, નીદા ફાજલી, નીરજ, નીકીલ શંકર, નીલેષ મિશ્રા, નુસરત બદ્ર, નૂર લખનવી, પરવેઝ શમ્સી, પી. પંકજ, પિયુષ મિશ્રા (પી.કે. મિશ્રા) પયામ સઇદી, પુરૂષોત્તમ પંકજ, પ્રદીપજી (કવિ), પ્રેમ ધવન, પ્રકાશ મેહરા, પ્રસૂન જોષી, પ્યારેલાલ સંતોષી, પંડિત ઇન્દર, પંડિત નરેન્દ્ર શર્મા, પંડિત ભૂષણ, ફઝલ અનવર, ફારૂક કૈસર, ફિરોઝ જલંધરી.

બશર નવાઝ, બાલ કવિ બૈરાગી, બેહઝાદ લખનવી, બુદ્ધિચંદ્ર અગરવાલ (મધૂર) ભગવદદત્ત મિશ્રા, (બી.ડી. મિશ્રા), ભરત વ્યાસ, ભાવન ધનક, મહેન્દ્ર દહલવી, મનોજ મુન્તઝીર, મહેબૂબ, મહેબૂબ ફોતવાલ, મકદૂમ મોહિનુદ્દીન, મધૂર (પંડિત), મયુર પૂરી, મજરૂહ સુલતાનપુરી, મંદિર ઉલ કાદરી, મુસ્તફા ઝાહિદ, મુંશીર કાઝમી, મોહનસિંહ, યોગેશ, રમેશ ગુપ્તા, રવિ (રવિશંકર શર્મા), રવિન્દ્ર જૈન, રવિન્દ્ર રાવલ, રજત અરોરા, રમેશ ચંદ્ર પાંડે, રાજેન્દ્ર કૃષ્ણ, રાહી માસૂમ, રઝા, રાહત ઇન્દોરી, રાજેશ નાહરા, રાજેશ જૌહરી, રાજેશ જોષી, રાજા નવાથે, રાજા મહેંદી અલીખાં, રીષી આનંદ.

વસંત દેવ, વર્મા મલિક, વાયુ, વી.પી. સિંહ (ડૉ. વિજય અકેલે, વિઠ્ઠલભાઇ પટેલ, વિશ્વેશ્વર શર્મા, વિભુ પુરી સઇદ કાદરી, સમીર, સફદર આદ, સરતાજ રહેમાની, સાહિર લુધિયાનવી, સાવન કુમાર, સિદ્ધાર્થ, સુદર્શન ફકીર, સુનીલ ઝા, સૂરજ સનીમ, સંદીપ ખરે, સંદીપ નાથ, સંદીપ વર્મા, સંજય છેલે, સંતોષ સ્વાનંદ કીરકીરે, શમ્સ અઝીમાબાદી, શમ્સ લખનવી, શબ્બીર અહમદ, શહચ્યાર, શબા અફઘાની, શકીલ બદાયુની, શૈલેન્દ્ર, શૈલી શૈલેન્દ્ર, શિવાન રિઝવી, શ્યામ અનુરાગી, શ્યામરાજ, હસરત જયપુરી, હરીશચંદ્ર

મહિલા ગીતકાર

અમૃતા પ્રિતમ, અન્વિકા દત્ત, ગરીમા, નિરૂપા રોય, પલક મુછલ, પદમા સચદેવ, પ્રિયા પંચાલ, માયા ગોવિંદ, મિતાલી શશાંક, મિસ કમલ, રશ્મિ સહગલ, રાની મલિક, વાજેદા તબસ્સુમ, મીરા બાઇ (ભજન) કુલ (૧૪)

ચંદ્રથી સજાવેલ ગીતોના સંગીતકારો (પુરુષ)

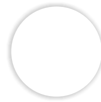
અનિલ બિશ્વાસ, અનુ મલિક, અમન મલિક, અમાલ મલિક, અર્કો (અર્કો પ્રાવો મુખરજી), અમીત ત્રિવેદી, અલી અકબરખાં, અદનાન સામી, અણ કુમાર, અનિરુદ્ધ, અભિલાષ, અમરદીપ નિજ્જર, અમિતાભ ભટ્ટાચાર્ય, અવિનાશ વ્યાસ, અલ્તમશખાન, આનંદ - મિલિંદ, આનંદ ચિત્રગુપ્ત, આદેશ શ્રીવાસ્તવ, આર. રતન, આર. વૈદ્યનાથન, આનંદરાજ આનંદ, આનંદ કુરહેકર, આર.કે. નારાયણરાવ, આર.સી બોરાલ (રામચંદ્ર બોરાલ), એ.કે. વ્યાસ, એન દત્તા (નારાયણ દત્તા) એ.આર. રહેમાન, એમ. એમ.કીમ, એમ.એસ. વિશ્વનાથન, એસ. રાજેશ્વર રાવ, એસ.એન ત્રિપાઠી, ઓ.પી. નૈયર, ઓમકાર રાણા, ઇકબાલ કુરેશી,

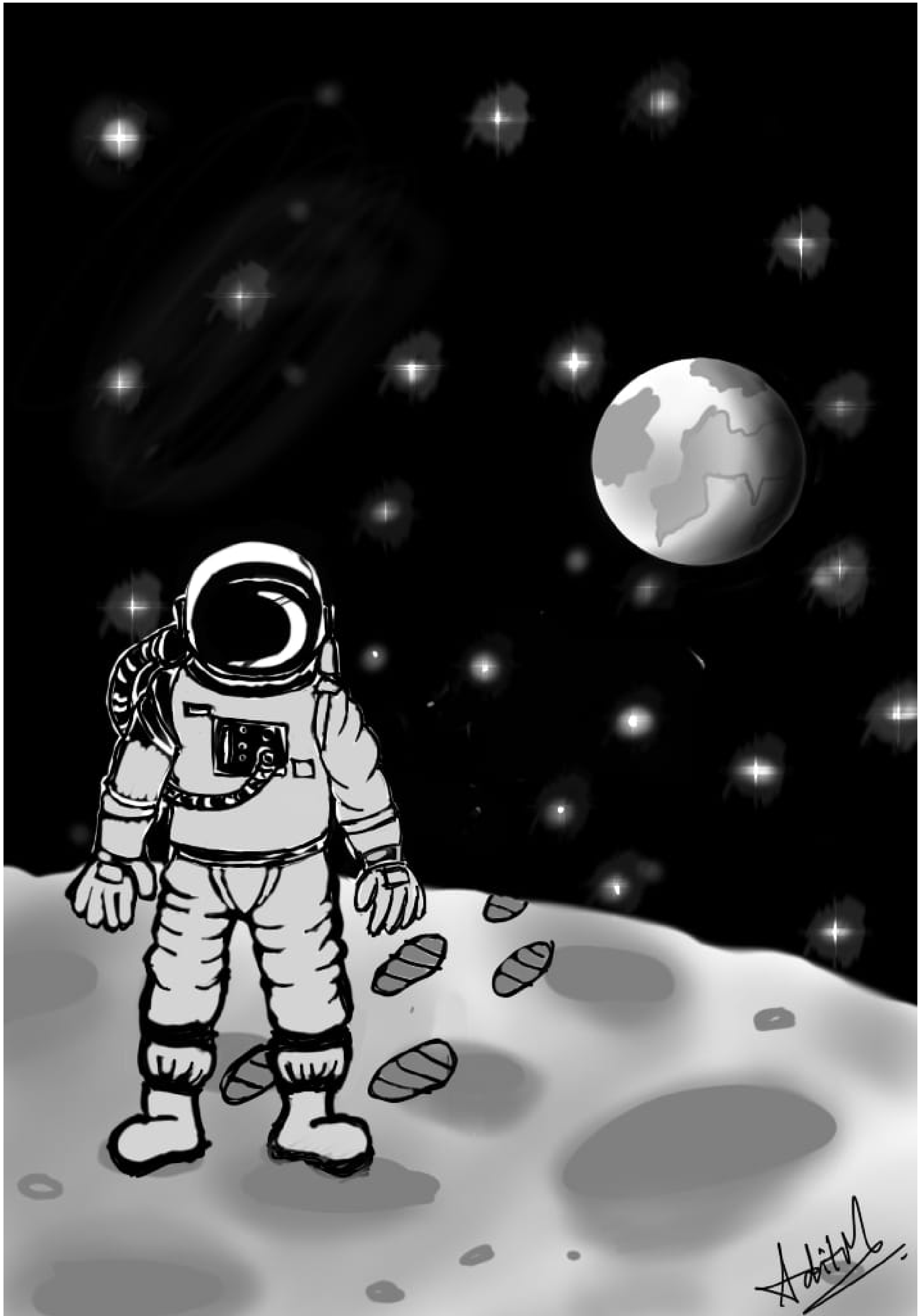
ઇસ્માઇલ દરબાર, ઉત્તમ સીંગ, કલ્યાણજી વીરજી શાહ, કલ્યાણજી- આણંદજી, કમલ દાસગુપ્તા, કનકરાજ, કાનુ રોય, કિશોર કુમાર, કિશોર શર્મા- મહેશશર્મા, કુમાર, કુલદીપસીંગ, કેતન સોઢા

ખેમચંદ પ્રકાશ, ખૈયામ, ખુરશીદ અનવર, ગણેશ, ગુલામ મોહમદ, ગુલામ હૈદર, ગોવિંદરામ (પંડિત), ચિત્રગુપ્ત, ચીક ચોકલેટ (એન્ટોનિયો ઝેવરવાઝ) જયદેવ, જીત ગાંગુલી, જતીન લલીત, જાની બાબુ કવ્વાલ, જીગર સરૈયા, જી.એસ. કોહલી, જુગલ કિશોર- તિલકરાજ, ટી.કે. રામામૂર્તિ, ડબ્બુ મિલક, દત્તા કોરગાંવકર, દત્તારામ, દિલીપ ધોળકીયા, દિલીપ સેન- સમીર સેન, ધનીરા, નદીમ-શ્રવણ, નારાયણ દત્તા (એન. દત્તા), નિકિલ-વિનય, નિસાર, નૌશાદ, પરદેશી પિયુષ મિશ્રા, પ્રિતમ, પ્રેમધવન, પંડિત, શિવરામ, પંડિત અમરનાથ, પંકજ મલિક, ફકીર મોહમ્મદ- લાલા આસર, ફિરોઝ નિઝામી, બપ્પી લાહિરી બિટ્ટુ, બી.દાસગુપ્તા, બિલાલ સઇદ, બી.એસ. કલ્લા, બુલો સી રાની (બુલો ચંદીરામ રામચંદાની) ભૂપેન હજારિકા, મન્નાડે, મહેશ-કિશોર (શર્મા), મદન મોહન, મનોજ તાપડિયા, મણિશંકર, મીત બ્રોસ, મોન્ટી શર્મા, મીર સાહેબ, મિથુન શર્મા, મુકુલ રોય, મુસ્તફા ઝાહિદ, માસ્ટર માધવલાલ દામોદર, રવિ (રવિશંકર શર્મા), રવિન્દ્ર જૈન, રમેશ નાયડુ, રઇસ ભરતીયા, રફીક ગઝનવી, રશીધ અત્રે, રાજકમલ, રામ-લક્ષ્મણ, રામલાલ, રામ ગાંગુલી, રાજેશ રોશન, રોશન, રાહુલદેવ બર્મન, રોચક કોહલી, રોબીન બેનર્જી, લક્ષ્મીકાંત- પ્યારેલાલ, લચ્ચીરામ, લલીત સેન, લકી અલી, લાલ મોહમ્મદ, વસંત દેસાઇ, વિજુ શાહ, વિશાલ- શેખર, વિશાલ ભારદ્વાજ, વિનોદ, વિલાયત અલીખાં, વિકી પ્રસાદ, વિજય કૃષ્ણમૂર્તિ, વિષ્ણુ નારાયણ, વિશ્વનાથ રામમૂર્તિ, સચિન દેવ, બર્મન, સરદાર મિલ, સલીલ ચૌધરી, સતીષ ભાટિયા, સજ્જાદ હુસૈન, સચિન-ગુજર, સચિન સંઘવી, સાજીદ-વાજીદ, સી.રામચંદ્ર, સોનિક- ઓમી, સોનુ નિગમ, સુરેશતલવાર, સુધીર ફડકે, સુનિલ ઝા, સંજય લીલા ભણસાલી, સંદેશ શાંડિલ્ય, સંદીપ ચોપરા, સંતોષ નાયર, સંજય પાઠક- સંતોષ સીંગ, સંજીવ- દર્શન, સ્નેહલ ભાટકર, શસ્ત્રસિંહ ભાટીયા, શાર્દુલ કવાત્રા, શાકતઅલી દહેલવી, શિવહરિ, શિવરામકૃષ્ણ, શંકરલાલ, શંકર-જયકિશન, શંકરરાવ-શાંતનુ મોઈત્રા અહેસાન-લોય, શાંતનુ મોઇત્રા, શ્યામ સુંદર, હરિપ્રસન્ના દાસ, હાફીઝ ખાન, હેમંત કુમાર, હિમેશ રેશમીયા, હુસ્નલાલ- ભગતરામ, હંસરાજ બદલ, હૃદયનાથ મંગેશકર, હેમંત ભોંસલે, જ્ઞાનદત્ત.

મહિલા સંગીતકાર :

ઉષા ખન્ના, સરસ્વતી દેવી, નીતા સેન.

૨૪
મીશન મુનઃ ઢૂંઢો રે ચાંદ

ચંદ્ર હંમેશાં પૃથ્વી વાસીઓ માટે કુતુહલ પ્રેરક તથા સ્વપ્નલોક જેવો રહ્યો છે. પાતળી અર્ધ ગોળાકાર રેખા, અર્ધગોળાકાર, વધતી ઘટતી કળાઓ તેમજ થાળી જેવા ગોળઆકારને લીધે ચંદ્ર સૌ કોઇને મોહિત કરે છે. બાળ વાર્તાઓમાં ચંદ્ર પરીઓના દેશ તરીકે વર્ણવાયો છે. સફેદ, રૂપેરી, શીતળ ચાંદની વાળા ચંદ્રના મેઘાવી રૂપનું માનવ જાતને ભારે ઘેલું લાગ્યું છે. વિશ્વની લગભગ તમામ સભ્યતા- સંસ્કૃતિઓમાં ચંદ્ર વિશે વિવિધ કલ્પના સભર માન્યતાઓ પ્રાચીન કાળથી પ્રચલિત છે.

ચંદ્ર ઉપર જવા માટેની માનવીની યાત્રાને વૈજ્ઞાનિક ઢબની કલ્પનાસભર નવલકથા (સાયન્સ ફિક્શન) વડે સૌ પ્રથમ વાર ફ્રેંચ સાહિત્યકાર જુલે વર્ન (Jules Verne) દ્વારા ઇ.સ. ૧૮૬૫માં રજૂ કરવામાં આવી હતી. નવલકથાનું શીર્ષક હતું From the Earth to the moon.આ નોવેલના ઉત્તરાર્ધ (સીકવલ) રૂપે જૂલે વર્ને ઇ.સ. ૧૮૭૦માં Around the moon નવલકથા રજૂ કરી હતી. જૂલે વર્ને અવકાશયાત્રીઓને જાયન્ટ સ્પેશ ગન દ્વારા વિશાળ બુલેટજેવા વાહનમાં ચંદ્ર ઉપર જતા હોવાની કલ્પના કરી હતી.

અંગ્રેજ સાહિત્યકાર એચ.જી. વેલ્સે (H.G. Wells) ઇ.સ. ૧૯૦૧માં ચંદ્રયાત્રાની વૈજ્ઞાનિક નોવેલ The first men in the moon રજૂ કરી હતી. અવકાશયાત્રીઓ એન્ટી ગ્રેવીટી બળતણ- પદાર્થના ઉપયોગ કરીને યાન દ્વારા ચંદ્ર ઉપર જાય છે.

ફ્રેંચ ફિલ્મ ડાયરેક્ટર જ્યોર્જ મિલીસ, (George Melies) ઇ.સ. ૧૯૦૨માં A trip to the moon ફિલ્મનું નિદર્શન કર્યું હતું, જેમાં આકાશયાત્રીઓ રોકેટ દ્વારા ચંદ્ર ઉપર ઉતરાણ કરે છે. બીજા વિશ્વયુદ્ધ દરમ્યાન મિસાઇલોનો વિકાસ થયો હતો. અને રોકેટની કલ્પના વિકસી ચૂકી હતી. અમેરિકી ફિલ્મ નિર્દેશક ઇર્વીંગ પિયેલે ઇ.સ. ૧૯૫૦માં Destination Moon ફિલ્મનું નિર્દેશન કર્યું હતું, જેમાં એક વૈજ્ઞાનિક રોકેટ વડે ચંદ્ર ઉપર ઉતરાણ કરે છે. ચંદ્ર ઉપર માનવીઓની સાહસિક યાત્રાઓ વિશે ઘણા સાયન્સ ફિકશન બન્યા છે. તથા

ઘણી ફેન્ટસી ફિલ્મો બની છે. ઇ.સ. ૧૯૬૩માં ચંદ્રયાત્રાની સાહસિક રોમાંચક ફિલ્મ, તમિળ ભાષામાં બની હતી. જેનું શીર્ષક હતું કલાઇ અરાસી ચંદ્ર યાત્રા ઉપર વૈજ્ઞાનિક ઢબની કાલ્પનિક ફિલ્મ હિન્દી ભાષામાં ઇ.સ. ૧૯૬૭માં રીલીઝ થઇ હતી. જેનું શીર્ષક હતું ચાંદ પર ચઢાઇ.

બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી રશિયા અને અમેરિકા એ બે મહાસત્તાઓ વચ્ચેના મહાસત્તાઓ વચ્ચેના શીત યુદ્ધનીસ્થિતિમાં પચાસના (૧૯૫૦) દાયકામાં અવકાશયાત્રાની તૈયારીઓ શરૂ થઇ હતી. સૌ પ્રથમ વાર રશિયા એ ૪ ઓક્ટોબર ૧૯૫૭ના રોજ રોકેટની મદદથી અવકાશયાન મોકલ્યું હતું, ત્યારથી અવકાશ યુગનો પ્રારંભ થયો ગણાય. ૩ નવેમ્બર ૧૯૫૭ના રોજ રશિયાએ અવકાશયાનમાં સૌ પ્રથમ વાર સજીવ પ્રાણી મોકલ્યું હતું. Laika નામની 3 વર્ષની કુતરી અવકાશયાત્રા કરનાર પૃથ્વી પરનું સૌ પ્રથમ સજીવપ્રાણી છે.

૧૨, એપ્રિલ ૧૯૬૧ના રોજ રશિયાએ યુરિ ગાગારિનને અવકાશમાં મોકલ્યો હતો જે વિશ્વનો પ્રથમ અંતરિક્ષયાત્રી બન્યો હતો. યુરિ ગાગરિને અવકાશયાનમાં પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા કરી હતી.

સોવિયેત રશિયાએ ૩ ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૬નારોજ એરબેગથી સંરક્ષિત એવી ૯૯ કિલો ગ્રામની કેપ્સુલનું સફળ ઉતરાણ ચંદ્રની સપાટી પર કરાવ્યું હતું. પૃથ્વી પરથી ચંદ્ર પરનું કોઇ પદાર્થનું આ સૌ પ્રથમ સફળ ઉતરાણ હતું. જો કે આ અગાઉ ૧૩ સપ્ટેમ્બર ૧૯૫૯ના રોજ રશિયા દ્વારા લ્યુના-૨ ચંદ્ર પર મોકલવામાં આવ્યું હતું. જે ચંદ્રને સ્પર્શનાર સૌ પ્રથમ પૃથ્વી પરથી મોકલાવેલ પદાર્થ છે.

સાઇઠ (૧૯૬૦)ના દશકાના પ્રારંભે અમેરિકી પ્રમુખ જ્હોન ઓફ કેનેડીએ મહત્ત્વાકાંક્ષી મુનમીશનકાર્યક્રમને લીલીઝંડી આપી અને સમાનવ યાન ચંદ્ર ઉપર ઉતારવાના પ્રયાસો અમેરિકી વૈજ્ઞાનિક સંસ્થા NASAએ શરૂ કર્યા. રશિયાએ ચંદ્ર ઉપર ઘણા સમય અગાઉ માનવસર્જિત પદાર્થ ચંદ્ર પર મોકલ્યા હતા અને માનવ રહિત યાનના સફળ ઉતરાણ કરાવ્યા હતા. પરંતુ ચંદ્ર ઉપર સમાનવ યાનના ઉતરાણમાં અમેરિકા સફળ બન્યું. અત્યાર સુધી સમાનવ સફળ ઉતરાણ કરનાર એકમાત્ર દેશ અમેરિકા જ છે. રવિવાર, ૨૦ જુલાઇ ૧૯૬૯ના રોજ (ભારતમાં ૨૧ જુલાઇ, સોમવાર) અમેરિકાના લ્યુનર મોડ્યુલ ઇગલે સમાનવ ચંદ્રની ધરતી પર સફળ ઉતરાણ કર્યું હતું. કમાન્ડર નીલ આર્મસ્ટ્રોંગ અને લ્યુનર મોડ્યુલ પાયલોટ બઝએલ્ડ્રીન ચંદ્ર પર ઉતરનાર સૌ પ્રથમ માનવીઓ છે.

અમેરિકાની વૈજ્ઞાનિક અવકાશ સંશોધન સંસ્થા નાસા દ્વારા અમલમાં મૂકાયેલ ચંદ્ર મિશનમાં ઇ.સ. ૧૯૬૯ થી ૧૯૭૨ દરમ્યાન કુલ ૬ ટીમો ચંદ્રની યાત્રાએ ગયી છે. જે અંતર્ગત દરેક મીશનમાં બે યાત્રીઓએ ચંદ્ર પર ઉતરાણ કર્યું છે. તે મુજબ કુલ ૧૨ યાત્રીઓ ચંદ્ર ઉપર ઉતર્યા છે. આ ચંદ્રયાત્રીઓના નામ આ પ્રમાણે છે. નીલ આર્મસ્ટ્રોંગ, એડવીન (બઝ) એલ્ડ્રીન, એલન બીન, પીટ કોનાર્ડ, ચાર્લ્સ ડ્યુક, જેમ્સ ઇરવીન, એડગર, મિશેલ, ડેવિડ સ્કોર, એલન શેફર્ડ, જ્હોન યંગ, હેરીસન સ્મીથ અને યુજીન સર્નન.

ચંદ્ર ઉપર સૌ પ્રથમ વાર પગ મૂકનાર અને ચાલનાર માનવી નીલ આર્મસ્ટ્રોંગ હતો, જ્યારે સૌથી છેલ્લી ચંદ્ર પર ચાલનાર માનવી છે યુજીન સર્નન. ચંદ્ર ઉપર સૌથી છેલ્લે ૧૭ ડિસેમ્બર ૧૯૭૨ના રોજ હેરીસન સ્મીથ અને યુજીન સર્નર ચાલ્યા હતા, તે પછીકોઇ પૃથ્વીવાસી માનવીએ ચંદ્રની ધરતી પર પગ મૂક્યો નથી.

ચંદ્ર મિશન દરમ્યાન સૌ પ્રથમ મિશનમાં ભાગ લેનાર પરંતુ ચંદ્રની ભ્રમણ કક્ષામાં રહેનાર પાયલટ માઇકલ કોલિન્સ બે વાર ચંદ્રમિશનમાં પાયલટ તરીકે જોડાયો હતો, પરંતુ ચંદ્ર ઉપર ઉતરવાનું સૌભાગ્ય તેને સાંપડ્યું ન હતું. છેલ્લા ત્રણ મિશન દરમ્યાન ચંદ્ર યાત્રામાં માનવ યાત્રીઓ સાથે રોબોટ પણ મોકલવામાં આવ્યા હતા.

ભારતની અવકાશ સંશોધન સંસ્થા ઇસરો (ISRO)એ ૧૪ નવેમ્બર, ૨૦૦૮નાં રોજ માનવરહિત ચંદ્રયાન-૧ ચંદ્રની ઓરબીટમાં મોકલ્યું હતું, જેણે ચંદ્રની પરિક્રમા કરીને ઘણા ફોટોગ્રાફ તથા ઉપયોગી માહિતી મોકલી હતી. ઇ.સ. ૨૦૧૧ના અંતમાં આ યાનનો રેડિયો સંપર્ક છૂટી ગયો હતો. અને ચંદ્ર પર નિયંત્રિત ક્રેશ ૧ માર્ચ ૨૦૦૯ના રોજ કર્યું હતું. જ્યારે ૧૪ ડિસેમ્બર, ૨૦૧૩ના રોજ ચાંગ-૩નું સફળ ઉતરાણ (સોફ્ટ લેન્ડીંગ) કરાવ્યું હતું. તે પણ ચીને ચાન્ગા-૪નું ચંદ્ર પર સફળ ઉતરાણ ૩ જાન્યુઆરી ૨૦૧૯ના રોજ કરાવ્યું હતું. રશિયા અને અમેરિકાના યાનનાં ઉતરાણ ૩ જાન્યુઆરી ૨૦૧૯ના રોજ કરાવ્યું હતું. રશિયા અને અમેરિકાના યાનનાં ઉતરાણ ચંદ્રની પૃથ્વીથી નજીકની સરફેસ પર કરવામાં આવ્યા હતા. જ્યારે ચીને તેના ચંદ્રયાનનું ઉતરાણ પૃથ્વીથી દૂરની સપાટી પર કરાવ્યું હતું.

ભારતે ચંદ્રયાન-૨નું લોન્ચીંગ ૨૨ જુલાઇ ૨૦૧૯ના રોજ કર્યું હતું, જે ચંદ્રની ઓરબીટમાં ૨૦ ઓગષ્ટ ૨૦૧૯ના રોજ કરાવ્યું હતું. રશિયા અને અમેરિકાના યાનનાં ઉતરાણ ચંદ્રની પૃથ્વીથી નજીકની સરફેસ પર કરવામાં આવ્યા તા, જ્યારે ચીને તેના ચંદ્રયાનનું ઉતરાણ પૃથ્વીથી દૂરની સપાટી પર કરાવ્યું હતું.

ભારતે ચંદ૩યાન-૨નું લોન્ચીંગ ૨૨ જુલાઇ ૨૦૧૯ના રોજ કર્યું હતું, જે ચંદ્રની ઓરબીટમાં ૨૦ ઓગષ્ટ ૨૦૧૯ના રોજ સ્થાપિત થયું હતું અને ૪૮ દિવસે ૭ સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૯ના રોજ ચંદ્ર પર લેન્ડ થવાનું હતું. ચંદ્રયાનથી વિક્રમ સફળતા પૂર્વક છૂટું પડ્યું પરંતુચંદ્રની સપાટીથી ફક્ત ૨.૧ કિલો મીટરની દૂરીએ ઇસરોનો સંપર્ક છૂટી ગયો અને વિક્રમનું સોફ્ટ લેન્ડીંગ થઇ શક્યું નહિં. જો કે ભારેત મોકલેલ ચંદ્રયાન-૨નું વિક્રમ ચંદ્રની સપાટી પર ઉતર્યું, પરંતુ તે હાર્ડ લેન્ડીંગ હતું અર્થાત્ તે તૂટી પડ્યું હતું. ભારતનો ચંદ્રયાન-૨નો કાર્યક્રમ અત્યંત મહત્વાકાંક્ષી હતો કારણ કે લેન્ડીંગની જગ્યા ચંદ્રના દક્ષિણ ધ્રુવ તરફની હતી.

અત્યાર સુધી રશિયા, અમેરિકા અને ચીને ચંદ્રની ધરતી પર યાનનું સફળ ઉતરાણ કરાવ્યું છે, જ્યારે ભારતે ચંદ્રની ધરતી પર નિષ્ફળ ઉતરાણ (હાર્ડ લેન્ડીંગ) કરાવ્યું છે. હવે ભારત દ્વારા નવેમ્બર ૨૦૨૦ સુધીમાં ચંદ્રયાન-૩ મિશન વડે ચંદ્ર ઉપર સોફ્ટ લેન્ડીંગ કરવાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે.

ચંદ્રયાત્રા દરમ્યાન નીલ આર્મસ્ટ્રોંગને ચીનની દિવાલ દેખાઇ હતી, જે સેંકડો માઇલ લાંબી છે. ચંદ્ર ઉપર ઉતર્યા પછી નીલ આર્મસ્ટ્રોંગે અમેરિકી પ્રેસિડન્ટ નિકસન સાથે દૂરભાષ વાત કરી હતી. તેણે કહ્યું હુતં કે, ચંદ્રની સપાટી સરસ છે અને તદ્દન ઝીણી ધૂળવાળી છે. મારા બૂટ પર હું ચંદ્રની ધૂળને ઊંચકી શકું છું. ચંદ્રની ધૂળ મારા બૂટને પાતળા પડ રૂપે ચોંટે છે. ચંદ્રની ધૂળમાં મારા પગ એક ઇંચના આઠમા ભાગ જેટલા ઊંડા ઉતરે છે અને ધૂળમાં પડેલાં મારા પગલાં હું સ્પષ્ટ રીતે જોઇ શકું છું.

ચંદ્રની ધરતી પર સૌ પ્રથમ માનવ પગલું પાડનાર નીલ આર્મસ્ટ્રોંગે કહ્યું હુતં કે માનવ માટેનું એક નાનું પગલું માનવજાત માટે વિશાળ કૂદકો છે. (One Step for man, one giant leap for mankind.) ચંદ્ર પર સૌ પ્રથમ મિશનના ભાગરૂપે ઉતરનાર એડવીન (બઝ) એલ્ડ્રીને ઉદ્‌ગાર કાઢ્યા હતા. Magnificent desolution અર્થાત્‌, ભવ્યન નિર્જનતા. ચંદ્ર પર નીલ આર્મસ્ટ્રોંગે સૌ પ્રથમ પગ મૂક્યો તે જગ જાહેર છે. જો કે ચંદ્ર પર સૌ પ્રથમ Pee (પેશાબ) કરનાર એડવીન એલ્ડ્રીન છે બઝ એલ્ડ્રીને ચંદ્ર પર ગુનગુનાટ (humming, murmuring, buzzing) કર્યો હતો. અને પોતાની સાથે લાવેલ વાઇન પણ પીધો હતો. (ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડીયા, ૧૪ જુલાઇ, ૨૦૧૯, પેજ ૧૩)

નીલ આર્મસ્ટ્રોંગનો જન્મ ૫ ઓગષ્ટ ૧૯૩૦ના રોજ થય. હતો, જેણે ૨૦ જુલાઇ ૧૯૬૯ના રોજ ૩૯ વર્ષની વયે ચંદ્ર પર પગ મૂક્યો હતો. ચંદ્ર ઉપર સૌ પ્રથમ વાર પગ મૂકનાર આ માનવીનું ૨૫ ઓગષ્ટ ૨૦૧૨ના રોજ ૮૨ વર્ષની વયે અવસાન થયું હતું. ફિલ્મી ગીતોમાં ચંદ્રનો ભરપૂર ઉપયોગ થયો છે. ચંદ્ર ઉપરના સેંકડો ગીતો પૈકી એક ગીત ખૂબ જાણીતું છે.

ખોયા ખોયા ચાંદ, ખુલા આસમાન

આંખો મેં સારી રાત જાયેગી

તુમકો ભી કેસે નીંદ આયેગી હો... હો...

(કાલાબાઝાર (૧૯૬૦) મો. રફી)

ચંદ્રને સૌ પ્રથમ જે માનવીનો પરિચય થયો, જે માનવી તેનો સૌ પ્રથમ, મહેમાન બન્યો તેના મૃત્યુ પ્રસંગો કોઇ કવિએ ગીતની પેરોડી કરી હશે....

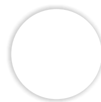
રોયા રોયાચાંદ...

એક રાત ફિલ્મમાં મૂકેશે ગાયેલ આ દર્દ ભર્યું ગીત નીલ આર્મસ્ટ્રોંગના મૃત્યુ વેળા શ્રદ્ધાંજલિ રૂપે રજૂ થયું હશે...

આજ તુમસે દૂર હોકર ઐસે રોયા મેરા પ્યાર.

ચાંદ રોયા, સાથ મેરે, રાત રોઇ બારબાર.

ચંદ્રના રહસ્ય જાણવા માટેનાં ચંદ્રમિશન હજુ ચાલુ જ છે. અમેરિકી વિજ્ઞાન સંસ્થા નાસા પણ ફરીથી, ચંદ્ર પર સમાનવ (ચંદ્રયાત્રી સહિત) યાન મોકલવા તૈયારી કરી રહ્યું હોવાનું કહેવાય છે.

૨૫
ધરતીને ચાર ચાંદ લાગી જાય

સામાન્ય રીતે એવું મનાય છે કે પૃથ્વીને એક જ કુદરતી ઉપગ્રહ- ચંદ્ર (Moon) છે. નરી આંખે પૃથ્વી પરથી ચંદ્ર જ જોઇ શકાય છે, પરંતુ ઇ.સ. ૧૯૭૭માં પૃથ્વીનો વધુ એક કુદરતી ઉપગ્રહ શોધાયો, જે ત્રણ માઇલનો પરિઘ ધરાવે છે અને તે કરૂઇથન નામે ઓળખાય છે. વૈજ્ઞાનિકોના માનવા પ્રમાણે પૃથ્વીને કુલ સાત જેટલા કુદરતી ઉપગ્રહો છે, જે પૈકી નરી આંખે ફક્ત ચંદ્રને જ જોઇ શકાય છે, જ્યારે બાકીના ઉપગ્રહો નરી આંખે જોઇ શકાતા નથી. આવા ખૂબ જ નાના કુદરતી ઉપગ્રહોને Near earth Asteroids (NEAs) કહેવામાં આવે છે.

એવું માનવામાં આવે છે કે મંગળને બે, શનિને ત્રેવીસ અને ગુરૂને ચાર મોટા કદના કુદરતી ઉપગ્રહો છે. પૃથ્વીને તોપૃથ્વી પરથી નરી આંખે જોઇ શકાય તેવા મોટા કદનો એક જ કુદરતી ઉપગ્રહ ચંદ્ર છે.

ચંદ્ર એ સૂર્ય પછીનો આકાશમાં દેખાતો મોટો- પ્રકાશિત પદાર્થ છે, જે તેની ચાંદની તેમજ કળાઓને પરિણામે એટલા સુંદર નજારા સર્જે છે કે તેના વિશે એક મુહાવરો પ્રચલિત છે.

ચાર ચાંદ લાગી જવા!

કોઇ પ્રસંગ વધુ સારો બની રહે ત્યારે કહેવાય છે-

ચાર ચાંદ લાગી ગયા!

ચાંદ ખૂબ જ સુંદર છે, સુંદરતાનું પ્રતીક છે. એક જ ચાંદ જો આટલો સુંદર હોય તો ચાર ચાંદ કેવા સુંદર લાગે! ચાર ચાંદ જેવા સુંદર નજારા પેદા કરે મંગળ, ગુરૂ અને શનિને એક કરતાં વધુ ઉપગ્રહો છે, એ બધા ચંદ્રો અને તેમાંથી રેલાતી ચાંદનીના દૃશ્યો કેવા અદ્‌ભૂત હશે!

ચંદ્ર એ આકાશમાં ચમકતો સુંદર આકર્ષક પદાર્થ છે, જે સૌને મોહિત કરે છે. બાળકો માટે તે ચંદામામા છે તો પરીકથાઓમાં ચંદ્ર એ પરીનો પ્રદેશ છે. ચંદ્ર લોક એ વાસ્તવમાં સ્વપ્નલોક છે.

અંગ્રેજીમાં ચંદ્ર માટે પ્રચલિત શબ્દ છે મુન (Moon). ચંદ્ર માટે Lunar - લ્યૂનર શબ્દ પણ વપરાય છે. lUNATIC એટલે પાગલ, તરંગી આ માટે અંગ્રેજીમાં બીજો શબ્દ પ્રયો છે. Moon crazed. Lunacy એટલે ઘેલછા. ચંદ્ર તેના તેજ, ચાંદની, સુંદરતા અને પ્રભાવ વડે જબ્બર આકર્ષણ જન્માવી ઘણા માનવીઓને, ખાસ કરીને યુવા હૈયા અને પ્રેમીઓને તરંગી અને પાગલ કરી મૂકે છે. ખાસ કરીને પૂનમનો ચાંદ લોકોમાં ઘેલછા જગાવે છે. મધુ રજની માટે પ્રચલિત શબ્દ પ્રણેતા છે.

આ એક જ ચંદ્ર જો લોકોમાં ભારે ઘેલછા જગાવતો હોય તો પછી ચાર ચાર ચાંદ કેવો ઉન્માદ સર્જે એ કલ્પનાનો વિષય છે. પૂર્ણિમાની ચાંદની ભારે રોમાંચક હોય આથી જ તો ચાંદની રાતે નૌકા વિહાર, પીકનીક, દૂધ પૌંઆની જયાફત અને શરદપૂર્ણિમાનો શરદઉત્સવ ગરબા, આનંદોત્સવ માણવાનું સૌને ગમે છે. જો એક જ ચંદ્રનો નજારો આનંદ પ્રેમ અને રોમાંચના તીવ્ર તરંગો જન્માવે તો ખરેખર ચાર.... હોય તો તેનો નજારો કેવો ભવ્ય હોય ?

પૃથ્વીને જો સાચે જ ચાર ચાંદ હોત તો ? તો તેનો નજારાં તો ભવ્યાતિભવ્ય હોત પરંતુ પૃથ્વી ઉપરની ઘણી બધી સ્થિતિઓ જુદી જ હોત. સમુદ્રમાં આવતી ભરતીઓટની સ્થિતિ કંઇક જુદી જ હોત. ચંદ્રગ્રહણ અને સૂર્યગ્રહણોની સ્થિતિઓ ખૂબ જ વિવિધ પ્રકારની હોત.. પૃથ્વી ઉપર હંમેશાં ચાંદની રેલાતી હોત અને અંધારિયું ક્યારેય ન હોત. જુદા જુદા ચંદ્રની કળાઓ જુદી જુદી હોત. ચાર ચાંદ હોય તે સ્થિતિમાં પૂનમ, અમાસ એ બધાની સ્થિતિ કલ્પના બહારની છે. પૂનમ વારંવાર આવતી હોત અને અમાસની અંધારી રાત ક્યારેય ન હોત! વળી ક્યારેક એક કરતાં વધુ અંધારી રાત ક્યારેય ન હોત ચારેય ચંદ્રની પૂનમ એક સાથે હોય તેવી સ્થિતિ હોય તેવું અદ્‌ભૂત દશ્ય પણ જોવા મળી શકે. વળી આ ચંદ્ર-મુનનું એક નામ છે. તેમ બીજા ચંદ્રો (ઉપગ્રહો)ના જુદા જ નામ હોત. એકાદ ચંદ્ર ઉપર જો જેવું વાતાવરણ હોત, તો વળી પૃથ્વી સિવાય અવકાશમાં બીજે પણ જીવન હોત અને લોકો તે ચાંદની સેર પણ કરતા હોત.

પ્રસ્તુત છે ક કલ્પનાસભર કાવ્ય- ચાર ચાંદ લગ જાતા.

કહાવત હૈ કિ ચાર ચાંદ લગ જાતા
કોઇ મેલ અગર બેમિસાલ હોતા.
કાશ ગુરૂ ઔર શનિ કી તરહ
ઇસ ધરતી કો ભી કુછ ઔર ચાંદ હોતા
જવારભાટાકા ચક્કર ઔર હી હોતા
ખગોલ ઔર ગ્રહણ કા મંજર ભી અલગ હોતા
અમાવાસ્યાકા નામ હી ન હોતા
કૃષ્ણ પક્ષભી શાયદ હી હોતા
સદા શુક્લ પક્ષ કા ઉજાલા હોતા

રાત કો હરદમ ચાંદની કા રાજ હોતા.

બાર બાર પૂરણમાસ આતા

તિથિ - માસકા ક્યા હાલ હોતા?

ઇસ ચાંદ કા એક નામ હોતા

હર ચાંદકા કુછ ઔર નામ હોતા.

ધરતી પર ક્યા મંજર હોતા !

આસમાં સે કયા નજારા હોતા !

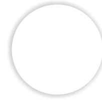
પૃથ્વી સે દૂર કિસી ચાંદ પર જીવન હોતા

ગર્દીશમેં કહીં ઔર ભી બસેરા હોતા

ધરતી કો ચાર ચાંદ લગ જાતા

ધરતી કો અગર ઓર ભી ચાંદ હોતા.

કલ્પનાની પાંખે ઉડીને ઘણું બધું જોઇ શકાય. શનિ અને ગુરૂને ઘણા ઉપગ્રહો છે તેની રાત્રિ વિશે હજુ કોઇ અભ્યાસો સંશોધનો કદાચ થયા હોય તો પણ લોકો સુધી તેની જાણકારી પહોંચી નથી. એક કરતા વધુ ચંદ્રની કલ્પનાથી સર્જાતી સ્થિતિઓ મંગળ, શનિ, અને ગુરૂ જેવા ગ્રહો ઉપર ઘણે અંશે વાસ્તવિક હોવા સંભવ છે.

ચંદ્ર ચાંદની ગીતોની વર્ષવાર યાદી

વર્ષ	ફિલ્મ	ગીત
૧૯૩૭	જીવન પ્રભાત	બને ચાંદનીકા પલના ઝૂલે ચાંદસા લલના
	પ્રેસીડેન્ટ	એક બંગલા બને પ્યારા
	પ્રેસીડેન્ટ	ચંદ્રમુખીકા સાદી કે ગગન દીપ જલાયે
	મુક્તિ	કૌન દેશ હૈ જાના બાબુ
૧૯૪૦	હવાઈ કિલ્લા	એ ચાંદ ના ચમક તુ રહને દે અંધેરા
૧૯૪૧	ઝૂલા	એક ચતુર નાર કર કર શિંગાર
૧૯૪૨	ખાનદાન	તુ કૌન સી બદલીમેં મેરે ચાંદ હૈ આજા
	જવાબ	છૂપ ના જાના ઓ ચાંદ છૂપ નાજાના
	ભક્ત સૂરદાસ	પંછી બાવરા ચાંદ સે પ્રિત લગાયે
	ભક્ત સૂરદાસ	ચાંદની રાત હો ઔર તારે ખિલે હો
	ભક્ત સૂરદાસ	દિન સે દુગુની હો જાયે રતિયા .. લાજકે બાદલ ચાંદ પે છાયે
૧૯૪૩	કાશીનાથ	મન મોહન મુખડા મોડ ગયે
	તકદીર	ઓ જાને વાલે આજા
	તાનસેન	દિયા જલાઓ ...જગ મગ જગ મગ
	નજમા	ફસલે બહાર ગાયે રે ગા જિગર ગમ રુલાયે જા
	રામ રાજ્ય	ભારત કી એક સન્નારી કી હમ કથા સુનાતે હૈ
	વાપિસ	અલબેલા મસ્તાના એક હંસકા જોડા
૧૯૪૪	કાદમ્બરી	ઓ પ્રેમ દિવાની ઓ પ્રેમ દિવાની
	ચાંદ	ઐ ચાંદ બતા મુઝકો
	ચાંદ	ઓ મેરેદિલરૂબા આજા મેરે દિલરૂબા
	ભર્તૃહરિ	ચંદા દેશ પિયા કે જા
	ભંવરા	મજે લૂટ કે ચાર દિન ચાંદની હૈ
૧૯૪૫	ચાંદ ચકોરી	ચકોરી ચાંદ હૈ કિતની દૂર
	ઝીનત	નાચો નાચો સિતારો નાચો સબ ચાંદ નિકલને વાલા હૈ
	મૂર્તિ	ઐ ચાંદ નજર લગાના
	હુમાયુ	ઐ ચાંદ તુ બતા દે
	હુમાયુ	હો ચાંદ ચમકા અંધેરે મેં આજ હૈ
૧૯૪૬	અઠરા સો સતાવન	તેરી નજર મેં રહું મેરી નજર મેં તુ

	અણમોલ ઘડી	આવાજ દે કહાં હૈ- દુનિયા મેરી જવાં હૈ
	અણમોલ ઘડી	ઉડન ખટોલે પે ઉડ જાઉં
	ઓમર ખય્યામ	હરે ભરે બાગ કી ખિલે તેરી પંખિયા
	કિમત	ચાંદ કો ગલે સે લગાયે બદરવા મૈં નહીં દેખું
	નરગીસ	સોજા સોજા ઓ મેરે જીવન કે સહારે
	શાહજહાં	ચાહ બરબાદ કરેગી હમે માલૂમ ન થા
	શાહજહાં	માથે પે ચાંદ ઉતર આયે...રૂહી રૂહી
૧૯૪૭	એલાન	આઇને મેં એક ચાંદ સી સૂરત નજર આયી
	જુગ્નુ	લૂટ જવાની ફિર નહીં આની
	જુગ્નુ	હમે તો શામે ગામ મેં કાટની હૈ જીંદગી અપની
	દર્દ	બેતાબ હૈ દિલ દર્દે મહોબ્બતકી અસર સે
	પગદંડી	પંછી બાવરા ચાંદસે પ્રિત લગાયે
૧૯૪૮	અનોખા પ્યાર	યાદરખના ચાંદ તારો ઇસ સુહાની રાત કો
	આગ	જલતા હું ઇસ તરહા કિ ગમે જિંદગી નહીં
	આગ	રાત કો જી ચમકે ચંદા
	આગ	સોલહ બરસ કી હુઇ ઉમરિયા
	આગ	કહીંકા દીપક કહીંકી બાતી
	ઘર કી ઇજ્જત	આંખો સે આંખો કો દો ચાર કિયે જાઓ
	ચાંદ સિતારે	આજા મેરે બલમા કૈસી સુહાની રાત હૈ
	ચંદા કી ચાંદની	ચંદા કી ચાંદની હૈ મૌજ બહાર હૈ
	ચંદ્રલેખા	મસ્ત ફિઝાયે સર્દ હવાયે
	ચંદ્રલેખા	ચાંદ મેરે હાયે દૂરખડા શરમાયે
	જીવનસાથી	ચંદા કી ગોદ મેં તારોં કી છાંવ મેં
	ઝિદ્દી	ચંદા રે જા રે જારે જાકે સંદેશા મેરા...
	પ્યાર કી જીત	ઓ દૂર જાને વાલે વાદા ન ભૂલ જાના
	પ્યાર કી જીત	રૂત રંગીલી હૈ સુહાની રાત હૈ
	બાપુ કી અમર કહાની	સુનો સુનો ઓ દુનિયા વાલો
	મેલા	મોહન કી મુરલિયા બાજે
૧૯૪૯	એકથી લડકી	ચાંદની રાત હૈ ગુલશન મેં બહાર આયી હૈં
	એકથી લડકી	યે શોખ સિતારે યે ચાંદની રાતે
	અંદાજ	તૂટે ના દિલ તૂટે ના સાથ હમારા છૂટે ના
	અંદાજ	સુન લો દિલકા અફસાના
	કનીજ	ઉમ્મીદોં પર ઉદાસી છા ગયી
	ચકોરી	હાયે ચંદા ગયે પરદેશ ચકોરી યહાં રો રો મરે
	ચાંદની રાત	ચાંદની રાત હૈ હાયે ક્યા બાત હૈ

	ચાંદની રાત	આંખ મિલી દિલ ચલા ગયા
	જીત	હંસ લે ગા લે ચાંદ મેરે
	દિલ્લગી	ચાર દિન કી ચાંદની થી ફિર અંધેરી રાત હૈ
	દિલ્લગી	તુ મેરા ચાંદ મૈં તેરી ચંદની
	દિલ્લગી	દુનિયા ક્યા જાને મેરા અફસાના
	દુલારી	ચાંદની આઇ બનકે પ્યાર ઓ સાજના
	દુલારી	રાત રંગીલી મસ્ત નજારે ગીત સાયે ચાંદ સિતારે
	દાદા	ઐ ચાંદ તેરે સાથ તો રહતે હૈં ચાંદ સિતારે
	નમૂના	જીયા ધડક ધડક આના પાય મોરે આના
	નમૂના	તુમ ચાંદ બનો મૈં ચકોરી
	બરસાત	જીયા બેકરાર હૈ છાયી બહાર હૈ
	બરસાત	મેરી આંખો મેં બસ ગયા કોઇ
	બડી બહન	તુમ મુઝકો ભૂલ જાઓ
	બાઝાર	ઓ જાને વાલે ચાંદ જરા મુશ્કરા કે જા
	માં કા પ્યાર	સોજા મેરે નન્હે નિંદિયા તોહે આયે
	રાત કી રાની	ઉસ ચાંદ સે પ્યારે ચાંદ હો તુમ
	રીમઝીમ	જગમગ જગમગ કરતા નિકલા ચાંદ પૂનમ કા પ્યારા
	શાયર	ક્યા ચીજ હૈ મુહબ્બત કોઇ મેરે દિલ સે પૂછે
૧૯૫૦	જોગન	ચંદા ખેલે આંખ મિચોલી
	દાસ્તાન	દિલ કો હાયે દિલકો તેરી તસ્વીર સે બહલાયે હુએ હૈ
	નિરાલા	હો દેખોજી દેખોજી તારોં કા તારા કહેતા હૈ
	પરદેશ	રાત હૈ તારોં ભરી છિટકી હુઈ ચાંદની
	બાબુલ	હા નદી કિનારે સાથ હમારે શામ સુહાની આયી
	બાવરે નૈન	ખયાલોં મેં કિસી કેઇસતરહા આયા નહીં કરતે
	ભીમસેન	આઇ આઇ બહાર કરકે સોલા શિંગાર
	મશાલ	ઉપર ગગન વિશાલ
	મહેરબાન	બતા ઐ ચાંદ અબ કૈસે કહે હમ દાસ્તાં અપની
	શીશ મહલ	આદમી વો હૈ જો મુસીબત સે પરેશાન ન હો
	સમાધિ	અભી શામ આયેગી નિકલેંગે ચાંદ તારે
	સમાધિ	ગોરે ગોરે ઓ બાંકે છોરે
૧૯૫૧	અલબેલા	ધીરે સે આજારી અખિયન મેં નિંદિયા
	આવારા	દમ ભર જો ઉધર મુંહ ફેરે ઓ ચંદા
	આવારા	તેરે બિના આગ યે ચાંદની તુ આજા
	આવારા	આ જાઓ તડપતે હૈ અરમા
	આરામ	રૂઢા હુઆ ચંદા હૈ રૂઠી હુઇ ચાંદની

	ખજાના	ઐ ચાંદ પ્યાર મેરા તુઝસે યહ કહ રહા હૈ।
	ખજાના	સોયી સોયી ચાંદની હૈ ખોયી ખોયી રાત હૈ
	જય મહાકાલી	ઐ ચાંદ મેરે ચાંદ કો દિખલા ન સકા તુ
	જાદુ	લેલો લેલો ફૂલદાની લેલો
	ડિટેક્ટીવ	મુઝકો જો તુમ મિલે યે જહાં મિલ ગયા
	દામન	ચકોરી કા ચંદા સે પ્યાર
	દીદાર	દેખ લિયા મૈંને કિસ્મત કા તમાશા દેખ લિયા
	નગીના	તુને હાયે મેર જક્મે જીગરકો છૂ લિયા
	નગીના	સમજે હે થે જિસે હમ ઉલ્ફત કી ચાંદ રાત
	નાદાન	સારી દુનિયા કો પીછે છોડકર હમ સિતારોંકી દુનિયા સેં
	જવાન	ઠંડી હવાયે બહરા કે આયે રૂત હૈ જવાં
	પ્યાર કી બાતે	મસ્ત ચાંદની ઝૂમ રહી હૈ
	બડી બહુ	સિતારોં ચાંદ સે કહ દો ઇથની બાત ધીરે સે
	બહાર	દુનિયા કા મઝા લે લો દુનિયા તુમ્હારી હૈ
	બહાર	સૈંયા દિલમેં આના રે આકે ફિરના જાના રે
	બાઝી	આજ કી રાત પિયા દિલ ના તોડો
	બાદલ	ઓ અણમોલ પ્યાર બિન મોલ કે બિકે
	બાદલ	ઐ દિલ ના મુઝસે છૂપા સચ બતા ક્યા હુઆ
	બુઝા દિલ	રોતે રોતે ગુજર ગયી રાત રે
	મલ્હાર	બડે અરમાન સે રખા હૈ બલમ તરી કસમ
	સજા	આ ગુપચૂપ ગુપચૂપ પ્યાર કરેં
૧૯૫૨	આન	મહોબ્બત ચૂમે જિન કે હાથ
	આશિયાના	તુમ ચાંદ કે સાથ ચલે આઓ
	આંધિયા	વો ચાંદ નહીં હૈ દિલ હૈ કિસી દીવાને કા
	ખૂબસૂરત	ઐ ચંદા અબ તુજા મેરા દીવાના આ ગયા
	ખૂબસૂરત	યે ચાંદ સિતારે ક્યા જાને ઇસ દિલકે સહારે તૂટ ગયે
	જલજલા	ઐ દિલવાલો કૌન સા તારા ચાંદ કો પ્યારા
	જાલ	યે રાત યે ચાંદની ફિર કહાં સુન જા દિલકી દાસ્તાં (પુરુષ)
	જાલ	યે રાત યે ચાંદની ફિર કહાં સુન જા દિલકી દાસ્તાં (સ્ત્રી)
	જાલ	યે રાત યે ચાંદની ફિર કહાં સુન જા દિલકી દાસ્તાં (ડ્યુએટ)
	દાગ	ચાંદ કે એક બેવા કી ચૂટી કી તરહ ટૂટા હુઆ
	દીવાના	મેરે ચાંદ મેરે લાલ રે જિયો હજારો સાલ
	દુપટ્ટા	સાવરિયા તોડે કોઇ પૂકારે
	દુપટ્ટા	ચાંદની રાતે ઓ ચાંદની રાતે સબ સોયે
	પરછાઇ	ચંદા કી છાંવ મેં ઠંડી ઠંડી હવાઓં મેં

	પરછાઇ	અપની કહો કુછ મેરી સુનો
	પૂનમ	ચંદા કા ચાંદની મેં ઝૂમે દિલ બેટા
	પૂનમ	ચાંદ તેરા અણમોલ ખિલૌના
	પૂનમ	ચાંદ પૂનમ કા ખિલા મદભરી રાત હૈ
	બૈજુ બાવરા	ઓ દુનિયા કે રખવાલે
	યાત્રિક	હે ચંદ્રચૂડ મદનાન્તક શૂલપાણિ
	રાગરંગ-	કરતે હૈ ઇશારે ફૂલ સે ચાંદ તારે
	રાજા હરિશ્ચંદ્ર	ગોરી ગોરી ચાંદની ર પુનમ કી રાત હૈ
	રાજા હરિશ્ચંદ્ર	તુ ચંદા મૈં ચાંદની હો તેરી મેરી પ્રિત હૈ
	સંગદિલ	યે હવા યે રાત યે ચાંદની
	હીર	મૈં તો હીર કા દીવાના... એક ચાંદ કા ટૂકડા
૧૯૫૩	આહ	યે શામ કી તન્હાઇયાં ઐસે મેં તેરા ગામ
	આહ	રાત અંધેરી દૂર સવેરા
	ખોજ	ચંદા કા દિલ તૂટ ગયા હોને લગે હૈ સિતારે
	ચાર ચાંદ	યે ચાંદની પે ઠંડી હવા અરમાનો સે દિલ અપના
	ચાર ચાંદ	એક નહીં, દો નહીં, તીન નહીં ચાર ચાંદ
	જીવન જયતિ	પરિયોં કે દેશમેં તારોં કે ભેષ મેં (ખુશનુમા)
	જીવન જયતિ	પરિયોં કે દેશ મેંતારોં કે ભેષ મેં (શેડ વર્ઝન)
	જીવન જયતિ	ચાંદની કી પાલકી મેં બૈઠ કર કોઇ આને વાલા હૈ
	જંગલ કા જવાહર	ચાંદ કો દેખ કે કહેત હૈ મુહબ્બત વાલે
	તીન બત્તી ચાર રસ્તા	અપની અદા પે મૈં હું ફિદા
	તીન બત્તી ચાર રસ્તા	તીન દીપ ઔર ચાર દિશાયેં
	દિલે નાદાં	મહોબ્બત કી ધૂન બે કરારો સે પૂછો
	ધુંઆઁ	ન મચકો ચંદા આજકી રાત
	નવદુર્ગા	જય જય કાર કરો માતા કી
	પરિણિતા	ચાંદ હૈ વહી સિતારે હૈ વહી ગગન
	ફિરદૌસ	ચાંદની રાત હૈ, ઐસે મેં આકે મિલો હમસે
	ફૂટપાથ	સો જા મેરે પ્યારે સોજા
	ફૂટપાથ	શામે ગમ કી કસમ આજ ગમ હી હૈ ગમ
	રાહી	ચાંદ સો ગયા તારે સો ગયે નીંદ હમેં ના આયે
	સુરંગ	ગુજરી થી રાત આધી ખામોશ થા જમાના
૧૯૫૪	અધિકાર	એક ધરતી એક ગગન
	અલીબાબા ચાલીસ ચોર	દેખોજી ચાંદ નિકલા પીછે ખજૂર કે
	ઔરત તેરી યહી કહાની	તુમ ચાંદ સે હસીં હો તારોં સે પૂછ લો
	ખુશ્બુ	ઉધર ચાંદ નિકલા ઇધર હમ નિકલે રાત કો

	ચાંદની ચોક	એજમ એજમજી જીતને ભી ગમ હૈ
	ચાંદની ચોક	દિલકી શિકાયત નજર કે શિકવે
	ડાકૂકી લડકી	દિલસે મિલાલે દિલ ... ચાંદ સે પૂછો સિતારો સે પૂછો..
	તિલોત્તમા	જબ જબ નિકલેગા ચાંદ મૈં આઉંગી તેરે સામને
	દેવતા	ઐ ચાંદ કલ જો આના ઉનકો ભી સાથ લાના
	નાગીન	મેરા બદલી મેં છૂપ ગયા ચાંદ રે
	નાગીન	ઓ જિંદગી કે દેને વાલે
	નાગીન	ભીગા ભીગા હૈ શમા ઐસે મેં હૈ તુ કહાં
	નાસ્તિક	દેખ તેરે સંસાર કી હાલત ક્યા હો ગયી ભગવાન
	પીલપીલી સાહેબ	ચાંદની રાત હૈ પ્યાર કીબાત હૈ
	પીલપીલી સાહેબ	ચાંદ સિતોરો મેં કૌન બુલાયે રે
	મયુર પંખ	ખુશિયોં કે ચાંદ મુશ્કરાયે રે
	રિસ્તા	વો ચાંદની હૈ વો હી આસમાં હૈ
	લાલ પરી	હસીન રાત જાગ ઉઠી મચલ રહી હૈ ચાંદની
	વારિસ	કભી હૈ, ગમ કભી હૈ ખુશિયાં
	વારિસ	રાહી મતવાલે તુ છેડ એકબાર મનકી સિતાર
	વારિસ	તારોં કી નગરી સે ચંદા ને એક દિન
	શબાબ	ચંદન કા પલન રેશમ કી ડોરી ઝૂલા ઝુલાઊઁ
	શર્ત	દેખો વો ચાંદ છૂપકે કહતા હૈ ક્યા ઇશારે
	શર્ત	ન યે ચાંદ હોગા ન તારે રહેંગે (પુરુષ)
	શર્ત	ચાંદ ઘટને લગા રાત ઢલને લગી
	શિવ કન્યા	જબ તક જાગે ચાંદ ગગન મેં
	શિવ કન્યા	ઓમ નમહ શિવાય સ્વર્ણ ચંદ્ર ભાલ
૧૯૫૫	અલબેલી	જાજા રે ચંદા તેરી ચાંદની જલાયે
	અલબેલી	મુશ્કરાતી હુઈ ચાંદની જગમગાતા હુઆ આસમાન
	આબેહયાત	મૈં ગરીબોં કા દિલ હું વતન કી જુબાં
	ગરમ કોટ	ઘર આજા મોરે રાજા
	ચાર પૈસે	માજી મેરી નૈયા કો જી ચાહે વહાં લે ચલ
	ઝનક ઝનક પાયલ બાજે	સૈંયા જાઓ મોસે ના બોલો
	ઝનક ઝનક પાયલ બાજે	જો તુમ તોડો પિયા મૈં નહી તોડું રે
	દો દુલ્હે	ચંદા ચમકતી રાત અજી મોરે પ્રતિમ મન કી બાત
	નકાબ	તેરા ખ્યાલ દિલકો સતાયે તો ક્યા કરે
	બાપ રે બાપ	તુમ ના આયે ચાંદની રાત જાને લગી
	બિંદિયા	યે ઝૂમખે ચાંદ સિતારોં કે
	મિલાપ	આસમાં સે રંગ બન કે બહ રહી હૈ, ચાંદની

	રત્ના ઘર	ઐસી ઇન સપનોંકી માયા
	રેલ્વે પ્લેટ ફોર્મ	ચાંદ મધ્યમ હૈ આસમાં ચૂપ હૈ
	લગન	બહાયે ચાંદને આંસુ જમાના ચાંદની સમજા
	વચન	ચંદા મામા દૂરકે પોહે પકાયે ભૂર કે
	વીર રાજપુતાની	અબ દેખકે ક્યા કરે તારોં કી બારાત
	સીમા	સુનોં છોટી સી ગુડિયા કી લંબી કહાની
	શ્રી ૪૨૦	રમૈયા વત્તા વૈયા
	શ્રી ૪૨૦	પ્યારહુઆ ઇકરાર હુઆ હૈ
	હાઉસ નં.૪૪	ચૂપ હૈ ધરતી ચૂપ હૈ ચાંદ સિતારે
૧૯૫૬	આદિલે જહાંગીર	ચાંદ સિતારે કરતે ઇશારે હમ હૈ તુમ્હારે
	ચોરી ચોરી	યે રાત ભીગી ભીગી યે મસ્ત ફિજાયે
	ચોરી ચોરી	પંછી બનુ ઉડતી ફિરું મસ્ત ગગન મેં
	ચોરી ચોરી	આજા સનમ મધુર ચાંદની મેં હમ તુમ મિલે
	ચંદ્રકાંતા	મૈંને ચાંદ ઔર સિતારોં કી તમન્ના કી થી
	છૂમંતર	રાત નશીલી રંગ રસીલી મસ્ત હવા
	દેવતા	એ ચાંદ કલ જો આના ઉનકો ભી સાત લાના
	દુર્ગેશ નંદિની	ચાંદ નિકલેગા જીધર હમ ના ઉધર દેખેંગે
	નયા અંદાજ	મેરે ગીતો મેં તુમ મેરે ખ્યાલો મેં તુમ
	નયી દિલ્લી	તુમ સંગ પ્રિત લગાઇ રશિયા મૈંને
	નયા આદમી	લૌટ ગયા ગમ કા જમાના આઇ ખુશી
	નયા આદમી	અઠન્ની જહાં અમામા, રૂપૈયા હોવે બાપ
	નયા આદમી	પાંચ મિનિટ ઔર
	પટરાની	ચંદ્રમા કયું ઝૂમે બાદર મેં
	પોકેટ માર	દુનિયા કે સાથ ચલ પ્યારે
	ભાઇ ભાઇ	રાજા જાની પ્યારે ચોર હમારે લૂપછૂપ જાના
	ભાઇ ભાઇ	ઐ દિ મુઝે બતા દે તુ કિસ પે આ ગયા હૈ
	ભાઇ ભાઇ	મેરા નામ અબ્દુલ રહેમાન
	રાજ હઠ	યે વાદા કરો ચાંદ કે સામને
	સજની	જારે ચંદ્ર જારે ચંદ્ર ઔર કહીં જારે
	સિપહ સાલાર	દિલને છેડા હૈ તરાના જબસે દેખા આપકો
	સુજાતા	નન્હીં કલી પરી સોને ચલી હવા ધીરે આના
	શતરંજ	બદલી મેં છીપે ચાંદને મુઝસે કુછ કહા હૈ
	હમારા વતન	ચાંદ કો દાગ લગા ચાંદ હમારે આજા
	હલાકુ	યે ચાંદ સાતરે સાથ તેરા મેરા
	હલાકુ	અજી ચલે આઓ તુમ્હેં આંખો ને દિલમેં બસાયા

	હીર	એક ચાંદ સા ટૂકડા એક ફૂલ સા મુખડા
૧૯૫૭	અપરાધી કૌન	ફિર વી દર્દ હૈ ફિર વહી જીગર
	આસ્થા	સોજા રેચંદા સોજા રે ચંદનિયા અરજ કરે
	એક ઝલક	યે હસ્તા હુઆ કારવા જિંદગી કા ન પૂછો ચલા હૈ કિધર
	કઠ પુતલી	મીની મીની ચીચી
	કઠ પુતલી	સોજા રે સોજા મેરે રાજદુલારે સોજા
	છોટે બાબુ	તેરી ચમકતી આંખો કે આગે યે સિતારે કુછ ભી નહીં
	જનમ જનમ કે ફેરે	આઇ મોહન મિલન કી બેલા
	જ્હોની વોકર	ઝૂકી ઝૂકી પ્યાર કી નજર દેખે ઉન્હેં
	જ્હોની વોકર	ઠંડી ઠંડી હવા પૂછે ઉનકા પતા
	તુમ સા નહીં દેખા	દેખો કસમ સે .... (૨) કહતે હૈ તુમસે હાં
	નયા દૌર	ઉડે જબ જબ તેરી ઝૂલ્ફે કંવારિયોં કા દિલ મચલે
	નૌ દો ગ્યારહ	હમ હૈ રાહી પ્યાર કે હમ સે કુચ ના બોલિયે.
	નૌશેર વાને આ દિલ	તારોં કી જુબાં પર હૈ મહોબ્બત કી કહાની
	પાયલ	ચલો ચલો રે સજન ધીરે ધીરે બલમ
	પેઇંગ ગેસ્ટ	ઓ નિગાહે મસ્તાના દેખ સમા હૈ સુહાના
	પેઇંગ ગેસ્ટ	ચાંદ ફિર નિકલા મગર તુમ ના આયે
	બારીસ	દાને દાને પે લિખા ખાને વાલે કા નામ
	બારીસ	ફિર વોહી ચાંદ વોહી હમ વો હી તનહાઇ હૈ
	બારીસ	એક નજર મેં દિલ લે જાયે સૂરત હો તો ઐસી હો
	બે ગુનાહ	આઝા રાત બિતી જાયે શમા તડપકર બુઝ ના જાયે
	ભાભી	છૂપા કર મેરી આંખો કો વો પૂછે કૌન હૈ જી હમ
	મધર ઇન્ડીયા	પીકે ઘર આજ પ્યારી દુલ્હનિયા ચલી
	મિસ મેરી	ઐ રાત કે મુસાફિર ચંદા જરા બતા દે
	મિસ બોમ્બે-	દિન હો યા રાત હમ રહે તુમ્હારે સાથ
	મુસાફિર	મુન્ના બડા પ્યારા અમ્મી કા દુલારા
	મુસાફિર	તારોં મેં મુસ્કાન હૈ તેરી ચાંદ તેરી પરછાઇ
	સુવર્ણ સુંદરી	કુહુ કુહુ બોલે રે કોયલિયા
	શારદા	ઓ ચાંદ જહાં વો જાયે સાથ ચલે જાના
	હીલ સ્ટેશન	નયી મંઝીલ નયી રાહે નયા હૈ મહેરબાં અપના
૧૯૫૮	અમરદીપ	એક રંગબિરંગીચિડિયા અબ લગેગી હમારે હાથ
	અજી બસ શુક્રિયા	સારી સારી રાત તેરી યાદ સતાયે
	અદાલત	દુપટ્ટા મેરા મલમલ કા રંગ સલેટી હલકા
	આખરી દાવ	વો ચાંદ મુશ્કરાયા સિતારે શરમાયે
	ઘર સંસાર	યે હવા યે નદી કા કિનારા ચાંદ તારોં કા રંગીન ઇશારા

	ટવેલ્વ ઓ ક્લોક	
	(12 O'clock)-	અજી ઓ સુનો તો નહીં તુમને હમેં પહેચાના
	ટેક્ષી 555	કોઇ ચાંદ કોઇ તારા દેખા તુમ સા ન પ્યારા
	ડિટેક્ટીવ	દો ચમકતી આંખો મેં કલ ખ્વાબસુનહરા થા જિતના
	ડિટેક્ટીવ	મુઝ કો જો તુમ મિલે યે જહાં મિલ ગયા
	દિલ્હી કા ઠગ	યે રાતે યે મોસમ નદી કા કિનારા
	મધુમતી	જુલ્મી સંગ આંખ લડી
	મિલન	હાયે જીયા રોયે પિયા નહીં આયે
	મુઝરીમ	ખિલી ખિલી ચાંદની મેં સુનેહંગે હવાઓં કે તરાને
	મૌસી	ટીમ ટીમ તારોં કે દીપ જલે
	રાગિની	પિયા મૈં હું પતંગ તુ ડોર મૈં ઉડતી ચારોં ઓર
	રાજતિલક	આજા તુ આજા રાજા મૌસમે બહાર હે
	લાલા રૂખ	પ્યાસ કુછ ઔર ભીભડકા દી ઝલક દિખલા કે
	લાલ જવંતી	કોઇ આયા ધડકન કહેતી હૈ
	લાલ જવંતી	ચંદા મામા.... મેરે દ્વાર આના
	લાલ જવંતી	એક હંસકાજોડા
	લાલ જવંતી	ચંદા રે ચંદા રે છૂપે રહેના.... (હેપી વર્જન)
	લાલ જવંતી	ચંદા રે ચંદા રે છૂપે રહેના ... (શેડ વર્જન)
	સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત	મુઝે દેખ ચાંદ શરમાયે ધરા થમ જાયે
	સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત	ચાહે પાસ હો ચાહે દૂર હો
	સિતારોં સે આગે	ચંદા કી ચાંદની કા જાદુ યે રાત યે સમા
	સોહિની મહિવાલ	ચાંદ છુપા ઔર તારે ડૂબે રાત ગજબ કી આયી
	સોને કી ચિડિયા	સચ બતા તુ મુઝપે ફિદા અરે ક્યું હુઆ
	હાવરા બ્રીજ	મેરા નામ ચીં ચી યૂ... રાત ચાંદની મૈં ઔર તુ
	હાવરા બ્રીજ	મૈં જાન ગયી તુઝે સૈંયા
	હાવરા બ્રીજ	મહોબ્બત કા હાથ જવાની કા પલ્લા
૧૯૫૯	અનાડી	દિલકી નજર સે નજરોં કે દિલ સે યે બાત ક્યા હૈ
	અનાડી	વો ચાંદ ખિલા વો તારે હંસે યે રાત અજબ મન વાલી હૈ।
	અનાડી	તેરા જાના દિલ કે અરમાનોં કા મિટ જાના...
	અનાડી	નાઇનટી ફીફટી સીક્સ નાઇનટી સેવન....
	ઇન્સાન જાગ ઊઠા	ચાંદ સા મુખડા ક્યું શરમાયા
	ઇન્સાન જાગ ઊઠા	યે ચંદા રૂસ કા ના યે જાપાન કા
	ઉજાલા	ઝૂમતા મોસમ મસ્ત મહિના ચાંદ સીગોરી એક હસીના
	ઉજાલા	દુનિયા વાલોં સે દૂર જલનેવાલોં સે દૂર
	ચિરાગ કહાં રોશની કહાં	ટીમ ટીમ કરતે તારે (હેપી મુડ)

	ચિરાગ કહાં રોશની કહાં	ટીમ ટીમ કરતે તારે (રોડ વર્જન)
	ગુંજ ઉઠી શહનાઇ	જીવન મેં પિયા તેરા સાથ રહે
	ચાંદ	ખોયી ખોયી અખિયાં નીંદ બિના દેખ રહી...
	ચાંદ	આજા રી ચાંદની હમારી ગલી ચાંદ લેકે આના
	ચાંદ	કભી આજ કભી કલ કભી પરસોં ઐસે હી બિને બરસો
	છોટી બહન	જાઉં કહાં બતા એ દિલ દુનિયા બડી હૈ સંગ દીલ
	છોટી બહન	ગગન કે ચંદા ના પૂછે હમસે
	છોટી બહન	મૈં રીક્ષા વાલા... ચાર કે બરાબર હો ટાંગે વાલા
	જયસિંહ	યે ચાંદ યે તારે તુ હો તો લગે પ્યારે
	જાલસાઝ	પ્યારકા જહાં હો છોટા સા મકાં હો
	દીદી	મેરે ભૈયા કો સંદેશા પહુંચાના કે ચંદા તેરી જ્યોત બઢે
	દીદી	મામાજી કે રોકેટ પર હમ ચંદા કી સૈર કો જાયેંગે
	નયી રાહે	કલ કે ચાંદ આજ કે સપને તુમકો પ્યાર બહુત
	નયા સંસાર	ચંદા લોરિયા સુનાયે હવા ઝૂલના ઝૂલાયે
	નવરંગ	આધા હૈ ચંદ્રમા રાત આધી
	નવરંગ	તુ છૂપી હૈ કહાં મૈં તડપતા યાહં
	નવરંગ	આ દિલ સેદિલ લગાલે ઇસ દિલ મેં ઘર બસા લે
	બરખા	એક રાત મેં દો દો ચાંદ ખિલે
	બરખા	પુછુંગી એક દિન પિછલે પહર મેં સોયે હુએ ચાંદ તારો સે
	બરખા	તડપાઓગે તડપા લો
	બે દર્દ જમાના ક્યા જાને	મૈં યહાં તુ કહાં મેરા દિલ તુઝે પુકારે
	મદારી	દિલ ટૂટને વાલે જાદુગર અબ મૈંને તુઝે પહેચાના હૈ
	મોહર	તુમ હો સાથ રાત ભી હસીં હૈ
	મૈં નશે મેં હું	હમ હૈ તો ચાંદ ઔર તારે જહાં કે યે રંગીન નજારે
	લવ મેરેજ	ધીરે ધીરે ચલ ચાંદ ગગન મેં કહીં ઢલ ના જાયે રાત
	સાવન	નૈન દ્વાર સે મન મેં વો આ કે મન મેં આગ લગાયે
	સુજાતા	તુમ જીયો હજારો સાલ સાલ કે દિન હો પચાસ હજાર
	શરારત	દેખ આસમાં મેં ચાદ મુશ્કરાયા
૧૯૬૦	અપના ઘર	તુમ સેહી મેરી જિંદગી મેરી બહાર તુમ
	એક ફૂલ ચાર કાંટે	આખોં મેં રંગ ક્યું આયા
	અંગુલિ માલ	ધીરે ધીરે ઢલ રે ચંદા
	આંચલ	ગા રહી હૈ જિંદગી હર તરફ બહાર મેં કિસલિયે
	કાલા બાઝાર	ખોટા ખોયા ચાંદ ખૂલા આસમાન
	કોહિનૂર	દો સિતારોં કા જમીં પર હૈ મિલન
	ઘુંઘટ	છમ છમ બાજે પાયલિયા

	ચૌદવી કા ચાંદ	ચૌદવી કા ચાંદ હો તુમ યા આફ્તાબ હો
	ચૌદવી કા ચાંદ	શરમા કે ક્યું પરદા નશીન આંચલકો સંવારા કરતે હૈં
	ચંદ્ર મુખી	નૈન કા ચૈન ચુરા કર લે ગયી કર ગયી નીંદ હરામ
	ચંદ્રમુખી	ચાંદની ઝીલમિલ કરે તારોં ભરી રાત હૈ
	ચંદ્રમુખી	નૈનોં સે નૈનકી બાત હુઈ
	ચંદ્રમુખી	નદિ કારે કોઇ પુકારે
	ચંદ્રમુખી	બસ ગઇ આંખો મેં તુ એક હૈ લાખો મેં
	ચાંદ મેરે આજા	ચાંદ કો દેખોજી મસ્તી લુટાયે જાદુ જગાયે
	છબીલી	લહરો પે લહર ઉલ્ફત હૈ જવાં
	છલિયા	મેરી જાન કુછ ભી કિજીયે ચાહે જાન મેરી લિજીયે
	જાલી નોટ	સચ કહેતા હૂં બહુત હસીં હો
	જાલીનોટ	ચાંદ જર્દ હૈ રાત શર્દ શર્દ હૈ
	દુનિયા ઝૂકતી હૈ	ગુમ સા હૈ જહાં યે રાતયેહવા
	નાચે નાગીન બાજે બીન	બીત ગયી આધી રાત ચંદનિયા ધીરે આના
	પોલીસ ડિટેક્ટીવ	ઇન તારોં કી મહેફિલ મેં તુમસા કોઇ તારા નહીં
	પીકનીક	કિતના રંગીન હૈ યે ચાંદ સિતારોં કા સમા
	બહાના	બેરહમ આસમાં મેરી મંઝિલ બતા હૈ કહાં
	બન જારન	ચંદા રે મેરી પતિયા લે જા સાજન કો પહુંચા દે રે
	બરસાત કી રાત	મુઝે મિલ ગયા બહાના તેરી દીદ કા કૈસી ખુશી લે કે આયા ચાંદ
	બારૂદ	સૈંયા ચલે બાજાર અબ મૈં કા બોલું સરકાર
	બારૂદ	અટકન બટકન દહીં ચટોકન રાજા ગયે દિલ્લી
	બિંદિયા	દેખિયે યું ના શરમાઇયેગા
	માસુમ	હમેં ઉન રાહોં પર ચલના હૈ
	મેરા ઘર મેરે બચ્ચે	ચંદા કે દેશ મેં રહતી એક રાની
	મહોબ્બત કી જીત	યે ચાંદ યે સિતારેયું કર રહે ઇશારે
	મહોબ્બતકી જીત	કહિયે સુનિયે આઓ દોનં ઇકરાર કરે
	મંઝિલ	ઐ કાશ ચલતે મિલકે યે તીન રાહી દિલ કે
	હમ હિન્દુસ્તાની	છોડો કલ કી બાતે કલકી બાત પુરાની
	હમ હિન્દુસ્તાની	ચોરી ચોરી તોરી આઇ હૈ રાધા
૧૯૬૧	અમૃત મંથન	ચાંદ ઢલને લગા દિલ મચલને લગા
	આસકા પંછી	દિલે મેરા એક આસકા પંછી
	આસકા પંછી	તુમ રૂઠી રહો મૈં મનાતા રહું
	ઓપેરા હાઉસ	દેકો મોસમ ક્યા બહાર હૈ
	ગંગા જમના	ઢૂંઢો ઢૂંઢો રે સાજના મેરે કાન કા બાલા
	ગંગા જમના	ધીરે ધીરે હોલે હોલે કરજવા મેં ડસ ગઇ ...

ઘરાના	હુશ્ન વાલે તેરા જવાબ નહીં
ઘરાના	મેરે બને કી બાત ન પૂછો મેરા બના હરિયાલા હૈ
છાયા	છાયી આંખો મેં મસ્તી શરાબ કી
જબ પ્યાર કિસી સે હોતા હૈ	તુમ જૈસે બિગડે બાબુ સે મૈં
જબ પ્યાર કિસી સે હોતા હૈ	યે શોખી ઉફ યુમ્મા
ઝૂમરૂ	ઠંડી હવા યે ચાંદની સુહાની
ઝૂમરૂ	પ્યાર મેં ખો કે દિલ દિવાના હો ગયા
તેલ માલીશ બુટપાલીશ	મહિલો મેં રહને વાલી દિલ હૈ ગરીબ કા
પાસપોર્ટ	સાઝે દિલ છેડ દે ક્યા હંસી રાત હૈ
પિયા મિલન કી આશ	ચાંદી કા ગોલ ગોલચંદા
પ્યાર કી પ્યાસ	ચંદા ઢલે પંખા ઝાલે તુમ્હારી મૈયા
પ્યાર કા સાગર	રાત રાત ભર જાગ જાગ કર ઇન્તજાર કરતે હૈં
બોયફ્રેંડ	સલામ આપ કી મીઠી નજર કો સલામ
બડા આદમી	જરા સંભાલીયે અદા યે આપ કી
બડે ઘર કી બહુ	ચમ ચમ ચમકા સારા જહાં
ભાભી કી ચૂડિયાં	ચાંદ તુ યહાં ઔરચાંદ તુ વહાં હૈ
ભાભી કી ચૂડિયાં	મેરા નન્હા કનૈયા ઘર આયા રે
મોર્ડન ગર્લ	યે મોસમ રંગીન જવાં ઠહરા જરા ઓ જાને જાં
રઝિયા સુલતાન	ઢલતી જાયે રાત કહલે દિલકી બાત
રૂપ કી રાની ચોરોં કા રાજા	તુમ તોદિલ કે તાર છેડકર
સપને સુહાને	ચાંદ કભી થા બાંહોં મેં
સપને સુહાને	નજર સે મિલ ગયી નજર
સપને સુહાને	ઘુંઘર હટા ના દેના ગોરી યે ચંદા શરમ સે ડૂબેગા
સસુરાલ	તેરી પ્યાર પ્યારી સૂરત કો કિસી કા નજર ના લગે
સસુરાલ	એકસવાલ મૈં કરૂં એક સવાલ તુમ કરો
સસુરાલ	સુન લે મેરી પાયલ કે ગીત સજના
સારંગા	સારંગા તેરી યાદ મેં નૈન હુએ બેચૈન (મૂકેશ)
સારંગા	સારંગા તેરી યાદ મેં... (મો. રફી)
સારંગા	દૈયા રે દૈયા એક કન્હૈયા
સારંગા	ના જા મેરી સાથી ના જા
સુહાગ સિંદુર	જો મૈં છોટી સી હોતી બદરિયા
સુહાગ સિંદરુ	દિલ્હી સે રેલગાડી છુક છુક આયેગી
સુહાગ સિંદુર	બાગો મેં ખિલતે હૈ ફૂલ કસમ તેરી આંખો કી ખા કે
સંજોગ	કહતે હૈ ચાંદ જિસકો વો તુમ સે નહીં પ્યારા
સંજોગ	બદલી સે નિકલા હૈ ચાંદ પરદેશી સૈંયા લોટ કે ઘટતુ આ

	સ્ત્રી	આજ મધુતાવાસ ડોલે
	સ્ત્રી	ઓ નિર્દયી પ્રિતમ
	સ્ત્રી	સૃષ્ટિથી અનજાન
૧૯૬૨	અપલમ ચપલમ	ચઢે ચંદા તો તુમ ભી ચલે આના
	અસલી નકલી	તેરા મેરા પ્યાર અમર
	અસલી નકલી	તુઝે જીવન કી ડોર સે બાંધ લિયા હૈ
	અનપઢ	રંગબિરંગી રાખી લે કે આયી બહના
	અનપઢ	વો દેખો જલા ઘર કિસી કા
	આશિક	લો આયી મિલન કી રાત સુહાની આજ
	આરતી	બાર બાર તોહે ક્યા સમજાયે
	આરતી	કભી તો મિલેગી કહીં તો મિલેગી બહારોં કી મંઝિલ
	આરતી	અભ ક્યા મિશાલ હું મૈં તુમ્હારે શબાબ કી
	ઓપેરા હાઉસ	દેખો મૌસમ ક્યા બહાર હૈ
	કાલા સમંદર	ચંદા કી ડોલી તારોં કી ટોલી
	ગર્લ્સ હોસ્ટેલ	યે હસીં રાત યે બહાર યે સમા
	તિલસ્મી દુનિયા	પ્યાર કી મંઝિલ ભારી
	દિલ્લી કા દાદ	ઢૂંઢે નજર મેરા ચાંદ કિધર હૈ
	પઠાન	ચાંદ મેરા બાદલોં મેં ખો ગયા
	પ્રાયવેટ સેક્રેટરી	જા જા રે ચંદા જા જા રે તેરી ચાંદનીભી મેરા જીયા જલાયે રે
	પ્રોફેસર	હો કોઇ આયેગા આયેગા આયેગા હો મેરે ગાંવ કોઇ આયેગા
	બાત એક રાત કી	શિશે કા દિલ હો કે પથ્થર કા દિલ...
	બાત એક રાત કી	અકેલા હું મૈં ઇસ દુનિયા મેં
	મનમૌજી	ચંદા જા ચંદા જા રે જા રે કહિ આ હૈ અકેલા
	માં બેટા	મૈંને કહા અજી મૈંને કહા તુમ સે પ્યાર હૈ
	મૈં ચૂપ રહુંગી	મેરે દિલ કભી તો કોઇ આયેગા હમ દમ જોતેરા બન જાયેગા
	મૈં ચૂપ રહુંગી	ચાંદ જને કહાં ખો ગયા
	રોકેટ ગર્લ	આજા ચલે પિયા ચાંદ વાલે દેશ મેં
	રોકેટ ગર્લ	ન જાને ચાંદ કૈસા હોગા
	વ્લલાહ ક્યા બાત હૈ	વો બિજલી હમ શોલા
	વલ્લાહ ક્યા બાત હૈ	એક તો સૂરત પ્યારી
	સન ઓફ ઇન્ડીયા	આજ કી તાજા ખબર
	સંગીત સમ્રાટ તાનસેન	ચલી ઝૂમતી હવા યાદ આગયયાકોઇ
	સંગીત સમ્રાટ તાનસેન	બદલી બદલી દુનિયા હૈ મેરી
	સંગીત સમ્રાટ તાનસેન	તૂટ ગયી મેરે મન કી બિના
	હમ મત વાલે નૌ જવાં	બિતે નહીં રાત સનમ

	હરિયાલી ઔર રાસ્તા	લાખો તારે આસમાન મેં
	હરિયાલી ઔર રાસ્તા	ઇબ્તદા એ ઇશ્ક મેં
	હાફ ટીકીટ	ચાંદ રાત તુમ હો સાથ ક્યા કરે
૧૯૬૩	આજ ઔર કલ	ઇતની હસીં ઇતનીજવાં રાત ક્યા કરે
	એક દિલ સો અફસાને	દૂર કે ઓ ચંદા આ મેરી બાંહો મેં આ
	એક દિલ સો અફસાને	તુમ હી તુમ હો મેરે જીવન મેં
	એક દિલ સો અફસાન	તુમ હી તુમ હો મેર જીવન મેં
	ઉસ્તાદોં કે ઉસ્તાદ	રાત ચૂપ હૈ ચાંદની મદહોશ હૈ
	કણ કણ મેં ભગવાન	અપને પિયા કી મૈં તો બની રે
	કિનારે કિનારે	તેરી તસ્વીર ભી તુઝ જૈસી હસીન હૈ જોગનિયા
	ગુમરાહ	યે હવા યે હવા યે હવા આભી જા...
	તાજ મહલ	જો વાદા કિયા વો નિભાના પડેગા
	તેરી સૂરત મેરી આંખે	પૂછો ના કૈસે મૈને રાત બિતાયી
	તેરે ઘર કે સામને	તુ કહાં યે બતા ઇસ નશીલી રાત મેં
	દિલ હી તો હૈ	નિગાહે મિલાને કો જી ચાહતા હૈ
	દિલ એક મંદિર	ઝૂહી સે કલી મેરી લાડલી
	દિલ એક મંદિર	રૂક જા રાત ઠહર જા રે ચંદા
	દેખા પ્યાર તુમ્હારા	એ રી નિંદિયા આજા ઓરી ચાંદ કી ગુડિયા
	નાગ જ્યોતિ	સુન ચાંદ મેરી દાસ્તાન
	ફૂલ બને અંગારે	ચાંદ આંહે ભરેગા પૂલ દિલ થામ લેંગે
	બહુરાની	મૈં જાગુ સારી રાત સજન તુમ સો જાઓ
	બાઝી	ચંદા તેરી ચાંદની મેં જીયા જલા જાય રે
	બિન બાદલ બરસાત	જિંદગી કિતની કૂબ સૂરત હૈ
	બંદિની	મોરા ગોરા રંગ લઇ લે
	ભરોસા	આજ કી મુલાકાત બસ ઇતની
	મેરે મહેબૂબ	જાને મન એક નજર દેખ લે
	મેરે મહેબૂબ	યાદ મેં જાગ જાગ કે હમ
	મેરે મહેબૂબ	મેરે મહેબૂબ મેં ક્યા નહીં ક્યા નહીં
	મેરે મહેબૂબ	મેરે મહેબૂબ તુઝે મેરી મહોબ્બત કી કસમ (મેલ વર્જન)
	મેરે મહેબૂબ	મેરે મહેબૂબ તુઝે મેરી મહોબ્બત કી કસમ (ફિમેલ વર્જન)
	મુઝે જીને દો	રાત ભી હૈ કુછ ભીગી ભીગી ચાંદ ભી હૈ કુછ મધ્યમ મધ્યમ
	મુઝે જીને દો	મુઝે યું ના દેખો નજર લગ જાયેગી
	યે દિલ કિસકો દું	કિતની હસીં હોતુમ
	રૂસ્તમ સોહરાબ	યે કૈસી અજબ દાસ્તાં હો ગયી હૈ
	હમરાહી	મુઝ કો અપને ગલે લગાલો ઔ મેરે હમરાહી રે

	હમરાહી	વો દિન યાદ કરો... (૨) વો છૂપ છૂપ કે મિલના
	સેહરા	તકદીર કા ફસાના જા કર કિસે સુનાયે (મેલવર્જન)
	સેહરા	તકદીર કા ફસાના જા કર કિસે સુનાયે (ફિમેલ વર્જન)
૧૯૬૪	અપને હુએ પરાયે	ગગન કે ચંદા ન પૂછ હમસે
	આપ કી પરછાઇયાં	જબતક હૈ આકાશ પે ચાંદ ઔર સિતારે
	આઓ પ્યાર કરે	તુમ અકેલે તો કભી બાગ મેં જાયા ન કરો
	આઓ પ્યાર કરે	બહારે હુસ્ન તેરી મૌસમ શબાબ તેરા
	આયી મિલન કી બેલા	તુમ્હેં ઔર ક્યા દુ મૈં દિલ કે સિવા
	આયી મિલન કી બેલા	ઓ સનમ તેરા હો ગયે હમ
	આંધી ઔર તૂફાન	ચાંદ ગગન મેં એક હી ચમકે દો ચંદા સે ઘર મેરા
	એપ્રિલ ફૂલ	તૂઝે પ્યાર કરતે હૈં કરતે રહેંગે
	એપ્રિલ ફૂલ	કહે દો કહે દો જહાં સે કહે દો ઇશ્ક પરજોર નહીં
	કાશ્મીર કી કલી	કિસી ના કિસી સે કહીં નાકહીં દિલલગાના પડેગા
	કાશ્મીર કી કલી	હાયેરે હાયે મેરે હાથ મેં તરાહાય રહે દિન રાત
	કાશ્મીર કી કલી	સુભાનલ્લા હાયે હંસી ચહેરા હાયે
	કાશ્મીર કી કલી	યે ચાંદ સા રોશન ચેહરા
	કોહરા	યે નયન ડરે ડરે યે જામ જરા પીને દો
	ગીતગાયા પથ્થરોને	આજાઓ જાને જાં મેરે મહેરબાં નૈનો કા કજરા બુલાયે
	ગીત ગાયા પથ્થરોને	ઐ રાત તુ ના જાના ઐ ચાંદ તુ ના જાના
	ગીત ગાયા પથ્થરોને	જાને વાલે ઓ મેરેપ્યાર તેરી ખુશી હૈ મેરી બહાર
	જહાં આરા	જબ જબતુમ્હે ભૂલાયા તુમ બહોત યાદ આયે
	જહાં આરા	બાદ મુદ્દત કે યહ ઘડી આયી
	ઝિદ્દી	તેરી સુરત સે નહીં મિલતી કિસી કી સૂરત
	ઝિદ્દી	રાત કા સમા ઝુમે ચંદ્રમા તન મેરા નાચે રે
	દાલ મેં કાલા	ચાંદ ચૂપચાપ હૈ સિતારે ગુમ સૂમ
	દૂર કી આવાઝ	હુશ્મ સે ચાંદ ભી શરમાયા હૈ
	દૂજ કા ચાંદ	ચાંદ તકતા હૈ ઇધર આઓ કહીં છૂપ જાયે
	દૂર ગગન કી છાંવ મેં	આ ચલ કે તુઝે મેં લે કે ચલુ એક ઐસે ગગન કે તલે
	દૂર ગગન કી છાંવ મેં	ખોયા ખોયા ચાંદ ખોયે ખોયે તારે સો ગયે
	પૂજા કેફૂલ	મિયાઉં મિયાઉં મેરી સખી
	પૂજા કે ફૂલ	દિલ તોડના કિસી કા યે જિંદગી નહીં
	પૂજા કે ફૂલ	મેરી આંકો સે કોઇ નીંદ લીયે જાતા હૈ
	ફૂલોં કી સેજ	ચાંદ કે દર્પન સે પ્યારા તુ
	બેટી બેટે	આજ કલ મેં ઢલ ગયા (મેલ વર્જન)
	બેટી બેટે	આજ કલ મેં ઢલ ગયા (ફિમેલ વર્જન)

	બેટી બેટે	ગોરી ચલો ના હંસ કી ચાલ જમાના દુશ્મન હૈ
	મેરા કસુર ક્યા હૈ	કોઇ આને વાલા હૈ ચાંદ કી દુનિયા સે હો કે સવાર
	વીર ભીમસેન	જિસ કે પ્યાર મેં આઠો પહર મૈં રહતી હું ગુમસુમ
	વો કૌન થી	જો હમને દાસતાં અપની સુનાયી આપ ક્યું રોયે
	સતી સાવિત્રી	તુમ ગગન કે ચંદ્રમા હો મૈં ધરા કી ધૂલ હું
	સુહાગન	એક બાત પૂછતી હું એ દિલ જવાબ દેના
	સુહાગન	ભીગી ચાંદની છાયી બે ખુદા આજા ડાલ દે બાંહો મેં અપની બાંહે
	સંગમ	યે મેરા પ્રેમ પત્રપઢકર કિતુમ નારાજ ના હોના
	સાંજ ઔર સવેરા	ચાંદ કંવલ મેરેચાંદ કંવલ
	સાંજ ઔર સવેરા	યહી હૈ વોસાંજ ઔર સવેરા
	સાંજ ઔર સવેરા	અજહુ ના આયે બાલમા સાવન બિતા જાયે
	શહેનાઇ	ક્યા અજબ સાઝ હૈ યે શહેનાઇ
૧૯૬૫	આકાશદીપ	મુઝે દર્દે દિલ કા પતા ન થા
	કભી ધૂપ કભી ચાંવ	બદલી મેં ચાંદ હૈ તુ અખિયોં મેં
	કાજલ	મેરે ભૈયા મેરે ચંદા મેરે અણમોલ રતન
	કાજલ	પી બિન ઐસે તડપે ગોરી બિન ચંદા જીસ તરહ ચકોરી
	ગાઇડ	તેરે મેરે સપને અબ એક રંગ હૈ
	ગાઇડ	પિયા સે તો નૈના લાગે રે
	તીન દેવિયાં	કઇ ખ્વાબ દેખ ડાલે યહાં મેરી બેખૂદીને
	નમસ્તેજી	મેરે દો નૈના મતવારે કિંસ કે લિયે
	નૂર મહલ	મેરે મહેબૂબ ન જા આજ કી રાત ન જા
	ભીગી રાત	હસીં આજ કલકે ખુદા હો ગયે હૈ
	મહારાજા વિક્રમ	ચલે આઓજીમેરી ગલી સજના
	મહાભારત	ઓ ચંદા આજકી રાતના ઢલના
	યે રાત ફિર ના આગી	મેર પ્યાર વો હૈ કિ મરકેભી તુમકો
	રિસ્તે નાતે	આરી નિંદિયા કી પરી ચાંદ કે પલને મેં મેરી ગુડિયા કો ઝૂલા
	રિસ્તે નાતે	ખનક ગયો હાથ બૈરી કંગના
	લૂટેરા	નીંદ નિગાહોં કી ખ જાતીહૈ
	વક્ત	વક્તસે દિન ઔર રાત વક્ત સે કલ ઔર આજ
	શહીદ	જોગી હમ તો લૂટ ગયે તેરા પ્યારમેં
	સાત સમંદર પાર	મિલતે હી નજરપહલે
	હિમાલય કી ગોદ મેં	તુ રાત ખડકીથી છત પે મૈં સમઝા કિ ચાંદ નિકલા
	હિમાલય કી ગોદ મેં	ચાંદ સી મહેબબૂબા હો મેરી કબ ઐસા મૈંને સોચા થા
૧૯૬૬	આશરા	નીંદ કભી રહતી થી આંકો મેં અબ રહતે હૈં સાંવરિયા
	આમ્ર પાલી	નીલ ગગન કી છાંવો મેં દિન રૈન ગલેસે મિલતે હૈં

	તીસરી કસમ	દુનિયા બનાને વાલે ક્યા તેરે મન મેં સમાયી
	તીસરી કસમ	ઓ આભી જા રાત ઢલને લગી ચાંદ છૂપને લગા
	દિલને ફિર યાદ કિયા	આજા રે પ્યાર પુકારે નૈના તો રોરો હારે
	દિલને ફિર યાદ કિયા	મૈં તો નૈના લડાકે હુઇ બદનામ
	દિલને ફિર યાદ કિયા	ઓ મૈં સૂરજ હું તુ મેરી કિરન સંગ તેરા રહે
	પ્યાર મહોબ્બત	સુન સુન રે બલમદિલ તુઝકો પુકારે
	મમતા	રહે ના રહે હમ મહેકા કરેંગે બન કે કભી (ડ્યુએટ)
	મમતા	રહેના રહે રહમ મહેકા કરેંગે (ફિમેલ વર્જન)
	મહોબ્બત જિંદગી હૈ	રાતોં કો ચોરી ચોરી બોલે મોરા કંગના
	મેરા સાયા	નૈનોવાલીને એક મત વાલી સે હાયે મેરા દિલછૂટા
	યે શત ફિર ન આયેગી	મૈં શાયદ તુમ્હારે લિયે અજનબી હું
	લવ ઇન ટોકિયો	મુઝે તુમ મિલ ગયેહમ દમ
	લાલબંગલા	ચાંદ કો ક્યા માલૂમ ચાહતા હૈ ઉસે કોઇ ચકોર
	સગાઇ	ન યે જમીં થી ન આસમાં થ ન ચાંદ તારોં કા હીનિશાથા
	સાવન કી ઘટા	મેરી જાન તુમ પે સદકે એહસાનઇતના કર દો
	સૂરજ	કૈસે સમજાઉં બડે ના સમજ હો
	હુશ્ન કા ગુલામ	દેખા હૈ જબ સે આપકા ચેહરા યે ચાંદ સા
૧૯૬૭	અનીતા	ગોરે ગોરે ચાંદ સે મુખ પે કારી કારી આંખે હૈં
	અનીતા	કૈસે કહું પ્રેમ કી મૈં બાત ના બાબા ના બાબા પિછવાડે બુઢ્ઢા ખાંસા
	અમન	આજ કી રાત યે કૈસી રાત કિ હમ કો નિંદ નહીં આતી
	આખરી ખત	મેરે ચંદા મેરે નન્હે તુઝે અફને સિને સે કૈસે લગાઉં
	એન ઇવનીંગ ઇન પેરીસ	આસમાન સે આયા ફરિસ્તા
	ઉપકાર	તુ જહાં ભી રહે હર ખુશી હો વહાં
	ઘર કા ચિરાગ	જાને મેરા ચંદા ખોયા હૈ કહાં
	ચંદન કા પલના	ઓ ગંગા મૈયા- પાર લગા દો મરે સપનોંકી દુનિયા
	ચાંદ પર ચઢાઈ	મસ્તાના અદા બહેકી બહેકી
	છોટી સી મુલાકાત	સૌ ચાંદ કી ઝોબાઇ તુ ઝુલ જા બાંહો મેં
	છોટી સી મુલાકાત	છોટી સી મુલાકાત પ્યાર બન ગયી
	જ્વેલ થીફ	રૂલા કે ગયા સપના મેરા
	તકદીર	જબ જબ બહાર આયે ઔર ફૂલ મુશ્કરાયે (મેલ વર્જન)
	તકદીર	જબ જબ બહાર આયે ... (ફિમેલ વર્જન)
	તકદીર	જબ જબ બહાર આયે.. (કરસ વર્જન)
	દિલને પૂકારા	દેખા હૈ સભી ને ચાંદ કો, ઉસે ક્યા દેખેતુઝે દેખ લિયા
	નવાબ સિંરાજુદૌલા	આજ મિલે હૈ મન કે મીત
	પથ્થર કે સનમ	તૌબા યે મતવાલી ચાલ ઝૂક જાયે ફૂલોં કી ડાલ

	પથ્થર કે સનમ	બતા હું ક્યા લાના, કિ તુમ લૌટ કે ઓ જાના
	પાયલ	ચલો ચલો રે સજન ધીરે દીરે બલ્મ ધીરે ધીરે
	પાલકી	ચહરે સે અપને આપ તો પરદા ઉઠાઇયે
	ફર્જ	બાર બાર દિન યે આયે
	બહારોં કે સપને	ચુન હી સંભાલ ગોરી ઉડી ઉડી જાય રે
	બહારોં કે સપને	ક્યા જાનુ સજન હોતી હૈ ક્યા ગમ કી શામ
	બોમ્બે બાય નાઇટ	તેરા ચેહરા જમીં કા ચાંદ બન કર
	બુંદ જો બન ગયી મોતી	હો મૈંને ભી પ્યાર કિયા પ્યાર સે કબ ઇનકાર કિયા
	મિલન	રામ કરે ઐસા હો જાયે મેરી નિંદિયા તો હૈ મિલ જયે
	રાત ઔર દિન	રાત ઔર દિન દિયા જલે મેરે મન મેં ફિર ભી અંધેરા હૈ
	રાત ઔર દિન	ફૂલ સા ચેહરા ચાંદ સી રંગત
	રામ ઔર શ્યામ	આઝ કી રાત મેરે દિલ કી સલામી લેલે
	રામ ઔર શ્યામ	ઓ બાલમ તેર પાયર કી ઠંડી આગમેં જલતે જલતે
	લાટ સાહબ	ઐ ચાંદ જરા છૂપ જા ઐ વક્ત જરા રૂક જા
	લાટ સાહબ	તન મેં અગ્નિ મન મેં ચુભન ... ઓ રબ્બા મેરે
	વહાં કે લોગ	તુમ કિતની ખુબસુરત હો
	વહાં કે લોગ	વહાં કે લોગ હારે યહાં કે લોગ મોતી
	શાગીર્દ	વો હૈ જરા ખફા ખફા
૧૯૬૮	અનોખી રાત	ઓહ રે તાલ મિલે નહિં કે જલ મેં
	અભિલાષા	વાદિયા તેરા દામન રાસ્તે મેરી બાંહે
	અપના ઘર અપની કહાની	ચાંદ ભી કોઇ દિવાના હૈ સાથ લેકિન બેગાના હૈ
	આબરૂ	હોલી હૈ હોલી આઇ રે હોલી
	આબરૂ	હર ચેહરા યહાં ચાંદ તો હર જર્રા સિતારા
	આદમી	કૈસી હસીં આજ બહારો કી રાત હૈ એક ચાંદ આસમાન મેં એક મેરે પાસ હૈ (મો.રી. તલત મહેમૂદ)
	આદમી	કૈસી હસીં આજ બહારોં કી રા હૈ (મો. રફી. મહેન્દ્ર કુમાર)
	એક રાત	આજ તુમસે દૂર હોકર ઐસે રોયા મેરા પ્યાર ચાંદ રોયા સાથ મેરે
	કિસ્મત	હમસે રોશન હૈ ચાંદ ઔર તારે.... આઓ હુઝુર તુમકો...
	દિવાના	ઐ સનમ જીસને તુઝે ચાંદ સી સૂરત દી હૈ
	દિવાના	તુમ્હારી ભી જય જય હમારી ભી જય જય (મેલ વર્જન)
	દિવાના	તુમ્હારી ભી જય જય ... (ફિમેલ વર્જન)
	દિલ ઔર મહોબ્બત	હાથ આયા હૈ જબ સે તેરા હાથ મેં
	પડોશન	શર્મ આતી હૈ મગર આજ યે કહેના હોગા
	પડોસન	મેરે સામનેવાલી ખિડકી મેં એક ચાંદ સા ટૂકડા રહતા હૈ
	પડોશન	એક ચતુર નાર કર કે શિંગાર

	મેરે હુઝૂર	કયા ક્યા ન સહે હમને સિતમ આપકી ખાતિર
	મેરે હુજૂર	રૂખ સે જરા નકાબ દ મેરે હુજુર
	વાસના	યે પર બતો કે દાયરે યે શામ કા ધુંઆ
	સરસ્વતી ચંદ્ર	છોડ દે સારી દુનિયા કિસી કે લિયે
	સરસ્વતી ચંદ્ર	હો મૈં તો ભૂલ ચલી બાબુલકા દેશ
	હમસાયા	બડી મુસ્કિલ સે કાબૂ મેં દિલે દિવાના આયા હૈ
૧૯૬૯	આરાધના	ચંદા હૈ તુ મેરા સૂરજ હૈ તુ
	આરાધના	કોરા કાગઝ થા યે મન મેરા
	એક ફૂલ દો માલી	તૂઝે સૂરજ કહું યા ચંદા
	એક શ્રીમાન એક શ્રીમતી	ચાંદની રાત મેં યું દિલ કો જલા કે ના જા
	ઇન્તકમ	હમ તુમ્હારે લિયે તુમ હમારે લિયે
	જીને કી રાહ	ચંદા કો ઢૂંઢને સભી તારે નિકલ પડે
	જિગરી દોસ્ત	ફૂલ હૈ બહારોં ક બાગ હૈ નજારોં કા
	જિગરી દોસ્ત	ધીરે ધીરે ચૂપકે ચૂપકે ચોરી ચોરી હો
	જ્યોતિ	સોચ કે યે ગગન ઝૂમે અભી ચાંદ નિકલ આયેગા
	તલાશ	ચંદા રે તુ ના જા ના આજકો ચુનરી રાત માં
	ધરતી કહે પુકારકે	દિયે જલાયે પ્યાર કે ચલો ઇસી ખુશી મેં
	ભાઇબહન	ચાંદ નિકલા ભી નહીં ઔર ચાંદની હૈ સામને
	મહલ	હમ તુઝે ઢૂંઢ લેંગે .... ચાંદ સે પૂછ કરતેરા પતા પૂછલેંગે
	રાહગીર	પંખ લગા કે પંછી બનેંગે
	વાપસ	દેખ આંચલ મેં કઇ ચાંદની ઋત હૈ
	વાપસ	આયી બહારોં કી શામ
	વારીસ	કભી કભી ઐસા ભી હાત હૈ જિંદગી મેં
	સચ્ચાઇ	જિંદગી કી હર ખુશી સે અચ્છે હૈ
	સાજન	રેશમ કી ડોરી કહાં જઇ હો નિંદિયા ચૂરા કે ચોરી ચોરી
	સંબંધ	મૈં ખુદ હું ચંદ્રમુખી પરચમકને સે ડરતી હું
૧૯૭૦	આન મિલો સજના	યહાં વહાં સારે જહાં પે તેરા રાજ હૈ
	ઇશ્ક પર જોર નહીં	તુમ મુઝસે દૂર ચલે જાના ના
	ગીત	આજા તુઝકો પુકારે મેરે ત રે મેરે મીત રે
	દસ્તક	તુમ સે એ કહું એક બાત પરોંસે હલકી હલકી
	પગલા કહીંકા	તુમ મુઝે યું ભૂલા ન પાઓગે (મેલવર્જન)
	પગલા કહીંકા	તુમ મુઝે યું ભૂલા ન પાઓગે (ફિમેલ વર્જન)
	પુરસ્કાર	ઐ મેરી જાં ચાંદ સા મુખડા આપકા
	પૂરબ ઔર પસ્ચિમ	હૈ પ્રિત જહાં કા રીત મૈંગીત વહાં કે ગાતા હૂં
	મા ઓર મમતા	રૂત બેકરાર હૈ શામે બહાર હૈ

	મેરા નામ જોકર	કહીં આગ ન લગ જાયે
	મેરા નામ જોકર	કાટે ના કટે રૈના મેરે લાગે ઉનસે નૈના રે
	રાજા રાની	મૈંચોર તુ મેરી રાની
	રાતોં કા રાજા	પ્યાર કિયાતો ડરના ક્યા પ્યાર કિયા કોઇ દારૂ નહીં પી
	રાતોં કા રાજા	મેરે લિયે આતી હૈ શામ
	સફર	ન દિયા ચલે ચલે રે ધારા ચંદા ચલે ચલે રે તારા
	હીર રાંઝા	મેરી દુનિયા મેં આયી અપને ક્યા ક્યા સાથ લિયે
૧૯૭૧	અધિકાર	હૈ કામ આદમી કા ઔરોં કે કામ આના
	અનુભવ	મેરા દિલ જો મેરા હોતા પલકોં સે પકડ લેતી
	આપ આયે બહાર આયી	મુઝે તેરી મહોબ્બત કાસહારા મિલ ગયા હોતા
	ઐસા ભી હોતા હૈ	ચાંદ રાતોં કો નિકલે ના નિકલે
	અંદાજ	જિંદગી એક સફર હૈ સુહાના
	જાને અનજાને	છમ છમ બાજે રે પાયલિયા
	તેરે મેરે સપને	જીવન કી બગિયા મહેકેગી મહેકેગી
	તરે મેરે સપને	એ મૈને કસમ લી એ તુને કસમ લી
	દુશ્મન	મૈને દેખા તુને દેકા ઇસને દેખા સબને દેખા
	પરાયાધન	આજ ઉનસે પહેલી મુલાકત હોગી
	પરાયાધન	તુ પ્રિત, તુ પ્યાર, તુ ચાંદ તુ રાત
	મર્યાદા	ચૂપકે સે દિલ દે દે નહિં તે શોર મચ જાયેગા
	મેર અપને	રોજ અકેલી આયે રીજો બિચારી જાયે ચાંદ કટોરા લિયે
	મહેબૂબ કી મહેંદી	મેરે દિવાને પન કા ભી દવા નહીં
	મહેબૂબ કી મહેંદી	ઝીલમીલ તારોં કી બારાતોં મેં ભીગી ભીગી બરસાતોં મેં
	રખવાલા	દિલને દિલસે ન જાને ક્યા કહા
	રેશમા ઔર શેરા	તું ચંદા મૈં ચાદની તુ તરૂવર મૈં શાખ રે
	લાખો મેં એક	ચંદા ઓ ચંદા કિસને ચુરાયી (ફિમેલ વર્જન)
	સીમા	ઓશ કી બુંદો મેં જો બરસા કરતી થી વો નિંદિયા
	હમતુમ ઔર વો	પ્રિયે પ્રાણેશ્વરી, હૃદયેશ્વરી યદિ આપ હમેં આદેશ કરે તો પ્રેમ કા હમેં શ્રી ગણેશ કરે.
૧૯૭૨	અનુરાગ	મેરા રાજા બેટા બુઝે એક પહેલી
	અન્નદાતા	નિસ દિન નિસદિન મેરા જુલ્મી સજન
	એક બાર મુશ્કરા દો	ચેહરે સે જરા આંચલ જબ આપને સરકાયા
	દિલ દૌલત દુનિયા	મસ્તી ઔર જવાની દજો ઉંમર બડી મસ્તાની દો
	દિલ દૌલત દુનિયા	સાથ મેં પ્યારા સાથી હૈ રાત ભી યે મદમાતી હૈ
	દો ચોર	કાલી પલક તોરી ગોરી ખુલને લગી હૈ થોડી થોડી
	પરિચય	બિતી ના બિતાયી રૈના

	પાકીઝા	મૈં તો કર આઇ સોલા શિંગાર રે... થાડે રહિયો
	પાકીઝા	ચલો દિલદાર ચલો ચાંદ કે પાર ચલો
	મેરે જીવનસાથી	દિવાના લેકે આયા હૈદિલકા તરાના
	મોમ કી ગુડિયા	મૈં ઢૂંઢ રહા થા સપનોં મેં તુમ કો
	યે ગુલિસ્તાં હમારા	ઓ પિયા ગીર ગોરી ગાંવકી ગોરી રે
	રૂપ તેરા મસ્તાના	લો દેખ લો વો ઘટા ચાંદ પર છા ગયી
	સીતા ઔર ગીતા	કોઇ લડકી કલ રાત સપને મેં મિલી
૧૯૭૩	અભિમાન	તેરે મેરે મિલન કી યે રૈના
	અભિમાન	હાય હાયે તેરી બિંદીયા રે
	એક મુઠ્ટી આસમાની	હર કોઇ ચાહતા હૈ એક મુઠ્ઠી આસમાન
	ઇન્તજાર	ચાંદ કી કિરનોં સે લિપટી હવાયે
	જંજીર	યારી હૈ ઇમાન મેરા યાર મેરી જિંદગી
	દાગ	અબ ચાહે રબ રૂઢે યા દુનિયા મૈંને તેરી બાંહ પકડ લી
	દાગ	ની મૈં યાર મનાની ની ચાહે લોગ બોલિયાં બોલે
	ધમકી	ચાંદ ક્યાહૈ રૂપ કા દર્પણ
	નન્હા શિકારી	તૂ હી મેરા ચંદા તૂ હી મેરા તારા
	પ્રાણ જાયે પર વચન ન જાયે	ચૈન સે હમ કો કભી આપને ન જીને દિયા
	પ્રેમ પર્વત	છોટા સા ચંદા છોટે છોટે તારે
	બડા કબૂતર	ચંદા મામા બોલે તારે ભી બોલે
	બનારસી બાબુ	હાથ મત રખ પ્યાલા મેરા બર દેસાથી પીને કી આદત આમ હો ગયી
	મન ચલી	તન મન ધન સબ હૈ તેરા
	મનચલી	ગમ કા ફસાના બન ગયા અચ્છા
	મનચલી	મીલે કહીં દો અજનબી
	યાદોં કી બારાત	યાદોં કી બારત નિકલી હૈ આઝ દિલ કે દ્વારે
	રાજા જાની	આસમાં પે ચાંદની કા એક દરિયા બહેરા થા
	રાજા જાની	મૈં એક ચોરતુ મેરી રાની
	હીરા પન્ના	મૈં તસવીર ઉતારતા હં
૧૯૭૪	અજનબી	એક અજનબી સે યું મુલાકાત હો ગયી
	આપકી કસમ	કરવટે બદલેત રહે સાર રાત હમ આપકી કસમ
	ચોર મચાયે શોર	લે જાયેંગે લે જાયેંગ દિલ વાલે દુલ્હનિયાં લે જાયેંગે
	પરિણય	રાત કે માથે પે ચાંદ કા ટીકા... આજા મિતવા
	બિદાઇ	દેખો દેખોજી યે હૈ મેરા પ્રેમી યે મેરા ગુલામ
	મિ. રામિયોં	ન સોંયેગે ન સને દેંગે આજ સારી રાત હોંગી મુલાકાત
૧૯૭૫	આંધી	તેરે બિના જિંદગી સે કોઇ શિકવા તો નહીં

	ઊંચે લોગ	આજા રે મેરે પ્યાર કેરાહી
	કાદમ્બરી	અંબર કી એક પાક સુરાહી
	જખ્મી	ઝીંગલ બેલ ઝીંગલ બેલ આઓ તુમ્હેં ચાંદ પે લે જાયે
	જગ્ગુ	એરી ચંદા કિરન પ્યાસી હૈ મેરી લગન
	ડાકૂ	કભી ગમ સે દિલ લગાયા કભી અશ્ક કે સહારે
	દો જાસૂસ	સાલ મુબારક સાહેબજી
	પ્રેમ કહાની	પ્રેમ કહાની મેં એક લડકા હોતા હૈ
	ફકીરા	ચલ ચલા ચલ અકેલા ચલ ચલા ચલ હિંમત ના હાર
	રફ્તાર	સંસાર હૈ એક નદિયા સુખ દુખ દો કિનારે હૈં
	શોલે	ચાંદ સા કોઇ ચહેરા પહુલ મેં ના હો
૧૯૭૬	આજ કા મહાત્મા	ચાંદની ચાંદ સે હોતી હૈ સિતારોં સે નહીં
	કભી કભી	મેરે ઘર આયી એક નન્હીં પરી ચાંદની કે રથ પે હોકે સવાર
	ચિત્તચોર	ગોરી તેરા ગાંવ બડા પ્યાર મૈં તો ગયા મારા
	ચિત્તચોર	તુજો મેર સૂર મેં સૂર મિલા લે
	દો અનજાને	દૂર કહીં દૂર મુઝે જાના હૈ કહીં દૂર
	બાલિકા બધુ	જગત મુસાફિર ખાના લગા રહે આનાજાના
	બાલિકા બધુ	બડે અચ્છે લગતે હૈ યે ધરતી યે નદિયા યે રૈના
	બોમ્બે બાય નાઇટ	હસીનાઓ હસીના બહારો ને કિયે સજદે
૧૯૭૭	અમર અકબર એન્થની	ઓ હમકો તુમસે હો ગયા હૈ પ્યાર ક્યા કરે
	આલાપ	ચાંદ અકેલા જાયે રે સખીરી
	કિતાબ	ધન્નોં કી આંખોં મેં રાત કા સૂરમા ઔરચાંદ કા ચૂમા
	બાઝાર	કરોગે યાદ તોહર બાત યાદ આયેગી
	બાબા તારકનાથ	તુમ્હી સૂર્ય તુમ્હીં ચંદ્ર તૂ હી જગપ્રભુ હૈ
	મુક્તિ	કારી રૈના કે માથે પે ચમકે ચાંદ સી બિંદીયા
	મુક્ત	સુહાની ચાંદની રાતે હમેં સોને નહીં દેતી
	યહી હૈ જિંદગી	મૈંને સમઝા થા જિસે ચંદા કી ચાંદની
	સ્વામી	ભાગજાઉંગી હાહા ભાગ જાઉંગી અનપે રાજા કે સંગ
	હમ કિસી સે કમ નહીં	ચાંદ મેરા દિલ ચાંદની હ તુમ
	હમ કિસી સે કમ નહીં	દિલ ક્યા હૈ મહેફિલ તેરે કદમોં મેં
૧૯૭૮	અનપઢ	હમારા મુખડા ચાંદ કા ટૂકડા
	અખિયોં કે ઝરોંખો સે	એક દિન તુમ બહોત બડે બનોગે
	ગમન	આપ કી યાદ આતી રહી રાત ભર
	ઘર	બોતલ સે એક બાત ચલી
	દિલ સે મિલે દિલ	કભી દિલ હો કભી ધડકન કભી શોલા કભી શબનમ
	દેવતા	ગુલ મોહર તુમ્હારા નામ હાત, શામ કે ગુલાબી આંચલ મેં યે

		દિયા જતા હૈ ચાંદ
	દેવતા	ચાંદ ચુરાકે લાયા હું
	મુકદ્દર કા સિકંદર	સલામે ઇશ્ક મેરી જાં કબૂલ કર લો
	સત્યમ્ શિવમ્ સુંદરમ્	ઇશ્વર સત્ય હૈ, સત્ય હી શિવ હૈ સત્યમ શિવમ્ સુંદરમ્
૧૯૭૯	આંગન કી કલી	સૈંયા બિના ઘર સુના
	કર્તવ્ય	ચંદા મામા સે પ્યારા મેરા મામ
	જાની દુશ્મન	ચલો રે ડોલી ઉઠાઓ કહાર પિયા મિલ કી રુત આયી
	ઢોંગી	હાયે હાયે તેરા ઘુમટા નીંદ ચુરાયે તેરા ઘુમટા
	દાદા	દિલ કે ટૂકડે ટૂકડે કરકે મુશ્કરાકે ચલ દિયે
	નોકર	અખિયોં મેં છોટે છોટે સપને સજાઇ કે (મેલ વર્જન)
	નૌકર	અખિયોં મેં છોટે છોટે સપને સજાઇ કે (ફિમેલ વર્જન)
	મિ. નટવરલાલ	ચોરી ચોરી મિલતે હૈ રે ચાંદ ચકોરી
	બાતો બાતો મેં	ના બોલે તુમ ના મૈંન કુછ કહા
	બાતો બાતો મં	ઘટા ચાંદ બિજલી બરખા પવન મેં
	સાવન કો આને દો	ચાંદ જૈસે મુખડે પે બિંદિયા સિતારા
	સુનયના	લોગ કહે મેરા સાંવલા રંગ હૈ
	સુનયના	આંસુ ભી હૈ ખુશિયાં ભી હૈ કાંટે બી હૈ
૧૯૮૦	અબ્દુલા	મૈંને પૂછા ચાંદ સેકે દેખા હૈ કહીં
	ખ્વાબ	તુ હી વો હસીં હૈજિસકી તસ્વીર ખયાલો મેં
	ખૂબસૂરત	કાયદા તોડ કે સોચો એક દિન
	ગૃહપ્રવેશ	બોલિયે સુરીલી બોલિયાં
	ચંબલ કી કસમ	ચંદા રે મેરે ભૈયા સે કહેના બહેના યાદ કરે
	મન પસંદ	હે ચારૂ ચંદ્રકી ચંચલ ચિતવન
	સિતારા	સાથ સાથ તુમ ચલો તો રાત રાત ભર ચલે
	હમ પાંચ	ઉઠાઇ લે ઘુમટા ચાંદ દેખ લે
૧૯૮૧	ઉમરાવ જાન	જિંદગી જબભી તેરી બજ્મ મેં લાતી હૈ હમેં
	ક્રાંતિ	ઉઇ શમાશા ઉઇ- લે જા પ્યાર જરાસા
	જીનેકી આરજૂ	આદી યે રાત જલે પૂરા વો ચાંદ જલે
	નરમ ગરમ	નરમ ગરમ રાત ગરમ ગરમ ચાંદ પર
	મંગલ મગંલસૂત્રક્ષ	રાત બનું મૈં ઔર ચાંદ બનો તુમ
	રક્ષા	નયે પરાને સાલ મેં એક રાત બાકી હૈ
	રોકી	દિલ તેરે બિના લગતા નહીં વક્ત ગુજરતા નહીં
	વક્તકી દીવાર	જવાની કા ગુજરા જમાના મુઝે યાદ આને લગા
	સિલસિલા	નીલા આસમાન સો ગયા (મેલ વર્જન)
	સિલસિલા	નીલા આસમાન સો ગયા (ફિમેલવર્જન)

	સિલસિલા	યે કહાં ગયેહમયુંહીસાથચલતેચલતે
	સિલસિલા	હાદસા બન કે કોઇ ખ્વાબ બિખર જાયે તો ક્યા હો
	શમા	ચાંદ અપના સફર ખત્મ કરતા રહા
	શ્રદ્ધાંજલિ	સૈયાં બનકે કોઇ ખ્વાબ બિખર જાયે તો ક્યા હો
૧૯૮૨	જોગી	અબ મુઝે ચાંદ સિતારોં કી જરૂરત ના રહી
	દીદારે યાર	મેરે દિલબર કા બાંકપન
	દિલેનાદાન	ચાંદની રાતમેં એક બાર તુમ્હેં દેખા હૈ
	દૌલત	ચાંદ નહીંફૂલનહીં કોઇનહીંતુજસાહીસીં
	નદિયા કે પાર	લક્ષ્મી કી મૂરત મમતા કી મૂરત હમાર ભૌજી
	બાવીર	અબચરાગોં કા કોઇ કામનહિં
	બેમિસાલ	કિસી બાત પરમૈંકિસીસે ખફાહૂં
	ભીગી પલકે	જન્મ જન્મ કા સાથ હૈ હમારા તુમ્હારા
	સાથ સાથ	યે બતા દેમુઝેજિંદગી પ્યાર કીરાહકેહમસફર
	સાથ સાથ	યે તેરાઘર યે મેરાઘર યે ઘર બહુત હસીન હૈ
	શૌકીન	જબભી કોઇ કંગના બોલે પાયલ છનક જાયે
૧૯૮૩	અંધાકાનૂન	કભી ના કભી તોકહીંના કહીં તોકિસી ના કિસી સે મુલાકાત હોગી
	કલાકાર	નીલેનીલે અંબર પર ચાંદ જબ આયે
	ઘુંઘરૂ	ફલક પે સિતારે હૈં, સબ કો હોપહેચાન મેરી
	બેતાબ	જાને કહાંહોંગે લેકિન જહાં હોંગે ફરીયાદ કેરંગે તુઝે યાદ કરેંગે
	રઝિયા સુલતાન	ઢલતી જાયે રાત કહ લે દિલકી બાત
	સ્વીકાર કિયા મૈંને	ચાંદ કે પાસ જો સિતારા હૈ
૧૯૮૪	આનંદ ઔર આનંદ	ચાંદ જાયે સૂરજ આયે લે કે યે સવેરા
	ઉત્સવ	મન ક્યું બહેકા રે બહેકાઆધી રાત કો
	દુનિયા	તુ ચાંદ નગર કી શહેજાદી
	રક્તબંધન	પ્યાર ચાહિયે.... (૨) હમેં ઘડી ઘડી યાર કા દીદાર ચાહિયે
	રાવણ	ચાંદ સે જાકર લાઉંગી ચાંદી કી રોટી
	લૈલા	હો ગયે દિવાને તુમકો દેખકર ઇસ હાલ મેં
	લોરી	ગુડિયા ચિડિયાચાંદ ચકોરી
	સની	જાને ક્યા બાત હૈ, નીંદ નહીં આતી બડીલંબી રાત હૈ
	શરાબી	દે દે પ્યાર દે પ્યાર દે પ્યાર દે રે હમપ્યાર દે (મેલવર્જન)
	શરાબી	દેદે પ્યાર દે પ્યાર દે .... (ફિમેલવર્જન)
૧૯૮૫	અલગ અલગ	કભી બે કસીને મારા કભી બેબસીને મારા
	જૂઠી	ચંદા દેખે ચંદા તો વો ચંદા શરમાયે
	ફાસલે	ચાંદની તુ હૈ કહાં
	મેરી જંગ	જીત જાયેંગે હમતુ અગર સાથહૈ,

	સાગર	ચહેરાહૈ ચાંદ ખિલા હેજુલ્ફ ઘનેરી છાંવ હૈ ક્યા
૧૯૮૬	અહેસાન આપકા	હોશકેસાહિલ પે મુઝકો અબ ના આને દિજીયે
	અંજુમન	ગુલાબ જિસ્મ કા યુંહી નહીં ખિલા હોગા
	કર્મા	મહીવે નાજઇયોપરદેશ
	આપકે સાથ	પહલા પ્યાર કુંવારીરાતઆપકેસાથ
	આપ કે સાથ	ચાંદ છૂપતા હૈસૂરજનિકલતા હૈ
૧૯૮૭	ઇનામ દસ હજાર	ચાંદ કોઇહોગા તુમ સા કહાં
	કુદરત કા કાનૂન	હો મુખડા ચાંદ કા ટૂકડા
	ખુદગર્જ	લોગ કહતે હૈં કિ પીલા ચાંદ સબસે હસીં
	ખુદગર્જ	યહીંકહીં જીયરા હમાર કે ગોરિયા ગુ મહો ગવા રે
૧૯૮૮	એક નાય રિસ્તા	બેવફાઇ નહીં આદત અપની
	ઇજાજત	મેરા કુછ સમાન તુમ્હારે પાસ પડાહૈ
	ઇન્તકામ	જૈસે એક ચાંદકા ટૂકડા ઇસ ગલી મેં ઐસા મુખડા
	દયાવાન	આજ ફિર તુમ પે પ્યાર આયા હૈ
	લિબાસ	હવા છૂગયી સિલા બદન છિલ ગયા
૧૯૮૯	ચાંદની	રંગ ભરે બાદલસે ઇન નૈનો કે કાજલ સે
	મૈને પ્યાર કિયા	મેરે રંગ મેંરંગને વાલી
	મૈને પ્યાર કિયા	દિલ કે બદલે દિલ દિયા હૈ ઓ મૈંનેપ્યાર કિયા પ્યાર કીયા
	રામલખન	એજી ઓજી લોજીસુનોજી મૈં હું મન મૌજી
૧૯૯૦	અગ્નિપથ	ઓ સૈંયા મેરે આસમાન સે હંમેશા ગુમશુદા થેચાંદતારે
	આવારગી	ચમકતે હુએ ચાંદકો તૂટા હુઆ તારા બના ડાલા
	જુર્મ	જબ કોઇ બાત બિગડજાયે જબ કોઇ મુશ્કિલ પડ જાયે.
	બાગી	ચાંદની રાત હૈ તુ મેરે સાથ હૈ
૧૯૯૧	આઇમિલન કીરાત	હોકાલા સા કાલા હાયે કાલે હૈ દિલવાલે
	કુરબાન	યે ધરતી યે ચાંદસિતારે યે નદિયાયે પવન ઘટાયે
	કુરબાન	બૈઠા નીલી જીલ કિનારે ચાંદ કો આકાશ પુકારે
	દિલ હૈ કિ માનતાનહીં	ચાંદ કે રથ પે વો આયેગા એક દિન
	પ્યારભરાદિલ	ચાંદ બન કે તુમ ગગનસે મેરી ગલી આયા કરો
	ફૂલઔરકાંટે	ધીરે ધીરે પ્યાર કો બઢાના હૈ
	લેકિન	ઝૂઠે નૈન બોલે સચ્ચી બતિયાં
	લેકિન	કેસરિયા બાલમા ઓરી કિ તુમસે લાગે નૈના
	સનમ બેવફા	મુઝે અલ્લાહ કી કસમ તુઝસે પ્યાર હો ગયા
	સૌગંધ	લૈલા કો ભૂલ જાયેંગે મજનુ કો ભૂલ જાયેંગે
	સ્વર્ગ યહાં નર્ક યહાં	યે સૂરજ ચાંદ સિતારે સબકે લિયે ઇનકે નજારે
૧૯૯૨	આશિયાન	ઢલ ગયા ચાંદ ગયી રાત ચલો સો જાયે

	આશિયાન	શર્મીલા જીસસે ચાંદ હૈ
	કલકી આવાઝ	આજ રાત ચાંદની હૈ ઔર તુમ મેરે સાથ હો
	દિવાના	ઐસી દિવાનગી દેખી કહીં નહીં
	દિવાના	કોઇના કોઇ ચાહિયે પ્યાર કરને વાલા
	દિવાના	સોચેંગે તુમ્હેપ્યારકરે કે નહિં
	પ્રેમ દિવાને	પ્રેમ દિવાને પ્રેમ દિવાને
	માં	ચંદા ને દી ચાંદની સૂરજ ને દી રોશની
	રોજા	રોજા જાને મન તુદિલકી ધડકન તુ જ બિન નૈના બરસે
	રોજા	દિલ હૈ છોટા સા છોટી સી આશા
	સાતવાં આસમાન	સોચા થા તુમ્હેં ખત લિખું
૧૯૯૩	આઇના	યેરાત ખુશનસીબ હૈ
	દામિની	ગવાહ હૈ ચાંદ તારે ગવાહ હૈ
	આશિક આવારા	આકાશ દેખું મૈ આજકી રાત
	ફિર તેરી કહાનીયાદ આયી	બાદલો મેં છૂપ રહા હૈ ચાંદ ક્યૂં
	બાઝીગર	સમજકર ચાંદ જિસકો આસમાને દિલમેં રખા હૈ
	બિરજુ	ચાંદ સૂરજ ના ચમકે તો કુછગમ નહીં
	મહેરબાન	અગર આસમાન તક મેરે હાથ જાતે
	રૂદાલી	દિલ હુમ હુમ કરે ગભરાયે ધન ધમ ધમ કરે (મેલ વર્જન)
	રૂદાલી	દિલ હુમહુમકરેગભરાયે ...... (ફિમેલ વર્જન)
	હમ હૈ રાહીપ્યાર કે	કાશ કોઇ લડકા મુઝે પ્યારકરતા
૧૯૯૪	આઓ પ્યાર કરે	ચાંદ સે પર્દા કિજીયે
	ક્રાંતિવીર	ફૂલ કલી ચાંદસિતારે યે સબ ક્યાહૈ નામતુમ્હારે
	ખુદ્દાર	તુમસા કોઇ પ્યારા કોઇ માસૂમ નહીં હૈ
	ચાંદ કા ટૂકડા	દૂર દેશ સે આયા હું પ્યાર ભરાદિલ લાયા હું
	ચાંદ કાટૂકડા	જમીંકી તુ નહીં લગતી કહાં સે આયી હોબોલો
	જાનેતમન્ના	પિયા પિયા ઓ પિયા પિયા તું હેચાંદ પૂનમ કા પ્યારા
	1942 એલવ સ્ટોરી	ચાંદ ખિલા ચૂપકે સે
	૧૯૪૨ એલવ સ્ટોરી	એક લડકી કો દેખા તો ઐસા લગા
	વિજય પથ	સાગર સંગ કિનારેહૈ ઔર ફૂલોંસંગબહારે હૈ
	હમસે હૈ મુકાબલા	ઉર્વશી ઉર્વશી ટેક ઇટ ઇઝી ઉર્વશી
	હમ આપકે હૈ કોન	રાઝ કી બાત બતાયે
	હમ આપકે હૈ કોન	યે મોસમ કાજાદૂ હૈ મિતવા
	હમઆપકે હૈ કોન	માઇ ને માઇ મુંડેર પે તેરે બોલ રહા હૈ કાગા
૧૯૯૫	અકેલે હમ અકેલે તુમ	દિલ હમકો કભી સમજાતાહૈ

	કરણઅર્જુન	સૂર કબ દૂર ગગન સે ચંદા કબ દૂર કિરનસે
	ક્રિમીનલ	તુ મિલે દિલ ખિલે ઔર જીને કો ક્યાચાહિયે (મેલ વર્જન)
	ક્રિમીનલ	તુ મિલે દિલ ખિલે ઔર જીને કો ક્યાચાહિયે (ફિમેલ વર્જન)
	ક્રિમીનલ	તુ મિલેદિલ ખિલે ... (ડ્યુએટ)
	ક્રિમીનલ	ચંદા તુઝે દેખને કો નિકલા કરતા હૈ
	દિલવાલે દુલ્હનિયાંલે જાયેંગે	મેરે ખ્વાબોં મેં જો આયે
	બોમ્બે	તુહી રેતુહી રે તેરે બિનામૈં કેસે જિયું ... આજા રે
	હમદોનો	અંબર કી ચાંદની સૂરજ કી રોશનીશાયર કી શાયરી
	હમસબ ચોર હૈ	સોણા સોણા ચાંદસા મુખડા
૧૯૯૬	મિ. આશિક	મેરા ચાંદ મુઝે આયા હૈ નઝર (મિસ્ટર આશિક)
	જીત	યારા ઓ યારા મિલના હમારા
	દસ્તક	જાદુભરી આંખો વાલી સુનો
	દસ્તક	તુમ્હેં કૈસે મૈં બતાઉં
	દરાર	ચાંદ ભી ઉસકા ચેહરા દેખે ઔર લલચાયે
	દરાર	તેરા ચાંદ ચેહરા બનાને કી ખાતિર
	પાપા કહતે હૈ	પ્યાર મેં હોતા હૈ ક્યા જાદુ તુ જાને યા મૈં જાનું
	રંગીલા	તન્હા તન્હા યહાં પે જીના યે કોઇ બાત હૈ
૧૯૯૭	કોયલા	હોશ ના ખોદે કહીં જોશ મેં દેખને વાલા
	કૌન સચ્ચા કૌન જુઠા	આધા ચાંદ આધીરાત હૈ
	ઘુંઘટ	ઘુંઘટ મેં ચેહરા આપકા કુછ ઇસ તરહ સે ખોગયા
	ચાંદગ્રહણ	ક્યુંલગા પ્યાર કો ચાંદ ગ્રહણ
	જુદાઇ	શાદી કરકે ફસ ગયા
	દિલતો પાગલ હૈ	ચાંદને કુછ કહા રાત ને કુછ સુના
	નસીબ	ચાંદ સિતારે બિંદિયા તુમ્હારી
	બોર્ડર	અયજાતે હુએ લમ્હે જરા ઠહરો
	મહેબૂબ	ચંદા તેરી ચાંદની કો કર દે થોડાકમ
	યસ બોસ	જો ભી ચાહું વો મૈં પાઉં જિંદગી મેં જીત જાઉં
	યસ બોસ	એક દિન યું આપ મિલ જાઓગે સોચના થા
	વિરાસત	જીવન સાથી હમ દિયા ઔર બાતીહમ
	વિરાસત	તારે હૈ બારાતી ચાંદની હૈ યે બારત
	સપને	ચંદા રે ચંદા રે કભી તો જમીં પર આ
૧૯૯૮	જખ્મ	તુમ આયે તો આ મુઝે યાદ ગલી મેં આજ ચાંદ નિકલા
	જબ પ્યાર કિસી સે હાત હ	મદહોશ દિલ કી ધડકન ચૂપ સી યે તનહાઇ
	જીયાલા	કલ ચૌદવી કી રાત થી
	દિલ ખો ગયા	ચાંદ દેખા યાદ આયી સૂરત તેરી

	વજૂદ	કૈસે બતાઉ મેં તુમ્હેં મેરે લિયે તુમ ક્યા હો
	સત્યા	સપનેં મેં મિલતી હૈ ઓ કૂડી સપને મેં મિલતી હૈ
	હિરો હિન્દુસ્તાની	ચાંદ નજર આ ગયા અલ્લા હી અલ્લા છા ગયા
૧૯૯૯	ખૂબસૂરત	ઘુંઘટ મેં ચાંદ હોગા આંચલમ ચાંદની
	જાન સમજા કરો	ઓ ...ચાંદની આયા હૈ તેરા દિવાના
	બીવી નં.વન	મુઝકો બિવી મિલી હૈ ઐસી
	મસ્ત	આસમા કહેતા હૈ રબ સે તુને દો ચાંદ ક્યં નબાયે
	યે હૈ મુંબઇ મેરી જાન	મેરા ચાંદ મુઝે આયા હૈ નજર
	યે હૈ મુંબઇ મેરી જાન	ઐ ચાંદ તુ હી બતા કિસ હાલ મેં હૈ વો
	હમ દિલ કે ચૂકે સનમ	ચાંદ છૂપા બાદલ મેં શરમા કે મેરી જાને જા
	હમ દિલ દે ચૂકે સનમ	આખો કી ગુસ્તાખિયા માફ હો
	હમ સાથ સાથ હૈ	મ્હારે હીવડા મેં નાચે તક થૈયા થૈયા
	હમ આપકે દિલ મેં રહતે હૈં	છૂપ ગયે સારે તારે બાદલો મેં
૨૦૦૦	કહો ના પ્યાર હૈ	ચાંદ સિતારે ફૂલ ઔર ખુશ્બુ
	તરકીબ	ચાંદ ભી દેખા બાદલ બિજલી જુગ્નુ
	તેરા જાદુ ચલ ગયા	એ ચાંદ તેરી ચાંદની કી કસમ
	ધડકન	દિલને કહા હૈ દિલ સે મેરી ધડકનોં કો સમ જો
	મીશન કાશ્મીર	સોજા ચંદા રાજા સોજા ચલ સપનોં મેં ચલે
	મીશન કાશ્મીર	બુમરો બુમરો શ્યામ રંગ બુમરો
	રેફ્યુજી	રાત કી હથેલી પર ચાંદ જગમગાતા હૈ
	હર દિલ જો પ્યાર કરેગા	પિયા પિયાઓ પિયા પિયા
૨૦૦૧	કભી ખુશી કભી ગમ	સૂરજ હુઆ મધ્ધમ ચાંદ જલને લગા
	કભી ખુશી કભી ગમ	બોલે ચૂડિયા બોલે કંગના
	છૂપા રૂસ્તમ	યે ચાંદ કોઇદિવાના હૈ આશિક બડા પુરાના હૈ
	જોડી નં. વન	અંડા અંડા અંડા આ ઓ તુમ્હે સિખાઉં અંડાકા ફંડા
	પ્યાર ઇશ્ક મહોબ્બત	ચાંદ હો યા ના હો ચાંહની રાત હૈ
	મુઝે કુછ કહેના હૈ	જબ સે દેખા હૈ તેરે હાથ કા ચાંદ (મેલવર્જન)
	મુઝે કુછ કહેના હૈ	જબ સે દેખા હૈ તેરે હાથ કા ચાંદ (ફિમેલ વર્જન)
	યે હૈ જિંદગી કા સફર	ઐ ચાંદ ખૂબસૂરત ઐ આસમાં કે તારે
	લગાન	ઓ પાલન હારે નિગુન ઔર ન્યારે
	લગાન	મધુબન મેં ભલે કાન્હા કિસી ગોપી સે મિલે... રાધા કૈસે ના જલે
૨૦૦૨	અગ્નિ વર્ષા	ઐસી હુઈ હૈ પ્રેમ કી વર્ષા
	કહેતા હૈ દિલ બારબાર	ચાંદની સે ઘર સજાઉં મૈં આસમાં સે ચાંદ લાઉં
	તુમસે અચ્છા કૌન હૈ	ચાંદ તારે ફૂલ શબનમ તુમસે અચ્છા કૌન હૈ
	દેવદાસ	વો ચાંદ જૈસી લડકી દિલ પે છા રહા હૈ

	બધાઇ હો બધાઇ	સૂરજ કી ચંદા સે જૈસે સગાઇ હો બધાઇ હો
	મહોબ્બત હો ગયી તુમસે	સોના સોના મુખડા ચાંદસા ટૂકડા
	રાઝ	યે શહર હૈ અમન કા યહાંકી ફિઝા હૈ નિરાલી
	રોશની	ચંદા કી ચાંદની કો દેખા હૈ
	હાં મૈંને પ્યાર કિયા	જિંદગી કો બિના પ્યાર કોઇ કૈસે ગુજરે
	સાથિયા	ચૂપ કે સે રાત કી ચાદર તલે ચાંદ કી ભી આહર ના હો
	સૂર	કભી શામ ઢલે તો મેરે દિલ મેં આ જાના
૨૦૦૩	તેરે નામ	તેરે નામ હમને કિયા હૈ જીવન અપના સારા
	તેરે નામ	સુરીલી અખિયોંવાલી સુના હૈ તેરી અખિયોં સે
	તેરે નામ	ઉસ ચાંદ કા મુકાલબા ક્યા હોગા ઇસ ચાંદ કે આગે
	દિલ કા રિસ્તા	દિલ ચુરા લે ઓ ચાંદ સે ચહેરે વાલે
	દો અકતુબર (૨, ઓક્ટોબર)	ચાંદ તારો મેં નજર આયે ચેહરા તેરા
	મુન્નાભાઇ MBBS	ચાંદા મામા સો ગયે સૂરજ ચાચુ જાગે
	સુપારી	તુઝે ચાંદ ચાહિયે તો ચાંદ દુંગા
૨૦૦૪	કલ હો ના હો	તેરે સંગ જૈસે સોના તુ ચાંદ કા ટૂકડા હૈ રે મેરા
	યુવા	કભી નર્મ કભી કભી સખ્ત મોરે પિયા
	લક્ષ્ય	અગર મૈં કહું તુમસે મહોબ્બત હૈ
	વીરઝારા	ક્યું હવા આજ ગા રહી હૈ
૨૦૦૫	કોઇ મેરે દિલ મેં હૈં	કોઇ તેરે ચાંદ સે ચહરેપે મરેગા
	ચંદા કી ડોલી	ચંદા કી ડોલી મેં પરિયોં કી ઝોલી મેં
	પહેલી	આધી રાત જબ ચાંદ ઢલે ઔર કોઇના હો પિછવાડે
	યહાં	પૂછે જો કોઇ મેરી નિશાની
	રોગ	ખૂબસૂરત હૈ વો ઇ તના સહા નહીં જાતા (ડ્યુએટ)
	રોગ	ખૂબ સૂરત હૈ વો ઇથના (સિન્ગલ)
	શબ્દ	શોલોં સી તેરી આંખો કી યે રોશની
	શબનમ મૌસી	આજા રે નિંદિયા રાની તુ આજા ચૂપકે સે
૨૦૦૬	ઓમકારા	હો મૈં ચાંદ નિગલ ગઇ હોજી
	ક્રીશ	ધૂપ નિકલતી હૈ જહાંસે ચાંદની હોતી હૈ વહાં પે
	ચાંદ કે પાર ચલો	ભરોસા કર લો તુમ.... ચાંદ કે પાર ચલો
	ચૂપકે ચૂપકે	મૌસમ બડા હૈ કાતિલ
	જશ્ન	હૈ ચાંદ કા મુખડા ઉતરા ઉતરા તારોને ચમકના છોડ દિયા
	ફના	મેરે હાથો મેં તેરા હાથ હો સારી જન્નત મેરે સાથ હો
	ફના	ચાંદ સિફારીસ જો કરતા હમારી
	ફના	ચાંદ ચમકે ચમચમ ચિખે ચોકન્ના ચોર
	બસ એક પલ	તેરે બિન યું મૈં કૈસે જિયા

	વિવાહ	પિયા પિયા બોલે મોરા જીયા... ચાંદ પૂનમ કા ચુરા લું
	વી.આર. ફ્રેંડસ	આજ જીના હૈ હમેં આજ કી હી બાત હૈ
૨૦૦૭	ઓમ શાંતિ	કો અઘર પાયા હૈ તો જૈસે ખોય હું
	ખોયા ખોયા ચાંદ	આજ શબ જો ચાંદને રૂઠને કી ઠાન લી
	ખોયા કોયા ચાંદ	ખોયા ખોયા ચાંદ રહતા હૈ આસમાં કે પાસ
	ગુરૂ	દમ દારા દમદારા મસ્ત મસ્ત દારા તેરેબિના ચાંદ કા સોના ખોયા રે
	ઝૂમ બરાબર ઝૂમ	બોલ ના હલ્કે હલ્કે
	જબ વી મેટ	આઓગે જબતુમ ઓ સાજના અંગના ફૂલ ખિલેંગે
	ધમાલ	ચાંદની રાત હૈ સૈંયા થામ લે બૈંયા
	સાંવરિયા	દેખો ચાંદ આયા ચાંદ નજર આયા
૨૦૦૮	ગઝની	ચંદા હૈ આસમાન હૈ બાદલ ભી ઘને
	દશાવતાર	રાત સુહાની મસ્ત ચાંદની મૌસમ યે અલબેલા હૈ
૨૦૦૯	ગુલાલ	અય સુરમયી અખિયોં કે ખયાલોં કી દુનિયા
	થ્રી ઇડીયટ્સ	ઝૂબી ઝૂબી નાચે ક્યું પાગલ સ્ટુપીડ મન
	લોટરી	કભી ચાંદ બન કર તુમ રાતો મેં આ
	વીર	રાત કી બાત હૈ બાત હૈ મેરે ખ્વાબ કી.... મહેરબાનિયાં
	શોર્ટકટ	કલ નૌ બજે તુમ ચાંદ દેખના
૨૦૧૦	ગુજારીશ	ચાંદ કી કટોરી હૈ રાત યે ચટોરી હૈ
૨૦૧૧	બોડી ગાર્ડ	આઇલવયુ તુ રૂ તુ દિલ કા યે રાઝ હૈ
	શૈતાન	ખોયા ખોયા ચાંદ ખુલ્લા આસમાન (રીમાક્સ)
૨૦૧૨	ઓહ માય ગોડ	ગો ગો ગો ગોવિંદા
	ઇંગ્લીશ વીંગ્લીશ	નવરાઇ ચલી શરમાતી ઘબરાતી વો
	ક્યા સુપર કુલ હૈ હમ	તેરી શર્દા બટન સોનિયે
	ચાર દિન કી ચાંદની	ઓ મેરી ચાંદની (ક્લબબ સોંગ)
	ચાર દિન કી ચાંદની	બોલો બોલો બોલો બોલ દો ના... ચાર દિન કી કચાંદની
	બરફી	ઇત્તી સી હસીં ઇત્તીસી ખુશી ઇત્તાસા ટૂકડા ચાંદકા
	રાઉડી રાઠોડ	ચંદનિયા છૂપ જાના રે
	સન ઓફ સરદાર	ચલ મેરી ચંદ્રમુખી ઐશ કરાઉંગા
૨૦૧૩	ચેન્નાઇ એક્સપ્રેસ	વન ટુ થ્રી ફોર ગેટ ઓન ધ ડાન્સ ફ્લોર
	ધૂમ	આસમાં કી છત પે હૈ અપની દુનિયા
	માઇ	ચંદા કી બિંદિયા માથે સજા કે સોને ચલી હૈ રાત
	રામલીલા	પૂરે ચાંદ ઐ પુરે ચાંદ પૂરે ચાંદ કી યે આધી રાત હૈ
	વન્સ અપોન એ ટાઇમ	
	ઇન મુંબઇ દુબારા	યે તુને ક્યા કિયા

૨૦૧૪	ગાર્ડીયન્સ	એક ચાંદ બાદલો મેં છૂપ છૂપ કે દેખતા હૈ
	હસી તો ફસી	મન ચલા મન ચલા તેરી ઔર મન ચલા
	હીરો પન્તી	પિયા લાગે ના જીયા લાગે ના તેરે બિના
૨૦૧૫	એક પહેલી લીલા	ચાંદ ભી વહી હૈ સિતારે (સિન્ગલ)
	એક પહેલી લીલા	ચાંદ ભી વહી હૈ વહી હૈ સિતારે
	એક પહેલી લીલા	કેસરિયા બાલમા પધારો મ્હારે દેશ...
	એલાન	ચાંદ આસમાન સે લાપતા હો ગયા.
	બજરંગી ભાઇજાન	ચોક ચાંદની ચૌધરી ઢાબા
	બાજીરાવ મસ્તાની	પિંગા પા પોરી... ભોલાવતી રાત.... મેરે આંગન મેં દેખો આજ ખિલા હૈ ચાંદ
	હમારી અધૂરી કહાની	જાનતે અગર યહી તુ દીખે ક્યું નહીં ચાંદસૂરજ સભી
૨૦૧૬	અકીરા	હો મેરી છત પે ના આયા કોઇ ચાંદની કા સાયા
	ઐ દિલ હૈ મુશ્કિલ	ચન્ના મેરે આ બેરિયા ઓ પિયા
	તેરા શરૂર	મૈંવો ચાંદ હું જિસકા તેરે બિન ના કોઇ આસમાન
	નામકરણ	આ લેકે ચલું તુઝકો એક ઐસે દેશ મેં
	મિઝર્યા	હીચકી આવ રે હીચકી
	મોહેન જો દરો	ગગન ગગન લહર લહર બહે યે ચાંદની
	મોહેન જો દરો	મોહેન્જો દરો... ચાંદ ઔર સૂરજ દોનોંને દેખા
૨૦૧૭	એ જેન્ટલમેન	ઓ ચંદ્રલેખા જબજબ તુઝકો દેખા
	ઇન્દુ સરકાર	યે પલ યે પલ યે પલમેં સંભલ સંભલ સંભલ
	કાબીલ	મૈં તેરે કાબીલ હું યા તેરે કાબીલ નહીં
	ગોલમાલ અગેઇન	નીંદ ચુરાયી કિસને ઓસનમ (રીમ્ક્સ)
	ટોઇલેટ એક પ્રેમકથા	હંસ મત પગલી પ્યાર હો જાયેગા
	સિક્રેટ સુપરસ્ટાર	મૈં ચાંદ હું યા દાગ હું
૨૦૧૮	કેદારનાથ	દો નૈન સિતારે હૈં ચાંદ યા મુખડા
	બત્તી ગુલ મીટર ચાલુ	રજ કે રૂલાયા રજકે હંસિયા (મેલવર્જન-1)
	બત્તી ગુલ મીટર ચાલુ	રજ કે રૂલાયા રજ કે હંસાયા (મેલ વર્જન-2)
	બત્તી ગુલ મીટર ચાલુ	રજ કે રૂલાયા રજકે હંસાયા (ફિમેલ વર્જન)
	સંજુ	મુઝે ચાંદ પે લે ચલો તારે દિખા દો મુઝે
	સ્ત્રી	ગોરી તુ કિતની ગોરીહે તુ જમીન પે ચાંદ કી ચૂડી હૈ
૨૦૧૯	કેસરી	તેરી મિટ્ટી મેં મિલજાવાં ગુલ બન કે ખિલ જાવાં (મેલ વર્જન)
	કેસરી	તેરી મિટ્ટી મેં મિલજાવાં ગુલ બન કે ખિલ જાવાં (ફિમેલ વર્જન)

લેખક પરિચય

ડૉ. સી. ડી. મોદી અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં એમ. એ. એમ. ફીલ અને પી.એચ. ડી. ડીગ્રી ધરાવે છે. અને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે અધ્યાપન, સંશોધન અને વહીવટનો ૪૦ વર્ષ જેટલો અનુભવ ધરાવે છે. તેઓ શ્રીમતી ટી. એસ. આર કોમર્સ કૉલેજ તથા એન.જી. ઈ. એસ. બી. બી. એ. કૉલેજ પાટણના આચાર્ય પદેથી નિવૃત થયા છે. તેમણે ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી (H.N.G.U.) ના પત્રકારત્વ વિભાગ તથા અર્થશાસ્ત્રના એમ. ફીલ. પ્રોગ્રામના કો. ઓડિનેટર તરીકે સુદીર્ઘ સેવાઓ આપી છે. નિવૃત્તિ પછી ડૉ. મોદીએ સર્વોદય કૉલેજ ઓફ મેનેજમેન્ટ એન્ડ ટેકનોલોજી (M. B. A., M. S. A. કૉમ્પોઝીટ પ્રોગ્રામ), લીંબડીના ડાયરેકટર તરીકે સેવાઓ આપી છે.

પ્રો. મોદી (HNGU) ના સેનેટ, એકઝીક્યુટીવ કાઉન્સીલ, એકેડેમિક કાઉન્સીલ બોર્ડ ઓફ સ્ટડીઝ તથા વિવિધ સતા મંડળો તેમજ સમિતિઓમાં સભ્ય તથા ચેરમેન પદે સક્રિય રહ્યા છે. તેમણે એકેડેમિક સ્ટાફ કૉલેજ, સૌરાષ્ટ્ર યુનિ. રાજકોટના સંચાલક બોર્ડમાં કુલપતિશ્રીના પ્રતિનિધિ તરીકે સક્રિય સેવાઓ આપી છે. ઉ. ગુ. યુનિ. તથા સૌરાષ્ટ્ર યુનિના એકેડેમિક સ્ટાફ કૉલેજના સંયુક્ત ઉપક્રમે આયોજિત કૉલેજો તથા યુનિવર્સિટીઓના અધ્યાપકો માટેના ઓરીઓન્ટેશન પ્રોગ્રામ તથા રીફ્રેશર કોર્સીસના સંયોજક તરીકેની જવાબદારી બેખૂબી નિભાવી હતી. કૉલેજ અને યુનિ.ના અધ્યાપકો, વિદ્યાર્થીઓ સ્વયંસેવી સંસ્થાઓના કાર્યકરો, મિડીયા કર્મીઓ, અગ્રણીઓ, સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓ તથા સરકારી અધિકારીઓ માટેના વર્કશોપ, સેમિનાર તથા સંમેલનો કૉલેજ. યુનિવર્સિટી તથા વ્યાવસાયિક મંડળો વતી આયોજિત કર્યા છે તથા તેમાં તજજ્ઞ તરીકે વ્યાખ્યાન-વાર્તાલાપ આપ્યા છે.

પ્રો. મોદી ઉ.ગુ. યુનિ. અર્થશાસ્ત્ર મંડળના સ્થાપક પ્રમુખ તથા ગુજરાત અર્થશાસ્ત્ર મંડળની કારોબારી સમિતિના સક્રિય સભ્ય હતા. તેમણે ઉ.ગુ. યુનિ. કૉલેજ આચાર્ય મંડળના ઉપપ્રમુખ તરીકે, ઉત્તર ગુજરાત અધ્યાપક સેલના કન્વીનર તરીકે તથા ગુ. જ. યુનિ એરિયા ટીચર્સ એસૉસીયેશન (ગુઆરા) તેમજ ફેડરેશન ઓફ યુનિ એન્ડ કૉલેજ ટીચર્સ ઓર્ગેનાઈઝેશન્સ ગુજરાત રાજ્યની એકઝીક્યુટીવ કમિટીના સભ્ય તરીકે સુદીર્ઘ સેવાઓ આપી છે. તેઓ પાટણ કલ્ચરલ ફોરમ (કલ્ચરલ હેરીટેજ) ના સ્થાપક સભ્ય -ઉપપ્રમુખ તરીકે સક્રિય હતા

ડૉ. મોદીના માર્ગદર્શન હેઠળ ૨૦ સ્કોલરોએ પીએચ.ડી. કર્યું છે. અર્થશાસ્ત્ર અને પર્યાવરણ વિષય ઉપર ૧૦ પુસ્તકો, રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીય સ્તરના સેમીનાર, કો-કોન્ફરન્સમાં ૫૦ થી વધુ સંશોધન પેપર, વિવિધ વિષયો ઉપર ૨૦૦ થી વધુ લોકભોગ્ય લેખો તથા રેડિયો વાર્તાલાપ આપ્યા છે.

આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ નિમિતે HNG યુનિ.એ તેમના સંશોધન આધારિત પુસ્તક “ઉત્તર ગુજરાતની રાષ્ટ્રીય સ્વાતંત્ર્ય ચળવળ અને સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીઓ” પ્રકાશિત કર્યું છે.

મો. ૮૧૨૮૩૧૧૪૧૮